

3

Bill McCarty

PHP 4

Traducere de Mihai Mănăstireanu

Teora

4

Titlul original: PHP 4 A BEGINNER S GUIDE -
Copyright © 2002 Teora

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii Teora. Reproducerea integrală sau parțială a textului sau a ilustrațiilor din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil scris al Editurii Teora.

Original edition copyright © 2001 by The McGraw-Hill Companies. All rights reserved. Romanian edition copyright © 2001 by Editura Teora. All rights reserved.

Teora

Calea Moșilor nr. 211, sector 2, București fax:
01/210.38.28

e-mail: teorateora.kappa.ro

Teora - Cartea prin poștă

CP 79 - 30, cod 72450 București, România tel:
01/252.14.31

e-mail: cppteora.kappa.ro

Copertă: Gheorghe Popescu

Tehnoredactare: Techno Media

Director Editorial: Diana Rotaru

Președinte: Teodor Răducanu

NOT 4965 CAL PHP4

ISBN 973 - 601 - 737 - 0
Printed in România

5

7

Această carte este dedicată lui John C Reynolds.

Chief Information Officer la Azusa Pacific University.

Fie ca Dumnezeu să-i binecuvânteze eforturile de a conduce APU la o nouă percepție asupra tehnologiei și a beneficiilor potențiale pe care aceasta le oferă.

8

<titlu>Despre autore/titlu>

Bill McCarty a scris peste zece cărți de programare a calculatoarelor, abordând subiecte precum Java, prelucrarea distribuită a datelor, C ++ și Linux, și este redactor colaborator la revista Linux Magazine, pentru care scrie un editorial lunar. Este profesor asociat de Web și tehnologia informației la Facultatea de afaceri și management a Universității Azusa Pacific, Azusa, California, unde a predat vreme de șapte ani în cadrul programului de informatică aplicată al facultății respective. Bill a dobândit titlul de doctor în gestiunea sistemelor informaționale la Universitatea Claremont, California, și a lucrat vreme de 15 ani ca programator și gestionar de programe. În prezent, locuiește în La Habra, California, alături de familia sa.

<titlu>Din partea autorului/titlu>

Mulți oameni au colaborat la această carte. Margot Maley de la Waterside Productions, Inc. l-a prezentat pe autor la editura Osborne/McGraw-Hill. Rebekah Young a

contribuit la conturarea structurii noii cărți. Paulina Pobocha și Monica Faltiss s-au ocupat atât de autor, cât și de cartea aflată la început, cu încurajări sau îndemnuri, după cum o cereau circumstanțele. John Steele a descoperit multe erori de ordin tehnic și a furnizat numeroase sugestii de valoare. Cu puțin noroc, au rămas erori foarte puține sau chiar deloc; cu toate acestea, toate erorile care apar sunt numai din vina autorului, care ar fi trebuit să facă mai puține greșeli la început decât să le lase pe toate, ca un leneș, în seama lui John. Mike McGee a „curățat” cuvinte, fraze și propoziții incorecte, neclare sau... mai rău. Mike și-a câștigat de mai multe ori salariul. Familia autorului – Jennifer, Patrick și Sara – au păstrat gospodăria pe linia de plutire pe durata lungilor luni necesare pentru scrierea cărții, succesul acesteia datorându-se atât eforturilor lor, cât și celor ale autorului. În final, ocrotitorul autorului, Iisus Christos, a fost și rămâne unicul reper autentic de adevăr și valoare al autorului, constituind o sursă de inspirație a muncii acestuia.

Cuprins

Introducere/9

PARTEA I

Scrierea programelor PHP elementare

1 Crearea programelor PHP /13

2 Elementele constructive ale limbajului PHP/25

3 Crearea formularelor HTML/38

4 Accesul la date/61

5 Lucrul cu valori scalare/71

PARTEA A II-A

Scrierea unor programe PHP cu un grad avansat de complexitate

6	Scrierea instrucțiunilor PHP condiționale	/85
7	Utilizarea funcțiilor	/105
8	Utilizarea tablourilor	/123
9	Utilizarea șirurilor	/139
PARTEA A III-A		
Lucrul cu date stocate		
10	Utilizarea variabilelor cookie	/ 159
11	Lucrul cu fișiere și cataloage	/169
12	Expedierea și recepționarea mesajelor de poștă electronică	/209
13	Noțiuni fundamentale despre bazele de date și SQL	/234

6

PARTEA A IV-A		
Utilizarea funcționalităților avansate ale limbajului PHP		
14	Accesul la bazele de date relaționale	/269
15	Utilizarea claselor și a obiectelor	/302
16	Utilizarea șabloanelor de aplicație	/318
17	Depanarea scripturilor PHP	/327
PARTEA A V-A		
Anexe		
A	Răspunsuri la testele de verificare	/345
B	Instalarea PHP	/ 356
C	Resurse PHP	/362
D	Elemente fundamentale ale sistemului de operare UNIX	/364
E	Caractere escape	/383
F	ASCII	/384
G	Operatori PHP	/387
H	Securitate	/389
I	Funcții PHP	/394
	Index	/ 423

<titlu>Introducerea/titlu>

PHP este una dintre cele mai interesante tehnologii existente în prezent. Deoarece îmbină caracteristici dintre cele mai complexe cu simplitatea în utilizare, PHP a devenit rapid un instrument de frunte pentru dezvoltarea aplicațiilor în Web. Totuși, spre deosebire de alte instrumente populare pentru dezvoltarea aplicațiilor Web, cum este Perl, PHP este un limbaj de programare comod pentru începători, chiar și pentru cei care nu au mai desfășurat activități de programare în trecut.

Dacă sunteți un cunoscător al limbajului HTML, dar nu aveți experiență în materie de programare, vă puteți pune întrebarea: care sunt funcționalitățile suplimentare pe care le poate asigura cunoașterea limbajului PHP? Ca și alte limbaje de scripting pentru Web, PHP vă permite să furnizați un conținut Web dinamic, adică un conținut Web care se modifică automat de la o zi la alta sau chiar de la un minut la altul. Conținutul Web este un element important în susținerea traficului unui sit Web; de regulă, vizitatorii nu vor mai reveni la o pagină Web care conține aceleași informații ca și cele prezentate la ultima vizită. Pe de altă parte, siturile Web frecvent actualizate pot atrage cantități enorme de trafic.

Mai mult, spre deosebire de limbajele de scripting, precum Java-Script, PHP rulează pe serverul Web, nu în browserul Web. În consecință, PHP poate obține accesul la fișiere, baze de date și alte resurse inaccesibile programului Java-Script. Acestea constituie bogate surse de conținut dinamic, care atrag vizitatorii.

Această carte este menită a prezenta cititorului elemente introductive de programare și dezvoltare în Web

folosind PHP. Este important să rețineți că volumul de față nu reprezintă decât un punct de plecare. Dezvoltarea Web este o activitate solicitantă, iar viitorul dezvoltator Web trebuie să dispună de multe abilități, printre care și pe aceea de programator. Sunt încrezător că dezvoltatorii Web începători vor găsi în această carte un prim pas util și amical în activitatea de programare în PHP. Mai mult, cartea a fost atent concepută cu scopul de a asigura un fundament pentru învățarea noțiunilor ulterioare pe care le implică o bună cunoaștere a limbajului PHP. După studiul materialului prezentat aici, cititorul trebuie să fie pregătit a învăța mai multe despre caracteristici și funcționalități PHP mai complexe, precum XML, LDAP și cele legate de comerțul electronic.

<titlu>Modul de organizare a cărții</titlu>

Această carte începe cu... începutul, explicând modul de funcționare a limbajului PHP, apoi trece la detalierea modului de creare a programelor PHP, scoțând în evidență detaliile mici, dar importante, precum modul de încărcare a scripturilor PHP. Volumul conține o trecere în revistă a elementelor fundamentale ale limbajului HTML și o explicare a formularelor HTML. Cele șaptesprezece module ale cărții

10

abordează în mod controlat o prezentare gradată a conceptelor folosite în activitatea de programare și a elementelor specifice limbajului PHP, fiecare modul conținând elemente destinate a reîmprospăta memoria și înțelegerea cititorului. De asemenea, cartea conține un modul (Modulul 13) care explică elementele fundamentale ale bazelor de date relaționale.

<titlu>Scopurie/titlu>

Fiecare modul începe cu un set de scopuri explicite, astfel încât dumneavoastră să aveți o idee privind integrarea fiecărui modul în imaginea de ansamblu.

<titlu>Test de evaluaree/titlu>

Un auto-test, care vă ajută să vă evaluați nivelul de progres, apare de asemenea în cadrul fiecărui modul. Răspunsurile la aceste teste de evaluare se pot găsi în Anexa A.

<titlu>Teste „la minut” </titlu>

Fiecare secțiune principală a cărții conține un test „la minut”, un auto-test care vă ajută să nu adormiți la volan. Răspunsurile la aceste teste se pot găsi la baza paginii unde se află testele respective.

<titlu>Sfatul specialistuluie/titlu>

Cartea include multe casete de acest tip. Textele incluse în casete extind materialul prezentat în capitolul asociat și sporesc calitatea acestuia. Deseori, casetele „Sfatul specialistului” conțin materiale mai avansate, care nu sunt importante pentru programatorul PHP începător, dar ajută cititorul să examineze în perspectivă problemele de la nivelul intermediar al limbajului PHP. Casetele „Sfatul specialistului” folosesc un format de tip întrebare-răspuns.

<titlu>Proiectee/titlu>

Fiecare modul conține unul sau mai multe proiecte care vă indică modul de aplicare a conceptelor și tehnicilor explicate în modulul respectiv. Apoi, veți putea folosi aceste proiecte drept bază pentru studiu și experimente ulterioare. Deseori, proiectul furnizează un bun punct de plecare pentru propriul dumneavoastră program practic.

<titlu>Nu este necesară experiența anterioară în domeniul programării/titlu>

În această carte, se presupune că sunteți într-o oarecare măsură familiarizat cu HTML... și cam atât. Mai ales, nu se pornește de la premisa că aveți experiență în domeniul programării. De aceea, este explicat modul de creare a formularelor HTML, modul de programare și utilizare a limbajului PHP și sunt descrise toate elementele necesare pentru a dezvolta situri Web simple, susținute de baze de date, folosind PHP.

<titlu>Programe necesare/titlu>

Pentru a rula exemplele și proiectele din această carte, veți avea nevoie de acces la un server PHP care rulează PHP versiunea 4. Puteți instala limbajul PHP pe propriul dumneavoastră calculator, folosind informațiile furnizate în Anexa B. Totuși, ca începător, este mai convenabil să folosiți un server Web administrat de o altă persoană. Anexa C vă indică unele situri Web care identifică furnizorii de servicii Internet (ISP) care acceptă PHP. Mulți furnizori de servicii Internet asigură PHP la prețuri de 20 USD lunar (în S.U.A.-N. T.) sau chiar mai puțin.

<titlu>Nu uitați de programele din Web/titlu>

Codul sursă aferent tuturor exemplelor și proiectelor din această carte este disponibil gratuit în Web, la adresa <http://www.osborne.com>.

<titlu>Partea 1:

Scrierea programelor PHP elementaree/**titlu**>

<**titlu**>Modulul 1

Crearea programelor PHP</**titlu**>

<**titlu**>Scopurie/**titlu**>

- Învățați să creați un script PHP
- Învățați să scrieți instrucțiuni PHP care trimit text la un browser Web
- Învățați să documentați un script PHP
- Învățați să încărcați un script PHP într-un server prin intermediul protocolului FTP
- Învățați să executați un script PHP

În acest modul veți învăța modul de creare și de executare a programelor PHP. Dacă PHP nu este instalat în sistemul dumneavoastră, nu sunteți pregătit pentru a rula programele PHP demonstrative prezentate în acest modul. Înainte de a rula programele prezentate, trebuie să instalați și să testați limbajul PHP respectând instrucțiunile date în Anexa B.

<**titlu**>Crearea unui script PHP</**titlu**>

Un script PHP poate fi foarte simplu sau foarte complex. Totuși, crearea chiar și a unui script PHP complex este extrem de simplă, necesitând numai un editor de texte obișnuit. În această secțiune, veți învăța să creați scripturi PHP simple, care

trimit unui browser Web date de ieșire sub formă de text. De asemenea, veți învăța să vă documentați scripturile, astfel încât dumneavoastră și alte persoane să puteți înțelege rapid scopul și structura acestora.

<titlu>Scrierea scripturilor PHP</titlu>

Pentru a crea scripturi PHP, majoritatea programatorilor PHP folosesc un editor de texte obișnuit. Puteți folosi orice editor de texte doriți. Sub Microsoft Windows, programatorii PHP folosesc frecvent programul Windows Notepad. Dacă preferați, puteți folosi Word Pad sau chiar un procesor de texte, precum Microsoft Word. Totuși, dacă folosiți un instrument diferit de Notepad, trebuie să luați măsuri pentru a salva scriptul dumneavoastră sub formă de document text; în caz contrar, fișierul script conține informații de formatare care vor deruta serverul PHP.

Dacă folosiți UNIX sau Linux, puteți crea scripturi PHP folosind un program precum vi, emacs sau pico. Programul în sine nu contează, atâta vreme cât poate crea fișiere text ASCII.

<titlu>Scrierea scheletului programelor PHP</titlu>

Fiecare program PHP include două linii speciale, care indică serverului PHP că textul cuprins între cele două linii este alcătuit din instrucțiuni PHP. Practic, aceste linii pot fi asimilate copertelor unei cărți, care păstrează unitatea programului dumneavoastră PHP.

Pentru a începe să scrieți un program PHP, lansați editorul dumneavoastră de texte preferat și introduceți următoarele două linii în spațiul de lucru al editorului:

<Sfatul specialistului >

Întrebare: Când scriu programe în C, folosesc un mediu integrat de dezvoltare (IDE*) precum Microsoft Visual C ++, care reprezintă o gazdă a unor caracteristici speciale, care simplifică proiectarea, codificarea și testarea programelor. Există medii de tip IDE pentru PHP?

Răspuns: Unele editoare de texte, precum vi, asigură un suport special pentru scrierea programelor PHP. De

exemplu, caracteristica de colorare a elementelor de sintaxă, prezentă în vi, determină scrierea diferitelor elemente ale programelor PHP în culori diferite. Mulți programatori PHP sunt de părere că procedeul de colorare a elementelor de sintaxă facilitează depistarea erorilor din programele proprii.

<nota>Abreviere de la Integrated Development Environment. - N.T.</nota>

15

Unele editoare de texte, precum Home Site al firmei Allaire, asigură colorarea elementelor de sintaxă și alte caracteristici care vin în sprijinul programatorilor PHP, precum manualele on-line și constructorii de expresii. Cu toate acestea, când învățați să scrieți programe PHP, probabil că veți găsi utilizarea unui editor de texte obișnuit mai simplă decât folosirea unui editor echipat cu funcționalități PHP speciale, în caz contrar, o bună parte din timpul dumneavoastră va fi alocată învățării modului de utilizare a instrumentului respectiv, nu scrierii programelor PHP în sine. După ce veți căpăta experiență în scrierea programelor PHP, trebuie să examinați instrumente care vă pot ajuta în activitatea dumneavoastră. În acel moment, consultați lista editoarelor PHP, disponibilă în Web la adresa <http://www.itworks.demon.co.uk/phpeditors.htm>.</sfatul specialistului>

Apoi, salvați scriptul dumneavoastră elementar sub formă de fișier text, cu un nume care respectă următoarele reguli:

- Numele fișierului trebuie să fie alcătuit numai din caractere minuscule, cifre și liniuțe. Utilizarea spațiilor și a altor caractere este interzisă.

- Extensia numelui fișierelor trebuie să fie.php.

Asigurați-vă că ați ales un nume semnificativ, care să descrie funcția scriptului dumneavoastră, astfel încât să-l puteți identifica rapid după săptămâni sau chiar luni de la crearea acestuia. Veți descoperi că liniuțele sunt utile pentru separarea cuvintelor care alcătuiesc numele fișierului, măbind astfel lizibilitatea acestuia. De exemplu, un fișier care conține un script PHP ce vă permite să vizualizați nivelurile stocurilor aflate pe inventar poate primi numele niveluri-stoc.php. Chiar și la mult timp după crearea fișierului respectiv, nu veți avea probleme în a determina scopul acestuia.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Aceste reguli de denumire a fișierelor par a avea un caracter deosebit de limitativ. Nu pot folosi și alte caractere pentru denumirea fișierelor care conțin scripturi PHP?

Răspuns: Ba da, puteți. Dar utilizarea altor caractere vă poate provoca neazuri. De exemplu, numele de fișiere din Microsoft Windows nu sunt sensibile la diferența între majuscule și minuscule, în timp ce numele de fișiere din UNIX prezintă această sensibilitate. De asemenea, majoritatea sistemelor de operare prescriu reguli de denumire a fișierelor care diferă de regulile pe care trebuie să le respecte adresele Web (URL). Puteți evita problemele care apar datorită acestor diferențe folosind numai litere minuscule, cifre și liniuțe în numele fișierelor care conțin scripturi PHP. </Sfatul specialistului>

16

<Test „la minut” >

— Care dintre următoarele nume de fișiere respectă regulile date pentru denumirea fișierelor care conțin scripturi PHP?

- Scriptul Meu.php
- Scriptul tău.php
- Scriptul-lui. php3
- Scriptul-ei.phpe/Test „la minut” >

<titlu>Crearea datelor de ieșire pentru un browser
Web<titlu>

Programele PHP execută trei categorii de operații elementare:

- Obțin date de la un utilizator.
- Execută prelucrări ale datelor, respectiv obțin accesul la datele stocate în fișiere și baze de date și le manipulează.
- Afișează date astfel încât un utilizator să le poată vizualiza.

Primele două operații sunt oarecum mai dificil de realizat decât cea de-a treia. Totuși, afișarea datelor astfel încât acestea să fie vizibile utilizatorului este o operație foarte simplă.

Așa cum paragrafele unui text scris sunt compuse din propoziții, programele PHP sunt alcătuite din instrucțiuni. Regulile care controlează formarea propozițiilor scrise în limba engleză se numesc sintaxă. * Același termen este folosit și pentru a desemna regulile care guvernează formarea instrucțiunilor PHP.

Iată o „rețetă” sintactică pentru crearea instrucțiunii PHP care trimite date de ieșire la un browser Web, astfel încât acestea să fie vizibile pentru un utilizator. Această instrucțiune se numește instrucțiune de reflectare: „*

echo („scrieți aici un text oarecare”);

Observați că instrucțiunea începe de la cuvântul echo și se încheie cu un caracter punct și virgulă. Parantezele și ghilimelele duble se folosesc pentru delimitarea unei

expresii de tip text, în cazul nostru scrieți aici un text oarecare, care apare la mijlocul instrucțiunii. Așa cum este indicat prin caracterele scrise cursiv, în locul propoziției scrieți aici un text oarecare puteți plasa aproape orice text. Totuși, pentru moment, trebuie să includeți numai litere, cifre, spații și semne de punctuație folosite în

<nota>

Răspunsuri la test:

- Nu; conține litere scrise cu majuscule
- Nu; conține liniuțe de subliniere
- Nu; extensia fișierului trebuie să fie.php
- Da

Definiția sintaxei este valabilă pentru orice limbă, nu numai pentru limba engleză - N.T.

În original echo statement - N.T.</nota>

17

alfabetul latin, precum virgula, caracterul punct și virgulă, punctul, semnul de întrebare și semnul exclamării. De asemenea, puteți include caracterele < „folosite pentru delimitarea etichetelor HTML, respectiv caracterul /, folosit pentru a indica membrul de închidere al unei perechi de etichete HTML.

De exemplu, iată o instrucțiune PHP care are drept date de ieșire un fragment dintr-un vers din Scrisoarea a III-a de Eminescu: „

echo („<H2> Iată vine-un sol de pace...</H2>”);

Perechea de etichete H2 determină formatarea datelor de ieșire ca titlu HTML de nivel 2.

<Sfatul specialistului >

Întrebare: Nu există nicio posibilitate de a include

caractere speciale (cum ar fi caracterul ghilimele duble) într-o instrucțiune de reflectare?

Răspuns: Dacă includeți caractere speciale în textul pe care îl folosiți efectiv, puteți avea probleme. De exemplu, dacă încercați să includeți în text un caracter de tip ghilimele duble, veți deruta serverul PHP, deoarece acesta se așteaptă ca ghilimelele duble să apară numai la începutul, respectiv la sfârșitul textului, nu și în interiorul textului. PHP furnizează modalități speciale de evitare a acestei probleme; veți învăța despre ele în Modulul 2.

</Sfatul specialistului >

<Test „la minut” >

— Scrieți o instrucțiune de reflectare care să scrie numele limbajului dumneavoastră de programare preferat.

— Scrieți o instrucțiune de reflectare care să scrie numele dumneavoastră. </Test „la minut” >

<titlu>Documentarea unui script PHP</titlu>

În afară de a furniza nume descriptive fișierelor care conțin scripturile dumneavoastră PHP, trebuie să includeți în fiecare script atât comentarii care să permită unui cititor să determine cu ușurință utilitatea scriptului, cât și alte informații referitoare la script. De exemplu, puteți include un comentariu care precizează numele

<nota>

Text adaptat. În original se face trimitere la un eveniment din istoria Statelor Unite, puțin relevant pentru cititorul român. – N.T. Răspunsuri la test:

— Echo („PHP”) sau similar

— Echo („Bill McCarty”) sau similare/nota>

fișierului care conține scriptul, astfel încât acesta să apară în versiunile tipărite ale scriptului.

Iată un model sintactic pentru comentariile PHP:

Scrieți aici comentariul dumneavoastră

După cum se poate vedea, un comentariu începe cu două caractere slash, urmate de un spațiu. În continuare, linia conține comentariul dumneavoastră, care poate include orice caractere doriți, inclusiv caractere speciale.

Iată un exemplu simplu de script PHP care include comentarii:

```
<? php
```

```
script-exemplu.php
```

Acest script afisează un mesaj vizibil pentru utilizator.

```
Echo („Acesta este un script foarte simplu.”);
```

```
?
```

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Ce se întâmplă dacă doresc să creez un comentariu PHP care se extinde pe mai multe linii? Cum trebuie să procedez?

Răspuns: O modalitate de a crea un comentariu PHP pe mai multe linii este de a începe fiecare linie cu ajutorul caracterelor //. Totuși, puteți crea un comentariu din mai multe linii și în alte moduri, dacă preferați. Iată un exemplu:

```
*
```

Acesta este un comentariu pe mai multe linii. Poate fi alcătuit dintr-un număr oricât de mare de linii.

```
*/
```


Pentru a începe un comentariu alcătuit din mai multe linii, scrieți caracterele `/*`, iar pentru a încheia comentariul, scrieți caracterele `*/`. Între cele două perechi de caractere, puteți scrie orice text doriți, folosind oricâte linii doriți. `</Sfatul specialistului>`

`<Test „la minut” >`

— Scrieți un comentariu PHP care conține numele dumneavoastră.

— Scrieți un comentariu PHP pe mai multe linii, care conține adresa dumneavoastră. `</ Test „la minut” >`

`<nota>Răspunsuri la test:`

— `// Bill McCarty`

— `/*`

`Strada X nr. 123 Oraș Y, PA 12345 */</nota>`

19

`<titlu>Executarea unui script PHP</titlu>`

După ce ați creat un script PHP, veți dori să-l executați. Dacă nu v-ați creat scriptul PHP pe un server unde este instalat PHP, mai întâi trebuie să vă încărcați scriptul într-un server. În această secțiune, veți învăța să încărcați și să executați scripturile PHP.

`<titlu>Încărcarea unui script PHP</titlu>`

Probabil că veți avea nevoie de ajutor la încărcarea unui script PHP, deoarece modul în care veți proceda depinde de metoda de obținere a accesului la server și de modalitatea în care administratorul de sistem a configurat serverul. Trebuie să luați legătura cu administratorul de sistem al serverului dumneavoastră și să aflați care este modul de încărcare a scriptului dumneavoastră. Pentru a vă ajuta să înțelegeți răspunsul administratorului de

sistem, această subsecțiune descrie unele situații comune care apar la încărcarea scripturilor.

Dacă obțineți accesul de la distanță la un server Linux sau UNIX prin intermediul protocoalelor Telnet sau SSH, nici măcar nu este necesar să vă încărcați scriptul; nu trebuie decât să creați scriptul în catalogul adecvat indicat de administratorul dumneavoastră de sistem. Dacă folosiți un server Microsoft Windows situat în aceeași rețea locală ca și stația dumneavoastră de lucru, atunci este posibil ca administratorul de sistem să fi alocat o partiție de fișiere în acest scop. În acest caz, încărcarea scriptului PHP se reduce la copierea fișierului care conține scriptul dumneavoastră în server prin tragerea și plasarea fișierului în partiția de fișiere furnizată.

Dacă serverul Windows, UNIX sau Linux nu se află în rețeaua dumneavoastră locală, probabil că veți folosi un program precum FTP pentru a încărca scriptul. În vederea încărcării scriptului dumneavoastră prin intermediul protocolului FTP, solicitați administratorului de sistem următoarele informații:

- Numele gazdei serverului
- Identificatorul dumneavoastră de utilizator și parola pentru deschiderea sesiunii de lucru prin intermediul protocolului FTP
- Catalogul în care trebuie să se găsească scripturile dumneavoastră PHP
- Localizatorul uniform de resurse (URL) pe care trebuie să-l folosiți pentru a obține acces la scripturile dumneavoastră.

Pentru a facilita încărcarea scriptului dumneavoastră, poate că preferați să folosiți un client FTP grafic. Puteți găsi programe client FTP gratuite, în sistem shareware sau contra cost în arhive de programe, precum <http://www.tucows.com>. Clientul WS FTP este un program client FTP foarte popular, adecvat pentru încărcarea

scripturilor dumneavoastră. Dacă folosiți un program client FTP grafic, încărcați fișierul prin respectarea instrucțiunilor distribuite odată cu programul client.

20

Dacă preferați utilizarea programelor în linie de comandă, puteți folosi clientul FTP inclus în Microsoft Windows, UNIX sau Linux. Programele client existente în fiecare platformă funcționează în moduri mai mult sau mai puțin asemănătoare, deci aceleași instrucțiuni se aplică pentru majoritatea platformelor. Iată care este modul de încărcare a fișierului dumneavoastră.

1. Dacă folosiți Windows, lansați o fereastră de comandă MS-DOS.

2. Folosiți comanda `cd` pentru a vă deplasa în catalogul care conține scriptul dumneavoastră.

3. Emiteți comanda `ftp` gazda gazda este numele gazdei serverului PHP

4. Ca răspuns la solicitarea identicatorului dumneavoastră de utilizator, introduceți identicatorul de utilizator furnizat de administratorul dumneavoastră de sistem.

5. Ca răspuns la solicitarea parolei dumneavoastră, introduceți parola furnizată de administratorul dumneavoastră de sistem.

6. Folosiți comanda `cd` pentru a vă deplasa în catalogul în care trebuie încărcat scriptul dumneavoastră.

7. Emiteți comanda

Put script script este numele fișierului care conține scriptul

8. Emiteți comanda `quit`.

Iată un exemplu de sesiune FTP care folosește un program client și un server Linux. Dacă folosiți o altă

platformă, datele dumneavoastră de ieșire vor avea un alt aspect.

```
Cd/home/bmccarty/scripts
$ ftp ftp. osborne.com connected to ftp. osborne.com.
220 ftp. osborne.com FTP - server (version wu-2.6.0
(1) Wed Joule 26 15: 29: 19 POT 2001) ready.
Name (ftp: bmccarty): bmccarty
331 Password required for bmccarty.
Password: xxxxxxxx
230 User bmccarty logged in
Remote system type is UNIX.
Using binary mode to transfer files.
ftp> cd public html
250 CWD command successful.
ftp> put test-script.php local: test-script.php remote:
test-script.php
200 PORT command successful.
150 Opening BINARY mode data connection for test-
script.php.
226 Transfer complete.
34 bytes sent in 0.000446 secs (74 Kbytes/sec)
ftp>quit
221-You have transferred 34 bytes in 1 files.
221 Total traffic for this session was 498 bytes in 1
transfers.
221 Thank you for using the FTP service on ftp.
osborne.com.
221 Goodbye.
$
```

21

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Există și alte modalități de încărcare a scripturilor, în afară de partițiile de fișiere Windows și protocolul FTP?

Răspuns: Da, există numeroase alte modalități. Uneori, administratorii sistemelor UNIX și Linux le configurează pe acestea de așa manieră încât să vă permită să încărcați scripturi prin intermediul sistemului de fișiere de rețea (Network File System – NFS). Unii administratori de sistem furnizează pagini Web speciale pe care le puteți folosi pentru încărcarea scripturilor. Dacă un server furnizează serviciul Secure Shell Service (SSH), puteți folosi programul `scp` pentru a vă încărca scripturile. Aceasta este o metodă deosebit de bună, deoarece vă protejează sesiunea de lucru și datele pe care le transferăți împotriva „spionilor” din rețea. Transferurile executate cu ajutorul protocolului FTP, de exemplu, trimit identificatorul de utilizator și parola dumneavoastră sub formă de text „în clar”, nu în formă codificată, ceea ce poate duce la o breșă a securității sesiunii de lucru.</sfatul specialistului>

<titlu>Executarea unui scripte/titlu>

După ce v-ați încărcat fișierul care conține scriptul, sunteți pregătit pentru a obține accesul la acesta. Lansați-vă browserul Web preferat și deschideți adresa URL asociată scriptului dumneavoastră. Adresa URL trebuie să fie alcătuită din adresa URL identificată de administratorul dumneavoastră de sistem, urmată de un slash (/), urmată de numele fișierului care conține scriptul dumneavoastră. Dacă adresa URL identificată de administratorul dumneavoastră de sistem se încheie deja cu un caracter slash, nu trebuie să mai inserați încă un asemenea caracter înainte de numele scriptului dumneavoastră.

De exemplu, să presupunem că doriți să obțineți accesul la scriptul dumneavoastră încărcat, denumit test-

script.php. Dacă administratorul dumneavoastră de sistem a identificat `http://www.osborne.com/-bmccarty` ca adresă URL a catalogului care conține scripturile dumneavoastră PHP, puteți obține accesul la scriptul dumneavoastră prin intermediul adresei URL `http://www.osborne.com/-bmccarty/test-script.php`. Dacă administratorul dumneavoastră de sistem a identificat `http://www.osborne.com/-bmccarty/` ca adresă URL a catalogului care conține scripturile dumneavoastră PHP, puteți obține accesul la scriptul dumneavoastră prin intermediul aceleiași adrese URL ca aceea prezentată anterior.

Dacă ați tastat corect adresa URL a scriptului dumneavoastră, iar scriptul respectiv nu conține erori, veți vedea datele de ieșire ale scriptului dumneavoastră. Felicitări! Ați devenit programator PHP!

22

<titlu>Proiectul 1 - 1: Un prim script PHP - etitlu/>

În cadrul acestui proiect, veți crea și veți executa un script PHP simplu. Pentru a finaliza proiectul, trebuie să aveți acces la un server care acceptă PHP și încărcarea fișierelor prin intermediul protocolului FTP.

<Scopurile proiectului>

- Crearea unui script PHP
- Încărcarea scriptului PHP într-un server
- Executarea scriptului PHP </Scopurile proiectului>

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Folosind un editor de texte, creați un script PHP simplu, care trimite date de ieșire sub formă de text la un browser Web. Salvați scriptul într-un fișier denumit `p-1 - 1`.

proj. Dacă preferați să folosiți inițial un script ambalat, puteți utiliza următorul script:

```
<? php
PHP: Ghidul începătorului
Proiectul 1 - 1
echo („PHP este un excelent limbaj de programare,
nu-i așa?“);
```

2. Folosiți protocolul FTP pentru a încărca fișierul care conține scriptul dumneavoastră în catalogul adecvat din serverul dumneavoastră.

3. Dacă este necesar, modificați permisiunile fișierului script astfel încât serverul Web să poată executa scriptul.

4. Folosiți un browser Web pentru a obține accesul la adresa URL asociată fișierului care conține scriptul dumneavoastră. Dacă ați folosit scriptul „ambalat” prezentat în etapa 1, fereastra browserului dumneavoastră Web va avea un aspect oarecum similar celui prezentat în ilustrația următoare.

<fereastră>PHP este un excelent limbaj de programare, nu-i așa?< /fereastră>

<titlu>Depanarea unui scripte/titlu>

Uneori, în locul datelor de ieșire ale scriptului dumneavoastră, puteți vedea unul din următoarele:

- Textul scriptului, în loc de datele de ieșire ale acestuia

- O casetă de dialog, prin care sunteți întrebat dacă doriți să descărcați fișierul care conține scriptul

- Un mesaj în care se spune că scriptul nu există

- Un mesaj în care se spune că browserul dumneavoastră Web nu are permisiunea de a obține

accesul la script

— Un mesaj în care se spune că scriptul dumneavoastră conține o eroare

La vizualizarea rezultatelor unui script PHP se pot produce numeroase erori, chiar dacă scriptul în sine este corect. Dacă vedeți textul scriptului dumneavoastră

23

sau o casetă de dialog prin care sunteți întrebat dacă doriți să descărcați fișierul care conține scriptul, este posibil ca extensia fișierului script să fie incorectă sau ca serverul PHP să nu funcționeze. Deși fișierele script PHP trebuie să aibă, în general, extensia.php, este posibil ca un administrator de sistem să configureze un server PHP astfel încât acesta să impună o altă extensie de fișier. Astfel, dacă scriptul dumneavoastră eșuează din unul dintre aceste două motive, luați legătura cu administratorul dumneavoastră de sistem.

Dacă vedeți un mesaj în care se spune că scriptul nu există, este posibil ca dumneavoastră să fi tastat incorect adresa URL. Verificați dacă ați tastat corect adresa URL identificată de administratorul dumneavoastră de sistem, precum și dacă ați atașat corect la aceasta numele fișierului care conține scriptul, folosind un slash numai dacă adresa URL identificată de administratorul dumneavoastră de sistem nu se încheie cu un atare caracter.

Dacă vedeți un mesaj în care se arată că browserul dumneavoastră Web nu are permisiunea de a obține accesul la script, poate că este necesar să modificați permisiunile fișierului script. Pentru a afla cum trebuie procedat, consultați-vă cu administratorul de sistem.

Dacă vedeți un mesaj în care se spune că scriptul dumneavoastră conține o eroare, verificați dacă nu au

apărut următoarele probleme:

- O eroare de tastare, cum ar fi scrierea greșită a cuvântului echo

- O eroare de punctuație, cum ar fi paranteze, ghilimele duble sau punct și virgulă lipsă sau înserate greșit

- Neincluderea sau includerea eronată a liniilor de delimitare a scriptului, în speță `<? php` și?

- Un marcaj de comentariu (`/ /`) care lipsește sau care a fost introdus greșit

De exemplu, iată un script care conține un tip de eroare frecvent întâlnit. Puteți identifica eroarea?

```
<? php
```

```
PHP: Ghidul începătorului
```

```
Acest script conține o eroare de sintaxa echo („Salut,  
World Wide Web!);
```

```
?
```

Din script lipsește caracterul ghilimele duble de închidere, care trebuie să delimiteze expresia de tip text. Dacă încercați să executați acest script, veți primi o eroare similară celei prezentate în continuare.

```
<fereastră>Parse      error.      Parse      error      în  
/home/bmccarty/public  html/php/module-01/syntax-  
error.php
```

```
On line 13</fereastră>
```

24

Mesajul de eroare încearcă să vă indice sursa erorii, indicând numărul liniei la care s-a produs eroarea. Totuși, remarcați că mesajul vă îndrumă spre linia 13 a unui script care conține numai 5 linii. Din moment ce ghilimelele

duble de închidere lipsesc, serverul PHP caută dincolo de sfârșitul scriptului pentru a găsi ghilimelele duble respective. Ca atare, serverul PHP este oarecum derutat cu privire la sursa erorii. Morala este aceea că nu puteți conta în totalitate pe serverul PHP pentru a determina locația erorii; folosiți numărul de linie furnizat de server numai ca îndrumar pentru a depista locația probabilă a erorii, în Modulul 17 veți învăța mai multe noțiuni despre depanarea scripturilor PHP.

<Test „la minut” >

— Găsiți cele trei erori de sintaxă din următorul script PHP:

```
<? php4
```

```
* PHP: Ghidul începătorului
```

```
* Acest script conține o eroare de sintaxa.
```

```
echo („Salut, World Wide Web!”)
```

```
?
```

```
</Test „la minut” >
```

<Test evaluare>

1. Ce program Windows este frecvent folosit pentru crearea scripturilor PHP?

2. Care trebuie să fie prima linie într-un script PHP?

3. Care sunt caracterele ce trebuie folosite pentru a denumi un fișier care conține un script PHP?

4. Care trebuie să fie extensia unui fișier care conține un script PHP?

5. Care este instrucțiunea PHP folosită pentru a trimite date de ieșire sub formă de text unui browser Web?

6. Care este programul frecvent folosit pentru a încărca un script PHP într-un server?</test evaluare>

<nota>Răspunsuri la test:

— Prima linie trebuie să conțină textul <? php, nu <? php4.

— Comentariile trebuie să înceapă cu caracterele //, nu /.

— Instrucțiunea de reflectare trebuie să se încheie cu un caracter punct și virgulă. Totuși, deoarece aceasta este ultima linie a scriptului, respectivul va funcționa corect, chiar dacă acel caracter lipsește.</nota>

25

<titlu>Modulul 2:

Elementele constructive ale limbajului PHP</titlu>

<titlu>Scopuri/titlu>

— Învățați să scrieți numere și șiruri

— Învățați să folosiți ghilimele și caractere escape pentru a specifica valori de tip șir speciale

— Înțelegeți diferența dintre valori literale și variabile

— Învățați modul de utilizare a tablourilor pentru stocarea mai multor valori

— Învățați modul de utilizare a operatorilor pentru combinarea valorilor în expresii

— Învățați modul de utilizare a funcțiilor pentru executarea operațiilor elementare

În cadrul acestui modul, veți învăța modul de creare a componentelor care alcătuiesc programele PHP. În modulele 3 și 4 veți învăța modalitățile de asamblare a acestor componente în programe complete.

<titlu>Numere și șiruri/titlu>

Programele de calculator manipulează datele, care reprezintă informații. Programele PHP folosesc două

categorii principale de date: numere și șiruri. Numerele sunt compuse mai ales din cifre, în timp ce un șir poate conține orice caracter, inclusiv cifre, litere și simboluri speciale.

Decizia privind modul de stocare a datelor este importantă, în mod caracteristic, datele se stocheză sub formă de numere atunci când se dorește executarea unor operații matematice asupra datelor, deoarece numerele sunt stocate într-un mod care permite efectuarea de calcule. Pe de altă parte, șirurile sunt stocate folosind o modalitate care facilitează înțelegerea lor de către operatorul uman. Datele trebuie stocate sub formă de șiruri dacă formatul acestora nu este numeric sau dacă doriți ca operatorul uman să fie capabil de a introduce sau de a vizualiza datele. Practic, puteți asimila numerele cu un mod de stocare a datelor în interiorul calculatorului, în speță un format intern. Șirurile se pot asimila unui mod de stocare a datelor în afara calculatorului, în speță un format extern.

26

<titlu>Numere/ </titlu>

PHP folosește două categorii de numere: întregi și duble. Numerele întregi reprezintă numerele fără parte fracționară folosite la numărare, plus zero și numerele negative. Cu alte cuvinte, în PHP termenul de întreg are aceeași semnificație ca și în matematică. De exemplu, numărul 100 poate fi reprezentat în PHP sub formă de întreg. Numerele duble, spre deosebire de întregi, reprezintă valori numerice care pot include fracții zecimale, ca de exemplu 2, 5. Numerele duble sunt sinonime cu numerele reale din matematică. Uneori, numerele duble mai sunt denumite și numere cu virgulă mobilă (în lb. engleză se folosește punctul zecimal în loc de

virgulă - N. T.).

Deoarece PHP stochează numerele în calculatoare, care dispun de o cantitate limitată de memorie, numerele întregi și duble din PHP diferă de omoloagele lor matematice prin aceea că precizia lor este limitată, în general, numerele întregi sunt stocate sub formă de valori pe 32 de biți, ceea ce le limitează la domeniul cuprins între - 2.147.483.648 și 2.147.483.647 inclusiv. Totuși, unele calculatoare stochează numerele PHP întregi într-un mod mai compact, limitând și mai mult domeniul de valori posibile.

În general, numerele duble sunt stocate folosindu-se formatul standard IEEE-64, care furnizează 64 de biți. Acest format vă permite să stocați valori care pot merge până la $1,8 \times 10^{308}$ la puterea 308 sub formă de numere duble și furnizează aproximativ 14 cifre după punctul zecimal (sau cifre semnificative) de precizie.

Scrierea numerelor PHP este simplă. Un întreg PHP se obține prin scrierea cifrelor care îi alcătuiesc valoarea. Dacă valoarea este negativă, scrieți un semn minus imediat la stânga numărului. Evitați să scrieți spații sau virgule ca parte a unui întreg PHP. Iată câteva exemple de numere PHP întregi corecte și incorecte:

- 3 Corect
- 0 Corect
- 5 Corect
- 2.5 Incorect; conține o parte fracționară
- 2.0 Incorect; conține o parte fracționară, chiar dacă valoarea acesteia este zero
- 1,024 Incorect; conține o virgulă
- 7 Incorect; conține un spațiu între semnul minus și cifră
- 2147483648 Incorect; prea mare

Un număr PHP dublu se scrie cu ajutorul unei serii de cifre, plasând un punct zecimal la locația adecvată. Ca în cazul întregilor PHP, dacă valoarea este negativă, scrieți un semn minus imediat la stânga numărului. De asemenea, din nou similar cu numerele PHP întregi, trebuie să evitați a scrie spații sau virgule ca parte a unui număr dublu. Iată câteva exemple de numere duble corecte și incorecte:

— 2.5 Corect

0.0 Corect

3.125 Corect

2 Incorect; îi lipsește punctul zecimal

27

Când scrieți numere duble foarte mari sau foarte mici, puteți folosi o formă specială, care arată astfel: 2.3 e4. Numărul plasat după litera e determină înmulțirea cu 10 la puterea dată de numărul respectiv a numărului plasat anterior literei respective. De exemplu, numărul dublu dat anterior are valoarea $2,3 \times 10^4$ la puterea 4, iar valoarea dublă - 1.1 e-10 are valoarea $-1,1 \times 10^{-10}$ la puterea 10.

<titlu>Șirurie/titlu>

Spre deosebire de întregi și de numere duble, care conțin cu precădere cifre, șirurile pot conține orice caracter. Ca atare, șirurile sunt utile pentru stocarea datelor care nu pot fi calculate, precum nume și adrese.

De asemenea, șirurile pot fi utilizate pentru stocarea datelor numerice. Reprezentările sub formă de numere întregi și duble sunt folosite, în general, numai în interiorul calculatoarelor; de regulă, datele sunt introduse în calculatoare și afișate de către acestea sub formă de șiruri. De exemplu, să presupunem că un program convertește temperatura din grade Fahrenheit în grade centigrade.

Utilizatorul programului introduce temperatura sub formă de valoare de tip șir. Programul convertește valoarea șir într-o valoare dublă, execută un calcul și convertește rezultatul într-un șir, care este afișat ca rezultat. Motivul derulării acestui proces aparent complicat este acela că sistemele de calcul execută eficient operații aritmetice cu valori întregi și duble; conversia datelor din format șir în format numeric și viceversa este mai simplă decât executarea de operații aritmetice cu șiruri.

Pentru a specifica un șir în PHP, caracterele care alcătuiesc șirul sunt incluse între ghilimele duble; de exemplu, șirul reprezentând numele fizicianului care a formulat teoria relativității este „Albert Einstein”. Așa cum s-a explicat, un șir poate conține date numerice; de exemplu, „3.14159”. În Modulul 5, veți învăța să converțiți șiruri care conțin date numerice în valori întregi și duble.

PHP facilitează includerea în șiruri a unor caractere speciale, precum caracterele de salt la linie nouă sau retur de car, prin furnizarea de secvențe escape care reprezintă caractere speciale. Iată secvențele escape folosite în PHP:

- n salt la linie nouă
- r retur de car
- t caracter de tabulare pe orizontală
- backslash
- \$ simbolul dolarului
- „Ghilimele duble

Ca exemplu, iată un șir care include un retur de car, urmat de un salt la linie nouă: „Salut, lume! \r\n”. Rețineți că fiecare secvență escape începe cu un backslash (!). Pentru a include un backslash într-un șir, trebuie să folosiți secvența escape adecvată, care este alcătuită din două caractere backslash.

<Test „la minut” >

— Care este reprezentarea de date cea mai adecvată pentru stocarea consumului mediu de combustibil al unui autoturism, exprimat în mile* pe galon** sau litri pe kilometru?

— Care este reprezentarea de date cea mai adecvată pentru stocarea numărului de capitole al unei cărți?

— Care este reprezentarea de date cea mai adecvată pentru stocarea unui număr de telefon? </Test „la minut” >

<sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă se dorește includerea unor ghilimele duble în cadrul unui șir? Se poate proceda astfel fără a se folosi o secvență escape?

Răspuns: Simpla inserție a unor ghilimele duble în cadrul unui șir ar deruta limbajul PHP, deoarece ghilimelele duble vor marca, în aparență, sfârșitul șirului. Pentru a include ghilimelele duble în cadrul unui șir, includeți șirul între ghilimele simple, nu duble, astfel: El zise „Salut”. Șirurile încadrate între ghilimele simple, respectiv duble, se comportă oarecum diferit unele în raport cu celelalte; veți învăța mai multe despre șiruri în Modulul 9.

<titlu>Valori literale și variabilee/titlu>

Categoriile de valori despre care ați învățat până acum se numesc valori literale. Deseori, este convenabil să atribui un nume unei valori, similar procedei comune folosit în algebră. O valoare cu nume se numește variabilă, deoarece este posibilă modificarea valorii asociate numelui. Prin contrast, o valoare literală este fixă.

Dacă preferați, o variabilă poate fi asimilată cu o casetă care poartă numele variabilei. Valoarea unei

variabile este dată de o valoare literală, scrisă pe o bucată de hârtie plasată în interiorul casetei, în orice moment, puteţi înlocui bucata de hârtie cu o alta, care conţine o nouă valoare a variabilei.

<nota>

Unitate de măsură pentru distanţe folosită în ţările de limbă engleză şi egală cu aproximativ 1, 7 km. – N.T.

Unitate de măsură pentru capacităţi folosită în ţările de limbă engleză şi egală cu aproximativ 4 litri. – N.T.

Răspunsuri la test:

— Dublu, deoarece valoarea include deseori o parte fracţionară

— Întreg, deoarece valoarea este un număr fără parte fracţionară

— Şir, deoarece valoarea nu va fi calculată şi poate conţine liniuţe, spaţii sau parantezee/

nota>

29

PHP impune câteva reguli asupra numelor variabilelor, astfel încât să poată face imediat diferenţa dintre variabile şi numere, şiruri şi alte elemente de program. Iată o metodă de formare a unui nume corect de variabilă PHP:

1. Începeţi cu simbolul dolarului (\$).

2. După simbolul dolarului, scrieţi o literă sau o liniuţă de subliniere (_). Litera poate fi scrisă cu majuscule sau minuscule.

3. Continuaţi prin a adăuga oricâte litere, cifre sau liniuţe de subliniere doriţi. Nu vă lăsaţi dus de val şi să creaţi un nume de variabilă atât de lung, astfel încât să fie dificil de tastat. Creaţi, totuşi, un nume care să descrie cu claritate scopul variabilei.

Iată câteva exemple de nume de variabile corecte și incorecte:

șlungime Corect

șx Corect, dar nu foarte descriptiv **y** Incorect, nu începe cu semnul dolarului

\$1 side Incorect, semnul dolarului nu este urmat de o literă sau de un caracter de subliniere

șa + **b** Incorect, conține semnul plus acolo unde sunt permise numai litere, cifre și caractere de subliniere

Deși puteți folosi litere majuscule sau minuscule în numele variabilelor, diferența dintre literele scrise cu majuscule și cele scrise cu minuscule este importantă. Variabila denumită ȘA nu este una și aceeași cu variabila șa.

Pentru a asocia o valoare unei variabile, veți scrie ceea ce se numește o instrucțiune de atribuire. Iată un exemplu simplu:

```
ștemperatura = 72.3;
```

Numele variabilei este urmat de un semn egal (**=**), care identifică instrucțiunea ca fiind o instrucțiune de atribuire. Semnul egal este urmat de valoarea care urmează a fi atribuită variabilei, în acest exemplu, valoarea este dată de valoarea literală dublă 72.3. Caracterul punct și virgulă (**,**) marchează sfârșitul instrucțiunii.

Exemplul anterior a atribuit unei variabile o valoare-literală. De asemenea, puteți atribui valoarea unei variabile către o altă variabilă, prin scrierea unei instrucțiuni de atribuire astfel:

```
șcâștigător = spunetajul cel mai mare;
```

În acest caz, valoarea variabilei spunetajul cel mai mare înlocuiește valoarea variabilei șcastigator. Ulterior pe

parcursul acestui modul, veți învăța să scrieți instrucțiuni de atribuire mai sofisticate.

Ca o valoare literală, o variabilă poate avea o valoare de tip întreg, dublu sau șir. Forma valorii unei variabile se numește tipul variabilei. Tipul unei variabile se poate modifica dacă atribuiți variabilei o valoare de un tip diferit față de cel al valorii curente a variabilei. De exemplu, instrucțiunea de atribuire

```
$x = 1;
```

30

atribuie variabilei \$x tipul întreg. Dacă instrucțiunea de atribuire

```
$x = 1.5;
```

va fi executată ulterior, variabila \$x devine de tip dublu. În multe limbaje de programare, tipul unei variabile nu poate fi modificat. Dacă ați programat folosind un asemenea limbaj, la început s-ar putea ca această caracteristică a limbajului PHP să vi se pară deconcertantă, dar probabil că o veți găsi extrem de convenabilă după ce vă veți fi acomodat cu ea.

<Test „la minut” >

— Atribuiți un nume adecvat unei variabile care stochează distanța până la Soare.

— Scrieți o instrucțiune de atribuire care atribuie valoarea 3.14159 unei variabile denumite \$pi. </Test „la minut” >

<Sfatul specialistului>

Întrebare: În ce mod diferă instrucțiunile de atribuire

PHP de ecuațiile matematice?

Răspuns: Deși instrucțiunile de atribuire din limbajul PHP și ecuațiile matematice folosesc ambele semnul egal, cele două noțiuni sunt foarte diferite, deoarece atribuirea nu este același lucru cu egalitatea. Atribuirea este o operație care înlocuiește o valoare cu o alta. Pe de altă parte, egalitatea este o relație între două valori. Când două valori sunt egale, acestea rămân egale pentru totdeauna. Totuși, puteți atribui o valoare unei variabile și ulterior puteți atribui aceleiași variabile o altă valoare. Cu alte cuvinte, egalitatea este permanentă; atribuirea nu este. </Sfatul specialistului>

<titlu>Proiectul 2 - 1: Vizualizarea valorilor variabilelor PHP</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți crea și veți executa un script PHP simplu care demonstrează modul de utilizare a valorilor literale, a variabilelor și a instrucțiunilor de atribuire.

<Scopurile proiectului>

— Crearea unui script PHP care conține mai multe instrucțiuni de atribuire și instrucțiuni echo

— Încărcarea și executarea scriptului </Scopurile proiectului>

<nota>Răspunsuri la test:

— șdistanța la soare sau ceva similar

— $\pi = 3.14159$; </nota>

31

<titlu>Pas cu pas</titlu>

1. Folosind un editor de texte, creați un fișier care conține următorul script PHP:

<script>

```

<? php
PHP: Ghidul începătorului
Proiectul 2 - 1
şvaloare întreagă = 1;
şvaloare dublă = 1.2345678 e6;
şvaloare şir = " Acesta este un şir";
echo („<H2>Proiectul 2 - 1</H2>");
echo („<BR>valoare întreagă: „);
echo (şvaloare întreagă);
echo („<BR>valoare dublă: „);

echo (şvaloare dublă);
echo („<BR>valoare şir: „);
echo (şvaloare şir);
?
</script>

```

2. Încărcați fişierul care conține scriptul dumneavoastră în catalogul adecvat al serverului.

3. Folosiți un browser Web pentru a obține accesul la adresa URL asociată fişierului care conține scriptul dumneavoastră. Fereastra browserului dumneavoastră Web trebuie să prezinte un aspect similar celui din ilustrația următoare.

```

<fereastră>Project2-1 valoare întreaga: 1
valoare dubla: 1234567.8
valoare şir: Acesta este un şire/fereastră>

```

```

<titlu>Valori scalare şi tablourie/titlu>

```

Majoritatea cumpărătorilor preferă să cumpere ouăle în ambalaje de câte 10, nu unul câte unul. Similar, deseori este convenabilă stocarea mai multor valori într-o variabilă. O asemenea variabilă se numeşte tablou, iar valorile individuale se numesc elementele tabloului. Variabilele care au o singură valoare se numesc scalare. Pentru a fi posibil accesul individual la fiecare element al

unui tablou, fiecare element are o cheie asociată. Dacă preferați, puteți asimila numele unui tablou cu numele de familie al tuturor elementelor sale. Similar, cheia unui element este echivalentă cu numele de botez al elementului respectiv. Combinația între numele tabloului (numele de familie) și valoarea unei chei (numele de botez) identifică un element al tabloului.

Pentru a crea un tablou, atribuiți unui element al tabloului o valoare și o cheie. De exemplu, instrucțiunea de atribuire

```
șclasa [1] = „geometrie”;
```

crează un tablou denumit șclasa și un element cu valoarea „geometrie” identificat prin cheia 1. Pentru a stoca în tablou o a doua valoare, puteți folosi următoarea instrucțiune de atribuire:

```
șclasa [2] = „contabilitate”;
```

Pentru a obține acces la un element al tabloului, specificați numele tabloului și valoarea cheii. De exemplu, instrucțiunea de atribuire

32

```
șclasa mate = șclasa [1];
```

atribuie valoarea „geometrie” variabilei scalare șclasa mate.

Cheile folosite pentru identificarea elementelor unui tablou nu trebuie să fie numere consecutive; nici măcar nu trebuie să fie numere. De exemplu, iată instrucțiuni de atribuire care creează un tablou ce stochează preferințe în materie de înghețată:

şpreferinţe [„Nelu”] = ” îngheţată elveţiană cu migdale simplă”.

şpreferinţe [„Gina”] = „căpşuni”.

Tabloul înregistrează faptul că Nelu preferă îngheţata elveţiană simplă cu migdale, iar Gina preferă îngheţată cu căpşuni. Un asemenea tablou simplifică determinarea preferinţelor în materie de îngheţată ale unei persoane, dat fiind prenumele acesteia. Elementele unui tablou cu chei non-numerice sunt accesibile în acelaşi mod ca şi elementele unui tablou cu chei numerice. De exemplu, instrucţiunea de atribuire

şspecialitatea zilei = şpreferinţe [„Nelu”];

atribuie variabilei şspecialitatea zilei valoarea „gheţară elveţiană cu migdale simplă”.

<test „la minut” >

— Scrieţi instrucţiuni de atribuire care creează un tablou denumit şdimensiune, în cadrul căruia valorile mic, mediu şi mare sunt asociate cheilor 1, 2, respectiv 3.

— Scrieţi instrucţiuni de atribuire care creează un tablou denumit şnume judeţ, care vă permite să determinaţi numele complet al unui judeţ din România în funcţie de abrevierea numelui judeţului folosită pe plăcuţele de înmatriculare ale autoturismelor. Pentru a evita complicaţiile, puteţi include numai judeţele Prahova, Dolj şi Teleorman. </test „la minut” >

<notă>Răspunsuri la test:

— şdimensiune [1] = „mic”;

şdimensiune [2] = „mediu”;

şdimensiune [3] = „mare”;

— șnume județ [„PH”] = „Prahova”;

șnume județ [„DJ”] = „Dolj”;

șnume județ [„TR”] = „Teleorman”;

Evident, textul testului a fost adaptat. În original se face referire la unele state din componența S.U.A. - N.T.</notă>

33

<titlu>Operatori și funcții</titlu>

Pentru a vă ajuta să efectuați calcule și prelucrări ale datelor, PHP include o diversitate de operatori și funcții utile. Când combinați valorile literale și variabilele cu operatori și funcții, construiți ceea ce este cunoscut sub numele de expresii.

<titlu>Operatorie</titlu>

PHP include operatorii familiari folosiți pentru executarea operațiilor aritmetice:

+ Adunare

— Scădere

— Înmulțire

Împărțire

Utilizarea asteriscului (*) ca simbol al înmulțirii poate părea neobișnuită; totuși, este un simbol frecvent folosit în limbajele de programare, deoarece previne confuzia care poate apărea dacă în locul acestuia ar fi fost folosită litera x.

Iată câteva exemple simple care demonstrează utilizarea operatorilor pentru a efectua calcule și pentru a atribui valori variabilelor:

șprofit = șvânzări + șcheltuieli;

șarie = șânălțime șlățime;

șcircumferință = 3.14159 * șdiametru

arata impozit = simpozit / şvenit impozabil;

Variabilele sau valorile literale asociate cu un operator se numesc operanzi. De exemplu, operanzii operatorului de scădere din prima instrucţiune prezentată ca exemplu sunt variabilele şvânzări şi şcheltuiei.

O proprietate interesantă a operatorului de împărţire este aceea că returnează o valoare întreagă dacă ambii săi operanzi sunt întregi, iar rezultatul este un întreg; în caz contrar, returnează o valoare cu virgulă mobilă. Astfel, instrucţiunea de atribuire

```
$x = 10 / 3;
```

atribuie valorii \$x valoarea cu virgulă mobilă 3.33333333333333, chiar dacă operanzii operatorului de împărţire sunt ambii întregi.

În afară de aceşti operatori aritmetici familiari, PHP include numeroşi operatori mai puţin cunoscuţi:

- % Modulo

- ++ Incrementare

- «Decrementare

- Concatenare

Similar operatorului de împărţire, operatorul modulo execută o împărţire; cu toate acestea, operatorul modulo returnează restul, nu câtul împărţirii. De exemplu, prin împărţirea lui 10 la 3 se obţine câtul 3 şi restul 1. Deci, instrucţiunea de atribuire

34

```
$x = 10 % 3;
```

atribuie variabilei \$x valoarea 1.

În programare, operaţiile de adăugare, respectiv de

scădere a unei unități dintr-o valoare sunt frecvent întâlnite. Pentru comoditate, PHP include operatori care execută aceste operații. Operatorul de incrementare adaugă o unitate la valoarea unei variabile, iar operatorul de decrementare scade o unitate din valoarea unei variabile. Operatorii sunt utilizați astfel:

`++ $x;`

`-- $y;`

Rețineți că acești operatori au nevoie de un singur operand, în timp ce majoritatea operatorilor necesită doi operanzi. Prima instrucțiune adaugă o unitate la valoarea variabilei `$x`, în timp ce a doua instrucțiune scade o unitate din valoarea variabilei `$y`. Dacă preferați, puteți folosi acești operatori în instrucțiuni de atribuire, după cum urmează:

`$x = ++ $y;`

Această instrucțiune adaugă o unitate la valoarea variabilei `$y` și atribuie valoarea rezultantă variabilei `$x`.

<Sfatul specialistului >

Întrebare: Ce se întâmplă dacă se plasează un operator de incrementare sau de decrementare după operandul aferent acestuia?

Răspuns: Dacă se plasează un operator de incrementare sau de decrementare după operandul aferent, și nu înaintea acestuia, efectul este ușor diferit. Să examinăm următorul exemplu:

`$x = $y`

Această instrucțiune scade o unitate din valoarea variabilei `$y`, dar atribuie variabilei `$x` valoarea originală a variabilei `$y`, din care nu s-a scăzut nimic. Prin plasarea unui operator de incrementare, respectiv de decrementare, înaintea unei variabile, se execută o

operație de preincrementare, respectiv predecrementare; prin plasarea unui operator de incrementare, respectiv de decrementare, după o variabilă, se execută o operație de post-incrementare, respectiv post-decrementare.

</sfatul specialistului:

În afară de acești operatori numerici, PHP include un operator de concatenare a șirurilor, denumit uneori operator cât sau operator de unire, deoarece funcția sa constă în unirea șirurilor. De exemplu, să considerăm următoarele instrucțiuni de atribuire:

```
$nume botez = „Radu”;  
$nume familie = „Vasilescu”;  
$nume = $nume botez . $nume familie;
```

35

Primele două instrucțiuni de atribuire alocă valori șir unor variabile scalare. Ultima instrucțiune de atribuire folosește operatorul de unire pentru a uni numele de botez cu numele de familie și pentru a însera un spațiu între acestea. Valoarea atribuită variabilei \$nume este „Radu Vasilescu”.

Ca în matematică, PHP evaluează operatorii de înmulțire și de împărțire anterior operatorilor de adunare, respectiv scădere. Această caracteristică se numește precedență. Datorită precedenței, instrucțiunea

```
$x = 1 + 2*3;
```

atribuie variabilei \$x valoarea 7, chiar dacă operatorul de adunare apare înaintea celui de înmulțire. Dacă doriți să controlați precedența unei expresii, puteți folosi paranteze. De exemplu, instrucțiunea

```
$x = (1 + 2) * 3;
```

atribuie variabilei \$x valoarea 9, deoarece partea inclusă între paranteze a expresiei este evaluată prima, așa cum se procedează în algebră.

<titlu>Funcții/titlu>

În afară de operatori, PHP include funcții care execută operații utile. Iată unele exemple de funcții:

abs (**x**) Returnează valoarea absolută a lui **x** ceil (**x**) Returnează valoarea **x**, rotunjită la întregul imediat superior floor (**x**) Returnează valoarea **x**, rotunjită la întregul imediat inferior max (**x**, **y**...) Returnează valoarea maximă a unui set de valori min (**x**, **y**...) Returnează valoarea minimă a unui set de valori pow (**x**, **n**) Returnează numărul **x**, ridicat la puterea specificată **n** strftime (**f**) Returnează data curentă, formatată conform conținutului parametrului **f** sqrt (**x**) Returnează rădăcina pătrată a lui **x**

În afară de acestea, PHP include multe alte funcții. În Anexa I veți descoperi definiții ale acestor funcții, precum și ale altor funcții PHP frecvent folosite.

Majoritatea funcțiilor necesită una sau mai multe valori de intrare, cunoscute sub numele de argumente. De exemplu, funcția sqrt necesită un argument care specifică valoarea a cărei rădăcină pătrată trebuie calculată.

<Sfatul specialistului >

Întrebare: Mai include PHP și alți operatori?

Răspuns: Da, PHP include mulți alți operatori în afara celor specificați, în particular, include operatori logici și operatori de comparație, despre care veți învăța în Modulul 6. </Sfatul specialistului >

Unele funcții, precum min și max, preiau un număr nedefinit de argumente. Alte funcții nu necesită niciun fel de argumente. Pentru a putea folosi o funcție în mod corespunzător, trebuie să cunoașteți:

- Numele funcției
- Acțiunea funcției și valoarea returnată de aceasta, dacă există

- Numărul argumentelor preluate de funcție

- Semnificația fiecărui argument

Iată un exemplu simplu care folosește o funcție pentru calculul lungimii laturilor unui pătrat, dacă este cunoscută aria pătratului:

```
şlungime = sqrt (şarie);
```

Rețineți modul în care argumentul funcției este inclus între paranteze, precum și modul în care funcția și argumentul său sunt folosite într-un mod asemănător cu o valoare literală sau o variabilă. Iată un exemplu care prezintă modul de utilizare a funcției max, care preia mai multe argumente:

```
spunetaj câştigător = max (spunetaj1, spunetaj2, spunetaj3);
```

Observați că fiecare argument este separat de vecinul său printr-o virgulă.

<Test „la minut” >

- Scrieți o instrucțiune PHP care adaugă valoarea variabilei şplată normală la aceea a variabilei şplată ore suplimentare și plasează rezultatul în variabila şplată totală.

- Scrieți o instrucțiune PHP care stochează pătratul valorii variabilei şx în variabila şy.

<titlu>Proiectul 2 - 2: Un calcul în PHP</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți crea și executa un script PHP simplu, care calculează aria unui cerc de rază dată.

<Scopurile proiectului>

— Crearea unui script PHP care calculează aria unui cerc

— Încărcarea și executarea unui script PHP</Scopurile proiectului>

<notă>Răspunsuri la test:

— șplată totală = șplată normală + șplată ore suplimentare;

— $sy = sx \cdot sx$; sau $sy = \text{pow}(sx, 2)$ </notă>

37

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Folosind un editor de texte, creați un fișier care conține următorul script PHP:

```
<? php
```

```
PHP: Ghidul începătorului
```

```
Proiect 2 - 2
```

```
Calculul ariei unui cerc de raza dată
```

```
echo („<H2>Proiect 2 - 2</H2>”);
```

```
ștaza = 2.0;
```

```
șpi = 3.14159;
```

```
șarie = șpi-ștaza-ștaza;
```

```
echo („raza = ”);
```

```
echo (ștaza);
```

```
echo („<BR>arie = ”);
```

echo (şarie);
?

2. Încărcați fişierul care conține scriptul dumneavoastră în catalogul adecvat al serverului.

3. Folosiți un browser Web pentru a obține accesul la adresa URL asociată fişierului care conține scriptul dumneavoastră. Fereastra browserului dumneavoastră Web ar trebui să aibă un aspect asemănător celui prezentat în ilustrația următoare.

<fereastră>

Project 2 - 2

Raza = 2

Arie = 12.56636</fereastră>

<Test de evaluare>

1. Scrieți o valoare PHP literală egală cu 12.000.

2. Scrieți o valoare PHP literală egală cu 10 la puterea 39.

3. Scrieți o valoare PHP literală care conține numele mărcii autoturismului preferat.

4. Scrieți numele unei variabile PHP adecvate pentru stocarea ratei impozitului aferent vânzărilor curente.

5. Scrieți instrucțiuni PHP care creează un tablou ce asociază numele de botez al fiecăruia dintre membrii familiei dumneavoastră cu anul în care s-a născut persoana respectivă.

6. Scrieți o instrucțiune PHP care calculează circumferința unui cerc pornind de la raza sa, dacă este cunoscută ecuația matematică $C = 2 \pi R$ și valoarea aproximativă a lui π egală cu 3, 14159.

7. Scrieți o instrucțiune PHP care calculează valoarea absolută a variabilei şdistanța și stochează rezultatul în variabila şdistanța netă.

<titlu>Modulul 3:

Crearea formularelor HTML</titlu>

<titlu>Scopurie/titlu>

— Învățați să proiectați formulare HTML eficiente și ușor de utilizat

— Învățați să creați formulare HTML care includ controale ce acceptă text și opțiuni ale utilizatorului

— Învățați să scrieți programe PHP care obțin accesul la datele ce provin din formularele HTML

Majoritatea programelor PHP folosesc formulare HTML pentru a prelua datele de la utilizator și pentru a afișa rezultatele calculelor, în cadrul acestui modul, veți învăța să creați formulare HTML care permit programelor dumneavoastră HTML să interacționeze cu utilizatorul.

<titlu>Noțiuni fundamentale de proiectare a formularelor/titlu>

Unii programatori experimentați cred că pot determina instantaneu și în mod intuitiv aspectul și modul de funcționare ale oricărui formular HTML. În loc de a proiecta un formular HTML, acești programatori pur și simplu îl creează. Deseori, rezultatele descalifică pretențiile acestor programatori cu privire la cunoștințele obținute intuitiv. Multe formulare de proastă calitate au fost create în acest mod.

O metodă mai bună, atât pentru programatorii neexperimentați, cât și pentru cei cu experiență, este proiectarea formularului anterior creării acestuia, în faza de proiectare, luați în considerare metode alternative de aranjare a formularului și, în cele din urmă, identificați o structură mai bună decât celelalte. Dacă nu ați avut în vedere alternative, nu aveți niciun motiv de a crede că structura formularului dumneavoastră este mai bună decât alte structuri posibile. Ca atare, dacă „săriți” peste faza de

proiectare veți obține formulare de calitate inferioară.

<titlu>Proiectarea unui formular/titlu>

O modalitate oportună de proiectare a unui formular constă în utilizarea hârtiei și a creionului. O tablă de culoare albă sau neagră este o soluție și mai bună, dacă dispuneți de așa ceva. În cazul în care preferați instrumentele automatizate, puteți folosi un editor HTML de tip WYSIWYG. Toate aceste metode de proiectare au un element comun: se pot șterge cu ușurință o parte sau chiar toate elementele de

39

proiectare existente și se poate relua activitatea de la început. Cercetări efectuate asupra activității de proiectare au arătat că proiectanții cu experiență o iau de la început mai frecvent decât cei neexperimentați; aceștia din urmă tind să se cantoneze într-o structură inițială și nu iau în considerare alternative potențial mai bune.

Principalele sarcini în proiectarea unui formular HTML le constituie alegerea controalelor HTML care vor fi incluse în formular, selectarea amplasamentului controalelor și alegerea etichetelor acestora. Cu toate acestea, proiectarea nu este un proces de tip „pas cu pas”, care poate fi parcurs în mod mecanic. Este un proces bazat pe oportunism, ceea ce înseamnă că modalitatea optimă de a parcurge următoarea etapă de proiectare este „în orice mod posibil”. Iată câteva instrucțiuni elementare pentru proiectarea formularelor HTML:

— Alegeți controale care sunt adecvate pentru categoria de date pe care le adună și pentru interacțiunile pe care le furnizează. Secțiunea următoare, care explică fiecare control HTML în parte, vă va ajuta să procedați astfel.

— Etichetări cu claritate fiecare control, astfel încât utilizatorul să înțeleagă funcția acestuia.

— În măsura posibilităților, aliniați etichetele și marginile din stânga ale controalelor. Structura unui formular bine proiectat este asemănătoare cu aceea a unei pagini de ziar, fiind compusă dintr-o serie de coloane în cadrul cărora fiecare element vizual este aliniat cu elementele plasate deasupra, respectiv dedesubtul său. Puteți obține acest tip de structură folosind tabele HTML sau eticheta BR.

— Grupați controalele corelate și separați fiecare asemenea grup de celelalte grupuri prin încorporarea de spații albe în structura dumneavoastră.

— Secvența de controale din formular trebuie să fie asemănătoare cu ordinea în care le va manipula utilizatorul. În caz contrar, utilizatorul va fi obligat să piardă timp navigând de la un control la altul.

Este important să rețineri că acestea sunt doar îndrumări, nu reguli. Nefiind reguli, puteți opta pentru încălcarea lor, din când în când. Acest lucru nu constituie o greșală, atât timp cât sunteți convins că rezultatul încălcării unei recomandări este superior rezultatului respectării acesteia. De exemplu, recomandările pot reprezenta îndrumări contradictorii într-o anumită situație, în acest caz, sunteți obligat să încălcați o recomandare sau alta.

Pentru a determina dacă o variantă de proiectare este superioară alteia, este util să cereți părerea unui utilizator. Dacă niciun utilizator nu vă poate fi de ajutor, obțineți asistența unui alt programator, în cel mai rău caz, străduiți-vă să vă puneți dumneavoastră înșivă în rolul unui utilizator al formularului, întrebați pe utilizator sau pe înlocuitorul acestuia dacă formularul este clar, ușor de utilizat și eficient, în caz afirmativ, este momentul să treceți mai departe și să creați efectiv formularul HTML.

```
<titlu>Crearea unui formular HTML</titlu>
```

Dacă procesul de proiectare este bazat pe oportunitate, procesul de creare a unui formular HTML pornind de la structura dumneavoastră este mai direct. Mai întâi, creați schița HTML elementară, care va conține controalele din formularul dumneavoastră. Apoi, încorporați controalele în structură; în particular, un formular HTML trebuie să includă un buton de expediere pe care utilizatorul execută clic pentru a trimite serverului datele din formular. Deoarece o singură pagină HTML poate conține mai multe formulare, puteți repeta de mai multe ori etapele intermediare ale acestui proces. Subsecțiunile următoare detaliază procesul de creare a unui formular HTML.

```
<titlu>Crearea structurii HTML</titlu>
```

Structura HTML pe care o folosiți pentru a include un formular nu este deloc diferită, de fapt, de cea folosită pentru includerea unei pagini HTML obișnuite. De exemplu, iată o structură caracteristică:

```
<HTML>
```

```
<HEAD>
```

```
<TITLE>Titlul paginii este inserat aici</TITLE>
```

```
</HEAD>
```

```
<BODY>
```

Conținutul paginii sau al formularului este inserat
aici

```
</BODY>
```

```
</HTML>
```

În interiorul corpului unei pagini HTML care conține

un formular puteți folosi orice etichetă HTML obișnuită. Pentru a descrie formularul în sine, folosiți eticheta FORM, care are următoarea formă elementară:

`<FORM METHOD = „metoda” ACTION = „url” >`

Atributul METHOD al etichetei FORM poate lua una din valorile GET sau POST. Pentru moment, specificați întotdeauna valoarea POST. Atributul ACTION specifică adresa URL a scriptului PHP care prelucrează datele adunate prin intermediul formularului. Adresa URL poate fi o adresă completă, care include protocolul, numele gazdei și calea de acces, respectiv o adresă parțială, care specifică o locație relativă la locația paginii curente, între eticheta FORM și eticheta sa `/FORM` corespunzătoare, plasați controalele formularului.

`<Sfatul specialistului>`

Întrebare: Când creez un formular HTML, când trebuie să specific GET în loc de POST ca valoare a atributului METHOD?

Răspuns: Ca începător, este mai bine să folosiți în mod consecvent metoda POST, deoarece alegerea între metodele GET și POST este destul de complicată. `</Sfatul specialistului>`

41

Ca regulă empirică, mulți programatori folosesc GET pentru formulare care execută o căutare sau o interogare, respectiv POST pentru formulare care actualizează o bază de date sau un fișier. Două dezavantaje ale metodei GET sunt acelea că impune o limită asupra cantității de date care pot fi trimise scriptului de prelucrare și că transferă date prin atașarea șirurilor codificate la adresa URL a

scriptului de prelucrare. Astfel, datele trimise prin metoda GET pot fi vizualizate de către utilizator. Un avantaj al metodei GET este acela că utilizatorii pot însera semne de carte în rezultatele unei interogări sau ale unei căutări care folosește metoda GET, dar nu pot executa aceeași operație în cazul unei interogări sau al unei căutări care folosește metoda POST. Desigur, utilizatorii pot însera un semn de carte la pagina care conține un formular ce folosește metoda POST; rezultatele sunt cele unde nu se poate însera semnul de carte.

<titlu>Încorporarea controalelor/<titlu>

Această subsecțiune descrie două controale elementare pe care le veți folosi frecvent: caseta cu text și butonul de expediere. În secțiunea următoare, veți afla mai multe despre controalele pe care le puteți folosi în construcția formularelor HTML.

O casetă cu text permite utilizatorului să tasteze informații care pot fi apoi trimise unui script PHP. Casetele cu text sunt frecvent folosite pentru a obține date precum numele utilizatorului, adresa sa poștală sau adresa de e-mail. Pentru a crea o casetă cu text, scrieți o etichetă HTML care are următoarea formă elementară:

<INPUT TYPE = „TEXT” NAME = „text” >

Atributul NAME atribuie casetei cu text un nume, astfel încât conținutul său să fie accesibil unui script PHP. Numele pe care îl atribuiți unui control trebuie să fie unic în cadrul formularului și trebuie să respecte regulile pentru denumirea variabilelor PHP, cu excepția faptului că numele nu trebuie să înceapă cu simbolul dolarului. Cu alte cuvinte, numele trebuie să înceapă cu o literă și nu trebuie să conțină alte caractere în afara literelor, a cifrelor și a caracterelor de subliniere; în particular,

numele nu trebuie să conțină spații. HTML nu are o etichetă `/INPUT`, deci nu încercați să combinați o etichetă `INPUT` cu o asemenea etichetă.

Un buton de expediere permite utilizatorului să trimită serverului conținutul unui formular. Fiecare formular HTML trebuie să aibă un buton de expediere. Pentru a crea un buton de expediere, scrieți o etichetă HTML care are următoarea formă elementară:

```
<INPUT TYPE = „SUBMIT” VALUE = „text” >
```

Atributul `VALUE` specifică textul care trebuie să apară pe suprafața butonului de expediere.

42

Iată un formular HTML complet, care include casete cu text ce preiau numele și adresa de e-mail a utilizatorului:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Numele și adresa de e-mail ale
utilizatorului</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<FORM METHOD = " POST" ACTION = "
phpinfo.php" >
<H3> Numele și adresa de e-mail ale
utilizatorului</H3>
<BR>Nume:
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " numele
utilizatorului" >
<BR>Adresa de e-mail:
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " adresa
```

```
email" >
    <BR>
    <BR><INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = "
Trimite datele" >
    </FORM>
    </BODY>
    </HTML>
```

Observați utilizarea etichetelor BR pentru alinierea etichetelor și a controalelor, precum și numele atribuite controalelor de tip casetă cu text. Când utilizatorul execută clic pe butonul de expediere, datele introduse de utilizator sunt trimise scriptului phpinfo.php. Ilustrația alăturată prezintă aspectul formularului.

```
<image> Numele și adresa de e-mail ale
utilizatorului
Nume
Adresa de e-mail:
Trimite datele </image>
```

```
<titlu>Lucrul cu formulare multiple</titlu>
```

În interiorul corpului unei pagini HTML se pot include mai multe formulare. Dacă procedați astfel, nu uitați să inserați o etichetă </FORM> anterior etichetei <FORM> a următorului formular. Browserul utilizatorului va face indigestie dacă suprapuneri formulare într-o pagină.

Iată un exemplu simplu de pagină care conține mai multe formulare:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Numele și adresa de e-mail ale
utilizatorului</TITLE>
```

```

</HEAD>
<BODY>
<FORM METHOD = " POST" ACTION = "
phpinfo.php" >
<H3> Numele și adresa de e-mail ale
utilizatorului</H3>
<BR>Nume:
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " numele
utilizatorului" >
<BR>Adresa de e-mail:
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " adresa
email" >
<BR>
<BR><INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = "
Trimite datele" >
</FORM>
<FORM METHOD = " POST" ACTION = "
phpinfo.php" >
<H3> Numerele de telefon și fax ale
utilizatorului</H3>
<BR>Număr de telefon:
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " telefon" >
<BR>Fax
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " fax" >
<BR>
<BR><INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = "
Trimite datele" >
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

Când utilizatorul execută clic pe butonul de expediere, datele incluse în câmpurile formularului care conține butonul pe care s-a executat clic sunt trimise la server. Astfel, serverul primește fie un nume și o adresă de

e-mail, fie numerele de telefon și de fax, nu conținutul tuturor celor patru câmpuri.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă aptitudinile mele în materie de HTML sunt reduse sau „ruginite”? Unde îmi pot revizui cunoștințele de HTML pentru a putea crea formulare?

Răspuns: Pentru a învăța sau pentru a recapitula elementele fundamentale ale limbajului HTML, vă propun cartea lui Wendy Willard HTML: Ghidul începătorului (Osborne, 2000). Ca și alte volume din seria Ghidul începătorului, cartea lui Wendy conține teste „la minut” și proiecte care contribuie la consolidarea materialului citit. De asemenea, cartea mai conține module referitoare la Java-Script și foile de stil în cascadă, tehnologii care pot fi utilizate eficient alături de PHP. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care sunt atributele care trebuie specificate în eticheta FORM?

— Care este controlul pe care trebuie să-l conțină toate formularele HTML?

— Care este eticheta HTML folosită pentru crearea unei casete cu text? </Test „la minut” >

<Notă>

Sau oricare dintre excelentele cărți de HTML traduse și publicate de Editura Teora.

— NT. Răspunsuri la test:

— Atributele METHOD și ACTION

— Butonul de expediere

— INPUT</Notă>

44

<Titlu>Proiectul 3 - 1: Vizualizarea câmpurilor unui formulare/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți învăța să vizualizați datele transmise de un formular HTML către scriptul său de prelucrare. Veți descoperi utilitatea acestei caracteristici atunci când trebuie să depanați un formular HTML sau un script de prelucrare.

<Scopurile proiectului>

— Exersarea creării unui script PHP și a unui formular HTML

— Capacitatea de a sesiza rezultatele expedierii unui formular HTML</Scopurile proiectului>

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script HTML într-un fișier denumit p-3 - 1.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

<? php

Fișierul p-3 - 1.php

?

2. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier denumit p-3 - 1.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-3 - 1.php:

<HTML>

<HEAD>

<TITLE>Numele și adresa de e-mail ale utilizatorului</TITLE>

</HEAD>

<BODY>

<!

— Fișierul p-3 - 1.html →

<FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-3 -

```

1.php" >
<H3> Numele și adresa de e-mail ale
utilizatorului</H3>
<BR>Nume:
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " numele
utilizatorului" >
<BR>Adresa de e-mail:
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " adresa
email" >
<BR>
<BR><INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = "
Trimite datele" >
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

3. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului care conține formularul HTML. Introduceți numele unui utilizator și adresa sa de e-mail, apoi executați clic pe butonul de expediere.

4. Când scriptul de prelucrare p-3 - 1.php este executat, acesta afișează un raport amănunțit cu privire la starea serverului PHP. În secțiunea intitulată „Variabile PHP”, puteți găsi informații cu privire la cele două controale de tip casetă cu text, în speță nume utilizator și adresa email, așa cum se poate vedea în ilustrația următoare. Remarcați valorile introduse de utilizatorul formularului.

45

```

<image>
PHP Variables
Variable Value

```

PHP SELF /-bmccarty/php/module-03/proiect-3 - 1

a.php

```
HTTP POST VARS [„user name”] Bill McCarty  
HTTP      POST      VARS      [„email      address”]  
mecartybosborne.com </image>
```

<titlu>Crearea controalelor formularului</titlu>

În secțiunea anterioară, ați învățat să creați controalele de tip casetă cu text și buton de expediere, în secțiunea de față și în cea următoare, veți extinde repertoriul controalelor dumneavoastră astfel încât să includeți întreaga gamă de controale disponibile.

<titlu>Crearea casetelor cu text personalizate</titlu>

Secțiunea precedentă a prezentat sintaxa elementară pentru crearea unei casete cu text. Cu toate acestea, HTML furnizează numeroase atribute suplimentare care vă permit să modificați aspectul și comportamentul unei casete cu text. Iată sintaxa completă pentru crearea unei casete cu text:

```
<INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " text" SIZE = "  
număr" MAXLENGTH = " număr" value = " text" >
```

Atributele TYPE și NAME sunt obligatorii; celelalte atribute sunt opționale. Atributul SIZE, care este dat sub forma unui număr de caractere, stabilește dimensiunea vizibilă a casetei cu text; atributul MAXLENGTH specifică numărul maxim de caractere pe care utilizatorul are permisiunea de a le tasta. Valoarea atributului MAXLENGTH o poate depăși pe aceea a atributului SIZE, în care caz conținutul controlului defilează spre dreapta atunci când utilizatorul a introdus SIZE caractere. Atributul VALUE constituie o valoare care este afișată inițial în caseta cu text.

<Sugestie>

Este important să cunoașteți aspectul și modul de comportare a casetei cu text și a altor controale HTML de formular. Proiectul care apare la sfârșitul acestei secțiuni vă va oferi posibilitatea de a acumula experiență în crearea controalelor și în lucrul cu acestea.</sugestie>

46

<titlu>Crearea de suprafețe cu texte/titlu>

Ca o casetă cu text, o suprafață cu text permite unui utilizator să introducă text. Cu toate acestea, o suprafață cu text poate permite utilizatorului să introducă mai multe linii de text, în timp ce o casetă cu text permite utilizatorului să introducă o singură linie. Iată sintaxa pentru crearea unei suprafețe cu text:

```
<TEXTAREA NAME = " text" ROWS = " număr"  
COLS = " număr" WRAP = " wrap" >
```

Atributele NAME și ROWS sunt obligatorii; atributele COLS și WRAP sunt opționale. Atributul ROWS specifică numărul liniilor de text vizibile în suprafața cu text; deoarece suprafața de text defilează după ce a fost umplută, utilizatorul poate introduce linii suplimentare. Atributul COLS specifică numărul coloanelor de text vizibile în suprafața cu text; deoarece suprafața cu text se derulează sau se înfășoară după ce s-a umplut, utilizatorul poate introduce linii mai lungi. Atributul WRAP specifică maniera de înfășurare a textului în interiorul suprafeței cu text. Atributul WRAP poate avea următoarele valori:

<Valoare>Offe/valoare> <descriere> înfășurarea cuvintelor la sfârșitul liniei de text este dezactivată; utilizatorul poate introduce caractere de sfârșit de linie pentru a forța înfășurarea liniilore/descriere>

<valoare>Virtuale/valoare> <Descriere>liniile par înfășurate, dar caracteristica de înfășurare a liniilor nu este trimisă la servere/descriere>

<valoare>physicale/valoare> <descriere> înfășurarea cuvintelor la sfârșitul liniei de text este activatăe/descriere>

<valoare>softe/valoare> <descriere>Identific cu virtuale/descriere>

<valoare>harde/valoare> <descriere> Identific cu physicale/descriere>

O etichetă TEXTAREA trebuie combinată cu o etichetă /TEXTAREA. Orice text care apare între etichete va fi prezentat drept conținut inițial al controlului de tip suprafață cu text.

<titlu>Crearea casetelor cu parolăe/titlu>

Dacă o aplicație impune unui utilizator să introducă o parolă, puteți crea o casetă cu text în acest scop. Totuși, când utilizatorul introduce parola, orice persoană aflată în apropiere poate vizualiza parola, situație care duce la o posibilă breșă de securitate, în loc de a se folosi o casetă cu text pentru introducerea de informații confidențiale, trebuie să folosiți o casetă cu parolă. Pentru a crea o casetă cu parolă, folosiți aceeași sintaxă ca și cea utilizată pentru crearea unei casete cu text, cu excepția faptului că specificați PASSWORD (parolă) în loc de TEXT ca valoare a atributului TYPE:

```
<INPUT TYPE = " PASSWORD" NAME = " text"  
SIZE = " număr" MAXLENGTH = " număr" VALUE = "  
text" >
```

Atributele unei casete cu parolă au aceeași semnificație ca și acelea ale unei casete cu text.

<titlu>Crearea casetelor de validaree/titlu>

Pentru date care pot avea numai una din două valori, cum ar fi „pornit” sau „oprit”, caseta de validare este controlul ideal. De exemplu, caseta de validare este un control adecvat pentru a permite utilizatorului să opteze pentru livrarea rapidă a unui colet. În cazul în care caseta de validare corespunzătoare este validată, coletul va fi livrat mai rapid; în caz contrar, coletul se va deplasa cu mijloacele obișnuite.

Pentru a crea o casetă de validare, folosiri următoarea sintaxă:

```
<INPUT TYPE = " CHECKBOX" NAME = " text"
CHECKED VALUE = " text" >
```

Atributul TYPE este obligatoriu; attributele NAME, CHECKED și VALUE sunt opționale. Dacă atributul CHECKED apare, caseta de validare va fi selectată în mod prestabilit; în caz contrar, caseta de validare nu este selectată inițial. Atributul VALUE specifică valoarea care este trimisă serverului în cazul în care caseta de validare este selectată; dacă atributul nu este specificat, se va trimite valoarea on (activat).

<titlu>Crearea butoanelor radioe/titlu>

Ca și casetele de validare, butoanele radio pot avea numai una din două valori. Cu toate acestea, butoanele radio sunt organizate în grupuri, iar la un moment dat poate fi activat un singur buton radio din cadrul unui grup; toate celelalte trebuie să fie dezactivate. Butoanele radio sunt utile pentru a permite unui utilizator să aleagă dintr-o serie de alternative mutual exclusive. De exemplu, puteți folosi un set de trei butoane radio pentru a permite

utilizatorului să specifice tipul de ambalaj pentru cadou: fără ambalaj, cu ambalaj simplu sau sofisticat Numai unul dintre cele trei butoane radio poate fi activat; la un loc, setul de butoane radio oferă utilizatorului o triplă opțiune.

Pentru a crea un buton radio, folosiți următoarea sintaxă:

```
<INPUT TYPE = " RADIO" NAME = " text"  
CHECKED VALUE = " text" >
```

Rețineți că aceasta este aceeași sintaxă folosită pentru crearea unei casete de validare, cu deosebirea că atributul TYPE are valoarea RADIO în locul valorii CHECKBOX. Atributele unui buton radio au aceeași semnificație ca și acelea ale unei casete de validare. Totuși, atributul NAME este obligatoriu pentru butoanele radio, chiar dacă este opțional pentru casetele de validare. Toți membrii unui set de casete de validare prezintă aceeași valoare a atributului NAME.

<titlu>Crearea de selecție/titlu>

O selecție este un meniu care defilează, de unde utilizatorul poate alege una sau mai multe opțiuni. De exemplu, într-o selecție pot fi enumerate garniturile pentru pizza, astfel încât un utilizator să poată selecta orice combinație de garnituri pe care o dorește. Pentru a crea o selecție, folosiți următoarea sintaxă:

48

```
<SELECT NAME = " text" MULTIPLE SIZE = "  
număr" etichetele OPTION se înserează aici/SELECT>
```

Eticheta SELECT este folosită în combinație cu eticheta /SELECT, între cele două etichete este inclusă o

serie de etichete OPTION.

Într-o etichetă SELECT, numai atributul NAME este obligatoriu. Atributul MULTIPLE arată că utilizatorul poate alege mai multe opțiuni menținând apăsată tasta CTRL și executând clic pe acestea. În absența atributului MULTIPLE, utilizatorul poate selecta o singură opțiune. Dacă specificați atributul MULTIPLE, trebuie să specificați și un atribut NAME, care atribuie un nume de tablou ca nume al controlului. De exemplu, un control de tip selecție care permite utilizatorului să aleagă mai multe garnituri pentru desert trebuie denumit folosind sintaxa garnitura [], nu garnitura.

Comportarea unei selecții care permite o singură opțiune este echivalentă cu aceea a unui set de butoane radio, dar aspectul unei selecții este diferit de acela al unui set de butoane radio, așa cum veți vedea în proiectul de la sfârșitul acestei secțiuni. Atributul SIZE specifică numărul opțiunilor vizibile. Prin utilizarea unui buton de derulare în jos sau a unei bare de defilare, utilizatorul poate manipula selecția pentru a obține accesul la restul opțiunilor și a alege dintre acestea.

Așa cum s-a arătat, o selecție este asociată cu una sau mai multe opțiuni. Pentru a crea o opțiune care urmează a fi utilizată în cadrul unei selecții, folosiți următoarea sintaxă:

<OPTION SELECTED VALUE = " text" >conținutul opțiunii este inserat aici/OPTION>

Eticheta OPTION este combinată cu o etichetă /OPTION. Textul dintre aceste etichete este cunoscut sub numele de conținut al opțiunii. Conținutul opțiunii apare în controlul SELECT. Mulți programatori HTML omit eticheta /OPTION, caz în care textul opțiunii se extinde până la următoarea etichetă OPTION sau /SELECT. Totuși, s-ar

putea ca acest mod de utilizare să nu fie compatibil cu versiunile ulterioare ale standardului HTML.

Ambele attribute ale etichetei OPTION sunt opționale. Dacă apare atributul VALUE, valoarea sa este trimisă serverului atunci când este selectată opțiunea asociată; în caz contrar, conținutul opțiunii este trimis la server. Atributul SELECTED arată că opțiunea corespunzătoare este selectată inițial; în caz contrar, opțiunea respectivă nu este selectată inițial.

<titlu<Crearea câmpurilor ascunse/titlu>

Uneori este utilă crearea așa-numitelor câmpuri ascunse. Valorile câmpurilor ascunse sunt trimise la server alături de valorile altor controale; cu toate acestea, utilizatorul nu are posibilitatea de a vizualiza sau manipula valorile câmpurilor ascunse.

Câmpurile ascunse se utilizează frecvent în cadrul unei serii de formulare. De exemplu, datele introduse de utilizator în primul formular din serie pot fi necesare

49

În formularele ulterioare, în loc de a determina utilizatorul să introducă datele în fiecare formular, datele pot fi stocate într-un câmp ascuns, creat și inițializat de scriptul care prelucrează primul formular. Astfel, utilizatorul este scutit de o muncă suplimentară și sunt preîntâmpinate eventualele erori, care ar fi putut apărea dacă utilizatorul nu ar fi introdus aceleași date în formularele ulterioare. Pentru a crea un câmp ascuns, folosiți următoarea sintaxă:

```
<INPUT TYPE = " HIDDEN" NAME = " text" VALUE  
= " text" >
```

Numai attributele TYPE și NAME sunt obligatorii; cu

toate acestea, controlul este practic inutil în absența atributului VALUE, a cărei valoare este trimisă în mod automat la server în momentul expedierii formularului.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Am văzut formulare HTML care permit unui utilizator să expedieze serverului conținutul unui fișier. Cum se poate realiza acest lucru?

Răspuns: Puteți permite utilizatorului să aleagă un fișier și apoi să trimită serverului conținutul fișierului creând un control de tip fișier, prin intermediul următoarei sintaxe: `<INPUT TYPE = „FILE” NAME = „nume” ACCEPT = „tip mime” VALUE = „text” >`

Atributul TYPE este singurul obligatoriu; cu toate acestea, în general, apare și atributul NAME. Atributul VALUE specifică un nume de fișier prestabilit. Atributul ACCEPT specifică formatul conținutului fișierului. Pot fi indicate mai multe formate, dar fiecare format trebuie separat de vecinii săi prin intermediul unei virgule. Formatul este specificat folosind un cod MIME (Multipurpose Internet Mail Extensions). Tabelul următor descrie formatele folosite cel mai frecvent:

<tabel>

Tip MIME

Tip de date

Extensii de fișier

application/msexcel

Microsoft Excel

xls

application/msword

Microsoft Word

doc, dot

application/octet-stream
Binară
exe

application/pdf
Adobe Acrobat
pdf

application/postscript
Postscript
ai, eps, ps

application/ppt
Microsoft Power Point
ppt

application/zip
Date comprimate în format ZIP
zip

audio/midi
Musical Instrument Digital Interface (MIDI)
mici, midi

audio/x-wav
Windows Audio Format (WAV)
wav

Image/gif
Compuserve GraphicsInterchange Format (GIF)
gif

Image/jpeg
Joint Photographics Expert Group (JPEG)

jpeg, jpg, pe

50

Image/TIFF

Tagged Image Format (TIF)

* **tif, tiff**

text/HTML

HTML

htm.html

text/plain

Text simplu

txt

text/richtext

Rich Text Format (RTF)

rtf

video/mpeg

Secvență video

mpg, mpv, mpe, mpeg

video/quicktime

Secvență video

* **qt, mov**

video/x-msvideo

Secvență video

* **am**

</tabel>

Eticheta FORM de delimitare trebuie să aibă POST ca valoare a atributului său METHOD. De asemenea,

trebuie să includă un atribut ENCTYPE cu valoarea multipart/ form-data. Iată sintaxa pe care trebuie să o folosiți:

```
<FORM METHOD = „POST” ENCTYPE = „multipart/form-data” ACTION = „url” >
```

Este posibil ca serverul dumneavoastră să nu fie configurat astfel încât să accepte fiecare tip MIME. Consultați-vă cu administratorul serverului dumneavoastră, pentru a determina dacă tipul de date pe care doriți să-l folosiți este acceptat în mod corespunzător.</sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Scrieri un program HTML care creează o casetă cu text cu lățimea egală cu 40 de caractere și care permite utilizatorului să introducă maximum 80 de caractere.

— Scrieți un program HTML care creează o suprafață cu text având lățimea egală cu 80 de coloane, înălțimea de 10 rânduri și care acceptă înfășurarea textului la sfârșitul liniei de text.

— Scrieți un program HTML care creează o casetă de validare selectată inițial și care trimite serverului valoarea „la modă”.

— Scrieți un program HTML care creează o pereche de butoane radio care vă permit să specificați valoarea „adevărat” sau valoarea „fals”.</Test „la minut” >

<titlu>Proiect 3 - 2 O casetă HTML aglomerată</titlu>

În acest proiect, veți crea o casetă aglomerată, un formular HTML care conține o varietate de controale. Veți putea manipula controalele și vizualiza datele pe care le trimit acestea unui script de prelucrare asociat formularului. Acest proiect este important pentru a dobândi o înțelegere solidă a fiecărui control folosit în

formularele HTML, inclusiv aspectul și comportamentul acestuia.

<notă>

Răspunsuri la test:

— <INPUT TYPE = „TEXT” NAME = „xxxx” SIZE = '40 „MAXLENGTH = ” 80”>

— <TEXTAREA NAME = „xxxx” COLS = „80” ROWS = '10” WRAP = „physical” ></TEXTAREA>

— <INPUT TYPE = „CHECKBOX” NAME = „xxxx” CHECKED VALUE = „la moda” >

— <INPUT TYPE = „RADIO” NAME = „xxxx” VALUE = „adevărat” și<INPUT TYPE = „RADIO” NAME = „xxxx” VALUE = „fals” ></notă>

51

<Scopurile proiectului>

— Acumularea de experiență în crearea controalelor care alcătuiesc un formular HTML

— Prezentarea aspectului și comportamentului controalelor care alcătuiesc un formular

— Furnizarea unui mod de a exersa utilizarea atributelor și valorilor asociate etichetelor HTML care precizează controalele dintr-un formular/Scopurile proiectului>

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-3 - 2.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

<? php

Fișierul p-3 - 2.php phpinfo ()

?

2. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier denumit p-3 - 2.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-3 - 2.php:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>0 caseta aglomerată</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<!--
    — Fișierul p-3 - 2.html →
    <FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-3 -
2.php" >
    <H3>0 caseta ocupată</H3>
    <BR> Caseta cu text:
    <BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " caseta cu
text" >
    <BR>
    <BR> Caseta cu parola:
    <BR><INPUT TYPE = " PASSWORD " NAME = "
caseta cu parola" >
    <BR>
    <BR>Suprafața cu text:
    <BR>
    <TEXTAREA NAME = " Suprafața cu text" ROWS = "
5" COLS = " 40" WRAP = " physical" >
    Aici introduceți adresa dumneavoastră.
    </TEXTAREA>
    <BR>
    <BR>Casete de validare:
    <BR> <INPUT TYPE = " CHECKBOX" .
NAME = " mic dejun" >Mic dejun
    <BR> <INPUT TYPE = " CHECKBOX" .
NAME = " dejun" >Dejun
```



```

<BR> INPUT TYPE = " CHECKBOX".
NAME = " cina" >Cina
<BR>
<BR>Butoane radio:
<BR><INPUT TYPE = " RADIO" NAME = "
butonradio".
VALUE = " francez" CHECKED>Francez
<BR><INPUT TYPE = " RADIO" NAME = "
butonradio".
VALUE = " italian" CHECKED>Italian
<BR><INPUT TYPE = " RADIO" NAME = "
butonradio".
VALUE = " rusesc" CHECKED>Rusesc
<BR>
<BR>

```

52

```

Selectați:
<BR><SELECT MULTIPLE NAME = „select []” >
<OPTION SELECTED VALUE = „brânza” >Brânza
<OPTION VALUE = „Extra” >Brânză Extra
<OPTION SELECTED VALUE = „pepperoni”
>Pepperoni
<OPTION VALUE = „cârnați” >Cârnați
<OPTION VALUE = „salam” >Salam
<OPTION VALUE = „ciuperci” >Ciuperci
</SELECT>
<BR>
<BR>
<INPUT TYPE = „HIDDEN” NAME = „comoara”.
VALUE = „inestimabilă” >
<BR>
<BR>
<BR><INPUT TYPE = „SUBMIT” VALUE = „Trimite

```

```
datele" </FORM>
</BODY>
</HTML>
```

3. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului care conține formularul HTML. Imaginea afișată pe ecran de browserul dumneavoastră trebuie să fie asemănătoare celei prezentate în figura 3 - 1. Examinați controalele din formular, observând aspectul acestora. Exersați utilizarea controalelor, pentru a vedea care sunt tipurile de comportament posibile, în momentul în care sunteți mulțumit de valorile pe care le-ați specificat, executați clic pe butonul de expediere pentru a trimite serverului datele din formular.

<figura3 - 1>

O casetă aglomerată care conține un formular HTML ce include controale.

A Busy Box

Text Box:

My name

Password Box:

* * * * *

Text Area:

My address

Check Boxes:

Breakfast

Lunch

Dinner

Radio Buttons:

French

Italian

Russian

Select
Cheese
Extra Cheese
Pepperoni
Sausage

Send the Data
</figura 3 - 1>

4. Când scriptul de prelucrare p-3 - 2.php este executat, afișează un raport amănunțit cu privire la starea serverului PHP. În secțiunea intitulată „Variabile PHP”, puteți găsi informații cu privire la valorile variabilelor folosite în formular, așa cum se poate vedea în figura 3 - 2.

<figura 3 - 2>

Valorile câmpurilor trimise serverului de către caseta aglomerată care conține un formular HTML ce include controale.

PHP Variables

```
<Variable>  PHP  SELF</Variable>  <Value>  /-  
bmccarty/php/module-03/project-3 - 2 a.phppe/value>  
<Variable>HTTP  POST  VARS  [„textbox”]  
</Variable><value>my namee/value>  
<Variable>HTTP  POST  VARS  [„passwordbox”]  
</Variable><value>my passworde/value>  
<Variable>HTTP  POST  VARS  [„textarea”]  
</Variable><value>my adresse/value>  
<Variable>HTTP  POST  VARS  [„breakfast”]  
</Variable><value>one/value>  
<Variable>HTTP  POST  VARS  [„radiobutton”]  
</Variable><value> frencke/value>  
<Variable>HTTP  POST  VARS  [„select”]
```

```

</Variable><value>Array [0] cheese [1] pepperoni
</value>
<Variable>HTTP POST VARS [„treasure”]
</Variable><value> inestimable</value>
</figura 3 - 2>

```

5. Acum, când puteți vedea care este modul de funcționare a programului HTML original, modificați-l pentru a determina efectul diferitelor atribute și valori. De exemplu, eliminați atributul MULTIPLE din selecție și încercați să alegeți mai multe garnituri pentru pizza. Pentru ca modificările aduse programului HTML să fie vizibile în browserul dumneavoastră, nu uitați să actualizați pagina după ce ați modificat-o și ați încărcat-o în server.

<titlu>Alte noțiuni referitoare la expedierea unui formular</titlu>

În secțiunile anterioare ale acestui modul, ați învățat modul de creare a formularelor HTML care pot trimite date unui server. În această secțiune, veți învăța mai multe despre procesul de expediere a formularelor. În particular, veți învăța să folosiți o imagine în locul unui buton de expediere, să creați un buton de reinițializare, să creați o pagină care conține mai multe formulare și să transferați informații unui script prin intermediul adresei URL a scriptului.

<titlu>Utilizarea unei imagini pentru expedierea datelor</titlu>

Aspectul unui buton de expediere este monoton și obișnuit. Dacă aspectul paginii dumneavoastră este important, puteți folosi o imagine în locul unui buton de

expediere. O asemenea imagine se numește, uneori, buton imagine. Când un utilizator execută clic pe un buton imagine, datele din formular sunt trimise serverului, ca și cum utilizatorul ar fi executat clic pe un buton de expediere.

Pentru a crea un buton imagine folosiți următoarea sintaxă:

```
<INPUT TYPE = „IMAGE” SRC = „url” NAME = „text” ALIGN = „alinie” >
```

Atributele SRC și TYPE sunt obligatorii; celelalte atribute sunt opționale. Atributul SRC determină adresa URL a fișierului care conține imaginea ce va fi afișată. Atributul NAME atribuie un nume controlului de tip buton imagine. Atributul ALIGN poate lua oricare din valorile top (sus), middle (la mijloc) sau bottom (jos) și specifică modul de aliniere a butonului imagine relativ la textul înconjurător.

<Sugestie>

Proiectul dat la sfârșitul acestei secțiuni include un buton imagine. Efectuați acest proiect, pentru a vă familiariza cu aspectul și modul de comportare a butoanelor imagine.</sugestie>

54

<titlu>Crearea unui buton de reinițializarea/titlu>

Uneori, este folositor ca utilizatorul să poată executa clic pe un buton care să șteargă toate informațiile incluse într-un formular. Un asemenea buton se numește buton de reinițializare. Pentru a crea un buton de reinițializare, folosiți următoarea sintaxă:

```
<INPUT TYPE = " RESET" VALUE = " text" >
```

Unicul atribut obligatoriu este TYPE. Atributul opțional VALUE specifică textul care va apărea pe suprafața butonului de reinițializare; dacă atributul este omis, pe buton va scrie „Reset”.

<titlu>Crearea unei pagini care conține mai multe formularee/titlu>

Așa cum s-a arătat, puteți include mai multe formulare într-o singură pagină HTML. Fiecare formular trebuie să-și aibă propriul său buton sau propria sa imagine pentru expedierea datelor. Un buton de reinițializare din cadrul unui formular se aplică numai formularului care îl conține.

Iată un exemplu de pagină care conține mai multe formulare:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>O pagină cu mai multe formularee/TITLE>
</HEAD>
<BODY>
```

55

```
<!--
  — Primul formular →
  <FORM METHOD = " POST".
  ACTION = " procesare-formular-client.php" >
  <BR>Numele clientului:
  <BR>INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " nume
client" >
  <BR><INPUT TYPE = " SUBMIT".
  VALUE = " Trimite formularul clientului" >
  </FORM>
```

```

<!-- Al doilea formular -->
<FORM METHOD = " POST".
ACTION = " procesare-formular-furnizor.php" >
<BR>Numele furnizorului:
<BR>INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " nume
furnizor" >
<BR><INPUT TYPE = " SUBMIT".
VALUE = " Trimite formularul furnizorului" >
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

Pagina conține două formulare: unul pentru expedierea informațiilor aferente clientului și altul pentru expedierea informațiilor referitoare la furnizor. Fiecare formular își are propriul său buton de expediere. În funcție de butonul de expediere pe care s-a executat clic, la server va fi trimis, în vederea prelucrării, numele unui client sau al unui furnizor.

În acest exemplu, fiecare formular dispune de propriul său script de prelucrare. Cu toate acestea, se poate folosi un singur script pentru prelucrarea datelor provenite de la fiecare formular. Un asemenea script poate determina dacă lucrează cu un formular de client sau cu unul de furnizor, în funcție de câmpurile și valorile pe care le primește.

<titlu>Utilizarea unei legături pentru a furniza date unui scripte</titlu>

În afară de a expedia unui script datele dintr-un formular prin intermediul câmpurilor din formular, puteți expedia date cu ajutorul adresei URL a scriptului, așa cum se specifică în atributul ACTION al etichetei FORM. Pentru

aceasta, atașați la sfârșitul adresei URL un semn al întrebării (?) și apoi includeți o serie de perechi nume-valoare cu următoarea formă:

nume1 = valoare1 & nume2 = valoare2 & nume3 = valoare3

Exemplul include numai trei perechi nume-valoare; cu toate acestea, puteți include oricâte asemenea perechi doriți, în funcție de limita impusă de browserul utilizatorului.

56

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă doresc să trimit unui script, prin intermediul adresei sale URL, caractere speciale precum un semn al întrebării, un semn egal sau un ampersand? Nu se creează confuzie în acest mod?

Răspuns: Da. Pentru a funcționa corect, un șir trebuie să fie codificat URL. Pentru a codifica URL un șir care conține o interogare, caracterele speciale se înlocuiesc cu echivalentele lor hexazecimale, precedate de un simbol procent (%). Pentru detalii, consultați documentul Request for Comments (RFC) 1738, disponibil la adresa www.rfc.net. Unele dintre cele comune caractere speciale și echivalentele lor codificate URL sunt prezentate în tabelul 3 - 1.

De exemplu, forma codificată URL a șirului „la mulți ani!” este %22 la mulți ani%21%22.</sfatul specialistului>

Adresa URL rezultantă se numește șir de interogare și nu poate conține spații. Dacă doriți să trimiteți un spațiu ca parte a unui șir de interogare, trimiteți în locul spațiului un semn plus (+). Iată un exemplu de șir de interogare care codifică numele autorului acestei cărți:

[http://www.osborne.com/search.cgi?author = Bill + McCarty](http://www.osborne.com/search.cgi?author=Bill+McCarty)

<tabelul 3 - 1>Codificările URL ale caracterelor speciale frecvent utilizate

Caracter special

Echivalent codificat URL

*

*%20

?

*%3F

*

*%26

*%2F

+

*%2B

*

*%2C

/

*%2F

.

*%2E

;

*%3B

*

*%3 c

* =

*%3 d

*>

*%de

*[

*%5 b

*!

*%5 c

*]

*%5 d

*%5 f

*(

*%7 b

*

*%7 c

*)

*%7 d

tab

*%09

Spațiu

*%20

*!

*%21

57

*

*%22

*

*%23

*\$

*%24

*%

*%25

* &

*%26

*

*%27

* (

*%28

*)

*%29

*

*%40

*

*%60

</tabelul 3 - 1>

<Test „la minut” >

— Scrieți un program HTML care creează un buton imagine cu numele „Start!”

— Scrieți un program HTML care creează un buton de inițializare cu numele „Reluare de la început”.

— Scrieți un șir de interogare care trimite variabila culoare și valoarea roșu serverului de la adresa www.osborne.com/test. </Test „la minut” >

<titlu>Proiect 3 - 3: O pagină HTML care conține mai multe formulare</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți crea o pagină HTML care conține două formulare. Un formular are un buton de expediere, iar celălalt are un buton imagine. Ambele formulare dispun de butoane de reinițializare. Valorile atributelor ACTION ale celor două formulare includ șiruri de interogare codificate URL trimise serverului în momentul expedierii formularului.

<titlu>Scopurile proiectului</titlu>

— Dobândirea de experiență în crearea și utilizarea paginilor care conțin mai multe formulare

— Prezentarea aspectului și a comportamentului butoanelor imagine și a butoanelor de reinițializare

— Prezentarea șirurilor de interogare

<titlu>Pas cu pas</titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-3 - 3.php și încărcați acest fișier pe serverul dumneavoastră PHP:

<? php

Fișierul p-3 - 3.php phpinfo ()
?

<Notă>

Răspunsuri la test:

— <INPUT TYPE = „IMAGE” SRC = „XXX” NAME = „Start!”

— <INPUT TYPE = „RESET” VALUE = „Reluare de la început” >

— [Http://www.osborne.com/test/?](http://www.osborne.com/test/?) culoare = roșu
</notă>

58

2. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier denumit p-3 - 3.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-3 - 2.php:

<HTML>

<HEAD>

<TITLE>Alte detalii despre expedierea
formularelor/TITLE>

</HEAD>

<BODY>

<!

— Fișierul p-3 - 3.html →

<H3>Alte detalii despre expedierea
formularelor/H3>

<FORM METHOD = " POST".

ACTION = p-3 - 3.php? module = 3 & project = 3" >

Numele clientului:

<INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " NUMELE
CLIENTULUI" >

<INPUT TYPE = " RESET" VALUE = " Șterge

```

datele din formular" >
    <BR>
    <BR><INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = "
Trimite formularul" >
    </FORM>
    <HR>
    <FORM METHOD = " POST" ACTION = p-3 - 3.php"
>
    <BR>Numele furnizorului
    <BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " numele
furnizorului" >
    <BR>
    <BR><INPUT TYPE = " RESET" VALUE = " Șterge
formularul" >
    <BR>
    <BR><INPUT TYPE = " IMAGE" SRC = " button.
gif" >
    </FORM>
    </BODY>
    </HTML>

```

Apoi, descărcați fișierul button. gif din situl Web aferent acestei cărți și încărcați-l în serverul dumneavoastră PHP, plasându-l în același catalog ca și scriptul PHP și fișierul HTML.

3. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului care conține formularul HTML. Browserul dumneavoastră va afișa date asemănătoare celor prezentate în figura 3 - 3. Completați ambele câmpuri text și executați clic pe unul din butoanele de reinițializare (Clear the Form). Remarcați că butonul de reinițializare șterge numai câmpurile din formularul care conține butonul respectiv.

4. Executați clic pe butonul de expediere. Browserul dumneavoastră trebuie să afișeze ceva similar cu ilustrația

prezentată în figura 3 - 4.

5. Observați modul în care perechile nume-valoare din șirul de interogare apar în lista variabilelor PHP, alături de valoarea cuprinsă în caseta cu text.

6. Folosiți butonul Back al browserului pentru a reveni la pagina cu mai multe formulare. Executați clic pe butonul imagine. Rețineți diferențele dintre ilustrația afișată de browser și cea prezentată în figura 3 - 4. Remarcați modul în care un script PHP poate executa prelucrarea mai multor formulare, prin examinarea variabilelor și a valorilor acestora?

59

<figura 3 - 3> Pagina care conține mai multe formulare

More on Submitting Forms - Microsoft Internet Explorer

More on Submitting Forms

Customer Name: Joe Customer

<buton> Clear the Forme/buton>

<buton> Submit the Forme/buton>

Supplier Name: Jane Supplier

<buton> Clear the Forme/buton>

<buton negru> This is an image Button: Click de/buton negru>

</figura 3 - 3>

<figura 3 - 4> Valorile câmpurilor trimise serverului de către pagina care conține mai multe formulare.

Microsoft Internet Explorer

PHP Variables

<Variable> PHP SELF</Variable><value>/-
bmccarty/php/module-03/project-3 - 3 a.php</value>

<Variable> HTTP GET VARS [„module”]

```

</Variable><value>3</value>
    <Variable> HTTP GET VARS [„project”]
</Variable><value>3</value>
    <Variable> HTTP POST VARS [„customer name”]
</Variable><value>Joe Customere</value>
</figura 3 - 4>

```

60

<Test de evaluare>

1. Scrieți o etichetă HTML FORM care își trimite datele unui script situat la adresa <http://www.osborne.com/cgi-bin/test>.

2. Scrieți un program HTML care creează un control cu mai multe linii, denumit adresa, pentru introducere de text. Controlul trebuie să poată conține 5 rânduri a 80 de caractere fiecare.

3. Scrieți un program HTML care creează un meniu derulant denumit culoare, care conține principalele culori substructive, în speță roșu, galben și albastru. Faceți de așa manieră încât meniul să accepte o singură selecție. Specificați culoarea roșie ca opțiune prestabilită.

4. Scrieți un program HTML pentru crearea unui set de butoane radio denumite dimensiune, care permit utilizatorului să aleagă din următoarele valori: mic, mediu și mare.

5. Scrieri un program HTML pentru crearea unui formular care își trimite datele la adresa [www.dev. null](http://www.dev.null). Formularul trebuie să conțină un câmp ascuns denumit script, care conține meniul cu valori.

61

<titlu>Modulul 4: Accesul la datee</titlu>

<titlu>Scopurie</titlu>

- Învățați să obțineți accesul la datele scalare transmise unui program PHP de către un formular HTML
- Învățați să folosiți construcția PHP echo pentru a trimite date de ieșire la browser
- Învățați să construiți șiruri care includ valorile variabilelor PHP
- Învățați să obțineți accesul la valorile variabilelor de mediu

Majoritatea programelor PHP folosesc formularele HTML pentru a obține date de intrare, în cadrul acestui modul, veți învăța să obțineți accesul la datele trimise unui program PHP prin intermediul unui formular HTML. De asemenea, veți învăța să obțineți accesul la datele stocate în variabilele de mediu pe parte de client, respectiv pe parte de server. Variabilele de mediu stochează informații utile despre browsere, servere Web și PHP.

<titlu>Obținerea și utilizarea datelor de la un formular/tittlu>

Deoarece PHP a fost conceput ca limbaj de scripting pentru Web, facilitează accesul la variabilele transmise de către formularele HTML. În modulul precedent, ați învățat să creați formulare HTML. Iată un formular HTML simplu, care include o casetă cu text:

```
<HTML>
<HEAD><TITLE>Un    formular    HTML    simplu
</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<FORM METHOD = " POST" ACTION = "
phpinfo.php" >
<BR>Tastați niște date:
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " date" >
<BR><BR><INPUT TYPE = " SUBMIT" >
</FORM>
```

```
</BODY>
</HTML>
```

Observați că atributul NAME al etichetei INPUT atribuie casetei cu text numele date.

În cazul în care creați un script denumit phpinfo.php, care execută funcția phpinfo () și o stochează în același dosar ca și formularul, prin expedierea formularului se cere scriptului să afișeze un raport care indică starea serverului de aplicație PHP. În

62

secțiunea intitulată „Variabile PHP”, raportul de stare prezintă valorile variabilelor din formular. Figura 4 - 1 prezintă raportul de stare asociat formularului HTML simplu.

Rețineri că raportul de stare are două coloane. Numele variabilei asociate controlului din formular, în speță date, apare în coloana din stânga, înglobat în textul HTTP POST VARS [„date”]. Valoarea variabilei, care reprezintă textul introdus de utilizator, este prezentată în coloana din dreapta. În figură, valoarea variabilei o constituie textul „acestea sunt datele”.

<figura 4 - 1>Un raport de stare PHP, care indică valoarea variabilei din formular denumită date

PHP Variables

```
<Variabila>PHP                SELF</variabila><value>/-
bmccarty/php/module-04/phpinfo.php</value>
<variabila> HTTP POST VARS [„date”] </variabila>
<value> this is data </value>
```

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Construcția HTTP POST VARS [„date”] este suspect de asemănătoare cu o referință la un tablou. Despre ce este vorba?

Răspuns: Dacă ați observat parantezele drepte și v-ați reamintit că ele sunt asociate cu tablourile PHP, atunci sunteți o persoană extrem de atentă. Dacă nu, parcurgeți rapid secțiunea intitulată „Valori scalare și tablouri” din Modulul 2.

În momentul expedierii unui formular, numele și valorile variabilelor incluse în formular sunt inserate în tabloul HTTP POST VARS. Cheia fiecărui element al tabloului este numele unei variabile din formular; valoarea elementului din tablou determină valoarea variabilei. Dacă doriți, puteți obține accesul la variabilele formularului folosind tabloul HTTP POST VARS; cu toate acestea, veți învăța în curând modalități mult mai convenabile de acces la variabilele unui formular. </Sfatul specialistului>

<titlu>Trimiterea datelor de ieșire către browsere/titlu>

Desigur, nu putem pretinde ca utilizatorii să citească un raport de stare PHP pentru a afla valorile variabilelor. Mai mult, esența programării constă în capacitatea de a manipula valorile, nu de a le vizualiza pur și simplu, în această subsecțiune veți învăța să folosiți construcția echo pentru a trimite date de ieșire la un browser, iar în secțiunea următoare veți învăța să construiți șiruri care înglobează valorile variabilelor.

Prin combinarea acestor tehnici, puteți afișa valorile variabilelor PHP într-o formă pe care utilizatorii o pot înțelege cu ușurință. În modulele ulterioare, veți învăța să manipulați valorile variabilelor astfel încât să puteți

construi programe PHP utile. Construcția echo vă permite să trimiteți date de ieșire către un browser. Construcția are o diversitate de forme. Iată-o, poate, pe cea mai utilă dintre ele:

echo șir expresie;

Această formă constă numai din cuvântul echo, urmat de o expresie șir și de un caracter punct și virgulă care determină încheierea instrucțiunii. Efectul unei asemenea instrucțiuni constă în a trimite browserului valoarea expresiei șir. De exemplu, instrucțiunea

echo „
<B> „Datele sunt elegante!</B>”;

trimite browserului textul „Datele sunt elegante!”. Rețineți că textul include etichete HTML, care influențează modul de formatare a textelor, determinându-le să apară pe o linie nouă, scrise cu ajutorul caracterelor aldine.

Utilitatea acestei forme a construcției echo se bazează pe numeroasele moduri în care puteți scrie o expresie șir. Una dintre cele mai utile modalități folosește operatorul de concatenare pentru unirea a doua expresii șir. De exemplu, să luăm în considerare următoarea instrucțiune echo:

echo „Datele sunt”. „elegante!”;

Operatorul de concatenare, reprezentat printr-un punct, atașează a doua expresie șir la prima. Rezultatul este același ca și cel generat de următoarea instrucțiune:

echo „Datele sunt elegante!”;

Construcția echo este oarecum ciudată, în sensul că

este asemănătoare cu o funcție, dar nu este funcție. De exemplu, puteți folosi paranteze pentru a delimita expresia șir cerută de construcția echo:

Dacă preferați, puteți furniza mai multe expresii șir, fiecare din aceste expresii fiind separată de vecinii săi prin intermediul unei virgule:

```
echo „Datele sunt”, „elegante!”;
```

Cu toate acestea, nu puteți folosi simultan paranteze și virgule, așa cum se procedează în cazul funcțiilor autentice:

```
echo („Datele sunt”, „elegante!”); // Eroare de sintaxa
```

Mai mult, o expresie furnizată construcției echo nu trebuie să fie o expresie șir, dacă PHP știe să convertească expresia într-un șir. De exemplu, următoarea sintaxă este corectă:

```
echo „unu plus unu este”; echo 2;
```

64

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Să presupunem că programul meu PHP are ca date de ieșire etichete HTML, ceea ce determină intercalarea unor elemente HTML în componentele programului meu. Există vreo modalitate mai convenabilă de a scrie construcții de tip echo în această situație?

Răspuns: Da, există, în loc de a scrie

```
<?
```

```
echo „datele mele de ieșire”;
```

```
?
```

puteți scrie pur și simplu
<? = „datele mele de ieșire”?

PHP percepe semnul egal ca o abreviere pentru echo, atâta vreme cât semnul egal urmează imediat după simbolul <?. Rețineți, totuși, că această caracteristică este disponibilă numai dacă PHP a fost compilat sau configurat cu opțiunea de configurare short tags. Dacă descoperiți că nu puteți folosi cu succes construcția <? =, solicitați administratorului dumneavoastră de sistem să activeze această opțiune. </Sfatul specialistului>

<titlu>Construirea șirurilor care înglobează valori ale variabilelore/titlu>

Pentru a putea trimite browserului valorile variabilelor, tot ce mai aveți de învățat este să construiți expresii șir care includ valorile variabilelor. Iată un script simplu care include o asemenea expresie

```
<? php  
ștaza = 2;  
șpi = 3.14159;  
șarie = șpi-ștaza-ștaza;  
echo „Aria cercului este șarie.”;  
?
```

Când înglobați într-un șir numele unei variabile, precum șarie, PHP înlocuiește numele variabilei cu valoarea acesteia. Dacă executați scriptul dat ca exemplu, veți vedea datele de ieșire:

Aria cercului este 12.56636

Uneori, doriți să obțineți la ieșire numele unei variabile, nu valoarea acesteia. În asemenea cazuri,

inserați un caracter backslash (!) în fața numelui variabilei. Să considerăm următorul exemplu:

```
<? php  
ștaza = 2;  
șpi = 3.14159;  
65
```

```
șarie = șpi-ștaza-ștaza;  
echo „Valoarea variabilei \ șaria este șarie.”;  
?
```

Rezultatul acestui script este:
Valoarea variabilei șarie este 12.56636

```
<Test „la minut” >
```

— Scrieți o instrucțiune echo care scrie textul „PHP este pentru programatorii de calibru”.

— Scrieți o instrucțiune echo care scrie valoarea variabilei șcircum.

— Scrieți o instrucțiune echo care scrie numele variabilei ștadacina, urmată de un semn egal și de valoarea variabilei. </Test „la minut” >

<titlu>Proiectul 4 - 1: Agenda cu adrese de e-maile/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți scrie instrucțiuni PHP prin care se obține accesul la datele obținute de la un formular HTML. De asemenea, veți scrie instrucțiuni PHP care trimit date HTML la browserul utilizatorului.

Acest proiect este primul dintr-o serie de proiecte, care va culmina cu o aplicație PHP care furnizează o agendă de adrese accesibilă prin Web. Veți învăța mai multe despre agenda de adrese și despre funcționalitățile acesteia pe măsură ce veți continua să lucrați la

dezvoltarea aplicației.

<titlu>Scopurile proiectului</titlu>

- Prezentarea modului de scriere a șirurilor PHP care încorporează datele obținute de la un formular HTML
- Prezentarea modului de utilizare a instrucțiunii PHP echo pentru a trimite date către browserul utilizatorului

<titlu>Pas cu pas</titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-4 - 1.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

<HTML>

<HEAD>

<TITLE>Proiectul 4 - 1</TITLE>

</HEAD>

<BODY>

<!

— Fișierul p-4 - 1.html →

<FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-4 - 1.php" >

<H2>Lista cu persoane de contact</H2>

Porecla:

<nota>Răspunsuri la test:

- Echo „PHP este pentru programatorii de calibru”.
- Echo „Valoarea este Scârcum.”; sau ceva similar
- Echo „ștadacina = ștadacina”;</nota>

66

<INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " Porecla" >


```

        <BR>Nume complet:
        <BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = "
Numecomplet" >
        <BR>
        <BR>Memo:
        <BR><TEXTAREA NAME = " Memo" ROWS = " 4"
COLS = " 40" WRAP = " PHYSICAL" >
        </TEXTAREA>
        <BR>
        <BR>
        <INPUT TYPE = " SUBMIT" >
        </FORM>
        </BODY>
        </HTML>

```

2. Plasati urmatorul script PHP într-un fișier denumit p-4 - 1.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-4 - 1.html:

```

<? php
Fișierul p-4 - 1.html echo „<BR>Porecla =
$Porecla”;
echo „<BR>Nume complet = $Nume complet”;
echo „<BR>Memo = $Memo”;
?

```

3. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului care conține formularul HTML. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în ilustrația următoare. Introduceți o poreclă, un nume complet și o notă scurtă (memo). Executați clic pe butonul de expediere.

```

<image>
Contact list

```

Nickname bill
Full Name Bill McCarty
Memo Email: bmccartyosborn.com
Submit Query
</image>

4. În momentul executării scriptului de prelucrare, acesta obține accesul la cele trei variabile ale formularului și trimite browserului utilizatorului numele și valorile variabilelor, așa cum se poate vedea în ilustrația următoare.

Nickname = bill
Fullname = Bill McCarty
Memo = Email: bmccartyosborne.com

67

<titlu>Obținerea și utilizarea datelor de la o variabilă de mediu</titlu>

În cazul în care sunteți familiarizat cu sistemele de operare UNIX sau MS-DOS, probabil că sunteți un cunoscător al variabilelor de mediu. Variabilele de mediu sunt folosite pentru stocarea opțiunilor și a parametrilor care personalizează mediul de aplicație. Aplicațiile pot obține accesul la valorile variabilelor de mediu și își pot ajusta comportamentul în consecință. De exemplu, calea de căutare a programelor MS-DOS este stocată într-o variabilă de mediu denumită PATH. În general, comenzile sistemelor de operare sunt folosite pentru a configura variabilele de mediu și pentru a stabili valorile acestora. Cu toate acestea, unele aplicații manipulează valorile variabilelor de mediu.

Atât serverul Web Apache, cât și serverul de aplicație PHP folosesc variabile de mediu pentru a prezenta informații de stare. Unele dintre cele mai importante

variabile de mediu folosite de Apache și PHP sunt rezumate în tabelul 4 - 1. Numeroase servere Web, altele decât Apache, furnizează o parte din aceste variabile de mediu sau chiar pe toate.

Multe dintre aceste variabile reflectă caracteristicile cererii HTTP care a solicitat execuția PHP. Puteți vizualiza toate variabilele de mediu disponibile pentru programele PHP prin invocarea funcției `phpinfo()` și vizualizarea datelor de ieșire generate de aceasta. Figura 4 - 2 prezintă o porțiune a raportului de stare prezentat de funcția `phpinfo()` care identifică numeroase variabile de mediu.

<Tabelul 4 - 1 Importante variabile de mediu PHP>

Variabila de mediu

Descriere

CONTENT LENGTH

Lungimea, în octeți, a corpului cererii.

CONTENT TYPE

Tipul MIME al datelor din corpul cererii.

DOCUMENT ROOT

Calea care constituie rădăcina arborelui catalogului cu documente al serverului Web.

GATEWAY INTERFACE

Versiune a protocolului CGI (Common Gateway Interface) folosit de serverul Web.

http ACCEPT

Conținutul antetului HTTP Accept:

http ACCEPT CHARSET

Conținutul antetului HTTP Accept-Charset: „care specifică seturile de caractere înțelese de client.

HTTP ACCEPT ENCODING

Conținutul antetului HTTP Accept-Encoding: „care specifică tipurile de conținuturi înțelese de client.

http ACCEPT LANGUAGE

Conținutul antetului HTTP Accept-Language: „care specifică limbajele preferate de client.

http CONNECTION

Conținutul antetului HTTP Connection: „care indică opțiunile solicitate de client.

http HOST

Conținutul antetului HTTP Host: „care indică numele de gazdă, folosit de client la prezentarea cererii.

http REFERER

Adresa URL a paginii Web care a trimis browserul clientului la pagina curentă.

68

HTTP USER AGENT

Conținutul antetului HTTP user-Agent, care indică browserul clientului și versiunea acestuia.

PATH

Calea de execuție asociată cu mediul serverului.

QUER STRÂNG

Șirul de interogare, dacă există, care a însoțit cererea.

REMOTE ADDR

Adresa IP a clientului.

REMOTE HOST

Numele de gazdă al clientului.

REMOTE PORT

Adresa portului clientului de unde a pornit cererea.

REQUEST METHOD

Metoda de cerere HTTP folosită; de exemplu, GET, POST, PUT sau HEAD.

REQUEST UN

UN folosit pentru accesul la pagina curentă. UN este alcătuit dintr-un URL și un șir opțional de interogare.

SCRIPT FILENAME

Numele de cale absolut al scriptului curent.

SCRIPT NAME

Adresa URL a scriptului curent.

SERVER ADMIN

Adresa de e-mail a administratorului serverului Web.

SERVER HOST

Numele de gazdă asociat serverului Web care prelucrează cererea.

SERVER PORT

Port folosit de serverul Web pentru comunicații.

SERVER PROTOCOL

Numele și versiunea protocolului prin intermediul căruia s-a executat cererea.

SERVER SIGNATURE

Șirul care identifică versiunea serverului Web și numele de gazdă folosit pentru prelucrarea cererii.

SERVER SOFTWARE

Șirul care identifică programul server Web și versiunea acestuia.

</tabel 4 - 1>

Puteți obține accesul la variabila de mediu exact așa cum procedați pentru orice altă variabila PHP. Pur și simplu înserări înaintea numelui variabilei de mediu un simbol al dolarului (\$), astfel încât numele să se conformeze sintaxei PHP. De exemplu, următoarea instrucțiune echo trimite browserului adresa IP a clientului:

```
echo „Adresa IP a clientului este $REMOTE_ADDR.”;
```

<figura 4 - 2>

Datele de ieșire ale funcției phpinfo (), care afișează numeroase variabile de mediu.

```
<titlu>Apache Environment</titlu>
<Variable>CONTENT_LENGTH</variable><value>
14</value>
<Variable>CONTENT
TYPE</variable><value>application/x-www-form-
urlencoded</value>
<Variable>DOCUMENT
ROOT</variable><value>/home/httpd</value>
<Variable>HTTP
ACCEPT</variable><value>*/*</value>
<Variable> HTTP_ACCEPT_ENCODING </variable>
<value> gzip, deflate </value>
```

<Variable>	HTTP	ACCEPT
LANGUAGE</variable><value>en-use/value>		
<Variable>	HTTP	
CONNECTION</variable><value>Keep-Alive/value>		
</figura 4 - 2>		

69

<Sfatul specialistului>

Întrebare: O bună parte din informațiile prezentate în tabelul 4 - 1 par neclare. Care este utilitatea acestor variabile de mediu?

Răspuns: Dacă nu cunoașteți protocolul HTTP în amănunțime, s-ar putea să nu descoperiți prea multe utilități pentru aceste variabile de mediu. Cu toate acestea, o importantă utilizare comună o constituie autentificarea clientului. Prin accesul la variabila de mediu REMOTE ADDR, puteți determina adresa IP a clientului. Într-un modul ulterior, veți învăța să testați valoarea unei variabile și să modificați comportamentul unui script în funcție de valoarea respectivă. De exemplu, puteți folosi acest procedeu pentru a exclude cererile care provin din afara unui anumit set de adrese IP, cum ar fi cele care reprezintă o anumită rețea. Astfel, aplicația dumneavoastră poate deveni mai rezistentă la atacurile hackerilor care încearcă să creeze o breșă în sistemul de securitate.

O altă utilizare importantă a variabilelor de mediu constă în ocolirea limitărilor impuse de un anumit browser. Variabila de mediu HTTP USER AGENT identifică browserul client și versiunea acestuia. Un script PHP poate testa valoarea acestei variabile de mediu și trimite numai date de ieșire acceptabile pentru versiunea browserului aflat în uz.</sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care este numele variabilei PHP care conține numele gazdei serverului Web?

— Care este numele variabilei PHP care conține numele gazdei clientului?</test” la minut>

<tilu>Proiect 4 - 2: Vizualizarea variabilelor de mediuie/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți vizualiza valorile a numeroase variabile de mediu PHP.

<titlu>Scopurile proiectuluie/titlu>

— Prezentarea modului de vizualizare a variabilelor de mediu

— Prezentarea modului de utilizare a instrucțiunii echo pentru a trimite browserului date deb ieșire

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-4 - 2.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

<notă>Răspunsuri la test:

— \$SERVER_HOST

— \$REMOTE_HOST</notă>

70

<? php

Fișierul p-4 - 2.php echo „<PRE>”;

echo „
<B>Browser: </B> SHTTP USER AGENT”;

echo „
<B>Host: </B> SHTTP HOST”;

echo „
<B>Referer: </B> SHTTP REFERER”;

echo „
<B>Remote Host: </B> SHTTP REMOTE HOST”;


```

    echo „<BR><B>Remote Address: </B> SHTTP
REMOTE ADDR”;
    echo „<BR><B>Remote Port: </B> SHTTP
REMOTE PORT”;
    echo „</PRE>”;
    ?

```

2. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului care conține scriptul PHP. La executarea scriptului de prelucrare, acesta afișează valorile variabilelor de mediu, așa cum se poate vedea în ilustrația următoare.

<figura> Proiect 4 - 2 - Microsoft Internet Explorer

Browser: Mozilla/4.0 (compatible; MSIE 5.0; Windows 98; Digext)

Host: osborne.com

Referer: [http:// osborne.com/-bmccarty/php/module-04/](http://osborne.com/-bmccarty/php/module-04/)

Remote Host: client. isp.net

Remote Address: 198.45.24.130

Remote Port: 24203</figura>

<Test de evaluare>

1. Care este variabila PHP ce trebuie folosită pentru a obține accesul la datele asociate unui control definit de eticheta HTML <INPUT TYPE = „TEXT” NAME = „culoare” >?

2. Scrieți o instrucțiune PHP care trimite browserului valoarea variabilei \$x.

3. Scrieți o instrucțiune PHP care trimite browserului numele variabilei \$y.

4. Scrieți o instrucțiune PHP care trimite browserului adresa URL a paginii care face referire la pagina curentă.

<titlu>Modulul 5:

Lucrul cu valori scalaree/titlu>

<titlu>Scopurie/titlu>

- Învățați să definiți și să utilizați constantele
- Învățați să folosiți variabilele dinamice
- Învățați să convertiți valorile dintr-un tip în altul

În cadrul Modulului 2, ați învățat despre valori scalare și despre tablouri, în timp ce un tablou are mai multe valori asociate, un scalar are asociată o singură valoare. În acest modul, veți învăța mai multe despre valorile scalare și despre modul de utilizare a acestora.

<titlu>Utilizarea constantelor și a variabilelor dinamicee/titlu>

În subsecțiunile următoare, vom discuta despre constante și variabile dinamice. Puteți scrie programe PHP utile și complexe fără a utiliza constante sau variabile dinamice. Dacă utilizarea constantelor poate facilita citirea programelor dumneavoastră, variabilele dinamice au un efect contrar. Din acest motiv, în general se recomandă evitarea variabilelor dinamice, mai ales de către programatorii PHP începători. Totuși, chiar dacă optați pentru a nu folosi variabilele dinamice, vă puteți afla în situația de a lucra la un program PHP scris de o persoană care agreează aceste variabile; ca atare, trebuie să aveți cunoștințe despre variabilele dinamice, indiferent dacă le folosiți sau nu în propriile dumneavoastră programe.

<titlu>Utilizarea constantelore/titlu>

O constantă este pur și simplu o valoare care este... constantă, cu alte cuvinte o valoare care nu se modifică, în

acest sens, constantele sunt opusele variabilelor, deoarece valoarea unei variabile se poate modifica pe durata execuției unui program. Dacă preferați, gândiți-vă la o constantă ca la o variabilă „numai pentru citire”.

Pentru a defini o constantă, folosiți funcția `define ()`. Să considerăm următorul exemplu:

```
define („PI”, 3.14159);
```

Această instrucțiune definește constanta `PI`, atribuindu-i valoarea `3.14159`. După ce a fost definită, o constantă se poate folosi în cadrul unei expresii. De exemplu, puteți calcula aria unui cerc după cum urmează:

72

```
şarie = PI ştaza ştaza;
```

Observați că referințele la o constantă nu folosesc simbolul dolarului. Astfel, o constantă poate fi cu ușurință deosebită de o variabilă. Mulți programatori scriu numele constantelor folosind numai majuscule, ceea ce le face și mai simplu de identificat.

O funcție conexă, `defined ()`, poate determina dacă o anumită constantă a fost definită. De exemplu, cu ajutorul următoarei instrucțiuni PHP puteți determina dacă a fost definită constanta `Pi`:

```
echo defined („PI”);
```

Rețineți că numele care va fi testat este delimitat prin ghilimele duble. Funcția `defined ()` returnează o valoare unitară dacă respectiva constantă a fost specificată; în caz contrar, returnează zero. În cadrul exemplului, instrucțiunea `echo` afișează valoarea returnată. Puteți testa valoarea returnată și cu ajutorul construcțiilor

PHP descrise în Modulul 6.

Pe lângă sporirea lizibilității programelor, constantele pot facilita modificarea acestora. Să presupunem că ai scris un program care conține multe calcule ce folosesc valoarea 3, 14159, iar ulterior ai descoperit că trebuia să folosești valoarea mai exactă 3, 1415926535898. Descoperirea și modificarea fiecărei apariții a valorii originale poate fi o activitate mare consumatoare de timp. Dar, dacă ai definit o constantă pentru reprezentarea valorii, numărul 3, 14159 va apărea o singură dată în program. Modificarea unei singure apariții va deveni o operație simplă și obișnuită. Unii programatori cred că expresiile trebuie să conțină numai două valori numerice: zero și unu. Toate celelalte valori trebuie reprezentate sub formă de constante, pentru a îmbunătăți lizibilitatea și a facilita modificarea programelor.

Valoarea `PI` este folosită extrem de frecvent în unele calcule. Pentru comoditate, PHP furnizează o funcționalitate mai indicată decât definirea unei constante cu valoarea `PI`: funcția `pi ()` returnează valoarea respectivă, cu 14 cifre semnificative. Deci, puteți calcula aria unui cerc folosind următoarea expresie:

```
şarie = pi () * ştaza ştaza;
```

<titlu>Lucrul cu variabile dinamice</titlu>

Dacă o constantă poate spori lizibilitatea și simplitatea modificării programelor, variabilele dinamice îngreunează înțelegerea și posibilitatea de a opera schimbări în program. Iată un exemplu simplu de variabilă dinamică, denumită \$şi ilm:

```
şoameni furiosi = 12;  
şfilm = „oameni furiosi”;  
echo $şfilm;
```

O variabilă dinamică este denumită folosind o pereche de simboluri ale dolarului și este asociată cu o variabilă obișnuită care are un nume similar și include un singur

73

simbol al dolarului. În exemplu, variabila dinamică \$șfilm este asociată cu variabila obișnuită șfilm. Valoarea unei variabile obișnuite dă numele (fără un simbol al dolarului) unei a doua variabile ordinare, în exemplu, a doua variabilă obișnuită este șoameni furiosi. Valoarea acestei a doua variabile obișnuite este valoarea variabilei dinamice: în exemplu, aceasta este valoarea 12* (vezi nota).

Programatorii spun că o variabilă dinamică face o referință indirectă la valoarea sa. Cu alte cuvinte, o variabilă dinamică nu conține, practic, propria sa valoare. În schimb, conține amplasamentul unde se poate găsi valoarea; cu alte cuvinte, numele unei alte variabile.

<Test „la minut” >

— Scrieri o instrucțiune care definește o constantă denumită LATURI, atribuindu-i valoarea 4.

— Scrieri o instrucțiune care definește o constantă denumită SALUT, atribuindu-i valoarea „bună ziua”.

— Scrieri o instrucțiune care afișează valoarea variabilei dinamice asociate variabilei obișnuite șporumbel. </Test „la minut” >

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Variabilele dinamice sunt o noțiune cam derutantă. De ce le folosesc programatorii?

Răspuns: Dacă variabilele dinamice vi se par derutante, nu intrați în panică; variabilele dinamice sunt derutante. Uneori este posibilă reducerea dimensiunilor unui program folosind una sau mai multe variabile dinamice. Dar programatorii comit adesea greșeli care determină variabilele dinamice să facă referire la valori greșite și neașteptate. Gândiți-vă că a crea un program corect este mai important decât a crea un program succint. Când vedeți o posibilitate de a elimina numeroase linii de program folosind o variabilă dinamică, gândiți-vă de două ori înainte de a revizui programul. </Sfatul specialistului>

<notă>

În original era vorba despre filmul „39 de trepte”. S-a preferat modificarea exemplului pentru a nu denumi o variabilă cu numele „de trepte”, așa cum o cerea exemplul.

– N.T.

Răspunsuri la test:

- Define („LATURI”, 4);
- Define („SALUT”, „bună ziua”);
- Echo \$sporumbel;

</notă>

74

<titlu>Lucrul cu tipurie/titlu>

PHP este ceea ce se numește un limbaj de programare cu tipuri dinamice. O consecință a caracterului dinamic al tipurilor de variabile aferente limbajului PHP este aceea că nu trebuie să specificați tipul variabilelor. PHP determină tipul variabilei în funcție de tipul ultimei valori atribuite variabilei.

Cu toate acestea, caracterul dinamic al tipurilor nu vă scutește de problemele legate de tipuri. Trebuie să

cunoașteți tipurile acceptate și ceea ce se întâmplă când în cadrul expresiilor se folosesc două sau mai multe tipuri.

<titlu>Conversia automată de tipe/titlu>

Să luăm în considerare următorul script PHP scurt:

```
$x = 1;  
$y = 2.5;  
$i = $x + $y;  
echo $i;
```

Instrucțiunea de atribuire care stochează o valoare în variabila `$i` este interesantă, deoarece expresia din membrul drept include un operand întreg și un operand de tip dublu. Ce valoare va apărea ca dată de ieșire? Răspunsul corect este 3.5, o valoare de tip dublu.

Când o expresie aritmetică folosește mai multe tipuri, PHP execută conversia automată de tip. Dacă oricare dintre operanzi este de tip dublu, PHP tratează ceilalți operanzi ca și cum ar fi de tip dublu, execută calculele și returnează rezultatul ca valoare de tip dublu. Dacă toți operanzii unei expresii sunt întregi, PHP execută calculul și returnează rezultatul sub formă de întreg.

Este important să înțelegeți faptul că prin conversia de tip nu se modifică tipurile operanzilor unei expresii; aceștia sunt pur și simplu tratați ca și cum ar fi fost de un alt tip. În cadrul exemplului, variabila `$x` rămâne de tip întreg, chiar dacă PHP o tratează ca o valoare de tip dublu pentru a executa calculele.

Șirurile pot fi de asemenea supuse unei conversii de tip. Să examinăm următorul exemplu:

```
$x = 1;  
$y = $x + „1 more”; * (vezi nota)  
echo $y
```

Cuvântul more din şirul text este ignorat.

Valoarea afişată este doi, adică suma dintre valoarea variabilei şx şi valoarea numerică a şirului text, care este unu. Valoarea numerică şi tipurile unui şir sunt determinate prin respectarea următoarelor reguli:

<notă>

În traducere „încă 1”. Cuvântul „more” din şirul text este ignorat. Dacă s-ar fi folosit traducerea în limba română, valoarea variabilei şy ar fi fost unu, din motive care vor fi prezentate imediat (regula nr. 1). – N.T.</notă>

75

1. Dacă şirul începe cu o valoare numerică, valoarea şirului este dată de valoarea numerică respectivă; în caz contrar, valoarea şirului este zero.

2. Dacă un punct zecimal sau un exponent (e sau E), este asociat cu valoarea numerică, tipul variabilei rezultante este dublu; în caz contrar, tipul valorii rezultante este un întreg.

<titlu>Conversia manuală de tipe/titlu>

Dacă preferaţi, puteţi prelua controlul conversiei de tip sau puteţi modifica tipul unei variabile. Pentru a prelua controlul conversiei de tip, puteţi converti forţat un operand de la un tip la altul, proces cunoscut sub numele de conversie forţată de tip sau pur şi simplu conversie forţată. În continuare, este dat un exemplu de conversie de tip:

```
şx = 1;  
şy = 2.5;  
şi = şx + (integer) şy;
```


echo și

Conversia forțată de tip, și anume (integer), determină tratarea variabilei șy ca pe un întreg, iar valoarea acesteia devine 2, în loc de 2.5, care este valoarea reală a variabilei și. Tabelul următor indică și alte converșii forțate de tip care se pot folosi:

<tabel>

Conversie forțată

— Rezultat

* (int), (integer)

Conversie forțată la întreg

* (real), (double), (float)

Conversie forțată la dublu

* (strâng)

Conversie forțată la șir

* (array)

Conversie forțată la tablou

* (obiect)

Conversie forțată la obiect

</tabel>

Numeroase funcții furnizează încă o modalitate de a trata o variabilă ca și cum ar fi de un tip specificat. Tabelul următor prezintă succint aceste funcții. Ca exemplu de utilizare a uneia dintre funcțiile respective, luați în considerare următorul exemplu:

șx = 1.5;

șy = într-al (șx);

```
echo $x;  
echo $y;
```

Valoarea 1.5 este afișată ca valoare a variabilei \$x, iar valoarea 1 este afișată ca valoare a variabilei \$y.

```
<tabel>  
Funcție  
operație
```

Doubleval
Tratează argumentul ca fiind de tip dublu.

Într-al ()
Tratează argumentul ca fiind de tip întreg.

Strval ()
Tratează argumentul ca fiind de tip șir.
</tabel>

Nici conversia normală și nici cea forțată nu modifică tipul unui operand. Ambele mecanisme determină tratarea operanzilor ca și cum ar fi de un alt tip. Totuși, modificarea tipului unei variabile este posibilă prin utilizarea funcției settype (). Acest procedeu este ilustrat în următorul exemplu:

76

```
$x = 1.5;  
settype ($x, „integer”);  
echo $x
```

Valoarea afișată a variabilei \$x este egală cu unitatea, deoarece fracția zecimală se pierde atunci când funcția

`settype ()` convertește valoarea dublă la o valoare întreagă. Puteți obține același rezultat cu următoarea instrucțiune de atribuire, care folosește o conversie forțată:

```
$x = (integer) $x;
```

Valorile posibile pentru al doilea argument al funcției `settype ()`, și anume argumentul care specifică tipul dorit, sunt:

- „Integer”.
- „double”.
- „strâng”.
- „array”.
- „obiect”.

O funcție conexă, și anume `gettype ()`, returnează un șir care indică tipul variabilei specificate. Scriptul următor afișează șirul „integer”, care indică tipul variabilei `$x`:

```
$x = 1;  
echo gettype ($x);
```

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Studiind programele PHP scrise de alții, am observat operatorul `+=`. Care este efectul operatorului respectiv?

Răspuns: Operatorul `+=` nu este decât o modalitate rapidă de a scrie o instrucțiune de atribuire care implică operatorul `+`. Următoarele două instrucțiuni de atribuire, una normală și una „rapidă”, au același efect:

```
$x += 1;  
$x = $x + 1;
```

Această instrucțiune de atribuire „rapidă” vă scutește de efortul de a scrie o variabilă, `$x` în cazul exemplului nostru, în ambii membri ai instrucțiunii de atribuire. Tabelul următor rezumă operatorii „rapizi” de

atribuire pentru operațiile aritmetice și pentru șiruri, furnizând un exemplu pentru fiecare operator și o instrucțiune de atribuire echivalentă.

Instrucțiune de atribuire „rapidă”.

$x + = y$ $x - = y$ $x / = y$ $x * = y$ $x \% = y$ $X. = y$

Instrucțiune de atribuire normală $x = x + y$ $x = x - y$
 $x = x / y$ $x = x y$ $x = x \% y$ $x = X. y$

77

<Test „la minut” >

— Dacă se înmulțește o valoare de tip dublu cu o valoare întreagă, care este tipul rezultatului?

— Scrieți o expresie care convertește forțat valoarea variabilei x în tipul dublu.

— Care este valoarea și tipul expresiei $1.5 + „eu”$?
</Test „la minut” >

<titlu>Proiect 5 - 1: Un calculator simplu</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți scrie și veți executa un mic program PHP care servește drept calculator simplu. Calculatorul adună două numere introduse de utilizator și afișează suma.

<titlu>Scopurile proiectului</titlu>

— Prezentarea modului în care numerele introduse sub formă de text se pot folosi în expresiile aritmetice

— Prezentarea modului în care instrucțiunile PHP dintr-un formular pot prelucra datele introduse în formular

<titlu>Pas cu pas</titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-5 - 1.php și încărcați acest fișier în serverul

dumneavoastră PHP:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect 5 - 1</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<!
— Fșierul p-5 - 1.php→
1.php" >
<FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-5 -
<TABLE>

<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " OP1 ".
VALUE = " <? echo ȘOP1? >" ></TD>
</TR>

<TR>
<TD ATING = " CENTER" + </TD>
</TR>

<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " OP2 ".
VALUE = " <? echo ȘOP2? >" ></TD>
</TR>
```

<notă>Răspunsuri la test:

- Dublu
- (double) șx
- 1.5, dublu/notă>

```

<TR>
  <TD ATING = " CENTER" ><INPUT TYPE = "
SUBMIT" VALUE = " = " ></TD>
</TR>

<TR>
  <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = "
REZULTAT".
  VALUE = <? echo $OP1 + $OP2? >".
  disabled></TD>
</TR>

</TABLE>
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

2. Alocați puțin timp studiului scriptului PHP, acordând o atenție specială modului de utilizare a instrucțiunilor PHP echo pentru generarea valorilor atributelor HTML

3. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului încărcat în etapa anterioară. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în ilustrația următoare. Introduceți valorile celor doi operanzi și executați clic pe butonul de expediere, care este marcat cu un simbol al egalității.

4. În momentul executării scriptului de prelucrare, acesta obține accesul la valorile celor două variabile din formular care reprezintă operanzii, calculează suma lor și specifică suma ca fiind valoarea atributului VALUE a casetei cu text numită REZULTAT. Un rezultat caracteristic este prezentat în ilustrația următoare.

<ilustrație>

2

*

3

2

*

3

5

</ilustrație>

<titlu>Proiect 5 - 2: Un calculator pentru date
calendaristice</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți scrie și veți executa un program PHP care execută operații aritmetice cu date. Programul permite utilizatorului să introducă o dată și o distanță, exprimată în zile, în raport cu data respectiv. Apoi calculează și afișează data rezultantă.

79

<titlu>Scopul proiectului</titlu>

— Prezentarea modului în care datele calendaristice pot fi introduse sub formă de text, convertite în format numeric și utilizate în expresiile aritmetice

<titlu>Pas cu pas</titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-5 - 2.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

<HTML>

<HEAD>

```

<TITLE>Proiect 5 - 2</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<!
— Fsierul p-5 - 2.php→
<FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-5 -
2.php" >
<TABLE>

<TR>
Data: <BR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " DATA"
VALUE = " <? php echo
$TIATA? >" ></TD>
</TR>

<TR>
<TD ATING = " CENTER" + </TD>
</TR>

<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = "
DISTANTA" VALUE = " <? php echo
$DISTANTA? >" ></TD>
</TR>

<TR>
<TD ATING = " CENTER" ><INPUT TYPE = "
SUBMIT" VALUE = " = " ></TD>
</TR>

<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = "
REZULTAT".
VALUE = <? php echo date („M j, Y".

```



```

        (striotime ($TIATA) + 60*60*24* ($DISTANTA))/? >"
disabled><TD>
</TR>

</TABLE>
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

2. Alocăți un timp studiului scriptului PHP, acordând o atenție specială modului de calcul al valorii atributului VALUE al casetei cu text denumită REZULTAT. Subexpresia 60*60*24 reprezintă numărul de secunde al unei zile. Funcția striotime () preia o dată ca argument și returnează numărul secundelor scurse de la 1 ianuarie 1970, ora 00:00 GMT, moment cunoscut sub numele de epoca UNIX. Procedul de reprezentare a datelor și a orelor sub forma numărului de secunde scurse de la momentul epocii UNIX este cunoscut sub numele de oră UNIX. Funcția date () preia două argumente. Funcția formatează data furnizată de al doilea argument în conformitate cu șirul dat ca prim argument. Șirul

80

„M j, Y” determină funcția să returneze numele lunii, urmat de ziua din lună, o virgulă și valoarea anului.

3. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului care conține scriptul pe care l-ați încărcat în cadrul primei etape. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în următoarea ilustrație. Introduceți o dată și o distanță (exprimată în zile) și executați clic pe butonul de expediere, care este etichetat cu un semn de egalitate.

4. La executarea scriptului de prelucrare, acesta

obține accesul la valorile celor două variabile din formular, care reprezintă data și distanța exprimată în zile, calculează suma acestora și specifică suma ca valoare a atributului VALUE al casetei cu text denumită REZULTAT. Un rezultat caracteristic este prezentat în ilustrația următoare.

<ilustrație>

52 Microsott Internet Expluiei

Date:

jan 1, 2005

*

30

Date:

jan 1, 2005

*

30

Jan 31, 2005</ilustrație>

<titlu>Proiect 5 – 3: Un generator de știri/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți scrie un program PHP care construiește un program de știri umoristice. Programul permite utilizatorului să scrie câteva șiruri de text și apoi assemblează șirurile într-un articol.

<titlu>Scopul proiectului/titlu>

— Prezentarea modului de utilizare a șirurilor text pentru a specifica un text HTML

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier denumit p-5 - 3.html și încărcați acest fie în serverul dumneavoastră PHP:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect 5 - 3</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<!--
  — Fșierul p-5 - 3.html→
  <FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-5 -
3.php" >
  <TABLE>
```

81

```
<TR>
<TD ATING = " RIGHT" >Prenumele utilizatorului:
</TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " USER"
></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD ATING = " RIGHT" >Oraș mare: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " ORAȘ"
></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD ATING = " RIGHT" >Înghețata preferată:
</TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " AROMA"
```

```

></TD>
    </TR>

    <TR>
    <TD ATING = " RIGHT" >Numele interpretului pop-
rock preferat: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " STAR"
></TD>
    </TR>

    <TR>
    <TD ATING = " RIGHT" >Numele unui rău cunoscut:
</TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " RĂU"
></TD>
    </TR>

    <TR>
    <TD ></TD>
    <TD><INPUT TYPE = " SUBMIT" ></TD>
    </TR>

</TABLE>
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

2. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-5 - 3.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-5 - 3.html:

```

<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect 5 - 3</TITLE>

```

```

</HEAD>
<BODY>
<!
— Fșierul p-5 - 3.php→
<CENTER><H1>Bursa          știrilor          despre
celebritatie/H1></CENTER>
<CENTER><? php echo date („1, F j, Y”)?
></CENTER>
<CENTER><H2>ULTIMELE          ȘTIRI!!!
</H2></CENTER>
<HR>
<? php echo ȘORAS? >:
<P>
Seara trecută starul pop <? php echo ȘSTAR? a fost
văzut într-o companie necunoscută. Cei doi serveau
înghețata de <? php echo ȘAROMA? la <? php echo
ȘTIAU? Club, un local cunoscut din <? php echo ȘORAS?
frecventat de personalități. Conform unor surse
confidențiale, misterioasa companie era <? php echo
ȘUSER? „fostul șofer al câștigătorului de anul trecut al
premiului Grammy...
</BODY>
</HTML>

```

3. Studiați formularul HTML și identificați variabilele de tip formular pe care le definește. Apoi, studiați scriptul PHP și identificați locurile unde valorile variabilelor din formular sunt folosite pentru generarea de text HTML

4. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului care conține formularul HTML. Introduceți o valoare pentru fiecare câmp. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în următoarea ilustrație; dar, desigur, valorile dumneavoastră vor fi diferite de cele

prezentate în figură. Executați clic pe butonul de expediere.

5. La executarea scriptului de prelucrare, acesta obține acces la valorile variabilelor din formular și le înserează sub formă de text HTML trimis brow-serului. Un rezultat caracteristic este prezentat în ilustrația următoare.

<ilustrație>

User's First Name: Sue
Major City: Libon
Favorite Ice Cream
Flavor: vanilia swiss almond
Favoite Pop Music
Star: Ricky Martin
Name of Famous
River: Amazon

<buton> Submit Querye/buton>

Bursa știrilor despre celebrități
Sâmbătă, 3 martie 2001
Ultimele știți!!!
Lisabona:

Seara trecută, starul pop Ricky Martin a fost văzut într-o companie necunoscută. Cei doi serveau înghețată de vanilie cu migdale la Amazon Club, un local cunoscut din Lisabona, frecventat de personalități. Conform unor surse confidentiale, misterioasa companie era Sue, fostul șofer al câștigătorului de anul trecut al Premiului Grammy...

</ilustrație>

<Test de evaluare>

1. Scrieți o instrucțiune care definește o constantă denumită VITEZA, care are valoarea 186, 282* (vezi nota).

2. Scrieți o instrucțiune care afișează o valoare ce indică dacă a fost sau nu definită constanta LUNGIME.

3. Dacă variabila șpisica are valoarea „Tom” și dacă variabila șanimal are valoarea „pisica”, care este numele unei variabile dinamice cu valoarea „Tom”?

4. Dacă se procedează la împărțirea a doua valori întregi, care este tipul rezultatului?

5. Dacă o valoare de tip întreg se împarte la o valoare de tip dublu, care este tipul rezultatului?

6. Scrieți o instrucțiune care modifică tipul variabilei școst în întreg.

<notă>

Este vorba despre viteza luminii, exprimată în mile pe secundă. - N. T.</notă>

85

<titlu>PARTEA A ÎI A

Scrierea unor programe PHP cu un grad avansat de complexitatea/titlu>

<titlu>Modulul 6:

Scrierea instrucțiunilor PHP condiționalee/titlu>

<titlu>Scopurie/titlu>

— Învățați să definiți și să folosiți valorile de tip adevărat/fals

— Învățați să înțelegeți și să scrieți instrucțiunile if și instrucțiunile conexe

— Învățați să înțelegeți și să scrieți instrucțiunile switch și instrucțiunile conexe

— Învățați să înțelegeți și să scrieți instrucțiuni de ciclare, inclusiv instrucțiunile while, de while și for

Majoritatea programelor utile nu se comportă în exact același mod la fiecare rulare a acestora, în schimb, programele iau decizii, executând uneori o operație și alteori alta, în funcție de circumstanțe. De exemplu, un program util pentru calculul impozitului pe venit nu folosește aceeași rată a impozitului pentru fiecare contribuabil. În cadrul acestui modul, veți învăța să încorporați instrucțiunile condiționale în programele dumneavoastră, astfel încât programele să poată lua decizii.

86

<titlu>Utilizarea valorilor de tip adevărat/false/<titlu>

Programele PHP iau decizii prin evaluarea unor expresii condiționale și execută instrucțiuni bazate pe rezultatele acestor evaluări. Expresiile condiționale sunt asimilate ca având una din două valori: true (adevărat) sau false (fals). Uneori, expresiile condiționale se mai numesc și expresii booleene, în onoarea matematicianului care le-a studiat, George Boole. Constanta true are valoarea 1, iar const false are valoarea 0.

Puteți forma o expresie condițională folosind constanta true sau constanta false. O modalitate mai utilă de a forma o expresie condițională constă în utilizarea operator relațional pentru compararea a doua valori numerice. Să luăm în considerare următorul exemplu:

`sa<1`

Această expresie condițională folosește operatorul <, care are, în esență, aceeași semnificație ca în algebră. Expresia are valoarea true dacă și numai dacă valoarea

variabilei să este mai mică decât unitatea; în toate celelalte cazuri, are valoarea false. PHP furnizează un set de asemenea operatori relaționali, prezentați pe scurt în tabelul 6 - 1.

PHP nu vă obligă să comparați numai valori numerice. Puteți folosi operatorul relaționali pentru compararea șirurilor; cu toate acestea, un șir care apare într-o expresie condițională este convertit la o valoare numerică înainte de evaluarea expresiei. Deseori, se ajunge la rezultate neașteptate, în general, valorile șirurilor trebuie să fie comparate folosind o funcție de comparare a șirurilor; aceste funcții vor fi explicate în Modulul 7.

<tabel 6 - 1 Operatori relaționali ai limbajului PHP>

Operator

— Descriere

$a < b$

Adevărat dacă valoarea lui a este mai mică decât valoarea lui b .

$a > b$

Adevărat dacă valoarea lui a este mai mare decât valoarea lui b .

$a \leq b$

Adevărat dacă valoarea lui a este mai mică sau egală cu valoarea lui b .

$a \geq b$

Adevărat dacă valoarea lui a este mai mare sau egală cu valoarea lui b .

$a = b$

Adevărat dacă valoarea lui `a` este egală cu valoarea lui `b`.

`a != b`

Adevărat dacă valoarea lui `a` este diferită de valoarea lui `b`.

`a == b`

Adevărat dacă `a` și `b` sunt identice; cu alte cuvinte, dacă `a` și `b` au același tip și dacă valoarea lui `a` este egală cu valoarea lui `b`.

`a is b`

Adevărat dacă `a` și `b` nu sunt identice; cu alte cuvinte, dacă `a` și `b` nu sunt de același tip sau dacă valoarea lui `a` este diferită de valoarea lui `b`.

</tabel 6 - 1>

Pentru comoditate, puteți forma expresii condiționale fără un operator relațional. De exemplu, dacă `sa` este o variabilă numerică, puteți folosi expresia `sa` ca expresie condițională. Expresia este considerată ca având valoarea false dacă valoarea variabilei `sa` este zero, respectiv valoarea true dacă valoarea variabilei respective este

87

diferită de zero. Dacă folosiți un șir ca expresie condițională, expresia are valoarea false dacă șirul este vid sau dacă are valoarea specială „\0”, care simbolizează un octet cu valoarea zero. Similar, utilizarea unei valori nedefinite ca expresie condițională determină obținerea valorii false. Dacă folosiți un tablou sau un obiect ca expresie condițională, aceasta are valoarea false dacă tabloul sau obiectul sunt vide; în caz contrar, expresia are

valoarea true.

Pentru a sintetiza, iată regulile care definesc rezultatul unei expresii condiționale:

- Constantele true și false își iau respectiv valorile lor booleene corespunzătoare.

- O expresie condițională care constă dintr-o valoare nedefinită are valoarea false; în caz contrar, rezultatul depinde de tipul valorii, în speță numeric, sir, tablou sau obiect.

- O expresie condițională care constă dintr-o valoare numerică are valoarea false dacă valoarea este zero; în caz contrar, are valoarea true.

- O expresie condițională care constă dintr-o valoare de tip sir are valoarea false dacă șirul este vid; în caz contrar, are valoarea true.

- O expresie condițională care constă dintr-o valoare de tip tablou sau obiect are valoarea false dacă tabloul sau obiectul sunt vide; în caz contrar, are valoarea true.

- O expresie condițională alcătuită dintr-un operator relațional și din operanzii să-i ia valori în conformitate cu rezultatul comparației (numere sau nu).

Puteți forma expresii condiționale complexe prin unirea a doua expresii condiționale cu ajutorul unui operator logic. De exemplu, expresia următoare este adevărată dacă ambele expresii condiționale care o compun sunt adevărate:

$\$a < 1$ AND $\$i < 1$

Cu alte cuvinte, expresia este adevărată dacă atât variabila $\$a$, cât și variabila $\$i$ au valori mai mici decât unitatea. Tabelul 6 - 2 prezintă pe scurt operatorii logici ai limbajului PHP. Rețineți că puteți prefixa o expresie condițională cu operatorul!, care inversează valoarea

„adevărat” sau „fals” a operandului său.

În general, expresiile sunt evaluate de la stânga la dreapta. Totuși, operatorii care apar în partea superioară a tabelului dispun de o precedență mai ridicată și sunt efectuați anterior operatorilor cu o precedență mai redusă, dacă nu sunt folosite paranteze pentru a specifica o altă ordine a operațiilor.

<tabel 6 – 2 Operatori logici ai limbajului PHP>

Operator

— Descriere

x AND y

Adevărat dacă atât **x**, cât și **y** sunt adevărate.

x y

Adevărat dacă atât **x**, cât și **y** sunt adevărate.

x OR y

Adevărat dacă minimum una din expresiile **x** și **y** este adevărată.

x y

Adevărat dacă minimum una din expresiile **x** și **y** este adevărată.

x XOR y

Adevărat dacă numai una din expresiile **x** și **y** este adevărată.

*! x

Adevărat dacă **x** este falsă.

</tabel 6 – 2>

<Sfatul specialistului>

Întrebare: De ce folosește PHP doi operatori logici reprezentând conjuncții (AND și) și doi operatori logici reprezentând, disjuncții (OR și)? Care sunt diferențele între cele două tipuri de operatori?

Răspuns: Ambii operatori de conjuncție execută aceeași operație, ca de altfel și ambii operatori de disjuncție. Cu toate acestea, operatorii diferă din punctul de vedere al precedenței - caracteristica determinantă a ordinii în care sunt executate operațiile în timpul evaluării expresiilor. Operatorii și au o precedență relativ ridicată, în timp ce operatorii AND și OR au o precedență relativ redusă. Tabelul 6 - 3 indică precedența operatorilor PHP, conținând numeroși operatori care nu au fost încă prezentați.

<tabel 6 - 3 Precedența operatorilor PHP>

Operator

*! - ++ - (int) (double) (strâng) (array) (obiect)

** / %

* + -.

*< < = > =

*=! != =

* &

Ů

□

*

ç□

*?

* = + = - = * = / = . = % = & = □ = Ů = - = «=» =

And

Xor

Or

*.

</tabel 6 - 3>

De exemplu, să considerăm următoarea expresie:

şa + şi se

Precedența operatorului de multiplicare este mai ridicată decât aceea a operatorului de adunare +, deci înmulțirea este efectuată prima, chiar dacă adunarea apare la stânga înmulțirii. Cu alte cuvinte, expresia este evaluată ca şi cum ar fi fost scrisă astfel:

şa + (şi se)

Dacă doriți ca adunarea să fie efectuată prima, puteți folosi paranteze în cadrul expresiei, astfel:

(şa + şi) * se

<Test „la minut” >

Să presupunem că variabila $\$a$ are valoarea 10, variabila $\$i$ are valoarea 1, iar variabila $\$se$ are valoarea 1:

- Care este valoarea expresiei $\$a \text{ e } \&\$i$?
  - Care este valoarea expresiei $\$a < \&\$i$?
  - Care este valoarea expresiei $\$a \text{ și } \&\$i$?
  - Care este valoarea expresiei $\$i = \&\$se$?
  - Care este valoarea expresiei $\$a \text{ și } \&\$i \text{ AND } \&\$i = \&\$se$?
- </Test „la minut” >

<titlu>Scrierea instrucțiunilor if simple</titlu>

Expresiile condiționale nu sunt deosebit de interesante sau utile ca atare. Aceste expresii sunt însă esențiale pentru scrierea instrucțiunilor condiționale, prin care se iau decizii. Cea mai simplă instrucțiune condițională este instrucțiunea if, care execută două operații. Mai întâi, evaluează o expresie condițională. Apoi, dacă și numai dacă valoarea expresiei condiționale este true, instrucțiunea if execută o instrucțiune specificată.

Iată o instrucțiune if simplă:

If ($\$num\bar{a}r$ 10)

Echo „Acesta este un număr mare”;

Să ne reamintim că, în general, limbajul PHP ignoră spațiile albe. În mod convențional, o instrucțiune asociată unei instrucțiuni if este scrisă decalat în raport cu aceasta. Acest procedeu este recomandat deoarece prin utilizarea sa este facilitată citirea programului. Atunci când este executată, instrucțiunea if evaluează expresia condițională $\$num\bar{a}r$ 10, care este adevărată numai dacă valoarea variabilei $\$num\bar{a}$ este mai mare decât 10. Instrucțiunea

echo este executată numai dacă valoarea variabilei \$numar este mai mare decât 10.

Pentru a acumula experiență în utilizarea instrucțiunii if, nu uitați să parcurgeți Proiectul 6 - 1.

<titlu>Proiect 6 - 1: Testarea valorilor numerice</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți scrie și veți executa un mic program PHP, care include o instrucțiune if. Programul indică dacă un număr pe care îl introduceți este sau nu mai mare decât 10.

<notă>Răspunsuri la test:

— False

— False

— True

— True

— True

</notă>

90

<titlu>Scopul proiectului</titlu>

if — Prezentarea modului de funcționare a instrucțiunii

<titlu>Pas cu pas</titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-6 - 1.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

<HTML>

<HEAD>

<TITLE>Proiect 6 - 1</TITLE>

</HEAD>


```

<BODY>
<!--
  — Fișier p-6 - 1.php →
  <? php echo „Numărul introdus a fost: şnumăr.”;
  If (şnumăr 10)
  echo „<BR> Acesta este număr mare.”;
  ?
-->
</BODY>
</HTML>

```

2. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier denumit p-6 - 1.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-6 - 1.php:

```

<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect 6 - 1</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<!--
  — Fișier p-6 - 1. htmlip
  <FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-6 -
1.php" >
  Introduceți o valoare numerică:
  <BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " număr" >
  </FORM>
  </BODY>
  </HTML>
-->

```

3. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului încărcat în etapa precedentă. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în ilustrația următoare. Introduceți un număr și apăsați pe

tasta ENTER.*

4. În momentul execuției scriptului de prelucrare, acesta compară valoarea pe care ați introdus-o cu valoarea 10. Dacă ați introdus o valoare mai mare decât 10, scriptul afișează un mesaj. Un rezultat caracteristic este prezentat în ilustrația următoare.

<image>

Enter a numeric value:

11

The nxnnber entertd was: 11.

That's a big number.

</image>

<notă>

În original este menționată tasta RETURN, nume care nu se mai utilizează de mult în tastaturile calculatoarelor. - N.T.

</notă>

91

<Test „la minut” >

— Scrieți o instrucțiune care afișează mesajul „aoleu!” dacă valoarea variabilei serori este mai mare decât zero.

— Scrieți o instrucțiune if care afișează mesajul „nu trece” dacă valoarea variabilei șculoare este egală cu valoarea variabilei șrosu sau cu valoarea variabilei șgalben. </Test „la minut” >

<titlu>Scrierea unor instrucțiuni if mai complexe</titlu>

Să presupunem că doriți să executați nu una, ci două instrucțiuni în cazul în care o anumită expresie condițională este adevărată. Puteți scrie două instrucțiuni if, câte una pentru fiecare dintre instrucțiunile pe care

doriți să le executați. Alternativ, puteți crea un grup de instrucțiuni, prin includerea unei serii de instrucțiuni între paranteze acolade. Un grup de instrucțiuni se comportă ca o singură instrucțiune și se poate asocia cu o instrucțiune if. Să considerăm următorul exemplu:

```
If ($numar 10)
```

```
□
```

```
echo „<BR>Numărul este mai mare decât 10.”;
```

```
echo „<BR>Deci, trebuie să fie mai mare.”;
```

În cazul în care expresia condițională are valoarea true, sunt executate ambele instrucțiuni din cadrul grupului de instrucțiuni. Unii programatori preferă să formateze programe ca acesta în alt mod. De exemplu, ei pot scrie ceva de genul următor:

```
If ($numar 10) □
```

```
echo „<BR>Numărul este mai mare decât 10.”;
```

```
echo „<BR>Deci, trebuie să fie mai mare.”;
```

Acest stil este mai compact, dar face dificilă identificarea parantezei acolade de deschidere corespunzătoare parantezei de închidere. Probleme de lizibilitate de acest gen devin importante la scrierea unor instrucțiuni if mai complicate.

Să presupunem că doriți să executați o instrucțiune atunci când o condiție este adevărată și o altă instrucțiune când condiția este falsă. Instrucțiunea else vă permite să procedați astfel. Să luăm în considerare următorul exemplu:

```
If ($numar 10)
```

```

echo „<BR>Acesta este un numa mare.”;
else echo „<BR>Acesta este un numa mic.”;
<notă>
Răspunsuri la test:
— If (serori 0)
echo „aoleul”;
— If (şculoare = şrosu OR şculoare = Zgălben)
echo „nu trece;
</notă>

```

92

În acest exemplu, mesajul „Acesta este un număr mare” este afișat atunci când valoarea variabilei şnumar este mai mare decât 10; mesajul „Acesta este un numărul mic” este afișat în caz contrar. Dacă doriți, puteți folosi o instrucțiune else cu un grup de instrucțiuni. De exemplu:

```

If (şnumar 10)
echo „<BR>Acesta este un număr mare.”;
else
□
echo „<BR>Numărul este mai mic decât 10.”;
echo „<BR>Este un număr mic.”;

```

Instrucțiunea asociată unei instrucțiuni if sau else poate fi ea însăși o instrucțiune if. O asemenea instrucțiune ii se numește instrucțiune if imbricată. Iată un exemplu de instrucțiune if imbricată:

```

If (şnumar 10)
If (şnuma 100)
echo „<BR>Acesta este un număr foarte mare.”;

```

```
else echo „<BR>Acesta este un număr mare.”;  
else echo „<BR>Acesta este un număr mic.”;
```

Exemplul afișează mesajul „Acesta este un număr foarte mare”. dacă valoarea variabilei `şnumar` depăşeşte 100; în caz contrar, dacă valoarea variabilei `şnumar` este mai mare decât 10, se afișează mesajul „Acesta este un număr mare”. Dacă valoarea variabilei `şnumar` este mai mică sau egală cu 10, exemplul afișează mesajul „Acesta este un număr mic”.

Instrucţiunile `if` imbricate pot deveni extrem de dificil de înţeles dacă numărul de instrucţiuni şi nivelul de imbricare nu sunt relativ reduse. Deci trebuie să le folosiţi cu economie.

O instrucţiune corelată atât cu instrucţiunea `if`, cât şi cu instrucţiunea `else`, este instrucţiunea `elseif`. Când este folosită corect, poate fi mai simplu de înţeles decât o instrucţiune `if` imbricată, logic echivalentă cu aceasta. Iată un exemplu de instrucţiune `elseif`:

```
If (şnumar 100)  
echo „<BR>Acesta este un număr foarte mare.”;  
elseif (şnuma 10)  
echo „<BR>Acesta este un număr mare.”;  
elseif (şnuma 1)  
echo „<BR>Acesta este un număr mic.”;  
else echo „<BR>Acesta este un număr foarte mic.”;
```

Exemplul extinde funcţionalitatea exemplului anterior, afişând mesajul „Acesta este un număr foarte mic”. pentru valori ale variabilei `şnumar` mai mici sau egale cu 1. Într-un caz general, cu o instrucţiune `if` şi cu o instrucţiune `else` poate fi asociat

un număr mult mai mare de instrucțiuni elseif. PHP evaluează expresiile condiționale în mod succesiv, pornind de la expresia condițională asociată instrucțiunii if. PHP execută instrucțiunea asociată primei expresii condiționale care are valoarea true; dacă nicio expresie condițională nu are valoarea true, PHP execută instrucțiunea asociată cu instrucțiunea else. Este permisă omiterea instrucțiunii else, caz în care nu este executată nicio instrucțiune dacă niciuna din expresiile condiționale nu are valoarea true.

<Test „la minut” >

— Scrieți o instrucțiune if și o instrucțiune else pentru a afișa mesajul „stai” dacă valoarea variabilei șculoare este egală cu valoarea variabilei șrosu sau cu valoarea variabilei șgalben, respectiv pentru a afișa mesajul „liber” în caz contrar.

— Scrieți o instrucțiune if și o instrucțiune else pentru a înmulți valoarea variabilei șnumar cu 10 dacă valoarea variabilei șfactor estel, respectiv pentru a înmulți valoarea variabilei șnumar cu 100 în caz contrar. </Test „la minut” >

<titlu>Scrierea instrucțiunilor switch, break și default</titlu>

Instrucțiunea if vă permite să luați o decizie în două sensuri. Pentru a putea lua o decizie în mai multe sensuri, puteți folosi mai multe instrucțiuni if, el se sau elseif. Cu toate acestea, când doriți ca programul dumneavoastră să aleagă dintr-un set de alternative care pot fi reprezentate prin valori întregi, instrucțiunea switch este o opțiune mai convenabilă.

De exemplu, să presupunem că valoarea variabilei șnumar estel, 2 sau 3, reprezentând respectiv dimensiunile

mică, medie și mare. Iată un mic program care afișează dimensiunile asociate valorilor variabilei șnumar:

```
Switch (șnumar)
```

```
□
```

```
case (1):
```

```
echo „mic”;
```

```
break;
```

```
<notă>
```

```
Răspunsuri la test:
```

```
— If (șculoare = șrosu OR șculoare = șgalben)
```

```
echo „stai”; else echo „liber”;
```

```
— If (șfactor = 1)
```

```
șnumar = 10 * șnumar;
```

```
else
```

```
șnumar = 100 * șnumar;
```

```
</notă>
```

```
94
```

```
case (2):
```

```
echo „mediu”;
```

```
break;
```

```
case (3):
```

```
echo „mare”;
```

```
break;
```

```
default:
```

```
echo „Acesta nu este un cod valabil”;
```

Acțiunea unei instrucțiuni switch este determinată de valoarea unei expresii întregi, nu de valoarea unei expresii condiționale. Numele variabilei este dat între parantezele care urmează după cuvântul cheie switch. Parantezele acolade delimitează o serie de instrucțiuni case și o

instrucțiune default opțională, fiecare dintre instrucțiunile cuprinse între paranteze putând avea instrucțiuni asociate. Când este executată, instrucțiunea switch încearcă să stabilească o identitate între valoarea variabilei sale asociate și valoarea asociată unei instrucțiuni case. Se vor executa instrucțiunile asociate primei instrucțiuni case pentru care identitatea respectivă este valabilă. Dacă valoarea variabilei din instrucțiunea switch nu corespunde nici uneia din valorile asociate instrucțiunilor case, se vor executa instrucțiunile asociate instrucțiunii default, dacă există o asemenea instrucțiune.

Un procedeu de programare indicat constă în aceea ca fiecare instrucțiune case din cadrul unei instrucțiuni switch să se încheie cu o instrucțiune break. Instrucțiunea break determină încheierea execuției instrucțiunii switch, transferând controlul următoarei instrucțiuni secvențiale care succede instrucțiunii switch. În absența instrucțiunii break, execuția trece la următoarea instrucțiune case sau default, fapt nedorit în majoritatea cazurilor.

<Sugestie>

Nu este necesar să folosiți numere întregi consecutive în instrucțiunile case ale unei instrucțiuni switch. Dacă preferați, puteți folosi numere întregi non-consecutive, numere cu virgulă mobilă sau șiruri.</Sugestie>

<Sfatul specialistului>

Întrebare: PHP include numeroase instrucțiuni condiționale, incluzând instrucțiunile if, el se, elseif și switch. Există și alte mecanisme de luare a deciziilor?

Răspuns: Da. Operatorul condițional?: „denumit uneori operator ternar sau operator întrebare-două puncte, constituie o altă modalitate de a scrie decizii în PHP. Operatorul condițional formează o expresie care se

poate folosi în multe contexte PHP. Iată sintaxa de utilizare a acestuia:

expresie-condiționala? valoare-adevărat: valoare-fals

95

Observați cum semnul întrebării este separat de caracterul două puncte prin valoarea valoare-adevărat. Operatorul condițional își evaluează expresia condițională. Dacă expresia este evaluată la valoarea true (adevărat), operatorul condițional returnează valoarea valoare-adevărat; în caz contrar, returnează valoarea valoare-fals. Operatorul condițional vă permite să specificați deciziile într-o manieră foarte concisă.

De exemplu, să luăm în considerare următoarea instrucțiune de atribuire, care folosește un operator condițional: `șa = (și se)? 1: 2`

Această instrucțiune de atribuire compară valorile variabilelor `și` și `se`. Dacă valoarea variabilei `și` este mai mare decât aceea a variabilei `se`, atunci variabilei `șa` îi este atribuită valoarea 1; în caz contrar, variabilei respective îi este atribuită valoarea 2. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Scrieți o instrucțiune `switch` care testează valoarea variabilei `sexponent`. Instrucțiunea trebuie să atribuie variabilei `șfactor` o valoare după cum urmează: dacă `sexponent` este 1, `șfactor` primește valoarea 10; dacă `sexponent` este 2, `șfactor` primește valoarea 100; altfel, `șfactor` primește valoarea 0.

— În programare, se recomandă ca fiecare instrucțiune `case` să fie asociată cu o instrucțiune. </Test „la minut” >

<titlu>Scrierea instrucțiunilor `for`/titlu>

Instrucțiunea for este o instrucțiune buclă sau o instrucțiune iterativă; cu alte cuvinte, o instrucțiune care execută în mod repetat instrucțiunile asociate. Iată un exemplu de utilizare a unei instrucțiuni for:

<notă>

Răspunsuri la test:

— Switch (sexponent)

(

case 1:

şfactor = 10;

break;

case 2:

şfactor = 100;

break;

default:

şfactor = 0;

— Breake/notă>

96

şsuma = 0

for (în = 1; ştie = 3; în ++)

şsuma + = în

echo!
Suma întregilor de la 1 la şnuma este şsuma.";

96

În exemplu se calculează suma întregilor cuprinşi între 1 şi 3. Pentru aceasta, mai întâi se inițializează variabila şsuma la valoarea 0. Apoi, se execută o instrucțiune for care incrementează în mod repetat valoarea variabilei şsuma.

Pentru a vedea cum funcționează mecanismul acestei instrucțiuni, să examinăm componentele instrucțiunilor for.

Instrucțiunea for include trei expresii, care apar între paranteze; fiecare expresie este separată de vecina sa printr-un caracter punct și virgulă. De asemenea, instrucțiunea for include o instrucțiune sau un grup de instrucțiuni, cunoscute sub numele de corpul instrucțiunii for. În exemplul de mai sus, instrucțiunea $\$suma + =$ în este corpul instrucțiunii for.

Să examinăm mai amănunțit cele trei expresii:

— Prima expresie este expresia de inițializare. Aceasta se execută atunci când PHP ajunge la instrucțiunea for. În exemplu, expresia de inițializare atribuie valoarea variabilei în, variabilă denumită variabilă de ciclare sau index.

— A doua expresie este expresia de test. Aceasta este o expresie condițională care indică dacă se execută sau nu corpul instrucțiunii, în general, face referire la variabila de ciclare. În cadrul exemplului, expresia de test compară valoarea variabilei în cu valoarea 3. Expresia de test este evaluată pentru prima dată imediat după evaluarea expresiei de inițializare.

— Cea de-a treia expresie este expresia pas. În general, aceasta modifică una sau mai multe variabile la care se face referire în expresia test. În cadrul exemplului, expresia pas incrementează valoarea variabilei în

Secvența de execuție a unei instrucțiuni for este următoarea:

1. Se evaluează expresia de inițializare.
2. Se evaluează expresia test.
3. Dacă rezultatul evaluării expresiei test este false, se execută etapa 7.
4. Se execută corpul buclei.
5. Se evaluează expresia pas.
6. Se trece la etapa 2.
7. Se încheie execuția instrucțiunii for, prin

executarea următoarei instrucțiuni secvențiale.

Instrucțiunea `for` este utilă pentru numărare și executarea în mod repetat a unor acțiuni. Ca alt exemplu, iată o instrucțiune `for` care creează numeroase controale de tip buton. Numărul controalelor create este determinat de valoarea variabilei `şnumar`:

```
for (în = 0; ştie = şnumar; în++)  
  echo „<BR><INPUT TYPE = " BUTTON" VALUE = "  
  în" >\n”;
```

97

Aşa cum veți vedea în Modulul 8, instrucțiunea `for` este utilă mai ales în lucrul cu tablouri.

```
<Test „la minut” >
```

— Scrieți o instrucțiune `for` care calculează suma întregilor cuprinși între 1 și 100.

— Scrieți o instrucțiune `for` care afișează la ieșire etichete HTML `<BR>`. Numărul etichetelor afișate trebuie să fie egal cu valoarea variabilei `în` `</Test „la minut” >`

```
<titlu>Scrierea  instrucțiunilor  while  și  de  
whilee/titlu>
```

Practic, instrucțiunile `while` și `de while` reprezintă versiuni „manuale” ale instrucțiunii `for`. Dacă o instrucțiune `for` are trei expresii, o instrucțiune `while` sau `de while` una singură, și anume expresia de test. Aşa cum se întâmplă de obicei, expresiile unei instrucțiuni `for` sunt opționale; fără o expresie de inițializare sau o expresie pas, instrucțiunea `for` operează în același mod ca o instrucțiune `while`. În consecință, următoarele două instrucțiuni sunt echivalente:

```
for (; şie = 3) şsuma + = şi;  
while (şi < = 3) şsuma ++ şi;
```

Când folosiți o instrucțiune while, trebuie să furnizați un mecanism oarecare, analog expresiei de incrementare a instrucțiunii for, care actualizează variabilele la care se face referire în expresia de test. De asemenea, sunteți responsabil cu inițializarea tuturor valorilor folosite în expresia de test.

Secvența de execuție a unei instrucțiuni while este următoarea:

1. Se evaluează expresia test.
2. Dacă rezultatul este false, se trece la etapa 5.
3. Se execută corpul buclei.
4. Se trece la-etapa 1.
5. Se părăsește bucla, prin executarea următoarei instrucțiuni secvențiale.

Iată un exemplu care utilizează instrucțiunea while:

```
În = 0;  
şsuma = 0;  
while (în < = 3)  
□
```

<notă>

Răspunsuri la test:

```
— şsuma = 0;  
for (şi = 1; şi < = 100; şi ++)  
şsuma = şsuma + şi;  
— For (şi = 1; şi < = m şi ++)  
echo " <BR>;  
</notă>
```

```
şsuma = şsuma + în  
    În ++;
```

```
echo „Suma este şsuma”.
```

Remarcați că instrucțiunea `în = 0`; inițializează bucla și că instrucțiunea `în ++`; incrementează valoarea variabilei buclă în Instrucțiunea `while` este cel mai utilă atunci când un alt program necesar execută deja aceste funcții; în asemenea situații, instrucțiunea `while` este mai clară decât o instrucțiune `for` degenerată, căreia îi lipsesc una sau mai multe dintre expresiile sale obișnuite.

Instrucțiunea de `while` este oarecum asemănătoare instrucțiunii `while`. Diferența este aceea că instrucțiunea de `while` își execută corpul înainte de a-și evalua expresia de test. Astfel, corpul buclei unei instrucțiuni de `while` este întotdeauna executat cel puțin o dată; corpul unei instrucțiuni `while` este omis dacă expresia de test are inițial valoarea false.

Secvența de execuție a unei instrucțiuni de `while` este următoarea:

1. Se execută corpul buclei.
2. Se evaluează expresia de test
3. Dacă rezultatul este adevărat, se trece la etapa 1.
4. Se încheie execuția buclei, prin executarea următoarei instrucțiuni secvențiale.

Iată un exemplu care folosește o instrucțiune de `while`. Observați că amplasarea expresiei de test imediat după corpul buclei vă reamintește faptul că executarea corpului are loc înainte de evaluarea expresiei de test

```
şsuma = 0;  
    În = 1;  
    de
```

□

şsuma + = în

În ++;

while (în < = şnumar);

echo „
Suma întregilor cuprinşi între 1 şi şnumar este şsuma.”;

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Instrucţiunea while şi instrucţiunea de while par foarte asemănătoare. Când trebuie să folosesc o instrucţiune de while în locul unei instrucţiuni while?

Răspuns: Experţii în programare au demonstrat că este posibilă scrierea oricărui program fără a folosi nicio instrucţiune de while. Deci, utilizarea instrucţiunii de while este o chestiune de comoditate, nu de necesitate. Vă puteţi descurca folosind numai instrucţiuni while.

99

În general, este bine să fiţi prudent şi să folosiţi instrucţiunea while, care evaluează o expresie de test înainte, de executarea corpului acesteia. Astfel, se evită executarea eronată a corpului buclei. Totuşi, când vedeţi un model ca acesta:

co acţiune oarecare>;

while (expresie - test)

(

<aceeaşi acţiune>

atunci puteţi înlocui liniştit programul respectiv cu un program care foloseşte o instrucţiune de while:

de

(

```
co acțiune oarecare>;  
}□while (expresie-test);  
</sfatul specialistului>
```

<Test „la minut” >

— Scrieți o instrucțiune while și instrucțiunile asociate care afișează suma întregilor cuprinși între 1 și 100.

— Scrieți o instrucțiune de while și instrucțiunile asociate care afișează suma întregilor cuprinși între 1 și 100. </Test „la minut” >

<titlu>Proiect 6 - 2: Validarea datelor de intrare introduse de utilizatore/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți crea un formular HTML și un script PHP care permit unui utilizator să introducă date personale de categoria celor folosite într-o agenda de adrese e-mail. Scriptul PHP validează datele introduse de utilizator, garantând existența datelor în câmpurile obligatorii.

<titlu>Scopurile proiectuluie/titlu>

— Prezentarea modului de utilizare a instrucțiunilor condiționale

— Prezentarea unui mod de validare a datelor dintr-un formular

<notă>

Răspunsuri la test:

— șsuma = 0;

În = 1;

while (în <= 100)

șsuma + = în

echo „suim este șsuma.”;

— șsuma = 0;


```

În = 1;
de
(
şsuma + = în
} while (în < = 100)
echo „suma este şsuma.”;
</notă>

```

100

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-6 - 2.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

```

<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect 6 - 2</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<!
— Fișierul p-6 - 2.php →
<? php

```

```

serori = 0;
If (! trim ($porecla))
□
echo „<BR><B>Poreclae/B> este obligatorie.”;
serori ++;

```

```

If (! trim ($prenume))
□
echo „<BR><B>Prenumee/B> este obligatoriu.”;
serori ++;

```

```
If (! trim (şnume))
```

```
□
```

```
echo „<BR><B>Numele e/B> este obligatoriu.”;  
serori ++;
```

```
If (! trim (semail))
```

```
□
```

```
echo „<BR><B>Adresa primară de e-maile/B>”.  
„Este obligatorie.”;  
serori ++;
```

```
If (serori>0)
```

```
echo „<BR><BR><BR>Vă rugăm folosiți butonul  
Back”.
```

```
„Al browserului dumneavoastră pentru a reveni la”.
```

```
„Formular, corecți”;
```

```
If (serori = 1)
```

```
echo „eroarea,”;
```

```
If (serori 1)
```

```
echo „erorile,”;
```

```
If (serori 0)
```

```
echo „și reexpediați formularul.”;
```

```
?
```

```
</BODY>
```

```
</HTML>
```

2. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier denumit p-6 - 2.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, plasând fișierul în același catalog cu

fișierul p-6 - 2.php:

101

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect 6 - 2</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<!
— Fișierul p-6 - 2.html →
<FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-6 -
2.php" >
<H1>Informații privind persoana de contacte</H1>
<TABLE>

<TR>
<TD><B>Porecla: </B></TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " porecla"
></TD>
</TR>

<TR>
<TD>Titlu: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " titlu"
></TD>
</TR>

<TR>
<TD><B>Prenume: </B></TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " prenume"
></TD>
</TR>

<TR>
```

```
<TD>Prenumele tatălui: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " prenume
tata" ></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD><B>Nume: </B></TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " Nume"
></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD><B>Adresa de e-mail principala: </B><TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME" email"
></TD>
<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>
<TD>Adresa de e-mail secundara: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = "
emailsecundar" ></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD>Numele companiei: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " nume
companie" ></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD>Adresa firmei: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " adresa
firmei1" ></TD>
<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>
<TD>Adresa la domiciliu: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " adresa
acasă" ></TD>
```

</TR>

102

<TR>

<TD></TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME" adresa
firmei2" ></TD>

</TR>

<TR>

<TD>Oraș: </TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " oraș
birou" ></TD>

<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>

<TD> & nbsp;</TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " oraș
acasă" ></TD>

</TR>

<TR>

<TD>Stat: </TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " stat
birou" ></TD>

<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>

<TD> & nbsp;</TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " stat
acasă" ></TD>

</TR>

<TR>

<TD>Cod poștal: </TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " cod
birou" ></TD>

<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>

```
        <TD> &nbsp;</TD>
        <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " cod
acasă" ></TD>
    </TR>
```

```
    <TR>
    <TD>Telefon: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " telefon
birou" ></TD>
    <TD WIDTH = " 20" &nbsp;</TD>
    <TD> &nbsp;</TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " telefon
acasă" ></TD>
```

```
    </TR>
    <TR>
    <TD>Data nașterii: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " data
naștere" ></TD>
    </TR>
```

```
    <TR>
    <TD>Numele soțului/sotiei: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " nume soț"
></TD>
    <TD WIDTH = " 20" &nbsp;</TD>
    <TD>Numele copiilor: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " copii"
></TD>
    </TR>
```

```
    <TR>
    <TD>Ziua nunții: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " zi nunta"
></TD>
    </TR>
```

```
</TABLE>
```

103

```
<BR>
```

```
<BR>
```

```
<BR>
```

```
<INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = " Trimite" >
```

```
<BR>
```

```
<BR>
```

```
<INPUT TYPE = " RESET" VALUE = " Șterge datele"
```

```
>
```

```
</FORM>
```

```
</BODY>
```

```
</HTML>
```

3. Dedicăți un interval de timp studiului scriptului PHP, acordând o atenție specială modului de utilizarea instrucțiunilor condiționale pentru validarea datelor din formular.

4. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului HTML încărcat anterior. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în figura 6 - 1. Introduceți valori în mai multe câmpuri și apoi executați clic pe butonul „Trimite”.

<figura 6 - 1>Formularul de introducere a datelor pentru proiectul 6 - 2.

< ecran> Contact Information

<câmpuri>

Nickname:

Title:

Fistr name:

Middle name:
Last name:
Primary Email: Secondary Email:
Company Name:
Office address: Home address:
City:
State:
Zip:
Phone:
Birthday:
Spouse name: Childres Names:
Anniversary:
</câmpuri>
<buton>Submit </buton>
<buton>Clear the form </buton>

</figura 6 - 1>

104

5. La executarea scriptului, acesta verifică dacă porecla, prenumele, numele și adresa de e-mail există; dacă vreunul din aceste câmpuri lipsește, scriptul afișează un mesaj de eroare. Un rezultat caracteristic este prezentat în figura 6 - 2.

<figura 6 - 2> Datele de ieșire ale proiectului 6 - 2, afișând erorile de validare.

Nickname is required.

First same is required.

Last name is required.

Primary email address is required.

Please use your browser's back button to return to the form, corect the errors, and re-submit the form.

</figura 6 - 2>

<Test de evaluare>

1. Scrieți o instrucțiune if care atribuie variabilei șy valoarea 1 dacă variabila șx are valoarea 1, în caz contrar atribuind variabilei șy valoarea 2.

2. Scrieți o instrucțiune switch care atribuie valoarea 5 variabilei șy dacă variabila șx are valoarea 1, respectiv valoarea 15 dacă variabila șx are valoarea 2, valoarea 20 dacă variabila șx are valoarea 3, valoarea - 1 în celelalte situații.

3. Scrieți o buclă for care are ca date de ieșire o serie de asteriscuri; numărul asteriscurilor trebuie să fie dat de valoarea variabilei șstele.

4. Scrieți o instrucțiune if care atribuie variabilei șy valoarea 1 dacă variabila șx are valoarea 1, respectiv valoarea 3 dacă variabila șx are valoarea 2, valoarea 5 dacă variabila șx are valoarea 3, valoarea - 1 în celelalte situații.

</Test de evaluare>

105

<titlu>Modulul 7: Utilizarea funcțiilor</titlu>

<titlu>Scopuri</titlu>

- Învățați să apelați funcțiile
- Învățați să atribuiți unei variabile numele unei funcții
- Învățați să ascundeți mesajele de eroare generate în timpul execuției unei funcții
- Învățați să folosiți programele rezidente în fișierele externe
- Învățați să definiți o funcție
- Învățați să folosiți variabile globale, locale și

statice

— Învățați să folosiți referințele

În Modulul 2 a fost prezentată noțiunea de funcție, care simplifică efectuarea unei varietăți de calcule. În cadrul acestui modul, veți învăța mai multe despre utilizarea funcțiilor și despre modul de definire a propriilor dumneavoastră funcții.

<titlu>Utilizarea unei funcții</titlu>

Procesul de executare a unei funcții se numește utilizarea, apelarea sau invocarea funcției. Pentru a folosi o funcție, scrieți numele funcției, urmat de o pereche de paranteze. De exemplu, funcția `rand()`, care generează un număr întreg aleator, poate fi apelată astfel:

```
rand();
```

Majoritatea funcțiilor preiau argumente, reprezentând valori, de intrare care influențează operarea și rezultatul funcției. Pentru a specifica argumente, acestea se înserează între paranteze; dacă specificați mai mult de un argument, fiecare argument trebuie separat de vecinul său prin intermediul unei virgule. Argumentul unei funcții poate fi o valoare literală, o variabilă sau o expresie.

Unele funcții PHP au argumente opționale, care pot fi specificate sau omise, în conformitate cu intențiile dumneavoastră. De exemplu, funcția `rand()` are două argumente opționale. Primul argument al funcției indică valoarea întreagă aleatoare cea mai mică pe care o va returna funcția; al doilea argument indică valoarea cea mai mare. Dacă omiteți ambele argumente, funcția returnează o valoare cuprinsă între 0 și cel mai mare rezultat posibil. Dacă doriți, puteți specifica primul argument, omițându-l pe al doilea:

rând (100);

106

Astfel, funcția este obligată să returneze o valoare cuprinsă între 100 și cel mai mare rezultat posibil.

Ca și rând (), majoritatea funcțiilor returnează valori. Puteți folosi într-o expresie valoarea returnată de o funcție. O situație foarte frecventă în care se procedează astfel o constituie utilizarea valorii returnate de o funcție într-o expresie de atribuire, astfel încât valoarea să fie accesibilă în mod repetat fără a se invoca funcția de mai multe ori. De exemplu:

șgogoasa = rând (1, 12);

Când se produce o eroare în timpul execuției unei funcții, PHP generează mesaje de eroare. Uneori, asemenea mesaje de eroare sunt nedorite. În acest caz, puteți suprima generarea mesajelor de eroare prin prefixarea numelui funcției invocate cu ajutorul caracterului. De exemplu „pentru a suprima mesajele de eroare care pot apărea în timpul execuției funcției f (), invocați această funcție după cum urmează:

Y = f (x);

<Test „la minut” >

— Scrieri o instrucțiune care atribuie variabilei \$x un număr întreg aleator cuprins între 1 și 10.

— Scrieri o instrucțiune care invocă funcția sensibil la erori (), care nu preia niciun argument și nu returnează niciun rezultat, suprimând toate mesajele de eroare rezultate.

</Test „la minut” >

<titlu>Utilizarea fișierelor incluse</titlu>

Funcțiile PHP vă permit să obțineți accesul la programe PHP scrise anterior, create de dumneavoastră sau de către un alt programator în limbajul PHP. Un alt mecanism care vă permite să obțineți accesul la programele scrise anterior îl constituie instrucțiunea require, care are următoarea formă:

```
require (nume fișier);
```

Argumentul nume fișier are forma unui șir, deci o instrucțiune require caracteristică poate avea următorul aspect:

```
require („fișierul. inc”);
```

Când este încărcat un script PHP care conține o instrucțiune require, conținutul fișierului specificat – cunoscut sub numele de fișier de includere – este inserat în script.

<notă>

Răspunsuri la test:

- \$x = rand (1, 10);
- sensibil la erori ();

107

Înlocuind instrucțiunea require. Dacă fișierul de includere conține linii de program PHP, trebuie să includă etichetele <? php și? „amplasate în locațiile adecvate.

Deși se obișnuiește ca un fișier de includere să primească extensia de fișier inc, nu este obligatoriu să

procedați astfel. Unii programatori PHP preferă să folosească extensia de fișier php pentru toate fișierele pe care le creează.

Instrucțiunea require vă poate scuti de un mare volum de muncă. De exemplu, să presupunem că scrieți o aplicație PHP care este alcătuită din mai multe scripturi, iar fiecare script afișează o pagină HTML care conține informații standard în partea de sus a paginii. Puteți crea un fișier script special, denumit antet. inc, care conține următoarele linii de program:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Aplicația care pune capac la toate
aplicațiile/TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<H1>Aceasta este aplicația care încheie toate
aplicațiile/H1>
<H5>Copyring 2005, Fane Programatorul și
Compania SRL.</H5>
și așa mai departe...
```

Prin inserția instrucțiunii

```
require („antet. inc”);
```

la începutul fiecărui script, determinați programul PHP să includă conținutul acelui fișier ca și cum conținutul respectiv ar face parte din acel script. Acest procedeu poate simplifica întreținerea programului, deoarece informațiile standard pot fi rezidente într-un singur fișier, ceea ce le face ușor de localizat și revizuit.

<Sfatul expertului>

Întrebare: Dacă doresc să obțin numele unui fișier de

includere din program, cum pot proceda?

Răspuns: Instrucțiunea `require` este prelucrată la încărcarea scriptului PHP asociat, înainte de legări valorilor la variabilele corespunzătoare, în consecință, nu puteți folosi o expresie pentru, a specifica numele fișierului care urmează a fi inclus de către o instrucțiune `require`.

Și totuși puteți folosi instrucțiunea `include`, care este o instrucțiune executabilă ce determină evaluarea scriptului PHP dintr-un fișier specificat. De exemplu, instrucțiunea `include` din următorul program evaluează fișierul `fisier1`:

```
$x = 1;  
Include („fișier”. $x”. inc”);
```

La evaluarea fișierului de includere, instrucțiunile PHP pe care le conține sunt executate ca și cum ar fi apărut în textul scriptului apelante/Sfatul expertului>

108

Instrucțiunea corelată `require` oricând asigură faptul că fișierul specificat este inclus o singură dată într-un script dat. În cazul în care creați fișiere de includere care folosesc instrucțiunea `require` pentru a include conținutul altor fișiere de includere, puteți găsi instrucțiunea `require` oricând utilă.

```
<Test „la minut” >
```

— Scrieți o instrucțiune care include conținutul fișierului `subsol. inc` în textul sursă curent.

— Scrieți o instrucțiune care include conținutul fișierului `subsol. inc` în textul sursă curent, asigurându-vă că fișierul este inclus o singură dată. `</Test „la minut” >`

```
<titlu>Definirea unei funcții</titlu>
```

În afară de a utiliza funcțiile din biblioteca de funcții a limbajului PHP, vă puteți defini și folosi propriile funcții. Pentru a defini o funcție, respectați modelul următor:

```
function nume funcție (nume argument)
```

```
{
```

```
    aici se înserează corpul funcției
```

În cadrul modelului, nume funcție este numele funcției, iar nume argument este numele argumentului funcției, în PHP, numele funcțiilor nu prezintă sensibilitate la diferența între majuscule și minuscule; ca atare, **f ()** și **F ()** reprezintă referiri la aceeași funcție. Cuvântul cheie **function**, numele funcției și lista cu argumente alcătuiesc antetul funcției. Termenul de corp al funcției se referă la instrucțiunile incluse între parantezele acolade care urmează după antetul funcției. Instrucțiunile din corpul funcției sunt executate atunci când funcția este apelată.

Dacă doriți să definiți o funcție care nu are argumente, puteți omite nume argument; dacă doriți să definiți o funcție cu mai multe argumente, puteți include argumente suplimentare după nume argument, fiecare argument fiind separat de vecinul său prin intermediul unei virgule. Parantezele și numele argumentelor incluse între acestea poartă numele de listă cu argumente. Ca exemplu, iată o funcție care calculează aria unui dreptunghi:

```
function calculează arie (șinaltime, șlatime)
```

```
{
```

```
    return șinaltime șlatime;
```

<notă>

Răspunsuri la test:

- Require („subsol. inc”);
- Require orice („subsol. inc”);</notă>

109

Lista cu argumente a funcției calculează arie include argumentele șlatime și șinaltime. Corpul funcției este alcătuit dintr-o singură instrucțiune; cu toate acestea, corpul unei funcții poate conține un număr arbitrar de instrucțiuni. Dacă doriți ca o funcție să returneze o valoare, trebuie să determinați funcția să execute o instrucțiune return care furnizează valoarea respectivă. Instrucțiunea return determină sistarea executării funcției; nu este necesar ca aceasta să fie ultima instrucțiune fizică din corpul funcției. Dacă definiți o funcție care nu are nicio instrucțiune return, funcția va returna valoarea specială NULL.

<titlu>Apelarea unei funcții definite de utilizatore/titlu>

O funcție definită de utilizator poate fi apelată în același mod ca o funcție încorporată. De exemplu, iată o instrucțiune care apelează funcția calculează arie:

```
șarie = calculează arie (2, 4);
```

Valorile argumentelor efective - 2 și 4 - le înlocuiesc pe acelea ale argumentelor formale din corpul funcției calculează arie, care se comportă ca și cum ar fi fost scrisă astfel:

```
return 2 * 4;
```

<Sugestie>

În PHP 3, definiția unei funcții trebuie să preceadă

linia de program care apelează funcția, în PHP 4, definiția unei funcții poate fi plasată fie anterior liniei de program care apelează funcția, fie după aceasta. </Sugestie>

<titlu>Terminarea execuției unei funcții</titlu>

O instrucțiune return determină sistarea execuției funcției care o conține. În cazul în care doriți să sistați prelucrarea unui întreg script, puteți invoca funcția exit (). Iată un exemplu simplu:

```
function stop ()  
{  
    exit ();  
  
    echo „<BR>Unu...”;  
    echo „<BR>Doi...”, stop ();  
    echo „<BR>Trei!”;
```

Rezultatul acestui script include cuvintele unu și doi, dar nu și cuvântul trei. Prin apelarea funcției stop () se execută corpul funcției respective; la invocarea funcției, exit (), execuția scriptului se încheie.

110

<titlu>Funcții recursive</titlu>

Este posibil ca o funcție din PHP să se auto-apeleze. O funcție care procedează astfel se numește funcție recursivă. Totuși, dacă nu ați studiat informatica, este recomandabil să nu scrieți funcții recursive. Cu toate acestea, puteți scrie accidental o asemenea funcție, deci este util să știți unele noțiuni referitoare la aceasta.

Programul următor definește și invocă o funcție recursivă simplă:

```
function recursor ()
```

```
{
```

```
    return recursor ();
```

```
$x = recursor ();
```

La invocarea funcției `recursor ()`, aceasta invocă imediat funcția `recursor ()`, care se auto-invocă instantaneu. Astfel, funcția `recursor ()` este invocată în mod repetat, până când se produce o eroare cunoscută sub numele de depășire în sens pozitiv a stivei, (`stack overflow`). Dacă programul dumneavoastră se încheie cu o depășire în sens pozitiv a stivei, o posibilă cauză poate consta într-o recursie incorectă.

<titlu>Definirea argumentelor prestabilitee/titlu>

PHP 4 vă permite să definiți funcții cu argumente prestabilite. Dacă invocați o funcție care are un argument prestabilit, dar nu furnizați nicio valoare pentru argumentul respectiv, argumentul ia o valoare prestabilită specificată. Iată un exemplu simplu:

```
function impozit vânzări ($cantitaie, arata = 0.0725)
```

```
{
```

```
    echo „<BR>cantitate = $cantitate”;
```

```
    echo „<BR>rata = arata”;
```

```
    return $suma arata;
```

```
$cumpărături = 123.45;
```

```
echo „<BR>cumpărături = $cumpărături”;
```

```
simpozit = impozit vânzări ($cumpărături, 0.08);
```

```
echo „<BR>impozit = simpozit”;
```

```
şcumpărături = 123.45;  
echo „<BR>cumpărături = şcumpărături”;  
simpozit = impozit vânzări (şcumpărături);  
echo „<BR>impozit = simpozit”;
```

Funcția impozit vânzări preia două argumente: un argument obligatoriu, denumit şcantitate, și un argument prestabilit, denumit arata. Dacă apeleți funcția și furnizați un singur argument, valoarea argumentului respectiv se consideră ca fiind valoarea argumentului şcantitate, iar valoarea 0.0725 se folosește ca valoare a argumentului arata. Astfel, la prima invocare a funcției, arata are valoarea 0.08.

111

specificată drept al doilea argument al funcției. Cu toate acestea, la a doua invocare a funcției, arata are valoarea 0.0725 deoarece este specificată valoarea unui singur argument.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Este posibil ca o funcție să aibă mai multe argumente prestabilite? Răspuns: Da, dar rezultatul este deseori confuz. De exemplu să considerăm următorul antet de funcție:

```
function două_rele (ştimp = 1, şspatiu = 2)
```

Care trebuie să fie rezultatul dacă este invocată următoarea funcție?

```
x = două_rele (3);
```

Cu alte cuvinte, argumentul trebuie folosit ca valoare a variabilei ştimp sau ca valoare a variabilei şspatiu? PHP are reguli care controlează asemenea situații, dar regulile respective pot fi derutante. Ca atare, cel mai bine este să evitați problema prin definirea unui singur argument

prestabilit și prin poziționarea unui argument prestabilit pe ultima poziție în lista cu argumente. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut>

— Scrieți definiția unei funcții care calculează aria unui cerc, dacă se cunoaște raza acestuia.

— Scrieți definiția unei funcții care are ca date de ieșire blocul <HEAD> al unei pagini HTML, încorporând în cadrul unui bloc <TITLE> șirul dat ca argument al funcției. </Test „la minut>

<notă>

Răspunsuri la test

— Function arie circulara (ștaza)

□

return 3.14159 * ștaza ștaza

— Function bloc antet (știtlu)

□

echo „<HEAD>\n”;

echo „<TITLE>știtlue/TITLE\n” >

echo „</HEAD>\n”;

</notă>

112

<titlu>Variabile și referințe PHP</titlu>

Variabilele PHP sunt de două tipuri principale:

— Variabile globale

— Variabile locale

Variabilele globale sunt create în exteriorul oricărei funcții, în timp ce variabilele locale sunt create în interiorul unei funcții. Această secțiune descrie variabilele

globale și locale, precum și referințele, care constituie o modalitate specială de referire la o variabilă.

<titlu>Utilizarea variabilelor globalee/titlu>

Așa cum s-a explicat anterior, variabilele globale sunt declarate în afara oricărei funcții. Variabilele de formular reprezintă un tip important de variabile globale. Cu toate acestea, puteți crea o variabilă globală atribuindu-i acesteia o valoare, atâta timp cât instrucțiunea de atribuire respectivă nu se află în interiorul corpului unei funcții.

Totalitatea locurilor unde este accesibilă o variabilă se numește domeniu de existență al variabilei. În mod prestabilit, variabilele globale nu pot fi accesibile din interiorul corpului unei funcții; cu alte cuvinte, domeniul de existență al unei variabile globale, nu include corpurile funcțiilor. Dacă doriți să obțineți accesul la o variabilă globală în cadrul unei funcții, puteți extinde domeniul de existență al variabilei prin specificarea numelui variabilei în interiorul unei instrucțiuni global. Instrucțiunea global are următoarea formă:

Global variabila1, variabila2, variabila3

După cuvântul cheie global pot urma una sau mai multe variabile; fiecare variabilă este separată de vecina sa prin intermediul unei virgule. Iată un exemplu care prezintă modul de funcționare a instrucțiunii global:

```
function nu este global ()
```

```
□
```

```
echo „<BR>nuglobal: x = $x”;
```

```
function este global ()
```

```
□
```

```
global $x;  
echo „<BR>global: x = $x”;
```

```
$x = 1;  
nu este global ();  
este global;
```

Dacă rulați acest script, veți primi următoarele rezultate:

```
nuglobal: x =  
global: x = 1
```

113

Rețineți că variabila \$x primește numele unei valori în afara corpului oricăreia dintre funcții; cu alte cuvinte, \$x este o variabilă globală, în consecință, variabila \$x nu se află în cadrul domeniului de existență al funcției nu este global () și, în consecință, instrucțiunea echo din cadrul funcției nu este global () nu afișează nicio valoare. Cu toate acestea, funcția este global () conține o instrucțiune global care extinde domeniul de existență al variabilei \$x; ca atare, instrucțiunea echo din cadrul funcției este global () afișează valoarea variabilei \$x.

<titlu>Utilizarea variabilelor locale și a variabilelor statice</titlu>

Domeniul de existență, care descrie unde este disponibilă o anumită variabilă, reprezintă o importantă caracteristică a variabilelor. O altă caracteristică importantă este durata de viață, care descrie când este disponibilă o anumită variabilă.

Variabilele globale sunt create atunci când li se atribuie o valoare și există pe durata unui program. Spre

deosebire de acestea, variabilele locale sunt create la apelarea funcției asociate și sunt distruse la încheierea apelului la funcția respectivă. În consecință, variabilele locale sunt disponibile numai pe durata execuției funcției asociate.

Argumentele funcțiilor constituie un tip important de variabilă locală. Cu toate acestea, puteți crea o variabilă locală prin simpla atribuire a unei valori unei variabile din interiorul unei funcții. Pentru a ilustra deosebirea dintre variabilele locale și cele globale, iată un script care definește o variabilă locală denumită `$x` și o variabilă globală cu același nume:

```
function are local ()  
□  
$x = 2;  
echo „<BR>În corpul funcției: x = $x”;  
  
$x = 1  
echo „<BR>În corpul scriptutlui: x = $x”;  
are local ();  
echo „<BR>În corpul scriptului: x = $x”;
```

În cazul în care rulați acest script, veți primi următoarele rezultate:

```
În corpul scriptului: x = 1  
În corpul funcției: x = 2  
În corpul scriptului: x = 1
```

Remarcați diferența dintre cele două variabile, chiar dacă numele variabilelor este același. Domeniul de existență al variabilei globale `$x` nu se extinde în interiorul corpului funcției `are local ()`, iar domeniul de existență al variabilei locale `$x` nu se extinde dincolo de corpul funcției

respective. Cu alte cuvinte, domeniile de existență ale celor două variabile sunt complet distincte și, ca atare, PHP nu poate confunda valorile variabilelor respective.

114

Uneori, doriți ca o variabilă locală să-și păstreze valoarea de la un apel al funcție asociate la altul. Altfel spus, nu doriți ca variabila să fie distrusă la încheierea apelului la funcție. Puteți folosi instrucțiunea static pentru a specifica acest comportament. Forma instrucțiunii static este similară cu aceea a instrucțiunii global, cu excepția utilizării cuvântului cheie static în locul cuvântului cheie global. O variabilă afișată într-o instrucțiune static este cunoscută sub numele de variabilă locală statică, sau, mai concis, variabilă statică. Iată un exemplu care prezintă modul de utilizare a unei variabile statice:

```
function nu este static ();
```

```
□
```

```
$x = $x + 1;
```

```
echo „<BR>x = $x
```

```
function este static ();
```

```
□
```

```
static $x;
```

```
$x = $x + 1;
```

```
echo „<BR>x = $x
```

```
nu este static ();
```

```
nu este static ();
```

```
nu este static ();
```



```
este static ();  
este static ();  
este static ();
```

Dacă rulați acest script, veți primi următoarele rezultate:

```
x = 1  
x = 1  
x = 1  
x = 1  
x = 2  
x = 3
```

Observați că variabila locală `$x`, definită în cadrul funcției nu este static (), este creată din nou la fiecare apelare a funcției, în consecință, valoarea sa este întotdeauna afișată ca fiind egală cu 1. Prin contrast, variabila statică `$x`, definită în cadrul funcției este static (), își păstrează valoarea de la un apel al funcției la următorul; ca atare, valoarea sa crește de fiecare dată când este executată funcția.

De asemenea, rețineți că domeniile de existență ale variabilei locale `$x` și ale variabilei statice `$x` sunt distincte; în consecință, valorile celor două variabile sunt diferite, chiar dacă variabilele au același nume.

115

<titlu>Utilizarea referințelor (PHP 4) </titlu>

În mod prestabilit, argumentele transferate unei funcții PHP sunt transmise prin valoare, ceea ce înseamnă că valorile argumentelor sunt copiate și funcțiile utilizează copii ale valorilor argumentelor lor, nu argumentele în

sine. Ca o consecință, o funcție PHP nu poate modifica valorile argumentelor sale. Acest fapt este în general util, deoarece astfel funcțiile devin mai ușor de înțeles dacă se limitează la a returna o valoare, fără a modifica valori.

Totuși, puteți stabili ca o funcție să aibă posibilitatea de a modifica valoarea unui argument, specificând ca argumentul să fie transferat prin referință. Când un argument este transferat prin referință, valoarea sa nu este copiată; funcția lucrează cu valoarea argumentului și are libertatea de a modifica acea valoare. Pentru a specifica faptul că un argument urmează a fi transferat prin referință, argumentul va fi prefixat cu un caracter ampersand (&). Puteți atașa acest prefix la argument în antetul funcției sau în apelul la funcție.

Iată un exemplu care prezintă apelul prin valoare și apelul prin referință:

```
function prin valoare ($x)
```

```
{
```

```
    $x = 1;
```

```
function prin referință (&$x)
```

```
{
```

```
    $x = 1;
```

```
$y = 0
```

```
prin valoare ($y);
```

```
echo „<BR>\$y = $y”;
```

```
$y = 0
```

```
prin valoare (&$y);
```

```
echo „<BR>\$y = $y”;
```

```
$y = 0  
prin referința ($y);  
echo „<BR>\$y = $y”;
```

Dacă rulați acest script, veți obține următoarele date de ieșire:

```
$y = 0  
$y = 1  
$y = 1
```

Rețineți că scriptul conține două funcții, și anume prin valoare () și prin referință (). Fiecare funcție preia un singur argument, denumit \$x. Antetul funcției prin referință () specifică faptul că argumentul său este transferat prin referință; argumentul funcției prin valoare () este transferat prin valoare, în conformitate cu practica prestabilită folosiți în limbajul PHP.

116

Fiecare funcție încearcă să modifice valoarea argumentului său. Primul paragraf al programului invocă funcția prin valoare (), transferând argumentul prin valoare. În consecință, funcția lucrează cu o copie a argumentului său, iar valoarea variază și nu se modifică.

Cel de-al doilea paragraf al programului invocă de asemenea funcția prin valoare (); cu toate acestea, folosește un caracter ampersand pentru a determina transferul referință al valorii variabilei \$y. În consecință, funcția modifică valoarea argumentului său, care se transformă din 0 în 1.

Cel de-a treilea paragraf al programului invocă funcția prin referință (). Antetul funcției respective folosește un caracter ampersand pentru a specifica faptul

că valoarea argumentului său este transferată prin referință, în consecință, funcția modifică valoarea argumentului său, care se transformă din 0 în 1.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: De ce se folosesc referințele sau apelurile prin referință?

Răspuns: Prin utilizarea referințelor se evită suprasarcina de copiere a valorilor argumentelor și implicit se obține o viteză mai mare de execuție a programului. Cu toate acestea, programele devin astfel mai dificil de înțeles, iar referințele sau apelurile prin referință pot cauza erori de program. Cel mai indicat este să evitați referințele, acolo unde este posibil, și să definiți funcții care returnează valori, și nu funcții care modifică valorile propriilor argumente. Cu toate acestea, este important să înțelegeți noțiunile privind referințele, astfel încât să puteți lucra cu programe scrise de programatori care nu respectă aceste sfaturi.

</Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Scrieți instrucțiunea care este necesară într-o funcție pentru a se putea obține accesul la o variabilă denumită șgreutate creată în afara funcției.

— Scrieți instrucțiunea care determină variabila locală școntor să-și păstreze valoarea la mai multe invocări ale funcției asociate. </Test „la minut” >

<titlu>Proiect 7 – 1: Revenire la formularul cu pei de contacte/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți crea din nou formularul HTML și scriptul PHP intitulat „Proiect 6 – 2”. Formularul permite unui utilizator să introducă date personale de categoria celor folosite într-o agendă cu adrese de e-mail.

<notă>

Răspunsuri la test:

- Global șgreutate;
- Static școntor;</notă>

117

Scriptul PHP validează datele de intrare introduse de utilizator, asigurându-se că au fost introduse date în câmpurile obligatorii.

<titlu>Scopurile proiectuluie/titlu>

— Prezentarea modului de funcționare a instrucțiunii include

— Prezentarea modului de definire și creare a unei funcții

— Prezentarea tehnicii racordurilor de program

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-7 - 1.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php
```

```
Include „p-7 - 1.inc”;
```

```
function validare formular ()
```

```
□
```

```
global șporecla, șprenume, șnume, semail;
```

```
serori = 0;
```

```
If (! trim (șporecla))
```

```
□
```

```
echo „<BR><B>Poreclae/B>este obligatorie.”;
```

```
serori ++;
```

```
If (! trim ($prenume))
```

```
□
```

```
echo „<BR><B>Prenumele/B>este obligatoriu.”;
```

```
serori ++;
```

```
If (! trim ($nume))
```

```
□
```

```
echo „<BR><B>Numele e/B>este obligatoriu.”;
```

```
serori ++;
```

```
If (! trim ($email))
```

```
□
```

```
echo „<BR><B>Adresa primară de e-maile/B>”.
```

```
„Este obligatorie.”;
```

```
serori ++;
```

```
switch (serori)
```

```
□
```

```
case 0:
```

```
return TRUE;
```

```
case 1:
```

```
echo „<BR><BR><BR>Vă rugăm folosiți butonul”;
```

```
echo „Back al browserului dumneavoastră”;
```

```
echo „pentru a reveni la formular.”;
```

```
118
```

```
echo „corecția eroarea și”;
```

```
echo „reexpediați formularul.”;
```

```
return FALSE;
```

```
default:
```

```
echo „<BR><BR><BR>Vă rugăm folosiți butonul”;
```

```
echo „Back al browserului dumneavoastră”;
```

```
echo „pentru a reveni la formular.”;
```

```
echo „corectați eroarea și”;
```

```
echo „reexpediați formularul.”;
```

```
return FALSE;
```

```
function actualizare baza de date ()
```

```
□
```

```
echo „<BR>Actualizează baza de date...”;
```

```
$ok = validare formular ();
```

```
If ($ok)
```

```
actualizare baza de date ();
```

```
?
```

```
</BODY>
```

```
</HTML>
```

2. Plasați următorul text HTML într-un fișier denumit p-7 - 1.inc și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-7 - 1.php:

```
<HTML>
```

```
<HEAD>
```

```
<TITLE>Proiect 7 - 1</TITLE>
```

```
</HEAD>
```

```
</BODY>
```

3. Plasați următorul text HTML într-un fișier denumit p-7 - 1.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-7 - 1.php:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect p-7 - 1</TITLE>
</HEAD>
<!--
— Fișier p-7 - 1.html →
<H1>Informații privind persoana de contact</H1>
<TABLE>

<TR>
<TD><B>Porecla: </B></TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " porecla"
></TD>
</TR>

<TR>
<TD>Titlu: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " titlu"
></TD>
</TR>

119

<TR>
<TD><B>Prenume: </B></TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " prenume"
></TD>
</TR>

<TR>
```



```
<TD>Prenumele tatălui: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " prenume
tata" ></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD><B>Nume: </B></TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " Nume"
></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD><B>Adresa de e-mail principala: </B><TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME" email"
></TD>
<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>
<TD>Adresa de e-mail secundara: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = "
emailsecundar" ></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD>Numele companiei: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " nume
companie" ></TD>
</TR>
```

```
<TR>
<TD>Adresa firmei: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " adresa
firmei1" ></TD>
<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>
<TD>Adresa la domiciliu: </TD>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " adresa
acasă" ></TD>
```

</TR>

<TR>

<TD></TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME" adresa
firmei2" ></TD>

</TR>

<TR>

<TD>Oraş: </TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " oraş
birou" ></TD>

<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>

<TD> & nbsp;</TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " oraş
acasă" ></TD>

</TR>

<TR>

<TD>Stat: </TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " stat
birou" ></TD>

<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>

<TD> & nbsp;</TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " stat
acasă" ></TD>

</TR>

120

<TR>

<TD>Cod poştal: </TD>

<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " cod
birou" ></TD>

<TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>

```
        <TD> & nbsp;</TD>
        <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " cod
acasă" ></TD>
    </TR>
```

```
    <TR>
    <TD>Telefon: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " telefon
birou" ></TD>
    <TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>
    <TD> & nbsp;</TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " telefon
acasă" ></TD>
    </TR>
```

```
    <TR>
    <TD>Data nașterii: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " data
naștere" ></TD>
    </TR>
```

```
    <TR>
    <TD>Numele soțului/sotiei: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " nume soț"
></TD>
    <TD WIDTH = " 20" & nbsp;</TD>
    <TD>Numele copiilor: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " copii"
></TD>
    </TR>
```

```
    <TR>
    <TD>Ziua nunții: </TD>
    <TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " zi nunta"
></TD>
```

```
</TR>
```

```
</TABLE>
```

```
<BR>
```

```
<BR>
```

```
<BR>
```

```
<INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = " Trimite" >
```

```
<BR>
```

```
<BR>
```

```
<INPUT TYPE = " RESET" VALUE = " Șterge datele"
```

```
>
```

```
</FORM>
```

```
</BODY>
```

```
</HTML>
```

4. Alocăți un timp studiului scriptului PHP. acordând o atenție specială modificărilor operate în proiectul inițial, prin care au fost incluse un fișier de includere și anumite funcții, în particular, observați că funcția actualizare baza de date () conține o singură instrucțiune echo. O asemenea funcție, cunoscută sub numele de racord, este folosită în faza de dezvoltare a programului, astfel încât programul să poată fi rulat și testat chiar înainte de a fi fost scris în totalitate. Ulterior, corpul funcției actualizare baza de date () va fi rafinat, urmând să conțină instrucțiuni care realizează efectiv actualizarea unei baze de date.

121

5. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului HTML încărcat anterior. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în continuare. Introduceți valori pentru mai multe câmpuri și apoi

executați clic pe butonul Trimite.

```
<ecran>
<câmpuri>
Contact Information
Nick Name:
Title:
First Name:
Middle Name:
Last Name:
Primary Email: Secondary Email:
Company Name:
Office Address: Home Address:
City:
State:
Zip:
Phone:
Spouse Name: Childres Names:
Anniversary:
</câmpuri>
<buton> Submite/ </buton>
<buton>Clear the Forme/ </buton>
</ecran>
```

6. La executarea scriptului, acesta verifică dacă porecla, prenumele, numele și adresa de e-mail sunt prezente. Dacă oricare dintre aceste câmpuri lipsește, scriptul afișează un mesaj de eroare. Un rezultat caracteristic este prezentat în continuare.

```
<Ecran>
Primary email address is required
```

Please use your browser's back button to return to the form, corect the error, and re-submit the form.

</Ecran>

<Test de evaluare>

1. Scrieți o instrucțiune care invocă funcția test (), transferând valorile 1 și 2 ca argumente.

2. Scrieți o instrucțiune care invocă funcția live (), transferând ca argumente valorile 1 și 2; asigurați-vă că nu se vor genera mesaje de eroare în timpul execuției funcției.

122

3. Scrieți o instrucțiune care include conținutul fișierului antet.php ca parte a scriptului curent.

4. Scrieți definiția unei funcții numite pătrat (), care calculează aria unui pătrat, dacă este dată lungimea unei laturi a pătratului.

5. Scrieți o definiție a unei funcții denumite contor (), care incrementează și returnează valoarea unei variabile locale statice.

</test de evaluare>

123

<titlu>Modulul 8:

Utilizarea tablourilor</titlu>

<titlu>Scopurie</titlu>

— Învățați să creați un tablou

— Învățați să parcurgeți iterativ un tablou

— Învățați să lucrați cu funcții listă

— Învățați să sortați un tablou

— Învățați să folosiți tablouri în lucrul cu variabilele dintr-un formular

În Modulul 2 a fost prezentată noțiunea de tablou, un

tip de variabilă special, care poate avea mai multe valori asociate. În cadrul acestui modul, veți învăța mai multe despre utilizarea tablourilor.

<titlu>Crearea tablourilor/<titlu>

Puteți crea un tablou PHP în două moduri principale. Puteți atribui o valoare unei variabile dintr-un tablou sau puteți invoca funcția `array()`. În această secțiune vor fi explicate ambele metode de creare a unui tablou.

<titlu>Crearea unui tablou folosind atribuire/<titlu>

Modalitatea cea mai simplă de a crea un tablou este de a atribui o valoare unei variabile de tip tablou. Iată un exemplu simplu în acest sens:

```
$limbaje [] = „Peri”;  
$limbaje [] = „PHP”;  
$limbaje [] = „Python”;
```

Parantezele drepte care urmează după numele variabilei indică limbajului PHP că variabila `$limbaje` este o variabilă de tip tablou. PHP stochează în mod automat valorile atribuite tabloului în celule numerotate succesiv, începând de la `$limbaje [0]`. Iată conținutul tabloului, așa cum rezultă din cele trei instrucțiuni de atribuire:

```
0 = Peri  
1 = PHP  
2 = Python
```

Simbolul `=` arată că unei valori îi este asociată o cheie, în acest caz, cheia 0 este asociată cu valoarea „Peri”, cheia 1 este asociată cu valoarea „PHP”, iar cheia 2 este asociată cu valoarea „Python”. Puteți asimila tabloul cu un tabel, caz în care exemplul anterior este reprezentat astfel:

O Peri
1 PHP
2 Python

Dacă doriți, puteți scrie o instrucțiune de atribuire care specifică o valoare cheie, astfel încât să puteți asocia o valoare cu un anumit element al tabloului. Să luăm în considerare următorul exemplu:

```
șlimbaje [0] = „Peri”;  
șlimbaje [1] = „PHP”;  
șlimbaje [] = ” Python”;
```

Observați că instrucțiunea finală de atribuire nu include nicio valoare de index. PHP asociază valoarea „Python” cu următorul element consecutiv al tabloului:

O = Peri
1 = PHP
2 = Python

Elementele unui tablou nu trebuie asociate unor chei consecutive. Iată un exemplu care demonstrează acest fapt:

```
șlimbaje [10] = „Peri”;  
șlimbaje [20] = „PHP”;  
șlimbaje [] = ” Python”;
```

Aceste instrucțiuni de atribuire determină următorul conținut al tabloului:

10 = Peri
20 = PHP
21 = Python

Remarcați, similar cu exemplul anterior, că valoarea „Python” este asociată următorului element consecutiv din tablou.

Așa cum s-a explicat în Modulul 2, PHP nu vă obligă să folosiți numere întregi pe post de chei. Puteți crea un tablou asociativ, cunoscut și sub numele de tablou indexat cu șiruri, prin specificarea drept chei a unor șiruri:

```
$limbaje [PHP] = „Ridicat”;  
$limbaje [Python] = „Mediu”;  
$limbaje [Peri] = „Redus”;
```

Prin instrucțiunile de mai sus, următoarele chei au fost atribuite următoarelor valori:

```
PHP = Ridicat  
Python = Mediu  
Peri = >Redus
```

Semnificația utilizării pe post de chei a unor valori întregi consecutive este aceea că puteți folosi o buclă for simplă pentru a parcurge iterativ tabloul, cu alte cuvinte, pentru a examina valorile fiecăruia dintre elementele sale. Veți învăța mai multe despre parcurgerea iterativă a tablourilor în secțiunea următoare, intitulată „Utilizarea funcției array ()”.

125

<titlu>Utilizarea funcției array () </titlu>

Dincolo de utilizarea instrucțiunilor de atribuire,

cealaltă modalitate principală de creare a unui tablou PHP constă în utilizarea funcției `array()`. Iată un exemplu simplu, care creează un tablou având drept chei valori întregi consecutive:

```
$limbaje = array („Peri”, „PHP”, „Python”);
```

Această instrucțiune creează un tablou care conține următoarele asocieri:

```
0 = Peri  
1 = PHP  
2 = Python
```

Dacă doriți să asociați unei valori o anumită cheie, puteți folosi operatorul `=` „astfel:

```
$limbaje = array (10 = „Peri”, „PHP”, „Python”);
```

Această instrucțiune creează următorul tablou:

```
10 = Peri  
11 = PHP  
12 = Python
```

Ca și în cazul utilizării unei instrucțiuni de atribuire pentru crearea unui tablou valorile cheilor nu trebuie să fie consecutive și nici măcar întregi:

```
$limbaje = array („PHP” = „Ridicat”, „Python” =  
„Mediu”, „Peri” = >” Redus”);
```

Această instrucțiune creează următorul tablou:

```
PHP = Ridicat  
Python = Mediu
```

Peri = >Redus

<Sfatul specialistului >

Întrebare: În cadrul altor limbaje de programare, este posibilă crearea de tablouri multi-dimensionale. Se poate proceda astfel și în PHP?

Răspuns: Un tablou multi-dimensional poate fi asimilat, pur și simplu, unui tablou ale cărui celule conțin valori ale unui tablou; cu alte cuvinte, un tablou de tablouri. De exemplu, să presupunem că doriți să caracterizați ușurința de învățare și popularitatea mai multor limbaje de scripting. Puteți reprezenta datele într-un tabel, în următoarea formă:

<tabel>

Limbaj

Ușurință în învățare

Popularitate

PHP

simplu

popular

Python

simplu

nepopular

Peri

dificil

popular

126

Puteți reprezenta aceste date sub forma unui tablou PHP denumit știate, prin scrierea următoarelor

instrucțiuni:

```
știate [„PHP”] = array („simplu”, „popular”);  
știate [„Python”] = array („simplu”, „nepopular”);  
știate [„PHP”] = array („difícil”, „popular”);
```

Sau puteți scrie următoarea instrucțiune:

```
știate = array („PHP” =>array („simplu”, „popular”).  
„Python” =>array („simplu”, „nepopular”).  
„PHP” =>array („difícil”, „popular”));  
</sfatul specialistului>
```

<Test „la minut” >

— Scrieți instrucțiuni de atribuire PHP care atribuie numele principalelor culori aditive (roșu, verde și albastru) unor chei numerotate consecutiv ale unui tablou denumit șculoare.

— Scrieți instrucțiuni de atribuire PHP care asociază valorile 100, 1.000 și 1.000.000 cheilor „suta”, „mie” și „milion” în cadrul unui tablou denumit șmarime. </Test „la minut” >

<titlu>Parcurgerea iterativă a unui tablou</titlu>

Când ați stocat date într-un tablou, puteți obține acces la valoarea unui element al tabloului sau îi puteți modifica valoarea prin intermediul cheii asociate elementului. De exemplu, să presupunem că folosiți următoarele instrucțiuni pentru a crea un tablou:

```
șx [0] = 1;  
șx [1] = 10;  
șx [2] = 1.000;
```

Puteți obține acces la valoarea asociată cheii 1 prin

intermediul unei instrucțiuni ca aceasta:

```
şy = 3 * şx [1];
```

Similar, puteți modifica valoarea asociată cheii 2 prin intermediul unei instrucțiuni ca aceasta:

```
şx [2] = 100
```

<notă>

Răspunsuri la test:

— şculoare [] = „roşu”;

şculoare [] = „verde”;

şculoare [] = „albastru”;

— şmarime [„suta”] = 100;

şmarime [„mie”] = 1.000;

şmarime [„milion”] = 1.000.000;</notă>

127

Uneori, în loc de a obține accesul la un singur element al unui tablou sau de a-l modifica, doriți să obțineți accesul la mai multe elemente ale tabloului. De exemplu, să presupunem că doriți să determinați dacă în tablou există o anumită cheie sau valoare. Sau să presupunem că tabloul reprezintă salarii și doriți să măriți fiecare valoare cu 10 procente. Operații de acest gen implică parcurgerea iterativă a tabloului său, altfel spus, accesul la fiecare element al tabloului. Această secțiune explică modul de iterație prin tablouri secvențiale și non-secvențiale.

<titlu>Parcurgerea iterativă a unui tablou secvențiale/titlu>

Un tablou ale cărui chei sunt valori întregi

consecutive se numește tablou secvențial. În general, valoarea cea mai mică a unei chei dintr-un tablou secvențial este zero; totuși, puteți crea un tablou secvențial folosind valoarea unu sau orice altă valoare întreagă ca valoare minimă a cheii.

În cazul în care cunoașteți valoarea minimă a cheii unui tablou secvențial, puteți parcurge iterativ tabloul folosind o buclă for. Pentru aceasta, inițializați variabila de buclă la valoarea cea mai redusă a cheii. Folosiți funcția `count()` pentru a forma expresia de test a buclei. Funcția `count()` returnează numărul elementelor dintr-un tablou. Iată un exemplu simplu de iterație într-un tablou:

```
$limbaje = array (0 => "Peri", 1 => "PHP", 2 => "Python");
$limita = count($limbaje);
for ($i = 0; $i < $limita; $i++)
(
echo <BR>$i = $limbaje[$i];
```

Prima instrucțiune creează tabloul. Cea de-a doua instrucțiune obține numărul elementelor din tablou. Instrucțiunea for folosește variabila buclă și pentru a parcurge iterativ tabloul; corpul instrucțiunii include o instrucțiune echo care afișează cheia și valoarea fiecărui element din tablou. Datele de ieșire se prezintă astfel:

```
0 = Peri
1 = PHP
2 = Python
```

<titlu>Căutarea într-un tablou secvențial</titlu>

Pentru a examina modul de utilizare a iterațiilor, să ne concentrăm asupra problemei de a determina dacă un

tablou conține o anumită valoare. Iată un exemplu:

```
    $limbaje = array (0 = >" Peri", 1 = >" PHP", 2 = >"  
Python");  
    $cauta = " PHP";  
    se cauta în tabloul $limbaje valoarea $cauta  
    $limita = count ($limbaje);  
    for ($i = 0; $i e $limita; $i ++)  
    (  
    echo „<BR> Determinarea unei identități cu $limbaje  
[ $i];  
    128  
  
    If (cauta = $limbaje [ $i])  
    (  
    „<BR>$cauta este un limbaj aprobat.”;
```

Prima instrucțiune creează tabloul în care se va căuta. Desigur, într-o aplicație iterativă reală, tabloul nu va fi inițializat cu valori literale imediat anterior operației de căutare, într-o aplicație reală, conținutul tabloului este supus la variații.

Cea de-a doua instrucțiune atribuie valoarea „PHP” variabilei \$cauta; în exemplu, se caută în tablou valoarea stocată în variabila \$cauta. După comentariu, următoarea instrucțiune obține numărul elementelor din tablou și stochează această valoare în variabila \$limita. Instrucțiunea for funcționează ca mai înainte; de data aceasta însă, corpul său conține alte instrucțiuni și se execută o altă operație. O instrucțiune echo afișează valoarea fiecărui element al tabloului pe măsură ce iterația avansează. Instrucțiunea if testează fiecare element și afișează un mesaj dacă valoarea elementului este una și

aceeași cu valoarea variabilei șcauta. Iată rezultatul rulării exemplului:

```
Determinarea unei identități cu Peri  
Determinarea unei identități cu PHP  
PHP este un limbaj aprobat.  
Determinarea unei identități cu Python
```

<titlu>Instrucțiunea break</titlu>

Observați că iterația continuă chiar și după stabilirea unei identități. Când se caută într-un tablou, execuția căutării poate fi sistată după găsirea elementului dorit; continuarea iterației în tablou nu face decât să irosească resursele calculatorului, fără a afecta rezultatele operației. Pentru a opri execuția unei iterații, puteți folosi instrucțiunea break, care determină încheierea imediată a buclei care o conține. Iată cum se poate revizui exemplul anterior, astfel încât să includă o instrucțiune break:

```
for (și = 0; și e șlimita; și ++  
(  
    echo „<BR>Determinarea unei identități cu șlimbaje  
[și]”;  
    If (șcauta = șlimbaje [și])  
    (  
        „<BR>șcauta este un limbaj aprobat.”;  
        break;
```

Acum, după stabilirea unei identități, instrucțiunea break provoacă sistarea buclei for. Iată datele de ieșire rezultate, care acum omit examinarea inutilă a elementului tabloului asociat cu limbajul „Python”:

```
Determinarea unei identități cu Peri
```


Determinarea unei identități cu PHP
PHP este un limbaj aprobat.

129

<titlu>Instrucțiunea continuee/titlu>

O instrucțiune corelată cu instrucțiunea break este continue. Instrucțiunea continue sistează iterația curentă a buclei, determinând evaluarea imediată a expresiilor de incrementare și de test. Ca un exemplu, să presupunem că doriți să căutați în tabloul \$limbaje pentru a determina numărul limbajelor care au nume scurte, adică nume alcătuite din maximum patru caractere. Iată un exemplu care execută această prelucrare a datelor:

```
$limbaje = array (0 => " Perl", 1 => " PHP", 2 => "
Python");
Număra numele scurte
$scurt = 0;
$limita = count ($limbaje);
for ($i = 0; $i<$limita; $i++)
(
    În = strien ($limbaje [$i]);
    echo "<BR>$limbaje [$i] are în caractere lungime.";
    If ($n4> 4) continue;
    $scurt ++;

    echo "<BR>Au fost găsite $scurt limbaje cu nume
scurte.";
```

O instrucțiune de atribuire stabilește valoarea inițială a variabilei \$scurt, folosită pentru a număra numele scurte găsite, la zero. Instrucțiunea for se aseamănă celor folosite anterior. Corpul acestei instrucțiuni diferă, desigur, de cele folosite anterior. Valoarea variabilei în este stabilită ca

fiind egală cu numărul caracterelor care compun numele limbajului, folosind funcția `strlen()`, care calculează lungimea unui șir. Dacă instrucțiunea `if` stabilește că elementul curent al tabloului face referire la un limbaj cu nume lung, se execută instrucțiunea `continue`. Instrucțiunea `continue` determină trecerea iterației la următorul element din tablou; dacă nu au mai rămas elemente în tablou, bucla `for` își încheie execuția. La finalizarea iterației, o instrucțiune `echo` afișează numărul numelor scurte de limbaje găsite în tablou. Iată rezultatul:

```
Peri are 4 caractere lungime.  
PHP are 3 caractere lungime.  
Pynton are 6 caractere lungime.  
Au fost găsite 2 limbaje cu nume scurte.
```

<titlu>Parcurgerea iterativă a unui tablou non-secvențial/titlu>

În unele limbaje de programare, parcurgerea unui tablou non-secvențial este o operație complicată. Cu toate acestea, PHP 4 include o instrucțiune `foreach` care simplifică iterațiile de acest gen. Instrucțiunea `foreach` are următoarea formă generală:

```
foreach (tablou as $scheie => $valoare) (corp)
```

Instrucțiunea parcurge în mod iterativ tabloul denumit `tablou`, stabilind valori adecvate pentru valorile variabilelor `$scheie` și `$valoare` aferente fiecărui element al tabloului. Iată un exemplu simplu:

130

```
$limbaje = array (10 => "Peri", 20 => "PHP", 21 => "Python");
```

```
    parcurge iterativ tabloul foreach (şlimbaje as şindex  
= şlimbaj)  
    (  
    echo „<BR>şindex = >şlimbaj”;
```

Remarcați că instrucțiunea echo face pur și simplu referire la valorile variabilelor şindex și şlimbaj, cărora li se atribuie în mod automat valorile cheii, respectiv elementului curent. Iată datele de ieșire ale exemplului:

```
10 = >Peri  
20 = >HP  
21 = >Pynton
```

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Cum pot parcurge în mod iterativ un tablou multi-dimensional?

Răspuns: Pentru a răspunde la această întrebare, să parcurgem iterativ un tablou multi-dimensional care conține următoarele date:

<tablou>

Limbaj

Ușurință în învățare

Popularitate

PHP

simplu

popular

— Python

simplu

nepopular

— Peri
* dificil
popular
</tablou>

Tabloul poate fi creat folosind următoarele instrucțiuni PHP:

```
$tiate [„PHP”] = array (simplu”, „popular”);  
$tiate [„Python”] = array („simplu”, „nepopular”);  
$tiate [„PHP”] = array („dificil”, „popular”);
```

Pentru a parcurge tabloul în mod iterativ, folosiți instrucțiuni foreach imbricate:

```
foreach ($tiate as $limbaj = $valoare)  
(  
    foreach ($valoare as $scheie = >scaracteristica)  
    (  
        echo „<BR>$limbaj: scaracteristica”;
```

Instrucțiunea foreach exterioară obține tabloul asociat cu fiecare limbaj; instrucțiunea foreach interioară parcurge iterativ caracteristicile limbajului. Iată rezultatul:

```
PHP: simplu  
PHP: popular  
Python: simplu  
Python: nepopular  
Peri: dificil  
Peri: popular </Sfatul specialistului>
```

<Test „la minut” >

— Care este instrucțiunea folosită pentru a parcurge în mod iterativ un tablou non-secvențial?

— Care este funcția ce returnează numărul elementelor dintr-un tablou?

— Care este instrucțiunea folosită pentru a sista iterația curentă a unei bucle?

— Care este instrucțiunea folosită pentru terminarea imediată a unei bucle?

</Test „la minut” >

<titlu>Lucrul cu funcții listăe/titlu>

În afară de modalitățile de parcurgere iterativă a tablourilor, PHP oferă numeroase funcții care vă permit traversarea tablourilor, deplasându-vă înainte sau înapoi, după dorință. Prima dintre aceste funcții este `current ()`, care returnează valoarea curent al tabloului. Funcția `current ()` folosește un pointer intern de tablou pe care PHP îl creează pentru fiecare tablou. Când creați un tablou, pointerul intern de tablou este configurat astfel încât să facă referire la primul element al tabloului. Funcțiile `next ()` și `prev ()` modifică pointerul intern al tabloului și se pot folosi alături de funcția `current ()` pentru a parcurge un tablou. Funcția `next ()`, așa cum îi arată și numele*, modifică pointerul intern al tabloului astfel încât acesta să facă referire la următorul element, în timp ce funcția `prev ()` modifică pointerul intern al tabloului astfel încât acesta să facă referire la elementul anterior.

Iată un exemplu care prezintă modul de operare al funcțiilor menționate:

```
$limbaje = array (10 => "Peri", 20 => "PHP", 21 => "Python");
```

```
$curent = current ($limbaje);
```

```
echo „<BR>funcția current () a returnat $curent”;
```

```
surmator = next (şlimbaje);  
echo „<BR>funcţia next () a returnat surmator”;  
surmator = next (şlimbaje);  
echo „<BR>funcţia next () a returnat surmator”;  
şanterior = prev (şlimbaje);  
echo „<BR>funcţia prev () a returnat şanterior”;
```

Iată datele de ieşire ale exemplului:

funcţia current () a returnat Peri funcţia next () a returnat PHP

funcţia next () a returnat Python funcţia prev () a returnat PHP

Observaţi modul în care sunt utilizate funcţiile prev () şi next () pentru deplasarea înapoi, respectiv înainte, în interiorul tabloului.

<notă>

Răspunsuri la test:

— Foreach

— Count ()

— Continue

— Break

În limba engleză nexturmător. (N.T.) </notă>

132

<titlu> Funcţia key () </titlu>

Funcţia key () este corelată cu funcţia current (). Dacă funcţia current () returnează valoarea asociată elementului curent, funcţia key () returnează cheia asociată elementului curent. Iată un exemplu care ilustrează modul de operare al acestei funcţii:

```
$limbaje = array (10 =>" Peri", 20 =>" PHP", 21  
=>" Python");  
scurrent = current ($limbaje);  
$scheie = key ($limbaje);  
echo „<BR>funcția current () a returnat scurent”;  
echo „<BR>funcția key () a returnat $scheie”;
```

Datele de ieșire ale exemplului sunt următoarele:

funcția current () a returnat Peri funcția key () a
returnat 10

<titlu>Funcția ea ch () </titlu>

O altă funcție utilă în parcurgerea tablourilor este
ea ch (). Funcția ea ch () returnează următoarea pereche
cheie-valoare din tabloul specificat. Perechea cheie-
valoare este returnată sub forma unui tablou asociativ cu
patru elemente, după cum urmează:

<tabel>

Cheie

Valoare

*0

Componenta cheie a perechii cheie-valoare curentă

”.

— Componenta valoare a perechii cheie-valoare curentă

* „key”.

— Componenta cheie a perechii cheie-valoare curentă

* „value”.

— Componenta valoare a perechii cheie-valoare curentă

</tabel>

Observați că puteți folosi valoarea cheie „0” sau „cheie” pentru a obține accesul la componenta cheie a perechii cheie-valoare; similar, puteți folosi valoarea cheie „1” sau „valoare” pentru a obține accesul la componenta valoare a perechii cheie-valoare. Iată un scurt exemplu care ilustrează modul de operare a funcției ea ch ():

```
$limbaje = array (10 => "Peri", 20 => "PHP", 21  
=> "Python");
```

```
$fiecare = ea ch ($limbaje);
```

```
$zero = seach [1];
```

```
$cheie = ea ch [,key];
```

```
şvaloare = seach [,value];  
echo „<BR>zero = şzero”;  
echo „<BR>unu = şunu”;  
echo „<BR>cheie = şcheie”;  
echo „<BR>valoare = şvaloare”;
```

Datele de ieşire ale acestui exemplu sunt următoarele:

```
zero = 10  
unu = Peri cheie = 10  
valoare = Peri
```

133

<titlu>Funcţia list () </titlu>

O altă funcţie utilă în lucrul cu tablouri este funcţia list (), care vă permite să atribuiţi valori la numeroase variabile în cadrul unei instrucţiuni. Funcţia list () este deseori folosită cu funcţia ea ch (), deoarece funcţia list () facilitează accesul separat la cheia şi la valoarea returnate de funcţia ea ch (). Forma generală de utilizare a funcţiei list () este următoarea:

```
list (şvar1, şvar2... şvam) = valoare tablou;
```

Fiecare dintre variabilele specificate, de la şvar1 la şvam, primeşte o valoare din tabloul valoare tablou. Într-un fel, funcţia list () este opusă funcţiei array (), deoarece funcţia list () împarte un tablou într-o serie de valori scalare, în timp ce funcţia array () construieşte un tablou

dintr-o serie de valori scalare.

Iată un exemplu care ilustrează modul de utilizare a funcției `list ()`:

```
$limbaje = array (10 => " Peri", 20 => " PHP", 21 => " Python");  
list ($cheie, $valoare) = ea ch ($limbaje);  
echo " <BR>cheie = $cheie, valoare = $valoare";  
$urmator = next ($limbaje);  
echo <BR>următor = $urmator;
```

De asemenea, iată datele de ieșire ale exemplului:

cheie = 10, valoare = Peri următor = Python

<Test „la minut” >

— Care este funcția ce vă permite să atribuiți valori mai multor variabile simultan?

— Care este funcția ce returnează componenta cheie a unei perechi cheie-valoare asociată elementului curent al tabloului?

— Care este funcția ce mărește valoarea unui pointer intern de tablou?</test la minut>

<Sfatul specialistului>

Întrebare: PHP mai conține și alte funcții pentru lucrul cu tablourile?

Răspuns: Da. PHP conține peste 40 de funcții pentru lucrul cu tablourile, cu mult mai multe decât pot fi descrise în acest capitol. De exemplu, funcția `array search ()` facilitează căutarea într-un tablou. Pentru informații despre această funcție și despre alte funcții utilizate în lucrul cu tablouri, examinați documentația PHP în variantă electronică, la adresa <http://www.php.net>.

</sfatul specialistului>

<notă>

Răspunsuri la test:

list ()

key ()

next ()

134

<titlu>Sortarea tablourilor</titlu>

Sortarea reprezintă o altă operație frecvent aplicată tablourilor. PHP furnizează o suită de funcții care facilitează sortarea unui tablou. De exemplu, un tablou poate fi creat după cum urmează:

```
$limbaje = array (10 => "Perl", 20 => "PHP", 21 => "Python");
```

Apoi, doriți să sortați tabloul în funcție de numele limbajului de programare. Pentru aceasta, pur și simplu invocați funcția sort ():

```
Sort ($limbaje);
```

După sortare, conținutul tabloului apare așa cum se poate vedea mai jos:

```
0 = PHP
```

```
1 => Perl
```

```
2 => Python
```

Observați că secvența de sortare sau secvența de aranjare (cum este numită uneori) este sensibilă la diferența între majuscule și minuscule. Deoarece litera H

mare este sortată anterior literei e mic, PHP apare înainte de Python în datele de ieșire sortate.

Tabelul 8 - 1 prezintă pe scurt funcțiile de sortare ale limbajului PHP, inclusiv rezultatul aplicării fiecărei funcții tabloului folosit în exemplul anterior.

<tabel 8 - 1 Un sumar al funcțiilor de sortare ale limbajului PHP>

Operație

Funcție

Rezultat

Sortarea unui tablou în funcție de valoare

sort ()

*0 = PHP

1 = >Peri

2 = Python

Sortarea unui tablou asociativ în funcție de valoare

asort ()

*20 = PHP

10 = Peri

21 = Python

Sortarea unui tablou după valoare, în ordine descendentă

rsort ()

*0 = Python

1 = Peri

2 = PHP

Sortarea unui tablou asociativ după valoare, în ordine descendentă

Arsort ()

*21 = Python

10 = Peri
20 = PHP

Sortarea unui tablou sau a unui tablou asociativ în funcție de cheie

`krsort ()`

`*10 = Peri`

`20 = PHP`

`21 = Python`

Sortarea unui tablou sau a unui tablou asociativ în funcție de cheie, în ordine descendentă

`Krsort ()`

`*21 = Python`

`20 = PHP`

`10 = Peri`

`</tabel 8 - 1>`

135

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Să presupunem că doresc să execut o căutare fără sensibilitate la diferența între majuscule și minuscule. Cum pot proceda?

Răspuns: O modalitate ar fi utilizarea funcției `natcasesort ()`, care sortează un tablou folosind o „ordine naturală”, care nu este sensibilă la diferența între majuscule și minuscule. O altă modalitate constă în a utiliza funcția `usort ()` sau una dintre funcțiile sale conexe, în speță `uksort ()` și `uasort ()`. Aceste funcții vă permit să definiți o secvență de aranjare personalizată, pe care o specificați prin desemnarea unei funcții care compară valorile în conformitate cu secvența de aranjare. Funcția `usort ()` sortează valorile din tablou și returnează un tablou secvențial; funcția `uksort ()` sortează cheile tabloului, iar

funcția `uasort()` sortează un tablou asociativ.

De exemplu, următoarele instrucțiuni creează un tablou și îl sortează într-o manieră insensibilă la diferența între majuscule și minuscule:

```
$limbaje = array („Peri”, „PHP”, „Python”);  
ușort ($limbaje, „strempease”);
```

Funcția `strempease()` este o funcție din biblioteca PHP care compară două șiruri fără a ține cont de mărimea literelor (majuscule sau minuscule). Funcția returnează o valoare negativă dacă primul șir este mai mic decât al doilea, zero dacă șirurile sunt identice, respectiv o valoare pozitivă dacă primul șir este mai mare decât al doilea.

Puteți implementa o secvență de aranjare personalizată scriind propria dumneavoastră funcție și specificând numele acesteia ca argument al funcției `ușort()` sau al uneia din funcțiile sale conexe. Pur și simplu scrieți o funcție care preia două argumente șir și returnează `1`, `0` sau `+ 1`, în funcție de rezultatul comparației între valorile șir.

Pentru mai multe informații despre funcția `ușort()` și despre funcțiile sale conexe, examinați documentația în variantă electronică, la adresa <http://www.php.net>.

</sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care este funcția ce trebuie folosită pentru a sorta un tablou asociativ în ordine descrescătoare?

— Care este funcția ce trebuie folosită pentru a sorta un tablou în ordine ascendentă, în funcție de valoarea cheii? </Test „la minut” >

<notă>

Răspunsuri la test:

— `Arsort()`

— Ksort ()
</notă>

136

<titlu>Proiect 8 - 1: O reluare a formularului cu persoane de contacte/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți vedea un exemplu simplu care include parcurgerea iterativă a tablourilor și sortarea acestora. Proiectul folosește sistemul de contact prin e-mail utilizat în proiectele anterioare. Formularul de contact prin e-mail furnizează spațiu pentru introducerea numelor copiilor persoanei de contact. Acest proiect prezintă modul de sortare a numelor în ordine alfabetică și modul de afișare a numelor respective.

<titlu>Scopurile proiectului/titlu>

— Prezentarea modului de utilizare a unui tablou ca variabilă de formular

— Prezentarea modului de parcurgere iterativă a unui tablou

— Prezentarea modului de sortare a unui tablou

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-8 - 1.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php foreach (scopil as $index = scopil)
```

```
(  
echo „<BR>copil [$index] = scopil”;
```

```
echo „<BR>”;
```

```
sort (scopii);
```

```
foreach (scopii as $index = scopil)
(
echo „<BR>copil [$index] = scopil”;

?
```

2. Plasați următorul text HTML într-un fișier denumit p-8 - 1.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, plasându-l în același catalog ca și fișierul p-8 - 1.php:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect 8 - 1</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<!
— Fișier p-8 - 1.html →
<FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-8 -
1.php" >
<H1>Informații privind persoana de contact</H1>
<TABLE>
<TR>
<TD>Numele copiilor</TD>
</TR>
<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " copii []"
></TD>
</TR>
<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " copii []"
></TD>
</TR>
```



```

<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " copii []"
></TD>
</TR>
<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " copii []"
></TD>
</TR>
<TR>
<TD><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " copii []"
></TD>
</TR>
</TABLE>
<BR>
<BR>
<BR>
<INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = " Trimite" >
<BR>
<BR>
<INPUT TYPE = " RESET" VALUE = " Șterge datele"
>
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

3. Alocăți un timp studiului paginii HTML. Casetele text sunt nume care fac referire la o variabilă de tip tablou PHP. De asemenea, parcurgeți scriptul PHP, studiind modul de funcționare a iterației care afișează numele copiilor.

4. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului HTML încărcat anterior. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în continuare. Introduceți valori pentru numele copiilor și apoi executați

clic pe butonul „Trimite”.

5. La execuția scriptului, acesta afișează numele copiilor în ordinea în care au fost introduse. Apoi, numele sunt sortate și afișate în ordine sortată. Un rezultat caracteristic al operației de sortare este prezentat în continuare.

```
<ecran>
Contact Information
<câmpuri>
Childrens Names:
Able
Charley
Baker
Edward
Delta
</câmpuri>
<buton> submit</buton>
<buton> Clear the form </buton>
</ecran>
```

```
<ecran>
child [0] = able child [1] = charley child [2] = baker
child [3] = edward child [4] = delta
```

```
child [0] = able child [1] = charley child [2] = baker
child [3] = edward child [4] = delta
</ecran>
```

138

<Test de evaluare>

1. Scrieți instrucțiuni care creează un tablou denumit șpop, care asociază numele mai multor orașe mari cu numărul locuitorilor acestora.

2. Scrieți o instrucțiune for care parcurge în mod iterativ un tablou secvențial denumit `șpitici`, unde cheia minimă are valoarea unu. Corpul instrucțiunii for trebuie să afișeze numele fiecărui element al tabloului `șpitici`. Aveți grijă la scrierea expresiei de test, care trebuie să reflecte faptul că valoarea cea mai mică a unei chei este unu, nu zero.

3. Scrieți o instrucțiune foreach care caută în tabloul `șstate` un element a cărui cheie are aceeași valoare ca și variabila `șabrev`. Afișați valoarea elementului corespunzător, nu cheia acestuia.

4. Scrieți o instrucțiune care sortează tabloul asociativ `șpop` în ordine crescătoare, în funcție de valoare.

139

<titlu>Modulul 9: Utilizarea șirurilor</titlu>

<titlu>Scopuri</titlu>

- Învățați să utilizați secvențe escape suplimentare pentru a include în șiruri caracterele speciale

- Învățați să folosiți șiruri încadrate între ghilimele simple

- Învățați să utilizați codurile ASCII

- Învățați să creați date de ieșire formate

- Învățați să folosiți o varietate de funcții șir PHP, care vă permit să căutați și să manipulați șiruri

În Modulul 2 au fost prezentate șirurile, tipul de date PHP care stochează texte, în cadrul modulului de față, veți învăța mai multe despre utilizarea șirurilor.

<titlu>Crearea și afișarea șirurilor</titlu>

Până acum, ați învățat numeroase aspecte despre șiruri. Să recapitulăm noțiunile elementare înainte de a

aborda” subiecte mai complexe:

- Valorile literale de tip șir sunt secvențe de caractere incluse între ghilimele duble.

- Puteți include un caracter special în cadrul unui șir folosind o secvență escape care reprezintă caracterul special.

- Variabilele pot fi de tip strâng și li se poate atribui o valoare de tip șir prin intermediul operatorului de atribuire.

- Operatorul de concatenare (...) se poate folosi pentru unirea șirurilor.

- PHP poate converti în mod automat o valoare numerică într-un șir, respectiv valoarea unui șir într-un număr.

Dacă vreunul din aceste aspecte fundamentale vi se pare necunoscut, parcurgeți materialul corespunzător din capitolele 2 sau 5 înainte de a continua.

<titlu>Secvențe escape suplimentaree/titlu>

Modulul 2 a prezentat numeroase secvențe escape pe care le puteți folosi pentru a include caractere speciale în cadrul șirurilor. Cu toate acestea, PHP include două secvențe escape care nu au fost descrise în Modulul 2. Tabelul 9 - 1 prezintă setul complet de secvențe escape folosite în PHP.

140

<tabel 9 - 1 Secvențele escape folosite în PHP>

Secvența escape

Semnificație

*\n

salt la linie nouă

r

retur de car

*\t

caracter de tabulare pe orizontală

*\!

backslash

*\$

simbolul dolarului

*

ghilimele duble

*\XXX

caracterul asociat valorii ASCII XXX. exprimată sub forma unui număr în octal

*\xnn

caracterul asociat valorii ASCII XXX, exprimată sub forma unui număr în hexazecimal

</tabel 9 - 1>

Ultimele două secvențe escape prezentate în tabelul 9 - 1 nu au fost descrise în Modulul 2. Fiecare dintre aceste secvențe escape folosește un cod ASCII (America Standard Code for Information Interchange) pentru reprezentarea unui caracter. Codurile ASCII sunt valori întregi, care sunt cuprinse între 0 și 255; fiecare literă sau simbol folosit frecvent în limbile vest-europene are asociat un cod ASCII. De exemplu, codul ASCII asociat literei A este 65, iar codul asociat cifrei 1 este 49.

Prima secvență escape necunoscută vă permite să folosiți reprezentarea în octal (baza 8) a unui cod ASCII pentru specificarea caracterului corespunzător. De

exemplu, valoarea zecimală 65 (care este codul ASCII al literei A) poate fi reprezentată în octal sub forma 101. Ca atare, puteți reprezenta litera A folosind secvenți escape „\101”.

Cea de-a doua secvență escape necunoscută vă permite să folosiți reprezentarea hexazecimală (în baza 16) a unui cod ASCII pentru specificarea caracterului corespunzător. De exemplu, valoarea zecimală 65 (care este codul ASCII al literei A) poate fi reprezentat sub forma hexazecimală 41. Ca atare, puteți reprezenta litera A cu ajutorul secvenței escape „\41”.

Dacă aveți nevoie de o reactualizare a cunoștințelor dumneavoastră în materie de lucrul cu baze de numerație diferite, să ne reamintim că valoarea unui număr zecimal este suma produselor dintre fiecare cifră care îl compune și o putere a lui 10. De exemplu, numărul zecimal 123 are valoarea $1 \times 10^2 + 2 \times 10^1 + 3 \times 10^0 = 1 \times 100 + 2 \times 10 + 3 \times 1$. Puteți determina valoarea unui număr reprezentat folosind o altă bază prin înlocuirea lui 10 cu valoarea bazei respective într-o expresie ca aceea prezentată anterior. De exemplu, valoarea hexazecimală 123 este echivalentă cu valoarea zecimală $1 \times 16^2 + 2 \times 16^1 + 3 \times 16^0 = 1 \times 256 + 2 \times 16 + 3 \times 1 = 291$. Similar, valoarea în octal 123 este echivalentă cu valoarea zecimală $1 \times 8^2 + 2 \times 8^1 + 3 \times 8^0 = 1 \times 64 + 2 \times 8 + 3 \times 1 = 83$. Dacă algebra nu a fost materia dumneavoastră preferată, nu intrați în panică; în subsecțiunea următoare veți învăța să determinați valoarea în octal sau hexazecimal echivalentă cu orice valoare zecimală.

Numeroase funcții PHP sunt deosebit de folositoare la utilizarea codurilor ASCII. Aceste funcții sunt enumerate în tabelul 9 - 2.

Iată un scurt exemplu de utilizare a funcției ord () pentru a determina codul ASCII corespunzător unui anumit caracter:

```
se = „A”;  
În ord (se);  
echo „<BR>Valoarea ASCII a caracterului se este în
```

Datele de ieșire ale exemplului respectiv sunt următoarele:

Valoarea ASCII a caracterului A este 65

Iată un exemplu care afișează echivalentele în zecimal, octal, respectiv hexazecimal al caracterelor ASCII ale căror coduri sunt cuprinse între 32 și 127:

```
for (și = 32; și<128; și ++)  
(  
se = chr (și);  
șoctal = decoct (și)  
shex = dechex (și);  
echo „<BR>și (octal șoctal, hex shex): se”;
```

Domeniul dat include caracterele ASCII care se pot afișa. Iată o selecție din datele de ieșire ale exemplului:

```
32 (octal 40, hex 20):  
33 (octal 41, hex 21):!  
34 (octal 42, hex 22): „  
35 (octal 43, hex 23):
```

36 (octal 44, hex 24): \$

Remarcați corespondenta codului ASCII 32 cu un caracter spațiu.

<tabel 9 - 2 Funcții folositoare în utilizarea codurilor ASCII>

Funcție
Descriere

chr (/n)

— Returnează caracterul având codul ASCII dat de n.

dechex (n)

Returnează valoarea hexazecimală echivalentă cu valoarea zecimală dată de n.

decoct (n)

Returnează valoarea în octal echivalentă cu valoarea zecimală dată de n.

hexdec (n)

Returnează valoarea zecimală echivalentă cu valoarea hexazecimală dată de n.

octdec (n)

Returnează valoarea zecimală echivalentă cu valoarea în octal dată de n.

ord (c)

Returnează codul ASCII echivalent caracterului c.

</tabel 9 - 2>

<titlu>Șiruri delimitate între ghilimele simplee/titlu>

Dacă preferați, puteți delimita un șir între ghilimele simple, nu neapărat duble. Un motiv în acest sens îl constituie facilitarea posibilității de includere a ghilimelelor

142

duble în șir; dacă delimitați un șir între ghilimele duble, toate ghilimelele duble din cadrul șirului trebuie corelate cu un caracter backslash:

„” Stop”, striga el, „sau trag!”

Acesta este un șir care conține numeroase ghilimele duble. - N.T.

Acest șir poate fi scris într-un mod mai convenabil astfel:

„Stop”, striga el, „sau trag!”

Șirurile delimitate între ghilimele simple se comportă într-un mod diferit față de șirurile delimitate prin ghilimele duble:

- Singurele secvențe escape permise în cadrul șirurilor delimitate prin ghilimele simple sunt \ \ și.

- Nu se execută substituția variabilelor atunci când datele de ieșire sunt reprezentate printr-un șir delimitat prin ghilimele simple.

În consecință, datele de ieșire ale următorului exemplu

```
şx = „text”;  
echo x este şx.
```

sunt următoarele:

x este şx.

şi nu

x este text.

<titlu>Crearea datelor de ieşire formataree/titlu>

PHP include două funcţii utile pentru generarea datelor de ieşire formate, în speţă printf () şi sprintf (). Funcţia printf () afişează datele sale de ieşire, în timp ce funcţia sprintf () returnează datele sale de ieşire sub forma unei valori şir. În general, fiecare funcţie preia două sau mai multe argumente. Primul argument este un şir, denumit şir de formate, care specifică formatul datelor de ieşire, iar celelalte argumente specifică valorile care vor constitui datele de ieşire. Iată un exemplu simplu de utilizare a funcţiei printf ():

```
Printf („Valoarea lui n este: %d”, în);
```

Iată şi un exemplu mai complicat, care prezintă modul de utilizare a funcţiei sprintf () cu mai multe argumente pentru datele de ieşire:

```
ştezultat = sprintf („Valori: %d, %f, în, şx);
```

Şirul de formatare constă dintr-o serie de caractere şi directive ordinare. Un caracter ordinar este orice caracter, în afara caracterului %. Caracterele ordinare sunt pur şi simplu copiate la ieşire.

Directivele reprezintă secvențe de caractere care încep cu simbolul %; aceste determină modul în care va fi formatat argumentul corespunzător. O directivă simplă, cum este cea din exemplul precedent, poate consta dintr-un caracter % urmat de un specificator de tip, precum **d**, care arată că argumentul trebuie tratat ca număr zecimal. Cu toate acestea, o directivă mai sofisticată poate include următoarele componente, care trebuie să apară în ordinea indicată:

— Specificator de completare (opțional): Un specificator de completare precizează caracterul care se va folosi pentru a completa rezultatul până la dimensiunea cerută a șirului, în cazul în care caracterul de completare este omis, rezultatul este completat cu spații. Specificatorul de completare poate fi un caracter spațiu sau un 0 (zero). Un specificator de completare de tip spațiu este folosit frecvent cu șirurile, iar un specificator de completare zero se folosește mai ales alături de numere. Un alt caracter de completare poate fi specificat prin prefixarea acestuia cu un singur semn al citării C). De exemplu, pentru a completa un rezultat cu liniițe de subliniere, specificați drept caracter de completare.

— Specificator de aliniere (opțional): Un specificator de aliniere indică dacă rezultatul trebuie să fie aliniat la stânga sau la dreapta. Dacă specificatorul de aliniere este omis, rezultatul va fi aliniat la dreapta; dacă se indică o cratimă ( ) drept specificator de aliniere, rezultatul va fi aliniat la stânga.

— Specificator de lățime (opțional): Un specificator de lățime este un întreg care determină numărul minim de caractere ale rezultatului; sau, dacă argumentul este de tip double, numărul minim de caractere situate la stânga punctului zecimal. Dacă rezultatul conține un număr mai redus de caractere, atunci va conține și caractere de completare.

— Specificator de precizie (opțional): Un specificator de precizie este un punct zecimal, urmat de un întreg care determină numărul de cifre după punctul zecimal pe care trebuie să le conțină rezultatul. Specificatorul de precizie nu are niciun efect pentru alte tipuri decât double.

— Specificator de tip (obligatoriu): Specificatorul de tip determină modul de tratare și afișare a argumentului. Tabelul 9 - 3 rezumă specificatorii de tip disponibili.

<tabel 9 - 3 Specificatorii de tip PHP folosiți la formatarea șirurilor>

Specificator de tip	Descriere

b

Tratează argumentul ca pe un întreg și îl afișează ca valoare binară.

e

Tratează argumentul ca pe un întreg și afișează caracterul cu aceeași valoare ASCII ca și argumentul.

d

Tratează argumentul ca pe un întreg și îl afișează ca valoare zecimală.

f

Tratează argumentul ca pe o valoare de tip double și îl afișează ca valoare cu virgulă mobilă.

144

O

Tratează argumentul ca pe un întreg și îl afișează ca

pe o valoare scrisă în octal.

S

Tratează argumentul ca pe un șir și îl afișează.

x

Tratează argumentul ca pe un întreg și îl afișează ca număr hexazecimal, cu litere scrise cu minuscule.

X

Tratează argumentul ca pe un întreg și îl afișează ca număr hexazecimal, cu litere scrise cu majuscule.

</tabel 9 - 3>

Dacă doriți să inserați simbolul procentului în datele de ieșire ale unui apel la funcția printf () sau sprintf (), inserați două caractere % în locul dorit. La apariția a doua caractere %, funcțiile printf () și sprintf () știu că doriți să inserați un simbol al procentului, nu o directivă de formatare.

Tabelul 9 - 4 prezintă rezultatele aplicării a diferite șiruri de formatare valorilor selectate. Studiați tabelul și verificați dacă ați înțeles corect modul de operare a specificatorilor din cadrul fiecărui șir de formatare. Remarcați că, în cazul omiterii cifrelor zecimale, se produce automat o rotunjire.

< remarcă >

În tabelul 9 - 4, spațiile au fost înlocuite prin accente circumflexe, pentru a facilita determinarea numărului de spații și a amplasării acestora.**</remarcă>**

<tabel 9 - 4 Exemple de rezultate ale utilizării a diferite șiruri de formatare >

Valoare

Format
Rezultat

*100
* „%d”.
* 100

*100
* „%b”.
*1100100

*100
* „%o”.
*144

* 100
* „%x”.
*64

*100
* „%f”.
*100.000.000

*12.345
* „% - 10 f”.
*12.345.000

*12.345
* „% 10 f”.
*12.345.000

*12.345
* „% - 10.2 f”.
*12.35

```
*12.345
* „%’10.2 f”.
*12.35
```

```
* „test”.
* „% - 10 s”.
test
```

```
* „test”.
* „% 10 s”.
test
</tabel 9 - 4>
```

145

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Utilizarea funcțiilor printf () și sprintf () pentru formatarea numerelor pare cam greoaie. Nu există și alte metode?

Răspuns: Dacă preferați, puteți folosi funcția number format (), care returnează o valoare de tip șir conținând un rezultat formatat. Puteți apela funcția cu unul, două sau patru argumente:

```
number format (număr)
number format (număr, zecimale)
number format (număr, zecimale, punct zecimal,
separator mii)
```

Argumentul număr specifică valoarea numerică pe care doriți să o formatați. Argumentul zecimale specifică numărul dorit de cifre zecimale. Argumentul punct zecimal precizează caracterul ce se va folosi drept punct zecimal, iar argumentul separator mii precizează caracterul care se va folosi ca separator al miilor. În mod prestabilit, rezultatul este formatat fără zecimale, este inserat un

punct (...) înaintea cifrelor care compun partea zecimală, respectiv se folosește o virgulă (,), pentru separarea miilor.

De exemplu, apelul la funcția number format (1.234, 2)

returnează valoarea 1.23 </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Scrieți secvența escape care reprezintă caracterul a cărui valoare ASCII este dată de valoarea în octal 17.

— Scrieți secvența escape care reprezintă caracterul a cărui valoare ASCII este dată de valoarea hexazecimală 1f.

— Denumiți funcția care returnează valoarea hexazecimală a unui număr zecimal.

— Scrieți un șir de formatare care generează un număr cu virgulă mobilă cu două cifre zecimale.

</Test „la minut” >

<notă>

Răspunsuri la test:

— „\017”.

— „\x1f”.

— Dechex ()

— „%.2f”.

</notă>

146

<titlu>Manipularea șirurilor</titlu>

PHP conține peste 70 de funcții care lucrează cu șiruri. Această secțiune descrie numeroase funcții pe care este posibil să le utilizați frecvent. Aceste funcții vă permit să obțineți lungimea unui șir, să eliminați dintr-un șir caracterele de tip spațiu alb și să converțiți caracterele unui șir în majuscule sau minuscule.

<titlu>Obținerea lungimii unui șir</titlu>

Funcția `strien ()` returnează lungimea șirului specificat ca argument al funcției. Iată un exemplu simplu de utilizare a funcției `strien ()`:

```
și = „Acesta este un șir.”;  
În = strien (și);  
echo „<BR>Lungimea șirului este: în”;
```

Acesta este rezultatul generat de exemplul de mai sus:

Lungimea șirului este: 19

<titlu>Eliminarea caracterelor dintr-un șir</titlu>

Numeroase funcții PHP vă permit să eliminați caracterele de tip spațiu alb de la una sau ambele extremități ale unui șir. Caracterele de tip spațiu alb sunt caractere precum spațiu, tabulator și caracter de salt la linie nouă, care nu dispun de nicio reprezentare vizibilă. Aceste funcții sunt prezentate în tabelul 9 - 5. Iată un exemplu; care prezintă modul de operare al acestor funcții.

```
și = „Acesta este un șir.”;  
În = strien (și);  
echo „<BR>Lungimea șirului este: în”;
```

```
știm = chop (și);  
În = strien (știm);  
echo „<BR>Lungimea șirului este: în”;
```

```
știm = ltrim (și);  
În = strien (știm);  
echo „<BR>Lungimea șirului este: în”;
```

```
știm = rtrim (și);  
În = strien (știm);  
echo „<BR>Lungimea șirului este: în”;
```

```
știm = trim (și);  
În = strien (știm);  
echo „<BR>Lungimea șirului este: în”;
```

147

Iată și datele de ieșire ale exemplului:

```
Lungimea șirului este: 39  
Lungimea șirului este: 29  
Lungimea șirului este: 29  
Lungimea șirului este: 29  
Lungimea șirului este: 19
```

<tabel 9 - 5 Funcții PHP de eliminare a caracterelor din șiruri>

Funcție	Descriere

chop (s)	

	Returnează valoarea lui's, eliminând spațiile albe de la extremitatea din dreapta a șirului. Similar curtrim ().

ltrim (s)	

	Returnează valoarea lui's, eliminând spațiile albe de la extremitatea din stânga a șirului.

rtrim (s)	

	Returnează valoarea lui's, eliminând spațiile albe de la extremitatea din dreapta a șirului. Similar cu chop ().

trim (s)

Returnează valoarea lui's, eliminând spațiile albe de la ambele extremități.

<titlu>Conversia șirurilor la majuscule sau minuscule</titlu>

Funcția strioupper () returnează valoarea argumentului său, convertită la majuscule. Funcția conexă striolower () returnează valoarea argumentului său, convertită la minuscule. Niciuna din funcții nu modifică valoarea argumentului său; valoarea convertită este cea returnată ca rezultat al funcției. Iată un scurt exemplu, care prezintă modul de operare a acestor funcții:

```
și = „abed”;  
ștezultat = strioupper (și);  
echo „<BR>strioupper (și): ștezultat”;  
și = „ABCD”;  
ștezultat = striolower (și);  
echo „<BR>striolower (și): ștezultat”;
```

Iată și datele de ieșire generate de exemplul respectiv:

```
Strioupper (abed): ABCD  
Striolower (ABCD): abed
```

<Test „la minut” >

- Care este funcția ce returnează lungimea unui șir?
- Care este funcția care elimină caracterele de tip spațiu alb de la ambele extremități ale unui șir?
- Care este funcția care convertește caracterele unui șir în minuscule? </Test „la minut” >

<notă>

Răspunsuri la test:

— Strien ()

— Trim ()

— Striolower () </notă>

148

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Ați spus că PHP include peste 70 de funcții care utilizează șiruri, dar ați descris numai câteva. Cum pot afla detalii și despre celelalte funcții?

Răspuns: Secțiunea următoare descrie unele funcții PHP șir care compară șiruri și execută căutări în șiruri. Cu toate acestea, PHP include mult mai multe funcții șir decât cele care pot fi descrise în acest capitol. Pentru a afla mai multe detalii despre funcțiile șir suplimentare, consultați manualul PHP pe suport electronic, la adresa <http://www.php.net>. </Sfatul specialistului>

<titlu>Compararea șirurilor și căutarea în șirurie/titlu>

În secțiunea anterioară ați învățat despre numeroase funcții PHP care manipulează șiruri, în această secțiune, veți afla detalii despre numeroase funcții PHP care execută anumite categorii de operații cu șiruri, și anume compararea și căutarea.

<titlu>Compararea șirurilor/titlu>

— PHP furnizează patru funcții care sunt deosebit de utile pentru compararea șirurilor. Aceste funcții sunt enumerate în tabelul 9 - 6. Fiecare funcție returnează o valoare al cărei semn determină rezultatul comparației; nu trebuie să încercați să interpretați valoarea returnată efectivă. Funcția `strcmp` () a fost adăugată în versiunea PHP 4.0.2; dacă dispuneți de o versiune

anterioară a limbajului PHP, nu aveți la dispoziție această funcție.

<tabel 9 – 6 Funcții PHP de comparație între șiruri>

Funcția

Descriere

`strcmp (s1, s2)`

Execută o comparație fără sensibilitate la diferența între majuscule și minuscule. Returnează o valoare mai mică decât zero dacă s1 este mai mic decât s2, o valoare mai mare decât zero dacă s1 este mai mare decât s2, respectiv 0 în celelalte cazuri.

`strcmpi (s1, s2)`

Execută o comparație cu sensibilitate la diferența între majuscule și minuscule. Returnează o valoare mai mică decât zero dacă s1 este mai mic decât s2, o valoare mai mare decât zero dacă s1 este mai mare decât s2, respectiv 0 în celelalte cazuri.

`strncmp (s1, s2, n)`

Execută o comparație fără sensibilitate la diferența între majuscule și minuscule. Returnează o valoare mai mică decât zero dacă s1 este mai mic decât s2, o valoare mai mare decât zero dacă s1 este mai mare decât s2, respectiv 0 în celelalte cazuri. La comparație sunt luate în considerare un număr de **n** caractere.

`strncmpi (s1, s2, n)`

Execută o comparație cu sensibilitate la diferența între majuscule și minuscule. Returnează o valoare mai mică decât zero dacă s1

este mai mic decât s2, o valoare mai mare decât zero dacă s1 este mai mare decât s2, respectiv 0 în celelalte cazuri. La comparație sunt luate în considerare un număr de **n** caractere.

Iată un scurt exemplu care prezintă modul de utilizare a acestor funcții, precum și datele de ieșire ale exemplului:

```
ss1 = „abed”;  
ss2 = „ABCD”;
```

```
ștezultat = streasecmp (ss1, ss2);  
echo „<BR>Funcția streasecmp a returnat  
ștezultat.”;
```

```
ștezultat = strempp (ss1, ss2);  
echo „<BR>Funcția strempp a returnat ștezultat.”;
```

```
PHP 4.0.2 +  
ștezultat = stmcasemp (ss1, ss2);  
echo „<BR>Funcția stmcasemp returnat ștezultat.”;
```

```
ștezultat = stmempp (ss1, ss2, 3);  
echo „<BR>Funcția stmempp a returnat ștezultat.”;
```

Iată și datele de ieșire ale exemplului:

```
Funcția strempp a returnat 1.  
Funcția strempp a returnat 1.  
Funcția streasecmp a returnat - 1.  
Funcția stmcasemp a returnat 0.
```

Datele de ieșire vă arată că funcția `strcmp()` a identificat șirul „`abcd`” ca fiind mai mare decât „`ABCE`”, ca de altfel și funcția `strcmp()`. Aceasta s-a întâmplat deoarece literele minuscule au în secvența ASCII o poziție superioară literelor scrise cu majuscule; litera A are valoarea ASCII 65, iar litera a are valoarea ASCII 97. De asemenea, datele de ieșire arată că funcția `strcmpi()` a identificat șirul „`abcd`” ca fiind mai mic decât „`ABCE`”, precum și că funcția `strcmpi()` a identificat șirul „`abcd`” ca fiind egal cu „`ABCE`”.

<titlu>Descoperirea și extragerea
subșirurilor/titlu>

PHP include numeroase funcții care găsesc și extrag subșiruri, adică părți dintr-un șir. Cele mai importante funcții de acest gen sunt rezumate în tabelul 9 - 7.

<tabel 9 - 7 Funcții PHP de extragere și căutare>

Funcție

— Descriere

`strpos(s1, s2)`

Returnează toate șirurile `s1` de la prima apariție a șirului `s2` și până la sfârșit. Dacă `s1` nu este găsit, funcția returnează false. Funcția `strpos()` execută aceeași operație.

150

`strcmp(s1, s2)`

— Returnează toate șirurile `s1` de la prima apariție a șirului `s2` și până la sfârșit. Dacă `s1` nu este găsit, funcția returnează false. Șirurile `s1` și `s2` sunt comparate fără a se ține cont dacă literele sunt majuscule sau minuscule.

strpos (s1, s2)

— Returnează poziția întreagă a primei apariții a șirului s2 în s1. Dacă s2 nu este găsit, funcția returnează false.

strrchr (s1, s2)

— Returnează toate șirurile s1 de la ultima apariție a șirului s2 și până la sfârșit. Dacă s1 nu este găsit, funcția returnează false. La comparație este folosit numai primul caracter al șirului s2.

strstr (s1, s2)

— Returnează toate șirurile s1 de la prima apariție a șirului s2 și până la sfârșit. Dacă s1 nu este găsit, funcția returnează false. Funcția strehr () execută aceeași operație.

substr (s, sfarf)

substr (s, start, lung)

Returnează porțiunea șirului's specificată de indexul întreg start respectiv de indexurile start și lung. Prima poziție a șirului este poziția 0.

</tabel 9 - 7>

Iată un exemplu simplu, care prezintă modalitățile de utilizare a mai multor funcții de extragere și căutare:

```
și = „the cat on the mat near the bat”;
```

```
și = „at”;
```

```
În = strpos (și, și);
```

```
echo „<BR>strpos („și” , „și”): în”;
```

```
și = „the cat on the mat near the bat”;
```

```
și = „at”;
```

```
În = strehr (și, și);
```



```
echo „<BR>strehr („și”, „și”): și”;
```

```
și = „the cat on the mat near the bat”;
```

```
și = „at”;
```

```
În = strrchr (și, și);
```

```
echo „<BR>strrchr („și”, „și”): și”;
```

```
și = „the cat on the mat near the bat”;
```

```
ștezultat = substr (și, 4, 3);
```

```
echo „<BR>substr („și”, 4, 3): ștezultat”;
```

Iată și datele de ieșire ale exemplului:

```
strpos („the cat on the mat near the bat”, „at”): 5
```

```
strehr („the cat on the mat near the bat”, „at”): at on  
the mat near the bat strrchr („the cat on the mat near the  
bat”, „at”): at substr („the cat on the mat near the bat”, 4,  
3): cât
```

O potențială dificultate în utilizarea funcției `strpos ()` constă în aceea că poate fi greu de sesizat diferența dintre valoarea returnată 0, care arată că subsirul a fost găsit în poziția inițială a șirului, și valoarea returnată false, care arată că subsirul nu a fost găsit. Iată un scurt exemplu care indică un mod adecvat de testare a valorii

151

returnate de funcția `strpos ()`, astfel încât să se poată face diferența între cele două rezultate:

```
șpoz = strpos (șs1, șs2);
```

```
If (șpoz = false)
```

```
(
```

```
subsirul nu a fost găsit...
```

Procedeul prezentat folosește operatorul de identitate (=**)** pentru a determina dacă valoarea returnată este identică - nu doar aritmetic egală - cu valoarea false. Dacă folosiți în schimb operatorul de egalitate, este posibil ca rezultatul să fie incorect; false are valoarea numerică zero, valoare returnată și dacă subșirul este găsit în poziția inițială a șirului.

<Avertisment>

Acest procedeu presupune utilizarea versiunii PHP 4.0 b3 sau a unei versiuni ulterioare; în versiunile anterioare ale limbajului PHP, funcția strpos (**)** returna o valoare șir. Dacă folosiți o versiune anterioară a limbajului PHP, examinați manualul PHP pentru mai multe informații referitoare la funcția strpos (**).</Avertisment>**

<titlu>Înlocuirea unui subșir/**titlu>**

O operație frecvent folosită în programare constă în găsirea unui subșir și înlocuirea sa cu o valoare nouă. PHP are două funcții deosebit de utile pentru asemenea operații, și anume str replace (**)** și substr replace (**). În** tabelul 9 - 8 sunt prezentate pe scurt aceste funcții. Remarcați că funcția str replace (**)** notează subșirul prin valoarea sa, în timp ce funcția substr replace (**)** notează subșirul prin poziția sa în interiorul șirului subiect.

<tabel 9 - 8 Funcții PHP de înlocuire a subșirurilor>

Funcție

Descriere

str replace (**caută, înlocuire, subiect)**

Se caută în șirul subiect subșirul căută; dacă subșirul este găsit, returnează valoarea subiect, înlocuindu-se prima apariție a șirului căută cu înlocuire.

substr replace (**subiect, înlocuire, start, lungime)**

Returnează valoarea subiect, înlocuind subșirul care începe de la start și având lungimea lungime cu șirul înlocuire.

</tabel 9 - 8>

Iată un exemplu care prezintă modul de utilizare a acestor funcții:

```
$subiect = „the cat on the mat near the bat”;  
$scauta = „cât”;  
$înlocuire = „CÂT”;  
$rezultat = str replace ($scauta, $înlocuire, $subiect);
```

152

```
echo „<BR>str replace („$scauta”, „$înlocuire”,  
„$subiect”): $rezultat”;
```

```
$înlocuire = „CÂT”;  
$rezultat = substr replace ($subiect, $înlocuire, 4, 3);  
echo „<BR>substr replace („$subiect”, „$înlocuire”,  
4, 3): $rezultat”;
```

Iată și datele de ieșire ale exemplului:

```
str replace („cât”, „CÂT”, „the cat on the mat near  
the bat”): the CAT on the mat near the bat substr replace  
(„the cat on the mat near the bat”, „CÂT”, 4, 3): the CAT on  
the mat near the bat
```

<titlu>Stabilirea unei identități între caractere</titlu>

Una dintre cele mai puternice caracteristici ale limbajului PHP o constituie capacitatea acestuia de a folosi expresiile regulate, o sintaxă specială pentru specificare

seturilor de șiruri. Utilitatea cea mai frecventă a unei expresii regulate constă în a determina dacă un șir subiect conține sau nu un subșir identic cu expresia regulată respectivă. Veți învăța să efectuați operația respectivă mai târziu, pe parcursul subsecțiunii. Înainte de a ajunge la aceasta, să învățăm să formăm expresii regulate.

<titlu>Scrierea expresiilor regulatee/titlu>

Să presupunem, de exemplu, că doriți să specificați un șir care poate include litera **b** sau litera **c**. Puteți face aceasta folosind expresia regulată `[bc]`. Prin includerea valorilor posibile între paranteze, formați o expresie regulată echivalentă cu formularea „alege oricare din aceste valori”.

Să presupunem că doriți să specificați un șir care poate include orice vocală; expresia regulată `[aeiou]` vă poate fi de ajutor. Dacă doriți să permiteți și utilizarea, majusculilor, puteți scrie `[aeiou AEIOU]`.

Să presupunem că doriți să specificați un șir care poate include orice caracter scris cu minuscule. Puteți scrie:

`[abcdefghijklmnopqrstuvwxyz]`

Sau puteți folosi forma mai compactă `[a-z]`, unde prin cratimă se înțelege o serie de caractere consecutive.

Să presupunem că doriți să specificați șirurile „sat”, „mat” și „lat”. Pentru aceasta, aveți nevoie de expresia regulată `[sml]` at. Semnificația acestei expresii regulate este următoarea: „alege oricare din **literele s**, **m** și **l** și scrie după litera respectivă **literele a**”.

Dacă un accent circumflex este primul simbol menționat între parantezele drepte, acesta are ca efect inversarea semnificației expresiei regulate plasate între paranteze. De exemplu, expresia regulată `[a-z]` corespunde

oricărui caracter diferit de un caracter scris cu minuscule.

Pentru a specifica faptul că o expresie regulată se poate repeta, expresia regulată va fi urmată de o pereche de paranteze acolade, care includ limitele superioară și

153

Inferioară ale repetiției. De exemplu, expresia regulată [aeiou] (1, 4} corespunde unui șir care este compus din 1 - 4 vocale. Pentru a specifica repetarea mai multor părți ale unei expresii regulate, includeți părțile respective între paranteze. De exemplu, expresia regulată ([sml] at) (1, 2} corespunde unui număr de una sau două repetări ale oricărui dintre șirurile „sat”, „mat” sau „lat”.

Unele valori care se repetă sunt atât de frecvent folosite, încât au abrevieri:

<tabel>

Abreviere

Semnificație

* +

*(1, n}, unde n este un număr arbitrar de mare

**

*(0, n}, unde n este un număr arbitrar de mare

*?

*(0, 1)

</tabel>

Să presupunem că doriți să reprezentați o înmulțire. Dacă folosiți caractere minuscule pentru operanzi, puteți obține ceva de genul [a-z]*[a-z]. Totuși, această expresie regulată nu are semnificația dorită, deoarece este un factor de repetiție, nu un caracter dintr-un șir. Pentru a dezactiva semnificația specială a caracterului *, trebuie să-l prefixați cu un caracter backslash: [a-z] *[a-z].

Pentru a specifica faptul că o expresie regulată corespunde numai unui subșir care include caracterul inițial al unui șir subiect, prefixați expresia regulată cu un accent circumflex. De exemplu, expresia regulată " [sml] at corespunde subșirurilor „sat”, „mat” sau „lat” numai dacă acestea apar la începutul șirului subiect. Similar, pentru a arăta că o expresie regulată corespunde numai unui subșir care include caracterul final al unui șir subiect, anexați la expresia regulată un simbol al dolarului. De exemplu, expresia regulată [sml] at \$ corespunde șirurilor „sat”, „mat” sau „lat” numai dacă acestea apar la sfârșitul șirului subiect. Expresia regulată [sml] at \$ corespunde subșirurilor „sat”, „mat” sau „lat” numai dacă șirul subiect este identic cu unul dintre aceste subșiruri.

<Sugestie>

Expresiile regulate includ și alte instrumente în afara celor descrise până acum, instrumente al căror număr este prea mare pentru a putea fi explicate într-un singur capitol. Nici măcar în manualul PHP pe suport electronic nu există o descriere completă a expresiilor regulate. Dacă aveți acces la paginile de manual instalate cu PHP, puteți citi o descriere completă a expresiilor regulate acceptate de PHP, care sunt compatibile cu standardul POSIX 1003.2. Standardul POSIX este un document costisitor, protejat prin legislația drepturilor de autor. Dacă nu puteți obține accesul la paginile de manual PHP sau la standardul POSIX, puteți găsi un îndrumar util privind expresiile regulate, scris de Dario F. Gomes, la adresa <http://www.phpbuilder.com>.

<titlu>Utilizarea expresiilor regulatee/titlu>

PHP include numeroase funcții care lucrează cu expresii regulate. Tabelul 9 - 9 descrie aceste funcții. Subsecțiunea de față explică funcția `ereg()`; pentru

informații privind celelalte funcții, consultați manualul PHP.

154

Forma simplă a funcției `ereg ()` preia două argumente: un șir care conține o expresie regulată și un șir subiect. Funcția returnează `true` dacă expresia regulată corespunde unui subșir al șirului subiect; în caz contrar, returnează `false`. Iată un exemplu simplu:

```
$model = „[sml] at”;  
$subiect = „La noi în sat”;  
$rezultat = ereg ($model, $subiect);
```

Variabila `$rezultat` primește valoarea `true`, deoarece șirul subiect conține subșirul `„sat”`, care corespunde expresiei regulate.

Forma mai complexă a funcției `ereg ()` include un al treilea argument, un tablou care primește subșiruri ce corespund porțiunilor scrise între paranteze ale modelului. Proiectul aferent capitolului curent prezintă modul de utilizare a acestei forme a funcției `ereg ()`, pe care o folosește pentru a determina dacă un șir conține o adresă de e-mail corect formată.

<tabel 9 – 9 Funcții PHP pentru expresii regulate>

Funcție

Descriere

`ereg`

Execută o identificare cu o expresie regulată

`ereg replace`

Înlocuiește un subșir care corespunde unei expresii

regulate

ereggi

Execută o identificare cu o expresie regulată insensibilă la diferența între majuscule și minuscule

ereggi replace

Înlocuiește un subșir care corespunde unei expresii regulate insensibile la diferența între majuscule și minuscule

split

Divide un șir într-un tablou folosind o expresie regulată

spliti

Divide un șir într-un tablou folosind o expresie regulată (insensibilă la diferența între majuscule și minuscule)

sql regcase

Creează o expresie regulată insensibilă la diferența între majuscule și minuscule dintr-un șir care conține o expresie regulată.

</tabel 9 - 9>

<Sfatul specialistului >

Întrebare: Acest capitol explică modul de generare a unor date de ieșire formate. Există vreo modalitate simplă de baleiere a datelor de intrare formate?

Răspuns: Funcția PHP sscanf (), adăugată în versiunea PHP 4.01, este complementara funcției printf (). Dacă funcția printf () generează date de ieșire formate, funcția sscanf () citește un șir, îl interpretează prin referirea la un șir de formatare și stabilește valorile

variabilelor specificate în funcție de conținutul șirului.

Să luăm în considerare următorul exemplu:

```
$subiect = „01, 31, 2005”;
```

```
În = sscanf ($subiect, „%d, %d, %d”, & $luna, & azi,  
& $an);
```

155

```
echo „<BR>Au fost găsite în valori: „;
```

```
echo „<BR>luna = $luna”;
```

```
echo „<BR>zi = azi”;
```

```
echo „<BR>an = $an”;
```

Datele de ieșire ale acestui exemplu sunt:

Au fost găsite 3 valori:

luna = 1

zi = 31

an = 2005

Pentru mai multe informații privind funcția `sscanf ()`, consultați manualul PHP. </Sfatul specialistului >

<Test „la minut” >

— Ce funcție PHP execută căutarea sensibilă la diferența între majuscule și minuscule a unui șir subiect al unui subșir dat, examinând un număr maxim dat de caractere?

— Ce funcție PHP extrage un subșir al unui șir subiect, în funcție de poziția inițială și de lungimea subșirului?

— Scrieți o expresie regulată care corespunde numai subșirurilor „jos”, „ros” și „cos” care apar la începutul unui șir. </Test „la minut” >

<titlu>Proiect 9 - 1: O rutină de identificare a

echivalențelor cu expresii regulatee/**titlu**>

În cadrul acestui proiect, veți construi o pagină care vă permite să introduceți un șir și o expresie regulată, precum și să căutați în șirul respectiv un subșir care corespunde expresiei regulate. Puteți folosi acest proiect pentru a vă îmbunătăți cunoștințele în materie de expresii regulate.

<**titlu**>Scopurile proiectuluie/**titlu**>

- Prezentarea modului de utilizare a funcției ereg ()
- Prezentarea modului de testare a formularului cu date introduse de utilizator
- Prezentarea modului de validare a unei adrese de e-mail

<**titlu**>Pas cu pase/**titlu**>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit p-9 - 1.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php echo „<BR><B>șir: </B> & nbsp; șsir”;  
echo „<BR><B> expresie regulata: </B> & nbsp;  
șmodel”;  
If (get magic quotes gpe ())
```

<notă>

Răspunsuri la test:

- Stmemp ()
  - Substr ()
  - [jrc] os
- </notă>

```
(
echo „<BR><BR>”;
echo „<BR>Eliminarea ghilimelelor magice...”;
şsir = stripslashes (şsir);
şmodel = stripslashes (şmodel);
echo „<BR><B>şir: </B> & nbsp; şsir”;
echo „<BR><B>expresie regulata: </B> & nbsp;
şmodel”;

şgasit = ereg (şmodel, şsir, sechivalente);
echo „<BR><BR>”;
If (şgasit)
(
echo „<BR><B>valabil: </B> & nbsp; true”;
echo „<BR><BR>”;
echo „<BR><B>Componente: & nbspe/B>”;
for (şi = 0; şi e count (sechivalente); şi ++)
(
echo „<BR>$ echivalente [şi]”;

else echo „<BR><B>valabil: </B> & nbsp; false”;
?)

```

2. Plasați următorul text HTML - într-un fişier denumit p-9 - 1.html şi încărcați acest fişier în serverul dumneavoastră, înserându-l în acelaşi catalog ca şi fişierul p-9 - 1.php:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Proiect 9 - 1</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<H2>Proiect 9 - 1: Testarea expresiilor
```

regulatee/H2>

<FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-9 -
1.php" >

<FONT FACE = " Courier" >

Sir:

<INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " şir" >

Expresie regulata:

<INPUT TYPE = " TEXT" SIZE = 64 NAME = "
model" >

VALUE = " ([a-zA-Z0 - 9+) ([a-zA-Z0 - 9+ ([a-zA-Z0 -
9+) *) \$" >

<INPUT TYPE = " SUBMIT" >

</FONT>

</FORM>

</BODY>

</HTML>

3. Alocăți un timp studiului scriptului HTML. Observați apelul la funcția `get_magic_quotes_gpc()`. Această funcție returnează o valoare corespunzătoare opțiunii PHP `magic_quotes_gpc`, configurată de administratorul de sistem PHP. Dacă această opțiune este activată, PHP „adaugă automat caractere backslash la variabilele din formular, astfel încât valorile lor: poată fi folosite în contexte care impun protecția caracterelor speciale. Această caracteristică nu este utilă la introducerea, vizualizarea și utilizarea unei expresii regulate.

Deci, dacă opțiunea este activată, scriptul folosește funcția `stripslashes()` pentru a elimina toate caracterele slash nedorite adăugate în mod automat de PHP. Pentru a vedea de ce este necesar acest lucru, puteți elimina instrucțiunea `if` și corpul său din script și apoi încercați să rulați scriptul. Dacă opțiunea `magic_quotes_gpc` este activată în versiunea limbajului PHP instalată în sistemul dumneavoastră, scriptul nu va funcționa în mod corespunzător.

4. Alocați un timp studiului paginii HTML. Acordați o atenție specială expresiei regulate specificate ca valoare prestabilită a casetei cu text denumite `model`. Această expresie regulată aproximează forma unei adrese de e-mail. Cu toate acestea, nu este o reprezentare perfectă. Căutarea expresiei regulate perfecte pentru reprezentarea adreselor corecte de e-mail este asemănătoare cu expedițiile medievale întreprinse pentru găsirea Sfântului Graal. Puteți găsi și alte potențiale expresii regulate la adresa <http://www.phpbuilder.com> și în manualul PHP adnotat.

```
<ecran>
```

```
Project 9 - 2: Regular Expression Tester
```

```
<câmpuri>
```

```
Strâng:
```

```
Regular Expression:
```

```
([a-zA-Z0-9+]) ([a-zA-Z0-9+ ([a-zA-Z0-9+])* ) $
```

```
</câmpuri>
```

```
<buton> Submit Query </buton>
```

```
</ecran>
```

5. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului HTML încărcat anterior. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în ilustrația

următoare. Introduceți o valoare a șirului și, dacă doriți, înlocuiți valoarea expresiei regulate, după care executați clic pe butonul „Trimite interogarea”.

6. La execuția scriptului, acesta încearcă să stabilească o echivalență între expresia regulată și un subsir al șirului și afișează rezultatul. Un rezultat caracteristic este prezentat alăturat.

<ecran>

strâng: billosborne.com regular expression: ([a-zA-Z0
- 9+) ([a-zA-Z0 - 9+ ([a-zA
Z0 - 9+) *) \$

Stripping magic quotes...

strâng: billosborne.com regular expression: ([a-zA-Z0
- 9+) ([a-zA-Z0 - 9+ ([a-zA
Z0 - 9+) *) \$

valid: true

Components:

billosborne.com bill osborne.com

corn

</ecran>

<notă>

În original Holy Grail (Sfântul Graal) - în legendele anglo-saxone, un potir folosit de Iisus la Cina cea de Taină și în care Iosif din Arimateea a cules ultimele picături din sângele lui Iisus răstignit pe Cruce; folosit frecvent ca simbol al purității creștine sau ca răsplată a acesteia. - N.T. </notă>

<Test de evaluare>

1. Scrieți un șir de formatare care specifică o valoare șir aliniată la stânga, care trebuie să ocupe 24 de spații, urmată de o valoare de tip double aliniată la stânga, cu două cifre zecimale.

2. Scrieți o secvență escape care reprezintă caracterul a cărui valoare ASCII este 45 în octal.

3. Scrieți un apel de funcție și o atribuire care stochează în variabila și valoarea variabilei și și care elimină caracterele de tip spațiu alb de la început și de la sfârșit.

4. Scrieți un apel de funcție care returnează un șir asemănător cu și, dar ale cărui **n** caractere, numărate de la poziția i, sunt înlocuite prin șirul și.

5. Scrieți o expresie regulată care corespunde numai subșirurilor „axb”, „ayb” și „azb” care apar la sfârșitul unui șir subiect.

</Test de evaluare>

159

<titlu>Partea a III-a:

Lucrul cu date stocatee/titlu>

<titlu>Modulul 10:

Utilizarea variabilelor cookiee/titlu>

<titlu>Scopurie/titlu>

— Învățați care este modul de funcționare a variabilelor cookie

— Învățați să creați, să obțineți accesul la variabilele cookie și să le ștergeți

— Învățați să stocați mai multe valori într-o variabilă cookie

— Învățați să specificați opțiunile dintr-o variabilă cookie

Acest modul vă prezintă noțiunile introductive referitoare la variabilele de date cookie, o caracteristică HTTP care vă permite să stocați date în sistemul unui utilizator. Variabilele cookie sunt utile pentru stocarea preferințelor utilizatorilor și a altor informații care trebuie reținute atunci când utilizatorul trece la o nouă pagină Web.

<titlu>Accesul la variabilele cookie și crearea acestora e/titlu>

Valorile majorității variabilelor dispar atunci când scriptul PHP care le conține își încheie execuția. Spre deosebire de acestea, valorile variabilelor cookie se pot păstra un timp indefinit. Pentru ca valorile lor să se poată păstra, browserul utilizatorului stochează variabilele cookie în unitatea de hard-disc locală a utilizatorului.

Variabilele cookie sunt utile dintr-o mulțime de puncte de vedere. De exemplu, multe situri Web folosesc variabile cookie pentru a stoca identitatea utilizatorului și

160

preferințele de vizualizare ale acestuia. Când utilizatorul revine la situl Web, variabilele cookie permit browserului să recunoască utilizatorul și să restaureze opțiunile sitului selectate de către utilizator.

Din păcate, variabilele cookie nu constituie soluția perfectă pentru un mediu de stocare pe termen lung și prezintă o serie de dezavantaje. De exemplu:

— Un utilizator poate dezactiva variabilele cookie prin stabilirea unei opțiuni a browserului

— În anumite situații, variabilele cookie pot fi

vizualizate de alți utilizatori decât utilizatorul ale cărui date le stochează

- Un sit poate stoca numai 20 de variabile cookie și numai 4KB de informații în unitatea de hard-disc locală a utilizatorului

- Numeroase versiuni ale browserelor frecvent folosite au erori care le împiedică să folosească variabilele cookie în mod adecvat

În ciuda acestor dezavantaje, variabilele cookie rămân cea mai populară tehnică pentru obținerea unui mediu de stocare pe termen lung. Deci, este important să înțelegeți care este modul de funcționare și de utilizare a acestora.

<titlu>Accesul la o variabilă cookiee/**titlu**>

Poate că trăsătura cea mai caracteristică a variabilelor cookie o constituie comoditatea. Dacă ați creat o variabilă cookie, valoarea acesteia este automat pusă la dispoziție ca variabilă PHP având același nume cu acela al variabilei cookie. De exemplu, să presupunem că ați creat o variabilă cookie denumită fruct și că îi atribuiți valoarea banana. Această pereche nume-valoare este apoi pusă la dispoziția fiecărui script PHP asociat sitului dumneavoastră de Web. Deci puteți afișa valoare variabilei cookie folosind următoarea instrucțiune:

Echo „Valoarea variabilei cookie este șfruct.”;

Această instrucțiune are ca efect afișarea următorului rezultat:

Valoarea variabilei cookie este banana.

Variabila PHP de tip tablou asociativ HTTP COOKIE_VARS conține numele și valoarea fiecărei variabile cookie

curentă. Dacă doriți să vizualizați fiecare variabilă cookie disponibilă și valoarea acesteia, puteți invoca funcția `phpinfo ()`, care afișează valoarea tabloului `HTTP_COOKIE_VARS`. Dacă doriți să obțineți acces la tablou prin metode programatice, puteți folosi un program ca următorul:

```
Foreach ($HTTP_COOKIE_VARS as $nume = $valoare)  
Echo „<BR>$nume = $valoare”;
```

161

<titlu>Crearea unei variabile cookie</titlu>

Crearea unei variabile cookie este aproape la fel de simplă ca și obținerea accesului la aceasta. Pentru a crea o variabilă cookie, invocați funcția `setcookie ()`, care are următoarea formă:

```
setcookie (nume, valoare, expirare)
```

Argumentul `nume` specifică numele variabilei cookie, iar argumentul `valoare` specifică valoarea variabilei. Argumentul `expirare` indică momentul expirării variabilei cookie; după ora specificată, variabila cookie nu mai este accesibilă.

În general, este convenabil să se specifice momentul expirării folosind funcția `time ()`, care returnează intervalul de timp (exprimat în secunde) scurs de la 1 ianuarie 1970. Puteți adăuga o valoare de tip decalaj (`offset`), care specifică intervalul de timp pe durata căruia variabila cookie trebuie să fie accesibilă. De exemplu, să luăm în considerare următoarea instrucțiune:

```
setcookie („fruct”, „banana”, time () + 3600);
```

Această instrucțiune creează o variabilă cookie

denumită fruct, care are valoarea banana. Variabila cookie va fi disponibilă timp de o oră (3600 secunde) de la crearea sa.

Dacă preferați, puteți specifica momentul expirării folosind funcția mktime (). Această funcție are următoarea formă:

mktime (ore, minute, secunde, luna, zi, an)

De exemplu, următoarea instrucțiune creează o variabilă cookie care expiră la o secundă după miezul nopții primei zile a anului 2005:

```
Setcookie („fruct”, „banana”, mktime (0,0, 1, 1, 1, 2005));
```

<Avertisment>

Valorile variabilelor cookie sunt trimise de către browser ca parte a antetelor HTTP. Ca atare, valorile variabilelor cookie trebuie să fie stabilite anterior expedierii oricăror altor valori către browser. Trimiterea fie și a unui singur spațiu vă poate împiedica să configurați valoarea unei variabile cookie. Pentru a evita problemele, asigurați-vă că un script PHP care stabilește o valoare a unei variabile cookie este plasat în partea superioară a fișierului, fără caractere de tip spațiu alb care să-l preceadă. De asemenea, stabiliți valoarea variabilei cookie înainte de a executa o instrucțiune echo sau o altă instrucțiune PHP care trimite browserului date de ieșire.</avertisment>

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Ce este un antet HTTP?

Răspuns: Înainte de a trimite date HTML unui browser, un server Web trimite, în general, unul sau mai

multe antete HTTP; aceste antete sunt cunoscute

162

sub numele de antete de răspuns al serverului. Similar, înainte de a trimite informații unui server Web, un browser Web trimite, în general, unul sau mai multe antete HTTP; aceste antete sunt cunoscute sub numele de antete de cerere. Antetele de răspuns al serverului frecvent folosite descriu configurația serverului și furnizează informații referitoare la adresa URL solicitată de client. Antetele de cerere utilizate de obicei descriu configurația clientului și formatele de date acceptabile de către client.

În afară de antetele de răspuns al serverului și de antetele de cerere, protocolul HTTP folosește antete generale și antete de entitate. Antetele generale sunt folosite atât de către clienți, cât și de către servere, pentru a specifica informații precum data curentă și opțiunile de conexiune. Antetele de entitate descriu formatul datelor schimbate de un client și un server.

</sfatul specialistului>

<titlu>Ștergerea unei variabile cookiee/titlu>

Deoarece o variabilă cookie are o dată de expirare, aceasta va fi ștearsă automat la un oarecare interval de timp după crearea sa. Totuși, puteți șterge o variabilă cookie imediat. Pentru aceasta, fixați momentul expirării variabilei cookie la un moment de timp din trecut. De exemplu, pentru a șterge o variabilă cookie denumit fruct, puteți folosi următoarea instrucțiune:

Setcookie („fruct”, „”, time () - 3600);

Această instrucțiune stabilește timpul de expirare cu o oră (3600 de secunde) în urmă. Remarcați că valoarea

variabilei cookie este exprimată sub forma unui șir vid; din moment ce variabila cookie nu va mai fi disponibilă, valoarea sa nu mai are importanță.

<Test „la minut” >

— Care este variabila PHP folosită pentru a include numele fiecărei variabile cookie disponibile?

— Care este funcția utilizată pentru crearea unei variabile cookie?

— Care este funcția folosită pentru ștergerea unei variabile cookie?

</Test „la minut” >

<notă>

Răspunsuri la test:

— SHTTP COOKIE VARS setcookie () setcookie ()

— Setcookie ()

— Setcookie ()

</notă>

163

<titlu>Tehnici avansate de utilizare a variabilelor cookiee/titlu>

Această secțiune prezintă unele tehnici mai avansate pentru lucrul cu variabile cookie. Prima subsecțiune explică modul de stocare a mai mult de 20 de valori într-o singură variabilă cookie. Cea de-a doua subsecțiune explică modul de utilizare a mai multor argumente suplimentare ale funcției setcookie ().

<titlu>Stocarea mai multor valori într-o variabilă cookiee/titlu>

Deoarece un sit Web poate stoca numai 20 de

variabile cookie în sistemul unui utilizator, capacitatea de a stoca mai multe valori într-o singură variabilă cookie este utilă, în conformitate cu manualul PHP pe suport electronic, puteți realiza acest lucru prin specificarea unui tablou ca nume al variabilei cookie. De exemplu, puteți folosi un program ca acesta:

Un exemplu eronat de variabila cookie cu mai multe valori for (și = 0; și < 30; și ++)

```
(  
    setcookie („cookies [și]”, „și”);  
  
    (isset (școokies))  
    (  
        foreach (școokies as și = școokie)  
        (  
            echo „<BR>și = școokie”;
```

Din păcate, acest procedeu nu funcționează. Contrar informațiilor din manualul PHP, fiecare element al tabloului este stocat într-o variabilă cookie separată. Astfel, prin utilizarea acestui procedeu nu puteți stoca mai mult de 20 de valori.

Pe de altă parte, stocarea mai multor valori într-o singură variabilă cookie este posibilă. Pentru aceasta, inserați valorile într-un tablou și folosiți funcția `serialize()` pentru a „împacheta” elementele tabloului într-un șir; ulterior, puteți recupera valoarea tabloului folosind funcția `unserialize()`. Iată un exemplu care prezintă modul de creare a unei variabile cookie care conține mai multe valori, precum și modul de acces la aceasta:

Se creează un tablou for (și = 0; și < 30; și ++)
(
ștablou [și] = și;

Se împachetează întregul tablou într-un șir
și = serialize (ștablou);

164

Se creează o variabila cookie și se stabilește valoarea
sa setcookie („cookies”, și);

If (isset (școokies))
(
Se despachetează valoarea variabilei cookie
ștablou = unserialize (stripslashes (școokies));

Demonstrează ca totul este în ordine.
prin afisarea elementelor tabloului foreach (ștablou
as și = școokie)
(
echo „
și = școokie”;

Funcția stripslashes () este folosită pentru eliminarea
secvențelor escape adăugate la șir atunci când valoarea
variabilei cookie este returnată de PHP.

<Avertisment>

Deși acest procedeu reușește să ocolească limita
celor 20 de variabile cookie, nu poate depăși limita celor
4KB de date stocate într-o variabilă cookie pentru fiecare

sit Web în parte. Dacă doriți să stocați mai mult de 4KB de date, trebuie să stocați datele într-o bază de date pe parte de server sau într-un alt loc decât o variabilă cookie. </Avertisement>

<titlu>Specificarea accesului la o variabilă cookie și alte opțiuni/titlu>

Funcția setcookie () poate prelua maximum șase argumente, inclusiv trei argumente despre care nu am discutat încă. Iată formatul complet al funcției setcookie ():

setcookie (nume, valoare, expirare, cale, domeniu, sigur)

Argumentele nume, valoare și expirare au fost descrise în secțiunea precedentă a acestui modul.

Argumentul cale vă permite să specificați calea URL asociată variabilei cookie. În mod prestabilit, variabila cookie este disponibilă pentru scripturile din catalogul care conține scriptul în care a fost configurată variabila respectivă, precum și pentru 1 scripturile din subcataloagele aferente catalogului respectiv. În particular, scripturilor din cataloagele părinte ale catalogului care conține scriptul nu li se permite accesul prestabilit la variabila cookie.

Pentru a pune variabila cookie la dispoziția scripturilor dintr-un anumit catalog din subcataloagele sale, specificați o valoare a argumentului cale. De exemplu, pentru a pune variabila cookie la dispoziția întregului arbore de cataloage, specificați „/” ca valoare a argumentului cale; pentru a face variabila cookie disponibilă în catalogul /-test și în subcataloagele sale, specificați „/-test/” ca valoare a argumentului cale.

<Avertisment.

O complicație în utilizarea argumentului `cale` o constituie modalitatea de identificare a numelor cataloagelor. Specificând „`/-test/`” ca valoarea argumentului `cale`, variabila cookie va deveni disponibilă în `/-test1`, `/-test2` și în toate cataloagele cu nume similare, pe lângă catalogul `/-test` și subcataloagele sale.

</Avertisment.

Dacă nu este specificat niciun argument domeniu, o variabilă cookie este disponibilă numai pentru scripturile rezidente pe serverul Web care a creat variabila respectivă. Argumentul domeniu vă permite să specificați numele de domeniu asociat unei variabile cookie. În consecință, variabila cookie va fi disponibilă numai pentru siturile Web din cadrul domeniului specificat. De exemplu, să presupunem că un script din serverul Web `http://www.subdomeniu. domeniu.com` creează o variabilă cookie. În mod prestabilit, variabila cookie este disponibilă numai pentru gazda respectivă. Cu toate acestea, puteți face variabila cookie disponibilă pe întreg domeniul `subdomeniu. domeniu.com`, specificând „`subdomeniu. domeniu.com`” ca valoare a argumentului domeniu.

<Sugestie>

Specificația Netscape pentru variabile cookie (http://www.netscape.com/newsref/std/cookie_spre.html) impune ca argumentul domeniu să conțină minimum două caractere punct. Ca atare, nu trebuie să specificați un șir de tipul „`domeniu.com`” ca valoare a argumentului domeniu.

Argumentul sigur este o valoare întreagă, care specifică dacă variabila cookie trebuie trimisă prin intermediul unei conexiuni sigure (HTTPS). Specificați

valoarea 1 pentru a împiedica transmiterea variabilei cookie în cazul în care conexiunea nu este sigură; pentru a permite transmiterea variabilei cookie prin conexiuni HTTP obișnuite, specificați valoarea 0. </Sugestie>

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă o persoană cu acces la unitatea de hard-disc a utilizatorului poate citi valorile stocate într-o variabilă cookie, cum se poate păstra confidențialitatea informațiilor stocate în această variabilă?

Răspuns: Deoarece browserele stochează variabilele cookie în unitatea de hard-disc locală, utilizatorii unui sistem pot obține accesul la fișierele cookie și pot citi sau chiar modifica informațiile conținute în fișierele respective. O modalitate de a preveni situația prezentată constă în criptarea datelor stocate în variabilele cookie. Pentru aceasta, puteți folosi funcțiile Mcrypt din PHP. Funcțiile în cauză sunt incluse în biblioteca libmerypt, care nu face parte din versiunea instalată

166

În mod prestabilit a limbajului PHP; deci, este posibil să fiți obligat a solicita administratorului dumneavoastră de sistem să instaleze biblioteca și să configureze PHP astfel încât să fie capabil să obțină accesul la aceasta. Pentru informații despre instalarea și utilizarea funcțiilor Mcrypt, vezi adresa <http://www.php.net>.

</Sfatul specialistului>

<Avertisment>

Deși argumentele expirare și cale ale funcției setcookie () sunt opționale, unele versiuni ale principalelor browsere prezintă erori care le determină să refuze variabilele cookie dacă aceste argumente nu sunt

specificate. Ca atare, în general este recomandat să specificați aceste argumente. </Avertisment>

<Test „la minut” >

— Care este numărul de valori care pot fi asociate unui fișier cookie?

— Care este funcția folosită pentru codificarea unui tablou astfel încât unei variabile cookie să-i poată fi asociate mai multe valori?

— Pentru a indica faptul că o variabilă cookie trebuie să fie trimisă numai prin intermediul unei conexiuni sigure (HTTPS), care este valoarea pe care trebuie să o primească argumentul sigur al funcției setcookie ()?</Test „la minut” >

<titlu>Proiect 10 - 1: O pagină de deschidere a sesiunii de lucru e/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți construi o pagină HTML și un script PHP care permit unui utilizator să deschidă sesiunea de lucru cu un sistem. Pagina permite utilizatorului să introducă un identificador de utilizator și o parolă, care sunt autentificate de script prin confruntarea cu un set stocat de identificatori de utilizator și parole corecte. Dacă autentificarea utilizatorului reușește, scriptul configurează o variabilă cookie care indică scripturilor ulterioare că utilizatorul a fost autentificat.

<titlu>Scopurile proiectuluie/titlu>

— Prezentarea unei aplicații a variabilelor cookie

— Prezentarea modului de creare a unei pagini simple de deschidere a sesiunii de lucru și a unui script

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier numit p-10 - 1.php și încărcați acest fișier în serverul

dumneavoastră PHP:

<notă>

Răspunsuri la test:

— 20

— Serialize ()

— L

</notă>

167

<?

\$parole = array („Mihai” = „portocala”.

„Stefan” = „cartof”.

„Andrei” = „arahida”);

If (\$parola = \$parole [\$nume utilizator])

(

setcookie („nume utilizator”, \$ nume utilizator, time
( ) + 1200);

echo „<H2>Accesul este permis.</H2>”;

else

(

setcookie („nume utilizator”, „”, time ( ) - 3600);

echo „<H2>Nume de utilizator sau parola incorecte:
accesul interzis.</H2>”;

?

2. Plasați următorul text HTML într-un fișier denumit
p-10 - 1.html și încărcați acest fișier în serverul
dumneavoastră, inserându-l în același catalog ca și fișierul
p-10 - 1.php:

<HTML>

<HEAD>

```

<TITLE>Proiect 10 - 1</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<FORM METHOD = " POST" ACTION = " p-10 -
1.php" >
<H2>Proiect 10 - 1: Pagina de logine/H2>
<BR><BR>
Numele utilizatorului:
<BR><INPUT TYPE = " PASSWORD" NAME = "
parola" SIZE = " 16" >
<BR><BR><BR><BR>
<INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = " Trimite" >
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

3. Alocați un timp studiului scriptului PHP. Remarcați că acesta autentifică datele introduse de utilizator comparându-le cu valorile stocate într-un tablou, într-o aplicație din lumea reală, valorile corecte sunt, mai probabil, stocate într-o bază de date. Într-un modul ulterior veți învăța care este modul de lucru cu bazele de date.

4. De asemenea, remarcați că variabila cookie este configurată astfel încât să expire în 20 de minute. Scripturile ulterioare pot reinițializa momentul expirării variabilei cookie, astfel încât autentificarea utilizatorului să nu fie anulată în timp ce acesta lucrează. Totuși, dacă utilizatorul încetează să mai folosească sistemul, momentul expirării variabilei cookie va garanta că utilizatorul este automat scos din sistem după 20 de minute. Aceasta contribuie la evitarea breșelor de securitate generate de utilizatori care părăsesc o sesiune de lucru.

5. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului HTML încărcat anterior. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat pe pagina

următoare, în stânga. Introduceți un identificator de utilizator și o parolă și executați clic pe butonul „Trimite”.

6. Scriptul verifică datele pe care le-ați introdus. Dacă ați introdus un identificator de utilizator și o parolă corecte, trebuie să vedeți un ecran asemănător celui prezentat pe pagina următoare, în dreapta; în caz contrar, veți vedea un ecran care conține un mesaj de eroare.

168

<ECRAN>

Project 10-1: Login Page

<câmpuri>

User Name:

Password:

</câmpuri>

<buton>Submite/buton>

</ecran>

<ecran>

Access granted. </ecran>

<Test de evaluare>

1. Scrieți o instrucțiune PHP care creează o variabilă cookie denumită corect, care are valoarea „false”; stabiliți ca variabila cookie să expire în 30 de minute.

2. Scrieți o instrucțiune PHP care șterge o variabilă cookie denumită trecut.

3. Scrieți o instrucțiune PHP care afișează valoarea variabilei cookie denumite vârsta.

4. Scrieți o instrucțiune PHP care împachetează tabloul numit școntinut într-un șir denumit șx.

5. Scrieți o instrucțiune PHP care creează o variabilă cookie numită oriunde, care are valoarea „aici”. Variabila cookie trebuie să expire în 30 de minute și trebuie să fie

accesibilă în fiecare catalog al arborelui Web.

169

<titlu>Modulul 11:
Lucrul cu fișiere și cataloagee/

<titlu>Scopurile/

— Învățați modul de funcționare a sistemului de fișiere UNIX

— Învățați să obțineți informații despre fișiere și cataloage

— Învățați să citiți și să scrieți fișiere

— Învățați să configurați permisiuni de fișiere și cataloage

— Învățați să încărcați, să copiați, să ștergeți și să modificați denumirea fișierelor

— Învățați să creați și să ștergeți cataloage

— Învățați să citiți cataloage și să navigați în acestea

Acest modul explică facilitățile oferite de PHP pentru lucrul cu fișiere și cataloage. Fișierele și cataloagele vă permit să stocați date în server, astfel încât datele să poată fi reținute și să fie accesibile de către mai mulți utilizatori.

<titlu>Sistemul de fișiere UNIX</

Pentru a înțelege cum trebuie utilizat limbajul PHP pentru a lucra cu fișiere și cataloage, trebuie să înțelegeți sistemul de fișiere UNIX. Acest fapt este valabil chiar dacă folosiți PHP sub Microsoft Windows, deoarece modelul folosit de PHP pentru lucrul cu fișiere și cataloage este bazat pe UNIX.

Această secțiune explică sistemul de fișiere UNIX și modul de utilizare a comenzilor UNIX pentru lucrul cu fișiere și cataloage. Dacă lucrați cu Microsoft Windows, în

general comenzile date în această secțiune nu vor funcționa corect. Totuși, în mediul respectiv veți lucra cu fișiere și cataloage folosind cu precădere Windows Explorer, nu DOS. Deci probabil că nu este necesar să cunoașteți comenzile DOS similare comenzilor UNIX explicate în această secțiune.

<sugestie>

Pentru a putea lucra cu fișiere și cataloage, trebuie să deschideți sesiunea de lucru pe sistemul unde sunt rezidente acestea. Dacă nu aveți acces la o consolă locală, puteți avea acces la sistem prin intermediul Telnet sau SSH, două protocoale Internet cu o largă utilizare. Pentru a afla care este modul de acces la fișierele și cataloagele unui sistem, apălați la administratorul sistemului respectiv.

</sugestie>

170

<titlu>Lucrul cu fișiere UNIX</titlu>

Un fișier este o serie de octeți stocați pe o unitate de hard-disc, CD-ROM sau alt mediu. Fișierele primesc nume pentru a se putea face cu ușurință referire la acestea. Un nume de fișier UNIX poate avea o lungime aproape nelimitată și poate include aproape orice caracter. Totuși, se recomandă utilizarea unor nume de fișiere care fie suficient de scurte pentru a putea fi tastate cu ușurință și care să includă numai caractere vizibile, care nu au nicio semnificație specială pentru interpretorul UNIX. Spre deosebire de numele de fișiere Microsoft Windows, numele de fișiere UNIX sunt sensibile la diferența între majuscule și minuscule; ca atare, a și A se referă la fișiere UNIX diferite. Pentru a evita problemele, mai ales atunci când deplasați fișiere între UNIX și Windows, trebuie să folosiți minuscule, cifre, puncte, caractere de subliniere și cratime în numele fișierelor; de asemenea, numele fișierelor

trebuie să înceapă cu o minusculă sau cu o cifră.

cremarcă>

Un octet este aproximativ identic cu un caracter. Totuși, limbile (nu limbajele) care conțin în alfabetul lor numeroase caractere pot necesita mai mulți octeți pentru reprezentarea unui caracter. Deseori, această diferență este lipsită de importanță. </remarcă>

<titlu>Vizualizarea informațiilor despre fișieree/titlu>

Pentru a vizualiza informații care descriu un fișier, emiteți comanda

ls - l nume fișier

unde nume fișier este numele fișierului. Figura 11 - 1 prezintă datele de ieșire caracteristice ale comenzii ls.

Datele de ieșire includ următoarele câmpuri:

— Tipul fișierului și permisiuni: tipul fișierului și permisiunile de acces. Aceste caracteristici ale fișierului sunt descrise în subsecțiunile intitulate „Tipuri de fișiere” și „Privilegii de fișier”.

— Legături: numărul legăturilor hard asociate acestui fișier. Fiecare legătură hard stabilește un nume după care este cunoscut fișierul respectiv, în general, puteți ignora acest câmp.

— Utilizator: Numele utilizatorului care este posesorul fișierului.

— Grup: Numele grupului care este posesorul fișierului.

— Dimensiunea fișierului: dimensiunea fișierului, exprimată în octeți.

— Data modificării: data și ora ultimei modificări a fișierului. Dacă fișierul nu a suferit modificări recente, vor

fi afișate data și anul.

— Numele fișierului: numele atribuit fișierului.

171

<titlu>Vizualizarea unui fișiere/titlu>

Pentru a vizualiza conținutul unui fișier, emiteți comanda

more nume fișier

unde nume fișier este numele fișierului, în cazul în care fișierul conține mai multe linii decât poate accepta ecranul sau fereastra, comanda more afișează numai numărul liniilor care se încadrează în ecran, respectiv fereastră. Pentru a parcurge fișierul înainte, apăsați pe tasta spațiu. Pentru a parcurge fișierul în sens invers, tastați litera **b**. Pentru a părăsi comanda, tastați litera **q**.

<figura 11 - 1 Datele de ieșire ale comenzii ls>

conținut
explicație

— rw-r-i

Tip și permisiuni

l

Legături

root
Utilizator

root
Grup

*86

Dimensiunea fișierului

mar 25 15: 08

Data modificării

networks.txt

Numele fișierului

</figura 11 - 1>

<sugestie> Datele de ieșire ale comenzii more vor fi inteligibile numai dacă fișierul conține date în format ASCII. Pentru a vizualiza un fișier binar, puteți folosi comanda od. </sugestie>

<titlu>Editarea unui fișiere/titlu>

UNIX acceptă o varietate de editoare pe care le puteți folosi pentru a edita un fișier, întrebați-l pe administratorul de sistem care sunt editoarele disponibile în sistemul dumneavoastră. Un editor preferat de numeroși începători este Pico, editor asociat cu popularul program client de e-mail Pine. Pico include documente de asistență încorporate și este ușor de învățat și utilizat. De asemenea, datorită asocierii sale cu Pine, Pico se găsește pe numeroase sisteme UNIX.

Pentru a edita un fișier folosind Pico, emiteți comanda

Pico nume fișier

unde nume fișier este numele fișierului pe care doriți să-l editați. Dacă doriți să creați un fișier nou, pur și simplu omiteți numele fișierului. Ecranul editorului Pico se

prezintă ca pe pagina următoare.

Pico prezintă numeroase comenzi utile, afișându-le în ultimele două linii ale ecranului său. Fiecare comandă este emisă menținând apăsată tasta CTRL și apăsând o tastă literală. Pico notează această convenție prin prefixarea literei care simbolizează comanda cu un caracter de tip accent circumflex (^). Tabelul 11 - 1 descrie numeroase comenzi Pico utile.

172

<ecran>

192.168.1.0

192.168.2.0

192.168.3.0

10.0.1.0

10.0.2.0

10.1.0.0

coptiuni> Get Help, exit, Write Out, Justify, read file,
where is, prev pg, next pg, cut text, uncut text, cur pos, to
spelle/opțiuni> </ecran>

<titlu>Ștergerea unui fișiere/titlu>

Pentru a șterge un fișier, emiteți comanda

rm nume fișier

unde nume fișier este numele fișierului.

<Atenție>

Spre deosebire de Windows, UNIX nu salvează, în general, fișierele șterse într-un așa-zis „recipient de reciclare” (Recycle Bin). Ca atare, ștergerea unui fișier UNIX este, în general, un act irevocabil.

<titlu>Copierea unui fișiere/titlu>

Pentru a copia un fișier, emiteți comanda

cp fișier vechi fișier nou

<tabel 11 - 1 Comenzi utile ale editorului Pico>

Comandă

Descriere

CTRL-C

Afișează poziția curentă a cursorului (numărul liniei și al coloanei)

CTRL-G

Afișează documentele de asistență Pico.

CTRL-J

Aliniază paragraful curent.

CTRL-K

Taie linia curentă.

CTRL-O

Scrie pe disc conținutul bufferului de editare.

CTRL-R

Citește un fișier în bufferul de editare.

CTRL-T

Lansează utilitarul de verificare ortografică al editorului Pico.

CTRL-U

Lipește text.

CTRL-V

Deplasează textul înainte.

CTRL-W

Caută text.

CTRL-X

Părăsește programul Pico. Programul va afișa un prompt dacă bufferul editare nu a fost salvat.

CTRL-Y

Deplasează textul înapoi.

</tabel 11 - 1>

173

unde fișier vechi este numele fișierului pe care doriți să-l copiați (fișierul sursă), iar fișier nou este numele pe care doriți să-l repartizați copiei (fișierul destinație). Comanda cp nu afectează fișierul sursă.

<Atenție>

În funcție de configurația unui sistem UNIX, este posibil ca prin comanda cp să se suprascrie un fișier existent. Nu uitați să evitați suprascrierea accidentală a unui fișier important. </Atenție>

<titlu>Modificarea numelui unui fișiere/titlu>

Pentru a modifica numele unui fișier, emiteți comanda

mv fișier vechi fișier nou

unde fișier vechi este numele curent al fișierului, iar fișier nou este numele dorit.

<sugestie>

Unele sisteme UNIX interzic utilizatorilor să modifice

numele fișierului de la un dispozitiv sau partiție la alta. Pentru a afla care sunt restricțiile în vigoare în sistemul dumneavoastră, luați legătura cu administratorul de sistem.</sugestie>

<titlu>Tipurile fișierelor</titlu>

Figura 11 - 1 a prezentat datele de ieșire caracteristice ale comenzii ls. Primul câmp al datelor de ieșire indică tipul fișierului și privilegiile asociate acestuia. Primul caracter al câmpului indică tipului fișierului. Între valorile posibile se numără următoarele:

<tabel>

Tip

Descriere

Fișier normal

b

— Fișier de dispozitiv, incapabil de transferuri în bloc

d

Catalog

l

Legătură simbolică

p

Canal denumit (fifo)

s

Soclu

</tabel>

Cele mai importante tipuri de fișiere sunt fișierul normal și catalogul. Celelalte tipuri de fișiere au destinații care nu necesită atenția noastră imediată.

<titlu>Proprietatea asupra fișierelor/titlu>

Fiecare fișier are un cont de utilizator asociat, cunoscut sub numele de posesor al fișierului. Puteți determina posesorul unui fișier prin emiterea comenzii ls. Utilizatorul care creează un fișier devine posesorul fișierului. Cu toate acestea, un administrator de sistem poate atribui un fișier unui alt utilizator, prin emiterea comenzii chown.

Administratorii de sistem UNIX pot defini grupuri de utilizatori, sau pur și simplu grupuri, care reprezintă seturi de utilizatori. Un utilizator poate fi membru al unui număr oricât de mare de grupuri.

174

Fiecare fișier are un grup asociat, cunoscut sub numele de grupul posesor al fișierului. Puteți determina grupul posesor al unui fișier prin emiterea comenzii ls. Unele sisteme UNIX configurează în mod automat un grup privat asociat fiecărui utilizator. Pe asemenea sisteme, posesorul și grupul posesor al unui fișier au, în mod normal, același nume.

Posesorul unui fișier poate atribui unui fișier un nou grup posesor prin emiterea comenzii chgrp, care are următoarea formă:

chgrp grup nume fișier unde nume fișier este numele fișierului, iar grup este numele grupului. În afară de calitatea de posesor al fișierului, utilizatorul care emite comanda trebuie să fie un membru al grupului grup.

<titlu>Privilegiile de fișiere/titlu>

Privilegiile asociate unui fișier determină operațiile pe care utilizatorii le pot efectua cu fișierul respectiv. Puteți determina privilegiile asociate unui fișier prin

emiterea comenzii ls. Așa cum se poate vedea în figura 11 - 1, primul câmp din datele de ieșire ale comenzii ls indica tipul și privilegiile unui fișier. Primul caracter al câmpului indică tipul fișierului; celelalte două indică privilegiile.

Privilegiile sunt date sub forma a trei grupuri alcătuite din câte trei caractere fiecare; cu alte cuvinte, trei triade. Prima triadă indică privilegiile acordate posesorului fișierului. Cea de-a doua triadă indică privilegiile acordate membrilor grupului care este posesorul fișierului. Cea de-a treia triadă indică privilegiile acordate altor utilizatori, cu alte cuvinte, persoanelor care nu sunt nici posesoare ale fișierului și nici nu sunt membre ale grupului care este posesorul fișierului. De exemplu, să presupunem ca primul câmp al datelor de ieșire ale comenzilor ls se prezintă astfel:

— Rwxr-xr

Ignorând primul caracter, care reprezintă tipul fișierului, aceste date de ieșire reflectă următoarele privilegii:

- Posesor, rwx
- Membru al grupului, **r** - **x**
- Alte persoane, **r**

Fiecare caracter al unei triade de privilegii poate fi o literă sau o cratimă. Literele au următoarele semnificații:

- R, fișierul poate fi citit
- W, se poate scrie în fișier
- X, conținutul fișierului poate fi executat

175

cremarcă>

Privilegiul **x** este semnificativ numai pentru fișierele

care includ un conținut executabil, cum sunt fișierele binare executabile sau anumite categorii de scripturi.</remarcă>

Caracterele unei triade apar întotdeauna în secvența rwx. Dacă o anumită literă este înlocuită de o cratimă, privilegiul asociat nu este utilizabil. De exemplu, să examinăm privilegiile specificate anterior:

— Rwxr-xr

Aceste caractere au următoarea semnificație:

— Rwx, posesorul fișierului poate citi, scrie sau executa fișierul

— R-x, membrii grupului posesor al fișierului pot citi sau executa fișierul, dar nu pot scrie în fișier

— R -, alți utilizatori pot citi fișierul, dar nu pot scrie în fișier sau executa conținutul fișierului

Posesorul unui fișier poate modifica privilegiile asociate fișierului emițând comanda chmod. Această comandă are două forme. O formă vă permite să specificați privilegiile folosind cifre scrise în octal; cealaltă vă permite să le specificați folosind litere.

Pentru a specifica privilegiile folosind cifre în octal, calculați valoarea numerică a fiecărei triade. Pentru aceasta, însumați numerele corespunzătoare fiecărui privilegiu disponibil din cadrul triadei. Numerele asociate privilegiilor sunt următoarele:

<tabel>

Privilegiu

Valoare

R

*4

W
*2

X
".
</tabel>

De exemplu, privilegiul rwx are valoarea $4 + 2 + 1 = 7$. Similar, privilegiul r-x are valoarea $4 + 1 = 5$, iar privilegiul r - are valoarea 4. După ce ați calculat valoarea numerică a fiecărei triade, formați un număr din trei cifre scris în octal, care este alcătuit din valoarea numerică a privilegiilor utilizatorilor, valoarea numerică a privilegiilor membrilor grupului, respectiv valoarea numerică a privilegiilor altor utilizatori. De exemplu, privilegiile rwxr-xrcorespund valorii în octal 754.

Forma comenzii chmod care folosește cifre în octal este următoarea:

chmod mod nume fișier

unde mod este numărul din trei cifre scris în octal care indică privilegiile, iar nume fișier este numele fișierului căruia urmează a i se aplică privilegiile. De exemplu, pentru a acorda posesorului acces complet la fișierul test și pentru a acorda altor utilizatori numai acces de citire, emiteți comanda:

chmod 744 test

176

Majoritatea utilizatorilor găsesc mai comodă utilizarea acelei forme a comenzii chmod care le permite specificarea privilegiilor folosind litere. Această formă alternativă vă permite să specificați privilegii, precum și să

adăugați sau să extrageți privilegii dintr-un fișier. Iată sintaxa formei alternative:

`chmod utilizatori operație privilegii`

Între argumentele comenzii nu sunt permise spații. Argumentul utilizatori include între una și trei dintre următoarele litere:

- U, care indică utilizatorul posesor al fișierului
- G, care indică pe membrii grupului posesor al fișierului
- O, care indică utilizatori alții decât posesorul și membrii grupului posesor

Argumentul operație este unul din următoarele:

- =, care arată că privilegiile specificate trebuie să înlocuiască privilegiile existente
- +, care arată că privilegiile specificate trebuie extinse
- Care arată că privilegiile specificate trebuie retrase

Argumentul privilegii include între una și trei din următoarele litere:

- R, fișierul poate fi citit
- W, în fișier este permisă scrierea
- X, conținutul fișierului poate fi executat

Se pot specifica mai mulți utilizatori, mai multe operații și mai multe grupuri; fiecare specificație trebuie separată de următoarea specificație cu ajutorul unei virgule. De exemplu, iată o comandă care instituie privilegiile `rwxr-i` - pentru fișierul `test`:

`chmod u = rwx, g = r, o = r test`

Iată o comandă care retrage privilegiile de scriere fiecărui utilizator, cu excepția posesorului fișierului,

respectiv adaugă privilegiile de executare la privilegiile posesorului fișierului:

`chmod u + x, go-w test`

Această comandă nu modifică nici privilegiile de citire și de scriere ale posesorului fișierului, nici privilegiile de citire și de execuție ale celorlalți utilizatori.

cremarcă>

Sistemele UNIX furnizează un cont special de utilizator, denumit rădăcină (root) sau super-utilizator (superuser), care poate obține acces la fișiere și le poate manipula fără niciun fel de restricții. Administratorul unui sistem este, în general, singura persoană autorizată să utilizeze contul rădăcină.

177

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Când studiez datele de ieșire ale comenzii `ls`, uneori mai apar și alte privilegii în afară de `r`, `w` și `X`. Care este semnificația acestora?

Răspuns: Uneori, administratorii de sistem folosesc numeroase privilegii speciale. De exemplu, un privilegiu special, cunoscut sub numele de `setuid`, modifică temporar identitatea utilizatorului deținător al acestui privilegiu care rulează un fișier program. Asemenea privilegii speciale nu sunt, în general, folosite de programatorii aplicațiilor PHP. </Sfatul specialistului>

<titlu>Utilizarea cataloagelor UNIX</titlu>

Pentru a facilita lucrul cu fișiere, UNIX vă permite să le organizați în cataloage, în Microsoft Windows, cataloagele sunt cunoscute sub numele de dosare (folders).

Un catalog poate conține alte cataloage, cunoscute sub numele de subcataloagele acestuia; catalogul are denumirea de catalog părinte al fiecăruia dintre subcataloagele sale. Cataloagele și subcataloagele unui sistem UNIX formează un singur arbore sau ierarhie. Catalogul amplasat cel mai sus în arbore este cunoscut sub numele de catalog rădăcină și se scrie folosind simbolul /. Toate celelalte cataloage sunt subcataloage ale catalogului rădăcină.

În mod caracteristic, catalogul rădăcină are subcataloage precum bin, zbin, home și imp. Calea absolută a unui catalog este lista cataloagelor (începând de la catalogul rădăcină) care trebuie parcursă pentru a se ajunge la catalog. Fiecare catalog din listă este separat de catalogul următor de un caracter slash orientat înainte (/). De exemplu, calea absolută a subcatalogului bin al catalogului rădăcină este /bin. În cazul în care catalogul /bin ar fi avut un subcatalog denumit there, calea sa absolută de acces ar fi /bin/there.*

cremarcă>

Sistemele Microsoft Windows folosesc caractere slash orientate înapoi (!) pentru separarea componentelor unei căi. Cu toate acestea, versiunile pentru Windows ale limbajului PHP sunt capabile de a interpreta corect o cale specificată folosind caractere slash orientate înainte. Cu toate acestea, dacă scrieți un program PHP care prelucrează căi de acces în format Windows, rețineți că un caracter slash orientat înapoi care apare într-un sir PHP poate fi interpretat ca fiind caracterul inițial al unei secvențe escape. Poate fi necesar să înlocuiți fiecare caracter slash orientat înapoi cu o pereche de caractere slash orientate înapoi, pentru a împiedica limbajul PHP să interpreteze șirul în mod eronat.

</remarcă>

<notă>

Joc de cuvinte, în limba engleză, numele catalogului bin și forma de participiu trecut a verbului to be (a fi), în speță been, se pronunță aproximativ asemănător. De aceea, expresia bin there se pronunță la fel cu been there, adică am fost acolo, în engleza americană. - N.T.</notă>

178

Și fișierele pot avea căi absolute. Un fișier numit donethat, rezident în catalogul /bin/there, va avea calea de acces absolută /bin/there/donethat.*

În general, un utilizator UNIX are un catalog asociat, cunoscut sub numele de catalog de bază al utilizatorului; în mod caracteristic, un catalog de bază este un subcatalog al catalogului /home. La orice moment de timp, un program sau un interpretor de comenzi are un catalog asociat, denumit catalog curent de lucru. Când utilizator deschide sesiunea de lucru cu un sistem UNIX, catalogul de bază al utilizatorului este stabilit, în general, drept catalog curent de lucru al sesiunii.

Fișierele și subcatalogele pot fi desemnate relativ la catalogul curent de lucru, nu numai prin intermediul unei căi absolute. Această formă de referire se numește cale relativă. O cale relativă nu începe niciodată cu un caracter slash, deoarece prin slash se înțelege catalogul rădăcină.

De exemplu, să presupunem că /home/bill este catalogul curent de lucru. Fișier test din catalogul respectiv poate fi desemnat prin intermediul căii absolute /home/ bill/test sau prin calea relativă test. Evident, calea relativă este mult mai ușor de tastat și, ca atare, este deseori preferată.

Din nou, să presupunem că /home/bill este catalogul curent de lucru, în continuare, să presupunem că acest catalog conține subcatalogul arhiva, care include fișierul

note-plătite". Fișierul poate fi desemnat cu ajutorul căii absolute /home/bill/arhiva/note-platite sau prin intermediul căii relative arhiva/note-platite.

Fiecare catalog are două subcataloage speciale, denumite. și... Subcatalogul denumit. este un alias al catalogului însuși; subcatalogul denumit... este un alias catalogului părinte. Puteți folosi aceste subcataloage speciale pentru a forma căi relative. De exemplu, să presupunem că /home/bill este catalogul curent de lucru. Puteți face referire la fișierul /home/test sub forma... /test, deoarece simbolul... se referă la /home, catalogul părinte al catalogului /home/bill.

cremarcă>

Chiar dacă un catalog rădăcină nu are niciun catalog părinte, conține totuși un catalog cu numele... În această situație specială, catalogul... este un alias al catalogului rădăcină.</remarcă>

<titlu>Determinarea și modificarea catalogului curent de lucru e/titlu>

Pentru a determina catalogul curent de lucru, emiteți comanda:

pwd

<notă>

Jocul de cuvinte continuă... S-a format o expresie frecvent folosită în engleza americană, și anume been there, done that, cu sensul am fost acolo, am făcut aia - N.T.

Un alt joc de cuvinte. În limba engleză, forma contrasă a prenumelui autorului - în speță Biliși traducerea termenului notă de plată - adică billse scriu și se pronunță absolut la fel. - N.T.</notă>

Pentru a înlocui catalogul curent de lucru, emiteți comanda:

```
cd cale
```

unde cale este o cale absolută sau relativă, care precizează catalogul scontat.

<sugestie>

Majoritatea sistemelor UNIX încorporează calea asociată catalogului curent de lucru, sau cel puțin o parte a acesteia, ca parte a promptului de comandă. Dacă sistemul dumneavoastră nu procedează astfel, solicitați-l pe administratorul sistemului pentru a vă ajuta să-l configurați astfel încât să prezinte această caracteristică. Astfel, vă va fi mai simplu să cunoașteți în permanență identitatea catalogului curent de lucru.</sugestie>

<titlu>Vizualizarea conținutului catalogului</titlu>

Pentru a vizualiza numele fișierelor și ale cataloagelor stocate în catalogul curent de lucru, emiteți comanda

```
ls
```

Sau, dacă doriți să vizualizați numele fișierelor și ale cataloagelor incluse într-un alt catalog, emiteți comanda

```
ls cale
```

unde cale este o cale absolută sau relativă care precizează catalogul.

Pentru a vizualiza, alături de numele fișierelor și ale cataloagelor, și caracteristicile acestora, adăugați

indicatorul - l la comanda ls:

ls -l

sau

ls -lR

În mod prestabilit, comanda ls nu afișează cataloagele sau fișierele al căror nume începe cu un punct; se spune că asemenea fișiere și cataloage sunt ascunse. Pentru a vizualiza fișierele și cataloagele ascunse și omoloagele lor vizibile, adăugați indicatorul-a la comanda ls:

ls-a

sau

ls -alR

cremarcă>

Comanda ls și alte comenzi care manipulează cataloage vor eșua dacă utilizatorul nu are privilegii adecvate pentru accesul la catalog. Vezi subsecțiunea intitulată „Privilegii de catalog”.</remarcă>

180

<titlu>Crearea unui cataloage/titlu>

Pentru a crea un catalog, emiteți comanda mkdir:
mkdir -p

unde -p este o cale absolută sau relativă care precizează catalogul ce urmează fi creat.

<titlu>Ștergerea unui cataloge/titlu>

Pentru a șterge un catalog, emiteți comanda rând ir:

rând ir cale

unde cale este o cale absolută sau relativă, care precizează catalogul ce urmează a fi șters. Catalogul trebuie să fie vid; în caz contrar, comanda va eșua.

<titlu>Privilegii de cataloge/titlu>

Ca și fișierele, cataloagele au privilegii asociate. Privilegiile unui catalog se notează folosind aceleași litere care indică privilegiile fișierelor; cu toate acestea, literele au semnificații oarecum diferite atunci când se aplică asupra cataloagelor:

— R, catalogul poate fi citit; cu alte cuvinte, subcataloagele și fișierele pe care le conține pot fi afișate prin intermediul comenzii ls și a altor mijloace similare

— W, catalogul poate fi scris; cu alte cuvinte, subcataloagele și fișierele pe care le conține pot fi create în catalog și apoi șterse de acolo

— X, catalogul se poate folosi; cu alte cuvinte, subcataloagele și fișierele pe care le conține sunt accesibile

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Ștergerea unui catalog care conține mai multe subcataloage și fișiere este o operație greoaie. Există vreo modalitate mai simplă?

Răspuns: Pentru a șterge un catalog și întreg conținutul său, emiteți comanda rm - rf cale unde cale este o cale absolută sau relativă, care precizează catalogul ce urmează a fi șters. Procedați cu mare atenție atunci când folosiți această comandă, deoarece în general, cataloagele

și fișierele șterse nu pot fi recuperate. </Sfatul specialistului>

Când este executată cu argumentul - l, comanda ls indică privilegiile asociate, unui catalog. Utilizatorii cu privilegii adecvate pot modifica privilegiile asociate unui catalog. Pentru aceasta, folosiți comanda chmod, care a fost descrisă anterior în acest modul.

181

<Test „la minut” >

— Care este comanda UNIX ce se poate folosi pentru a vizualiza conținutul unui fișier?

— Care este comanda UNIX ce se poate folosi pentru ștergerea unui fișier?

— Care sunt operațiile permise posesorului unui fișier de către setul de privilegii r-xr?

— Care este comanda UNIX care precizează catalogul curent de lucru?

</Test „la minut” >

<titlu>Lucrul cu fișieree/titlu>

Această secțiune se bazează pe noțiunile fundamentale însușite în secțiunea anterioară, prezentând modul de lucru cu fișiere prin utilizarea limbajului PHP. Deoarece modelul sistemului de fișiere folosit în Microsoft Windows diferă de modelul sistemului de fișiere folosit în UNIX, unele funcții PHP nu funcționează corect sub Windows. De asemenea, pentru a complica și mai mult lucrurile, versiunea PHP 4.02 a introdus unele modificări în ceea ce privește modul de lucru al limbajului PHP cu fișierele și cataloagele. Deci, secțiunea de față tratează PHP versiunea 4.02 și versiunile ulterioare sub UNIX. Expunerea indică incompatibilitățile majore, dar trebuie să

știți că, dacă folosiți Windows sau o versiune anterioară a limbajului PHP, veți descoperi că unele exemple nu funcționează așa cum ar trebui.

<titlu>Aspecte legate de proprietate și privilegii/titlu>

Deși numeroși programatori PHP folosesc fișiere pentru stocarea datelor, trebuie să vă gândiți bine înainte de a lua această decizie. Stocarea datelor în fișiere poate duce la afectarea caracterului privat al informațiilor pe care le conțin, respectiv la alterarea sau chiar distrugerea fișierelor.

Să ne reamintim că privilegiile asociate unui fișier sau unui catalog determină operațiile pe care le poate executa un utilizator cu fișierul sau catalogul respectiv. Când PHP rulează, o face sub un cont de utilizator desemnat. Privilegiile asociate fișierului sau catalogului determină operațiile pe care PHP le poate executa.

Un administrator de sistem poate configura contul de utilizator sub care rulează PHP. Deseori, administratorii de sistem configurează PHP astfel încât să ruleze sub un cont special de utilizator, care are privilegii foarte limitate; frecvent, acest cont se numește nobody (în traducere nimeni). Rularea PHP sub un cont cu privilegii limitate

<notă>

Răspunsuri la test:

— More

— Rm

— Read, execute

— Pwd

</notă>

pericolelor la adresa securității și este considerat un obicei bun.

Cu toate acestea, dacă administratorul dumneavoastră de sistem a configurat PHP astfel încât să ruleze sub un cont precum nobody, a pune fișierele dumneavoastră la dispoziția PHP devine o problemă. O modalitate constă în a permite tuturor utilizatorilor să aibă acces la fișiere. Dacă doriți ca PHP să poată citi fișierele, această metodă este acceptabilă. Dar, dacă fișierele conțin informații confidențiale sau dacă doriți ca PHP să poată scrie în fișiere, metoda nu este recomandată. Utilizarea acesteia poate duce la un acces neautorizat la informațiile confidențiale incluse în fișiere, respectiv la alterarea sau chiar la distrugerea fișierelor.

O altă metodă constă în a solicita administratorului dumneavoastră de sistem să modifice proprietatea asupra fișierelor la care doriți ca PHP să aibă acces. De exemplu, administratorul de sistem poate repartiza fișierele grupului nobody. Dumneavoastră, ca proprietar al fișierelor, puteți beneficia de privilegii complete, iar PHP poate avea privilegiile disponibile pentru membrii grupului. Totuși, această metodă permite oricărui utilizator să scrie un script PHP și să obțină acces la fișier cu aceleași privilegii ca și cele permise PHP. În general, și această metodă se va dovedi nesatisfăcătoare.

Cu excepția cazurilor când sunteți administrator de sistem și când niciun utilizator neautorizat nu poate obține acces la sistem, probabil că nu veți reuși să concepeți o metodă care să vă permită să folosiți fișiere pentru a stoca într-o manieră sigură date confidențiale sau volatile fără a risca o compromitere a fișierelor sau chiar a sistemului însuși. O modalitate mai sigură de stocare a datelor confidențiale sau volatile constă în utilizarea unei baze de date. În general, fișierele constituie un mijloc adecvat numai pentru stocarea datelor publice, non-volatile, care

vor fi accesibile sistemului PHP.

<titlu>Obținerea atributelor unui fișiere/titlu>

PHP furnizează numeroase funcții care vă permit să obțineți informații care descriu un fișier. Tabelul 11 - 2 rezumă cele mai cunoscute dintre aceste funcții.

Funcțiile `fileowner ()` și `filegroup ()` returnează fiecare un identificator numeric; puteți converti identificatorul numeric într-un șir prin invocarea funcției `posix getpwuid ()` cu un identificator de utilizator, respectiv a funcției `posix getgrgid ()` cu un identificat de grup.

<tabel 11 - 1 Funcții PHP pentru obținerea atributelor unui fișier>

Descriere

Funcție

`file exists ()`

Returnează `true` dacă fișierul specificat există, respectiv `false` în caz contrar

183

`fileatime ()`

Returnează timpul de acces la fișier sub formă de amprentă de timp UNIX.

`filectime ()`

Returnează timpul de modificare al i-nodului (structură de date care conține informații despre fișiere UNIX - N. T.) sub formă de amprentă de timp UNIX.

`filegroup ()`

Returnează identificatorul numeric al grupului care deține fișierul.

filemtime ()

Returnează momentul de timp al modificării fișierului sub formă de amprentă de timp UNIX.

fileowner ()

Returnează identificatorul numeric de utilizator al fișierului.

fileperms ()

Returnează permisiunile fișierului.

filesize ()

Returnează dimensiunea fișierului, în octeți.

filetype ()

Returnează tipul fișierului, în speță „fifo”, „chiar”, „din”, „block”, „link”.
„File” sau „unknown”.

Is din ()

Returnează true dacă fișierul specificat există și este un catalog; în caz contrar, returnează false.

Is file ()

Returnează true dacă fișierul specificat există și este un fișier obișnuit; în caz contrar, returnează false.

Is readable ()

Returnează true dacă fișierul specificat există și poate fi citit; în caz contrar, returnează false.

Is writable ()

Returnează true dacă fișierul specificat există și se poate scrie în acel fișier; în caz contrar, returnează false.

</tabel 11 - 2>

Un exemplu care indică modul de invocare a acestor funcții este rezident în situl Web al cărții (<http://www.osborne.com>), astfel încât să puteți descărca și rula personal fișierul. Numele fișierului este attributes.php. Iată conținutul fișierului:

```
<? php
$filename = „test.txt”;

stersult = file exists ($filename)
echo „<BR>file exists (): stersult”;

stersult = posix getpwuid (fileowner ($filename));
stersult = stersult [„name”];
echo „<BR>fileowner (): stersult”;

stersult = posix getgrgid (filegroup ($filename));
stersult = stersult [„name”];
echo „<BR>filegroup (): stersult”;

stersult = filetype ($filename);
echo „<BR>filetype (): stersult”;

stersult = filesize ($filename);
echo „<BR>filesize (): stersult”;

stersult = fileatime ($filename);
stersult = date („m/d/Y H: i”, stersult);
echo „<BR>fileatime (): stersult”;

stersult = filectime ($filename);
stersult = date („m/d/Y H: i”, stersult);
echo „<BR>filectime (): stersult”;
```

```

stersult = filemtime ($filename);
stersult = date („m/d/Y H: i”, stersult);
echo „<BR>filemtime (): stersult”;

```

```

stersult = fileperms ($filename);
stersult = decoct (stersult);
echo „<BR>fileperms (): stersult”;

```

```

stersult = is file ($filename);
echo „<BR>is file (): stersult”;

```

```

stersult = is din ($filename);
echo „<BR>is din (): stersult”;

```

```

stersult = is readable ($filename);
echo „<BR>is readable (): stersult”;

```

```

stersult = is writable ($filename);
echo „<BR>is writable (): stersult”;
?

```

Dacă rulați personal exemplul prezentat anterior, nu uitați să modificați valoarea variabilei \$filename (nume fișier), folosind numele unui fișier rezident în același catalog ca și scriptul. Datele de ieșire ale exemplului sunt asemănătoare celor prezentate în listingul următor:

```

file exists (): 1
fileowner (): nobody filegroup (): nobody filetype ():
file filesize (): 0
fileatime (): 04/12/2005 10: 04
filectime (): 04/12/2005 11: 28
filemtime (): 04/12/2005 10: 36

```

```
fileperms (): 100644  
Is file (): 1  
Is din (): 0  
Is readable (): 1  
Is writable (): 0
```

<titlu>Modificarea privilegiilor unui fişiere/titlu>

Pentru a modifica privilegiile unui fişier, invocaţi `chmod ()`, o funcţie ale cărei argumente sunt asemănătoare celor folosite în linia de comandă UNIX:

```
chmod (nume fişier, mod)
```

Argumentul `nume fişier` specifică numele sau calea de acces a fişierului ale cărui privilegii urmează a fi modificate, iar argumentul `mod` specifică privilegiile dorite, în general, se preferă exprimarea privilegiilor sub forma unui număr scris în octal. Pentru aceasta, prefixaţi valoarea folosind cifra 0. De exemplu, valoarea literală 010 are valoarea 8, nu valoarea 10. Ca atare, puteţi atribui unui fişier privilegiile `rwr` - specificând valoarea 0640.

185

Pentru ca funcţia `chmod ()` să se execute cu succes, PHP trebuie să ruleze sub contul utilizatorului posesor al fişierului. Funcţia returnează `true` în caz de reuşită, respectiv `false` în caz contrar.

<Atenţie>

Funcţia `chmod ()` nu funcţionează sub Microsoft Windows. </Atenţie>

<titlu>Modificarea proprietăţii asupra unui fişiere/titlu>

Pentru a modifica grupul posesor al unui fișier, invocări funcția `chgrp ()`, care are forma:

`chgrp (nume fișier, grup)`

unde `nume fișier` este numele sau calea fișierului, iar `grup` este numele sau identificatorul numeric al grupului. Pentru ca funcția să se execute cu succes, contul de utilizator sub care rulează PHP trebuie să fie posesor al fișierului și să fie membru al grupului specificat prin argumentul `grup`. Funcția returnează `true` în caz de reușită, respectiv `false` în caz contrar.

<Atenție>

Funcția `chgrp ()` nu funcționează sub Microsoft Windows. </Atenție>

cremarcă>

Deși PHP include o funcție `chown ()` care modifică proprietatea asupra unui fișier, PHP trebuie să ruleze folosind contul rădăcină pentru ca această funcție să poată da rezultate. Deoarece acesta este un procedeu nesigur și rareori folosit, în general funcția `chown ()` nu este disponibilă. </remarcă>

<titlu>Deschiderea unui fișiere/titlu>

Procesul de stabilire a accesului la un fișier se numește deschiderea fișierului, înainte de a putea citi sau scrie într-un fișier, trebuie să deschideți fișierul folosind funcția `fopen ()`:

`fopen (nume fișier, mod)`

unde `nume fișier` specifică numele sau calea spre fișierul care urmează a fi deschis, iar `mod` indică tipul de

acces dorit. De exemplu, instrucțiunea următoare deschide fișierul o carte.txt pentru citire:

```
$fh = fopen („o carte.txt”, „r”);
```

Observați ca funcția fopen () returnează o valoare. Această valoare este false dacă PHP nu a reușit să deschidă fișierul, în caz contrar, această valoare conține un

186

Întreg care se numește identificator de fișier, care se folosește pentru identificarea unui fișier de către funcțiile care execută operații cu fișiere. Uneori, această valoare se numește pointer de fișier. Cu toate acestea, termenul identificator de fișier este mai exact, deoarece noțiunea de identificator face referire în mod corespunzător la o valoare întreagă, în timp ce termenul de pointer face referire la o adresă din memorie.

Tabelul 11 - 3 prezintă valorile argumentului mod care pot fi transmise funcției fopen (). Literele care desemnează modurile corespund cuvintelor read (a citi), write (a scrie) și append (a atașa). Un mod („r”) permite accesul la citire. Două moduri permit accesul la scriere (acestea sunt „w” și „a”). Trei moduri (cele care includ un semn +) permit ambele tipuri de acces. Unele moduri determină PHP să încerce a crea fișierul, dacă acesta nu există. Două moduri trunchiază un fișier existent, adică șterg conținutul fișierului, nu și fișierul în sine.

<Atenție>

Pentru ca funcția fopen () să se execute cu succes, PHP trebuie să ruleze sub contul unui utilizator care dispune de suficiente privilegii pentru a executa operațiile indicate de modul respectiv. De exemplu, pentru a putea

crea un fișier, PHP trebuie să ruleze ca utilizator cu acces de scriere la catalogul în care urmează a fi creat fișierul.
</Atenție>

Fiecare fișier are un pointer asociat, care indică amplasarea octetului din fișier unde se va produce următoarea operație (citire sau scriere). Valoarea modului funcției `fopen ()` determină valoarea inițială a pointerului de fișier. Secțiunea următoare, „Navigarea într-un fișier”, explică modul de acces la pointerul de fișier și modul de manipulare a acestuia.

PHP furnizează o formă alternativă a funcției `fopen ()`, care preia trei argumente:

`fopen (nume fișier, mod, cale)`

<tabel 11 - 3 Moduri folosite cu funcția `fopen ()`

Mod
Citire
Scriere
Creare
Trunchiere
Pointer

* „r”.

x

*

*

*

Început

* „r +”.

X

X

*

*

Început

* „W”.

*

X

X

X

Început

* „W +”.

X

X

X

X

Început

* „a”.

*

X

X

*

Sfârșit

* „a +”.

X

X

X

*

Sfârșit

Dacă argumentul `cale` are valoarea „1”, PHP va căuta

fișierul într-un catalog special, denumit cale de includere. Administratorul PHP configurează identitatea căii de includere. Dacă specificați argumentul cale, argumentul nume fișier trebuie să fie alcătuit dintr-un nume de fișier sau o cale relativă, nu dintr-o cale absolută.

187

<Atenție>

În mod prestabilit, PHP 4.04 pl1 raportează că este configurată calea de includere. Cu toate acestea, este necesară stabilirea manuală a valorii variabilei include path din fișierul php. ini; în caz contrar, calea de includere nu va fi folosită. </Atenție>

<Atenție>

Sub Microsoft Windows, fișierele ASCII și fișierele binare sunt tratate în mod diferit. Când deschideți un fișier binar sub Windows, specificați **b** ca al doilea caracter al modului; de exemplu, „rb”. Dacă nu procedați astfel, citirile din fișier și alte operații se vor încheia prematur sau vor eșua. </Atenție>

<titlu>Verificarea finalizării unei operații cu un fișiere</titlu>

Operațiile cu fișiere - inclusiv cele legate de deschiderea, citirea unui fișier și scrierea într-un fișier - pot eșua dintr-o varietate de motive. Deci, este important să verificați dacă fiecare operație s-a încheiat cu succes. Iată o modalitate în care puteți proceda:

```
$fh = fopen („o carte.txt”, „r”);  
If (! $fh)  
(  
die („Nu a fost deschis fișierul <I>o carte.txt</I>.”);
```


Funcția `fopen ()` returnează false dacă nu reușește să deschidă fișierul. În acest caz, scriptul invocă funcția `die ()` pentru a afișa un mesaj și pentru a-și încheia execuția.

Cu mult mai compacte, dar și posibil mai derutante, sunt formele folosite de programatorii PHP cu experiență. De exemplu:

```
(sfh = fopen („o carte.txt”, „r”))  
die („Nu a fost deschis fișierul <I>o carte.txte/I>.”);
```

Parantezele și utilizarea caracterelor spațiu alb contribuie la clarificarea acestei instrucțiuni. Instrucțiunea invocă funcția `fopen ()` și atribuie rezultatul variabilei `sfh`. Apoi, execută o operație SAU logic (simbolizată prin operatorul `||`) cu doi operanzi, în speță `sfh` și `die ()`. Dacă variabila `sfh` are valoarea true, rezultatul operației SAU logic va fi întotdeauna true; deci, în acest caz, PHP nu execută evaluarea celuiilalt operand al operației SAU logic, adică invocarea funcției `die ()`. Ca atare funcția `die ()` este executată numai dacă variabila `sfh` are valoarea false, adică dacă funcția `fopen ()` eșuează.

O formă alternativă mai simplă folosește operatorul OR (SAU):

```
(sfh = fopen („o carte.txt”, „r”))  
OR die („Nu a fost deschis fișierul <I>o  
carte.txte/I>.”);
```

Această formă are același principiu de funcționare ca și forma anterioară. Totuși, operatorul SAU are o precedență mai redusă decât operatorul `||`, deci este

posibilă scrierea instrucțiunii cu un număr mai redus de paranteze.

<Sugestie>

Să ne reamintim că prin prefixarea, cu ajutorul caracterului, a numelui unei funcții invocate, limbajul PHP elimină avertismentele și alte mesaje generate în timpul execuției funcției. Dacă testați cu sârguință rezultatul fiecărei operații cu fișiere, puteți elimina cu ușurință mesajele de eroare și implicit evitați amestecarea datelor de ieșire ale scriptului dumneavoastră cu mesajele PHP, care în caz contrar pot deruta utilizatorul.</sugestie>

<titlu>Închiderea unui fișier</titlu>

Un fișier deschis consumă resursele sistemului. Când un script a terminat de utilizat un fișier, scriptul trebuie să închidă fișierul, eliberând aceste resurse. La sfârșitul unui script, PHP închide în mod automat fișierele deschise. Totuși, la programare se recomandă să închideți fișierele mai rapid, ori de câte ori este posibil.

Pentru a închide un fișier, invocați funcția felose ():

felose (identificator fișier)

unde identificator fișier este identificatorul fișierului, returnat la deschiderea acestuia. De exemplu, iată un exemplu caracteristic de deschidere, utilizare și închidere a unui fișier:

```
$fh = fopen („o carte.txt”, „r”);  
If (! $fh)  
(  
die („Nu a fost deschis fișierul <I>o carte.txte/I>.”);
```

Aici se înserează instrucțiunile care folosesc fișierul

deschis felose (**şfh**);

<Sugestie>

Funcția felose (**()**) returnează valoarea true dacă fișierul a fost închis cu succes. Testarea acestei valori este rareori necesară, deoarece nu se mai pot face prea multe după ce s-a ratat o încercare de a închide un fișier.
</Sugestie>

<titlu>Citirea dintr-un fișiere</titlu>

PHP furnizează o varietate de funcții pentru citirea fișierelor. Prima dintre acestea este fread (**()**), care are următoarea formă:

fread (**identificator fișier, lungime**)

Argumentul identificator fișier este valoarea returnată de funcția fopen (**()**), iar argumentul lungime specifică numărul maxim de octeți care vor fi citați. Octeții citați

189

din fișier sunt returnați sub formă de valoare de tip șir. Dacă operația de citire întâlnește sfârșitul fișierului, PHP va returna mai puțin de lungime octeți.

<Sugestie>

PHP include o funcție conexă, denumită fgetc (**()**), care citește un octet din fișierul specificat. </Sugestie>

Iată un exemplu care prezintă modul de citire și de afișare a unui text dintr-un fișier:

şfh = fopen (**„o carte.txt”, „r”**);

```

If (! $fh)
(
die („Nu a fost deschis fişierul <I>o carte.txt</I>.”);

şi = fread ($fh, 256);
echo „<BR>Citeşte: şi”;
fclose ($fh);

```

Exemplul citeşte maximum 256 de octeţi din fişier. Pentru a citi un număr mai mare sau mai mic de octeţi, modificaţi valoarea argumentului lungime al funcţiei fread ().

<Sugestie>

Dacă doriţi să încercaţi personal acest exemplu, asiguraţi-vă că fişierul o carte.txt se află în acelaşi catalog ca şi scriptul dumneavoastră şi că PHP are permisiunea de a citi fişierul.</sugestie>

Pentru a citi şi a afişa întregul conţinut al fişierului, folosiţi funcţia filesize () pentru a furniza valoarea argumentului lungime, astfel:

```

$nume fişier = „o carte.txt”;
$fh = fopen ($nume fişier, „r”);
If (! $fh)
(
die („Nu a fost deschis fişierul <I>o carte.txt</I>.”);

şi = fread ($fh, filesize ($nume fişier, „r”));
echo „<BR>Citeşte: şi”;
fclose ($fh);

```

<titlu>Citirea unei linii de texte/titlu>

O linie de text este o serie de caractere urmate de un

caracter de terminare a liniei. Se obișnuiește frecvent citirea linie cu linie a unui text dintr-un fișier. Funcția `fgets` () citește o linie dintr-un fișier; funcția are următoarea formă:

`fgets (identificator fișier, lungime)`

Ca și în cazul funcției `fread` (), argumentul identificator fișier este o valoare returnată de funcția `fopen` (); cu toate acestea, argumentul lungime specifică numărul

190

maxim de octeți care vor fi citați, minus o unitate, pentru a permite includerea caracterului de terminare a liniei. Octeții citați din fișier sunt returnați ca valoare de tip `char`.

Iată un exemplu care prezintă modul de citire și de afișare a primei linii a unui fișier:

```
şfh = fopen („o carte.txt”, „r”);
If (! şfh)
(
die („Nu a fost deschis fişierul <I>o carte.txt/I>.”);

şi = fgets (şfh, 256);
echo „<BR>Citeşte: şi”;
felose (şfh);
```

În exemplul anterior s-a presupus că linia cea mai lungă a fișierului conține mai puțin de 256 octeți. Pentru a permite lungimi de linie mai mari, pur și simplu modificați valoarea argumentului lungime al funcției `fgets` ().

<titlu>Citirea linie cu linie a unui întreg fișiere/titlu>

În general, dintr-un fișier trebuie citit mai mult decât prima linie a acestuia. Pentru aceasta, un script trebuie să dispună de o modalitate de a determina momentul când fișierul a fost citit în totalitate. Funcția `feof ()` are chiar acest scop, returnând o valoare care arată dacă s-a ajuns sau nu la sfârșitul fișierului. Funcția are următoarea formă:

`feof (identificator fișier)`

Argumentul `identificator fișier` este valoarea returnată de funcția `fopen ()`. Funcția `feof ()` returnează `true` dacă fișierul specificat este la sfârșit; în caz contrar, returnează `false`.

Iată cum se poate folosi funcția `feof ()` pentru a controla procesul de citire a unui întreg fișier, linie cu linie:

```
şfh = fopen („o carte.txt”, „r”);
If (! şfh)
(
die („Nu a fost deschis fișierul <I>o carte.txt</I>.”);

şi = fgets (şfh, 256);
while (! feof (şfh))
(
echo „<BR>Citește: şi”;
şi = fgets (şfh, 256);

felose (şfh);
```

Instrucțiunea `while` asigură faptul că funcția `fgets ()` este apelată în mod repetat, până la citirea tuturor liniilor.

O modalitate mai simplă de a citi linie cu linie un

întreg fișier constă în a folosi funcția `file ()`. Această funcție returnează un tablou în care fiecare element conține

191

O linie a fișierului text specificat. Iată un exemplu care folosește funcția `file ()` pentru a citi și pentru a afișa conținutul unui fișier:

```
$tablou = file („o carte.txt”);  
foreach ($tablou as $i);  
(  
echo „<BR>Citește: $i”;
```

<atenție>

Această metodă nu este adecvată pentru fișiere de foarte mari dimensiuni, deoarece în tablou este încărcat întregul conținut al fișierului, ceea ce poate necesita o cantitate de memorie superioară celei disponibile.
</atenție>

<titlu>Afișarea conținutului unui fișiere</titlu>

PHP furnizează două funcții care facilitează afișarea conținutului unui fișier. Una dintre funcții, `fpasssthru ()`, necesită un argument care specifică identificatorul fișierului care urmează să fie afișat:

```
$fh = fopen („o carte.txt”, „r”);  
fpasssthru ($fh);
```

După ce a afișat fișierul, funcția îl închide automat.

Cealaltă funcție, `readfile ()`, necesită numai numele sau calea fișierului:

```
readfile („o carte.txt” =;
```

<titlu>Navigarea printr-un fişiere/titlu>

Aşa cum s-a arătat anterior, fiecare fişier are un pointer asociat care indică poziţia octetului unde se va produce următoarea operaţie. Puteţi folosi funcţia `rewind()` pentru a readuce pointerul la începutul fişierului. Funcţia are următoarea formă:

```
rewind (identificator fişier)
```

unde `identificator fişier` este identificatorul de fişier returnat de funcţia `fopen()`.

cremarcă>

Nu puteţi readuce pointerul unui fişier la începutul propriu-zis al unui fişier dacă fişierul a fost deschis pentru un acces de tip ataşare, adică într-unul din modurile `a` sau `a+.` </remarcă>

Iată un exemplu care prezintă modul de utilizare a funcţiei `rewind()` pentru a afişa de două ori conţinutul unui fişier:

```
şfh = fopen („o carte.txt”, „r”);  
If (! şfh)  
(  
die („Nu a fost deschis fişierul <I>o carte.txt</I>.”);
```

192

```
şi = fgets (şfh, 256);  
while (! feof (şfh))  
(
```



```
echo „<BR>\și: și”;  
și = fgets (șfh, 256);
```

```
Derulează la începutul fișierului și reia redarea  
acestui rewind (șfh);  
while (! feof (șfh))  
(  
echo „<BR>\și: și”;  
și = fgets (șfh, 256);  
  
felose (șfh);
```

Dacă se produce vreo eroare, funcția `rewind ()` returnează zero.

Deși funcția `rewind ()` este utilă în caz de nevoie, necesitatea de a readuce un pointer de fișier la începutul fișierului nu este chiar atât de frecventă. Funcția `fseek ()` furnizează o mai mare flexibilitate, permițându-vă să poziționați pointerul de fișier astfel încât să puteți citi sau scrie în orice punct al fișierului. Funcția are două forme, cea mai simplă fiind următoarea:

```
fseek (identificator fișier, offset)
```

unde `identificator fișier` este identificatorul de fișier returnat de funcția `fopen ()`, iar `offset` este poziția dorită a pointerului de fișier, specificată în octeți, în raport cu începutul fișierului, în caz de reușită, funcția `fseek ()` returnează 0; în caz contrar, returnează -1.

O formă alternativă a funcției asigură un grad superior de flexibilitate:

```
fseek (identificator fișier, offset, baza)
```

unde identificator fișier și offset au semnificațiile definite anterior, iar baza ia una; dintre următoarele valori:

- SEEK SET, care stabilește poziția pointerului de fișier în raport cu începutul fișierului

- SEEK CUR, care stabilește poziția pointerului de fișier în raport cu valoarea curentă a pointerului

- SEEK END, care stabilește poziția pointerului de fișier relativ la sfârșitul fișierului

Valoarea argumentului offset poate fi pozitivă, negativă sau zero.

De exemplu, pentru a poziționa pointerul cu 1.000 de octeți înainte de sfârșitul fișierului, emiteți următorul apel de funcție:

```
fseek (șfh - 1.000, SEEK END)
```

unde șfh este identificatorul fișierului al cărui pointer doriți să-l repoziționați.

193

Pentru a obține valoarea curentă a pointerului de fișier, invocau funcția ftell (), care are următoarea formă:

```
ftell (identificator fișier)
```

Funcția returnează valoarea curentă a identificatorului de fișier, respectiv valoarea zero dacă funcția eșuează.

<titlu>Scrierea într-un fișiere/titlu>

Spre deosebire de varietatea de funcții furnizate pentru citirea fișierelor, PHP oferă o singură funcție pentru scrierea în fișiere, și anume fwrite (). Funcția are

următoarea formă:

```
fwrite (identificator fișier, data)
```

unde identificator fișier este identificatorul de fișier returnat de funcția `fopen ()`, iar data este o valoare șir care determină datele care urmează a fi scrise. Dacă execuția funcției reușește, returnează numărul octeților scriși; în caz contrar, returnează valoarea - 1.

Iată un exemplu care prezintă modul de scriere a datelor într-un fișier:

```
şfh = fopen („jurnal.txt”, „a”);  
If (! şfh)  
(  
die („Nu a fost deschis fișierul <I>jurnal.txt</I>.”);  
  
şok = fwrite (şfh, „Acestea sunt date bune. \n”);  
echo „<BR>Rezultatul scrierii: şok”;  
felose (şfh);
```

Programul prezentat în exemplul anterior scrie în fișier o linie de text. Deoarece fișierul a fost deschis folosind modul „a”, datele sunt atașate la fișier; cu alte cuvinte, datele sunt scrise după toate datele existente în fișier. Observați că a fost scris și un caracter de terminare a liniei („\n”), astfel încât fișierul să poată fi citit linie cu linie la un moment de timp ulterior. Dacă lucrați cu un fișier text, în general trebuie să includeți un caracter de terminare a liniei la sfârșitul fiecărei linii scrise în fișier.

Programul din exemplu scrie în fișier o singură linie de text. Totuși, puteți scrie mai multe linii, dacă doriți. Dacă apelați funcția `fwrite ()` din interiorul unei bucle, aveți posibilitatea de a scrie mai multe linii. După ce ați scris toate liniile de care aveți nevoie, închideți fișierul

prin apelarea funcției `fclose()`.

PHP mai furnizează și o formă alternativă a funcției `fwrite()`:

`fwrite (identificator fișier, data, lungime)`

Această formă include un al treilea argument, și anume lungime, care vă permite să specificați numărul maxim de octeți care vor fi scriși.

194

<Sugestie>

Argumentul lungime al funcției `fwrite()` trebuie utilizat atunci când se scrie în fișiere binare sub Microsoft Windows. De asemenea, Windows preferă secvența de terminare a liniei „`\r\n`”. Atunci când scrieți programe PHP pentru sisteme Windows, este de preferat să folosiți secvența Windows de terminare a liniei.

</sugestie>

<sugestie>

PHP dispune de o altă funcție pentru scrierea fișierelor, în speță `fputs()`. Totuși, în afară de nume, `fputs()` este una și aceeași funcție cu `fwrite()`. Deci, practic, `fputs()` și `fwrite()` reprezintă una și aceeași funcție, cu nume diferite.

</sugestie>

<titlu>Proiect 11 - 1: Un contor pentru numărul de deschideri ale unei pagini</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți construi un script care numără de câte ori s-a obținut accesul la o anumită pagină Web.

<titlu>Scopurile proiectuluie/titlu>

— Prezentarea modului de citire și scriere a unui fișier folosind PHP

— Prezentarea modului de creare a unui contor utilizat într-o pagină Web

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit cu.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php
şefile = basename ($PHP SELF). „dat”;
şfh = fopen (şefile, „r + ”);
If (! şfh)
(
die („<BR>Nu a fost deschis fişierul <I>şefilee/I>.”);

şi = fgets (şfh, 6);
şcount = (int) şi;
şcount = şcount + 1;
şcount = str pad (şcount, 6);
rewind (şfh);
fwrite (şfh, şcount);
echo „şcount”;
felose (şfh);
?
```

2. Plasați următorul script PHP într-un fișier numit ctr-test.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, inserându-l în același catalog ca și fișierul cu.php:

<HTML>

<HEAD>

```
<TITLE>ctr-test.phpe/TITLE>  
</HEAD>  
<BODY>  
Această pagină a fost deschisa de <B>
```

195

```
<? php include „cu.php”?  
</B> ori.  
</BODY>  
</HTML>
```

3. Creați fișierul ctr-test.php. dat în același catalog care conține scripturile pe care le-ați încărcat. Puteți crea fișierul prin emiterea comenzii

touch ctr-test.php. dat

Asigurați-vă că PHP are acces de citire și de scriere la fișier. Dacă nu știți precis cum trebuie să efectuați această operație, luați legătura cu administratorul dumneavoastră de sistem.

4. Alocați un timp studiului scriptului PHP cu.php. Observați modul în care scriptul folosește variabila PHP \$PHP_SELF pentru a determina numele fișierului care o conține și apoi atașează particula. dat pentru a forma numele fișierului care conține contorul de pagină. De asemenea, remarcați funcțiile pe care le folosește scriptul pentru a executa operațiile cu fișiere.

5. Alocați un timp studiului scriptului PHP ctr-test.php. Remarcați că acest script este alcătuit mai ales din coduri HTML; în fișier apare o singură linie PHP. Instrucțiunea include determină limbajul PHP să includă conținutul fișierului cu.php în fișierul ctr-test.php atunci când este deschis acesta din urmă.

6. Orientați un browser Web spre adresa URL a scriptului ctr-test.php. Browserul trebuie să afișeze numărul de deschideri ale paginii. Prin reîmprospătarea paginii se determină incrementarea contorului din pagină.

<titlu>Obținerea accesului exclusiv la un fișiere/titlu>

Web-ul ridică o problemă specială pentru dezvoltatorii de programe, deoarece mai mulți utilizatori pot avea acces simultan la un singur script PHP. Uneori, accesul simultan poate avea ca rezultat deteriorarea fișierului. Pentru a vedea cum se poate produce aceasta, să luăm în considerare procesul de acces și actualizare a contorului de pagini asociat unei pagini Web. Să presupunem că, inițial, contorul paginii are valoarea 100. Acest proces implică următoarea succesiune de evenimente:

1. Deschide fișierul care conține valoarea contorului.
2. Citește fișierul, obținând valoarea curentă a contorului (100).
3. Incrementează contorul (101).
4. Scrie în fișier, stocând valoarea actualizată a contorului (101).
5. Închide fișierul.

Acum, să vedem ce se poate întâmpla dacă două procese obțin acces simultan la pagina Web și la contorul său, astfel încât etapele celor două procese se întrepătrund. Tabelul 11 - 4 prezintă rezultatul.

196

<tabel 11 - 4 Acces conflictual la un fișier>

Procesul nr. 1

1. Deschide fișierul care conține valoarea contorului.
2. Citește fișierul, obținând valoarea curentă a

contorului (100).

3. Incrementează contorul (101).

4. Scrie în fișier, stocând valoarea actualizată a contorului (101).

5. Închide fișierul.

Procesul nr. 2

1. Deschide fișierul care conține valoarea contorului.

2. Citește fișierul, obținând valoarea curentă a contorului (100).

3. Incrementează contorul (101).

4. Scrie în fișier, stocând valoarea actualizată a contorului (101).

5. Închide fișierul.

Observați că procesul 2 citește fișierul înainte ca procesul 1 să scrie valoarea actualizată a contorului. Ca atare, ambele procese obțin valoarea 100 ca valoare inițială a contorului, incrementează contorul la 101 și scriu 101 ca valoare incrementată a contorului. Deci, deși două procese au obținut accesul la pagină, contorul paginii s-a incrementat cu numai o unitate, în cazul în care compensația dumneavoastră depinde de numărul vizitatorilor paginii, aceasta este o problemă extrem de serioasă.

Pentru a evita problema, este necesar ca fiecare proces să obțină acces exclusiv la fișierul care conține contorul din pagină. Astfel, accesul la fișier este succesiv: fișierul este folosit mai întâi de un proces, și apoi de celălalt. Atâta vreme cât procesele sunt împiedicate să obțină simultan accesul la fișier, contorul nu va indica valori eronate.

Funcția flock () permite unui proces să obțină un acces exclusiv la un fișier, acordând procesului o blocare a fișierului. Funcția are forma:

flock (identificator fișier, operație)

unde identificator fișier este identificatorul de fișier returnat de funcția fopen (). Argumentul operație este o constantă sau o expresie care specifică operația dorită, după cum urmează:

<tabel>
Operație
Descriere

LOCK SH

Obține o blocare partajată a fișierului specificat. Mai multe procese pot deține o blocare partajată; pentru un fișier însă, niciun proces nu poate obține o blocare partajată în timp ce un alt proces deține o blocare exclusivă. Procesul va aștepta până când are posibilitatea de a obține blocarea cerută.

LOCK EX

Obține o blocare exclusivă pentru fișierul specificat. Un singur proces poate deține o blocare exclusivă a unui fișier. Procesul va aștepta până când are posibilitatea de a obține blocarea cerută.

LOCK SH + LOCK NB

Încearcă să obțină o blocare partajată a fișierului specificat; totuși, nu așteaptă obținerea blocării, dacă aceasta nu este disponibilă imediat.

LOCK EH + LOCK NB

Încearcă să obțină o blocare exclusivă pentru fișierul specificat; totuși, nu așteaptă obținerea blocării, dacă aceasta nu este disponibilă imediat.

LOCK UN

Eliberează blocarea fișierului specificat.

</tabel>

Funcția flock () returnează true în caz de reușită, respectiv false () când blocarea solicitată nu poate fi obținută (LOCK SH și LOCK Ex) sau eliberată (LOCK UN).

<sugestie>

Blocarea este o activitate care se desfășoară în comun. Procesele nu au niciodată accesul interzis la fișiere, ci numai la blocări. Ca atare, un proces care nu încearcă să blocheze un fișier poate obține acces la fișier chiar dacă un alt proces a cerut și a obținut o blocare exclusivă a fișierului.</sugestie>

<Atenție>

Unele servere Web, inclusiv IIS de la Microsoft, rulează un singur proces multifir. În asemenea situații, funcția flock () nu va reuși să furnizeze acces exclusiv la fișiere.</Atenție>

<titlu>Proiect 11 - 2: Un contor îmbunătățit al accesului la o pagină</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți construi un script care numără de câte ori a fost deschisă o pagină Web. Scriptul de față îl îmbunătățește pe cel prezentat anterior. Scriptul blochează fișierul care conține contorul cu numărul de deschideri ale paginii, astfel încât accesul simultan să nu cauzeze o numărare eronată.

<titlu>Scopurile proiectului</titlu>

- Prezentarea modului de blocare a fișierelor
- Prezentarea modului de implementare a unui

contor mai fiabil de cuantificare a accesului la o pagină

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit letr.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php
$fh = fopen ($file, „r + ”)
or die („<BR>Nu a fost deschis fișierul
<I>$filee/I>.”);
flock ($fh, LOCK EX)
or die („<BR>Nu poate bloca fișierul
<I>$filee/I>.”);
$î = fgets ($fh, 6);
$scout = (int) $î + 1;
$scout = str pad ($scout, 6);
rewind ($fh)
or die („<BR>Nu poate derula
fișierul<I>$filee/I>.”);
If (fwrite ($fh, $scout) = - 1)
(
die („<BR>Nu poate scrie în fișier <I>$filee/I>.”);

echo „$scout”;
flock ($fh, LOCK UN)
or die („<BR>Nu poate debloca fișierul
<I>$filee/I>.”);
felose ($fh)
or die („<BR>Nu poate închide fișierul
<I>$filee/I>.”);
?
```

2. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit `letriest.php` și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, inserându-l în același catalog ca și fișierul `letr.php`:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>letriest.php</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<? php șefile = „letriest.php. dat”?
Această pagină a fost deschisa de <B>
<? php include „letr.php”?
</B> ori.
</BODY>
</HTML>
```

3. Creați fișierul `letriest.php. dat` în același catalog care conține scripturile pe care le-ați încărcat. Puteți crea fișierul prin emiterea comenzii

```
touch letriest.php. dat
```

Asigurați-vă că PHP are acces de citire și de scriere la fișier. Dacă nu știți precis care este modul de executare a acestei operații, luați legătura cu administratorul dumneavoastră de sistem.

4. Alocați un timp studiului scriptului PHP `letr.php`. Remarcați modul de realizare a blocării și a deblocării fișierului.

5. Alocați un timp studiului scriptului PHP `letriest.php`. Remarcați că este foarte puțin diferit de scriptul folosit în cadrul Proiectului 11 - 1.

6. Orientați un browser Web spre adresa URL a scriptului `letriest.php`. Browserul va afișa numărul de

deschideri ale paginii respective. Prin reîmprospătarea paginii este determinată incrementarea contorului paginii.

7. Orientați două browsere Web spre adresa URL a scriptului letriest.php. Încercați să determinați browserele să obțină simultan accesul la pagină. Chiar dacă veți reuși această operație, blocările aplicate fișierelor vor asigura actualizarea în mod adecvat a contorului de pagină.

<titlu>Copierea unui fișiere/titlu>

PHP furnizează o funcție care facilitează copierea fișierelor, și anume funcția copy (). Funcția copy () are următoarea formă:

copy (sursa, destinația)

unde sursa este numele sau calea fișierului care urmează a fi copiat, iar destinație este numele sau calea copiei. Funcția returnează true dacă operația de copiere reușește; în caz contrar, returnează false.

Iată un exemplu în care este prezentat modul de utilizare a funcției copy ():

```
şok = copy („test.txt”, „test.txt. bak”);  
If (! şok)  
(  
die („<BR> Nu a reuşit să copieze fişierul.”);
```

Exemplul creează o copie de siguranță a fișierului test. txt, cu numele test. txt. bak.

199

<Remarcă>

Rețineți că PHP trebuie să aibă acces de scriere la

catalogul în care se va afla copia; în caz contrar, PHP nu va putea crea copia. </Remarcă>

<Atenție>

Funcția copy () va suprascrie fișierul destinație, dacă acesta există.

</Atenție>

<titlu>Modificarea numelui unui fișiere</titlu>

PHP furnizează o funcție care vă permite să modificați numele unui fișier, și anume rename (), funcție care are următoarea formă:

```
rename (nume vechi, nume nou)
```

unde nume vechi este numele sau calea originală a fișierului, iar nu nou este numele sau calea dorită. Funcția returnează true dacă operația de modificare a numelui a reușit; în caz contrar, returnează false.

Iată un exemplu care ilustrează modul de utilizare a funcției rename ():

```
$ok = rename („test.txt”, „TEST.txt”);  
If (! $ok)  
(  
die („<BR> Nu a reușit să modifice numele  
fișierul.”);
```

Exemplu modifica numele fișierului test.txt, atribuindu-i numele TEST.txt.

cremarcă>

Rețineți că PHP trebuie să aibă acces de scriere la catalogul în care se va afla fișierul cu numele modificat; în cazcontrar, PHP nu va putea modifica numele fișierului.

</remarcă>

<Atenție>

Ca și în cazul comenzii UNIX mv, funcția rename () va suprascrie fișierul destinație, dacă acesta există.
</Atenție>

<titlu>Ștergerea unui fișiere/titlu>

PHP furnizează o funcție care vă permite să ștergeți un fișier, și anume unlink (). Funcția are următoarea formă:

unlink (nume fișier)

unde nume fișier este numele sau calea fișierului care urmează a fi șters. Funcția returnează true dacă operația de ștergere a avut succes, respectiv false în caz contrar.

200

Iată un exemplu care prezintă modul de utilizare a funcției unlink ():

```
şok = unlink („test.txt”);  
If (! şok)  
(  
die („<BR> Nu a reuşit să şteargă fişierul.”);
```

Programul din exemplul anterior șterge fișierul test.txt.

cremarcă>

Rețineți că PHP trebuie să aibă acces de scriere la

catalogul în care se află fișierul; în caz contrar, PHP nu va putea șterge fișierul. </remarcă>

cremarcă>

În conformitate cu manualul PHP, funcția unlink () „s-ar putea să nu funcționeze” în sistemele Microsoft Windows. </remarcă>

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Am văzut formulare HTML care permit utilizatorului să încarce un fișier în server. Cum pot crea un asemenea formular și cum îl pot folosi cu PHP?

Răspuns: Pentru a crea un formular de încărcare, specificați ENCTYPE = „multipart/form-data” în eticheta FORM și includeți un control de introducere a datelor cu atributul TYPE = „FILE”. Iată un exemplu:

<HTML>

<HEAD>

<TITLE>încarca.html</TITLE>

</HEAD>

<BODY>

<H2>Încărcarea fișierelor</H2>

<FORM METHOD = „POST” ACTION = „încarca.php”
ENCTYPE = „multipart/form-data” >

Încarcă acest fișier:

<INPUT NAME = „fișier utilizator” TYPE = „FILE”

>

<INPUT TYPE = „SUBMIT” VALUE = „Trimite
fișierul” >

</FORM>

</BODY>

</HTML>

Când utilizatorul apasă pe butonul de trimitere, browserul încarcă fișierul în server. Scriptul

dumneavoastră PHP poate obține accesul la calea fișierului încărcat astfel:

```
SHTTP POST FILES [„fișier utilizator”] l „imp name”]
```

201

unde fișier utilizator este valoarea atributului NAME asociat controlului IMPUT folosit pentru încărcarea fișierului.

La terminarea execuției scriptului, PHP șterge în mod automat fișierul încărcat. Dacă doriți să salvați fișierul, puteți invoca funcția move uploaded file (). De exemplu:

```
stersult = move uploaded file (SHTTP POST FILES  
[„fișier uti Lizator”]
```

```
[„imp name”], „/home/bill/test.txt”);
```

```
stersult = stersult? „true”: „false”;
```

```
echo „<BR>move uploaded file (): stersult”;
```

Funcția move uploaded file () vă impune să specificați calea fișierului încărcat și calea unde doriți să fie mutat fișierul. Funcția returnează true dacă operația reușește, respectiv false în caz contrar. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care este valoarea de mod folosită pentru a solicita acces de citire la un fișier?

— Care este funcția folosită pentru închiderea unui fișier?

— Care este funcția folosită pentru a citi o linie de text dintr-un fișier?

— Care este funcția folosită pentru a scrie într-un fișier? </Test „la minut” >

<titlu>Utilizarea cataloagelor/titlu>

În afară de suita sa de funcții destinate lucrului cu

fișiere, PHP include și funcții pentru utilizarea cataloagelor. Cele mai importante funcții pentru utilizarea cataloagelor vă permit să obțineți catalogul de lucru și să lucrați cu acesta, să manipulați căi de acces, să citiți conținutul unui catalog, să vizualizați și să modificați privilegiile unui catalog, precum și să creați și să ștergeți cataloage.

<titlu>Obținerea și modificarea catalogului de lucru
e/titlu>

Funcția `getwd ()` returnează un șir care conține catalogul curent de lucru. Funcția nu necesită argumente și, implicit, poate fi utilizată astfel:

```
sedir = getwd ();
```

Pentru a schimba catalogul curent de lucru, invocați funcția `chdir ()`, care are următoarea formă:

<notă>

Răspunsuri la test:

— „r” sau oricare dintre opțiunile „r + ”, „W + ” sau „a + ”.

— `Fclose ()`

— `Fgets ()`

— `FwriteO`</notă>

202

`chdir (nume catalog)`

unde `nume catalog` este calea sau numele catalogului de lucru dorit. Funcția returnează `true` dacă operația reușește; în caz contrar, returnează `false`.

De exemplu, pentru a face din `/imp` catalogul curent

de lucru, invocați funcția `chdir ()` după cum urmează:

```
şok = chdir („/imp”);  
If (şok)  
(  
die („Nu a putut schimba catalogul de lucru.”);
```

<titlu>Manipularea căilor de accese/titlu>

PHP include numeroase funcții utile pentru manipularea căilor de acces. Funcția `dirname ()` preia calea de acces la un fișier și returnează toată calea, mai puțin componenta finală a căii specificate, în cazul în care componenta finală este un fișier, funcția vă ajută să izolați numele fișierului de restul căii. De exemplu, dacă se dă calea „home/bill/bin/script.php”, funcția va returna „home/bill/bin”. Funcția are următoarea formă:

```
dirname (cale)
```

Funcția `basename ()` execută operația complementară, returnând numai componenta finală a căii specificate. De exemplu, dacă este dată calea „home/bill/bin/script.php”, funcția va returna „script.php”. Funcția are următoarea formă:

```
basename (cale)
```

Dacă doriți să executați mai multe operații cu o cale, funcția `pathinfo ()` vă poate fi de folos. Această funcție returnează un tablou asociativ care include trei elemente rezultatul invocării funcției `dirname ()` având ca argument calea respectivă, rezultatul invocării funcției `basename ()` având ca argument calea respectivă, precum și extensia fișierului (dacă există) asociată rezultatului invocării funcției `basename ()` având ca argument calea respectivă.

Iată un exemplu care prezintă modul de utilizare a funcției `pathinfo ()`:

```
$info = pathinfo („/home/bill/bin/script.php”);  
foreach ($info as $nume => $valoare)  
(  
echo” <BR>$nume = >$valoare”;
```

Datele de ieșire ale exemplului sunt următoarele:

```
dirname = >/home/bill/bin basename = >script.php  
extension = >php
```

203

<Atenție>

Versiunea PHP 4.04 pl1 își încheie execuția dacă invocați funcția `pathinfo ()` pe o cale din care lipsește extensia fișierului. Se pare că acest defect de program a fost remediat în versiunea PHP 4.05. </Atenție>

<titlu>Vizualizarea și modificarea privilegiilor de cataloage/titlu>

Puteți invoca funcțiile rezumate în tabelul 11 - 1 folosind ca argumente fișiere sau cataloage. Aceste funcții vă permit să vizualizați o varietate de caracteristici ale cataloagelor, inclusiv privilegiile de catalog, care sunt returnate de funcția `fileperms ()`.

Similar, puteți invoca funcția `chmod ()`, care a fost descrisă anterior, folosind ca argument un fișier sau un catalog. Utilizați această funcție pentru a stabili privilegiile de catalog exact așa cum ați folosi-o pentru a stabili privilegiile de fișier.

<titlu>Citirea conținutului unui cataloge/titlu>

PHP furnizează trei funcții care vă permit să citiți conținutul unui catalog, ca și cum catalogul ar fi un fișier. Aceste funcții sunt:

- Opendir (), care permite citirea unui catalog
- Readdir (), care citește o intrare dintr-un catalog
- Closedir (), care închide catalogul, eliberând resursele alocate de funcția opendir ()

Rezultatul apelării funcției readdir () este un șir care conține numele următorului fișier sau subcatalog al catalogului deschis. Funcția returnează false atunci când au fost citite toate intrările din catalog.

Iată un exemplu care prezintă modul de utilizare a acestor funcții pentru citirea conținutului unui catalog:

```
şdh = opendir („/home/bill/www”);
If (! şsh)
(
die („Nu a reuşit să deschidă catalogul.”);

şi = readdir (şdh);
while (şi)
(
echo „<BR>şi”;
şi = readdir (şdh);

closedir (şdh);
```

Datele de ieşire ale exemplului sunt asemănătoare cu următoarele:

```
...
php index.html phpinfo.php
```

<titlu>Crearea unui cataloge/titlu>

Pentru a crea un catalog, invocați funcția `mkdir ()`, care are următoarea formă:

```
mkdir (nume catalog, mod)
```

unde `nume catalog` este calea sau numele catalogului care urmează a fi creat, iar `mod` atribuie privilegiile care trebuie acordate noului catalog. În `mod normal`, prima cifră a argumentului `mod` trebuie să fie 0, astfel încât PHP să-l perceapă ca pe o valoare scrisă în octal. Funcția returnează `true` dacă creează catalogul; în caz contrar, returnează `false`. De exemplu, pentru a crea un catalog denumit `test` și pentru a-i atribui privilegiile `rwxr-x-x`, invocați funcția `mkdir ()` după cum urmează:

```
mkdir („test”, 0751)
```

<Sugestie>

Puteți folosi funcția `rename ()` pentru a modifica numele unui catalog. </Sugestie>

<titlu>Ștergerea unui cataloge/titlu>

Pentru a șterge un catalog, invocați funcția `rând ir ()`, transferându-i ca argument calea sau numele catalogului care urmează a fi șters. De exemplu, pentru a șterge catalogul `/home/bill/vechi`, invocați funcția `rând ir ()` după cum urmează:

```
rând ir („/home/bill/vechi”)
```

Se pot șterge numai cataloage vide. Funcția va returna zero în cazul producerii unei erori.

<Test „la minut” >

— Care este funcția folosită pentru citirea unei intrări dintr-un catalog?

— Care este funcția folosită pentru a obține extensia de fișier asociată unei căi?

— Care este funcția ce returnează calea catalogului curent de lucru? </Test „la minut” >

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Există și alte funcții PHP care operează cu fișiere și cataloage și despre a căror existență ar trebui să știi?

Răspuns: Deși acesta este un capitol foarte lung, nu putem să discutăm despre fiecare funcție PHP care lucrează cu fișiere și cataloage, în plus, nu sunt

<Notă>

Răspunsuri la test:

— Readdir (), cu opendir () și closedir ()

— Pathinfo ()

— Getcwd () </Notă>

205

puține funcțiile cu elemente „ciudate”, care au fost omise din motive de simplitate și concizie. Pentru mai multe informații, examinați manualul PHP pe suport electronic, la adresa www.php.net. Este necesar să procedați astfel mai ales dacă folosiți PHP sub Microsoft Windows. De asemenea, familiarizați-vă cu baza de date cu defecte de program existentă la adresa www.php.net. Acolo veți descoperi cele mai recente informații cu privire la remedii și soluții ocolitoare, care pot influența comportarea funcțiilor care operează cu fișiere și

cataloage.

</Sfatul specialistului>

<titlu>Proiect 11 - 3: Un program de răsfoire a
agendei cu adrese</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți construi un script care
vă permite să parcurgeți un fișier text care conține o
agendă de adrese. De asemenea, scriptul vă va permite să
adăugați intrări noi în agenda cu adrese.

<titlu>Scopurile proiectului</titlu>

— Prezentarea modului de navigare în fișiere

— Prezentarea modului de utilizare a limbajului PHP
pentru a stabili atributul VALUE asociat unui control de tip
formular

<titlu>Pas cu pase</titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier numit
browser.php și încărcați acest fișier în serverul
dumneavoastră PHP:

<HTML>

<HEAD>

<TITLE>Program de navigare în agenda cu
adrese</TITLE>

</HEAD>

<BODY>

<H2>Program de navigare în agenda cu adrese</H2>

<FORM METHOD = " POST" ACTION = "
browser.php" >

<? php if (isset (\$stanga))

(

\$offset = 49;

If (\$offset<0)

(

\$offset = 0;


```
şfh = fopen („o carte.txt”, „r”);  
If (! şfh)  
(  
die („<BR>Nu s-a reuşit deschiderea fişierului.”);
```

```
fseek (şfh, şoffset, SEEK SET);
```

```
şnume = fread (şfh, 24);  
semail = fread (şfh, 24);  
felose (şfh);
```

```
elseif (isset (şdreapta))  
(
```

```
(  
şoffset + = 49;  
If (şoffset<0)  
(  
şoffset = 0;
```

```
şfh = fopen („o carte.txt”, „r”);  
If (! şfh)  
(  
die („<BR>Nu s-a reuşit deschiderea fişierului.”);
```

```
fseek (şfh, şoffset, SEEK SET);
```

```
şnume = fread (şfh, 24);  
semail = fread (şfh, 24);  
felose (şfh);
```

```
elseif (isset (şcauta))
```

```

(
şoffset = 0;
şmodel = şnume;
şnume = „”;
semail = „”;

şfh = fopen („o carte.txt”, „r”);
If (! şfh)
(
die („<BR>Nu s-a reuşit deschiderea fişierului.”);

fseek (şfh, şoffset, SEEK SET);
şi = fgets (şfh, 256);
while (! feof (şfh))
(
şnume fişier = fread (şfh, 24);
semail fişier = fread (şfh, 24);
şi dentic = scristr (şnume fişier, $ model);
If (şi dentic! = false) break;
şoffset + = 49;

felose (şfh);
şoffset + = 49;
şnume = şnume fişier;
semail = semail fişier;

elseif (isset (şadauga))
(
şnume = str pad (şnume, 24);
semail = str pad (semail, 24);

```

```
şfh = fopen („o carte.txt”, „r”);  
If (! şfh)  
(  
die („<BR>Nu s-a reuşit deschiderea fişierului.”);
```

```
fwrite (şfh, şnume);  
fwrite (şfh, email);  
fwrite (şfh, „\n”);  
şoffset = ftell (şfh) - 49;
```

```
felose (şfh);
```

```
şnume = trim (şnume);  
seamli = trim (semail);
```

```
?  
<BR>Nume:  
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " nume".  
<? php echo „VALUE = " şnume"?»  
<BR>  
<BR>Adresa de e-mail:  
<BR><INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " e-MAIL".  
<? php echo „VALUE = " se MAIL"?»
```

```
<BR>  
<BR>  
<INPUT TYPE = " SUBMIT" NAME = " cauta"  
VALUE = " Cauta" >  
<INPUT TYPE = " SUBMIT" NAME = " stânga"  
VALUE = " e >  
<INPUT TYPE = " SUBMIT" NAME = " dreapta"  
VALUE = " >" >  
<INPUT TYPE = " SUBMIT" NAME = " adauga"
```

```
VALUE = " adauga" >  
<INPUT TYPE = " SUBMIT" NAME = " offset".  
<? php echo „VALUE = " șoffset"?»  
</FORM>  
</BODY>  
</HTML>
```

2. Încărcați textul următor în server, atribuindu-i numele o carte.txt și plasându-l în același catalog ca și scriptul:

Al Nall albrowncow.com
Bob Tale bobstories.com
Chuck Stake chuckbeef.com
Ed Nogg edbeverage.com
Xi Lentz xiquiet.com
Yo Hoho yopirates.com
Zak Cloth zakashes.com

Fiecare linie a fișierului trebuie să aibă exact 48 de caractere; adresele de e-mail trebuie să înceapă de la coloana 25.

3. Alocați un timp studiului scriptului PHP. Observați că scriptul conține un formular HTML și că atributul ACTION al etichetei FORM se referă la fișierul script, care combină într-un singur fișier formularul HTML și instrucțiunile PHP care prelucrează datele din formular.

4. Remarcați utilizarea variabilei șoffset pentru a urmări poziția curentă în timpul navigării. Deoarece cele două câmpuri (nume și adresă de e-mail) stocate în fișier au dimensiuni fixe, logica programului este simplă; în cazul în care câmpurile ar fi avut dimensiuni variabile, logica programului ar fi fost sensibil mai complexă.

5. De asemenea, observați modul în care se folosește PHP pentru a stabili atributele VALUE ale casetelor cu text denumite nume și email, pe baza valorilor variabilelor PHP cu același nume.

6. Asigurați-vă că PHP are acces de citire și scriere la fișierul o carte.txt. Dacă nu știți sigur cum trebuie să procedați, apălați la administratorul dumneavoastră de sistem.

7. Orientați un browser Web spre adresa URL a fișierului script. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător celui prezentat în continuare. Puteți folosi butoanele pentru a naviga înainte și înapoi în fișier, pentru a căuta un nume care conține un text specificat, respectiv pentru a adăuga o nouă intrare în lista cu adrese.

<ecran>

Address Book Browser

<câmpuri>

Nane: Al Nall

Email address: albrowncow.com

</câmpuri>

<butoane>

Search

add

</butoane>

</ecran>

<Test de evaluare>

(vid) 1. Care este comanda UNIX care șterge catalogul test?

2. Care sunt privilegiile numerice pe care le veți

atribui unui fișier pentru a acorda utilizatorului său numai accesul pentru citire și pentru a nu acorda altor utilizatori nicio categorie de acces?

3. Care este apelul de funcție care deschide fișierul test.txt, acordând accesul de atașare și de citire la un fișier?

4. Care este apelul de funcție care stabilește poziția pointerului fișierului asociat identificatorului și la sfârșitul fișierului?

5. Care este apelul de funcție care returnează privilegiile asociate catalogului /test?

209

<titlu>Modulul 12: Expedierea și recepționarea mesajelor de poștă electronică</titlu>

<titlu>Scopuri</titlu>

— Învățați să expediați mesaje de e-mail prin intermediul protocolului SMTP

— Învățați să obțineți accesul la mesajele de e-mail rezidente pe un server IMAP

— Învățați să manipulați mesajele și dosarele IMAP

În cadrul acestui modul, este explicat modul de utilizare a limbajului PHP pentru a expedia, respectiv pentru a recepționa mesaje de e-mail. Pentru ca funcționalitățile prezentate în acest modul să fie utilizabile, serverul dumneavoastră PHP trebuie configurat astfel încât să accepte IMAP. Mai mult, scripturile dumneavoastră PHP trebuie să fie capabile de a obține accesul la serviciile SMTP (Simple Mail Transfer Protocol) și IMAP (Interim Mail Access Protocol). Așadar, consultați-vă cu administratorul dumneavoastră de sistem înainte de a investi timp în depanarea exemplurilor; problema o poate

constitui serverul PHP, nu dumneavoastră sau exemplul prezentat.

<titlu>Expedierea mesajelor de poștă electronică</titlu>

Configurația PHP standard acceptă expedierea mesajelor de e-mail prin intermediul SMTP (abreviere de la Simple Mail Transfer Protocol). Acesta este protocolul standard folosit pentru transferul mesajelor de e-mail de la un sistem la altul, prin intermediul Internetului.

Mesajele de e-mail sunt alcătuite din două părți: o serie de antete de mesaj și un corp. Antetele de mesaj indică adresa destinatarului și subiectul mesajului, precum și alte informații. Corpul conține mesajul în sine.

Pentru a expedia un mesaj de e-mail prin intermediul SMTP, invocați funcția mail (), care are următoarea formă:

mail (destinatar, subiect, corp)

unde destinatar indică adresa de e-mail a destinatarului, subiect specifică antetul de e-mail care conține subiectul mesajului, iar corp este corpul mesajului. Se obișnuiește ca adresele de e-mail să includă și adresa de e-mail a expeditorului. Pentru a include adresa de e-mail a expeditorului, folosiți următoarea formă a funcției mail:

mail (destinatar, subiect, corp, antete)

unde antete specifică adresele de e-mail suplimentare, precum antetul from:

210

Iată un exemplu care prezintă modul de expediere a

unui mesaj de e-mail, care conține un antet ce include adresa de e-mail a expeditorului:

```
mail (billosborne.com.
```

```
„Acesta este subiectul mesajului”.
```

```
„Acesta este corpul unui mesaj foarte scurt”.
```

```
„From: expeditorosborne.com”)
```

Puteți specifica mai mulți destinatari prin separarea fiecărui destinatar de următorul prin intermediul unei virgule:

```
mail (billosborne.com, bobosborne.com.
```

```
„Acesta este subiectul mesajului”.
```

```
„Acesta este corpul unui mesaj foarte scurt”.
```

```
„From: expeditorosborne.com”)
```

Funcția mail () returnează true dacă serverul SMTP acceptă mesajul; în caz contrar, returnează false. Rețineți că acceptarea de către serverul SMTP nu garantează transmiterea către destinatar a mesajului dumneavoastră de e-mail. Nu există nicio modalitate 100% sigură de a verifica faptul că mesajul dumneavoastră a fost transmis, așa cum nu există nicio modalitate absolut sigură de a garanta că destinatarul a citit mesajul, la înțeles și a fost de acord cu el.

Unele servere SMTP refuză să accepte adrese și antete care conțin spații albe la sfârșit. Dacă scriptul dumneavoastră presupune că utilizatorul va introduce aceste valori trebuie să invocați funcția trim () având valorile respective ca argument. De exemplu:

```
mail (trim ($destinatar), trim ($subiect), $corp.
```

```
„From: „. trim ($expeditor))
```


<Test „la minut” >

— Care este funcția PHP care trimite mesaje de poștă electronică prin intermediul serviciului SMTP?

— Când expediați mesaje de e-mail folosind PHP, care este caracterul folosit pentru a separa între ele adresele mai multor destinatari? </Test „la minut” >

<titlu>Proiect 12 - 1: Un script de trimitere a formularelor</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți construi un script care adună date dintr-un formular HTML și le trimite unui utilizator specificat, prin intermediul poștei electronice. Scriptul este scris de așa manieră încât poate fi controlat folosind variabile de formular HTML. Puteți crea o diversitate de formulare HTML care folosesc scriptul, fără a fi necesară revizuirea scriptului.

<Notă>

Răspunsuri la test:

— Mail ()

— O virgulă</Notă>

211

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Este posibilă utilizarea limbajului PHP pentru expedierea mesajelor de poștă electronică în care sunt incluse fișiere atașate?

Răspuns: Da, dar biblioteca PHP nu include funcții care facilitează această operație. Dacă fișierul atașat nu este un fișier de tip text simplu, trebuie să-l codificați folosind formatul MIME (Multipurpose Internet Mail Extensions). Apoi, puteți încorpora în antete speciale datele codificate în format MIME. Diferiți programatori și autori au scris funcții și clase PHP destinate a simplifica

acest proces. Pentru a învăța mai multe despre fișiere atașate și MIME, vizitați adresa <http://www.phpbuilder.com>. </Sfatul specialistului>

<titlu>Scopurile proiectuluie/titlu>

— Prezentarea modului de expediere a mesajelor de poștă electronică folosind PHP

— Prezentarea modului de creare a unui script reutilizabil care prelucrează datele din formularul HTML

<titlu>Pas cu pase/titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit mailform.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php
```

```
şcorp = „”;  
foreach (s http POST VARS as şnume = >şvaloare)  
(  
şcorp = şcorp. „Şnume = >şvaloare\n”;
```

```
mail (şmailform destinatar, şmailform subiect, şcorp.  
„From: „. şmailform expeditor);  
header („Location: şmailform adresa”);
```

```
?
```

2. Alocați un timp studiului scriptului PHP. Scriptul obține acces la valorile câmpurilor din formular prin intermediul tabloului asociativ SHTTP POST VARS. Apoi, scriptul comasează valorile tuturor câmpurilor în variabila şir şcorp, care este folosită pentru a stabili valoarea corpului mesajului de e-mail.

De asemenea, remarcați și celelalte variabile din

formular, și anume șmailform destinatar, șmailform expeditor și șmailform subiect. Stabilind valorile controalelor asociate ale formularului, puteți specifica adresa de e-mail a expeditorului și a destinatarului, precum și linia de subiect a mesajului de e-mail.

Observați că scriptul folosește funcția PHP header (), care trimite browserului un antet HTTP. Antetul Location (locatie) determină browserul să preia și să afișeze documentul asociat cu adresa URL specificată. Adresa URL în sine este specificată de un câmp ascuns al formularului HTML care trimite date scriptului. Prin stabilirea valorii acestui câmp, puteți specifica pagina pe care o vede utilizatorul după ce datele din formular au fost prelucrate, în mod caracteristic, veți trimite utilizatorul la o pagină în care acestuia i se mulțumește pentru datele introduse sau pentru tranzacție.

212

3. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier denumit mailfrm1.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, înserându-l în același catalog ca și fișierul mailform.php;

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>mailfrm1.html</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<FORM METHOD = " POST" ACTION = "
mailform.php" >
```

```
<H2>Formular de trimitere a datelor pentru e-
maile</H2>
```

Introduceți aici datele dumneavoastră:

```

<BR>
24" > <INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " data" SIZE = "
<BR><BR>
<INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = " Trimite" >

<INPUT TYPE = " HIDDEN" NAME = " mailform
destinatar".
VALUE = bmccartyapu.edu>
<INPUT TYPE = " HIDDEN" NAME = " mailform
expeditor".
VALUE = bmccartyapu.edu>
<INPUT TYPE = " HIDDEN" NAME = " mailform
subiect".
VALUE = " Subiectul" >
<INPUT TYPE = " HIDDEN" NAME = " mailform
adresa".
VALUE = " mailfrm2.html" >

</FORM>
</BODY>
</HTML> HYPERLINK

```

4. Observați că formularul HTML are un singur câmp pentru introducerea datelor de către utilizator, denumit data. Cu toate acestea, scriptul va prelucra toate câmpurile pe care doriți să le definiți.

5. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier numit mailfrm2.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, înserându-l în același catalog ca și fișierul mailform.php:

```

<HTML>
<HEAD>
<TITLE>mailfrm2.html</TITLE>

```

```
</HEAD>
<BODY>
<H2>Mesaj recepționate</H2>
Mulțumim! Datele dumneavoastră au fost trimise!
</BODY>
</HTML>
```

6. Orientați un browser Web către adresa URL a scriptului mailfrm1.html. Browserul afișează următorul ecran:

```
<ecran>
Email Data Subtnission Form
<câmp>
Coter your data here:
</câmp>
<buton>
Submit
</buton>
</ecran>
```

213

7. Introduceți datele aferente formularului și executați clic pe butonul de trimitere. Browserul afișează ecranul alăturat:

```
<ecran>
Email Receipt
Thanks! Your data has been sent on its way!
</ecran>
```

8. Mesajul primit de destinatar este similar cu următorul listing:

Data: Sun, 15 Apr 2005 16: 27: 11 - 0700
Expeditor: billosborne.com
Destinatar: billosborne.com

Subiect: Subiectul

data = Acestea sunt datele pe care le-am introdus.

mailform destinatar = billosborne.com mailform
expeditor = billosborne.com mailform subiect = Subiectul
mailform adresa = mailfrm2.html

<titlu>Recepționarea mesajelor de e-maile/titlu>

Această secțiune tratează elementele fundamentale ale procesului de recepționare prin intermediul IMAP, protocolul Interim Mail Access Protocol. Din păcate, recepționarea mesajelor de e-mail este un proces oarecum mai complex decât expedierea lor; ca atare, această secțiune este semnificativ mai lungă decât precedenta.

Mai mult, deși SMTP face parte din configurația PHP standard, IMAP nu este o componentă a acestei configurații. Deci, dacă administratorul dumneavoastră PHP nu a configurat PHP astfel încât să lucreze cu IMAP, exemplele din această secțiune nu vor funcționa.

<titlu>Deschiderea unei cutii poștalee/titlu>

Un server IMAP este accesibil în același mod ca și un fișier oarecare. Mai întâi, trebuie să deschideți o conexiune cu serverul. Apoi, puteți trimite cereri serverului și puteți primi răspunsuri de la acesta. Când ați terminat de utilizat serverul, trebuie să închideți conexiunea.

Pentru a deschide o conexiune cu un server IMAP, folosiți funcția `imap_open()`, care are următoarea formă:

`Imap open (cutie poștala, identificator utilizator, parola)`

Argumentul numit cutie poștala specifică patru elemente informaționale:

- Numele gazdei sau adresa IP a serverului IMAP
- Protocolul care va fi utilizat (IMAP)

- Portul care se va folosi pentru contactarea serverului (în general 143)
- Cutia poștală care va fi deschisă (în general INBOX)

214

Argumentul folosește numeroși delimitatori pentru a separa un element de altul. Iată o valoare caracteristică a argumentului:

(localhost/imap: 143} INBOX

În cadrul acestui exemplu, numele gazdei este specificat sub forma localhost; acest lucru este posibil când un server PHP și un server IMAP rulează pe același sistem gazdă. În caz contrar, trebuie să specificați numele gazdei care rulează serverul IMAP. De exemplu:

(mail.osborne.com/imap: 143} INBOX

Celelalte argumente ale funcției `imap open ()`, identificator utilizator și parola, specifică identificatorul de utilizator și parola folosite pentru a obține accesul la serverul IMAP. Așa cum funcția `fopen ()` returnează un identificator pe care îl puteți folosi pentru a obține accesul la un fișier, funcția `imap open ()` returnează un identificator pe care îl puteți folosi pentru a obține accesul la serverul IMAP. Dacă PHP nu poate deschide o conexiune cu serverul IMAP, funcția `imap open ()` returnează false.

<Sugestie>

Dacă un script se încheie cu mesajul „Call to undefined function*: `imap open`”, aceasta arată că PHP nu a fost configurat pentru a folosi IMAP. Luați legătura cu administratorul dumneavoastră de sistem, pentru a

beneficia de asistență în rezolvarea acestei probleme.

Iată un exemplu care prezintă modul de invocare a funcției `imap open ()` și testarea rezultatului returnat de funcție:

```
function open mailbox** (sserver, și_dentificator  
utilizator, șparola)  
(  
    echo „\n\n”;  
    echo “<H4>Deschide conexiunea IMAP cu  
sserver.</H4>”;  
    și_dentificator = imap open (sserver. „INBOX”.  
    și_dentificator_utilizator, șparola);  
    If (și_dentificator = false)  
    (  
        echo „Nu s-a putut deschide cutia poștala IMAP  
INBOX.”;  
        print error stack ();  
        die ();  
  
    return și_dentificator;
```

Exemplul este prezentat sub forma unei funcții definite de utilizator, denumită `open mailbox ()`. Puteți folosi această funcție în propriile dumneavoastră scripturi PHP. Funcția `open mailbox ()` generează date de ieșire care vă vor ajuta să fiți la

<notă>

În traducere apel la o funcție nedefinită-N.T.

În traducere deschide cutia poștală - N.T. </notă>

curent cu acțiunile programului dumneavoastră. De asemenea, se execută o verificare a apariției erorilor. Veți economisi un oarecare volum de muncă dacă apelați funcția open mailbox () în loc să apelați direct funcția imap open (). Desigur, dacă datele generate de funcția open mailbox () sau modalitatea de verificare a apariției erorilor nu vă satisfac, le puteți modifica, vă puteți scrie propria dumneavoastră funcție definită de utilizator sau apelați direct funcția imap open ().

<Sugestie >

Dacă nu vă mai amintiți foarte exact de funcțiile PHP definite de utilizator, trebuie să treceți din nou în revistă Modulul 7. </Sugestie >

Observați că funcția open mailbox () apelează funcția print error stack* () dacă apelul la funcția imap open () eșuează. Funcția print error stack () este o altă funcție definită de utilizator. Iată care este definiția acesteia:

```
function print error stack ()
(
    echo „\n\n”;
    echo „<H4>Stiva de erori IMAP</H4>”;
    serori = imap errors ();
    If $ (erori)
    (

        foreach (serori as $scheie = >$valoare)
        (
            echo „\necheie: $valoare”;
```

Funcția apelează funcția de bibliotecă IMAP `imap errors ()`, care returnează un tablou care conține mesaje de eroare. Apoi, funcția parcurge iterativ tabloul, folosind o instrucțiune `foreach`, care afișează fiecare eroare.

<titlu>Comutarea între dosaree/titlu>

În afară de dosarul INBOX standard, IMAP permite unui utilizator să definească dosare, care pot fi folosite de acesta din urmă pentru stocarea și organizarea mesajelor primite, în orice moment, un dosar IMAP - INBOX sau un alt dosar - este considerat ca fiind dosarul curent. După ce ați stabilit o conexiune cu un server IMAP, puteți cere serverului să desemneze alt dosar ca dosar curent. Iată o funcție definită de utilizator care vă permite să procedați astfel:

```
function switch to folder** (și dentificator, sserver,  
şprefix, şdosar)
```

```
(  
  If (şdosar = „INBOX”)
```

<notă>

În traducere afișeas p stiva cu erori - N.T.

În traducere comută la dosar-N.T. </notă>

216

```
(  
  şdosar = sserver. „INBOX”;
```

```
else
```

```
(  
  şdosar = sserver. şprefix. „INBOX”. şdosar;
```

```
echo „\n\n”;
```

```
echo „<H4>Comuta în dosarul şdosare/H4>”;
```

```
şok = imap reopen (şi identificador, şdosar);  
If (şok = false)  
(  
echo „\unu a putut deschide dosarul specificat.”;  
print error stack ();
```

Funcţia definită de utilizator invocă funcţia IMAP `imap reopen ()`, care preia două argumente: identificadorul returnat de funcţia `imap open ()` (sau de către funcţia definită de utilizator `open mailbox ()`, care apelează funcţia `imap open ()`) şi numele dosarului care urmează a fi deschis. Funcţia definită de utilizator preia, în afară de identificador, numeroase alte argumente, pe care le foloseşte pentru a alcătui numele dosarului. Puteţi apela funcţia `switch to folder ()` astfel:

```
switch to folder („(localhost/imap: 143}”, „— /mail/”,  
„dosarul”)
```

<Remarcă>

De obicei, numele dosarelor IMAP sunt obţinute prin prefixarea numelui dosarului cu particula „— /mail/” şi „INBOX”, aşa cum o presupune funcţia `switch to folder ()` şi invocarea dată ca exemplu. Cu toate acestea, un administrator de sistem poate configura o altă politică de atribuire a numelor. Dacă aveţi o problemă cu utilizarea funcţiei `switch to folder ()`, luaţi legătura cu administratorul dumneavoastră de sistem, pentru a determina politica adecvată de denumire a dosarelor.

<titlu>Închiderea unei cutii poştalee/titlu>

Când aţi terminat de utilizat un server IMAP, trebuie

să îl închideți, așa cum închideți un fișier atunci când ați finalizat utilizarea acestuia. Iată o funcție definită de utilizator pentru închiderea unei conexiuni IMAP:

```
function close mailbox (și dentificator)
(
echo „\n\n”;
echo „<H4>Închide conexiunea IMAP</H4>”;
șok = imap close (și dentificator);
If (șok = false)
(
echo „\nuu a reușit să închidă cutia poștala.”;
print error stack ();
```

217

Funcția folosește funcția din biblioteca IMAP `imap close ()` și funcția definită de utilizator `print error stack ()` care a fost prezentată anterior.

<titlu>Obținerea informațiilor referitoare la o cutie poștală</titlu>

După deschiderea unei conexiuni IMAP, puteți obține acces la informații care descriu cutia poștală curentă. De exemplu, iată o funcție definită de utilizator care returnează numărul mesajelor din cutia poștală curentă:

```
function get message count* (și dentificator)
(
return imap num msg (și dentificator);
```

Funcția definită de utilizator nu face decât să apeleze

funcția din biblioteca IMAP `imap num msg ()`. Totuși, puteți adăuga linii de program suplimentare la funcția definită de utilizator; de exemplu, puteți adăuga o instrucțiune care afișează numărul de mesaje.

Iată o funcție definită de utilizator mai complexă, care afișează o varietate de informații referitoare la cutia poștală curentă:

```
function print mailbox status** (și identificator)
(
  echo „\n\n”;
  echo „<H4>Starea cutiei poștalee/H4>”;
  În = imap num msg (și identificator);
  echo „\nlutia poștala conține în mesaje.”;

  În = imap num recent (și identificator);
  echo „\nlutia poștala conține în mesaje.”;

  echo „\n\n”;
  șobiect cutie poștala = imap mailboxmsginfo (și
  identificator);
  If (șobiect cutie poștala)
  (
    ștablou cutie poștala = get obiect vars (șobiect cutie
    poștala);
    foreach (șobiect cutie poștala as șscheie = >șvaloare)
    (
      echo „\necheie: șvaloare”;
```

Această funcție afișează numărul mesajelor și pe acela al mesajelor recente din cutia poștală. Apoi, funcția afișează o varietate de informații, inclusiv:

- Data ultimei modificări a cutiei poștale
- Numele cutiei poștale

<Notă>

În traducere obține numărul de mesaje - N.T.

** În traducere afișează starea cutiei poștale - N.T.

218

- Numărul mesajelor din cutia poștală
- Numărul mesajelor recente din cutia poștală
- Numărul mesajelor necitite din cutia poștală
- Numărul mesajelor șterse din cutia poștală
- Dimensiunea cutiei poștale, în octeți

Observați funcția de bibliotecă IMAP `imap mailboxmsginfo ()`, care returnează o valoare atribuită obiectului `șobiect` cutie poștala. Această valoare este de tip obiect. Modulul 15 va aborda obiectele și modul de utilizare a acestora. Totuși, nu trebuie să cunoașteți modul de lucru cu obiectele pentru a folosi această valoare. Prin transferul valorii ca argument al funcției `get obiect vars ()`, aceasta returnează un tablou asociativ care conține datele obiectului. Funcția definită de utilizator `print mailbox status ()` folosește această tehnică pentru a obține și a afișa informații referitoare la starea cutiei poștale.

Iată un rezultat caracteristic al funcției `print mailbox status ()`:

```
Starea cutiei poștale
INBOX conține 3 mesaje
INBOX conține 0 mesaje recente
```

```
Unread: 0
```

```
Deleted: 0
```

Nmsgs: 3
Size: 1078
Date: Fri, 25 May 2001 08: 57: 53 - 0700 (POT)
Driver: imap
Mailbox: (localhost. localdomain: 143/imap/user = "bmccarty"} INBOX
Recent: 0

Funcția definită de utilizator dump mailbox status () prezintă o altă metodă de abordare a funcției imap mailboxmsginfo ():

```
function dump mailbox status (și dentificator)
(
echo „\n\n”;
echo „<H4>Afisarea stării cutiei poștalee/H4>”;
echo „\n\n”;
șobiect cutie poștala = imap mailboxmsginfo (și
dentificator);
print r (șobiect cutie poștala);
```

Funcția PHP print r () afișează valoarea unui obiect. Această metodă este cu mult mai simplă decât cea folosită de funcția print mailbox status (), dar formatul datelor de ieșire este cu mult mai puțin inteligibil:

Afisarea stării cutiei poștale stdilass 0 object

```
[Unread] = 0
[Deleted] = 0
[Nmsgs] = 3
```

```
[Size] = 1078
[Date] = Fri, 25 May 2001 08: 57: 53 - 0700 (POT)
[Driver] = imap
[Mailbox] = (localhost. localdomain: 143/imap/user =
" bmccarty"} INBOX
[Recent] = 0
```

<Sugestie>

Motivul pentru care prezentăm funcțiile IMAP în asociere cu funcțiile definite de utilizator este acela că funcțiile definite de utilizator servesc drept instrumente de construcție a unui program IMAP. Funcțiile definite de utilizator generează date de ieșire și mesaje de eroare care vă ajută să stabiliți o logică adecvată a programului dumneavoastră. După ce, în esență, programul a ajuns să realizeze ceea ce doriți dumneavoastră, puteți ajusta funcțiile definite de utilizator pentru a elimina datele de ieșire, pentru a le re-formata sau orice altceva. O modificare pe care trebuie să o aveți în vedere constă în prefixarea apelurilor de funcții cu un caracter, pentru ca mesajele de eroare prestabilite să nu vă „strice” paginile în cazul apariției unor probleme. </Sugestie>

<titlu>Obținerea unei liste de mesaje</titlu>

Iată o funcție definită de utilizator care afișează o listă de mesaje în dosarul curent:

```
function list messages (și identificator)
(
echo „\n\n”;
echo „<H4>Antete de mesaje în cutia poștala
curentaie/H4>”;
șantete = imap headers (și identificator);
If (șantete = false)
```



```
(
echo „\unu a reușit să afișeze mesajele.”;
print error stack ();

else
(
foreach (șantete as șcheie = >șvaloare)
(
echo „\nevaloare”;
```

Funcția definită de utilizator apelează funcția IMAP `imap headers ()`, care returnează un tablou unde fiecare element descrie un mesaj din dosarul curent.

<Notă>

În traducere ofișează mesaje - N.T. </Notă>

220

<titlu>Lucrul cu identificatori de mesaje</titlu>

O ciudățenie a serviciului IMAP constă în aceea că fiecare mesaj dintr-un dosar are atât un număr, cât și un identificator. Numărul reprezintă poziția mesajului în dosarul respectiv; această valoare se poate modifica la adăugarea mesajelor, respectiv la ștergerea mesajelor din dosar. Pe de altă parte, identificatorul unui mesaj nu se modifică niciodată.

IMAP furnizează funcții care vă permit să determinați identificatorul unui mesaj dacă este dat numărul său și invers. Iată funcțiile definite de utilizator care invocă funcțiile de bibliotecă IMAP conexe:

```
function get message id* (și identificador, șnumar)
(
return imap uid (și identificador, număr)
```

```
function get message num** (și identificador, șid)
(
return imap msgno (și identificador, șid)
```

<titlu>Obținerea de informații referitoare la un mesaj/titlu>

O limitare a funcției `imap headers ()`, folosită în funcția definită de utilizator `list messages ()`, este aceea că nu separă fiecare caracteristică a mesajului în câmpuri distincte, astfel încât acestea să fie ușor accesibile pentru un script. Funcția de bibliotecă IMAP `imap fetch overview ()` returnează un tablou asociativ care descrie un mesaj. Iată o funcție definită de utilizator, care folosește funcția `imap fetch overview ()` pentru a afișa informațiile despre mesaje:

```
function print overview* * * (și identificador, șnumar)
(
echo „\n\n”;
echo „<H4>Mesaj în: Vedere de ansamblu/H4>”;
șnr mesaj =”. șnumar;
șmesaje = imap fetch overview (și identificador, șnr
mesaj, 0);
foreach (șmesaje as șmesaj)
(
În = șmesajpmsgno;
foreach (șmesaj as apropietate = >șvaloare)
(
echo „\npropietate: șvaloare;
```

<Notă>

În traducere obține identificatorul mesajului - N.T.

În traducere obține numărul mesajului - N.T.

* * În traducere afișează vederea de ansamblu - N.T.

</Notă>

221

Al doilea argument al funcției imap fetch overview () vă permite să specificați o listă sau un domeniu de mesaje pentru care funcția returnează vederi de ansamblu. Funcția definită de utilizator print overview () alcătuiește o listă cu un singur membru și transmite lista funcției imap fetch overview ().

Datele de ieșire conțin următoarele informații:

- Subiectul mesajului
- Numele și adresa de e-mail ale expeditorului
- Data la care a fost trimis mesajul
- Numărul mesajului
- Identificatorul mesajului
- Dimensiunea mesajului (în octeți)
- Indicatoare care precizează dacă:
- Mesajul este recent
- Mesajul a fost citit
- Mesajul a primit un răspuns
- Mesajul a fost marcat în vederea ștergerii
- Mesajul este o ciornă
- Mesajul este o ciornă

<titlu>Obținerea corpului unui mesaj</titlu>

Corpul unui mesaj include conținutul efectiv al

mesajului. Iată o pereche de funcții definite de utilizator care afișează corpul mesajului:

```
function print body by num* (și identificador, șnumar)
(
  șid = get message id (și identificador, șnumar);
  print body id (și identificador, șid);

function print body by id** (și identificador, șnumar)
(
  echo „\n\n”;
  șnumar = get message num (și identificador, șid);
  secho „<H4>Message ID șid (Number șnumar)
Bodye/H4>”;
  și = imap body (și identificador, șid, FI UID);
  echo „\nes”;
```

Una dintre funcții vă permite să specificați mesajul în funcție de numărul mesajului, iar cealaltă vă permite să specificați mesajul în funcție de identificadorul acestuia. Remarcați modul de implementare a funcției print body by num (). Aceasta convertește numărul mesajului într-un identificador de mesaj și apoi apelează funcția sa geamăănă, în speță print body by id (), care la rândul său apelează funcția IMAP imap body ().

<notă>

— În traducere afișează corpul în funcție de număr – N.T.

** În traducere afișează corpul în funcție de identicator – N.T. </notă>

<titlu>Obținerea antetelor de mesaje/titlu>

Antetele de mesaj conțin informații importante, care în general nu apar în corpul mesajului, precum data și subiectul mesajului. Iată o funcție definită de utilizator care afișează antetele unui mesaj, dacă este dat numărul mesajului:

```
function print headers* (și dentificator, șnumar)
(
echo „\n\n”;
echo „<H4>Mesaj în: Antetee/H4>”;
șobiect antet = imap headerinfo (și dentificator,
șnumar);
șantete = get obiect vars (șobiect antet);
foreach (șantete as apropietate = >șvaloare)
(
If (! is array (șvaloare))
(
echo „\npropietate: șvaloare”;

else
(
foreach (șvaloare as șsub valoare)
(
echo „\npropietate: „;
șsub valori = get obiect vars (șsub valoare);
foreach (șsub valoare as șarticol = >șvaloare articol)
(
echo „\n șarticol = >șvaloare articol”;
```

Similar funcției definite de utilizator print mailbox status (), funcția print headers () folosește funcția get obiect vars () pentru a converti un obiect într-un tablou asociativ. Obiectul returnat de funcția de bibliotecă IMAP imap headerinfo () include următoarele informații:

- Data expedierii mesajului
- Subiectul mesajului
- Identificatorul mesajului la care s-a răspuns prin acest mesaj, dacă există
- Indicatoare de mesaj, cum sunt cele returnate de funcția imap fetch overview ()
- Numele și adresa de e-mail ale:
- Expeditorului
- Persoanei care primește răspunsul, dacă este specificată
- Destinatarilor
- Destinatarilor eventualelor copii (ce:)
- Destinatarilor eventualelor copii la indigo necunoscute (bec:), dacă informațiile respective sunt disponibile

<notă>

În traducere afișează antetele - N.T. </notă>

223

Numeroase elemente ale tabloului asociativ au valori de tip tablou. Pentru parcurgerea iterativă și afișarea valorii acestor elemente se folosește o buclă imbricată.

Pentru aplicații mai puțin pretențioase, funcția dump headers () formatează aceleași date de ieșire ca și print headers (), dar folosește pentru aceasta funcția print r (), generând astfel date de ieșire mai puțin inteligibile:

function dump headers (și dentificator, șnumar)

```
(
șantete = imap headerinfo (și dentificator, șnumar);
echo „\n\n”;
echo „<H4>Mesaj în: Afisare antetee/H4>”;
print r (șantete);
```

<titlu>Marcarea unui mesaj în vederea ștergerii/titlu>

Pentru a șterge un mesaj IMAP, mai întâi îl marcați în vederea ștergerii și apoi îl eliminați. Mesajele marcate pentru ștergere, dar care nu au fost încă eliminate, sunt numai semnalate ca șterse și sunt în continuare accesibile.

Iată diferite funcții definite de utilizator care vă permit să ștergeți un mesaj prin specificarea numărului sau a identicatorului mesajului:

```
function delete message by num* (și dentificator,
șnumar)
```

```
(
șid = get message id (și dentificator, șnumar);
delete message by id** (și dentificator, șid);
```

```
function delete message by id (și dentificator, șid)
```

```
(
echo „\n\n”;
șnumar = get message num (și dentificator, șid);
echo „<H4>Marking Message ID șid (Număr
șnumar) for deletion/H4>”;
șok = imap delete (și dentificator, șid, FI UID);
If (șok = false)
(
echo „\nu nu s-a reușit ștergerea mesajului.”;
print error stack ();
```

Pentru a elimina mesajele șterse, invocați următoarea funcție definită de utilizator:

```
function expunge messages* * * (și identificador)
(
echo „\n\n”;
echo „<H4>Elimina mesajele ștersee/H4>”;
șok = imap expunge (și identificador);
If (șok = false)
```

<notă>

— În traducere șterge mesajul în funcție de număr -
N.T.

* * în traducere șterge mesajul în funcție de
identificator - N.T.

* * în traducere elimină mesaje - N.T. </notă>

224

```
(
echo „\nu nu s-a reușit eliminarea mesajelor.”;
print error stack ();
```

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Furnizorul meu de servicii Internet dispune de un server POP, nu de un server IMAP. Pot avea acces la cutia mea poștală POP cu ajutorul sistemului PHP?

Răspuns: Da. De fapt, puteți avea acces la cutia poștală folosind biblioteca IMAP. Pur și simplu deschideți o conexiune cu serverul POP specificând o cutie poștală POP,

astfel:

```
$mbox = imap_open („localhost/pop3: 110} INBOX”,  
și identificator utilizator, șparola);
```

Numele gazdei, protocolul și numărul portului sunt asemănătoare cu valorile similare folosite pentru conectarea la un server IMAP. Ca și în cazul unui server IMAP, poate că este necesară modificarea numelui cutiei poștale, pentru ca acesta să se conformeze politicilor stabilite de către administratorul de sistem.

De asemenea, puteți folosi biblioteca IMAP pentru a vă conecta la un server de informații folosind NNTP (Network News Transfer Protocol). Pentru aceasta, deschideți o conexiune astfel:

```
$nntă = imap_open (n (localhost/untă: 119} comp.  
test”,”, „”);
```

Consultați manualul PHP pe suport electronic la adresa <http://www.php.net> pentru mai multe informații despre utilizarea funcțiilor din biblioteca IMAP pentru a obține accesul la un server POP sau la un server de informații. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Ce trebuie să faceți înainte de a obține accesul la o cutie poștală IMAP?

— Când sunt marcate pentru ștergere, mesajele IMAP dispar sau nu?

— Care din cei doi identificatori este mai durabil: un număr de mesaj IMAP sau un identificator de mesaj?

— Care sunt informațiile incluse într-un antet de mesaj e-mail? </Test „la minut” >

<notă>

Răspunsuri la test:

— Deschideți o conexiune cu serverul IMAP.

— Nu. Mesajele IMAP rămân în dosar până când sunt

eliminate.

- Identificatorul de mesaj este mai durabil.

- Data la care a fost trimis mesajul, subiectul mesajului, identificatorul mesajului la care s-a răspuns prin mesajul curent (dacă există), indicatoare (flag) de mesaj, respectiv numele și adresele de e-mail ale persoanelor vizate de mesajul e-mail, și anume expeditorul și destinatarul. </notă>

225

<titlu>Proiect 12 - 2: Un program de navigare pentru poșta electronică</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți construi un script care vă permite să parcurgeți un dosar IMAP.

<titlu>Scopurile proiectului</titlu>

- Prezentarea modului de invocare a funcțiilor IMAP prin intermediul funcțiilor definite de utilizator amintite în acest modul

- Prezentarea modului de acces la dosarele și mesajele IMAP

<titlu>Pas cu pas</titlu>

1. Plasați următorul script PHP într-un fișier denumit cititor.php și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php require („cititor. inc”);
```

```
echo „<PRE>”;
```

```
$server = „”. șgazda. „/imap: 143}”;
```

```
$imap = open mailbox ($server, $id utilizator, $parola);
```

```
list messages ($imap);
```

```
$n = get message count ($imap);
```

```

for (și = 1; și < = m și ++ )
(
print headers (șimap, și);
print body by num (șimap, și);

close mailbox (șimap);

echo „</PRE>”;

```

2. Plasați următorul script PHP (cam lung) într-un fișier denumit cititor.inc și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră, înserându-l în același catalog ca și fișierul cititor.php:

```

function open_mailbox (sserver, și_dentificator
utilizator, șparola)
(
echo „\n\n”;
echo”<H4>Deschide conexiunea IMAP cu
sserver.</H4>”;
și_dentificator = imap open (sserver. „INBOX”, și
dentificator utilizator, șparola);
If (și_dentificator = false)
(
echo „Nu s-a putut deschide cutia poștala IMAP
INBOX.”;
print error stack ();
die ();

```

```

return și_dentificator;

```

```

function print error stack ()
(
echo „\n\n”;

```

```
echo „<H4>Stiva de erori IMAP</H4>”;
```

226

```
serori = imap errors ();
```

```
If $ (erori)
```

```
(
```

```
foreach (serori as şcheie = >şvaloare)
```

```
(
```

```
echo „\necheie: şvaloare”;
```

```
function list messages (şi dentificator)
```

```
(
```

```
echo „\n\n”;
```

```
echo „<H4>Antete de mesaje în cutia poştala  
curentaie/H4>”;
```

```
şantete = imap headers (şi dentificator);
```

```
If (şantete = false)
```

```
(
```

```
echo „\nu nu a reuşit să afişeze mesajele.”;
```

```
print error stack ();
```

```
else
```

```
(
```

```
foreach (şantete as şcheie = >şvaloare)
```

```
(
```

```
echo „\nevaloare”;
```

```
function get message count (şi dentificator)
```

```

(
return imap num msg (și dentificator);

function print headers (și dentificator, șnumar)
(
echo „\n\n”;
echo „<H4>Mesaj în: Antetee/H4>”;
șobiect antet = imap headerinfo (și dentificator,
șnumar);
șantete = get obiect vars (șobiect antet);
foreach (șantete as apropietate = >șvaloare)
(
If (! is array (șvaloare))
(
echo „\npropietate: șvaloare”;

else
(
foreach (șvaloare as șsub valoare)
(
echo „\npropietate: „;
șsub valori = get obiect vars (șsub valoare);
foreach (șsub valoare as șarticol = >șvaloare articol)
(
echo „\n șarticol = >șvaloare articol”;

```

```
function print body by num (și identificador, șnumar)
(
  șid = get message id (și identificador, șnumar);
  print body id (și identificador, șid);
```

```
function print body by id (și identificador, șnumar)
(
  echo „\n\n”;
  șnumar = get message num (și identificador, șid);
  secho „<H4>Message ID șid (Number șnumar)
Bodye/H4>”;
  și = imap body (și identificador, șid, FI UID);
  echo „\nes”;
```

```
function get message id (și identificador, șnumar)
(
  return imap uid (și identificador, număr)
```

```
function get message num (și identificador, șid)
(
  return imap msgno (și identificador, șid)
```

```
function close mailbox (și identificador)
(
  echo „\n\n”;
  echo „<H4>Închide conexiunea IMAP</H4>”;
  șok = imap close (și identificador);
  If (șok = false)
  (
    echo „\nu nu a reușit să închidă cutia poștala.”;
    print error stack ();
```

3. Plasați următoarea pagină HTML într-un fișier numit cititor.html și încărcați acest fișier în serverul dumneavoastră PHP, înserându-l în același catalog ca și scriptul cititor.php și cititor. inc:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>cititor.html</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<FORM METHOD = " POST" ACTION = "
cititor.php" >
```

```
<H2>Formular de acces la cutia poștala IMAP</H2>
Identificator de utilizator:
<BR>
<INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " idutilizator"
SIZE = " 24" >
```

228

```
<BR>
Parola:
<BR>
<INPUT TYPE = " PASSWORD" NAME = " parola"
SIZE = " 24" >
<BR>
Server:
<BR>
<INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " gazda" SIZE = "
24" VALUE = " localhost" >
<BR><BR>
```

```
<INPUT TYPE = " SUBMIT" VALUE = " trimite" >  
  
</FORM>  
</BODY>  
</HTML>
```

4. Alocăți un timp studiului paginii HTML cititor.html. Observați că utilizatorului îi este permis să specifice informațiile minime necesare pentru a obține accesul la o cutie poștală IMAP: numele gazdei serverului IMAP, precum și identificatorul de utilizator și parola utilizatorului.

5. Alocăți un timp studiului scriptului PHP cititor.php. Remarcați simplitatea scriptului. Acesta:

- Deschide o conexiune cu serverul IMAP
- Afișează mesajele din dosarul prestabilit
- Obține numărul mesajelor din dosarul prestabilit
- Afișează antetul și corpul fiecărui mesaj
- Închide conexiunea cu serverul IMAP

Observați că scriptul folosește o instrucțiune require pentru a încorpora conținutul fișierului cititor. inc.

6. Alocăți un timp studiului scriptului PHP cititor. inc. Observați că acest script este alcătuit numai dintr-o colecție de funcții definite de utilizator, prezentate anterior în cadrul capitolului de față. Niciuna dintre funcții nu a suferit modificări. Dacă știți care este utilitatea funcțiilor respective, atunci acest script nu trebuie să vă preocupe prea mult; puteți înțelege aplicația studiind scriptul cititor.php.

Ca ajutor pentru redactarea propriilor dumneavoastră scripturi de e-mail, situl Web aferent acestei cărți include fișierul imap. inc, care conține toate funcțiile definite de utilizator date în acest modul. Pur și simplu inserați o copie a acestui fișier în catalogul dumneavoastră de scripturi, scrieți o instrucțiune require

prin care încorporați acest script în propriul dumneavoastră script, după care apelați funcțiile definite de utilizator pe care le definește scriptul.

7. Orientați un browser Web spre adresa URL a paginii Web cititor.html. Browserul va afișa un ecran similar cu ilustrația alăturată:

```
<ecran>  
IMAP Mailbox Access Form
```

```
<câmpuri>  
UserID: mecartyb  
Password: „* * * * *  
Server: localhost  
</câmpuri>  
<buton>  
Submit  
</buton>  
</ecran>
```

8. Introduceți informațiile adecvate pentru serverul dumneavoastră IMAP și executați clic pe butonul „Trimite”. Scriptul trebuie să aibă acces la cutia dumneavoastră poștală IMAP și trebuie să-i afișeze caracterele. Rezultatul trebuie să fie asemănător cu datele prezentate în ilustrația următoare:

229

```
<ecran>  
Opening IMAP connection to (localhost: 143}.  
Message Headers în INBOX
```

- 1) 14-Apr-2001 Bill McCarty test 1 (370 chars)
- D 2) 15-Apr-2001 Bill McCarty test 16 (354 Chats)
- D 3) 15-Apr-2001 Bill McCarty test 17 (354 chars)

Message: Headers

date: Sat, 14 Apr 2001 09: 20: 52 - 0700

Date: Sat, 14 Apr 2001 09: 20: 52 - 0700

subiect: test!

Subiect: test **1** message id: [200104141620. JAA20319](#)
[linux.dtc.apu.edu](#)
</ecran>

<titlu>Manipularea dosarelore/titlu>

Dincolo de accesul la dosare și mesaje, puteți manipula dosare prin utilizarea bibliotecii IMAP. În această secțiune veți afla cum trebuie să procedați.

<titlu>Afișarea dosarelor existentee/titlu>

Iată o funcție definită de utilizator care afișează dosarele IMAP disponibile:

```
function list folders* (și identificador, sserver, șprefix)
(
echo „\n\n”;
echo „<H4>Lista dosarelore/H4>”;
echo „\nserver = sserver, prefix = șprefix”;
șdosare = imap listmailbox (și identificador, sserver,
șprefix, „*”);
```

```
If (șdosare = false)
```

```
(
echo „\nFuncția imap listmailbox () a eșuat”.
```

```
else
```

```
(
foreach (șdosare as șscheie = >șvaloare)
```

```
(
echo „\necheie = >șvaloare”;
```

Puteți apela această funcție folosind argumente asemănătoare cu următorul:

```
list folders (și identificador, „(localhost/imap: 143}”,  
„— /mail/”)
```

<notă>

În traducere afișează dosarele - N.T. </notă>

230

Argumentul și identificador este, desigur, valoarea returnată de funcția care a deschis conexiunea IMAP. Așa cum s-a explicat anterior în acest modul, valoarea argumentului șprefix trebuie să se conformeze politicii de denumire a dosarelor stabilite de administratorul IMAP.

<titlu>Crearea unui dosare/titlu>

Iată cum se poate crea un nou dosar IMAP:

```
function create folder* (și identificador, sserver,  
șprefix, șdosar);  
(  
șdosar = sserver. șprefix. „INBOX”. șdosar;  
echo „\n\n”;  
echo „<H4>Creează dosarul șdosare/H4>”;  
șok = imap createmailbox (și identificador, șdosar);  
If (șok = false)  
(  
echo „\nu nu s-a putut crea dosarul.”;  
print error stack ();
```

Cel de-al patrulea argument al acestei funcții specifică numele dosarului care va fi creat.

<Sugestie>

Numele unui dosar IMAP trebuie să conțină numai litere, cifre și caractere de subliniere. Dacă doriți să creați un subdosar, puteți proceda astfel incluzând un punct în numele dosarului. Punctul se comportă ca separator de cale, analog caracterului slash folosit în căile din cadrul sistemului de fișiere. </Sugestie>

<titlu>Modificarea numelui unui dosare/titlu>

Iată o funcție definită de utilizator care modifică numele unui dosar:

```
function rename folder** (și identificador, sserver,
şprefix, şdosar vechi, şdosar nou);
(
şdosar vechi = sserver. şprefix. „INBOX”. şdosar
vechi;
şdosar nou = sserver. şprefix. „INBOX”. şdosar nou;
echo „\n\n”;
echo „<H4>Modifica numele şdosar vechi în şdosar
noue/H4>”;
şok = imap renamemailbox (și identificador, şdosar
vechi, şdosar nou);
If (şok = false)
(
echo „\nu a reuşit să modifice numele dosarului.”;
print error stack ();
```

<notă>

În traducere creează dosarul-N.T.

În traducere modifică numele dosarului - N.T.
</notă>

231

Așa cum s-a explicat anterior, poate fi necesară ajustarea modului de construire a numelui dosarului din numele gazdei serverului și din prefixul cutiei poștale.

<titlu>Ștergerea unui dosare/titlu>

Iată o funcție care șterge un dosar IMAP:

```
function delete folder* (și dentificator, sserver,  
șprefix, șdosar);
```

```
(  
șdosar = sserver. șprefix. „INBOX”. șdosar;  
echo „\n\n”;  
echo „<H4>Șterge dosarul șdosare/H4>”;  
șok = imap deletemailbox (și dentificator, șdosar);  
If (șok = false)  
(  
echo „\nu nu s-a putut șterge dosarul.”;  
print error stack ());
```

<Atenție>

Spre deosebire de mesajele IMAP, care rămân în cutia poștală până când le ștergeți, un dosar IMAP șters este eliminat imediat și în mod irevocabil. Fiți atent atunci când scrieți programe care șterg dosare sau atunci când folosiți scripturi care conțin asemenea programe.
</Atenție>

<titlu>Copierea mesajelor într-un dosare/titlu>

IMAP poate copia un mesaj din dosarul curent într-un alt dosar. Iată o funcție definită de utilizator care execută această operație, dacă se cunoaște numărul mesajului IMAP și dosarul destinație:

```
function copy message** (și identificador, șprefix,
șnumar, șdosar);
(
  șdosar = șprefix. „INBOX”. șdosar;
  echo „\n\n”;
  echo „<H4>Copiază mesajul șnumar în dosarul
șdosare/H4>”;
  șnr mesaje = “. șnumar;
  șok = imap mail copy (și identificador, șnr mesaje,
șdosar);
  If (șok = false)
  (
    echo „\nuu a fost copiat mesajul în dosarul
specificat.”;
    print error stack ();
```

Remarcați că această funcție nu preia un argument care specifică numele gazdei serverului. Deoarece serverele IMAP nu cooperează la copierea unui mesaj de la un

<notă>

În traducere șterge dosarul-N.T.

** În traducere copiată mesajul-N.T. </notă>

server la altul, nu este necesar – sau posibil – să se specifice numele gazdei serverului la copierea mesajelor IMAP.

<titlu>Mutarea mesajelor într-un dosar/titlu>

Iată o funcție definită de utilizator care mută un mesaj IMAP din dosarul curent într-un alt dosar, fiind date numărul IMAP al mesajului și dosarul destinație:

```
function move message* (și dentificator, șprefix,
șnumar, șdosar);
(
  șdosar = șprefix. „INBOX”. șdosar;
  echo „\n\n”;
  echo „<H4>Muta mesajul șnumar în dosarul
șdosare/H4>”;
  șnr mesaj =”. șnumar;
  If (șok = false)
  (
    echo „\nMesajul nu a fost mutat în dosarul
specificat.”;
    print error stack ();
```

Mesajele originale sunt doar marcate în vederea ștergerii și rămân în cutia poștală până la eliminarea efectivă.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Acest modul a explicat modul de utilizare a numeroase funcții IMAP, dar există și alte funcții IMAP care mi-ar putea fi de folos?

Răspuns: Biblioteca IMAP furnizează multe alte funcții în afara celor descrise în acest modul. De exemplu,

funcțiile `imap_search()` și `imap_scanmailbox()` vă permit să căutați mesaje care satisfac criterii specificate. De exemplu, puteți căuta mesaje al căror corp conține anumite texte. De asemenea, funcțiile IMAP folosite în acest modul furnizează frecvent opțiuni și caracteristici care nu au fost explicate în totalitate. Pentru mai multe informații privind biblioteca IMAP PHP, consultați manualul PHP pe suport electronic, la adresa www.php.net.

</Sfatul specialistului>

<Test de evaluare>

1. Care este protocolul folosit pentru expedierea mesajelor prin Internet?

2. În ce mod contribuie funcțiile definite de utilizator la simplificarea activității de programare?

3. Folosind funcția definită de utilizator adecvată descrisă în acest modul, scrieți o instrucțiune care copiază mesajul IMAP cu numărul 101 din dosarul curent

<notă>

În traducere mută mesajul-N.T. </notă>

233

În dosarul „test”. Se presupune că variabila `$mb` conține identificatorul asociat cu o conexiune IMAP deschisă, precum și că variabila `$pfx` conține prefixul cutiei poștale IMAP.

4. Folosind funcția definită de utilizator adecvată descrisă în acest modul, scrieți o instrucțiune care modifică numele dosarului „test1” în „test2”. Se presupune că variabila `$mb` conține identificatorul asociat cu o conexiune IMAP deschisă, că variabila `$server` conține șirul server IMAP (care include parantezele acolade,

numele gazdei serverului, protocolul și numărul portului), că variabila șpfx conține prefixul cutiei poștale IMAP, precum și că variabilele șvechi, respectiv șnou conțin numele dosarului.

5. Folosind funcția definită de utilizator adecvată descrisă în acest modul, scrieți o instrucțiune care afișează antetele asociate mesajului IMAP al cărui număr este dat de valoarea variabilei în Se va presupune că variabila șnb conține identificatorul asociat cu o conexiune IMAP deschisă. </Test de evaluare>

234

<titlu>Modulul 13:

Noțiuni fundamentale despre bazele de date și SQL</titlu>

<titlu>Scopurie/titlu>

— Învățați care este modul de organizare a bazelor de date relaționale

— Învățați motivele pentru care bazele de date relaționale constituie medii mai bune de stocare a datelor decât fișierele

— Învățați să formați interogări SQL care obțin acces la datele relaționale și le manipulează

— Învățați să proiectați și să creați baze de date relaționale

Acest modul explică bazele de date relaționale și modul de utilizare a acestora, în comparație cu fișierele, bazele de date relaționale prezintă multe avantaje, inclusiv o mai mare protecție a integrității datelor și asigurarea partajării datelor. Acest modul se concentrează asupra SQL, limbajul standard pentru crearea, accesul și manipularea bazelor de date relaționale, în cadrul

modulului următor, veți învăța să încorporați instrucțiuni SQL în scripturile dumneavoastră PHP, astfel încât programele dumneavoastră PHP să poată lucra cu bazele de date relaționale. Conceptele explicate în acest modul se aplică majorității bazelor de date relaționale; cu toate acestea, detaliile – cu precădere sintaxa SQL – sunt cele referitoare la My SQL, cel mai popular limbaj de baze de date folosit cu PHP.

<titlu>Concepte ale bazelor de date relaționale</titlu>

Nu cu mult timp în urmă, bazele de date relaționale constituiau o noutate. Pe atunci, alte categorii de baze de date, precum cele de rețea și ierarhice, erau „la modă”. Totuși, modelul bazelor de date relaționale s-a dovedit a fi mai eficient din punct de vedere al costurilor decât concurenții săi. Această secțiune explică modul de organizare a bazelor de date relaționale și rațiunile care justifică succesul modelului bazelor de date relaționale.

<titlu>Structura unei baze de date relaționale</titlu>

O bază de date relaționale stochează datele în tabele, care amintesc de foile de calcul tabelar, iar fiecare tabel stochează informații despre un anumit tip de entitate. Practic, un tabel poate fi asimilat cu un fișier. De exemplu, o bază de date relațională aferentă unei edituri poate include tabele precum carte și autor.

Figura 13 - 1 prezintă un tabel caracteristic dintr-o bază de date relațională care prezintă angajații istorici ai Administrației Statelor Unite ale Americii. Primul rând al tabelului atribuie nume pentru fiecare coloană. Fiecare

rând al tabelului, altul decât primul rând, descrie un singur angajat. De exemplu, al doilea rând descrie un angajat pe nume George Washington. Fiecare coloană, pe de altă parte, descrie un anumit atribut al angajatului. De exemplu, a doua coloană conține numele angajaților, iar a treia coloană conține anii în care s-au născut aceștia.

Pentru a se putea face referire la un anumit rând al tabelului, se obișnuiește ca fiecare tabel să conțină o coloană care identifică în mod unic fiecare rând. Această coloană se numește cheia primară a tabelului. În figura 13 - 1, coloana numită AngajațID servește drept cheie primară. Dacă nicio coloană nu conține o valoare unică pentru fiecare rând, se pot combina valorile mai multor coloane pentru a crea o cheie primară compusă.

<figura 13 - 1 Un tabel caracteristic dintr-o bază de date>

AngajațID (Cheie primară)

Nume

AnNastere

*0001

George Washington

*1732

*0002

John Adams

*1735

*0003

Thomas Jefferson

*1743

</figura 13 - 1>

O bază de date relațională se numește astfel datorită capacității sale de a stabili relații între date din mai multe

tabele. Figura 13 - 2 prezintă două tabele și o relație între acestea. Noul tabel conține informații despre meseriile caracteristice ale angajaților. Mai concret, tabelul îl identifică pe angajatul cel mai priceput într-o anumită meserie. Numele meseriei servește drept cheie primară a tabelului, care mai conține, în afară de aceasta, o singură coloană.

<figura 13 - 2 O relație caracteristică între două tabele>

<Tabel angajați>

AngajațiID (Cheie primară)

Nume

AnNastere

*0001

George Washington

*1732

*0002

John Adams

*1735

*0003

Thomas Jefferson

*1743

</Tabel angajați>

<Tabel meserii>

Meserie (Cheie primară)

AngajațiID (Cheie externă)

Arhitect

*0003

General

*0001

Filosof

*0002

</Tabel meserii>

</figura 13 - 2>

<notă>

General american (1732 - 1799), primul președinte al Statelor Unite ale Americii. - N.T. </notă>

236

Coloana respectivă stochează atributul AngajațiD al angajatului care cunoaște meseria descrisă de un anumit rând. De exemplu, angajatul cu numărul 0003 este cel mai priceput arhitect. Rețineți că AngajațiD este atât cheia primară a tabelului original, dar și o coloană din noul tabel. Coloana angajațiD a noului tabel se numește cheie externă; deși nu este cheia primară a noului tabel, este cheia primară a unui alt tabel.

Aplicația software care găzduiește o bază de date se numește sistem de gestiune a bazelor de date (SGBD). Există multe sisteme de gestiune a bazelor de date din surse deschise și comerciale. Printre cele mai populare asemenea sisteme se numără:

<tabel>

SGBD

Tip

DB2

Comercial

Întrebare

În trecut comercial; în prezent din sursă deschisă

My SQL

Sursă deschisă

— Oracle

Comercial

— Postgresql

Sursă deschisă

SQL Server

Comercial

— Sybase

Comercial

</tabel>

My SQL este cel mai popular sistem de gestiune a bazelor de date destinat utilizării cu PHP, în mare măsură deoarece este gratuit. Totuși, prin intermediul PHP este posibil accesul la aproape orice SGBD modern. Pentru aceasta, nu aveți nevoie decât de un program - cunoscut sub numele de driver care se comportă ca o interfață între PHP și baza de date. Multe sisteme de gestiune a bazelor de date sunt asociate cu programe driver care se conformează standardului ODBC (Open Database Connectivity). Aceste sisteme de gestiune a bazelor de date sunt accesibile prin intermediul caracteristicii ODBC a limbajului PHP.

<titlu>Rațiuni de utilizare a bazelor de date relaționale</titlu>

În comparație cu fișierele și bazele de date non-

relaționale, bazele de date relaționale prezintă un număr de avantaje și câteva dezavantaje. Cunoscând atât avantajele, cât și dezavantajele, veți putea determina când este de preferat stocarea datelor într-un fișier, nu într-o bază de date.

<titlu>Facilitarea partajării datelor/titlu>

Avantajul definitoriu al unui SGBD relațional îl constituie capacitatea de partajare a datelor. Acest fapt este important mai ales pentru aplicațiile bazate pe Web, deoarece mai mulți utilizatori pot obține acces la aceleași date aproape simultan. Sistemele de gestiune a bazelor de date relaționale includ elemente de protecție, proiectate pentru a preveni pierderea actualizărilor și deteriorarea datelor, care se pot produce în caz contrar în asemenea circumstanțe. Mai mult, sistemele de gestiune a bazelor de date au o arhitectură client-server care pune la dispoziția

237

utilizatorilor aflați la distanță, prin intermediul unei rețele, date stocate într-o locație centrală. Astfel, bazele de date relaționale furnizează partajarea datelor atât în timp, cât și în spațiu.

<titlu>Asigurarea independenței datelor/titlu>

Independența datelor este un avantaj al bazelor de date care este depășit, ca importanță, numai de partajarea datelor. Când un program obține accesul la un fișier, datele sunt transferate programului în aceeași manieră în care sunt stocate. Prin contrast, programatorii folosesc un limbaj special pentru a solicita date dintr-o bază de date relațională. Programatorii pot solicita ca datele respective să fie transferate în orice formă o doresc aceștia, indiferent de modul de stocare a datelor, în particular,

programatorii pot solicita numai coloanele unui tabel necesare într-o anumită aplicație.

Această caracteristică este importantă atunci când la o bază de date sunt adăugate coloane noi. Datorită independenței datelor, programele existente anterior continuă să funcționeze și după modificarea bazei de date. Prin contrast, adăugarea unui câmp la un fișier impune, în general, revizuirea fiecărui program care obține acces la fișier.

<titlu>Interogarea ad-hoce/titlu>

Bazele de date relaționale înțeleg SQL (Structured Query Language*), un limbaj relativ simplu, folosit pentru solicitarea datelor. Totuși, în ciuda simplității sale, SQL este un limbaj foarte puternic, care poate obține accesul la date stocate în mai multe tabele, poate filtra datele dorite și poate sorta, rezuma și afișa rezultatele.

În general, nu se pot anticipa toate modalitățile în care utilizatorii pot dori să obțină acces la date și să le vizualizeze. Ca atare, nu se pot scrie programe de aplicație care să satisfacă fiecare potențială necesitate de informații. Este aproape sigur că vor apărea unele cereri de date neprevăzute (sau ad hoc).

Utilizând SQL, este posibil accesul la datele stocate într-o bază de date relațională fără a scrie un program de aplicație, permițând frecvent evitarea întârzierilor și a costurilor implicate de programarea personalizată. Astfel, bazele de date relaționale permit satisfacerea tuturor cererilor ad-hoc de informații, care ar rămâne fără răspuns în alte situații.

<titlu>Organizarea datelore/titlu>

În general, bazele de date relaționale își stochează datele într-un singur fișier sau catalog. Această caracteristică de organizare facilitează administrarea

datelor, deoarece executarea copiei de siguranță, respectiv restaurarea unui singur fișier sau

<notă>

În traducere limbaj de interogare structurat - N.T.

</notă>

238

catalog sunt mai simplă decât operațiile similare aplicate unui set de fișiere stocat în mai multe cataloage.

<titlu>Asigurarea datelor/titlu>

În general, bazele de date relaționale protejează datele împotriva accesului neautorizat. De exemplu, fișierele care stochează tabelele relaționale pot fi accesibile numai pentru administratorul de sistem și pentru un cont special de utilizator, creat pentru gestionarea bazei de date.

<titlu>Reducerea la minimum a experienței necesare în domeniul programării/titlu>

În general, sistemele moderne de gestiune a bazelor de date folosesc complexitatea pentru a da iluzia simplității. Datorită complexității acestora, în general este mai simplu să se scrie un program care folosește o bază de date relațională decât să se scrie un program echivalent din punct de vedere funcțional, dar care folosește fișiere obișnuite. Mai mult, o aplicație scrisă folosind un SGBD va prezenta mai puține defecte decât o aplicație echivalentă din punct de vedere funcțional, scrisă folosind fișiere normale.

În general, autorii sistemelor de gestiune a bazelor de date beneficiază de o bogată experiență, pe care și-au utilizat-o prin crearea de programe reutilizabile la care alți programatori obțin acces prin intermediul funcțiilor

definite cu interfețe simple. Așa cum un sistem de operare scutește programatorii de necesitatea de a înțelege mecanismele detaliate de funcționare ale dispozitivelor hardware, o bază de date relațională îi scutește pe programatori de necesitatea de a înțelege o varietate de probleme complexe care pot apărea la partajarea datelor.

<titlu>Obținerea eficienței în prelucrarea datelor/titlu>

Datorită complexității lor, sistemele de gestiune a bazelor de date relaționale, necesită mai multe cicluri de procesor pentru a satisface o cerere de date decât cele necesare pentru accesul la un fișier ordinar. În acest sens, sistemele de gestiune a bazelor de date relaționale sunt ineficiente. Totuși, dacă examinăm chestiunea dintr-o altă perspectivă, putem ajunge la o concluzie diferită.

De exemplu, doriți să calculați dimensiunea medie a gospodăriilor americane folosind datele biroului de recensământ. Dacă aceste date ar fi fost stocate într-un fișier obișnuit, ați scrie un program care să includă un ciclu care citește fiecare înregistrare a fișierului și incrementează contoare pentru dimensiune și numărul de gospodării. Să presupunem că fișierul de recensământ este stocat pe un calculator aflat la distanță, la care obțineți acces prin intermediul unei rețele, în acest caz.

239

fiecare înregistrare de recensământ este trimisă prin rețea, creând un adevărat blocaj de trafic. Totuși, dacă datele de recensământ ar fi fost stocate într-o bază de date relațională, puteți pur și simplu folosi SQL pentru a solicita calculul dimensiunii medii a unei gospodării. Astfel, singurele date trimise prin rețea ar fi rezultatul însuși. Deci, utilizarea unui SGBD relațional nu este întotdeauna

mai puțin eficientă decât folosirea unor fișiere normale.

<titlu>Decizia de utilizare a unui SGBD relațional/titlu>

Din punctul de vedere al unei firme, utilizarea unei tehnologii este adecvată atunci când avantajele utilizării depășesc costurile, în cazul unui SGBD relațional, principalul cost incremental în comparație cu fișierele obișnuite constă în necesitatea unor resurse mai mari de prelucrare a datelor. Aceasta presupune, desigur, că alegeți un SGBD din sursă deschisă, care este disponibil gratuit; în caz contrar, vor apărea costuri pentru achiziționarea și întreținerea sistemului comercial de gestiune a bazelor de date ales de dumneavoastră.

Așa cum s-a explicat în subsecțiunile precedente, avantajele incrementale ale unui SGBD relațional sunt numeroase. Acolo unde acestea sunt importante, avantajele unui SGBD depășesc, în general, costurile. Fișierele normale rămân adecvate pentru date relativ statice, care nu sunt partajate, nu sunt supuse la interogări ad-hoc, nu sunt confidențiale sau extrem de valoroase și sunt folosite de un număr redus de programe. Cu alte cuvinte, implementarea unor aplicații foarte simple poate fi mai eficientă sub aspectul costurilor dacă se folosesc fișiere normale și nu SGBD; cu toate acestea, majoritatea aplicațiilor importante sunt mai eficiente din punct de vedere al costurilor dacă sunt implementate folosind un SGBD.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Care este sistemul de gestiune a bazelor de date pe care trebuie să-l folosesc pentru aplicația mea?

Răspuns: Așa cum s-a menționat anterior, My SQL este cel mai important SGBD destinat utilizării cu PHP. Totuși, Postgresql este de asemenea un SGBD din sursă

deschisă și este disponibil gratuit, în comparație cu MySQL, PostgreSQL furnizează funcții suplimentare, care facilitează scrierea programelor ce asigură integritatea tranzacțiilor. Trebuie să folosiți PostgreSQL dacă baza dumneavoastră de date va fi actualizată frecvent și cu volume mari de date. Dacă baza dumneavoastră de date este asociată unui sistem comercial, trebuie să aveți la dispoziție fonduri pentru achiziționarea unui SGBD comercial. Un SGBD comercial trebuie selecționat în funcție de numeroși factori, inclusiv experiența dumneavoastră cu producătorul respectiv și dimensiunea bugetului de care dispuneți. </Sfatul specialistului>

240

<Test „la minut” >

— Care este componenta unei baze de date relaționale care stochează informații despre o anumită categorie de entitate?

— Care este componenta unei baze de date relaționale care stochează informații despre un anumit exemplu de entitate?

— Care este componenta unei baze de date relaționale care stochează valorile unei anumite caracteristici pentru un set de entități?

</Test „la minut” >

<titlu>Implementarea unei baze de datee/titlu>

Implementarea unei baze de date relaționale este un subiect de o amploare considerabilă și a fost abordată în cadrul a numeroase cărți. Această secțiune oferă o trecere în revistă a implementării bazelor de date relaționale, care descrie procesele de proiectare și creare a unei baze de date pornind de la o perspectivă simplă, practică. Scopul secțiunii de față constă în a vă oferi cunoștințele necesare

pentru a implementa baze de date My SQL simple, accesibile programelor PHP.

<titlu>Proiectarea unei baze de date, /titlu>

Un instrument frecvent utilizat de proiectare a bazelor de date constă din procedeul cunoscut sub numele de modelare entitate-relație sau modelare E-R. În contextul modelării E-R, o entitate este similară cu un tabel relațional; cu alte cuvinte, conține date care descriu un set de individualități corelate. Modelarea E-I este un proces în cadrul căruia coloanele, entitățile și relațiile între entități sunt descoperite și organizate. Un model E-I poate fi rafinat cu ușurință, pentru a genera o structură a unei baze de date, care poate fi transformată într-o bază de date relațională efectivă.

<titlu>Modelare E-I </titlu>

Procesul de modelare E-I constă din patru faze principale:

1. Identificarea coloanelor
2. Gruparea coloanelor în entități
3. Identificarea cheilor primare
4. Identificarea cheilor externe

<notă>

Răspunsuri la test

— Tabel

— Rând

— Coloanăe/notă>

241

<titlu>Identificarea coloanelore/titlu>

Prima operație din cadrul procesului de modelare E-I este identificarea coloanelor. Deseori, această operație

este executată de un grup de persoane, care acționează sub îndrumarea și sfatul unei persoane cu experiență în domeniu.

Să ne reamintim că o coloană înregistrează o singură caracteristică a unei entități, în esență, grupul identifică posibile coloane punând întrebarea: „Care sunt datele sau caracteristicile pe care trebuie să le stocheze sistemul?”. Coloanele candidate sunt puse pe listă de îndată ce sunt identificate, în acest scop se folosește frecvent o tablă, deci participanții pot vedea lista pe măsură ce aceasta începe să se contureze și pot modifica lista rapid, conform necesităților.

În încercarea de identificare a coloanelor, în general este util să se răspundă la unele întrebări conexe, cum sunt următoarele:

- Care sunt deciziile pe care sistemul trebuie să le ia sau să le susțină?

- Care sunt operațiile pe care sistemul trebuie să le execute sau să le susțină?

- Care sunt datele necesare pentru a lua aceste decizii și pentru a efectua aceste operații?

În momentul în care nu mai pot fi găsite și alte coloane candidate, procesul trece la faza următoare, și anume gruparea coloanelor în entități.

<titlu>Gruparea coloanelor în entități/titlu>

De obicei, este evident că unele coloane sunt corelate, în sensul că fac referire la un anumit set de individualități corelate. De exemplu, coloane precum autor, titlu și preț de coperta se pot corela cu noțiunea de cărți. Ca atare, aceste coloane pot fi grupate pentru a forma o entitate, cum este carte. Uneori, o coloană dată este corelată cu mai multe entități; în acest caz, coloana poate apărea de mai multe ori pe listă.

O dată entitățile identificate, este util să acordăm o

oarecare atenție numelor. Limbajul SQL folosit cu bazele de date relaționale impune unele restricții asupra numelor. Este utilă revizuirea numelor care nu se conformează acestor restricții, pentru a evita problemele ce pot apărea în etapele viitoare ale procesului de proiectare. Cel mai bine este ca numele coloanelor și ale entităților să respecte următoarele restricții:

- Trebuie să înceapă cu o literă
- Trebuie să conțină numai litere, cifre și caracterul de subliniere ( ).

- Lungimea lor nu trebuie să depășească 64 de caractere

- Trebuie să fie tratate ca insensibile la diferența între majuscule și minuscule (de exemplu, nu trebuie să aveți coloane distincte cu numele abc și ABC)

După ce ați grupat coloanele în entități, puteți trece la identificarea cheii primare pentru fiecare entitate.

242

cremarcă>

Majoritatea sistemelor de gestiune a bazelor de date, inclusiv My SQL, impun restricții mai puțin severe decât cele recomandate. Dar, prin respectarea restricțiilor recomandate, puteți evita o mulțime de probleme cu SGBD, HTML și PHP. </remarcă>

<titlu>Identificarea cheilor primaree/titlu>

În cele din urmă, fiecare entitate va deveni un tabel relațional și, ca atare, va trebui să aibă o cheie primară. Examinați fiecare entitate pentru a determina dacă una dintre coloanele sale asociate are o valoare unică pentru fiecare dintre aparițiile entității. Dacă o asemenea coloană există, o veți identifica drept cheie primară a entității. De exemplu, puteți identifica valoarea CodNumeric Personal

ca fiind cheia primară a unei entități care conține informații referitoare la contribuabili pentru anul în curs.

Puteți găsi unele entități care nu conțin nicio coloană adecvată pentru rolul de cheie primară, într-o asemenea situație, puteți căuta o serie de coloane care au o valoare combinată unică. Dacă descoperiți o asemenea serie, o puteți identifica drept cheie primară compusă a entității. De exemplu CodNumeric Personal și AnFiscal pot servi împreună drept cheie primară a unei entități care conține informații referitoare la contribuabili pentru mai mulți ani.

S-ar putea să nu descoperiți nicio coloană sau serie de coloane care să identifice în mod unic fiecare apariție a unei entități, în acest caz, creați o coloană nouă, care va conține o identificare artificială unică, și identificați noua coloană ca fiind cheia primară a entității. De exemplu, în cazul unei entități numite angajat, puteți denumi identificarea artificială angajațid sau angajatur, ultimul nume fiind o abreviere frecvent folosită pentru o coloană care altfel s-ar fi numit angajat număr.

<Sugestie>

Puteți dori să folosiți o identificare artificială unică chiar și atunci când una sau mai multe coloane pot servi drept cheie primară. Astfel, evitați problemele care apar când identificatori presupuși unici se dovedesc a nu fi unici. De exemplu, se presupune că valoarea codului numeric personal este unică; dar un angajat poate introduce informații incorecte, determinând un conflict între identificatorul propriu presupus unic și identificatorul unui alt angajat. </Sugestie>

<titlu>Identificarea cheilor externee/titlu>

Operația finală și cea mai dificilă din cadrul activității de modelare E-I o constituie identificarea cheilor externe. Să ne reamintim că acestea sunt pur și simplu coloane căror valori sunt corelate cu acelea ale valorilor cheilor

primare ale unei entități oarecare. Procesul de identificare a cheilor externe constă în compararea coloanelor cu cheile primare și, pentru fiecare combinație posibilă, în răspunsul la întrebarea: „Există o relație între valoarea acestei coloane și valoarea acestei chei primare?”

243

Majoritatea celor care practică modelarea E-I folosesc un fel de diagramă, cunoscută sub numele de diagramă E-R, pentru a le fi de ajutor la documentarea cheilor externe. Figura 13 - 3 prezintă o diagramă E-I caracteristică, diagramă care descrie tabelele relaționale prezentate anterior în figura 13 - 2. O diagramă E-I reprezintă entitățile sub formă de dreptunghiuri, iar relațiile dintre entități sub formă de romburi. O relație există oriunde a fost identificată o cheie externă. Relația știe meseria din figura 13 - 3 s-a stabilit între entitățile numite angajat și meserii. Uneori, diagramele E-I prezintă câmpurile asociate fiecărei entități; deoarece astfel se obțin deseori diagrame aglomerate, acest procedeu nu este frecvent folosit. Cu toate acestea, îl puteți găsi util, mai ales pentru modelele E-I mici.

Stricto sensu, această activitate de modelare E-I implică mai mult decât o simplă identificare a cheilor externe. O dată identificată o relație, aceasta trebuie clasificată și eventual revizuită. Pentru a clasifica relația, gândiți-vă la numărul de apariții ale entității implicate în relație, care poate fi zero, unu sau mai multe, în relația știe meseria, fiecare angajat are exact o meserie. O asemenea relație se numește relație de tip 1: 1. Totuși, sunt posibile și alte cardinalități ale relațiilor, așa cum se numesc acestea.

De exemplu, o carte poate avea mai mulți autori. Astfel, relația dintre entitățile numite carte și autor este o

relație de tip unu la mai mulți și se abreviază frecvent sub forma 1: N. Unele relații sunt opționale; de exemplu, un angajat poate fi căsătorit sau nu. Relația dintre angajat și soț/soție este o relație de tip 1: 0. Cu alte cuvinte, un angajat poate fi căsătorit sau nu; dar un angajat căsătorit are exact un soț, respectiv o soție.

<figura 13 - 3 O diagramă E-I caracteristică>

angajat - știe meseria - meserii

</figura 13 - 3>

Și mai interesante sunt lecțiile de tip N: N. Un exemplu de asemenea relație este cea între curs și student. Relația este de tip N: N deoarece la fiecare curs pot fi înscriși mai mulți studenți, iar fiecare student poate fi înscris la mai multe cursuri. O asemenea lecție este nedefinită și indică lipsa unei entități, în acest caz, entitatea înscriere. Ori de câte ori descoperiți o entitate N: N, trebuie să determinați și să adăugați entitatea care lipsește. După ce ați adăugat entitatea lipsă, trebuie să modificați lecțiile.

Deseori, entitatea lipsă este corectă cu una sau mai multe coloane care lipsesc. De exemplu, în cazul entității lipsă înscriere, coloana nota va lipsi, deoarece nu poate fi plasată în mod justificat nici în tabelul curs, nici în tabelul student. Coloana

244

nota se referă la o relație între un curs și un student, nu numai la un curs sau la un student.

După adăugarea entităților care lipsesc, toate relațiile de tip N: N trebuie să dispară. De exemplu, relația între curs și înscriere este de tip 1: N, deoarece pot exista mai multe înscrieri la un curs dat, dar fiecare înscriere se referă la un anumit curs. Similar, relația dintre înscriere și student este N: 1, deoarece fiecare înscriere se referă la un

anumit student, care se poate înscrie la mai multe cursuri.

După ce ați eliminat relațiile de tip N: N, puteți lua în considerare normalizarea bazei de date descrise de modelul E-R.

<titlu>Normalizarea unei baze de date</titlu>

O bază de date normalizată este una care a fost transformată astfel încât să satisfacă o serie de reguli. Regulile de normalizare a bazelor de date sunt descrise ca proprietăți pe care o bază de date care respectă aceste reguli trebuie să le aibă, proprietăți cunoscute sub numele de forme. Setul cel mai frecvent aplicat de reguli de normalizare a bazelor de date include trei reguli, care descriu prima, a doua și a treia formă normală.

Aceste forme sunt destinate a preveni problemele care pot apărea în cadrul bazelor de date care nu le respectă. Totuși, aceste reguli sunt derutante și dificil înțeles pentru mulți. Subsecțiunea de față prezintă pe scurt o abordare de bun simț a normalizării bazelor de date, adecvată pentru evitarea a numeroase probleme frecvent întâlnite legate de proiectarea bazelor de date. Proiectanții bazelor de date foarte simple pot opta în mod logic pentru omiterea în totalitate a normalizării bazelor de date, întrucât problemele de proiectare pot fi corectate pur și simplu apariția lor, în cursul programării sau al utilizării. Totuși, normalizarea bazelor de date este esențială pentru bazele de date mari, unde costul și efortul de descoperire și remediere a unei erori poate depăși semnificativ costul și efortul implicate în normalizarea bazelor de date.

<titlu. Regula 1: Este permisă numai utilizarea valorilor atomice</titlu.

Un tabel dintr-o bază de date trebuie să conțină numai valori atomice. Cu alte cuvinte, nicio coloană nu

trebuie să conțină valori compuse. De asemenea, nicio coloană nu trebuie să reprezinte un grup repetitiv.

Această regulă se aplică pentru coloane precum nume, alcătuită din prenume, inițială mijlocie și numele de familie. O asemenea coloană are o valoare compusă trebuie divizată în trei coloane separate: prenume, inițiala mijlocie și nume familie. Această regulă este frecvent încălcată, deseori la un preț redus. Dezavantajul încălcării acestei reguli este îngreunarea în SQL a accesului la componentele unei coloane compuse.

245

Interdicția îndreptată împotriva grupurilor care se repetă este o problemă mai serioasă. Să luăm în considerare un tabel care include un grup repetitiv de adrese de e-mail. Care este numărul de repetiții permis? Două, trei, cinci, zece? Pentru a evita limitarea artificială a numărului de repetiții, structura bazei de date trebuie să fie revizuită, pentru a plasa grupul repetitiv într-un alt tabel. De exemplu, structura următoare:

contact table:

contactid (cheie primară)

nume email1

email2

email3

trebuie înlocuită cu o structură ca următoarea:

contact table:

contactid (cheie primară)

nume

email table:

emailid (cheie primară)
contactid (cheie externă)
email

<Sugestie>

Pentru a evita încălcarea acestei reguli, eliminați toate grupurile repetitive prin definirea unuia sau mai multor tabele care să conțină grupurile respective.

</Sugestie>

<titlu>Regula 2: Bazați-vă pe cheia primară în totalitatea sa</titlu>

Coloanele dintr-un tabel trebuie să se bazeze pe cheia primară în totalitatea sa. Pentru a vedea care este modul de funcționare al acestei reguli, luați în considerare următorul tabel, care încalcă regula:

Înscriere table:

studentid cursid studeninume

Să presupunem că studentid și cursid au fost desemnate drept cheie primară compusă. Coloana studeninume este asociată unui student, nu unei înscrieri. În consecință, depinde de valoarea studentid, dar nu și de valoarea cursid. Dacă un student s-a înscris la mai multe cursuri, atunci studentului respectiv îi vor fi asociate mai multe rânduri înscriere, fiecare cu o coloană studeninume. Dacă se descoperă că numele studentului a fost greșit ortografiat, trebuie corectate mai multe rânduri din tabel; în caz contrar, unele rânduri vor avea valori incorecte în anumite coloane. Se vor evita bazele de date inconsecvente, deci structurile în care o coloană depinde numai de o porțiune a cheii primare sunt interzise prin această regulă.

<sugestie>

Această regulă se aplică numai tabelelor cu o cheie primară compusă. O metodă bună de a evita încălcarea acestei reguli este a folosi o cheie primară artificială și nu o cheie primară compusă, convenabilă în alte condiții.</sugestie>

<titlu>Regula 3: Bazați-vă numai pe cheia primară</titlu>

Coloanele dintr-un tabel trebuie să se bazeze numai pe cheia primară. Iată un exemplu de tabel care încalcă regula:

curs table:

cursid (cheie primară)

cursnume dreptid deptnume

Acest tabel înregistrează identificatorul cursului, numele cursului, identificatorul departamentului și numele departamentului pentru cursuri. Cu toate acestea, coloana deptnume nu depinde de cursid; în schimb, depinde de dreptid. Cu alte cuvinte tabelul descrie atât cursurile, cât și departamentele, în consecință, numele departamentului apare în mod redundant în fiecare rând care se referă la un curs asociat departamentului. Structura trebuie revizuită după cum urmează:

curs table:

cursid (cheie primară)

cursnume dreptid (cheie externa)

departament table:

depid (cheie primară)

deptnume

<Sugestie>

Pentru a evita încălcarea acestei reguli, căutați tabele care conțin informații despre mai multe categorii de entități. Toate aceste tabele trebuie divizate în tabele separate, unite printr-o cheie externă. </Sugestie>

<titlu>Rafinarea modelelor E-R</titlu>

Ultima operație de finețe aplicată unui model E-I constă în specificarea unui tip de date pentru fiecare coloană. Majoritatea bazelor de date relaționale acceptă următoarele tipuri de date generale:

- Caracter
- Întreg
- Zecimal
- Dată și oră
- Binar

247

Tabelul 13 - 1 rezumă numeroase tipuri de date frecvent utilizate, acceptate de My SQL și de majoritatea celorlalți sisteme de baze de date relaționale. Totuși, My SQL acceptă multe alte tipuri de date. Consultați manualul de referință My SQL pentru mai multe informații cu privire la aceste tipuri și la altele.

<tabel 13 - 1 Principalele tipuri de date din My SQL>

— Tip de date
Descriere

— BLOB

Date binare arbitrare, cu o lungime maximă de 65535

octeți.

— CHIAR (m)

Un șir de caractere de lungime fixă, cu un maximum de în caractere, unde în este mai mic decât 256. Pentru obținerea lungimii dorite, se înserează spații finale.

DATE

O dată în format an-lună-zi; de exemplu 2005 - 12 - 31.

— DECIMAL

DECIMAL (m, d)

Un număr zecimal, reprezentat sub formă de șir cum cifre, din care d se află la dreapta punctului zecimal. Dacă m și ci sunt omise, în mod prestabilit se vor utiliza valorile 10 și 0.

DOUBLE

DOUBLE (m, d)

Un număr cu virgulă mobilă, cu dublă precizie, având o lățime de afișare egală cum și un număr de d cifre după virgulă.

— FLOAT (m, d)

Un număr cu virgulă mobilă, cu simplă precizie, având o lățime de afișare egală cum și un număr de d cifre după virgulă.

— INTEGER

INTEGER UNSIGNED

Un întreg pe 32 de biți. Dacă se specifică atributul UNSIGNED, domeniul de valori este cuprins între 0 și 4294967295; în caz contrar, domeniul este cuprins între valorile - 2147483648 și 2147483647.

— NUMERIC

NUMERIC (m, d)

Similar cu DECIMAL.

REAL

REAL (m, d)

— Similar cu DOUBLE.

SMALLINT

SMALLINT UNSIGNED

— Un întreg pe 16 biți. Dacă se specifică atributul UNSIGNED, domeniul de valori este cuprins între 0 și 65535; în caz contrar, domeniul este cuprins între valorile - 32768 și 32767.

TIME

TIMESTAMP

TIMESTAMP (m)

Ora în format oră-minut-secundă; de exemplu, 08 - 30 - 00. O valoare de tip dată și oră, în format an-lună-zi oră-minut-secundă; de exemplu, 1970 - 01 - 01 00: 00: 00. Această reprezentare este similară celei returnate de funcțiile UNIX și nu poate codifica date situate dincolo de un anumit moment al anului 2037.

VARCHAR (m)

Un șir caracter de lungime variabilă, cu un maximum de m caractere, unde m este mai mic decât 256. Spațiile finale au fost eliminate.

</tabel 13 - 1>

Iată unele reguli empirice pentru selectarea tipurilor de date:

— Alegeți BLOB ca tip pentru datele pe care nu

trebuie să le manipulați și la care nu veți obține acces prin intermediul limbajului SQL.

- Alegeți un tip dată sau oră adecvat pentru coloanele care conțin date calendaristice sau ore.

- Alegeți un tip numeric pentru coloanele folosite în calcule.

- Pentru cantități foarte mari sau foarte mici, alegeți DOUBLE ca tip de date.

248

- Pentru coloane care conțin numere fără parte zecimală de dimensiuni adecvate, alegeți SMALLINT sau INTEGER ca tip de date.

- Pentru alte coloane care conțin date numerice, alegeți DECIMAL ca tip de date.

- Alegeți CHIAR sau VARCHAR ca tip pentru celelalte coloane, chiar și pentru cele care conțin mai ales cifre, cum ar fi un cod poștal.

<sugestie>

Când alegeți un tip de date, nu uitați să alocați spațiu pentru eventuale creșteri. De exemplu, nu specificați un număr de client format din două cifre decât dacă sunteți sigur că nu veți avea niciodată mai mult de 100 de clienți.</sugestie>

<titlu>Crearea unei baze de date My SQL</titlu>

Administratorul de sistem creează baze de date My SQL. La început, o bază de date nu conține tabele. Pentru a crea un tabel într-o bază de date, folosiți un sublimbaj SQL special, cunoscut sub numele de Data Definition Language* (DDL). Această subsecțiune este dedicată formelor pe care le pot lua comenzile DDL. Puteți emite comenzi DDL și alte comenzi SQL prin intermediul unui

interpretor SQL sau prin intermediul PHP. Proiectele din acest modul prezintă modul de emitere a comenzilor SQL folosind un interpretor SQL. Modulul următor prezintă modul de emitere a comenzilor SQL utilizând PHP.

Pentru a crea un tabel într-o bază de date, emiteți comanda CREATE TABLE, care are următoarea formă:

```
CREATE TABLE tabel (coloana tip, coloana tip...);
```

unde tabel este numele tabelului, coloana este numele unei coloane, tip este tipul datelor incluse în coloană, iar... arată că se poate specifica un număr nedefinit de coloane și tipuri. De exemplu, comanda următoare creează un tabel numit carte, care conține coloanele ISBN (un identificator unic asociat unei cărți), titlu și preț:

```
CREATE TABLE carte (carteid CHIAR (10), titlu  
VARCHAR (255), preț decimal (5, 2));**
```

În general, SQL nu este sensibil la diferența între majuscule și minuscule. Deci, dacă preferați, puteți emite comanda următoare, care se comportă exact la fel ca și precedenta:

```
create table carte (carteid chiar (10), titlu varchar  
(255), preț decimal (5, 2));
```

<notă>

În traducere limbaj de definiție a datelor - NT

S-a preferat acest tip de date deoarece prețurile în Statele Unite, sunt exprimate în dolari și cenți. Pentru a exprima un preț de carte în România, se poate folosi definiția INTEGER UNSIGNED, deoarece nu se mai folosește banul ca subdiviziune a leului - NT</notă>

<sugestie>

Programele dumneavoastră SQL vor fi mai ușor de citit dacă respectați un anumit stil. De exemplu, puteți scrie toate cuvintele cheie SQL cu majuscule, iar cuvintele furnizate de programator-cu minuscule.</sugestie>

În afara tipului de date, puteți specifica numeroase attribute opționale ale unei coloane:

<tabel>

Atribut

Descriere

NOT NULL

Fiecare rând trebuie să conțină o valoare a coloanei asociate; valorile nule nu sunt permise.

DEFAULT valoare

Dacă nu este dată o valoare a coloanei asociate, se va presupune valoarea specificată.

AUTO-INCREMENT

My SQL va repartiza în mod automat un număr de serie ca valoare a coloanei asociate.

PRIMARY KEY

Coloana asociată este cheia primară a tabelului care o conține.

</tabel>

Iată o comandă CREATE TABLE ceva mai complicată, care folosește unele attribute opționale:

CREATE TABLE carte (carteid CHIAR (10) PRIMARY

KEY, titlu VARCHAR (255) NOT NULL, preț DECIMAL (5, 2) DEFAULT 50.00);

<titlu>Ștergerea unui tabel/

ștergerea unui tabel este o operație simplă. Prin ștergerea unui tabel, sunt eliminate toate rândurile incluse în tabel. Pentru a șterge un tabel, emiteți următoarea comandă:

DROP TABLE tabel;

unde tabel este numele tabelului care urmează a fi șters.

<Atenție>

Ștergerea unui tabel este un act irevocabil; asigurați-vă că intenționați să ștergeți tabelul înainte de a emite o comandă DROP TABLE; de asemenea, asigurați-vă că ați scris corect comanda înainte de a apăsa pe tasta ENTER.

</Atenție>

<titlu>Modificarea unui tabel/

După crearea unui tabel, îl puteți modifica prin emiterea unei comenzi ALTER TABLE. O formă a comenzii vă permite să ștergeți o coloană din tabel:

ALTER TABLE tabel DROP coloana;

unde tabel este numele tabelului care va fi modificat, iar coloana este numele coloanei care va fi ștearsă. De exemplu, pentru a șterge coloana preț din tabelul carte, emiteți comanda

ALTER TABLE carte DROP preț;

<Atenție >

Ștergerea unei coloane este un act irevocabil; asigurați-vă că intenționați să ștergeți coloana înainte de a emite o comandă ALTER TABLE; de asemenea, asigurați-vă că ați scris corect comanda înainte de a apăsa pe tasta ENTER. </Atenție >

O altă formă a comenzii vă permite să adăugați o nouă coloană în tabel:

ALTER TABLE tabel ADD coloana tip [opțiuni];

unde tabel este numele tabelului care va fi modificat, coloana este numele coloanei care va fi adăugată, tip este tipul noii coloane, iar [opțiuni] constituie toate opțiunile dorite, precum PRIMARY KEY. De exemplu, pentru a adăuga din nou coloana preț la tabelul carte, emiteți comanda:

ALTER TABLE carte ADD preț DECIMAL (5, 2)
DEFAULT 50.00;

<titlu>Acordarea și revocarea privilegiilor de accese/titlu>

Când un utilizator încearcă să obțină acces la o bază de date relațională, SGBD verifică dacă utilizatorul are permisiunea de a executa operația. Administratorul de sistem poate folosi comanda My SQL GRANT pentru a autoriza un utilizator să obțină accesul la un tabel din baza de date. Comanda are următoarea formă:

GRANT ALL ON tabel TO utilizator IDENTIFIED BY parola;

unde tabel este numele tabelului, utilizator este numele contului de utilizator, iar parola este parola pe care

o va furniza utilizatorul pentru a-și proba identitatea. Alternativ, administratorul de sistem poate autoriza un utilizator să obțină acces la orice tabel dintr-o bază de date specificată, folosind următoarea formă a comenzii GRANT:

```
GRANT ALL ON baza de date. * TO utilizator  
IDENTIFIED BY parola;
```

De exemplu, comanda următoare autorizează pe utilizatorul php să obțină acces la toate tabelele din baza de date numită testdb, ori de câte ori utilizatorul furnizează parola specificată:

```
GRANT ALL ON testdb. * TO php IDENTIFIED BY  
cusuntala;
```

Comanda. REVOKE se poate folosi pentru retragerea privilegiilor acordate anterior. Comanda are următoarele forme:

```
REVOKE ALL ON tabel FROM utilizator;  
REVOKE ALL ON baza de date. * FROM utilizator;
```

De exemplu, pentru a revoca toate privilegiile utilizatorului băiat rău, emiteți comanda:

```
REVOKE ALL ON.* FROM băiat rău;
```

251

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Așa cum s-a arătat anterior, accesul la un tabel relațional pare a fi ceva de genul „totul sau nimic”. Nu există nicio modalitate de a se acorda acces numai la anumite coloane?

Răspuns: Da, administratorul de sistem poate folosi o formă mai complexă comenzii GRANT pentru a autoriza accesul numai la coloanele specificate. Forma corespunzătoare a comenzii este:

GRANT privilegiu (coloane) ON tabel TO utilizator IDENTIFIED BY parola;

sau

GRANT privilegiu (coloane) ON baza de date. * TO utilizator IDENTIFIED BY parola;

unde privilegiu este privilegiul care urmează a fi extins, coloane sunt coloanele cărora li se aplică privilegiul, iar tabel, baza de date, utilizator și parola au semnificațiile cunoscute.

Sunt permise și forme similare ale comenzii REVOKE:

REVOKE privilegiu (coloane) ON tabel FROM utilizator;

sau

REVOKE privilegiu (coloane) ON baza de date. * FROM utilizator;

Între privilegiile posibile se numără următoarele:

— INSERT, care permite inserția rândurilor care conțin coloana specificată

— SELECT, care permite accesul la rândurile care conțin coloana specificată

— UPDATE, care permite actualizarea rândurilor care conțin coloana specificată De exemplu, pentru a permite unui utilizator să obțină accesul la o coloană, fără a o modifica, puteți folosi o secvență de comenzi similară cu următoarea:

REVOKE ALL ON carte FROM php;
GRANT


```
SELECT (carteid, titlu, preț).  
INSERT (carteid, titlu, preț).  
UPDATE (carteid, titlu, preț)  
ON carte TO php IDENTIFIED BY cusuntala;  
REVOKE INSERT (preț) ON carte FROM php;  
REVOKE UPDATE (preț) ON carte FROM php;
```

Rețineți că prima comandă revocă toate privilegiile de la nivelul tabelului; în caz contrar, aceste privilegii le vor elimina pe cele situate la nivel de coloană.

Caracteristica privilegiilor furnizată de My SQL este extrem de sofisticată și furnizează mult mai multe opțiuni. Pentru mai multe informații, consultați manualul SQL pe suport electronic, de la adresa www.mysql.com.

</Sfatul specialistului>

252

<Test „la minut” >

— Care este numele tehnicii de modelare frecvent folosită în proiectarea bazelor de date?

— Care este cardinalitatea relațiilor care trebuie să fie înlocuite la proiectarea unei baze de date?

— Care este numele procesului de adaptare a unei baze de date la o serie de reguli destinate a preveni apariția erorilor comune de proiectare?

— Care este numele sublimbajului SQL folosit pentru crearea bazelor de date?

</Test „la minut” >

<titlu>Accesul la datele dintr-o bază de date: interogările SQL</titlu>

În afară de Data Definition Language, SQL include Data Manipulation Language* (DML). DML vă permite să formați interogări, care obțin accesul la datele stocate într-o bază de date relațională și raportează aceste date. De

asemenea, puteți folosi DML pentru a însera, actualiza și șterge rândurile dintr-un tabel. Celelalte secțiuni ale acestui modul vor trata despre DML, iar secțiunea de față va aborda cea mai elementară formă de interogare: comanda SELECT simplă.

Cea mai simplă interogare posibilă raportează toate coloanele din toate rândurile unui tabel. Interogarea are următoarea formă:

```
SELECT FROM tabel;
```

unde tabel este numele tabelului la care se va obține accesul. Formatul datelor de ieșire plasează fiecare rând al tabelului pe o linie separată și prezintă coloanele într-o ordine arbitrară. Datele de ieșire includ numele coloanelor și caractere simulate de desenare a liniilor, care separă coloanele. De exemplu, rulând această interogare asupra tabelului angajat se produc date de ieșire similare cu următoarele:

```
<tabel>
```

```
angajatur
```

```
nume
```

```
"
```

```
George Washington
```

```
*3
```

```
T. Jefferson
```

```
2 rows în set (0.00 sec)
```

```
</tabel>
```

```
<notă>
```

```
Răspunsuri la test
```

```
— Modelare E-R
```

- N: N
- Normalizarea bazelor de date
- Data Definition Language

În traducere limbaj de manipulare a datelor. - N.T.

</notă>

253

Dacă doriți să selectați numai anumite coloane sau să raportați coloanele într-o anumită ordine, puteți folosi următoarea formă alternativă a comenzii SELECT:

SELECT coloana1, coloana2 FROM tabel;

unde tabel este numele tabelului, iar coloana1 și coloana2 sunt coloanele la care se va obține accesul și al căror conținut va fi raportat. Puteți specifica una, două sau mai multe coloane; pur și simplu separați numele fiecărei coloane de vecinii săi prin intermediul unei virgule. De exemplu, iată o interogare care inversează ordinea coloanelor în comparație cu interogarea anterioară:

SELECT nume, angajatur FROM angajat;

În continuare, sunt prezentate datele de ieșire caracteristice ale acestei interogări:

<tabel>

nume

angajatur

George Washington

"

T. Jefferson

*3

2 rows în set (0.00 sec)

</tabel>

Deseori, este necesară numai raportarea acelor rânduri care satisfac un anumit criteriu. Clauza WHERE vă permite să specificați o condiție; rândurile care nu satisfac condiția nu sunt raportate. De exemplu, iată o interogare care raportează un singur rând:

```
SELECT angajatur, nume FROM angajat WHERE  
angajatur = 1;
```

Forma condițiilor folosite în sublimbajul DML al limbajului SQL este similară cu aceea a condițiilor PHP. Puteți folosi oricare din următorii operatori relaționali:

<tabel>

operator

descriere

* =

— Egalitate

O

— Inegalitate

*! =

— Inegalitate

*

— Mai mic decât

*>

— Mai mare decât

* < =

— Mai mic sau egal cu

* = >

Mai mare sau egal cu

</tabel>

Puteți compara valoarea unei coloane cu aceea a unei alte coloane, respectiv valoarea unei coloane cu o valoare literală. Valorile literale sir SQL trebuie să fie incluse între ghilimele simple, nu între ghilimelele duble permise de PHP.

<sugestie>

Când unei coloane nu i-a fost repartizată nicio valoare, SQL îi atribuie valoarea specială NULL. De asemenea, programatorii pot atribui în mod explicit valoarea NULL unei coloane. Comparațiile obișnuite cu valori NULL, care folosesc operatorii de (în) egalitate, vor returna un rezultat fals. Totuși, puteți folosi operatorul special < = >. care compară valorile ținând cont de valoarea NULL. Dacă folosiți acest operator pentru a compara două valori NULL, se obține un rezultat adevărat.

</sugestie>

254

De asemenea, SQL include numeroși operatori de comparație non-algebrici:

<tabel>

operator

descriere

* x BETWEEN y AND z

Adevărat, dacă valoarea lui x este cuprinsă între valorile lui y și z.

* x LIKE y

— Adevărat dacă valoarea lui **x** este echivalentă cu modelul **y**.

* x NOT LIKE y

Adevărat dacă valoarea lui **x** nu este echivalentă cu modelul **y**.

* x ÎN (y1, y2)

Adevărat dacă valoarea lui **x** este un membru al listei **y1, y2**. Lista poate conține unul, doi sau mai mulți membri.

* x NOT ÎN (y1, y2)

Adevărat dacă valoarea lui **x** nu este un membru al listei **y1, y2**. Lista poate conține unul, doi sau mai mulți membri.

* x IS NULL

Adevărat dacă **x** are valoarea NULL.

* x IS NOT NULL

Adevărat dacă **x** nu are valoarea NULL.

</tabel>

Sublimbajul folosit pentru specificarea modelelor asociate operatorului LIKE este diferit de cel folosit de PHP sau de shell-ul UNIX. Metacarakterul % corespunde unui număr de zero sau mai multe caractere, iar metacarakterul corespunde unui singur caracter. Modelele, ca și șirurile, sunt incluse între ghilimele simple. De exemplu, modelul %ar% corespunde oricărui șir care conține subșirul ar, inclusiv șiruri precum ar, arc și un zar.

<Sugestie>

Pentru a plasa un caracter % sau într-un șir test, folosiți secvența \% sau \; ca în PHP, caracterul slash orientat înapoi determină interpretarea celor două caractere ca având semnificația lor literală, nu ca metacaractere. </Sugestie>

Ca și PHP, sublimbajul DML din SQL vă permite să formați expresii logice care combină expresiile relaționale. Puteți folosi oricare din următorii operatori logici:

<tabel>
operator
descriere

AND

Și, adevărat dacă ambii operanzi sunt adevărați

OR

SAU inclusiv, adevărat dacă un operand este adevărat

NOT

NU, adevărat dacă operandul este fals

</tabel>

De exemplu, următoarea interogare raportează rândurile care au un număr de angajat mai mare decât unitatea sau al căror nume include subșirul George:

```
SELECT angajat, nume FROM angajat  
WHERE angajat > 1 OR nume LIKE %George%;
```

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Operatorul SQL pentru identificarea echivalenței cu un model nu folosește sintaxa obișnuită a expresiilor regulate. Există vreun mod de a folosi în SQL expresii regulate?

Răspuns: Deși SQL este un limbaj standardizat,

distribuitorii SGBD tind să devieze ușor de la limbajul SQL sau să-l extindă. Astfel, fiecare SGBD acceptă un dialect SQL ușor diferit de celelalte. Dialectul acceptat de My SQL include un operator relațional care execută comparația cu o expresie regulată, dar nu toate sistemele de gestiune a bazelor de date includ un asemenea operator.

255

Pentru a compara o valoare cu o expresie regulată în My SQL, folosiți următoarea formă:

x REGEXP **y** unde **x** este valoarea care va fi testată, iar **y** este o expresie regulată, delimitată prin ghilimele simple.

My SQL include multe alte extensii ale limbajului SQL. De exemplu, My SQL acceptă următorii operatori ca echivalent:

<tabel>

Operator

Echivalent

AND

*

OR

*

NOT

*!

</tabel>

Pentru a vedea și alte diferențe față de standardul SQL și extinderi ale acestuia, consultați manualul My SQL pe suport electronic, la adresa www.mysql.com.

</Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care este comanda SQL folosită pentru a raporta datele dintr-o bază de date?

— Menționați clauza care vă permite să specificați rândurile raportate de o interogare.

— Precizați operatorul care vă permite să comparați o valoare șir cu un model.

</Test „la minut” >

<titlu>Modificarea datelor dintr-o bază de datee</titlu>

Sublimbajul SQL Data Manipulation Language include comenzi care vă permit să inserați rânduri noi într-un tabel, să actualizați una sau mai multe coloane ale rândurilor existente în tabele, respectiv să ștergeri rânduri dintr-un tabel. Pentru a însera un nou rând într-un tabel, folosiți comanda INSERT, care are următoarea formă:

INSERT INTO tabel VALUES (valoare1, valoare2);

unde tabel este numele tabelului la care se va adăuga rândul, valoare1 este valoarea pentru prima coloană din tabel, iar valoare2 este valoarea celei de-a doua coloane din tabel. Se pot da mai mult sau mai puțin de două valori; numărul valorilor date trebuie să fie egal cu acela al coloanelor din tabel. O coloană poate primi și valoarea NULL, cu excepția situațiilor când definiția coloanei conține specificații contrare.

<notă>

Răspunsuri la test:

— SELECT

— WHERE

— LIKE

</notă>

O formă mai populară a comenzii INSERT specifică numele coloanelor cărora le sunt atribuite valorile:

```
INSERT INTO tabel (coloana1, coloana2) VALUES
(valoare1, valoare2);
```

În această formă, coloana denumită coloana1 primește valoarea valoare1, iar coloana denumită coloana2 primește valoarea valoare2. Ca în cazul primei forme a comenzii INSERT, pot fi specificate mai mult, respectiv mai puțin de două coloane și valori. Numărul coloanelor specificate trebuie să fie egal cu numărul valorilor specificate. Coloanele care nu sunt denumite în comanda INSERT și care nu au o valoare prestabilită (DEFAULT) primesc valoarea NULL, cu excepția situațiilor când valoarea respectivă nu este permisă; în acest caz, comanda INSERT eșuează.

De exemplu, se poate folosi o comandă similară cu următoarea pentru a însera un rând nou în tabelul angajat:

```
INSERT INTO angajat (angajatur, nume) VALUES (4,
James Monroe);
```

Toate coloanele, cu excepția coloanelor angajator și nume, vor primi valoarea NULL.

<Sugestie>

Trebuie să evitați utilizarea primei forme a comenzii INSERT. Adăugarea sau ștergerea coloanelor dintr-un tabel pot duce la o funcționare defectuoasă a acestei forme a comenzii, deoarece modul său de operare depinde de echivalența secvențială între valori și coloanele din tabel.

</Sugestie>

Pentru a modifica valoarea unui rând sau mai multor rânduri existente într-un tabel, emiteți o comandă UPDATE, care are următoarea formă:

```
UPDATE tabel SET coloana1 = coloana1, coloana2 =  
coloana2  
WHERE condiție;
```

unde tabel este numele tabelului ale cărui rânduri urmează să se modifice, coloana1 este numele primei coloane care urmează a fi modificată, valoare1 este valoarea care va fi repartizată în coloana1, coloana2 este numele celei de-a doua coloane care urmează a fi modificată, valoare2 este valoarea care va fi repartizată în coloana2, iar condiție identifică rândul sau rândurile care urmează a fi actualizate. Poate fi actualizat un număr mai mare sau mai mic de coloane. Dacă urmează ca fiecare rând să fie actualizat, clauza WHERE poate fi omisă.

De exemplu, comanda următoare modifică numele asociat angajatului al cărui atribut angajator are valoarea 4 în James Monroe:

```
UPDATE angajat SET nume = James Monroe  
WHERE angajatur = 4;
```

Următoarea comandă mărește salariul fiecărui angajat cu 10 procente:

```
UPDATE angajat SET salariu = 1.1*salariu;
```

257

Pentru a șterge un rând dintr-un tabel, emiteți comanda DELETE, care are următoarea formă:

DELETE FROM tabel WHERE condiție;

Dacă vor fi șterse toate rândurile tabelului, clauza WHERE poate fi omisă. De exemplu, comanda următoare șterge rândul din tabel asociat angajatului al cărui atribut angajator are valoarea 4:

DELETE FROM angajat WHERE angajatur = 4;

De asemenea, următoarea comandă șterge fiecare rând al tabelului angajat:

DELETE FROM angajat;

<Sugestie>

Comenzile INSERT, UPDATE și DELETE modifică valorile rândurilor din tabel, în general, nu este posibilă recuperarea valorilor originale ale rândurilor din tabel după emiterea uneia dintre aceste comenzi. Ca atare, este important să realizați copii de siguranță ale bazelor de date și să procedați cu atenție la emiterea unor comenzi ca acestea. </Sugestie>

<Sfatul specialistului >

Întrebare: Există vreo modalitate simplă de adăugare a mai multor rânduri într-un tabel dintr-o bază de date?

Răspuns: Da. Puteți folosi următoarea formă modificată a comenzii INSERT, care vă permite să specificați mai multe rânduri ale unui tabel:

INSERT INTO tabel (coloana1, coloana2)
VALUES

(valoare1, valoare2).

(valoare3, valoare4).

(valoare5, valoare6);

Această formă a comenzii vă permite să specificați grupuri de valori; fiecare grup este inclus între paranteze

și separat de grupurile adiacente prin intermediul unei virgule. Ca și în cazul formei obișnuite a comenzii INSERT, numărul de coloane specificate trebuie să corespundă cu acela al valorilor specificate în fiecare grup; cu toate acestea, puteți specifica un număr nelimitat de grupuri.

</Sfatul specialistului >

<Test „la minut” >

— Scrieți o comandă SQL care înserează un rând nou în tabelul angajat. În noul rând, atributul angajator trebuie să aibă valoarea 5, iar atributul nume trebuie să aibă valoarea, James Monroe”.

— Scrieți o comandă SQL care mărește salariul fiecărui angajat cu 20 de procente.

258

— Scrieți o comandă SQL care șterge rândul din tabel în care atributul angajator are valoarea 2. </Test „la minut” >

<titlu>Sortarea, agregarea și grupareae/titlu>

Deseori, este important ca datele să fie raportate într-o anumită secvență. Puteți specifica ordinea de raportare a rezultatelor interogării folosind clauza ORDER BY, care are următoarea formă:

ORDER BY valoare

Dacă se vor folosi mai multe câmpuri de sortare, fiecare câmp va fi separat de vecinii săi prin intermediul unei virgule. Dacă doriți să indicați o sortare descendentă, în locul uneia ascendente, specificați DESC după valoare. De exemplu, pentru a ordona pe toți angajații în funcție de salariu, de la cel mai mare la cel mai mic, respectiv după

nume pentru un salariu dat, puteți folosi următoarea interogare:

```
SELECT salariu, nume FROM angajat  
ORDER BY salariu DESC, nume;
```

Pentru a include numai pe angajații care au un salariu mai mare de 50.000 USD, adăugați o clauză WHERE la comanda SELECT:

```
SELECT salariu, nume FROM angajat  
WHERE salariu>50.000  
ORDER BY salariu DESC, nume;
```

SQL include funcții care vă permit să raportați valori agregate, precum un număr al rândurilor tabelului. Iată cele mai importante funcții de agregare:

<tabel>
Funcție
— Descriere

count (*)
— Numărul rândurilor din tabel.

count (coloana)
— Numărul rândurilor din tabel care conțin o valoare diferită de NULL în coloana specificată.

count (distinct coloana)
— Numărul valorilor distincte diferite de NULL care apar în coloana specificată.

avg (coloana)
— Valoarea mijlocie (medie) a coloanei numerice

specificate.

min (coloana)

— Valoarea minimă din coloana specificată.

max (coloana)

— Valoarea maximă din coloana specificată.

sum (coloana)

Suma valorilor din coloana specificată.

</tabel>

De exemplu, interogarea următoare raportează numărul angajaților și salariul mediu al acestora:

```
SELECT count (*), avg (salariu) FROM angajat;
```

<notă>

Răspunsuri la test:

— INSERT INTO angajat (angajator, nume)

VALUES (5, James Monroe);

— UPDATE angajat SET salariu = 1.2*salariu;

— DELETE FROM angajat WHERE angajatur = 2;</notă>

259

Datele de ieșire vor conține o singură linie, deoarece datele au fost comasate.

Clauza SQL AS specifică un nume nou pentru o coloană sau expresie. Numele specificat este folosit ca titlu în rapoartele SQL. Clauza AS este utilă în lucrul cu funcțiile de agregare. De exemplu, interogarea următoare poate fi rescrisă pentru a include o clauză AS, după cum urmează:

```
SELECT count (*) AS Angajat Număr, avg (salariu)
AS Salariu Mediu
FROM angajat;
```

Rezultatul unei asemenea interogări se poate prezenta astfel:

<tabel>

Angajat Numa
Salariu mediu

*2

*63250.000.000

1 row în set (0.00 sec)

</tabel>

Să presupunem că doriți să afișați numărul angajaților din fiecare departament. Rezultatul unei asemenea interogări va conține o linie pentru fiecare departament, în loc de o linie pentru fiecare angajat. Clauza GROUP BY specifică o asemenea interogare. Clauza are următoarea formă:

GROUP BY coloana-sortare

unde coloana-sortare este numele sau valoarea unei coloane, specificată într-o clauză ORDER BY, care trebuie să urmeze după clauza GROUP BY.

De exemplu, interogarea următoare raportează numărul angajaților și salariul mediu pentru fiecare departament în parte:

```
SELECT count (*), avg (salariu) FROM angajat
GROUP BY deptnr
```


ORDER BY deptnr;

Pentru a include în datele de ieșire numai grupurile selectate, specificați clauza HAVING imediat după clauza GROUP BY. Clauza HAVING are următoarea formă:

HAVING condiție

De exemplu, pentru a include numai departamentele al căror atribut deptnr are valoare mai mare decât 2, emiteri următoarea interogare:

```
SELECT count (*), avg (salariu) FROM angajat  
GROUP BY deptnr  
HAVING deptno>2  
ORDER BY deptnr;
```

260

<Test „la minut” >

— Scrieți o interogare care afișează pe toți angajații, ordonați după nume.

— Scrieți o interogare care raportează salariul maxim al angajaților.

— Scrieți o interogare care raportează numărul angajaților din fiecare departament, pentru departamente în care lucrează 10 sau mai mulți angajați.

</Test „la minut” >

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă doresc să efectuez sortarea în funcție de o valoare calculată, nu în raport cu valoarea dintr-o coloană? Este posibil acest lucru?

Răspuns: Da. Valorile din clauzele ORDER BY și GROUP, precum și condițiile din clauzele WHERE și

HAVING pot include și expresii, nu numai simple nume de coloane, în secțiunea următoare vom explica modul de formare a expresiilor SQL pe care le puteți folosi în asemenea contexte.

</Sfatul specialistului>

<tabel 13 - 2 Operatori matematici>

Operator

Descriere

* +

Adunare

Scădere

**

Înmulțire

*/

Împărțire

*

SAU la nivel de bit

* &

Și la nivel de bit

*»

Deplasare la dreapta

*

Deplasare la stânga

Complement la nivel de bit </tabel 13 - 2>

<titlu>Expresii și funcții</titlu>

SQL vă permite să formați expresii folosind valori din coloane, valori literale și funcții. Ca și în PHP, puteți controla ordinea de evaluare a expresiilor SQL folosind paranteze pentru a delimita subexpresiile care trebuie evaluate în prealabil.

Tabelele 13 - 2 până la 13 - 6 rezumă operatorii My SQL și funcțiile My SQL frecvent folosite. My SQL furnizează multe alte funcții. Funcțiile incluse au fost selectate

<notă>

Răspunsuri la test:

- SELECT nume FROM angajat ORDER BY nume;
- SELECT max (salariu) FROM angajat;
- SELECT count (*) FROM angajat
GROUP BY deptnr HAVING count (*) = 10
ORDER BY deptnr; </notă>

261

În funcție de importanță și de disponibilitatea lor în alte sisteme de gestiune a bazelor de date relaționale. Pentru mai multe informații despre acestea și despre alte funcții My SQL, consultați manualul My SQL pe suport electronic, la adresa <http://www.mysql.com>. Dacă folosiți un alt SGBD decât My SQL, consultați documentația aferentă, pentru a determina funcțiile pe care le acceptă sistemul respectiv.

<tabel 13 - 3 Operatori logici>

Operator

Descriere

NOT
NU logic

*!
NU logic

OR
SAU logic

*
SAU logic

AND
ȘI logic

*
ȘI logic
</tabel 13 - 3>

<tabel 13 - 4 Funcții matematice frecvent folosite în
My SQL>

Funcție
Descriere

abs (x)
Valoarea absolută a lui x

atan (x)
Arc tangenta lui x, unde x este dat în radiani

atan2 (y, x)
Arc tangenta lui y/x, unde semnele ambelor
argumente sunt folosite pentru a determina cadranul
cercului trigonometric

ceiling (x)

Cel mai mic întreg care nu este mai mic decât x

cos (x)

Cosinusul lui x, unde x este exprimat în radiani

exp (x)

Baza logaritmilor naturali (e) ridicată la puterea x

floor (x)

Cel mai mare întreg care nu este mai mare decât x

log (x)

Logaritmul natural al lui x

mod (x, y)

Restul împărțirii x/y

power (x, y)

x la puterea y

rând (x)

Valoare aleatoare cu virgulă mobilă, mai mare sau egală cu zero și mai mică decât unu

sign (x)

Valoarea - 1, 0 sau 1, după cum valoarea lui x este negativă, zero sau pozitivă

sân (x)

Sinusul lui x, unde x este dat în radiani

sqrt (x)

Rădăcina pătrată a lui x

tan (x)

Tangenta lui x, unde x este dat în radiani

</tabel 13 - 4>

<tabel 13 - 5 Funcții șir frecvent folosite în My SQL

>

Funcții

Descriere

ascii (s)

Codul ASCII al octetului celui mai din stânga al șirului's

chiar (n)

— Caracter al cărui cod ASCII este n

concat (s1, s2)

— Concatenarea șirurilor s1 și s2; cu alte cuvinte, s2 atașat la s1

lease (s)

Șirul's, unde toate majusculele au fost transformate în minuscule

left (s, n)

— Primii n octeți ai șirului's, de la stânga la dreapta

length (s)

Numărul octeților din șirul's

262

locate (s1, s2)

— Poziția primei apariții a lui s1 în s2, respectiv zero dacă s1 nu se găsește în

s2

ltrim (s)

— Șirul's, cu eliminarea spațiilor de început

right (s, n)

— Primii n octeți din șirul's, de la dreapta la stânga

rpad (s1, n, s2)

— Șirul s1, completat la dreapta cu șirul s2 până când rezultatul are lungimea n

rtrim (s)

Șirul's, cu spațiile finale eliminate

space (n)

Un șir alcătuit din n spații

substring (s, m, n)

— Subșir al lui's, care începe de la poziția m și care are lungimea n

trim

— Subșir al lui's, cu spațiile inițiale și finale eliminate

urcase (s)

Șirul's, cu toate minusculele convertite în majuscule
</tabel 13 - 5>

<tabel 13 - 6 Funcții My SQL de dată și oră frecvent utilizate>

Funcție

Descriere

dayofmonth (d)

Ziua din lună a datei specificate (1 - 31)

dayofweek (d)

Ziua din săptămână a datei specificate (1 = duminică,
2 = luni... 7 = sâmbătă)

dayofyear (d)

Ziua din an a datei specificate (1 - 366)

hour (t)

Partea orelor din momentul de timp menționat (0 -
23)

minute (t)

Partea minutelor din momentul de timp menționat (0
- 59)

month (d)

Luna datei specificate (1 - 12)

now ()

Data și ora curentă

second (t)

Partea secundelor din momentul de timp menționat
(0 - 59)

week (d)

Săptămâna din an a datei specificate (0 - 53)

year (d)

Partea anilor din momentul de timp menționat (1.000
- 9999)

</tabel 13 - 6>

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Care sunt unele din funcțiile acceptate de My SQL, dar care nu sunt acceptate pe scară largă de alte sisteme de gestiune a bazelor de date?

Răspuns: Ca și afle sisteme de gestiune a bazelor de date, My SQL furnizează o suită de funcții care execută operații inexistente în standardul SQL. Asemenea funcții sunt complet diferite de la un SGBD la altul. Iată câteva dintre principalele funcții furnizate de My SQL care nu fac parte din standardul SQL:

<tabel>

Funcție

Descriere

database ()

Returnează numele bazei de date deschise

get lock (s, n)

Obține o blocare a bazei de date

md5 (s)

Returnează o sumă de control a șirului's, calculată după algoritmul MD5

password (s)

Returnează șirul's, criptat folosind algoritmul aplicat de My SQL parolei

release lock (s)

Anulează blocarea unei baze de date

user ()

Returnează numele utilizatorului curent

version ()

Returnează numărul versiunii My SQL

</tabel>

263

Funcțiile `get lock ()` și `release lock ()` vă permit să controlați accesul la tabelele dintr-o bază de date. Aceste funcții sunt importante deoarece My SQL nu implementează integritatea tranzacțiilor, lipsă care poate duce la pierderea unor actualizări sau la deteriorarea datelor atunci când utilizatorii obțin accesul într-o manieră concurențială la date corelate. Totuși, utilizarea acestor funcții este un subiect complex, care depășește cu mult „aria de acoperire” a volumului de față. Pentru alte informații, consultați orice manual detaliat de teoria bazelor de date sau examinați manualul My SQL pe suport electronic, la adresa www.mysql.com.

</Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care este funcția My SQL ce returnează o versiune a unui șir scrisă cu minuscule?

— Care este funcția My SQL care elimină dintr-un șir spațiile inițiale și finale?

— Care este funcția My SQL ce returnează data și ora curentă?

</Test „la minut” >

<titlu>Unirie/titlu>

SQL vă permite să obțineți accesul la mai multe tabele într-o singură interogare, în general, această operație se execută pentru a urma relația stabilită printr-o cheie externă, făcând ca datele din tabelul corelat să fie disponibile în interogare. De exemplu, să presupunem că baza de date este asemănătoare celei prezentate în figura 13 - 2, unde o relație cheie externă - cheie primară

asociază tabelele angajat și meserii. Să examinăm următoarea interogare:

```
SELECT nume, meserie FROM angajat, meserii  
WHERE angajat. angajatur , meserii. angajatur;
```

Construcțiile angajat. angajatur și meserii. angajatur se numesc nume definite, prima se referă la coloana angajator a tabelului angajat, iar a doua se referă la coloana angajator a tabelului meserii. Clauza WHERE asigură o echivalență adecvată între valoarea cheii externe din tabelul meserii cu aceea a cheii primare din tabelul angajat, în absenta clauzei WHERE, se va stabili o corespondență între fiecare rând din tabelul cu meserii și fiecare rând din tabelul cu angajați. Un asemenea rezultat, numit produs cartezian, conține în general multe rânduri - majoritatea nedorite - și ca atare trebuie evitat.

Rezultatul acestei interogări este un raport care indică numele și meseria asociată fiecărui angajat prezentat în tabelul meserii:

<notă>

Răspunsuri la test:

— Lease ()

— Trim ()

— Now () </notă>

264

<tabel>

nume

meserie

George Washington

General

John Adams
Filosof

T. Jefferson
Arhitect

3 rows în set (0.00 sec)
</tabel>

O interogare ca aceasta, care combină date provenite din mai multe tabele, se numește unire. Sunt posibile și uniri mai complexe, care implică trei sau mai multe tabele.

Într-o unire din două tabele, unii denumesc tabelul care conține cheia primară ca tabel master, iar tabelul care conține cheia externă ca tabel cu detalii. O asemenea relație între tabele este numită relație master-detaliu. Într-o asemenea relație, un singur rând din tabelul master poate fi asociat cu mai multe rânduri din tabelul cu detalii.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă o relație cheie externă - cheie primară este opțională, adică are cardinalitatea 0: 1? Dacă un rând dat din tabelul master nu are niciun rând asociat în tabelul cu detalii, rândul respectiv din tabelul master nu va apărea în datele de ieșire ale unei uniri. Există vreo metodă de a rezolva această problemă și de a determina apariția înregistrării din tabelul master?

Răspuns: Da. Puteți folosi o categorie specială de unire, cunoscută sub numele de unire la stânga sau unire exterioară la stânga. Iată un exemplu:

```
SELECT nume, meserie FROM angajat  
LEFT JOIN meserii  
ON angajat. angajat = meserii. angajat;
```

Efectul acestei interogări constă în afișarea tuturor angajaților, indiferent dacă la aceștia este sau nu asociată o meserie. Angajații fără o meserie au specificația NULL în coloana corespunzătoare meseriei:

```
<tabel>
```

```
nume
```

```
meserie
```

```
George Washington
```

```
General
```

```
John Adams
```

```
NULL
```

```
T. Jefferson
```

```
Arhitect
```

```
3 rows în set (0.00 sec)
```

```
</tabel>
```

Mulți oameni – poate majoritatea – sunt de părere, la început, că unirile la stânga sunt derutante, deci nu vă supărați dacă ați intrat în încurcătură. Pentru mai multe informații referitoare la unirile la stânga, examinați un manual detaliat de teoria bazelor de date. </Sfatul specialistului>

265

```
<Test „la minut” >
```

— Să considerăm o bază de date care include un tabel numit *carte*, a cărui cheie primară este ISBN, precum și un tabel numit *vânzare*, a cărui cheie primară este *idtranzactie* și a cărui cheie externă este ISBN. Scrieți o interogare care unește cele două tabele.

</Test „la minut” >

<titlu>Proiect 13 - 1: Lucrul cu limbajul SQL</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți învăța să creați și să manipulați o bază de date My SQL. Veți construi o bază de date demonstrativă, pe care o puteți folosi pentru a exersa alcătuirea interogărilor SQL.

<titlu>Scopurile proiectuluie</titlu>

- Explicarea modului de creare a unei baze de date My SQL

- Prezentarea modului de utilizare a programului mysql pentru a emite interogări SQL interactive

- Furnizarea unei baze de date demonstrative pentru a învăța mai multe despre interogările SQL

<titlu>Pas cu pase</titlu>

1. Dacă folosiți un furnizor de servicii Internet care a creat deja o bază de date My SQL pentru uzul dumneavoastră, atunci treceți la etapa 4. În caz contrar, deschideți sesiunea de lucru ca administrator de sistem sau cereți administratorului de sistem să execute următoarea operație pentru dumneavoastră.

2. Creați următorul script de shell, denumindu-l p13 - 1 a.sh:

```
mysql - p «COF
CREATE DATABASE testdb;
USE testdb;
GRANT ALL ON testdb. * TO php IDENTIFIED AS
salut;
COF
```

Acest script creează o bază de date și un utilizator care are privilegiile complete pentru accesul la baza de date

și manipularea acesteia. Dacă doriți, puteți înlocui numele bazei de date (**testdb**), numele utilizatorului (**php**) sau parola (**salut**) cu valorile pe care le preferați. Puteți specifica numele dumneavoastră de utilizator și parola.

3. Executați scriptul, prin emiterea comenzii:

```
sh p13 la.sh
```

Comanda `mysql` vă va solicita parola administratorului de sistem. Introduceți valoarea adecvată și apăsați pe tasta ENTER. Când scriptul și-a încheiat execuția, veți primi un prompt de shell.

4. Creați următorul script de shell, denumindu-l `p13-lb.sh`:

<notă>

Răspuns la test:

```
— SELECT FROM carte, vânzare  
WHERE carte. ISBN = vânzare. ISBN
```

266

```
CREATE TABLE angajat
```

```
angajatur SMALLINT PRIMARY KEY, nume  
VARCHAR (50), ore SMALLINT, departament CHIAR (16),  
salariu DECIMAL (8, 2), data angajare DATE
```

```
INSERT INTO angajat
```

```
angajatur, nume, ore, departament, salariu, data  
angajare
```

```
VALUE
```

1.
George Washington.
40.
Contabilitate.
80.000.00.
'2005 - 10 - 01
)

2.
John Adams.
35.
Marketing.
120.000.00.
'2005 - 10 - 15
)

3.
Thomas Jefferson Washington.
20.
Vanzarr.
35.000.00.
'2005 - 09 - 01
)

CREATE TABLE meserii

meserie, CHIAR (16), PRIMARY KEY, angajatur
SMALLINT

INSERT INTO maserii

meserie, angajatur

VALUE
267

General.

1

).

Filosof.

2

).

Arhitect.

3

COF

Acest script creează două tabele în baza de date și înserează mai multe rânduri ale unui tabel. Fiți foarte atent cum introduceți textul scriptului de la tastatură. Mai bine descărcați scriptul din situl Web al acestei cărți, pentru a evita problemele. Dacă ați modificat baza de date sau numele utilizatorului în etapa 2, efectuați aici schimbările corespunzătoare.

5. Executați scriptul prin emiterea comenzii:

```
sh p131 b.sh
```

Programul mysql vă va solicita parola pe care ați introdus-o în scriptul construit în etapa 2 (salut). Introduceți parola și apăsați pe tasta ENTER. Când execuția scriptului s-a încheiat, veți primi un prompt de shell.

6. Acum, sunteți pregătit să emiteți interogări

interactive asupra bazei de date. Pentru aceasta, emiteți comanda:

```
mysql - p - u php
```

Când vi se cere, răspundeți cu parola pe care ați specificat-o în etapa 2 (salut)

7. Emiteți câteva interogări, cum sunt următoarele, asupra bazei de date:

```
SELECT FROM angajat;  
SELECT FROM meserii;
```

8. Acum, încercați unele interogări mai ambițioase, create de dumneavoastră. Interfața cu utilizatorul este asemănătoare cu linia de comandă Linux; puteți folosi tastele cu săgeți pentru a reexecuta și edita comenzile emise anterior.

9. Iată unele interogări non - SQL posibil utile pe care le puteți încerca:

```
SHOW STATUS;  
SHOW DATABASES;  
SHOW TABLES;  
SHOW COLUMNS FROM testdb;  
SHOW index FROM testdb;  
SHOW CREATE TABLES testdb;  
SHOW GRANTS FOR php;
```

Aceste interogări, care sunt specifice sistemului MySQL, prezintă starea și structura bazelor de date și a tabelelor. Multe din aceste interogări produc un volum mare de date de ieșire. Pentru informații referitoare la interpretarea datelor de ieșire, consultați manualul SQL pe suport electronic, de la adresa www.mysql.com.

10. Când ați terminat cu interogările, părăsiți programul mysql prin emiterea comenzii:
quit

<Test de evaluare>

1. Cum se numește componenta unei baze de date relaționale care conține date referitoare la o instanță a unei entități?

2. Cum se numește tipul de cheie care nu este, în general, unică pentru fiecare rând al unui tabel dintr-o bază de date?

3. Care este cardinalitatea tipului de relație care trebuie eliminată în cursul procesului de modelare E-R?

4. Scrieți o comandă SQL care creează un tabel denumit test, care conține două câmpuri de câte 16 caractere fiecare, numite a și b.

5. Scrieți o comandă SQL care înserează în baza de date creată la întrebarea anterioară un rând având ca valoare un șir de spații.

6. Scrieți o comandă SQL care raportează toate rândurile incluse în baza de date creată la întrebarea nr. 4.

</Test de evaluare>

<titlu>Partea a IV-a:

Utilizarea funcționalităților avansate ale limbajului PHP</titlu>

<titlu>Modulul 14: Accesul la bazele de date relaționale</titlu>

<titlu>Scopurie</titlu>

- Învățați să vă conectați la un server de baze de date My SQL
- Învățați să executați interogări SQL asupra unei baze de date My SQL
- Învățați să detectați și să raportați erori în baza de date
- Învățați să obțineți informații privind rezultatele interogărilor SQL
- Învățați să obțineți informații despre structura unei baze de date My SQL
- Învățați să vă protejați aplicațiile împotriva anumitor categorii de date rău intenționate introduse de utilizator
- Înțelegeți caracteristicile inexistente în My SQL furnizate de instrumente de gestiune a datelor, precum Postgresql, ODBC, LDAP și XML

Datele sunt obiectul celor mai multe operații de prelucrare, iar sistemele de gestiune a bazelor de date furnizează cele mai complexe și mai puternice facilități pentru lucrul cu datele. Ca atare, un programator PHP trebuie să dispună de cunoștințe

270

aprofundate privind sistemele de gestiune a bazelor de date. Acest modul explică modul de redactare a programelor PHP care folosesc My SQL, sistemul de gestiune a bazelor de date cel mai frecvent folosit de către programatorii PHP. De asemenea, sunt descrise și alte instrumente de gestiune a datelor, inclusiv Postgresql, ODBC, LDAP și XML.

<titlu>Utilizarea bazelor de date My SQL</titlu>
 PHP include o bibliotecă de funcții care furnizează o

interfață cu sistemul My SQL de gestiune de bazelor de date. Folosind aceste funcții, un program PHP poate obține accesul la datele rezidente într-o bază de date My SQL și le poate modifica.

Majoritatea interacțiunilor cu o bază de date se desfășoară după un model secvențial simplu:

1. Se deschide o conexiune cu serverul My SQL.
2. Se specifică baza de date la care se va obține accesul.
3. Se emit interogări SQL, se obține accesul la rezultatele interogărilor și se execută operații non - SQL.
4. Se închide conexiunea cu serverul My SQL.

Această secțiune descrie deschiderea unei conexiuni cu o bază de date, specificarea bazei de date la care urmează a se obține accesul și închiderea conexiunii cu serverul My SQL. De asemenea, se explică modul de detectare a erorilor în procesul de prelucrare a interogărilor My SQL și modalitățile de răspuns în cazul apariției acestora. În secțiunile următoare, se explică modul de emiteră a interogărilor SQL, de acces la rezultatele interogărilor și de execuție a operațiilor non - SQL.

<titlu>Conectarea la serverul My SQL</titlu>

Pentru a vă conecta la un server My SQL, invocați funcția `mysql connect ()`, a cărei sintaxă este următoarea:

`mysql connect (nume gazda, nume utilizator, parola)`

unde `nume gazda` este numele gazdei pe care rulează serviciul My SQL, `nume utilizator` este identificatorul de utilizator My SQL care va fi folosit, iar `parola` este parola My SQL asociată identificatorului de utilizator. Funcția returnează false în caz de eșec; în caz contrar, returnează o valoare - denumită identificator de legătură - care

servește ca instrument de manipulare pentru accesul la serverul My SQL. Iată un model de invocare a funcției mysql connect ():

```
$db = mysql connect („localhost”, „php”, „salut”);  
If (! $db)  
die („Nu s-a reușit deschiderea bazei de date.”);
```

271

Exemplul anterior testează valoarea rezultatului returnat de funcția mysql connect () și încheie execuția programului dacă PHP nu a reușit să deschidă conexiunea specificată. Argumentele prezentate în exemplu sunt adecvate pentru conectarea la un server My SQL care rulează pe aceeași gazdă ca și serverul PHP, adică gazda locală. Identificatorul de utilizator și parola sunt similare celor specificate în proiectul 13 - 1 din modulul anterior.

Puteți omite numele gazdei, identificatorul de utilizator și parola, sau toate cele trei argumente. Dacă procedați astfel, vor fi luate în considerare în mod prestabilit următoarele valori:

- Numele gazdei: localhost
- Identificatorul de utilizator: identificatorul de utilizator al procesului server My SQL
- Parolă: o parolă vidă

De exemplu, instrucțiunea următoare încearcă să stabilească o conexiune cu serviciul My SQL care rulează pe gazda db. osborne.com, folosind un identificator de utilizator și o parolă prestabilite:

```
$db = mysql connect („db. osborne.com”);
```

<Sugestie>

În mod prestabilit, funcția mysql connect () încearcă

să contacteze serviciul My SQL prin intermediul portului 3306, portul My SQL standard. Dacă doriți să obțineți accesul la un server My SQL care rulează pe un port non-standard, puteți atașa un caracter două puncte și numărul portului dorit la argumentul care conține numele gazdei; de exemplu, „localhost: 3305”.</Sugestie>

<titlu>Selectarea bazei de datee/titlu>

După ce programul dumneavoastră a obținut o conexiune cu serverul My SQL, programul poate specifica baza de date la care va avea acces. Pentru aceasta, invocă funcția `mysql select db ()`, care are următoarea formă:

`mysql select db (baza de date)`

unde baza de date este un șir care conține numele bazei de date la care urmează a se obține acces. Funcția returnează `true` dacă poate obține accesul la baza de date, respectiv `false` în caz contrar.

Puteți testa rezultatul funcției `mysql select db ()` folosind un program ca acesta:

```
şok = mysql select db („testdb”);  
If (! şok)  
(  
die („Nu poate obține acces la baza de date testdb.”)
```

272

Totuși, acest procedeu nu este foarte util pentru a determina cauza sau natura unei invocări ratate. O metodă mai bună constă în utilizarea funcțiilor din biblioteca My SQL de verificare a erorilor, funcții descrise în secțiunea următoare, „Detectare apariției erorilor”.

<titlu>Detectarea apariției erorilor/titlu>

Biblioteca My SQL din PHP furnizează două funcții de verificare a erorilor, și anume `mysql_errno ()` și `mysql_error ()`. Fiecare funcție returnează un rezultat care reflectă eroarea, dacă există, asociată celei mai recente operații cu My SQL. Dacă programul dumneavoastră execută o secvență de operații My SQL, iar prima operație generează o eroare, informațiile despre erorile respective sunt pierdute în momentul inițierii celei de-a doua operații.

Niciuna din cele două funcții nu necesită argumente. Funcția `mysql_errno ()` returnează un cod numeric de eroare, în timp ce funcția `mysql_error ()` returnează o descriere textuală a erorii. Dacă nu s-a produs nicio eroare, codul numeric al erorii este zero și descrierea textuală are ca valoare un șir vid.

Informațiile de eroare sunt disponibile numai dacă este activă o conexiune cu serverul My SQL. Ca atare, nu puteți folosi niciuna dintre aceste funcții pentru a raporta erorile asociate funcției `mysql_connect ()`.

Iată cum puteți folosi funcțiile respective pentru a verifica modul de operare a funcției `mysql_select_db ()`:

```
mysql_select_db („testdb”);  
If (mysql_error ())  
(  
die („<BR>. mysql_errno ().”: „. mysql_error ()”.  
<BR>”;
```

De exemplu, dacă încercați să obțineți accesul la baza de date inexistentă `testdbx`, programul de mai sus va genera următorul rezultat:

1044: Access denied for user: ,phplocalhost to

database ,testdbx

(Accesul interzis pentru utilizatorul... la baza de date...)

<titlu>Eliminarea mesajelor de eroare și a avertismentelor nedorite</titlu>

Numeroase funcții PHP pot produce erori sau mesaje de avertizare care îi pot deruta pe utilizatorii siturilor Web sau care le pot cauza neplăceri acestora. PHP furnizează funcția error reporting (), care vă permite să eliminați mesajele nedorite. Funcția are următoarea formă:

error reporting (masca)

unde masca specifică tipul mesajelor care vor fi raportate. Dacă specificați zero ca valoare a atributului masca, nu va fi raportat niciun mesaj. Dacă specificați E ALL ca

273

valoare a atributului masca, vor fi raportate toate mesajele. De exemplu, pentru a elimina toate mesajele, invocați funcția după cum urmează:

error reporting (0);

În general, este util să permiteți limbajului PHP să afișeze mesaje de eroare și de avertisment în faza de dezvoltare a programelor, deoarece acestea vă pot ajuta să identificați și să eliminați problemele. Ca atare, în general trebuie să eliminați erorile și mesajele de avertisment numai pentru programele aflate în uz, nu și pentru cele aflate în faza de dezvoltare.

<titlu>Închiderea conexiunii cu serverul My SQL
</titlu>

Pentru a închide o conexiune cu un server My SQL, invocați funcția `mysql close ()`, care are următoarea formă:

```
mysql close ()
```

Funcția returnează `true` în caz de reușită; în caz contrar, returnează `false`. În general, nu este necesară invocarea funcției `mysql close ()`, deoarece PHP închide automat conexiunile deschise cu bazele de date atunci când un script își încheie execuția.

Iată cum se poate folosi funcția `mysql close ()` pentru a închide o conexiune:

```
mysql close ()  
If (mysql_errno ())  
(  
    die („<BR>”. mysql_errno ().”: „. mysql error ().  
„<BR>”);
```

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă PHP închide în mod automat conexiunile deschise cu baza de date atunci când un script își încheie execuția, de ce este necesară invocarea funcției `mysql close ()`?

Răspuns: Prin închiderea unui fișier, sunt eliberate resursele alocate, închiderea unei conexiuni cu o bază de date eliberează de asemenea resursele alocate. Dacă închideți o conexiune cu o bază de date înainte de sfârșitul programului dumneavoastră, resursele suplimentare se vor găsi la dispoziția altor procese. Ocazional, puteți scrie un program care obține accesul la mai multe servere My SQL. Într-o asemenea situație, puteți păstra o singură conexiune

deschisă la orice moment de timp dat; funcția `mysql_close()` vă permite să închideți o conexiune cu o bază de date anterior deschiderii unei alte conexiuni.

</Sfatul specialistului>

274

<Test „la minut” >

— Care este funcția utilizată pentru a deschide o conexiune cu o bază de date My SQL?

— Care este funcția utilizată pentru a specifica baza de date My SQL la ea se va obține accesul folosind o anumită conexiune cu o bază de date?

— Care este funcția ce returnează codul numeric de eroare asociat celei mai recente operațiuni My SQL?

</Test „la minut” >

<titlu>Executarea interogărilor UPDATE, INSERT și DELETE</titlu>

Din punctul de vedere al limbajului PHP, există două categorii de interogări SQL

— Interogările SELECT, care returnează rânduri ale unui tabel

— Interogările UPDATE, INSERT și DELETE, care nu returnează rânduri ale unui tabel

Ambele categorii de interogări sunt emise folosind funcția `mysql_query()`, dar verificarea și prelucrarea celor două categorii de rezultate ale interogărilor sunt procese destul de diferite. În secțiunea următoare este explicat modul de utilizare a funcției `mysql_query()`. De asemenea, este explicat modul de utilizare a interogărilor care nu returnează rânduri de tabel. Dacă vă interesează rezultatul invers, examinați o secțiune ulterioară din acest modul, intitulată „Prelucrarea rezultatelor interogărilor SELECT”, în care se explică modul de prelucrare a rezultatelor

interogărilor care returnează rânduri de tabel.

<titlu>Funcția mysql query () </titlu>

Funcția mysql query () execută o interogare specificată. Funcția are următoarea formă:

mysql query (interogare)

unde interogare este un șir care conține interogarea care urmează a fi executată (interogarea nu trebuie să se încheie cu un caracter punct și virgulă). Funcția returnează true dacă serverul a reușit să execute interogarea; în caz contrar, returnează false.

Iată o invocare caracteristică a funcției mysql query (), care include un program ce verifică dacă interogarea a reușit sau nu:

<notă>

Răspunsuri la test:

— Mysql connect ()

— Mysql select db ()

— Mysql errno () </notă>

275

șinterogare = „INSERT INTO angajat
(angajat, nume, ore, departament, salariu, data
angajare)

VALUE (4, James Madison, 40, întreținere, 20.000,
'2005 - 10 - 01');

șrezultat = mysql query (șinterogare);

If (mysql errno ())

(

die („
”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
„
”);

Interogarea este compatibilă cu structura bazei de date folosită în proiectul 13 - 1, deci puteți rula atât această interogare, cât și alte interogări similare, pentru a vedea cum funcționează.

<titlu>Verificarea interogărilor care nu returnează rânduri de tabele/titlu>

Pentru a verifica dacă o interogare UPDATE, INSERT sau DELETE a avut efectul dorit, puteți folosi funcția mysql affected rows (), care returnează numărul rândurilor afectate de interogarea cea mai recentă. Funcția are următoarea formă:

mysql affected rows ()

În cazul în care cea mai recentă interogare UPDATE, INSERT sau DELETE a eșuat, funcția returnează valoarea - 1.

Iată cum puteți folosi funcția mysql affected rows () pentru a determina modul de funcționare a interogării INSERT date anterior:

```
șinterogare = „INSERT INTO angajat  
(angajatur, nume, ore, departament, salariu, data  
angajare)
```

```
VALUE (4, James Madison, 40, întreținere, 20.000,  
'2005 - 10 - 01');
```

```
ștezultat = mysql query (șinterogare);
```

```
If (mysql errno ())
```

```
(
```

```
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().  
„<BR>”);
```

```
If (mysql affected rows ()! = 1)
```

(
die („
INSERT nu a reușit să adauge
angajatul.”);

<Sugestie>

Funcția mysql affected rows () numără numai rândurile efectiv modificate de către o interogare UPDATE. Rândurile în cazul cărora vechea și noua valoare din coloană sunt identice nu se numără printre rândurile afectate. De asemenea, o interogare DELETE care nu conține o clauză WHERE vă determina funcția mysql affected rows () să returneze valoarea zero, indiferent de numărul rândurilor șterse din tabel. </Sugestie>

276

<titlu>Utilizarea coloanelor de tabel cu auto-incrementaree/titlu>

Așa cum s-a arătat în modulul anterior, puteți folosi indicatorul AUTO INCREMENT pentru a preciza faptul că My SQL va repartiza o valoare secvențială unică în coloana care servește drept cheie primară a tabelului. De exemplu, următoarele instrucțiuni SQL creează, un tabel cu același tip de coloană:

CREATE TABLE master

Id INTEGER UNSIGNED NOT NULL AUTO
INCREMENT PRIMARY KEY, nume VARCHAR (50)

Când inserați un rând într-un tabel în acest mod, puteți folosi funcția mysql insert id () pentru a determina

valoarea cheii primare atribuite de My SQL. Funcția are forma:

```
mysql insert id ()
```

și returnează valoarea zero dacă interogarea precedentă nu a generat o valoare AUTO INCREMENT. Ca atare, funcția trebuie apelată la puțin timp după interogarea care a înserat rândul din tabel, astfel încât o interogare ulterioară să nu modifice rezultatul.

Iată cum se poate însera un rând în tabelul master și cum se poate obține valoarea cheii primare repartizate de My SQL:

```
șinterogare = „INSERT INTO master (nume) VALUES  
CG. W. Bush)”;
```

```
ștezultat = mysql query (șinterogare);
```

```
If (mysql errno ())
```

```
(
```

```
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().  
„<BR>”);
```

```
echo „<BR>Rânduri modificate: „. mysql affected  
rows ();
```

```
echo „<BR>ID înserat: „. mysql insert id ();
```

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Funcția mysql affected rows () poate returna zero atunci când sunt șterse toate rândurile asociate unui tabel. Cum se poate afla dacă o operație de acest gen a reușit?

Răspuns: O modalitate simplă, dar fiabilă, de a determina dacă ștergerea tuturor rândurilor unui tabel a reușit constă în a emite o interogare care returnează numărul rândurilor existente în tabel. De exemplu:

SELECT COUNT (angajatur) FROM angajat;

Dacă interogarea returnează valoarea zero, acest fapt demonstrează ștergerea tuturor rândurilor din tabel.
</Sfatul specialistului>

277

<Atenție>

Funcția mysql insert id () poate returna un rezultat incorect pentru coloanele de tipul My SQL BIGINT. Secțiunea „Sfatul specialistului” de la sfârșitul următoarei secțiuni, „Prelucrarea rezultatului interogărilor SELECT”, descrie un procedeu de rezolvare a probei. </Atenție>

<Test „la minut” >

— Care este funcția PHP folosită pentru a emite o interogare

— Care este funcția PHP ce returnează numărul rândurilor unui modificate de o interogare UPDATE, INSERT sau DELETE?

— Care este indicatorul My SQL ce arată că este necesar ca valoarea unei chei primare să fie atribuită de către My SQL? </Test „la minut” >

<titlu>Prelucrarea rezultatelor interogărilor SEECT</titlu>

Spre deosebire de interogările UPDATE, INSERT și DELETE, interogările SELEC returnează rânduri de tabel ca rezultate. Rândurile unui tabel sunt incluse într-o structură de date numită set de rezultate. Prelucrarea setului de rezultate returnat de o interogare SELECT implică parcurgerea prin iterație a rândurilor setului de rezultate.

O modalitate de parcurgere iterativă a rândurilor unui set de rezultate constă în obținerea numărului de rânduri, urmată de deplasarea prin iterație, folosind numărul de rânduri ca limită pentru o instrucțiune for. Pentru a obține valoarea numărului de rânduri, invocați funcția `mysql num rows ()`, transferând ca argument valoarea returnată de funcția `mysql query ()`. De exemplu:

```
șinterogare = „SELECT FROM angajat”;
ștezultat = mysql query (șinterogare);
If (mysql errno ())
(
  die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
  „<BR>”);

șnumar = mysql num rows (ștezultat);
```

Funcția `mysql fetch row ()` se poate folosi pentru a obține următorul rând din secvența setului de rezultate, astfel:

```
for (și = 0; și e șnuma; și ++ )
(
  stand = mysql fetch row (ștezultat)
  If (mysql errno ())
  (
    die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
    „<BR>”);
```

<notă>

Răspunsuri la test:

- `Mysql query ()`
- `Mysql affected rows ()`
- `AUTO INCREMENT”` </notă>

aici se prelucrează rândul din setul de rezultate

Totuși, funcția `mysql fetch row ()` returnează `true` dacă un set de rezultate conține rânduri neprelucrate, respectiv `false` în caz contrar. Ca atare, în general este mai convenabil să se omită apelarea funcției `mysql num rows ()` și să se folosească în schimb o instrucțiune `while`, astfel:

```
șinterogare = „SELECT FROM angajat”;
ștezultat = mysql query (șinterogare);
If (mysql errno ())
(
  die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
  „<BR>”);
```

```
while (stand = mysql fetch row (ștezultat))
(
  If (mysql errno ())
  (
    die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
    „<BR>”);
```

aici se prelucrează rândul din setul de rezultate

Valoarea returnată de funcția `mysql fetch row ()` reprezintă un tablou alcătuit din toate coloanele rândului curent din tabel. Tabloul folosește indexuri întregi, unde valoarea primului index este egală cu zero. Pentru a prelucra coloanele stocate în tablou, folosiți o instrucțiune

foreach, care elimină necesitatea existenței unui index explicit al buclei. De exemplu, iată o instrucțiune foreach care pur și simplu afișează valoarea din fiecare coloană a tabelului:

```
while (stand = mysql fetch row (ștezultat))
(
  If (mysql errno ())
  (
    die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
„<BR>”);

    foreach (stand as școloana)
    (
      echo „<BR>școloana”;

      echo „<BR>”;
```

Dacă doriți să obțineți acces la valoarea unei anumite coloane, puteți face referire la elementul din tablou folosind un index. De exemplu, dacă rezultatul funcției mysql fetch row () este stocat în variabila stand, puteți obține acces la prima coloană din setul de rezultate folosind sintaxa stand [0], la a doua coloană folosind sintaxa stand [1] etc.

Dacă vi se pare incomod să lucrați cu indici numerici, puteți obține rândurile tabelului folosind funcția mysql fetch array (), care returnează un tablou asociativ. Valorile indexurilor din tablou le reprezintă numele coloanelor din setul de rezultate

array () returnează false dacă nu mai există rânduri în setul de rezultate.

Iată un exemplu de utilizare a funcției mysql fetch array ():

```
șinterogare = „SELECT FROM angajat”;  
ștezultat = mysql query (șinterogare);  
If (mysql errno ())  
(  
    die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().  
„<BR>”);
```

```
while (stand = mysql fetch array (ștezultat, MYSQL  
ASSOC))
```

```
(  
    If (mysql errno ())  
    (  
        die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().  
„<BR>”);
```

```
foreach (stand as școloana)
```

```
(  
    echo „<BR>șnume = >școloana”;
```

```
echo „<BR>”;
```

La rulare, exemplul afișează numele și valoarea fiecărei coloane rezultate. Dacă doriți să obțineți accesul la valoarea unei anumite coloane, folosiți numele coloanei ca index. De exemplu:

```
echo „<BR>”. șrow [„angajatur”];
```

<Sugestie>

Cel de-al doilea argument al funcției `mysql fetch array ()` este opțional. Totuși, dacă nu specificați `MYSQL ASSOC` ca valoare a argumentului, PHP returnează un tablou asociativ, indexat cu numerele și numele coloanelor.

</Sugestie>

<Test „la minut” >

— Care este numele structurii de date asociate cu rezultatele unei interogări `SELECT`?

— Care este funcția PHP `My SQL` ce returnează numărul rândurilor dintr-un set de rezultate?

— Care este funcția PHP `My SQL` ce returnează un tablou cu indexuri numerice, care conține rândul unui set de rezultate?

— Care este funcția PHP `My SQL` ce returnează un tablou asociativ, care conține un rând al unui set de rezultate, indexat cu numele coloanelor din setul de rezultate? </Test „la minut” >

<notă>

Răspunsurile test:

— Set de rezultate

— `mysql num rows ()`

— `mysql fetch row ()`

— `mysql fetch array ()` </notă>

280

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Anterior în cadrul acestui modul, s-a precizat că funcția `mysql insert id ()` poate fi uneori nesigură. Cum este posibilă o determinare sigură a valorii atribuite de `My SQL` drept cheie primară cu auto-incrementare a rândului unui tabel?

Răspuns: Funcția My SQL LAST INSERT ID () returnează valoarea atribuită de My SQL unei coloane AUTO INCREMENT, indiferent de tipul coloanei. Mai mult, apelurile ulterioare la funcții My SQL nu invalidează rezultatul returnat de LAST INSERT ID (), care este afectat numai de operațiile INSERT în care sunt implicate coloane AUTO INCREMENT.

Iată un exemplu care prezintă modul de obținere a valorii LAST INSERT ID ():

```
șinterogare = „SELECT COUNT (*) LAST INSERT ID  
( ) FROM numelabel”; ștezultat = mysql query  
(șinterogare);  
If (mysql errno ())  
(  
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().  
<BR>”);  
  
stand = mysql fetch row (ștezultat);  
If (mysql errno ())  
(  
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().  
„<BR>”);  
  
echo „<BR>ID repartizat: șrow [0]”;
```

Pentru a folosi aceste linii în propriul dumneavoastră program, înlocuiți numelabel cu numele tabelului actualizat. </Sfatul specialistului>

<titlu>Lucrul cu seturi de rezultatee/titlu>

Biblioteca de funcții My SQL a limbajului PHP include un set de funcții care vă permit să obțineți informații despre un set de rezultate, inclusiv:

— Numărul coloanelor din setul de rezultate

- Numărul fiecărei coloane
- Lungimea fiecărei coloane
- Indicatorii My SQL asociați coloanei
- Tipul My SQL al fiecărei coloane
- Numele tabelului My SQL care conține coloana, dacă este cazul

De asemenea, biblioteca furnizează o funcție care vă permite să obțineți acces în mod non-secvențial la rândurile din setul de rezultate, prin specificarea numărului unui rând.

281

<titlu>Obținerea numărului coloanelor unui set de rezultate</titlu>

Pentru a obține numărul coloanelor dintr-un set de rezultate, invocați funcția `mysql num fields ()`, transferând ca argument valoarea returnată de funcția `mysql query ()`.

De exemplu, programul următor folosește funcția `mysql num fields ()` pentru a determina numărul coloanelor dintr-un set de rezultate care conțin rândurile selectate folosind specificatorul SQL pentru câmpuri `*`:

```
șinterogare = „SELECT FROM angajat”;
ștezultat = mysql query (șinterogare);
If (mysql errno ())
(
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
„<BR>”);
```

```
șnumar câmpuri = mysql num fields (ștezultat);
```

<titlu>Obținerea numelui unei coloane din setul de rezultate</titlu>

Funcția `mysql field name ()` returnează numele coloanei din setul de rezultate având valoarea indexului dată ca argument al funcției. Indexul asociat cu prima coloană este 0, indexul asociat celei de-a doua coloane este 1 etc.

De exemplu, programul următor folosește funcția `mysql field name ()` pentru a determina numele primei coloane din setul de rezultate:

```
șinterogare = „SELECT FROM angajat”;
ștezultat = mysql query (șinterogare);
If (mysql errno ())
(
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
„<BR>”);

șnume = mysql field name (ștezultat, 0);
```

<titlu>Obținerea lungimii unei coloane dintr-un set de rezultate</titlu>

Funcția `mysql field len ()` returnează lungimea maximă a coloanei dintr-un set de rezultate, având valoarea indexului dată ca argument al funcției. Indexul asociat primei coloane este 0, indexul asociat celei de-a doua coloane este 1 etc.

De exemplu, programul următor folosește funcția `mysql field len ()` pentru a determina lungimea maximă a primei coloane din setul de rezultate:

```
șinterogare = „SELECT FROM angajat”;
ștezultat = mysql query (șinterogare);
If (mysql errno ())
(
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().
„<BR>”);
```



```
şlungime = mysql field len (ştezultat, 0);
```

282

<titlu>Obţinerea indicatorilor My SQL asociaţi unei coloane a setului de rezultatee/titlu>

Funcţia mysql field flags () returnează indicatorii SQL asociaţi coloanei din setul de rezultate al cărei index este dat ca argument al funcţiei. Indexul asociat primei coloane este 0, indexul asociat celei de-a doua coloane este 1 etc. Funcţia mysql field flags () raportează următorii indicatori:

- AUTO INCREMENT
- BINARY
- BLOB
- ENUM
- MULTIPLE KEY
- NOT NULL
- PRIMARY KEY
- TIMESTAMP
- UNIQUE KEY
- UNSIGNED
- ZEROFILL.

Dacă la o coloană sunt asociaţi mai mulţi indicatori, fiecare indicator este separat de vecinii săi prin intermediul unui singur spaţiu.

De exemplu, programul următor foloseşte funcţia mysql field flags () pentru a determina indicatorii asociaţi primei coloane din setul de rezultate:

```
şinterogare = „SELECT FROM angajat”;  
ştezultat = mysql query (şinterogare);  
If (mysql errno ())  
(  
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ()).
```

```
„<BR>”);
```

```
şindicatori = mysql field flangs (ştezultat, 0);
```

<titlu>Obţinerea tipului My SQL al unei coloane din setul de rezultatee/titlu>

Funcţia mysql field type () returnează tipul My SQL al unei coloane din setul de rezultate, coloană al cărei index este dat ca argument al funcţiei. Indexul asociat primei coloane este 0, indexul asociat celei de-a doua coloane este 1 etc. Tabelul 13 - 1 descrie principalele tipuri My SQL returnate de această funcţie.

De exemplu, programul următor foloseşte funcţia mysql field type () pentru a determina tipul primei coloane din setul de rezultate:

```
şinterogare = „SELECT FROM angajat”;
```

```
ştezultat = mysql query (şinterogare);
```

```
If (mysql errno ())
```

```
283
```

```
(  
die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().  
„<BR>”);
```

```
ştip = mysql field type (ştezultat, 0);
```

<titlu>Determinarea tabelului My SQL asociat unei coloane din setul de rezultatee/titlu>

Funcţia mysql field table () returnează tabelul My SQL, dacă există, asociat coloanei din setul de rezultate al cărei index este dat de argumentul funcţiei. Indexul asociat primei coloane este, indexul asociat celei de-a doua coloane este 1 etc. În cazul în care coloana conţine o

valoare calculată sau dacă respectiva coloană nu este asociată în alt mod cu un tabel My SQL, funcția returnează un șir vid.

De exemplu, programul următor folosește funcția `mysql field table ()` pentru a determina tabelul asociat primei coloane din setul de rezultate:

```
șinterogare = „SELECT FROM angajat”;  
ștezultat = mysql query (șinterogare);  
If (mysql errno ())  
(  
    die („<BR>”. mysql errno ().”: „. mysql error ().  
„<BR>”);  
  
ștabel = mysql field table (ștezultat, 0);
```

<titlu>Obținerea structurii complete a setului de rezultate</titlu>

Dacă sunteți interesat în obținerea mai multor caracteristici ale setului de rezultate, funcția `mysql fetch field ()` poate fi utilă. Această funcție returnează un obiect ale cărui proprietăți conțin o varietate de informații cu privire la coloana unui set de rezultate. Proprietățile sunt următoarele:

- Blob are valoarea 1 în cazul în care coloana este de tip BLOB
- Max length - lungimea maximă a coloanei;
- Multiple key are valoarea 1 în cazul în care coloana este o cheie non-unică
- Name - numele coloanei
- Not null are valoarea 1 în cazul în care coloana nu poate conține valoarea NULL
- Numeric are valoarea 1 în cazul în care coloana este numerică
- Primary key are valoarea 1 în cazul în care coloana

este o cheie primară

- Table - numele tabelului My SQL căruia îi aparține coloana

- Type - tipul My SQL al coloanei

- Unique key are valoarea 1 în cazul în care coloana este o cheie unică

- Unsigned are valoarea 1 în cazul în care coloana este de tip UNSIGNED

- Zerofill are valoarea 1 în cazul în care coloana este completată cu zerouri

Ca și funcția conexă descrisă anterior în acest modul, funcția `mysql_fetch_field()` preia două argumente: valoarea returnată de funcția `mysql_query()` și indexul

284

coloanei din setul de rezultate care va fi descrisă. Ca de obicei, indexul asociat primei coloane este, indexul asociat celei de-a doua coloane este 1 etc.

Iată un exemplu care prezintă modul de obținere a structurii complete a setului de rezultate, inclusiv o descriere a fiecărei coloane din setul de rezultate:

```
șinterogare = „SELECT FROM angajat”;
ștezultat = mysql_query (șinterogare);
If (mysql_errno ())
(
die („<BR>”. mysql_errno ().”: „. mysql error ().
„<BR>”);
```

```
șnumar câmpuri = mysql_num_fields (ștezultat);
```

```
for (și = 0; și e șnuma câmpuri; și ++)
```

```
(
echo „<BR>Coloana și: „;
```

```
șinfo = mysql_fetch_field (ștezultat);
```

```

If (şinfo)
(
echo „<PRE>
blob: şinfopblob max length: şinfopmax length
multipe key: şinfopmultipe key name: şinfopname not null:
şinfopnot null numeric: şinfopnumeric primary key:
şinfopprimary key table: şinfoptable type: şinfoptype
unique key: şinfopunique key unsigned: şinfopunsigned
zerofill: şinfopzerofill
</PRE>”;

else
(
echo „Necunoscut”;

```

<titlu>Accesul non-secvenţial la coloanele unui set de rezultate</titlu>

Funcţiile mysql fetch row () şi mysql fetch array () returnează, în general, rândurile dintr-un set de rezultate în mod secvenţial. Totuşi, funcţia mysql data seek () permite obţinerea accesului la rândurile unui set de rezultate într-o manieră non-secvenţială. Funcţia are forma:

mysql data seek (rezultat, numa rând)

unde rezultat este valoarea returnată de funcţia mysql query (), iar număr rând este indexul rândului la care doriţi să obţineţi accesul. Primul rând al setului de rezultate este numerotat cu 0, al doilea cu 1 etc. Funcţia returnează true dacă execuţia reuşeşte, respectiv false în caz contrar. O invocare ulterioară a funcţiei

mysql fetch row () sau a funcției mysql fetch array () va returna rândul din poziția specificată a setului de rezultate.

De exemplu, următorul program obține accesul la al doilea rând al setului de rezultate returnat de o interogare anterioară:

```
$ok = mysql_data_seek ($rezultat, 1);
If ($ok)
(
die („<BR>”. mysql_errno ()): „. mysql error ().
„<BR>”);
```

```
stand = mysql_fetch_array ($rezultat, MYSQL_ASSOC);
```

<Test „la minut” >

— Precizați funcția My SQL din biblioteca PHP care returnează numele unei coloane specificate dintr-un set de rezultate.

— Precizați funcția My SQL din biblioteca PHP care returnează tipul My SQL al unei coloane specificate dintr-un set de rezultate.

— Precizați funcția My SQL din biblioteca PHP care returnează numărul coloanelor dintr-un set de rezultate.

— Precizați funcția My SQL din biblioteca PHP care permite accesul non-secvențial la un set de rezultate.

</Test „la minut” >

<titlu>Explorarea SGBD</titlu>

Biblioteca My SQL aferentă limbajului PHP include trei funcții care vă permit să determinați structura unei baze de date, în speță:

— Să determinați bazele de date găzduite de serverul My SQL

— Să determinați tabelele incluse într-o bază de date specificată

— Să determinați coloanele incluse într-un tabel specificat dintr-o bază de date, precum și caracteristicile acestor coloane

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă am scris interogarea care a returnat setul de rezultate, n-ar trebui să cunosc deja structura acestuia? De ce trebuie să invoc o funcție pentru a determina, de exemplu, numele unei coloane din setul de rezultate?

<notă>

Răspunsuri la test:

— Mysql field name ();

— Mysql field type ();

— Mysql num fields ();

— Mysql data seek () </notă>

286

Răspuns: Există numeroase circumstanțe în care funcțiile descrise în această secțiune se pot dovedi utile. O asemenea situație apare când formați o interogare folosind forma SELECT. Ordinea în care este aranjat conținutul unui set de rezultate nu este definită și poate varia în funcție de versiunea My SQL pe care o utilizați. De asemenea, conținutul setului de rezultate se va modifica la fiecare schimbare în structura tabelului supus interogării. Un alt exemplu de situație în care funcțiile respective sunt utile este o aplicație care permite utilizatorilor să emită interogări sau să furnizeze date folosite la formarea

interogărilor. Într-un asemenea caz, structura setului de rezultate nu este cunoscută în momentul scrierii programului PHP. </Sfatul specialistului>

<titlu>Determinarea bazelor de date găzduite de un servere/titlu>

Pentru a determina bazele de date găzduite de un server My SQL de care programul dumneavoastră este legat prin intermediul unei conexiuni active, invocați funcția:

```
mysql list des ()
```

Funcția returnează un set de rezultate special, alcătuit din numele bazelor de date găzduite. Puteți determina numărul rândurilor din setul de rezultate invocând funcția mysql num rows (), așa cum procedați în cazul unui set de rezultate normal. Cu toate acestea, trebuie să preluați rândurile folosind funcția mysql tablename (), care preia ca argumente valoarea returnată de funcția mysql list des () și numărul rândurilor care vor fi preluate. Rândurile sunt numerotate începând de la 0.

Iată un exemplu care prezintă modul de afișare a numelor bazelor de date găzduite:

```
$db = mysql connect („localhost”);  
$dblist = mysql list des ();  
În = mysql num rows ($dblist);  
for ($i = 0; $i <= $În - 1; $i++)  
(  
echo „<BR>”. mysql tablename ($dblist, $i);
```

Din motive de claritate, în exemplu nu se verifică apariția unor eventuale erori My SQL; înainte de a folosi

acest program, trebuie să adăugați instrucțiuni adecvate de verificare a apariției erorilor.

cremarcă>

PHP2 conținea o funcție, numită `mysql dbname ()`, folosită pentru regăsirea numelor bazelor de date din structura de date returnată de `mysql list des ()`. Totuși, în PHP4, pentru această operație trebuie folosită funcția `mysql tablename ()`.</remarcă>

287

<titlu>Determinarea tabelelor incluse într-o bază de datee/titlu>

Pentru a obține o listă a tabelelor incluse într-o bază de date specificată, invocați funcția `mysql list tables ()`, transferându-i ca argument numele bazei de date. Programul dumneavoastră trebuie să dispună de o conexiune activă cu serverul My SQL; în caz contrar, funcția eșuează. Funcția `mysql list tables ()` returnează un set de rezultate special, similar celui returnat de `mysql list des ()`. Pentru a obține acces la lista cu tabele, parcurgeți prin iterație setul de rezultate, invocând în mod repetat funcția `mysql tablename ()`.

Iată un exemplu care prezintă modul de obținere și afișare a listei tabelelor asociate bazei de date `testdb`:

```
$sdb = mysql connect („localhost”), „php”, „salut”);
$stabele = mysql list tables („testdb”);
În = mysql num rows ($stabele);
for ($i = 0; $i e m $i ++ )
(
echo „<BR>”. mysql tablename ($stabele, $i);
```

Din motive de claritate, în exemplu nu se verifică apariția unor eventuale erori My SQL; totuși, înainte de a folosi acest program, trebuie să adăugați instrucțiuni adecvate de verificare a apariției erorilor.

<Sugestie>

În cazul în care invocarea funcției mysql num rows () eșuează cu mesajul „Warning: Supplied argument is not a valid My SQL rezult resource*”, probabil că identificatorul de utilizator sau parola specificate la invocarea funcției mysql connect () nu au permisiunea de a obține acces la baza de date ale cărei tabele încercați să le afișați.

</Sugestie>

<titlu>Determinarea coloanelor incluse într-un tabel</titlu>

Pentru a obține o listă a coloanelor incluse într-un tabel, invocați funcția mysql list fields (), transferându-i ca argument numele bazei de date și numele tabelului. Programul dumneavoastră trebuie să dispună de o conexiune activă cu serverul My SQL; în caz contrar, funcția eșuează. Funcția mysql list fields () returnează un set de rezultate similar celor returnate de funcțiile mysql list des () și mysql list tables (). Pentru a obține acces la lista coloanelor și la caracteristicile acestora, invocați funcția mysql fetch fields (). Alternativ, dacă doriți să obțineți acces la o singură caracteristică a coloanelor, puteți invoca una din funcțiile mysql field flags (), mysql field len (), mysql field name () sau mysql field type ().

<notă>

În traducere Avertisment: Argumentul furnizat nu constituie o resursă de tip rezultat My SQL. corectă. - N.T.

</notă>

Iată un exemplu care vă prezintă modul de obținere a listei coloanelor și a caracteristicilor coloanelor din tabelul angajat al bazei de date testdb:

```
şdb = mysql connect („localhost”), „php”, „salut”);
şcampuri = mysql list fields („testdb”, „angajat”);
şnumar câmpuri = mysql num fields (şcampuri);
for (şi = 0; şi e şnumar câmpuri; şi ++ )
(
echo „<BR>Coloana şi: „;
şinfo = mysql fetch field (şcampuri);
If (şinfo)
(
echo „<PRE>
blob: şinfopblob max length: şinfopmax length
multipe key: şinfopmultipe key name: şinfopname not null:
şinfopnot null numeric: şinfopnumeric primary key:
şinfopprimary key table: şinfoptable type: şinfoptype
unique key: şinfopunique key unsigned: şinfopunsigned
zerofill: şinfopzerofill
</PRE>”;

else
(
echo „Necunoscut”;
```

Din motive de claritate, în exemplu nu se verifică apariția unor eventuale erori My SQL. Din nou, înainte de a folosi acest program, trebuie să adăugați instrucțiuni adecvate de verificare a apariției erorilor.

<Sugestie>

În cazul în care invocarea funcției mysql list fields () eșuează cu mesajul de eroare „1044: Access denied*”, probabil că identificatorul de utilizator sau parola specificate la invocarea funcției mysql connect () nu au permisiunea de a obține acces la tabelul din baza de date ale cărui coloane încercați să le afișați. </Sugestie>

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Pot rula programul mysql în mod interactiv, pentru a vizualiza structura unei baze de date My SQL. Care ar fi, atunci, motivul pentru care aș folosi funcțiile descrise în această secțiune?

Răspuns: Funcțiile descrise în această secțiune vă permit să determinați structura unei baze de date la rulare. Le puteți folosi, de exemplu, pentru a crea

<notă>

În traducere: Acces interzis. – N.T. </notă>

289

utilitare care permit unui utilizator să modifice structura unei baze de date în mod interactiv. De asemenea, le puteți folosi pentru a crea formulare ce permit utilizatorilor care nu cunosc SQL să formeze interogări SQL care raportează datele incluse într-o bază de date My SQL. </Sfatul specialistului>

<Test la minut” >

— Precizați numele funcției My SQL din biblioteca PHP care afișează numele bazelor de date găzduite de un server.

— Precizați numele funcției My SQL din biblioteca PHP care afișează numele tabelelor dintr-o bază de date My SQL.

— Precizați numele funcției My SQL din biblioteca PHP care menționează coloanele dintr-un tabel al unei baze de date My SQL. `</Test la minut">`

`<titlu>Ghilimele și ghilimele magicee/titlu>`

Să presupunem că încercați să executați o interogare My SQL care este asemănătoare cu următoarea:

`SELECT FROM tabel WHERE text = „Ce este asta?”`
întreba ea;

Dincolo de alte aspecte, veți întâmpina unele dificultăți, deoarece SQL nu permite înglobarea unor ghilimele simple în interiorul valorii unui șir. Probleme similare pot apărea când un utilizator neatenț sau cu intenții rele tastează un text ca acesta într-o casetă cu text a unui formular HTML:

`<INPUT TYPE = " TEXT" NAME = " parola" >`

Dacă emiteți o instrucțiune de reflectare a conținutului casetei text fără să vă gândiți, veți descoperi că pagina HTML rezultantă conține o casetă cu text nedorită.

PHP include funcții și facilități pentru rezolvarea acestor situații. Aceasta secțiune prezintă unele tehnici pentru lucrul cu date utilizate la:

- Interogări SQL
- Pagini HTML
- Adrese URL

`<titlu>Ghilimele magicee/titlu>`

Fișierul de inițializare PHP, în speță `php.ini`, conține opțiuni de configurare care controlează modul în care PHP controlează datele provenite de la o sursă externă, cum

sunt un formular HTML, un fișier text sau o bază de date. Aceste opțiuni sunt

<notă>

Răspunsuri la test:

- Mysql list des ()
- Mysql list tables ()
- Mysql list fields () </notă>

290

proiectate pentru a vă ajuta să vă adaptați la modalitățile deseori contradictorii în care browserele și bazele de date manipulează caracterele speciale, în general, administratorul de sistem configurează fișierul php. ini atunci când este instalat PHP; în general, utilizatorii obișnuiți nu trebuie să aibă posibilitatea de a aduce modificări în fișier.

Opțiunea magic quotes gpc specifică modul în care PHP manipulează operațiile HTTP GET și POST, precum și operațiile cu variabile cookie. Dacă opțiunea activată, PHP ignoră în mod automat ghilimelele simple, ghilimelele duble, caracterele backslash și caracterele nule (caracterele a căror valoare ASCII este 0) care apar într-o variabilă HTTP, prefixând fiecare apariție a acestor caractere cu un caracter backslash. În mod caracteristic, această opțiune este activată într-o instalare prestabilită.

Opțiunea magic quotes runtime specifică modul în care PHP manipulează datele de origine externă. Dacă această opțiune este activată, PHP ignoră automat ghilimelele simple și duble care apar în datele externe, inclusiv datele din formularele HTML, din fișiere și baze de date. În mod caracteristic, această opțiune este dezactivată într-o instalare prestabilită.

Dacă este activată, opțiunea magic quotes sybase

modifică efectul opțiunilor magic quotes gpc și magic quotes runtime, astfel încât un caracter de tip ghilimele simple să fie prefixat cu un alt caracter de tip ghilimele simple, nu cu un backslash. Această opțiune respectă convențiile neobișnuite de manipulare a șirurilor, folosite de sistemul Sybase de gestiune a bazelor de date. În mod caracteristic, această opțiune este dezactivată într-o instalare prestabilită.

Funcțiile `get_magic_quotes_gpc()` și `get_magic_quotes_runtime()` returnează fiecare valoarea opțiunii PHP corespunzătoare. Mai mult, puteți folosi funcția `set_magic_quotes_runtime()` pentru a specifica valoarea opțiunii magic quotes runtime pentru restul duratei scriptului PHP curent. De exemplu, pentru a dezactiva opțiunea magic quotes runtime, invocați funcția

```
set_magic_quotes_runtime(0);
```

Alternativ, pentru a activa opțiunea magic quotes runtime, invocați funcția

```
set_magic_quotes_runtime(1);
```

PHP nu furnizează nicio funcție corespunzătoare care să anuleze opțiunea magic quotes runtime, deoarece opțiunea respectivă este utilizată la transferul variabilelor HTTP către un script. După ce scriptul și-a început execuția, valoarea opțiunii respective nu mai este luată din nou în considerare.

291

<titlu>Conversia caracterelor speciale și anularea acestora e</titlu>

Când PHP convertește* un șir, folosește pentru

aceasta funcția `addslashes ()`. Dacă PHP nu este configurat astfel încât să convertească un text în mod automat, atunci dumneavoastră trebuie să executați manual această modificare. Pur și simplu invocați funcția `addslashes ()`, transferându-i ca argument șirul text. De exemplu, pentru a converti conținutul șirului `$text` și a plasa rezultatul în variabila `$modified`, invocați funcția după cum urmează:

```
$modified = addslashes ($text);
```

Funcția `stripslashes ()` execută operația complementară de anulare a conversiei, adică elimină caracterele backslash înserate pentru conversia caracterelor de tip ghilimele simple, ghilimele duble, backslash și caractere nule. Pentru a anula conversia șirului `$modified` și a plasa rezultatul în variabila `$unmodified`, invocați funcția după cum urmează:

```
$unmodified = stripslashes ($modified)
```

<Sugestie>

PHP mai include o funcție utilă pentru conversia caracterelor speciale. Funcția `quotemeta ()` va însera un backslash înainte de fiecare apariție a următoarelor caractere: `\ + *? [] ($) .` </Sugestie>

<titlu>Conversia textelor HTML</titlu>

Când lucrați cu texte HTML, conversia executată de funcția `addslashes ()` nu este suficientă, deoarece HTML este sensibil la alte caractere speciale decât cele convertite de funcția `addslashes ()`. Funcția `htmlspecialchars ()` convertește caracterele la care HTML este sensibil. Această funcție este utilă pentru a exista garanția că un anumit șir nu conține marcaje HTML, ceea ce poate fi important pentru a corecta modul de operare a

unei aplicații, cum ar fi o tabelă de mesaje Web. Funcția execută următoarele conversii:

<tabel>

Character

Rezultat convertit

* & (ampersand)

* & amp;

*" (ghilimele duble)

* & „(numai t când este specificată opțiunea ENT
COMPAT sau
ENT QUOTES)

* (ghilimele simple)

* & 39; (numai când este specificată opțiunea ENT
QUOTES)

*< (mai mic decât)

* &

*> (mai mare decât)

* & gt;

</tabel>

<notă>

Această conversie nu trebuie confundată cu o alta, și anume conversia de tip. Conversia menționată în acest capitol constă, de fapt, din modificarea semnificației anumitor caractere, pentru a preveni o interpretare eronată a acestora de către programele specializate. Din acest motiv, toate conversiile menționate în acest capitol vor face referire la modificarea semnificației unor caractere, nu la conversiile de tip. - N.T. </notă>

Funcția are următoarea formă:

`htmlspecialchars (text [, stil ghilimele])`

unde `text` specifică șirul care conține textul ce urmează a fi convertit, iar argumentul opțional `stil ghilimele` specifică modul de conversie a ghilimelelor simple, respectiv duble. Valorile permise ale opțiunii `stil ghilimele` sunt

- `ENT_COMPAT` precizează că trebuie convertite numai ghilimelele duble

- `ENT_QUOTES` precizează că trebuie convertite ambele tipuri de ghilimele

- `ENT_NOQUOTES` precizează că nu trebuie convertit niciun tip de ghilimele. De exemplu, pentru a converti toate caracterele HTML speciale, inclusiv ambele tipuri de ghilimele, din șirul `shtmltext`, invocați funcția după cum urmează:

```
$convertit = htmlspecialchars (shtmltext);
```

<Sugestie>

O funcție PHP conexă, și anume `htmlspecialchars ()`, convertește toate caracterele cu echivalente în entități HTML. În prezent, nu este acceptat decât setul de caractere ISO-8859 - 1. </Sugestie>

<Sugestie>

PHP include o altă funcție utilă pentru conversia textelor HTML. Funcția `nl2br ()` înserează caracterele `<br>` anterior fiecărui caracter de tip linie nouă din argumentul său. Începând de la PHP 4.0.5, funcția înserează caracterele `<br/>`, în concordanță cu XHTML

1.0. </Sugestie>

<titlu>Conversia adreselor URL</titlu>

Când PHP codifică date ca parte a unei adrese URL, așa cum procedează la efectuarea unei operații HTTP GET, folosește funcția `urlencode ()`. Această funcție înlocuiește fiecare caracter non-alfanumeric (cu excepția spațiilor) cu un simbol al procentului (%), urmat de două cifre hexazecimale care conțin valoarea ASCII a caracterului. Spațiile sunt codificate sub formă de simboluri ale adunării (+).

O funcție conexasă, în speță `rawurlencode ()`, execută o conversie similară; cu toate acestea, funcția respectivă înlocuiește spațiile cu %20, conform RFC 1738, standardul Internet pentru codificarea adreselor URL (vezi www.rfc.net).

Funcțiile `uridecode ()` și `rawuridecode ()` execută operații complementare. Aceste funcții sunt utile la crearea adreselor URL care includ perechi nume-valoare înglobate. De exemplu, să presupunem că scriptul dumneavoastră PHP trebuie să creeze o pagină HTML care conține o hiperlegătură spre adresa URL a unui motor de căutare. Termenul de căutare trebuie transmis în formă codificată URL, pentru ca serverul Web și browserul să nu se „împiedice” de caracterele speciale. Pentru a codifica datele, folosiți un program PHP ca acesta:

```
echo A HREF = " www.mototolecautare.com?
cuvinteheie =, urlencode (ștert),";
```

293

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Sunt administratorul unui server PHP, Care sunt opțiunile pentru ghilimele magice pe care ar

trebui să le activez?

Răspuns: Opțiunile adecvate constituie obiectul unor oarecare controverse. Interesele programatorilor PHP începători, care poate că nu înțeleg în totalitate necesitatea încadrării datelor între ghilimele, sunt cel mai bine reprezentate prin activarea opțiunilor magic quotes gpe și magic quotes runtime. În acest caz, opțiunea magic quotes sybase trebuie activată numai dacă principalul sistem de gestiune a bazelor de date folosit cu PHP este Sybase.

Pe de altă parte, mulți programatori PHP pricepuți sunt de părere că ghilimele magice sunt o mare pacoste. Dacă serverul dumneavoastră PHP este folosit mai ales de către programatori PHP experimentați, trebuie să aveți în considerare dezactivarea opțiunilor legate de ghilimelele magice. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care este funcția PHP folosită de către ghilimelele magice din PHP pentru încadrarea între ghilimele a datelor provenite din surse externe?

— Care este funcția PHP ce poate fi utilizată pentru a elimina caracterele backslash adăugate prin caracteristica ghilimelelor magice?

— Care este opțiunea de configurare PHP ce influențează datele transmise prin intermediul operațiilor HTTP GET și POST? </Test „la minut” >

<titlu>Alte facilități PHP de gestiune a datelor</titlu>

Biblioteca PHP furnizează acces la numeroase alte instrumente de gestiune a datelor. Secțiunea de față trece în revistă aceste instrumente, le descrie caracteristicile și situațiile când își pot dovedi utilitatea. Această secțiune nu este menită a prezenta informațiile necesare pentru

utilizarea instrumentelor descrise. În schimb, furnizează, referințe la cărți sau șiruri Web care vă pot ajuta să învățați mai multe despre fiecare instrument. Instrumentele prezentate nu sunt disponibile într-o instalare PHP prestabilită; în general, administratorul dumneavoastră PHP trebuie să le instaleze și să le configureze separat din PHP.

<notă>

Răspunsuri la test:

- Addslashes ()
- Stripslashes ()
- Magic quotes gpc

294

<titlu>Postgresql/titlu>

Ca și My SQL, Postgresql (pronunțat POST-gres-q-l), este un sistem de gestiune a bazelor de date provenit dintr-o sursă deschisă. Din perspectivă istorică, My SQL a fost sistemul de baze de date preferat de amatorii de performante brute și simplitate în utilizare, în timp ce Postgresql a fost opțiunea favorită a celor care preferă caracteristicile mai complexe și scalabilitatea. Totuși, versiunile recente ale acestor sisteme au complicat problema, deoarece My SQL a acumulat unele caracteristici mai complexe, iar performanțele sistemului Postgresql s-au îmbunătățit.

Cu toate acestea, Postgresql continuă să accepte numeroase caracteristici care nu sunt încă oferite de versiunile My SQL standard, între care amintim:

- Chei externe. Acestea permit respingerea automată a modificărilor din baza de date care nu respectă structura bazei de date.
- Subselecții. Acestea permit formarea unor

interogări complexe, care reduc la minimum dimensiunea seturilor de rezultate trimise prin rețea.

- Tranzacții. Acestea permit evitarea aplicării incomplete asupra unei baze de date a unui set de modificări corelate, precum și alterarea datelor care derivă din procesul respectiv.

- Declanșatoare. Permit specificarea de acțiuni executate de serverul de baze de date ori de câte ori se produc anumite evenimente.

- Vederi. Permit furnizarea, în condiții convenabile, către anumiți utilizatori, de acces la subseturi ale bazei de date.

Mai mult, PostgreSQL pare să se adapteze mai bine decât My SQL la aplicații cărora implică mai mulți utilizatori concurenți ai bazei de date. Dacă sunteți interesat de PostgreSQL, consultați situl Web aferent acestuia, la adresa www.postgresql.org.

<Sugestie>

Utilizatorii de Linux Red Hat 7.1 pot instala suportul PHP pentru PostgreSQL prin instalarea pachetului RPM php-pgsql. </Sugestie>

<titlu>ODBC</titlu>

ODBC (Open Database Connectivity) este un standard creat de Microsoft, acum adoptat pe scară largă atât în mediile Microsoft, cât și în cele bazate pe UNIX/Linux. ODBC furnizează o facilitare minimală pentru accesul la bazele de date. În esență, fiecare sistem comercial de gestiune a bazelor de date și majoritate sistemelor non-comerciale de gestiune a bazelor de date furnizează programe driver ODBC care permit accesul la aceste sisteme prin intermediul ODBC, nu numai prin intermediul unor programe driver native. ODBC este deosebit de important pentru cei care doresc să obțină

accesul la o bază de date găzduită de Microsoft dintr-un sistem UNIX/Linux.

295

Sistemele de operare create de Microsoft conțin suport încorporat pentru ODBC. Astfel, dacă rulați PHP sub un sistem de operare Microsoft, veți descoperi că suportul ODBC este disponibil instantaneu. Totuși, sub UNIX/Linux trebuie să instalați o punte ODBC-ODBC sau o altă facilitare care acceptă ODBC. Soluțiile comerciale le includ pe cele distribuite de Openlink (www.openlinksw.com) și Easysoft (www.easysoft.com). O alternativă provenită dintr-o sursă deschisă, în speță ODBC - ocketserver, este disponibilă la adresa sourceforge.net.

<titlu>LDAP</titlu>

Protocolul Lightweight Directory Access Protocol (LDAP) devine tot mai popular. Ca o bază de date obișnuită, o bază de date LDAP stochează date. O bază de date LDAP este însă foarte bine adaptată pentru stocarea cataloagelor, adică a unor liste cu persoane și unități de organizare, precum și a caracteristicilor acestora. Bazele de date LDAP sunt proiectate pentru a stoca date relativ simple, rareori modificate. Astfel, acestea sunt ideale pentru stocarea informațiilor despre utilizatorii sistemului, în particular, LDAP acceptă metode de comunicare sigure, care permit bazelor de date LDAP să stocheze nume de utilizator și parole. LDAP furnizează mecanisme pentru replicarea bazelor de date LDAP în vederea protecției integrității datelor și asigură echilibrarea încărcării, pentru a putea tolera sarcini de prelucrare de mari dimensiuni.

Pentru mai multe informații despre LDAP, consultați

volumul Implementing Directory Services (Implementarea serviciilor de catalog), de Archie Reed (Osborne/ McGraw-Hill, 2000).

<Sugestie>

Dacă folosiți Red Hat Linux 7.1, puteți instala suportul PHP pentru LDAP prin instalarea pachetului RPM php-pgsql. Apoi, modificați fișierul /etc/php.ini astfel încât să conțină linia (necomentată) „extension = ldap.so”. Apoi, reporniți serviciul HTTP prin emiterea comenzii „service httpd restart”.</Sugestie>

<titlu>XML</titlu>

Extensible Markup Language (XML) este un limbaj pentru descrierea datelor. Mulți se așteaptă ca, într-un târziu, XML să înlocuiască HTML ca limbaj dominant pentru schimbul informațiilor prin Internet, în timp ce HTML descrie aspectul datelor, XML este capabil de a descrie structura datelor (practic, XML este o modalitate de a trimite o mică bază de date prin Internet)

PHP acceptă biblioteca xpat, bazată pe activitatea lui James Clark. Biblioteca vă permite să construiți un analizor pentru documentele XML. Un analizor înțelege sintaxa unui document XML și poate identifica acele componente structurale care

296

alcătuiesc documentul. Asociind o funcție cu fiecare tip de componentă, puteți configura analizorul astfel încât să prelucreze sau să convertească un document XML.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Care sunt celelalte instrumente și caracteristici acceptate de PHP?

Răspuns: Bibliotecile PHP sunt extrem de cuprinzătoare. Alte instrumente de gestiune a datelor acceptate de PHP includ următoarele:

- DBase
- DBM
- Dbx
- DOM XML
- Frontbase
- File Pro
- Hyperwave Information Server
- Informix
- Întrebase
- Ingres II
- Microsoft SQL Server
- MSQL
- Oracle și Oracle 8
- Extensia CORBA Satellite
- SESAM/SQL Server
- Sybase
- WDDX
- YAZ (protocolul Z39.50)

Pentru mai multe informații despre aceste caracteristici ale limbajului PHP, consultați referințele prezentate în manualul PHP pe suport electronic, la adresa <http://www.php.net>. </Sfatul specialistului>

Pentru mai multe informații despre XML, consultați pagina Web a organizației World Wide Web Consortium (<http://www.w3.org/XML/>). De asemenea, consultați volumul XML: The Complete Reference (XML - o referință completă), de Heather, Williamson (Osborne/McGraw-Hill, 2001).

<Sugestie>

Dacă folosiți Red Hat Linux 7.1, pachetul PHP standard include suport pentru XML. </Sugestie>

<Test „la minut” >

— Care este sistemul de gestiune a bazelor de date provenit din sursă deschisă (altul decât My SQL) frecvent folosit cu PHP?

— Care este serviciul de cataloage frecvent folosit cu PHP?

— Care este caracteristica PHP ce furnizează accesul la sistemele de baze de date Microsoft?

— Care este limbajul ce va înlocui, în cele din urmă, HTML ca limbaj comun al Internetului? </Test „la minut” >

<titlu>Proiect 14 - 1: Un program de navigare prin agenda cu adrese</titlu>

Acest proiect abordează din nou programul de navigare prin agenda cu adrese prezentat în cadrul proiectului 11 - 3. În acel proiect, programul de navigare era implementat prin utilizarea fișierelor. Proiectul de față va implementa un program de navigare similar, care folosește o bază de date My SQL pentru a stoca nume și adrese de e-mail.

<titlu>Scopurile proiectului</titlu>

— Prezentarea unui program complet care obține accesul la o bază de date My SQL

— Prezentarea procedurilor de programare a bazelor de date care acceptă navigarea

<titlu>Pas cu pas</titlu>

1. Creați următorul script de shell, denumindu-l p14 - 1.sh. Modificați în mod corespunzător identificatorul de utilizator (php) și parola (salut). Apoi, încărcați scriptul în

serverul dumneavoastră PHP.

```
mysql - p «COF
DROP DATABASE maildb;
CREATE DATABASE maildb;
USE maildb;
GRANT ALL ON maildb. * TO phplocalhost
IDENTIFIED BY salut;
```

CREATE TABLE agenda adrese

Id INTEGER UNSIGNED NOT NULL AUTO
INCREMENT PRIMARY KEY, nume VARCHAR (50), email
VARCHAR (50)

INSERT INTO agenda adrese

(nume, email)

VALUES

CAI Nall, albrowncow.com).

<notă>

Răspunsuri la test:

— Postgresql

— LDAP

— ODBC

— XML</notă>

298

CBob Tale, bobstories.com).

CChuck Stake, chuckbeef.com).

CED Nogg, edbeverage.com).

CXI Lentz, xiquiet.com).

CYO Hoho, yopirates.com).

CZak Cloth, zakashes.com)

COF

2. Studiați scriptul, pentru a înțelege modul de funcționare a acestuia. Rețineți că scriptul creează o bază de date numită maildb, precum și un tabel agenda adrese în interiorul acesteia. De asemenea, scriptul populează tabelul prin inserția mai multor rânduri. Linia care începe cu un simbol diez (e) este un comentariu. Dacă eliminați simbolul diez și executați scriptul, acesta va șterge și apoi va recrea baza de date. Trebuie să ștergeți simbolul diez înainte de a rula scriptul a doua oară; în caz contrar, scriptul va eșua în încercarea de a crea baza de date, care există deja.

3. Deschideți sesiunea de lucru cu gazda serverului PHP, treceți la catalogul care conține scriptul încărcat și executați scriptul, prin emiterea următoarei comenzi:

```
sh p14 - 1.sh
```

4. Creați următorul script PHP, denumindu-l p14 - 1.php. Ca mai înainte, modificați în mod corespunzător identificatorul de utilizator și parolă. Încărcați scriptul în serverul dumneavoastră PHP, plasându-l într-un catalog adecvat pentru a fi accesibil din web:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Program de navigare în agenda cu
adrese</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<H2> Program de navigare în agenda cu adrese
</H2>
<FORM METHOD = „POST” ACTION = „p14 -
1.php” >
```

```

<? php function check mysql ()
(
If (mysql_errno () 0)
(
die („<BR> My SQL error". mysql_errno ()." : „. mysql
error ());

```

```

şdb = mysql connect („localhost", „php", „salut");
If (! şdb)
(
die („Nu s-a putut deschide conexiunea cu serverul
My SQL.");

```

```

mysql select db („maildb");
check mysql ();

```

```

If (! isset (şid))
(
şid = 0;

```

```

If (isset (şstanga))

```

```

299

```

```

(
şinterogare = „SELECT id, nume, email FROM
agenda adrese".
„WHERE id e şid ORDER BY id DESC";
ştezultat = mysql query (şinterogare);
check mysql ();
stand = mysql fetch row (ştezultat);

```

```
check mysql ();  
If (stand [0] 0)  
(  
    şid = stand [0];  
    şnume = stand [1];  
    semail = stand [2];
```

```
elseif (isset (şdreapta))  
(  
    şinterogare = „SELECT id, nume, email FROM  
agenda adrese”.  
    „WHERE id şid ORDER BY id ASC”;  
    ştezultat = mysql query (şinterogare);  
    check mysql ();  
    stand = mysql fetch row (ştezultat);  
    check mysql ();  
    If (stand [0] 0)  
    (  
        şid = stand [0];  
        şnume = stand [1];  
        semail = stand [2];
```

```
elseif (isset (şcauta))  
(  
    şid = 0;  
    şinterogare = „SELECT id, nume, email FROM  
agenda adrese”.  
    „WHERE nume LIKE %şnumez AND id şid”;  
    ştezultat = mysql query (şinterogare);  
    check mysql ();  
    stand = mysql fetch row (ştezultat);  
    check mysql ();  
    If (stand [0] 0)
```

```
(  
    $id = stand [0];  
    $nume = stand [1];  
    $email = stand [2];
```

```
elseif (isset ($adauga))
```

```
(  
    $interogare = „INSERT INTO agenda adrese”.  
    „(nume, email) VALUES E$nume, $email”;  
    $rezultat = mysql query ($interogare);  
    check mysql ();  
    $id = mysql insert id ();  
    $mesaj = „A fost adăugata înregistrarea (id = $id)”;
```

```
elseif (isset ($actualizează))
```

```
(
```

300

```
    $interogare = „UPDATE agenda adrese SET nume =  
    $nume”.
```

```
    „Email = $email WHERE id = $id”;  
    $rezultat = mysql query ($interogare);  
    check mysql ();  
    $mesaj = „A fost actualizata înregistrarea (id = $id)”;
```

```
elseif (isset ($sterge))
```

```
(
```

```
    $interogare = „DELETE FROM agenda adrese  
WHERE id = $id”;
```

```
    $rezultat = mysql query ($interogare);  
    check mysql ();  
    $nume =”;  
    $email =”;
```

```
$mesaj = „A fost ştearsa înregistrarea (id = $id)”;
```

```
$nume = trim ($nume);
```

```
$email = trim ($email);
```

```
?
```

```
<BR>Nume:
```

```
<BR><INPUT TYPE = „TEXT” NAME = „nume”.
```

```
<? php echo „VALUE = ” $nume”?»
```

```
<BR>
```

```
<BR>Adresa de e-mail:
```

```
<BR><INPUT TYPE = „TEXT” NAME = „e-mail”.
```

```
<? php echo „VALUE = ” se mail”?»
```

```
<BR>
```

```
<BR>
```

```
<INPUT TYPE = „SUBMIT” NAME = „stânga”  
VALUE = „e” >
```

```
<INPUT TYPE = „SUBMIT” NAME = „dreapta”  
VALUE = „>” >
```

```
<INPUT TYPE = „SUBMIT” NAME = „cauta” VALUE  
= „Cauta” >
```

```
<BR><BR>
```

```
<INPUT TYPE = „SUBMIT” NAME = „adauga”  
VALUE = „Adauga” >
```

```
<INPUT TYPE = „SUBMIT” NAME = „actualizează”  
VALUE = „Actualizează” >
```

```
<INPUT TYPE = „SUBMIT” NAME = „şterge”  
VALUE = „Şterge” >
```

```
<INPUT TYPE = „HIDDEN” NAME = „id”.
```

```
<? php echo „VALUE = ” $id”?»
```

```
<? php if (isset ($mesaj))
```

```
(
```

```
echo „<BR><BR>$mesaj”;
```


?

</FORM>

</BODY>

</HTML>

5. Studiați scriptul, pentru a înțelege modul de funcționare a acestuia. Este util să comparați acest script cu scriptul similar asociat proiectului 11 - 3. Scriptul este destul de lung, dar o bună parte a programului este inclusă într-o instrucțiune if-elseif care constă din numeroase instrucțiuni compuse, incluse între paranteze acolade (fiecare instrucțiune compusă este de sine stătătoare și absolut inteligibilă ca atare). Deci, studiați-le una câte una.

6. În particular, observați că interogările efectuate la executarea unui clic pe butoanele de navigare (< și >) folosesc identificatorul de rând atribuit automat de My SQL. De asemenea, remarcați că rezultatul interogării este sortat, astfel încât rândul corespunzător - 301

rândul asociat intrării din agenda cu adrese plasată imediat înainte sau după intrarea curentă - este primul rând din setul de rezultate.

7. Orientați un browser Web spre adresa URL asociată scriptului. Fereastra browserului trebuie să fie similară celei prezentate alăturat:

<ecran>

Address Book Browser

<câmpuri>

Name: AM - all

Email address: albrowncow.com

</câmpuri>

<butoane>

Search
Add
Update
Delete
</butoane>
</ecran>

8. Verificați modul de operare a scriptului. Acesta trebuie să permită deplasarea înainte o) respectiv înapoi (O în interiorul agendei cu adrese. Trebuie să puteți adăuga, actualiza, respectiv șterge intrările din agenda cu adrese. De asemenea, scriptul trebuie să permită căutarea primei intrări din agenda cu adrese care corespunde unui șir de căutare specificat.

<Test de evaluare>

1. Scrieți un program PHP care se conectează la un server My SQL plasat la gazda numită db, folosind identificadorul de utilizator admin și parola secret.

2. Scrieți un program PHP care selectează baza de date numită inventar în vederea unui acces ulterior.

3. Scrieți un program PHP care execută interogarea stocată în variabila șir \$sql și stochează rezultatul în variabila \$rset.

4. Scrieți un program PHP care afișează numărul erorii asociate celei mai recente interogări My SQL.

5. Scrieți un program PHP care afișează valoarea primei coloane a rândului următor al setului de rezultate stocat în variabila \$rset.

6. Scrieți o buclă PHP care parcurge prin iterație rândurile unui set de rezultate, plasând fiecare rând în variabila stand. Bucla va fi configurată astfel încât să aibă un corp fără conținut. </Test de evaluare>

<titlu>Modulul 15:

Utilizarea claselor și a obiectelor/titlu>

<titlu>Scopurie/titlu>

- Învățați sensul și utilitatea conceptului de orientare spre obiecte
- Învățați să definiți și să creați instanțe ale claselor
- Învățați să definiți și să utilizați proprietățile și metodele
- Învățați să lucrați cu tablouri de obiecte

O abordare importantă a activității de programare, care a devenit populară în anii '90, este orientarea spre obiecte. Unele limbaje de programare, precum Java, sunt în mod intrinsec orientate spre obiecte. De fapt, nu puteți scrie un program Java fără a înțelege și fără a utiliza clasele, obiectele, proprietățile și metodele. Prin contrast, PHP folosește o abordare mai puțin dogmatică. PHP vă permite să creați și să folosiți clasele, obiectele, respectiv proprietățile și metodele asociate acestora. De asemenea, PHP vă lasă toată libertatea de a crea programe care nu sunt orientate spre obiecte, dacă preferați.

<titlu>O prezentare introductivă a conceptului de orientare spre obiecte/titlu>

Orientarea spre obiecte a fost creată ca o modalitate de organizare a unor programe de simulare complexe. Cu toate acestea, progresul interfețelor grafice cu utilizatorul din perioada anilor '90 a dus la descoperirea că metodele orientate spre obiecte facilitează scrierea programelor interactive.

Principiul de bază al orientării spre obiecte îl reprezintă încapsularea. Un program care nu este orientat spre obiecte este organizat ca un set de funcții și un set de variabile globale utilizate de acele funcții. Orice funcție

poate opera folosind orice variabilă globală, deci structura programului este oarecum haotică. Prin contrast, un program orientat spre obiecte combină funcții și variabile conexe într-o unitate, cunoscută sub numele de clasă. Un program orientat spre obiecte caracteristic este alcătuit din mai multe clase.

Încapsularea asigurată de clase este un concept similar pereților de compartimentare și porților etanșe folosite în construcțiile navale, care împart nava în unități distincte. Într-un program orientat spre obiecte, funcțiile asociate cu o clasă nu pot obține acces în mod arbitrar la variabile asociate unei alte clase. Programele orientate spre obiecte pot fi mai ușor de înțeles decât programele care nu sunt orientat spre obiecte, deoarece interacțiunile între clasele unui program orientat spre obiecte

303

sunt relativ reduse ca număr. Ca atare, un programator poate studia și înțelege un program orientat spre obiecte abordând fiecare clasă în parte, nu toate clasele deodată.

Secțiunea următoare prezintă conceptele orientării spre obiecte într-un mod general, fără o referire concretă la modalitatea în care PHP implementează orientarea spre obiecte. Ulterior pe parcursul acestui modul, veți învăța să folosiți, caracteristicile orientate spre obiecte ale limbajului PHP.

<titlu>Clasee/titlu>

Dacă doriți, puteți asimila o clasă cu un tip definit de utilizator. Orientarea spre obiecte vă permite să extindeți tipurile PHP standard – întreg, cu virgulă mobilă și șir – pentru a include tipuri create de dumneavoastră, precum Contbancar, Client, Scranciob sau SitWeb. Când definiți o

clasă, îi descrieți caracteristicile. Acestea includ:

- Proprietăți - variabile care descriu membrii clasei
- Metode - operații pe care membrii clasei le pot efectua

De exemplu, să presupunem că definiți o clasă care reprezintă un cont bancar. Clasa poate include proprietăți precum următoarele:

- Numărul contului
- Posesorul contului
- Data înființării contului
- Balanța curentă

Probabil că vor mai fi adăugate și alte proprietăți, precum informațiile de contact aferente posesorului contului.

Metodele unei clase sunt similare unor funcții care obțin acces la valorile și proprietățile unei clase, respectiv le modifică. Deseori, metodele sunt legate de evenimente și sunt responsabile cu modificarea valorilor proprietăților astfel încât să reflecte apariția unui eveniment. Clasa Contbancar poate include metode precum:

- Crearea unui depozit
- Efectuarea unei retrageri
- Obținerea balanței curente
- Închiderea contului

De asemenea, o clasă poate include o metodă specială, numită metodă constructor sau pur și simplu constructor. Constructorul unei clase este folosit pentru a crea instanțe sau membri ai clasei, care sunt cunoscuți sub numele de obiecte. Constructorul clasei Contbancar va crea un obiect Contbancar; această operație se va executa la fiecare deschidere a unui cont nou.

Diferența între conceptul de clasă și cel de obiect este importantă. Dacă o clasă poate fi asimilată unui tip de date, un obiect poate fi echivalat cu o variabilă sau cu o valoare având un anumit tip de date. O clasă mai poate fi asemănată cu un șablon care este utilizat pentru a specifica și pentru a crea entități cunoscute sub numele de obiecte. Practic, o clasă este o „fabrică” de obiecte, care produce obiecte cu aceeași structură, adică obiecte având proprietăți și metode identice. </Sugestie >

<titlu>Moșteniree/titlu>

Puterea conceptului de orientare spre obiecte se bazează în mare măsură pe o caracteristică numită moștenire. Aceasta vă permite să specificați o clasă folosind o altă clasă ca punct de plecare. Clasa originală se numește clasă de bază sau clasă părinte; clasa specificată mai recent se numește clasă derivată sau clasă copil.

De exemplu, clasa Contbancar descrisă în secțiunea anterioară se poate folosi pentru specificarea a doua noi clase: Contlurent și Conteconomii. O clasă copil moștenește proprietățile și metodele părintelui său. În consecință, atât clasa Contlurent, cât și clasa Conteconomii vor avea proprietăți care reprezintă numărul contului, posesorul contului, data înființării contului și balanța curentă. De asemenea, cele două clase vor avea metode capabile de a înregistra depunerile și retragerile, precum și de a închide contul.

Principalul avantaj al moștenirii îl constituie economia. Puteți alege să definiți clasa Contlurent fără a face referire la clasa Contbancar. Prin definirea clasei Contlurent drept copil al clasei Contbancar se realizează, însă, o economie de efort, în cazul în care Contbancar ar fi fost o clasă relativ simplă, economiile nu ar fi fost importante. Dar, în principiu, o clasă părinte poate conține zeci sau sute de proprietari și metode, pe care o clasă copil

le poate moșteni aproape fără efort.

Mai mult, moștenirea poate facilita întreținerea unui program. Să presupunem că o lege nouă impune băncilor să asocieze fiecărui cont un număr special. În cazul în care clasele Contlurent și Conteconomii ar fi fost definite pornind de la zero, atunci ar fi fost necesară revizuirea ambelor clase. Dar, în cazul în care clasele ar fi fost definite drept clase copil, ar fi fost necesară numai revizuirea clasei Contbancar; clasele copil ale acesteia vor moșteni modificările aduse.

Un alt potențial avantaj al moștenirii constă în reutilizarea liniilor de program. Moștenirea permite utilizarea unei clase chiar dacă aceasta este aproape cea necesară pentru un scop dat, fără a fi exact clasa adecvată scopului respectiv. Așa cum se explica ulterior în acest modul, metodele inadecvate ale clasei pot fi redefinite sau anulate de metodele dintr-o clasă copil. Această posibilitate de adaptare a unei clase astfel încât aceasta să corespundă unei diversități de contexte și aplicații permite reutilizarea unei clase mai frecvent decât ar fi fost posibil în caz contrar.

305

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Ați explicat noțiunea de orientare spre obiecte, dar eu am auzit și de expresia bazat pe obiecte. Ce înseamnă aceasta?

Răspuns: Un sistem sau limbaj bazat pe obiecte este unul care furnizează un set de date predefinite. Aveți toată libertatea de a crea instanțe (obiecte) ale acestor date. Cu toate acestea, nu aveți permisiunea de a specifica date noi. Unii producători își descriu limbajele sau sistemele ca fiind orientate spre obiecte, chiar dacă acestea nu sunt decât bazate pe obiecte. Trebuie să investigați cu atenție

afirmațiile acestora privind orientarea spre obiecte, pentru a vă asigura că este disponibilă întreaga gamă a facilităților furnizate de acest concept. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Principiul orientării spre obiecte care divide un program în clase la care sunt asociate proprietăți și metode corelate se numește.

— Un membru sau instanță al (a) unei date se numește.

— Facilitatea care permite unei clase să dețină proprietățile și metodele unei alte date se numește.

— O clasă folosită pentru a specifica o clasă nouă se numește.</Test „la minut” >

<titlu>Definirea și instanțierea unei clasee/titlu>

Pentru a vedea care este modalitatea de definire a unei date în PHP, să considerăm o clasă simplă, care reprezintă un cont bancar. Iată instrucțiunile PHP folosite pentru definirea acestei date:

```
class Contbancar
(
    var $balanta = 0;

    function creează deposit ($suma)
    (
        $thispbalanta = thispbalanta + suma;

    function obține balanța ()
    (
        return $thispbalanta;
```


<notă>

Răspunsuri la test:

— Încapsulare

— Obiect

— Moștenire

— Clasă părinte sau clasă de bază/notă>

306

Clasa are o singură proprietate, și anume `$balanta`. De asemenea, clasa mai are două metode, în speță creează depozit `()` și obține balanța `()`.

Numele clasei este specificat de către instrucțiunea `class`. Definiția clasei este delimitată prin două paranteze acolade. Proprietatea `$balanta` este definită de o instrucțiune `var`. În exteriorul claselor PHP, instrucțiunea `var` este rareori folosită, deoarece PHP definește în mod automat o variabilă în momentul atribuirii unei valori. Cu toate acestea, proprietățile claselor trebuie definite folosind instrucțiune `var`. Clasa `Contbancar` atribuie proprietății `$balanta` valoarea inițială zero. Nu este necesară atribuirea unei valori inițiale unei proprietăți, dar astfel programele devin mai simple și mai ușor de citit.

Observați că metodele sunt definite folosind cuvântul cheie `function`, ceea ce este normal, deoarece metodele, ca și funcțiile, execută acțiuni. Diferența dintre metode și funcții este legată de amplasarea acestora; metodele sunt definite în interiorul claselor, în timp ce funcțiile sunt definite în exteriorul acestora.

Cel mai interesant aspect al metodelor constă în modalitatea bizară în care acestea obțin accesul la șnume. Sintaxa `$this` are o semnificație similară cu aceea a pronumelui posesiv din limba română, persoana I singular

(meu). Când o metodă face o referire de forma `$this` la balanța, se consideră că referința face trimitere la proprietatea `$balanta` a obiectului curent. PHP stabilește valoarea variabilei speciale `$this` la fiecare invocare a unei metode, așa cum veți vedea în subsecțiunea următoare. Efectul este similar cu acela al expresiei „balanța mea”.

<titlu>Instanțierea unui obiecte/titlu>

Pentru a determina modul de funcționare a clasei `Contbancar`, să examinăm câteva linii de program care instantiază și folosesc un obiect `Contbancar`:

```
$scont = new Contbancar ();  
$scontpereează depozit (100);  
echo „Balanța este”. $scontpobține balanța ();
```

Prima instrucțiune instantiază un obiect `Contbancar` folosind operatorul `new`. Instrucțiunea stochează o referință la obiect în variabila `$scont`, care va fi utilizată ulterior pentru a obține acces la metodele obiectului.

Cea de-a doua instrucțiune invocă metoda creează depozit () a obiectului, furnizând o valoare a argumentului egală cu 100. Dacă reveniți la definiția clasei, veți vedea că efectul acestei metode constă din incrementarea valorii proprietății `$balanta` operație efectuată, evident, de o metodă numită creează depozit ().

Remarcați că a doua instrucțiune folosește variabila `$scont`, care face referire la obiectul `Contbancar` creat de prima instrucțiune. Operatorul `→` arată că PHP trebuie să invoce metoda creează depozit () asupra obiectului desemnat prin variabila `$scont`. În timpul invocării metodei, obiectul curent este obiectul desemnat prin `$scont`.

Deci, în timpul invocării metodei, variabila specială `$this` face referire la același obiect ca și variabila `$cont`.

Cea de-a treia instrucțiune invocă metoda obține balanța `( )`, care returnează valoarea proprietății `$balanta`. Instrucțiunea afișează valoarea returnată prin intermediul unei instrucțiuni `echo`.

Observați că metoda obține balanța `( )` obține accesul la valoarea proprietății obiectului, dar nu modifică valoarea acesteia. Asemenea metode sunt frecvent folosite și se numesc metode accesori sau metode de obținere. Metode precum creează depozit `( )`, care modifică valoarea unei proprietăți, se numesc metode mutator sau metode de configurare.

<titlu>Definirea unei metode constructoare/titlu>

Din clasa `Contbancar` lipsesc o mulțime de proprietăți esențiale pe care trebuie să le conțină chiar și clasa cea mai simplă, de exemplu numele posesorului contului. Totuși, omisiunea a permis definirea unei clase fără constructor, deoarece nu a fost necesară nicio informație pentru a crea o instanță a clasei. Iată o versiune revizuită a clasei, care include o metodă constructor:

```
class Contbancar2
(
    var $cont id;
    var $nume posesor;
    var $balanta = 0;

    function Contbancar2 ($id, $nume, $suma)
    (
        $this->cont id = $id;
        $this->nume posesor = $nume;
        $this->balanta = $suma;
    )
)
```

```
function creează deposit (şsuma)
(
    şthispbalanta = şthispbalanta + şsuma;
    return şthispbalanta;
```

Constructorul este, așa cum se observă din exemplu, o funcție cu același nume ca al clasei. Diferența este că PHP apelează automat această funcție la invocarea operatorului new.

Iată cum s-ar putea folosi clasa revizuită:

```
şcont = new Contbancar2 (1001, „Fane Filantropu”,
1.000);
echo „Contul şcontpeont id aparține lui şcontpnume
posesor”;
şcontpereeează depozit (100);
echo „<BR>Balanța este”. şcontpbalanta;
```

308

Argumentele constructorului sunt folosite pentru a stabili valorile inițiale ale proprietăților noului obiect.

Remarcați modul în care a doua și a patra instrucțiune obțin accesul la proprietățile obiectului în mod direct, nu prin intermediul metodelor accesori, așa cum se procedează în exemplul cu clasa Contbancar. Spre deosebire de majoritatea celorlalte limbaje orientate spre obiecte, PHP nu împiedică acest tip de acces; ba chiar permite modificarea directă a valorilor proprietăților. Să examinăm următorul exemplu:

```
şcontpbalanta = 1.000;
```

echo „
Balanța este”. șcont/>balanța;

Prima instrucțiune modifică valoarea proprietarii șbalanța în mod direct, nu prin invocarea metodei creează depozit (). Programele care obțin accesul la proprietățile obiectelor și le modifică în mod direct distrug încapsularea obiectelor și implicit subminează potențialele avantaje ale orientării spre obiecte.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Dacă distrugerea încapsulării nu este recomandată, de ce PHP permite programatorilor această operație?

Răspuns: Inițial, PHP nu a fost conceput ca un limbaj orientat spre obiecte. Caracteristicile orientate spre obiecte au fost adăugate ulterior. Deoarece dezvoltarea limbajului PHP continuă, este posibil ca, în cele din urmă, să includă mecanisme care să impună respectarea încapsulării. Lipsa unor asemenea mecanisme nu constituie un handicap major atunci când un individ sau o mică echipă colaborează pentru implementarea unui sistem de mici dimensiuni, dar asemenea mecanisme sunt esențiale atunci când echipe de dezvoltatori abordează sisteme de anvergură, în caz contrar, numărul defectelor software riscă să devină inacceptabil de mare. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care este cuvântul cheie folosit la definirea proprietății unui obiect în PHP?

— Care este cuvântul cheie folosit la definirea metodei unui obiect în PHP?

— Cum este posibilă identificarea constructorului unei clase numite Test? </Test „la minut” >

<Notă>

Răspunsuri la test:

- Var
- Function
- Este o funcție numită Teste/Notă>

309

<titlu>Utilizarea moștenirile/titlu>

Așa cum s-a explicat anterior, o bună parte din avantajele utilizării conceptului de orientare spre obiecte este asociat cu facilitatea cunoscută sub numele de moștenire. Iată un exemplu care prezintă modul de derivare a unei clase din clasa Contbancara, definită anterior:

```
Include „contbancar2.php”;
class Contlurent extends Contbancar2
(
var șcec nr;

function Contlurent (șid, șnume, șsuma, șcecnr)
(
    șthisp cont id = șid;
    șthisp nume posesor = șnume;
    șthisp balanța = șsuma;
    șthisp cec nr. = șcecnr;

function încasare cec (șcecnr, șsuma)
(
    șthispbalanta = șthispbalanta - șsuma;

function obține balanța ()
(
    return șthispbalanta;
```

Exemplul folosește o instrucțiune include pentru a obține accesul la definiția clasei Contbancar2; totuși, este de asemenea posibil ca definițiile clasei părinte și ale clasei copil să fie plasate în același fișier. Cuvântul cheie extends apare în instrucțiunea class și stabilește identitatea clasei Contlurent drept copil al clasei Contbancar2. Clasa copil definește o proprietate, șcec nr. care conține numărul filei inițiale a următorului carnet de cecuri care va fi emis; de asemenea, definește un constructor și două metode, în speță încasare cec () și obține balanța (). Cel mai important este că această clasă mai include proprietățile șcont id, șnume posesor și șbalanta, precum și o metodă creează depozit (), care sunt definite în clasa părinte. Constructorul atribuie valori proprietăților moștenite, dar și proprietății definite în clasa copil.

Iată instrucțiunile care creează un obiect Contlurent și care invocă numeroase metode asupra acestuia:

```
șcont = new Contlurent (101, „Misu Mizerie”, 100,  
1101);  
școntincasare cec (1001, 250);  
școntperează depozit (350);  
echo „Balanța curentă: „. școntpobține balanța
```

310

Observați că metoda creează depozit (), care este definită în clasa părinte, este invocată ca și cum ar fi fost definită în clasa copil; metodele moștenite nu necesită un tratament de natură specială.

<titlu>Redefinirea metodelore/titlu>

Uneori, o clasă existentă include o metodă care nu este adecvată pentru o clasă care în alte condiții poate fi derivată pentru a obține o clasă copil, în loc de a defini noua clasă fără referire la clasa existentă, puteți redefini metoda inadecvată. De exemplu, să considerăm următoarea clasă:

```
class Contbancar3
(
  var șcont id;
  var șnume posesor;
  var șbalanta = 0;

  function Contbancar3 (șid, șnume, șsuma)
  (
    șthisp cont id = șid;
    șthisp nume posesor = șnume;
    șthisp balanța = șsuma;

    function închide cont ()
    (
      șsuma = șthispbalanta;
      șthispbalanta = 0;
      return șsuma
```

Să presupunem că doriți să derivați o clasă care reprezintă un nou tip de cont bancar purtător de dobândă. La închiderea contului, programul trebuie să calculeze dobânda acumulată de la ultima declarație lunară și să returneze clientului atât dobânda, cât și balanța curentă.

Iată cum puteți proceda:


```

class Conteconomii extends Contbancar3
(
function închide cont (șzile, arata)
(
șsuma = șthispbalanta arata * (șzile / 360);
șsuma = șsuma + șthispbalanta;
șthispbalanta = 0;
return șsuma;

```

Remarcați că în cadrul clasei copil este definită o metodă numită închide cont (). O metodă cu același nume există și în clasa părinte, deși are o altă definiție.

311

Să presupunem că ați creat un obiect Conteconomii și că invocați metoda închide cont () astfel:

```

șscont = new Conteconomii (101, „Zozo Zgârcitul”,
1.000);
echo „Zozo primește”. șscontinchide cont (18, 0.05);

```

Este invocată metoda definită de clasa copil, nu cea definită în clasa părinte. Se spune că metoda definită în clasa părinte a fost anulată (redefinită) de către metoda definită în clasa copil.

<titlu>Invocarea unei metode redefinitee/titlu>

Dacă încercați să invocați o metodă redefinită, probabil că veți obține o eroare. De exemplu, să presupunem că ați determinat PHP să execute următoarele

instrucțiuni:

```
șcont = new Conteconomii (101, „Zozo Zgârcitul”,  
1.000);  
echo „Zozo primește”. șconptinchide cont ();
```

Metoda închide cont () este redefinită în cadrul clasei Conteconomii de către o nouă metodă, care preia două argumente. Această încercare de a invoca metoda redefinită are ca rezultat mesaje de eroare:

```
Warning: Missing argument 1 for închide cont ()  
Warning: Missing argument 2 for închide cont ()  
(Avertisment: argumentele 1 și 2 pentru funcția  
închide cont () lipsesc.)
```

Dacă, în schimb, ați fi încercat să invocați metoda redefinită din interiorul clasei copil, ați fi obținut un rezultat ușor diferit, dar la fel de nedorit. De exemplu, să presupunem că rescrieți clasa copil astfel:

```
class Conteconomii extends Contbancar3  
(  
function închide cont (șzile, arata)  
(  
șsuma = șthispinchide cont ();  
șsuma = șsuma + șsuma arata * (șzile / 360);  
return șsuma;
```

Prin executarea acestui script se obține mesajul de eroare

```
Warning: Missing argument 1 for închide cont ()
```

Mai rău este că mesajul de eroare se repetă de mai multe ori. Metoda închide cont () se auto-apelează în mod repetat, până când serverul PHP ajunge la capătul răbdărilor și anulează cererea.

Cu toate acestea, este posibilă invocarea metodei redefinite. Nu este nevoie decât de un mic artificiu sintactic:

312

```
class Conteconomii extends Contbancar3
(
function închide cont ($zile, arata)
(
$suma = Contbancar3: închide cont ();
$suma = $suma + $suma arata * ($zile / 360);
return $suma;
```

Prin specificarea numelui clasei, urmat de o pereche de caractere două puncte, puteți indica programului PHP să invoce metoda definită în clasa părinte, nu metoda definită în clasa copil.

<Sfatul specialistului >

Întrebare: Să presupunem că se folosește clasa A pentru derivarea unei noi clase B. Apoi, clasa B este folosită pentru a deriva o altă clasă C, o clasă nepot a clasei A. Pot metodele din C să redefinească metodele din A și B? Este posibil ca metodele redefinite din A să fie apelate în B și C?

Răspuns: Da. Relația dintre o clasă bunic și o clasă nepot este similară cu aceea dintre o clasă părinte și o

clasă copil. Clasa copil poate redefini metodele clasei sale părinte, respectiv bunic. De asemenea, poate face referire la metodele redefinite prin prefixarea numelui metodei redefinite cu numele clasei în care aceasta a fost inițial definită, urmat de o pereche de caractere două puncte.

</Sfatul specialistului >

<Test „la minut” >

— Cum se numește o metodă definită atât într-o clasă părinte, cât și într-o clasă copil?

— Să presupunem că o clasă Părinte este folosită pentru a deriva clasa Copil, precum și că ambele clase definesc metoda test (). În cadrul clasei copil, cum puteți invoca metoda test () definită în clasa părinte? </Test „la minut” >

<titlu>Tablouri cu obiecte/titlu>

În cadrul modulelor anterioare, s-a explicat că tablourile reprezintă o modalitate convenabilă pentru lucrul cu mai multe valori. Valorile stocate în tablouri pot face referire la obiecte exact așa cum procedează în cazul întregilor, al valorilor cu virgulă mobilă sau al șirurilor. Un tablou care face referire la obiecte se numește tablou cu obiecte.

<notă>

Răspunsuri la test:

— Redefinită

— Părinte: test () </notă>

313

Pentru a demonstra modul de utilizare a unui tablou cu obiecte, să examinăm următoarea clasă și cele două clase copil ale acesteia:

```
class Contbancar
(
var şcont id;
var şnume posesor;
var şbalanta;
var ştip cont;
```

```
function Contbancar (şid, şnume, şsuma, ştip)
(
şthisp cont id = şid;
şthisp nume posesor = şnume;
şthisp balanţa = şsuma;
şthisp tip cont = ştip;
```

```
function dump ()
(
return „cont”. şthisp cont id
„Posesor”. şthisp nume posesor
„Balanţa”. şthisp balanţa
„Tip”. şthisp tip cont;
```

```
class Contlurent extends Contbancar
(
function Contlurent (şid, şnume, şsuma)
(
Contbancar: Contbancar (şid, şnume, şsuma,
„curent”);
```

```
class Conteconomii extends Contbancar
(
```

```
function Conteconomii (șid, șnume, șsuma)
(
    Contbancar:    Contbancar    (șid,    șnume,    șsuma,
„economii”);
```

Remarcați faptul că funcțiile constructor ale claselor copil fac referire la constructorul clasei părinte, reutilizând în mod eficient caracteristica furnizată de clasa părinte.

Acum, să presupunem că am creat instanțe ale claselor copil și că stocăm referințele la aceste instanțe într-un tablou:

```
șacct [0] = new Contlurent (101, „P. Pene”, 1.000);
șacct [1] = new Conteconomii (102, „C. Apa”, 1200);
```

În exemplu sunt menționate numai două instanțe, dar într-o utilizare efectivă a procedeului cu tabloul de obiecte, într-un tablou pot fi stocate sute sau mii de

314

asemenea referințe. O dată referințele stocate în tablou, pot fi prelucrate în mai multe moduri. De exemplu, să luăm următorul program:

```
foreach (șcont as școntul)
(
    echo "<BR>. școntulpdump ();
```

Din moment ce referințele la obiecte incluse în tablou se referă întotdeauna la un obiect la care este asociată o metodă `dump ()`, este o joacă de copil să se parcurgă

tabloul prin iterație și să se invoce metoda dump (), care afișează proprietățile unui obiect Contbancar sau ale unui obiect dintr-una din clasele sale copil, precum Contbancar sau Conteconomii.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Când folosesc metoda cu tabloul de obiecte, primesc mereu mesajul de eroare „Call to undefined function” (apel la funcție nedefinită). De ce se întâmplă aceasta?

Răspuns: Mesajul arată că programul dumneavoastră a încercat să invoce o metodă (adică o funcție) asupra unui obiect a cărui clasă nu definește sau moștenește metoda.

Când stocați într-un tablou referințe la obiecte și apoi invocați o metodă asupra referințelor, este de datoria dumneavoastră să vă asigurați ca metoda este definită sau moștenită de fiecare clasă conexasă. Cea mai simplă modalitate de a proceda astfel este de a deriva fiecare clasă dintr-o singură clasă părinte, care definește fiecare metodă pe care o invocați. Astfel, prin moștenire sunteți asigurați că metoda este disponibilă. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— În procedeul cu tabloul de obiecte, un tablou stochează la obiecte.

— Fiecare obiect stocat trebuie să fie membru al unei clase care s-au fiecare metodă invocată. </Test „la minut” >

<titlu>Proiect 15 - 1: Lucrul cu obiectee/titlu>

În cadrul acestui proiect, veți folosi un obiect pentru încapsularea informațiilor despre stilurile de text folosite în paginile unui sit Web. Veți vedea modalitatea de păstrare a unui aspect consecvent în toate paginile sitului

Web, precum și posibilitatea de a revizui aspectul prin modificarea unui

<notă>

Răspunsuri la test:

— Referințe

— Definește, moștenește/

315

singur fișier, nu a fiecărei pagini. Puteți efectua operații similare folosind foile de stil HTML. Totuși, suportul pentru foile de stil nu este încă fiabil și consecvent, deci este posibil ca abordarea prezentată în acest proiect să corespundă într-un mod mai adecvat necesităților dumneavoastră.

<titlu>Scopurile proiectului/

— Prezentarea modului de creare și utilizare a obiectelor într-un program mic, dar complet

— Prezentarea modului de încapsulare a informațiilor despre stil în cadrul unui obiect PHP

<titlu>Pas cu pas/

1. Creați următorul script PHP, denumiți-l stdpage.inc și încărcați-l în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php class Stdătil Pagina
```

```
(
```

```
var $litera antet = „Tahoma”;
```

```
var $marime antet = „7”;
```

```
var $litera corp = „Times New Roman”;
```

```
var $marime corp = „5”;
```

```
var $litera subsol = „Le t te r Gothic”;
```



```

var şmarime subsol = „2”;
function set antet (şlitera, Smarime)
(
  şthisplitera antet = şlitera;
  şthispmarime antet = şmarime;

```

```

function set corp (şlitera, şmarime)
(
  şthisplitera corp = şlitera;
  şthispmarime corp = şmarime;

```

```

function set subsol (şlitera, şmarime)
(
  şthisplitera subsol = şlitera;
  şthispmarime subsol = şmarime;

```

```

function antet text (ştert)
(
  echo <tip litera =”. şthisplitera antet”. mărima =”.
  şthispmarime antet. ”>;
  echo ştert;
  echo „</font>”;

```

```

function subsol text (ştert)
(
  echo <tip litera =”. şthisplitera subsol”. mărima =”.
  şthispmarime subsol. ”>;
  echo ştert;
  echo „</font>”;

```

```
function corp text (ștert)
(
echo <tip litera =" . șthisplitera corp". mărime =" .
șthispmarime corp. ">;
echo ștert;
echo „</font>”;
```

?

2. Studiați scriptul, observând proprietățile care definesc stilurile HTML pentru antetul, corpul și subsolul unei pagini Web. Remarcați metodele mutator, care vă permit să revizuiți stilurile. Observați și metodele accesoriu, care generează linii de program HTML care specifică atributele stilului antetului, al corpului sau al subsolului.

3. Creați următorul script, denumiți-l stdpage.php și încărcați-l în catalogul care conține scriptul stdpage. inc:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>stdpage.php</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<? php require „stdpage. inc”;
șstil = new Stdătil Pagina ();
șstilpantet text („<BR>Acesta este un antet”);
șstilpset antet („Tahoma”, 6);
șstilpantet text („<BR>Acesta este un antet
modificat”);
șstilpeorp text („<BR>Acesta este un corp”);
șstilpsol text („<BR>Acesta este un subsol”);
?
</BODY>
```

</HTML>

4. Studiați scriptul, care este o pagină Web model ce folosește clasa definită în scriptul stdpage. inc, accesibil prin intermediul instrucțiunii require. Observați modul de instanțiere al obiectului Stdătil Pagina, precum și modul în care sunt utilizate metodele sale pentru a genera textul aferent antetului, corpului și subsolului.

5. Orientați browserul dumneavoastră Web spre adresa URL asociată scriptului stdpage.php. Rezultatul trebuie să fie asemănător celui prezentat în figura alăturată:

<ecran>

this is a header this is a modified header this is a body this is a footer

</ecran>

6. În cazul în care calculatorul dumneavoastră nu este configurat astfel încât să accepte corpurile de literă specificate în script, aspectul datelor dumneavoastră de ieșire poate varia, în acest caz, revizuiți scriptul astfel încât să facă referire la corpuri de literă disponibile. Puteți chiar specifica o listă de corpuri de literă, unde fiecare corp de literă este separat de vecinul său prin intermediul unei virgule.

7. Gândiți-vă că, folosind un procedeu similar celui prezentat aici, puteți obține o consecvență a stilurilor pentru un întreg sit Web. Mai mult, prin modificarea conținutului paginii stdpage. inc puteți revizui cu ușurință, în orice moment, stilurile folosite pentru antet, corp și subsol, în plus, puteți generaliza cu ușurință acest procedeu astfel încât acesta să includă atribute diferite de cele ale etichetei FONT și ale construcțiilor HTML (în afara textelor). În modulul 16 este prezentată o altă modalitate de satisfacere a dezideratelor legate de

consecvență și mentenabilitate.

<Test de evaluare>

1. Care este operatorul PHP folosit pentru instanțierea unui obiect?

2. Care este cuvântul cheie folosit pentru definirea unei clase?

3. Care este denumirea corectă a variabilelor incluse în cadrul unei clase?

4. Care este denumirea corectă a funcțiilor incluse în cadrul unei clase?

5. Care este denumirea corectă a funcției speciale folosite la crearea unui obiect?

6. Cum se mai numește o clasă părinte?

7. Cum se mai numește o clasă copil?

8. Cum se numește o metodă care este redefinită de o clasă copil?

9. Cum se numește o metodă care obține acces la valoarea unei proprietăți, dar nu o modifică?

10. Cum se numește o metodă care modifică valoarea unei proprietăți?

</Test de evaluare>

318

<titlu>Modulul 16: Utilizarea șabloanelor de aplicațiile/titlu>

<titlu>Scopurie/titlu>

— Învățați care este utilitatea șabloanelor

— Învățați să creați un șablon folosind Fast Template

— Învățați să generați o pagină Web pornind de la un șablon

— Învățați să aplicați șabloanele pe tot cuprinsul unui sit Web

PHP este ideal pentru crearea de pagini Web și mici situri Web. Totuși, când folosiți PHP pentru implementarea de situri Web de mari dimensiuni, apar unele probleme. De exemplu, este dificilă păstrarea unei consecvențe a structurii unei pagini Web în toate paginile unui sit mare. Mai mult, colaborarea între graficieni și programatorii PHP poate fi dificilă, deoarece fiecare are cunoștințe destul de reduse despre activitatea celuilalt.

Clasele de șabloane sunt concepute pentru a remedia aceste probleme, precum și alte probleme legate de dezvoltarea siturilor de mari dimensiuni. În cadrul acestui modul, veți învăța despre clasa Fast Template, o modalitate de utilizare a șabloanelor PHP.

<titlu>O prezentare introductivă a șabloanelore/titlu>

Când un proiect de dezvoltare a unui sit Web capătă o amploare suficient de mare astfel încât să implice numeroși dezvoltatori, gestionarea proiectului devine mai complexă. Acest lucru este adevărat mai ales dacă dezvoltatorii sunt foarte specializați într-un anumit domeniu; de exemplu, dacă echipa de dezvoltare include dezvoltatori PHP care nu au cunoștințe în domeniul graficii, respectiv graficieni care nu au noțiuni de PHP. În asemenea situații, problemele pot apărea când graficienii sunt incapabili de a folosi editoarele HTML de tip WYSIWYG, precum Macromedia Dreamweaver sau Adobe Golive, datorită liniilor de program PHP înglobate în paginile HTML. Graficienii nu pot întreține programele PHP, iar programatorii PHP nu pot manipula elementele de grafică. Ca atare, toată munca trebuie „pasată” înapoi și înapoi, cu stângăcie, de la un grup la altul și viceversa. Rezultatul? Ineficiență și eroare.

Prin contrast, șabloanele permite separarea programelor PHP și HTML în fișiere distincte, astfel încât

programatorii PHP să poată lucra cu programe PHP, în timp ce graficienii să lucreze la programele HTML. Se poate beneficia de avantajele specializării, deoarece graficienii nu trebuie să interacționeze niciodată cu programele PHP.

319

În realitate, șabloanele sunt instrumente foarte simple. Iată un mic exemplu:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Un exemplu de șablone/TITLE>
</HEAD>
<BODY>
Răspunsul la întrebarea de astăzi este (RĂSPUNS)
</BODY>
</HTML>
```

După cum puteți vedea, șablonul constă din linii de program HTML obișnuite, pe care un grafician le poate înțelege și pe care un editor HTML le acceptă. „Magia” stă în variabila șablon, și anume {RĂSPUNS}. Când este preluată pagina Web asociată șablonului, un script PHP determină valoarea variabilei {RĂSPUNS} și înlocuiește variabila cu valoarea acesteia.

Scriptul PHP este complet indiferent față de elementele HTML din pagină, elemente pe care, în consecință, un grafician are toată libertatea de a le modifica, iar graficianul nu este interesat de rezultatul care înlocuiește variabila (cu condiția ca toate liniile HTML care apar în textul înlocuitor să fie compatibile cu liniile de program HTML înconjurătoare, de care este responsabil graficianul). Atât programatorul PHP, cât și graficianul se

bucură, ca atare, de libertatea relativă de a-și desfășura activitatea în mod independent. Graficianul are control asupra liniilor de program HTML și implicit asupra aspectului paginilor Web, în timp ce programatorul PHP deține controlul asupra elementelor de prelucrare a datelor care constituie suportul paginilor Web.

Fast Template este una din numeroasele modalități de susținere a șabloanelor în PHP, care mai includ PHP Base Library (phplib.netuse.de) și Xtemplate (phpelasses.upperdesign.com). Un avantaj cheie al procedurii Fast Template este acela că nu impune o integrare cu serverul PHP. Deci, chiar dacă nu sunteți administratorul serverului PHP pe care îl folosiți, puteți descărca, instala și folosi Fast Template.

La origine, Fast Template a fost modulul Peri CGI: Fast Template, scris de Jason Moore. Modulul Peri a fost portat în PHP de Joe Harris și este disponibil la adresa <http://www.thewebmasters.net>. Fast Template poate fi redistribuit în condițiile licenței GNU General Artistic License, cu specificații ulterioare formulate de Jason Moore și Joe Harris.

<titlu>Utilizarea unui șablon</titlu>

Pentru a folosi un șablon, trebuie să efectuați următoarele operații:

- Creați fișierul șablon
- Creați un script PHP care completează șablonul, prin executarea următoarelor operații:

1. Instanțiați un obiect Fast Template.

320

2. Asociați o variabilă șablon cu fișierul șablon
3. Atribuiți valori variabilelor șablon.
4. Separați variabila șablon asociată fișierului șablon.

5. Afișați valoarea variabilei șablon care conține rezultatul.

În secțiunea de față vom detalia operațiile prezentate anterior.

```
<titlu>Crearea fișierului șablon</titlu>
```

Prima etapă în utilizarea unui șablon constă în crearea unui fișier șablon. Un fișier șablon este similar cu un fișier HTML sau PHP obișnuit, cu două excepții:

- Prin convenție, numele fișierului are extensia. tpl
- Fișierul conține variabile șablon, care sunt identificate prin paranteze acolade de delimitare ( )

Iată un exemplu simplu de fișier șablon:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE> {TITLU} </TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<H1>Bine ați venit la {SIT} </H1>
Ora locala este acum {ORA}.
</BODY>
</HTML>
```

Fișierul conține trei variabile șablon, și anume {TITLU}, {SIT} și {ORA}. Un script PHP va folosi clasa Fast Template pentru a asocia valori acestor variabile și pentru returna rezultatul unui browser Web.

```
<titlu>Instanțierea unui obiect Fast Template</titlu>
```

Următoarea etapă în utilizarea șabloanelor constă în crearea unui script PHP va completa șablonul. Prima operație pe care trebuie să o execute scriptul PHP constă din instanțierea unui obiect Fast Template:


```
Include „class. Fast Template.php”;  
$tpl = new Fast Template (,.);
```

Programul PHP care intră în alcătuirea clasei Fast Template se găsește în fișierul class. Fast Template. Instrucțiunea include pune clasa la dispoziția scriptului PHP. Argumentul funcției constructor precizează catalogul care conține fișierele șablon. Șirul. arată că șabloanele sunt rezidente în același catalog ca și scriptul PHP.

321

<titlu>Asocierea unei variabile șablon cu un fișier șablon</titlu>

În continuare, scriptul PHP trebuie să asocieze o variabilă șablon cu fișierul șablon. Vom presupune că fișierul șablon se numește baza. tpl și că variabila șablon baza urmează a fi asociată cu fișierul șablon. Următoarele instrucțiuni PHP asociază variabila cu fișierul șablon:

```
$tpldefine (array (,home = > baza. tpl));
```

Rețineți că o variabilă șablon nu este decât un șir text, nu o variabilă PHP. Variabilele de tip șablon nu sunt incluse în expresii sau argumente; acestea sunt transferate metodelor Fast Template și sunt returnate de către acestea.

În cadrul unei aplicații complexe, puteți fi în situația de a lucra cu mai multe fișiere șablon simultan. Metoda define () a clasei Fast Template acceptă mai multe perechi variabilă - nume de fișier. De exemplu, următoarea instrucțiune asociază două variabile de tip șablon cu nume de fișiere:

```
$tpldefine (array (,baza = > baza. tpl.
```

```
,navbar = > navbar.tpl));
```

<titlu>Atribuirea de valori variabilelor de tip şablon</titlu>

Pentru a atribui o valoare unei variabile de tip şablon, invocaţi metoda assign (). De exemplu, iată trei instrucţiuni de atribuire referitoare la variabile de tip şablon specificate în fişierul şablon menţionat anterior:

```
ştipassign (,TITLU, Fast Template Demo);  
ştipassign (,SIT, ,www.test.com);  
ştipassign (,ORA, date („h: i: s A"));
```

De exemplu, prima instrucţiune de atribuire asociază valoarea Fast Template Demo cu variabila şablon TITLU. Variabila respectivă este menţionată sub forma {TITLU} în fişierul şablon.

<titlu>Separarea variabilei şablon asociate fişierului şablon</titlu>

Pentru a înlocui referinţele la variabilele şablon cu valorile acestora, invocaţi metoda parse (). De exemplu, instrucţiunea

```
ştipiparse (,REZULTAT, ,baza);
```

separă variabila şablon baza, care este asociată cu fişierul şablon baza.tpl. Toate referinţele la variabilele şablon pentru care sunt definite valori sunt înlocuite cu valorile corespunzătoare. Rezultatul este atribuit variabilei şablon REZULTAT.

322

<titlu>Afişarea variabilei şablon care conţine

rezultatule/titlu>

Clasa Fast Template include o metodă, numită Fast Print (), care afișează valoarea unei variabile șablon. Prin invocarea metodei respective asupra variabilei șablon care conține rezultatul analizei fișierului șablon determină clasa Fast Template să emită liniile de program HTML dorite:

știp Fast Print (,REZULTAT);

<titlu>Construcția unui sit Web complete/titlu>

O pagină Web caracteristică include elemente precum următoarele:

- Antete. Apar în partea de sus a paginii
- Bară de navigare. În general, apare sub antete sau pe latura din stânga a paginii
- Conținut. Apare în partea centrală a paginii Web; de asemenea, mai poate apărea pe latura din stânga, respectiv din dreapta a paginii
- Subsoluri. Apar în partea de jos a paginii

Pentru a păstra consecvența acestor elemente pe întreg cuprinsul unui sit Web, în general este convenabil să se creeze un fișier șablon care descrie conținutul și aspectul fiecărui element. Un alt fișier șablon descrie modalitatea de combinare a elementelor astfel încât să formeze fiecare pagină. Proiectul 16 - 1 prezintă modul de aplicare a acestei tehnici la scară mică, ilustrând principiile care pot fi aplicate și siturilor Web de mari dimensiuni.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Am descărcat clasa Fast Template, dar primesc mesaje de eroare PHP atunci când încerc să o folosesc. Ce s-a întâmplat?

Răspuns: Mai întâi, asigurați-vă că ați plasat fișierul descărcat care conține clasa Fast Template în catalogul

corespunzător. Apoi, asigurați-vă că fișierul are extensia adecvată pentru serverul dumneavoastră PHP; în general, această extensie este.php.

În cazul în care clasa se încăpățânează să nu funcționeze, este necesar să o modificați. Clasa Fast Template a fost proiectată pentru a funcționa cu PHP3. Sintaxa folosită în PHP4 este ușor diferită de sintaxa din PHP3; unele diferențe sunt semnificative și pot determina eșuarea clasei Fast Template. Este de presupus că Fast Template va fi în curând actualizată astfel încât să funcționeze cu PHP4. Totuși, între timp, dacă descărcați versiunea 1.1 a clasei Fast Template, lansată la 27 iunie 1999, modificați următoarele linii:

323

<tabel>

linie

Conținut

*174

If (ereg („([A-Z0 - 9 [+ })” , și ine, Sunknown))

*199

ștemplate = ereg replace („{\$key}” , „șval” , „ștemplate”);

*213

If (ereg („([A-Z0 - 9 [+ }) ”] ștemplate))

*373

If ((! șthisp\$Parent Tag) or (empty (șthisp\$Parent Tag)))

*413

```
şnew Parent. = „($Macro Name} \n”;  
</tabel>
```

astfel încât să aibă următorul conţinut:

```
<tabel>
```

```
linie  
Conţinut
```

```
*174
```

```
If (ereg („\ ([A-Z0 - 9 [+ \])”, şi ine, şunknown))
```

```
*199
```

```
ştemplate = ereg replace („\ (şkey\\}”, „şval”,  
„ştemplate”);
```

```
*213
```

```
If (ereg („\ ([A-Z0 - 9 [+ \])”, ştemplate))
```

```
*373
```

```
If ((! isset (şthispşParent Tag))  
or (! şthispşParent Tag) or (! şthispşParent Tag)  
or (empty (şthispşParent Tag))
```

```
*413
```

```
şnew Parent. = (. „$Macro Name} \n”;</tabel></Sfatul specialistului>
```

```
<Test „la minut” >
```

— Care este notaţia folosită pentru reprezentarea variabilelor şablon ale clasei Fast Template într-un fişier şablon?

— Care este semnificaţia argumentului transferat metodei constructor a clasei Fast Template?

— Care este metoda Fast Template folosită pentru substituirea referințelor la variabilele șablon cu valorile corespunzătoare ale acestora? `</Test „la minut” >`

`<titlu>Proiect 16 - 1: Lucrul cu șabloanee/``titlu>`

În cadrul acestui proiect, veți folosi clasa Fast Template pentru a crea o pagină Web generică, pagină ce poate servi drept șablon pentru un întreg sit Web.

`<titlu>Scopurile proiectuluie/``titlu>`

— Prezintă modul de creare și utilizare a șabloanelor Fast Template

— Prezintă modul de încapsulare a elementelor recurente de proiectare a paginilor Web, astfel încât acestea să fie consecvente pe întreg cuprinsul sitului Web

`<titlu>Pas cu pase/``titlu>`

1. Creați următorul fișier șablon, denumiți-l `std. tpl` și încărcați-l în serverul dumneavoastră PHP:

`<HTML>`

`<HEAD>`

`<TITLE> {titlu} </TITLE>`

`<notă>`

Răspunsuri la test:

— Variabilele șablon sunt delimitate prin paranteze acolade `{}`.

— Precizează catalogul în care rezidă fișierele șablon.

— Parse `()`.

324

`</HEAD>`

`<BODY>`

`<TABLE CELLPADDING = „10” >`

```

<TR>
<TD COLSPAN = „2” ALIGN = „LEFT” țantet}
</TD>
</TR>

<TR>
<TD VALIGN = „TOP” ALIGN = „LEFT” (stgnav}
</TD>
<TD VALIGN = „TOP” ALIGN = „LEFT” (conținut}
</TD>
</TR>

</TABLE>
</BODY>
</HTML>

```

2. Studiați scriptul pentru a discerne între elementele de proiectare. Trebuie să descoperiți următoarele tipuri:

- Titlul paginii - reprezentat de variabila șablon (titlu)
- Antetul paginii - reprezentat de variabila șablon țantet)
- Bară de navigare - reprezentată de variabila șablon (stgnav)
- Conținutul paginii - reprezentat de variabila șablon (conținut)

3. Creați următorul fișier șablon, atribuiți-i numele antet. tpl și încărcați-l în serverul dumneavoastră PHP:

```

<TABLE CELLPADDING = „5” BORDER = „1”
WIDTH = „600” >
<TR>
<TD>

```

```

        <FONT SIZE = „6” ><B>Situl Web generic
</B></FONT>
<BR>
</TR>
</TABLE>

```

Șablonul conține conținutul care va apărea în partea de sus a fiecărei pagini Web a sitului. Un sit Web autentic va include, probabil, și elemente de grafică în antetul paginii. Totuși, acest exemplu include numai text, din motive de simplitate în utilizare.

4. Creați următorul fișier șablon, atribuiți-i numele stgnav. tpl și încărcați-l în serverul dumneavoastră PHP:

```

<TABLE CELLPADDING = „5” BORDER = „1”
WIDTH = „100” >
<TR>
<TD>
că HREF = „index.php” ><BR>Baza<BR><BR>
că HREF = „funcție1.php” >Funcție 1<BR><BR>
că HREF = „funcție 2.php” >Funcție 2<BR><BR>
că HREF = „ieșire.php” ><BR>Ieșire<BR><BR>
</TR>
</TABLE>

```

Acest model conține legăturile și textul asociat care vor forma bara de navigare. Din nou, un sit Web autentic va include, probabil, un program Java-Script care creează butoane de derulare. Totuși, exemplul de față include numai text, din motive de claritate și simplitate în utilizare.

5. Creați următorul fișier șablon, atribuiți-i numele index. tpl și încărcați-l în serverul dumneavoastră PHP:


```
<FONT SIZE = „7” >Bine ați venit la <BR> (titlu}!  
</FONT>  
<BR>  
<BR>
```

Aici nu veți găsi informații despre absolut nimic. Suntem atât de singuri ca nu veți găsi nimic interesant aici, încât suntem gata să vă plătim dacă ne demonstrați că ne înșelam.

Acest fișier include conținutul care va apărea în pagina de bază a sitului Web. Un sit Web autentic va include, probabil, și un conținut dinamic, care va atrage vizitatorii. Remarcați că textul liniei de titlu conține o referință la variabila șablon titlu. Aceeași variabilă a fost menționată și în fișierul șablon std. tpl.

6. Creați următorul script PHP, denumiți-l index.php și încărcați-l în serverul dumneavoastră PHP:

```
<? php
```

```
Include class. Fast Template.php;
```

```
$tpl = new Fast Template C.);
```

```
$tpldefine (array Cstd = std. tpl.
```

```
antet = > antet. tpl.
```

```
stgnav = > stgnav. tpl.
```

```
conținut = > index. tpl));
```

```
$tplassign Ctitlu', Situl Web generic);
```

```
$tplparse Cantet, antet);
```

```
$tplparse Cstgnav, stgnav);
```

```
$tplparse Ceontinut, conținut);
```

```
stpipparse CDUMMY, std);
```

```
stpip Fast Print CDUMMY);
```

?

Acest script PHP execută operația de completare a șabloanelor și urmărește îndeaproape șablonul descris anterior în cadrul acestui modul.

7. Orientați browserul dumneavoastră Web spre adresa URL asociată scriptului PHP index.php. Ecranul browserului trebuie să fie asemănător cu următoarea ilustrație:

```
<ecran>
```

```
The Generic Web Site
```

```
Home Welcome to the Generic Web Site!
```

```
Function 1
```

```
Function 2
```

```
Logout
```

```
This is where you' ll find information about  
absolutely nothing. We re se sure you won't find anything  
of interest here. we il pay you if you can show us we re  
wrong.
```

```
</ecran>
```

Structura defalcată a paginii nu este extrem de interesantă și nici măcar plăcută, dar servește la a prezenta modul de utilizare a clasei Fast Template pentru a izola elementele de proiectare ale unui sit Web. Vă puteți baza pe acest exemplu simplu pentru a organiza structura unor situri Web mult mai mari și mai complexe.

```
<Test de evaluare>
```

1. Specificați două avantaje ale utilizării șabloanelor pentru organizarea unui sit Web de mari dimensiuni.

2. Scrieți un bloc HTML care folosește o variabilă șablon numită *legătura* pentru a furniza adresa URL asociată unei legături. Textul asociat legăturii trebuie să fie „Duceți-vă acolo acum”.

3. Scrieți o instrucțiune PHP care asociază valoarea 3.14159 cu variabila șablon *pl* a clasei *Fast Template*. Se va presupune că variabila PHP și face referire la un obiect *Fast Template*.

4. Scrieți o instrucțiune PHP care afișează valoarea asociată variabilei șablon *html* a clasei *Fast Template*. Se va presupune că variabila PHP și face referire la un obiect *Fast Template*.

5. Scrieți o instrucțiune PHP care instanțiază un obiect *Fast Template* ce folosește șabloanele stocate în catalogul părinte al catalogului care conține scriptul PHP. Stocați referința la obiect într-o variabilă PHP numită *sa*.

</Test de evaluare>

327

<titlu>Modulul 17: Depanarea scripturilor PHP</titlu>

<titlu>Scopuri</titlu>

- Învățați să distingeți erorile și defectele
- Învățați să deparați erorile gramaticale
- Învățați să remediați erorile la rulare
- Învățați să stabiliți cu precizie defectele software

Mulți sunt de părere că dezvoltarea programelor de calculator reprezintă cel mai complex proces pe care l-a întreprins vreodată umanitatea, în consecință, nu trebuie să mire pe nimeni faptul că imperfecțiunile rasei umane

joacă un anumit rol în dezvoltarea programelor. Programatorii trebuie să facă față unei diversități de surse de eroare, de manifestări și tipuri de erori, aplicând o gamă la fel de variată de instrumente și tehnici pentru a purta războiul cu erorile. Acest modul descrie erorile frecvent întâlnite de genul celor care apar în programele PHP, precum și tehnicile actuale pentru descoperirea, stabilirea cu precizie și eradicarea erorilor.

<titlu>Depanarea și erorile comune de programare</titlu>

Depanarea este procesul de eliminare a hibelor de program, care reprezintă greșeli comise de programatori. Depanarea este diferită de testare, care constă în analizarea unui program pentru a-i determina caracteristicile, cu precădere numărul și gravitatea defectelor pe care le conține. Practica modernă a testării programelor este o disciplină complexă, care depășește cadrul acestei cărți. Cititorul interesat în a afla mai multe despre testare este sfătuit să consulte cartea lui Boris Beizer *Black-Box Testing: Techniques for Functional Testing of Software and Systems** (Wiley, 1995) sau lucrarea lui Brian Marick *Craft of Software Testing: Subsystems Testing Including Object-Based and Object-Oriented Testing*** (Prentice Hall, 1997).

Depanarea intră în scenă atunci când la testare apar simptome care indică existența unui defect. În general, depanarea implică

- Reproducerea simptomelor asociate hibeii
- Stabilirea cu precizie a locației hibeii
- Înțelegerea codului care conține hiba

<notă>

În traducere Testarea de tip „cutie neagră”: tehnici pentru testarea funcțională a programelor și a sistemelor –

N.T.

În traducere Arta testării programelor: testarea subsistemelor, inclusiv testarea bazată pe obiecte și testarea orientată spre obiecte – N.T. </notă>

328

— Remedierea hibeii

— Testarea remedierii hibeii și asigurarea că nu au apărut alte hibe, ca o consecință a remedierii

Secțiunea următoare, „Înțelegerea hibelor”, se concentrează asupra distingării a numeroase tipuri de erori frecvent întâlnite și sugerează metode de tratare a acestora. O secțiune ulterioară a acestui modul, în speță „Arta și practica depanării”, descrie în detaliu procesul de depanare.

cremarcă>

Din păcate, cuvântul hibă a ajuns să facă referire la o noțiune care poate fi descrisă într-un mod mai adecvat prin expresia defect software. De exemplu, același cuvânt poate face referire la un caz minor de gripă*, care nu s-a produs din vina nimănui și nu pune problema unor consecințe. Similar, unii programatori denumesc defectele de program ca hibe, în încercarea de a le reduce la minimum și de a se eschiva de responsabilitatea comiterii sau remedierii acestora. Totuși, termenul a devenit atât de frecvent folosit, încât utilizarea altuia poate cauza confuzie. </remarcă>

<titlu>Înțelegerea hibelore/titlu>

Când un programator comite o greșală, atunci execută una sau mai multe din următoarele acțiuni:

— Omite liniile de program necesare

— Scrie linii de program inutile

— Scrie linii de program incorecte

Așa cum s-a arătat anterior, rezultatul este cunoscut sub numele de hibă software sau hibă de program.

Dovezile privind existența unei hibe pot fi obținute la rularea programului. Forma dominantă de testare a programelor, și anume testarea bazată pe execuție, implică rularea unui program cu intenția specifică de a găsi dovada existenței unei hibe. La rularea unui program PHP, dovada existenței unei hibe ia, de regulă, una din următoarele forme:

- Un mesaj PHP care indică o eroare de sintaxă
- Un mesaj PHP sau al bibliotecii PHP care indică o eroare la rulare
- Date de ieșire ale programului incorecte sau care lipsesc

Totuși, unele categorii de hibe nu prezintă asemenea dovezi. De exemplu, un program cu hibe care conține linii de program inutile poate rula mai lent sau mai puțin eficient decât un program corect. Totuși, programul eronat poate genera date

<notă>

În jargonul calculatoarelor, bug înseamnă, într-adevăr, hibă. În limba engleză vorbită, bug mai înseamnă și microb, la această dublă semnificație se referă și autorul în cazul de față. – N.T.

</notă>

329

de ieșire, respectiv rezultate corecte. Se spune că un asemenea program este corect din punct de vedere funcțional, deoarece execută funcția corectă, deși o execută cu performanțe slabe. Aproape toate operațiile de depanare sunt orientate spre remedierea programelor incorecte din punct de vedere funcțional, nu a programelor

corecte sub acest aspect. Estimarea și îmbunătățirea performanței programelor corecte din punct de vedere funcțional constituie domeniul disciplinei cunoscută sub numele de evaluare a performanței programelor. Ca și testarea programelor, evaluarea performanței programelor este o disciplină specializată. Din păcate, disciplina de evaluare a performanței programelor este relativ puțin dezvoltată, deci nu putem recomanda cititorului interesat să consulte o literatură bine fundamentată referitoare la subiectul respectiv.

<titlu>Erori de sintaxă</titlu>

Când interpretorul PHP încarcă un program PHP, îl analizează pentru a determina dacă programul se conformează regulilor gramaticale (sintactice) ale limbajului PHP. De exemplu, interpretorul verifică ortografia cuvintelor cheie și utilizarea oportună a caracterelor de delimitare, precum virgulele și caracterele punct și virgulă. Dacă programul nu se conformează gramaticii limbajului PHP, interpretorul afișează un mesaj de eroare sintactică. De exemplu, mesajul:

Parse error: parse error în test.php on line 3*

semnalează existența unei erori de sintaxă.

Cunoscătorii altor limbaje de programare decât PHP nu vor asocia imediat termenul de hibă cu noțiunea de eroare sintactică. Multe limbaje de programare impun programatorului să pregătească în mod special un program în vederea execuției, efectuând un proces cunoscut sub numele de compilare. Asemenea limbaje se numesc limbaje compilate; PHP și alte limbaje care nu necesită compilare se numesc limbaje de scripting.

Deși necesită un oarecare volum de efort suplimentar din partea programatorului, compilarea prezintă unele

avantaje. În timpul compilării, erorile de sintaxă sunt descoperite și corectate. O dată un program pregătit pentru execuție, erorile de sintaxă nu mai sunt posibile. Astfel, la rularea unui program scris într-un limbaj compilat nu se poate genera o eroare de sintaxă.

Un program scris într-un limbaj de scripting poate genera erori de sintaxă la rulare, în consecință, în contextul respectiv, erorile de sintaxă pot fi considerate hibe, mai ales când cei care se confruntă cu acestea sunt utilizatorii programului, nu programatorii.

<notă>

În traducere: eroare de analiză: eroare de analiză în fișierul test.php în linia 3 - N.T. </notă>

330

Când interpretorul PHP raportează o eroare, acesta indică un număr de linie. Este important să înțelegem că numărul de linie semnalat nu precizează, în general, linia care conține eroarea; este vorba despre numărul liniei pe care interpretorul PHP o prelucra în momentul în care acesta a sesizat existența erorii, în consecință eroarea de sintaxă se poate afla pe linia indicată sau anterior acesteia.

Uneori, eroarea de sintaxă se poate găsi cu multe linii înaintea liniei indicate, exemplu, programatorii neglijează deseori să includă caracterul ghilimele care închide un șir de text. Într-un asemenea caz, interpretorul PHP poate considera liniile, care urmează după amplasamentul scontat al caracterului ghilimele inexistent, ca făcând de asemenea parte din șirul text. Când interpretorul PHP recunoaște, în sfârșit că în program există o eroare, acesta poate indica spre o locație amplasată la zeci sau chiar sute de linii depărtare de poziția efectivă a erorii.

Pentru a evita erorile de sintaxă, este bine să vă corectați programul. Mai bine este să cereți unei alte persoane să vă corecteze programul. Pentru a stabili cu precizie poziția erorilor de sintaxă, folosiți tehnica divide et impera, prezentată în secțiunea intitulată „Arta și practica depanării”.

<titlu>Mesaje de eroare la rulare/titlu>

O altă categorie de hibe PHP frecvent întâlnite este indicată de una sau mai multe mesaje de eroare la rulare. De exemplu, încercarea de împărțire la zero are rezultat un mesaj de eroare asemănător cu următorul:

Warning: Division by zero în test.php on line 2*

Acest mesaj este generat de interpretorul PHP, care este responsabil cu efectuarea calculelor. Similar, încercarea de a deschide un server de baze de date la o gazdă nepotrivită poate duce la un mesaj de eroare asemănător cu următorul:

Warning: My SQL Connection Failed: Unknown My SQL Server Host dbhost (2) în test.php on line 3**

Acest mesaj este generat de biblioteca My SQL a limbajului PHP, care este responsabilă cu interfața cu serverele de baze de date My SQL. Alte biblioteci PHP generează mesaje de eroare asociate operațiilor pe care le execută.

PHP generează patru nivele de mesaje de eroare, în ordinea crescătoare a gravității, acestea sunt următoarele:

- Anunțuri, care sunt trimise browserului numai dacă folosiți funcția error reporting () pentru a specifica o sensibilitate la erori mai mare decât nivelul normal

- Erori de analizor, care indică o sintaxă incorectă a

programului

<notă>

În traducere Avertisment: împărțire la zero în fișierul test.php, în linia 2 - N.T.

În traducere Avertisment: Conexiune My SQL. ratată: Gazdă necunoscută a serverului My SQL dbhost în fișierul test.php, pe linia 3 - N.T.

</notă>

331

— Avertismente, care provin deseori din erorile de domeniu

— Erorile fatale, care determină încheierea execuției scriptului

De regulă, mesajele de eroare sunt concepute pentru a veni în sprijinul programatorilor. Pentru utilizatori, acestea sunt deranjante sau chiar mai rău. De exemplu, un mesaj de eroare accidental poate afecta într-o asemenea măsură conținutul unui formular HTML generat de PHP, încât formularul devine inutilizabil. Deci, în condiții normale, un program corect din punct de vedere funcțional nu trebuie să genereze mesaje de eroare.

Dar nu toate condițiile sunt normale. Nu este lipsit de sens ca un program să genereze asemenea mesaje de eroare în condiții neobișnuite. În absența mesajelor de eroare, reproducerea unei probleme sau determinarea cauzelor acestora sunt operații dificile sau imposibile. Astfel, o bună parte din proiectarea unei aplicații constă în a determina circumstanțele considerate „normale”, astfel încât mesajele de eroare să poată fi excluse sub aceste circumstanțe, dar permise în situații speciale. Sfaturile rigide - de genul eliminării permanente a mesajelor de eroare prin prefixarea numelor funcțiilor cu simbolul „coadă de maimuță” () - sunt simpliste și fără utilitate.

Secțiunea următoare, intitulată „Gestiunea erorilor în PHP”, prezintă numeroase tehnici pentru tratarea mesajelor de eroare PHP.

Majoritatea mesajelor de eroare la rulare sunt rezultate ale erorilor de domeniu, în speță tentativelor de a aplica un operator sau o funcție unei valori necorespunzătoare. Împărțirea la zero este o eroare de domeniu frecvent întâlnită. Puteți evita frecvent mesajele de eroare la rulare prin simpla verificare a tipului și a valorii operanzilor și a argumentelor înainte de a le folosi.

Cu toate acestea, dusă la extrem, o asemenea strategie are ca rezultat programe de mari dimensiuni, ineficiente. O abordare mai rațională implică analiza riscurilor. Trebuie să verificați tipul și valoarea operanzilor și a argumentelor care pot fi frecvent incorecte sau care pot duce la probleme grave. Ca regulă empirică, este important să se verifice valorile introduse de utilizatori. În funcție de aplicație, este importantă și verificarea valorilor provenite din fișiere, baze de date sau surse externe.

PHP și alte limbaje de scripting prezintă probleme speciale, datorită tipurilor dinamice. Multe limbaje de programare impun specificarea tipului variabilei anterior utilizării acesteia, iar apoi asociază în mod permanent tipul respectiv cu variabila. Aceste limbaje se numesc limbaje cu tipuri bine definite (în original strongly typed languages). Deoarece tipurile variabilelor sunt cunoscute și fixate la compilare, unele categorii de erori de domeniu pot fi semnalate de compilatorul unui limbaj cu tipuri bine definite și implicit evitate la rulare. Limbaje precum PHP, dar și numeroase alte limbaje de scripting, se numesc limbaje cu tipuri slab definite (în original weakly typed languages). Definirea slabă a tipurilor permite începătorilor să scrie programe care

funcționează corect în majoritatea cazurilor. Cu toate acestea, definirea slabă a tipurilor întârzie până la momentul rulării recunoașterea unor erori de domeniu, ceea ce îngreunează scrierea de programe cu înaltă fiabilitate.

<titlu>Date de ieșire inexistente sau incorectee/titlu>

Un alt tip frecvent întâlnit de hibă de program este semnalat atunci când un program produce date de ieșire incorecte sau nu produce datele de ieșire așteptate. Asemenea hibe se numesc hibe logice, deoarece rezultă, în general, dintr-o logică de program incorectă.

Logica de program implică trei elemente:

— Secvență. Este ordinea în care este executat programul

— Selecție. Reprezintă instrucțiunile care sunt executate și cele omise datorită instrucțiunilor condiționale, cum este instrucțiunea if

— Iterație. Numărul de execuții ale instrucțiunilor sub controlul buclelor, cum sunt buclele for

Evitarea în totalitate a erorilor din logica de program nu este omeneste posibilă Corectarea programului poate duce la descoperirea multor asemenea erori și este procedeu recomandabil. Disciplina ingineriei software, care este destinată a-i ajuta pe dezvoltatorii de programe să creeze produse de înaltă calitate, a definit o tehnică numită inspecții software, care este o formă extrem de eficientă de corectare a programelor. Pentru a învăța mai multe despre acest procedeu, consultați cartea lui Tom, Gilb Software Inspection (Addison-Wesley, 1993).

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Am folosit limbaje de programare, precum Microsoft Visual Basic, care includ un program de

depanare. PHP conține un asemenea program?

Răspuns: PHP include un program de depanare în rețea. Totuși, programul de depanare nu a fost încă portat la PHP 4. Pentru a depana un program PHP, puteți folosi procedeele descrise în secțiunea intitulată „Arta și practica depanării”.

</Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Când PHP semnalează o eroare de sintaxă, unde se află eroarea efectivă în raport cu numărul de linie indicat?

— Cum se numește o eroare relativă la valoarea sau tipul unui operand sau al unui argument?

333

— Care este metoda de definire a tipurilor frecvent folosită de limbajele de scripting, precum PHP? </Test „la minut” >

<titlu>Gestiunea mesajelor de eroare în PHP</titlu>

Unele limbaje folosite pentru dezvoltarea în Web; cum ar fi Cold Fusion, Java și Python – furnizează mecanisme de tratare a excepțiilor. Mecanismele de tratare a excepțiilor vă permit să scrieți programe care primesc automat controlul la apariția unei erori. Programele dumneavoastră de tratare a erorilor pot, de exemplu, să raporteze eroarea și să încheie execuția programului sau pot încerca să ocolească eroarea și să-și continue execuția.

În prezent, PHP nu dispune de mecanisme pentru tratarea excepțiilor, deși aceasta este o caracteristică pe care mulți programatori se așteaptă să o vadă adăugată, într-un târziu, în limbajul respectiv. Până atunci, aveți la dispoziție trei tehnici de bază pentru tratarea mesajelor de

eroare PHP:

- Evitarea condițiilor de eroare care ar genera, în caz contrar, mesaje de eroare

- Suprimarea mesajelor de eroare

- Consemnarea în jurnal a mesajelor de eroare

Cele trei procedee vor fi descrise în subsecțiunile următoare.

<titlu>Evitarea mesajelor de eroare</titlu>

Așa cum s-a explicat în secțiunea anterioară, multe mesaje de eroare PHP reprezintă rezultatul unor erori de domeniu. Puteți evita asemenea mesaje de eroare prin scrierea de programe care verifică valoarea și tipul operanzilor și al argumentelor înainte de utilizarea acestora. Totuși, când detectează o valoare sau un tip inadecvat, programul dumneavoastră trebuie să rezolve situația într-un fel sau altul.

Un procedeu comun constă în stabilirea unei funcții speciale pentru manipularea erorilor. Când programul detectează o eroare, invocă funcția de tratare a erorilor. La rândul său, funcția de tratare a erorilor poate executa oricare din următoarele operații:

- Poate afișa un mesaj de eroare prietenos cu utilizatorul

- Poate consemna eroarea într-un fișier sau într-o bază de date

- Poate încerca să ocolească eroarea

<notă>

Răspunsuri la test:

- Pe linia respectivă sau anterior acesteia

- Eroare de domeniu

- Definire slabă</notă>

Centralizarea metodelor de tratare a erorilor într-o asemenea funcție prezintă numeroase avantaje. De exemplu:

- Facilitează implementarea a numeroase moduri de raportare a erorilor

- Simplifică adaptarea mesajelor de eroare pentru mai multe limbi sau localizări

Existența mai multor moduri de raportare a erorilor vă permite să configurați un program care să producă mesaje de eroare în faza de dezvoltare a programului, dar care să le suprimă în timpul operării programului. Astfel, programatorii pot beneficia de informațiile incluse în mesajele de eroare, dar utilizatorii pot evita aceste mesaje, care îi pot deruta sau stânjeni.

Similar, adaptarea unui program de așa natură încât să furnizeze mesaje orientate spre utilizator în mai multe limbi este mai simplă dacă o singură funcție, respectiv grup de funcții corelate, tratează toate condițiile de eroare. Mesajele orientate spre utilizator pot fi afișate într-o locație bine determinată pe ecran, astfel încât să nu afecteze funcționarea unei aplicații. De asemenea, aceste mesaje pot include informații codificate, care îi ajută pe programatori să identifice și să depaneze erorile. Astfel, aceste mesaje pot furniza informații echivalente celor conținute în mesajele de eroare PHP, fără a deruta sau devia atenția utilizatorului.

<titlu>Suprimarea mesajelor de eroaree/titlu>

Deseori, suprimarea mesajelor de eroare constituie cea mai simplă modalitate care se poate aplica. Dar, așa cum s-a explicat, această metodă refuză programatorilor accesul la informații care ar putea ajuta la „deconspirarea” existenței unei hibe sau la depanarea unei hibe cunoscute.

Mai mult, erorile PHP fatale determină încheierea

execuției scriptului, chiar dacă mesajele de eroare sunt suprimate. Deci, în general este necesar să se testeze existența condițiilor de apariție a erorilor, chiar și atunci când mesajele de eroare sunt suprimate. Deseori, este doar puțin mai dificil să se trateze condiția de apariție a erorii folosind o funcție de tratare a erorilor, așa cum s-a arătat în secțiunea anterioară, sau prin consemnarea în jurnal a mesajelor de eroare, așa cum se va vedea în secțiunea următoare.

Puteți suprima mesajele de eroare într-unul din două moduri. Pentru a suprima mesajele de eroare în general, invocați funcția `error reporting ()`, care preia un argument ce specifică nivelul dorit de raportare a erorilor. Fiecare nivel de eroare are o valoare integrală asociată:

<tabel>

Nivel	Valoare asociată

Erori fatale	E ERROR

Avertismente	E WARNING

Erori de analizor	E PARSE

Anunțuri	E NOTICE

</tabel>

Argumentul transferat funcției error reporting () este suma valorilor asociate nivelurilor care urmează a fi raportate. De exemplu, o valoare a argumentului egală cu E_ERROR + E_WARNING va determina PHP să raporteze numai erorile fatale și avertismentele. O valoare a argumentului egală cu zero va determina PHP să nu raporteze nicio eroare.

Alternativ, puteți suprima mesajele de eroare asociate apelului la o anumită funcție. Pentru aceasta, prefixați numele funcției cu simbolul „coadă de maimuță” (). De exemplu, următorul apel de funcție nu va produce mesaje de eroare:

```
$db = mysql connect („localhost”);
```

Atunci când mesajele de eroare sunt suprimate folosind oricare dintre tehnicile prezentate, puteți dori să obțineți acces la mesajul de eroare care ar fi fost afișat în caz de neutilizare a procedeeelor. Textul mesajului este inclus în variabila specială php_errormsg (). Puteți folosi valoarea acestei variabile pentru a genera sau pentru a consemna în jurnal propriile dumneavoastră mesaje de eroare.

<titlu>Consemnarea mesajelor de eroaree/titlu>

Administratorul de sistem PHP poate configura PHP astfel încât să accepte consemnarea automată a mesajelor de eroare într-un fișier jurnal desemnat. Acesta este un obicei recomandat, deoarece evită imixtiunea mesajelor de eroare în datele de ieșire destinate utilizatorilor, dar în același timp capturează mesajele de eroare, pentru a fi analizate de programatori.

Pentru a configura PHP astfel încât să accepte consemnarea automată a mesajelor de eroare, administratorul de sistem trebuie să activeze următoarele

opțiuni de configurare PHP în fișierul php. ini:

log errors = On error log = fișier

unde fișier precizează calea spre fișierul jurnal care urmează a fi utilizat. În locul unui fișier, poate fi specificată în schimb valoarea specială syslog; această valoare determină consemnarea mesajelor PHP folosind jurnalul de sistem standard. Modificările aduse acestei opțiuni intră în vigoare la următoarea pornire a serverului Web.

În afară de consemnarea automată a mesajelor de eroare, PHP poate consemna manual mesajele de eroare specificate de funcția error log (). PHP4 acceptă trei forme ale acestei funcții:

- Mesajele de eroare sunt consemnate conform celor specificate de articolul de configurare error log

- Mesajele de eroare sunt consemnate prin expedierea unor mesaje de e-mail

- Mesajele de eroare sunt consemnate prin scrierea într-un fișier specificat

336

Pentru a scrie un mesaj de eroare în jurnalul sistem PHP, invocați funcția:

error log (mesaj, 0)

unde mesaj specifică mesajul care va fi consemnat. De exemplu, instrucțiunea:

error log („Toate bune cu PHP.", 0)

scrie mesajul „Toate bune cu PHP". la destinația specificată de articolul de configurare PHP error log.

Pentru a expedia un mesaj de eroare prin intermediul poștei electronice, invoc funcția:

```
error log (mesaj, 1, destinație)
```

unde mesaj specifică mesajul care va fi consemnat, iar destinație indică adresa de destinație a mesajului de e-mail. De exemplu, instrucțiunea următoare trimite un mesaj de eroare prin intermediul poștei electronice:

```
error log („PHP funcționează.", 1, „billosborne.com");
```

Dacă trebuie să specificați alte antete de mesaj, puteți folosi o formă conexă a funcției:

```
error log (mesaj, 1, destinație, extra)
```

unde mesaj specifică mesajul care va fi consemnat, destinație indică adresa de destinație a mesajului de e-mail, iar extraspecifică antetele de mesaj suplimentare. Pentru a scrie un mesaj de eroare într-un fișier jurnal, invocați funcția:

```
error log (mesaj, 3, destinație)
```

unde mesaj specifică mesajul care va fi consemnat, iar destinație indică adresa de destinație a mesajului de e-mail. De exemplu, instrucțiunea următoare trimite un mesaj de eroare într-un fișier jurnal specific aplicației:

```
error log („A-Okay.", 3, „/var/log/aplmea.log");
```

Așa cum se poate observa, contul sub care rulează PHP trebuie să aibă acces de scriere în fișierul jurnal specificat.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: Și dacă doresc să consemnez date, în locul mesajelor de eroare? Are PHP această posibilitate?

Răspuns: Puteți folosi opțiunea funcției error log () care permite consemnarea într-un anumit fișier pentru a scrie date arbitrare, nu doar mesaje de eroare. Pur și simplu reprezentați datele pe care doriți să le consemnați sub forma unui șir și transferți șirul funcției error log (), alături de codul de destinație (3) și de calea spre fișier jurnal. Puteți folosi această tehnică pentru a consemna accesele la părți ale sitului dumneavoastră Web, pentru a crea jurnale de tranzacție, pentru a consemna conectările și deconectările utilizatorilor de la rețea și pentru aproape absolut orice altceva. </Sfatul specialistului>

337

<Test „la minut” >

— Cum se numește nivelul de mesaje de eroare PHP de maximă gravitate?

— Dacă suprimați mesajele de eroare, este totuși posibil ca o eroare să determine încheierea execuției scriptului?

— Care este funcția PHP folosită pentru scrierea mesajelor de eroare adaptate?

</Test „la minut” >

<titlu>Arta și practica depanării/titlu>

Această secțiune prezintă unele dintre principiile și tehnicile aplicabile în depanarea programelor. Așa cum o arată și titlul secțiunii, depanarea este mai mult o artă decât o știință, în consecință, depanarea este un proces bazat pe oportunitate: nu contează care este cea mai bună metodă de depanare a unui program, ci numai ca metoda

respectivă să dea rezultatul scontat. Existența unor abordări și a unor perspective suplimentare poate contribui la îmbunătățirea eficienței procesului de depanare.

Secțiunea de față este organizată în jurul procesului de depanare specificat anterior, care include următoarele operații:

- Reproducerea simptomului
- Stabilirea cu precizie a hibeii
- Înțelegerea hibeii
- Remedierea hibeii
- Testarea programului

Rețineți că operațiile sunt distincte de etapele prezentate. Operațiile pot fi executate într-o altă ordine, omise sau se pot chiar suprapune. Totuși, în general, operațiile specificate se execută succesiv, iar expunerea sugerează unele motive pentru care omiterea unei operații sau executarea acesteia în afara secvenței pot afecta eficacitatea procesului de depanare.

<titlu>Reproducerea simptomului</titlu>

Prima activitate din cadrul procesului de depanare este reproducerea, în circumstanțe controlate, a simptomului sau simptomelor care indică existența hibeii. Deseori, presupusele erori se dovedesc a fi o lipsă de înțelegere a modului de comportare a unui program sau mai degrabă o eroare a utilizatorului, nu a programatorului.

<notă>

Răspunsuri la test:

- Eroare fatală
- Da
- Error log ()

Deci, este important să încercați a reproduce simptomele pentru a verifica probabilitatea de existență a unei hibe.

Un al doilea motiv pentru reproducerea simptomului este acela că, în caz contrar, nu se poate demonstra că hiba a fost remediată. Dacă un simptom apare rar și numai în condiții care nu sunt foarte bine înțelese, s-ar putea să nu fie clar dacă hiba a dispărut sau doar se ascunde.

Mulți programatori dau fuga la următoarea operație, în speță stabilirea cu precizie a hibe. Totuși, procesul de reproducere a simptomului poate furniza indicii utile pentru stabilirea exactă a naturii hibe. De exemplu, este important să cunoaștem condițiile în care apare simptomul, precum și circumstanțele în care acesta nu apare.

La reproducerea simptomului, este util să dispunem de un raport complet și exact al circumstanțelor în care a fost observat simptomul, în caz contrar, încercarea de a reproduce simptomul poate eșua.

<titlu>Stabilirea cu precizie a hibeie/titlu>

O dată devenită posibilă reproducerea în condiții de siguranță a simptomului care indică existența unei hibe, se poate începe operația de stabilire cu precizie a hibe. În acest sens, două procedee sunt deosebit de utile: divide et impera* și urmărirea programului.

<titlu>Descoperirea defectelor cu ajutorul tehnicii divide et imperae/titlu>

Tehnica divide et impera se bazează pe posibilitatea ca hiba să fie localizată într-o anumită secțiune a programului, ceea ce constituie o caracteristică specifică multor hibe, poate majorității hibelor care se găsesc în programele PHP. Procedul divide impera implică

eliminarea liniilor de program selectate și rularea programului. Dacă simptomul persistă, s-a demonstrat că hiba se află în cealaltă porțiune a programului.

Procedeul divide et impera poate fi extrem de eficient. Dacă o jumătate a programului este eliminată la fiecare iterație a acestei metode, o hibă care afectează o singură linie dintr-un program cu 1.000 de linii poate fi localizată prin numai zece iterații. Totuși, acest procedeu este rareori folosit până la identificarea unei singure linii de program, în schimb, este frecvent utilizat pentru a detecta o funcție cu defect. Dacă funcțiile unui program au o lungime medie de 25 de linii, un program cu 1.000 de linii constă din 40 de asemenea funcții. Astfel, pentru identificarea funcției afectate vor fi necesare numai cinci sau șase iterații ale metodei divide et impera.

În mod caracteristic, liniile eliminate în cursul aplicării procedurii nu sunt eliminate din fișierul program; în schimb, sunt transformate în comentarii. Cu alte cuvinte, sunt plasate marcate de comentariu astfel încât interpretorul PHP să considere liniile eliminate ca fiind comentarii, nu linii de program executabile.

<notă>

Dicton latin: dezbină și stăpânește - N.T.</notă>

339

O complicație la aplicarea procedurii divide et impera constă în faptul că există corelații între componentele a numeroase programe, astfel că eliminarea unui program va cauza eșuarea unei părți corespondente a programului. În acest caz, se poate folosi o variantă specială a procedurii divide et impera, cunoscută sub numele de racorduri și drivere (în original stubs and drivers). Procedeul racorduri și drivere folosește

racordurile pentru a aplica tehnica divide et impera unui program, iar driverele pentru a executa celelalte componente ale programului.

Racord este termenul folosit pentru a desemna o funcție intenționat incompletă. A racorda o funcție înseamnă a înlocui funcția cu un program care afișează un mesaj sau care returnează o valoare fixă, fără a executa o operație efectivă. De exemplu, iată un racord simplu ce poate înlocui o funcție care calculează rădăcina cubică a argumentului său:

```
function rădăcina cubica (x)
(
echo „<BR>rădăcina cubica () apelata cu argumentul
$X”;
return 1;
```

Remarcați că funcția racord returnează întotdeauna valoarea 1. În general, nu acesta este rezultatul matematic corect; totuși, este puțin probabil ca valoarea 1 să determine eșecul funcțiilor care invocă funcția rădăcina cubică ().

Prin driver se înțelege o funcție care apelează o altă funcție, transferând argumente speciale destinate a scoate la iveală hibe ascunse în cadrul acesteia din urmă. De exemplu, iată o funcție driver care se poate folosi pentru testarea unei funcții numite patru () care calculează rădăcini de ordinul al patrulea:

```
function driver ($x)
(
echo „<BR>Apelează funcția patru () cu argumentul
$X: „;
$y = patru ($x);
```



```

echo „<BR>Funcția patru () a returnat rezultatul
şy.”;
şi = şy şy şy şy;
If (şx = şi)
echo „<BR>Rezultatul este corect.”;
else echo „<BR>Rezultatul nu este corect.”;

```

<titlu>Urmărirea evoluției unei variabilee/titlu>

Deseori, verificarea modului de funcționare a unui program este mai simplă dacă sunt disponibile rezultate intermediare. De exemplu, un program care determină dacă un număr dat este prim poate fi depanat mai ușor dacă se poate vedea care au fost factorii testați.

Unele limbaje de programare includ utilitare de depanare care permit specificarea unei opțiuni ce determina afișarea linie cu linie a execuției programului. PHP nu furnizează o asemenea caracteristică. Totuși, puteți folosi instrucțiuni echo pentru a

340

afișa mesaje care prezintă evoluția unui proces de prelucrare a datelor și valorile variabilelor importante.

Practica inserției unor asemenea instrucțiuni într-un program se numește instrumentarea programului. Unii programatori își instrumentează programele în faza de dezvoltare și nu elimină elementele de instrumentare nici măcar când programele intră în faza de producție. De obicei, se folosesc instrucțiuni if care suprimă date de ieșire instrumentate dacă o variabilă globală – denumită deseori şdebug (depanare) sau ceva asemănător – nu are o anumită valoare.

Acest obicei este deosebit de util în lucrul cu programe care s-au dovedit a fi generatoare de probleme.

Când este necesară depanarea programului, nu trebuie să-l instrumentați, deoarece procedeul a fost deja aplicat.

<titlu>Înțelegerea hibeie/titlu>

Operația următoare, adică înțelegerea hibeii, este cel mai frecvent neglijată de către programatori. Deseori, programatorii încep să efectueze revizuiți prin încercări, în speranța că vor descoperi o corecție care va remedia problema. O asemenea abordare aleatoare, de tip „învățare din greșeli”, a procesului de depanare se dovedește rareori oportună, deoarece programatorii care procedează astfel deseori introduc hibe noi în timp ce încearcă să le remedieze pe cele vechi.

Este esențial să înțelegeți natura hibeii înainte de a încerca să o remediați. Dacă programul este prea complicat pentru a fi înțeles, acesta este un indiciu că procedeul divide et impera a fost abandonat prematur. Dacă este necesar, izolați instrucțiunea individuală „responsabilă” cu hiba înainte de a încerca să o remediați. Majoritatea programatorilor – chiar și începătorii – sunt capabili de a înțelege complet o instrucțiune separată de restul programului.

<titlu>Remedierea hibeie/titlu>

În general, remedierea hibeii este cea mai simplă operație din cadrul procesului de depanare. Totuși, poate constitui și o oportunitate ratată. Deseori, o hibă poate fi remediată în mai multe moduri. Nu alegeți pur și simplu prima soluție la care v-ați gândit, ci încercați să determinați și care sunt celelalte remedii posibile. Apoi, dintre acestea, alegeți soluția cea mai bună, nu neapărat pe prima.

<titlu>Testarea programuluie/titlu>

Operația finală din cadrul procesului de depanare

este cea mai importantă. Mulți programatori – mai ales începătorii – își revizuiesc programele fără a verifica dacă varianta revizuită rezolvă efectiv problema. Verificarea dispariției simptomului este o componentă necesară a procesului de depanare. Totuși, această operație nu este suficientă.

341

Deseori, în procesul de depanare, sunt introduse hibe noi. Este important să verificați două aspecte ale programului revizuit:

- Dacă operațiile anterior imposibile sunt acum posibile

- Dacă operațiile posibile anterior sunt și acum posibile

Satisfacerea ambelor criterii este dificilă. O metodă constă în dezvoltarea unor cazuri de test prin regresie pentru fiecare program. În acest context, un test prin regresie este un test sau o serie de teste rulate la fiecare modificare a unui program. Inițial, este posibil ca setul de cazuri de teste prin regresie să nu fie foarte cuprinzător. Dar, dacă se acumulează cazuri de test care tratează fiecare eroare care apare, setul de cazuri de teste prin regresie se va dovedi, în cele din urmă, util pentru evitarea hibelor care, în cazul neutilizării acestui procedeu, ar fi fost introduse în programul difuzat pentru public. Disciplina de testare a programelor furnizează principii utile pentru alegerea cazurilor de teste prin regresie; cititorul interesat va consulta referințele specificate anterior.

<Sfatul specialistului>

Întrebare: N-am timp să devin expert în testare. Nu aveți câteva sfaturi rapide privind modul de alegere a

cazurilor de test?

Răspuns: O tehnică de testare utilă se numește partiționare prin echivalență. Acest procedeu pornește de la observația că multe cazuri de test sunt cruciale în sensul că, dacă funcționează, atunci vor funcționa garantat și numeroase alte cazuri de test conexe. Prin testarea unui număr maxim permis în practică din aceste cazuri de test cruciale, testarea programelor devine mai eficientă decât atunci când cazurile de test sunt selectate în mod arbitrar.

O euristică utilă pentru partiționarea prin echivalență constă în testarea unor valori mici, medii și mari pentru fiecare câmp prelucrat de un program. Pentru numere, testați valori pozitive, negative, respectiv egale cu zero. Pentru câmpurile care apar în formularele HTML, testați valorile critice, precum valorile asociate casetelor de validare, butoanelor radio și controalelor de selectare.

Dacă testați pur și simplu aceste valori pentru fiecare câmp de introducere a datelor, testarea programului efectuată de dumneavoastră va fi, probabil, mai eficientă decât aceea executată de un programator mediu. </Sfatul specialistului>

<Test „la minut” >

— Care este prima operație care trebuie executată în cadrul procesului de depanare?

— Care este operația din cadrul procesului de depanare cel mai frecvent omisă de programatorii începători?

342

— Care este cea mai simplă operație din cadrul procesului de depanare? </Test „la minut” >

<titlu>Proiect 17 - 1: Mesaje de eroare PHP</titlu>

În cadrul acestui proiect, veți vedea „la prima mână” cum se comportă mesajele de eroare PHP. Veți folosi funcția error reporting () pentru a specifica nivelul de raportare a erorilor și pentru a genera erorile pe care le raportează sau le ignoră, în funcție de nivelul curent de raportare a erorilor.

<titlu>Scopurile proiectului/ </titlu>

— Prezentarea modului de utilizare a funcției error reporting ()

— Prezentarea influenței exercitate de nivelul de raportare a erorilor asupra modalității de raportare a mesajelor de eroare

<titlu>Pas cu pas/ </titlu>

1. Creați următorul script HTML, plasați-l într-un fișier numit p17 - 1.php și încărcați-l în serverul dumneavoastră PHP:

<HTML>

<HEAD>

<TITLE>Proiect 17 - 1</TITLE>

</HEAD>

<BODY>

<? php echo „
Utilizează raportarea standard a erorilor: „;

\$x = \$y;

\$x = \$ x / 0;

echo „
Activează raportarea tuturor erorilor: „;
error reporting (15);

\$x = \$y;

\$x = \$ x / 0;

```
echo „<BR>Dezactivează raportarea erorilor: „;  
error reporting (0);
```

```
$x = $y;  
$x = $ x / 0;
```

```
echo „<BR><BR>Generează o eroare fatală: „;  
$x = aceasta funcție nu este definită ();
```

```
echo „<BR>Ultima linie.”;
```

<notă>

Răspunsuri la test:

- Reproducerea simptomului
- Înțelegerea hibe
- Remedierea hibe/notă>

343

?

</BODY>

<? HTML>

2. Studiați scriptul pentru a discerne elementele de structură a programului. Veți identifica următoarele elemente:

- O secțiune de program care folosește nivelul prestabilit de raportare a erorilor
- O secțiune de program care folosește nivelul cel mai detaliat de raportare a erorilor
- O secțiune de program care suprimă toate mesajele de eroare
- O secțiune de program care apelează o funcție nedefinită și care execută apoi o instrucțiune echo

Fiecare din primele trei elemente ale structurii include un program care generează două erori: o referință la o variabilă nedefinită și o împărțire la zero. Prima este considerată o eroare la nivel de anunț, iar ultima este o eroare de nivel avertisment. Ultimul element al structurii apelează o funcție nedefinită; aceasta este considerată ca fiind o eroare fatală.

3. Orientați browserul dumneavoastră Web spre adresa URL asociată scriptului PHP p17 - 1.php. Ecranul browserului va fi asemănător cu următoarea ilustrație:

<ecran>

Using default error reporting:

Warning: Division by zero în /home/bmccarty/public
html/php/module-17/debug.php on line 12

Turning on all error reporting:

Warning   Undefine   variable: y   în
/home/bmccarty/public html/php/module-17/debug.php on
line 17

Warning: Division by zero în /home/bmccarty/public
html/php/module-17/debug.php on line 18

Turning off error reporting:

Generating a fatal error:

</ecran>

4. Observați că:

- La nivelul prestabilit de raportare a erorilor, nu sunt afișate anunțurile, dar avertismentele sunt afișate
- La nivelul cel mai detaliat de raportare a erorilor, sunt afișate atât anunțurile, cât și avertismentele
- Când raportarea erorilor este suprimată, nu sunt

afișate nici anunțurile, nici avertismentele

— Când raportarea erorilor este suprimată, nu sunt afișate nici măcar erorile fatale, deși acestea au ca rezultat încheierea imediată a execuției programului, așa cum s-a arătat prin lipsa datelor de ieșire ale instrucțiunii echo finale

<Test de evaluare>

1. Care este numele tehnicii de depanare care implică și transformarea în comentarii a unor secțiuni de program?

2. Include PHP 4 o funcționalitate de depanare?

3. Care este variabila PHP ce include textul celui mai recent mesaj de eroare, chiar dacă raportarea erorilor este suprimată?

4. Cum se numesc erorile care încalcă regulile gramaticale ale limbajului PHP?

5. Ce se întâmplă la apariția unei erori fatale, atunci când raportarea erorilor este suprimată? </Test de evaluare>

345

<titlu>Partea a V-a Anexe </titlu>

<titlu>Anexa A: Răspunsuri la testele de verificare </titlu>

<titlu>Modulul 1: Crearea programelor PHP</titlu>

1. Ce program Windows este frecvent folosit pentru crearea scripturilor PHP? Notepad

2. Care trebuie să fie prima linie într-un script PHP?

<? php

3. Care sunt caracterele ce trebuie folosite pentru a denumi un fișier care conține un script PHP?

Litere scrise cu minuscule, cifre și caractere de subliniere

4. Care trebuie să fie extensia unui fișier care conține un script PHP?

php

5. Care este instrucțiunea PHP folosită pentru a trimite date de ieșire sub formă de text unui browser Web?

echo

6. Care este programul frecvent folosit pentru a încărca un script PHP într-un server?

FTP

346

<titlu>Modulul 2: Elementele constructive ale limbajului PHP</titlu>

1. Scrieți o valoare PHP literală egală cu 12.000.

12.000

2. Scrieți o valoare PHP literală egală cu 10 la puterea 39.

1.0 e39

3. Scrieți o valoare PHP literală care conține numele mărcii autoturismului preferat.

„Mercedes”.

(sau similar)

4. Scrieți numele unei variabile PHP adecvate pentru stocarea ratei impozitului aferent vânzărilor curente.

arata impozit vânzări

(sau similar)

5. Scrieți instrucțiuni PHP care creează un tablou ce asociază numele de botez al fiecăruia dintre membrii familiei dumneavoastră cu anul în care s-a născut persoana respectivă.

șan [„Radu”] = 1933;

șan [„mariana”] = 1940;

(și așa mai departe, sau similar)

6. Scrieți o instrucțiune PHP care calculează circumferința unui cerc pornind de la raza sa, dacă este cunoscută ecuația matematică $C = 2 \pi R$ și valoarea aproximativă a lui π (pl) egală cu 3,14159.

`șcircumferința = 3.14159 * 2 * ștaza;`

(sau similar)

7. Scrieți o instrucțiune PHP care calculează valoarea absolută a variabilei șdistanța și stochează rezultatul în variabila șdistanța neta.

`șdistanța neta = abs (șdistanța);`

(sau similar)

<titlu>Modulul 3: Crearea formularelor HTML</titlu>

1. Scrieți o etichetă HTML FORM care își trimite datele unui script situat la adresa <http://www.osborne.com/cgi-bin/test>.

`<FORM METHOD = „POST”.`

`ACTION = „http://www.osborne.com/cgi-bin/test” >`

2. Scrieți un program HTML care creează un control cu mai multe linii, denumit adresa, pentru introducerea de text. Controlul trebuie să poată conține 5 rânduri 80 de caractere fiecare.

`<TEXTAREA NAME = „adresa” ROWS = „5” COLS = „80” WRAP = „XXX” >`

347

3. Scrieți un program HTML care creează un meniu derulant denumit culoare, care conține principalele culori substructive, în speță roșu, galben și albastru. Faceți de așa manieră încât meniul să accepte o singură selecție. Specificați culoarea roșie ca opțiune prestabilită.

`<SELECT NAME = „culoare” SIZE = „1” >`

<OPTION SELECTED>ROȘU

<OPTION>Galben

<OPTION>Albastru

</SELECT>

4. Scrieți un program HTML pentru crearea unui set de butoane radio denumite dimensiune, care permit utilizatorului să aleagă din următoarele valori: mic, mediu și mare. Butonul aferent valorii „mare” va fi selectat în mod prestabilit.

```
<INPUT TYPE = „RADIO” NAME = „dimensiune”  
VALUE = „Mic” >
```

```
<INPUT TYPE = „RADIO” NAME = dimensiune”  
VALUE = „Mediu” >
```

```
<INPUT TYPE = „RADIO” NAME = „dimensiune”  
VALUE = „Mare” CHECKED>
```

5. Scrieți un program HTML pentru crearea unui formular care își trimite datele la adresa www.dev. null. Formularul trebuie să conțină un câmp ascuns denumit script, care conține meniul cu valori.

```
<FORM METHOD = „POST” ACTION = „www.dev.  
null” >
```

```
<INPUT TYPE = „HIDDEN” NAME = „script” VALUE  
= „menu” >
```

```
<INPUT TYPE = „SUBMIT” >
```

```
</FORM>
```

<titlu>Modulul 4: Accesul la datee/titlu>

1, Care este variabila PHP ce trebuie folosită pentru a obține accesul la datele asociate unui control definit de eticheta HTML <INPUT TYPE = „TEXT” NAME = „culoare” >?

șculoare

2. Scrieți o instrucțiune PHP care trimite browserului valoarea variabilei \$x.

```
echo „şx”;
```

3. Scrieți o instrucțiune PHP care trimite browserului numele variabilei şy.

```
echo „\şy”;
```

4. Scrieți o instrucțiune PHP care trimite browserului adresa URL a paginii care face referire la pagina curentă.

```
echo „SHTTP REFERER”;
```

348

<titlu>Modulul 5: Lucrul cu valori scalaree/titlu>

1. Scrieți o instrucțiune care definește o constantă denumită VITEZA, care are valoarea 186.282.

```
define („VITEZA”, 186282);
```

2. Scrieți o instrucțiune care afișează o valoare ce indică dacă a fost sau nu definită constanta LUNGIME.

```
echo defined („LUNGIME”);
```

3. Dacă variabila şpisica are valoarea „Tom” și dacă variabila şanimal are valoarea „pisica”, care este numele unei variabile dinamice cu valoarea „Tom”? \$şanimal

4. Dacă se procedează la împărțirea a doua valori întregi, care este tipul rezultatului?

Întreg

5. Dacă o valoare de tip întreg se împarte la o valoare de tip dublu, care este tipul rezultatului?

Dublu

6. Scrieți o instrucțiune care modifică tipul variabilei şcost în întreg.

```
settype (şcost, „integer”);
```

```
sau şcost = (integer) şcost;
```

<titlu>Modulul 6: Scrierea instrucțiunilor condiționalee/titlu>

1. Scrieți o instrucțiune if care atribuie variabilei şy valoarea 1 dacă variabila şx are valoarea real, în caz contrar

atribuind variabilei şy valoarea 2.

```
If (şx = 1)
```

```
şy = i;
```

```
else
```

```
şy = 2;
```

2. Scrieți o instrucțiune switch care atribuie valoarea 5 variabilei şy dacă variabila şx are valoarea 1, respectiv valoarea 15 dacă variabila şx are valoarea 2, valoarea 20 dacă variabila şx are valoarea 3, valoarea - 1 în celelalte situații.

```
switch (şx)
```

```
(
```

```
case 1:
```

```
şy = 5;
```

```
break;
```

```
case 2:
```

```
şy = 15;
```

```
break;
```

```
<notă>
```

Este vorba despre viteza luminii, exprimată în mile pe secundă. - N.T. </notă>

349

```
case 3:
```

```
şy = 20;
```

```
break;
```

```
default:
```

```
şy = - 1;
```

3. Scrieți o buclă for care are ca date de ieșire o serie de asteriscuri; numărul asteriscurilor trebuie să fie dat de valoarea variabilei şstele.

```
for (şi = 1; şi <= şstele; şi ++)
```

```
echo „*“;
```

4. Scrieți o instrucțiune if care atribuie variabilei `$y` valoarea 1 dacă variabila `$x` are valoarea 1, respectiv valoarea 3 dacă variabila `$x` are valoarea 2, valoarea 5 dacă variabila `$x` are valoarea 3, valoarea - 1 în celelalte situații.

```
If ($x = 1)
    $y = 1;
elseif ($x = 2)
    $y = 3;
elseif ($x = 3)
    $y = 5;
else
    $y = - 1;
```

<titlu>Modulul 7: Utilizarea funcțiilor/titlu>

1. Scrieți o instrucțiune care invocă funcția `test()`, transferând valorile 1 și 2 ca argumente.

```
test(1, 2);
```

2. Scrieți o instrucțiune care invocă funcția `live()`, transferând ca argumente valorile 1 și 2; asigurați-vă că nu se vor genera mesaje de eroare în timpul execuției funcției.

```
live(1, 2);
```

3. Scrieți o instrucțiune care include conținutul fișierului `antet.php` ca parte a scriptului curent.

```
require („antet.php”);
```

4. Scrieți definiția unei funcții numite `pătrat()`, care calculează aria unui pătrat, dacă este dată lungimea unei laturi a pătratului.

```
function pătrat ($latura)
(
    return $latura $latura;
```

5. Scrieți o definiție a unei funcții denumite `contor()`, care incrementează și returnează valoarea unei variabile

locale statice.

```
function contor ()
```

```
(
```

```
350
```

```
static contor;
```

```
contor ++;
```

```
return contor;
```

<titlu>Modulul 8: Utilizarea tablourilor/titlu>

1. Scrieți instrucțiuni care creează un tablou denumit `șpop`, care asociază numele multor orașe mari cu numărul locuitorilor acestora.

```
șpop [„Tokio”] = 34500.000;
```

```
șpop [„New York”] = 20200.000;
```

```
etc.
```

2. Scrieți o instrucțiune `for` care parcurge în mod iterativ un tablou secvențial denumit `șpitici`, unde cheia minimă are valoarea unu. Corpul instrucțiunii `for` trebuie să afișeze numele fiecărui element al tabloului `șpitici`. Aveți grijă la scrierea expresiei de test, care trebuie să reflecte faptul că valoarea cea mai mică a unei chei este unu, nu zero.

```
În = count (șpitici);
```

```
for (și = 1; și <= m și ++)
```

```
(
```

```
echo „<BR>șpitici [și]”;
```

3. Scrieți o instrucțiune `foreach` care caută în tabloul `șstate` un element a cărui cheie are aceeași valoare ca și variabila `șabrev`. Afișați valoarea elementului corespunzător, nu cheia acestuia.

```
foreach (șstate as șcheie = șvaloare)
```

```
(
```

```
If (șvaloare = șabrev)
```

```
(  
echo „<BR>şvaloare”;  
break;
```

4. Scrieți o instrucțiune care sortează tabloul asociativ şpop în ordine crescătoare, funcție de valoare.
asort (şpop);

<titlu>Modulul 9: Utilizarea şirurilor/titlu>

1. Scrieți un şir de formatare care specifică o valoare şir aliniată la stânga, care trebuie să ocupe 24 de spații, urmată de o valoare de tip double aliniată la stânga cu două cifre zecimale.

„%-24 s %-.2 f”.

351

2. Scrieți o secvență escape care reprezintă caracterul a cărui valoare ASCII este 45 în octal.

045

3. Scrieți un apel de funcție și o atribuire care stochează în variabila și valoarea variabilei și și care elimină caracterele de tip spațiu alb de la început și de la sfârșit.

și = trim (și);

4. Scrieți un apel de funcție care returnează un şir asemănător cu și, dar ale cărui n caractere, numărate de la poziția i, sunt înlocuite prin şirul și.

substr replace (și, și, i, n)

5. Scrieți o expresie regulată care corespunde numai subşirurilor „axb”, „ayb” și „azb” care apar la sfârșitul unui şir subiect.

a [xyz] ba

<titlu>Modulul 10: Utilizarea variabilelor cookiee/titlu>

1. Scrieți o instrucțiune PHP care creează o variabilă cookie denumită corect, care are valoarea „false”; stabiliți ca variabila cookie să expire în 30 de minute. setcookie („corect”, „false”, time () + 1800);

2. Scrieți o instrucțiune PHP care șterge o variabilă cookie denumită trecut. setcookie („trecut”, time () - 3600);

3. Scrieți o instrucțiune PHP care afișează valoarea variabilei cookie denumite vârsta.

echo „șvarsta”;

4. Scrieți o instrucțiune PHP care împachetează tabloul numit școntinut într-un șir denumit șx.

șx = serialize (școntinut);

5. Scrieți o instrucțiune PHP care creează o variabilă cookie numită oriunde, care are valoarea „aici”. Variabila cookie trebuie să expire în 30 de minute și trebuie să fie accesibilă în fiecare catalog al arborelui Web.

setcookie („oriunde”, „aici”, time () + 1800, „/”);

<titlu>Modulul 11: Lucrul cu fișiere și cataloagee/titlu>

1. Care este comanda UNIX care șterge catalogul (vid) test?

rând ir test

2. Care sunt privilegiile numerice pe care le veți atribui unui fișier pentru a acorda utilizatorului său numai accesul pentru citire și pentru a nu acorda altor utilizatori nicio categorie de acces?

0400 (octal)

352

3. Care este apelul de funcție care deschide fișierul

test.txt, acordând accesul de atașare și de citire la un fișier?

fopen („test.txt”, „a + ”)

4. Care este apelul de funcție care stabilește poziția pointerului fișierului asociat identificatorului și la sfârșitul fișierului?

fseek (și, 0, SEEK END) sau fseek (și, filesize (și))

5. Care este apelul de funcție care returnează privilegiile asociate catalogului /test?

fileperms („/test”);

<titlu>Modulul 12: Expedierea și recepționarea mesajelor de poștă electronică</titlu>

1. Care este protocolul folosit pentru expedierea mesajelor prin Internet?

SMTP

2. În ce mod contribuie funcțiile definite de utilizator la simplificarea activității de programare?

Funcțiile definite de utilizator vă permit să eliminați operațiile repetate și să le scrieți o singură dată. Astfel, un program devine mai scurt. De asemenea, aceste funcții vă permit să atribuiți un nume unei secvențe de operații.

3. Folosind funcția definită de utilizator adecvată descrisă în acest modul, scrieți o instrucțiune care copiază mesajul IMAP cu numărul 101 din dosarul curent în dosarul „test”. Se presupune că variabila șmb conține identificatorul asociat cu conexiune IMAP deschisă, precum și că variabila șpfx conține prefixul cutiei poștale IMAP.

copy message (șmb, șprfx, 101, „test”);

4. Folosind funcția definită de utilizator adecvată descrisă în acest modul, scrieți o instrucțiune care modifică numele dosarului „test1” în „test2”. Se presupune că variabila șmb conține identificatorul asociat cu o conexiune IMAP deschisă, că variabila sserver conține

șirul server IMAP (care include parantezele acolade, numele gazdei serverului, protocolul și numărul portului), că variabila șpfx conține prefixul cutiei poștale IMAP, precum și că variabilele șvechi, respectiv șnou conțin numele dosarului.

```
rename folder (șmb, sserver, șpfx, șvechi, șnou);
```

5. Folosind funcția definită de utilizator adecvată descrisă în acest modul, scrieți o instrucțiune care afișează antetele asociate mesajului IMAP al cărui număr este dat de valoarea variabilei în Se va presupune că variabila șmb conține identificatorul asociat cu o conexiune IMAP deschisă.

353

```
print headers (șmbx, în);
```

```
sau dump headers (șmbx, în);
```

<titlu>Modulul 13: Noțiuni fundamentale despre bazele de date și SQL</titlu>

1. Cum se numește componenta unei baze de date relaționale care conține date referitoare la o instanță a unei entități?

Tabel

2. Cum se numește tipul de cheie care nu este, în general, unică pentru fiecare rând al unui tabel dintr-o bază de date?

Cheie externa

3. Care este cardinalitatea tipului de relație care trebuie eliminată în cursul procesului de modelare E-R?

N: N

4. Scrieți o comandă SQL care creează un tabel denumit test, care conține două câmpuri de câte 16 caractere fiecare, numite a și b.

```
CREATE TABLE test (a CHIAR (15), b CHIAR (15));
```

5. Scrieți o comandă SQL care înserează în baza de date creată la întrebarea anterioară un rând având ca valoare un șir de spații.

```
INSERT INTO test (a, b) VALUES (, „”);
```

6. Scrieți o comandă SQL care raportează toate rândurile incluse în baza de date creată la întrebarea nr. 4.

```
SELECT FROM test;
```

<titlu>Modulul 14: Accesul la bazele de date relaționale</titlu>

1. Scrieți un program PHP care se conectează la un server My SQL plasat la gazda numită db, folosind identificadorul de utilizator admin și parola secret.

```
$db = mysql connect („db”, „admin”, „secret”);
```

2. Scrieți un program PHP care selectează baza de date numită inventar în vederea unui acces ulterior.

```
mysql select db Cinventar”);
```

3. Scrieți un program PHP care execută interogarea stocată în variabila șir \$sql și stochează rezultatul în variabila \$rset.

```
$rset = mysql query ($sql);
```

354

4. Scrieți un program PHP care afișează numărul erorii asociate celei mai recente interogări My SQL.

```
echo mysql errno ();
```

5. Scrieți un program PHP care afișează valoarea primei coloane a rândului următor al setului de rezultate stocat în variabila \$rset.

```
stand = mysql fetch row (); echo stand [0];
```

6. Scrieți o buclă PHP care parcurge prin iterație rândurile unui set de rezultate, plasând fiecare rând în variabila stand. Bucla va fi configurată astfel încât să aibă un corp fără conținut.

while (stand = mysql fetch row ()) ()

<titlu>Modulul 15: Utilizarea claselor și a obiectelor/titlu>

1. Care este operatorul PHP folosit pentru instanțierea unui obiect?

new

2. Care este cuvântul cheie folosit pentru definirea unei clase?

class

3. Care este denumirea corectă a variabilelor incluse în cadrul unei clase? Proprietăți

4. Care este denumirea corectă a funcțiilor incluse în cadrul unei clase?

Metode

5. Care este denumirea corectă a funcției speciale folosite la crearea unui obiect?

Constructor

6. Cum se mai numește o clasă părinte?

Clasă de bază

7. Cum se mai numește o clasă copil?

Clasă derivată

8. Cum se numește o metodă care este redefinită de o clasă copil?

Metodă anulată

9. Cum se numește o metodă care obține acces la valoarea unei proprietăți, dar nu o modifică?

Metodă accesoriu sau de obținere

10. Cum se numește o metodă care modifică valoarea unei proprietăți?

Metodă mutator sau de configurare

355

<titlu>Modulul 16: Utilizarea șabloanelor de

aplicațiee/titlu>

1. Specificați două avantaje ale utilizării șabloanelor pentru organizarea unui sit Web de mari dimensiuni.

Consecvența structurii și specializarea celui care desfășoară activitatea

2. Scrieți un bloc HTML care folosește o variabilă șablon numită legătura pentru a furniza adresa URL asociată unei legături. Textul asociat legăturii trebuie să fie „Duceți-vă acolo acum”.

că HREF = „(” >Duceți-vă acolo acum e/A>

3. Scrieți o instrucțiune PHP care asociază valoarea 3.14159 cu variabila șablon pl a clasei Fast Template. Se va presupune că variabila PHP și face referire la un obiect Fast Template.

\$ptassign Cor, '3.14159');

4. Scrieți o instrucțiune PHP care afișează valoarea asociată variabilei șablon html a clasei Fast Template. Se va presupune că variabila PHP și face referire la un obiect Fast Template.

\$tp Fast Print Chtml);

5. Scrieți o instrucțiune PHP care instanțiază un obiect Fast Template ce folosește șabloanele stocate în catalogul părinte al catalogului care conține scriptul PHP. Stocați referința la obiect într-o variabilă PHP numită sa.

\$săa new Fast Template C...);

<titlu>Modulul 17: Depanarea scripturilor PHP</titlu>

1. Care este numele tehnicii de depanare care implică și transformarea în comentarii a unor secțiuni de program?

Divide et impera

2. Include PHP 4 o funcționalitate de depanare?

Nu

3. Care este variabila PHP ce include textul celui mai

recent mesaj de eroare, chiar dacă raportarea erorilor este suprimată?

şphp errormsg

4. Cum se numesc erorile care încalcă regulile gramaticale ale limbajului PHP? Erori de sintaxă

5. Ce se întâmplă la apariția unei erori fatale, atunci când raportarea erorilor este suprimată?

Se încheie execuția programului

356

<titlu>Anexa B: Instalarea PHP</titlu>

Această anexă descrie procedura de instalare a limbajului PHP și a programelor conexe, inclusiv a serverului Web Apache și a sistemului My SQL de gestiune a bazelor de date, în sistemele de operare frecvent folosite în calculatoarele de tip PC. Deoarece actualizările aduse limbajului PHP și programelor conexe pot influența procedura de instalare, trebuie să consultați informațiile existente la adresa <http://www.php.net> și, în măsura posibilităților, în situl Web al producătorului sistemului dumneavoastră de operare, pentru a vă pune la curent cu ultimele informații. Procedurile prezentate în această anexă sunt aplicabile numai sistemelor PC compatibile Intel; dacă doriți să instalați PHP pe un SPARC sau pe un alt sistem non-compatibil Intel, va trebui să urmați instrucțiunile de instalare specificate la <http://www.php.net> și în alte locații.

Instalarea și configurarea PHP și a programelor conexe poate depăși cu ușurință gradul de experiență al programatorilor versați, pentru a nu mai vorbi despre începători. O metodă alternativă simplă pentru a obține accesul la un server PHP este de a dobândi un cont la un furnizor de servicii Internet (ISP) care acceptă PHP. Situl

Web PHP include o lista cu asemenea furnizori de servicii Internet (vezi adresa <http://www.php.net/links.php>).

<titlu>Red Hat Linux 7.1</titlu>

Red Hat Linux este o platformă extrem de populară pentru rularea PHP. Cea mai recentă versiune a sistemului Red Hat Linux este organizată astfel încât să faciliteze instalarea PHP și a programelor conexe. Subsecțiunile următoare conțin instrucțiuni pentru instalarea pachetelor RPM referitoare la PHP sub Red Hat Linux, în funcție de configurația sistemului dumneavoastră, poate fi necesar să instalați pachete suplimentare, pentru satisfacerea dependențelor asociate pachetelor menționate în comenzi.

<titlu>Instalarea serverului Apache</titlu>

Discul 1 de instalare a sistemului de operare Red Hat Linux 7.1 conține pachetul RPM pentru serverul Web Apache. Puteți instala acest pachet prin emiterea următoarelor comenzi:

```
su - mount - t iso9660 /dev/cdrom /mai/cdrom cd  
/mai/cdrom/RedHat/RPMS  
rpm - replacepgs - Uvh apache - 1. rpm  
cd
```

357

```
umount /mai/cdrom exit
```

<titlu>Instalarea PHP</titlu>

Discul 1 de instalare a sistemului de operare Red Hat Linux conține pachetul RPM pentru PHP. Puteți instala acest pachet prin emiterea următoarelor comenzi:

```
su - mount - t iso9660 /dev/cdrom /mai/cdrom cd
```



```
/mai/cdrom/RedHat/RPMS
```

```
rpm - replacepkgs - Uvh apache - 4. rpm  
cd
```

```
umount /mai/cdrom exit
```

<titlu>Instalarea sistemului My SQL</titlu>

Discul 2 de instalare a sistemului de operare Red Hat Linux conține pachetele RPM pentru sistemul My SQL de gestiune a bazelor de date. Puteți instala aceste pachete prin emiterea următoarelor comenzi:

```
su - mount - t iso9660 /dev/cdrom /mai/cdrom cd  
/mai/cdrom/RedHat/RPMS
```

```
rpm - replacepkgs - Uvh!
```

```
mysql - 3. rpm!
```

```
mysql - server - rpm!
```

```
mysqlclient9— rpm!
```

```
php-mysql - rpm
```

```
cd
```

```
umount /mai/cdrom exit
```

<titlu>Instalarea IMAP</titlu>

Discul 2 de instalare a sistemului de operare Red Hat Linux conține pachetele RPM pentru instalarea sistemului de poștă IMAP. Puteți instala aceste pachete prin emiterea următoarelor comenzi:

```
su - mount - t iso9660 /dev/cdrom /mai/cdrom cd  
/mai/cdrom/RedHat/RPMS
```

```
rpm - replacepkgs - Uvh!
```

```
Imap-2000 - 9. rpm!
```

```
php-imap - rpm
```

```
cd
```

```
umount /mai/cdrom exit
```

<titlu>Configurarea sistemului My SQL</titlu>

Din păcate, configurarea sistemului My SQL sub Red Hat Linux 7.1 este oarecum greoaie. Pare probabil că această problemă va fi rezolvată în curând de Red Hat. În momentul scrierii rândurilor de față, configurarea sistemului My SQL era posibilă prin emiterea următoarelor comenzi:

```
su - service mysql start su mysql mysql install db
mysqladmin u root password parola
mysqladmin - p - u root - h nume password parola
mysqladmin - p - u root - h gazda password parola
mysqladmin - p - u root - h localhost password
parola
mysqladmin - p - u root - h localhost. localdomain
password parola
exit exit
```

unde:

— Parola este parola care urmează a fi asociată utilizatorului rădăcină

— Nume este numele de domeniu complet determinat al gazdei locale

— Gazda este numele gazdei locale

După ce a fost emisă prima comandă mysqladmin, celelalte comenzi mysqladmin solicită parola stabilită la prima comandă. După emiterea acestei comenzi, utilizatorul rădăcină poate folosi programele mysql și mysqladmin. În particular, utilizatorii rădăcină poate folosi programul mysqladmin pentru a crea noi utilizatori.

<titlu>Pornirea serviciului Apachee</titlu>

După instalarea PHP și a programelor conexe,

trebuie pornite serviciile asociate. Serviciul My SQL a fost pornit de scriptul de configurare dat anterior. Totuși, serverul Web Apache trebuie pornit manual. Pentru aceasta, emiteți următoarele comenzi:

```
su - service httpd start exit
```

Acest server trebuie pornit din nou la fiecare modificare a fișierului de configurație Httpd, în speță `/etc/httpd.conf`. Pentru a porni din nou serverul, emiteți următoarele comenzi:

```
su - service httpd stop service httpd start exit
```

Alternativ, puteți porni din nou sistemul; Apache va porni automat atunci când sistemul rulează la nivelul 3 sau la un nivel superior.

359

<titlu>Testarea instalării/titlu>

Pentru a verifica dacă Apache și PHP sunt instalate și rulează, mai întâi orientați un browser spre gazda unde sunt instalate acestea și verificați dacă browserul poate „vedea” pagina de test Apache. De exemplu, folosind un browser care rulează chiar pe gazdă, orientați browserul spre `http://localhost/`. Browserul Lynx este adecvat pentru acest scop, deoarece nu necesită o interfață grafică cu utilizatorul funcțională. Pentru a utiliza Lynx ca să verificați dacă Apache funcționează, emiteți comanda:

```
lynx http://localhost/
```

Pentru a verifica dacă PHP funcționează corect, creați următorul script, plasându-l în

fișierul `/var/www/html/phpinfo.php`:

```
<? php phpinfo ();  
?
```

Apoi, orientați un browser spre adresa URL asociată scriptului, adică `http://gazda/phpinfo.php`, unde gazda este numele gazdei pe care rulează serverul Apache. Dacă browserul rulează pe aceeași gazdă ca și Apache, puteți specifica localhost ca valoare a variabilei gazda. Dacă PHP rulează, veți vedea ecranul de informații PHP asociat cu funcția `phpinfo ()`.

În acest moment, puteți modifica opțiunile de configurare PHP. Pentru aceasta, editați fișierul `/etc/php.ini` conform necesităților. Apoi, reporniți serverul Apache prin emiterea comenzilor:

```
su - service httpd stop service httpd start exit
```

<titlu>Alte versiuni de Linux și UNIX</titlu>

În general, instalarea PHP și a programelor conexe sub Red Hat Linux 6.2 și alte versiuni de Linux și UNIX impun construirea PHP – și probabil a unora sau a tuturor programelor conexe – pornind de la codul sursă. Similar, instalarea unei versiuni actualizate a PHP sau a programelor conexe care nu au fost încă împachetate și distribuite de Red Hat va impune, în general, construirea PHP pornind de la codul sursă.

Notele și sugestiile asociate procedurii de instalare și configurare pentru PHP sunt documentate în manualul PHP pe suport electronic, disponibil la adresa <http://www.php.net/manual/en/installation.php>. Construirea PHP pornind de la codul sursă impune următoarele operări:

- Descărcarea fișierelor sursă pentru PHP și Apache

- Descărcarea fișierelor sursă pentru toate programele conexe pe care doriți să le utilizați, precum My SQL sau IMAP

- Instalarea instrumentelor necesare de dezvoltare a programelor, inclusiv un compilator C, utilitarul make, flex, bison și alte instrumente necesare pentru compilarea fișierelor sursă

- Configurarea și compilarea programelor corelate sub formă de biblioteci accesibile pentru Apache/PHP

- Configurarea și compilarea PHP

- Configurarea, compilarea și instalarea serverului Apache

Etapetele pe care trebuie să le parcurgeți pentru a executa aceste operații se modifică în mod constant, odată cu lansarea de noi versiuni ale limbajului PHP, serverului Apache sau programelor conexe, în consecință, pentru a avea șanse logice de succes, trebuie să respectați instrucțiunile asociate fiecărei versiuni de program. Acest lucru este îngreunat de faptul că versiunile PHP, Apache și versiunile programelor conexe nu sunt sincronizate. Așadar, actualizările unei aplicații pot impune modificări în procedura de instalare a altor aplicații. Procedura de instalare revizuită, totuși, s-ar putea să nu fie disponibilă decât după lansarea unei noi versiuni a aplicației afectate. Mai mult, instrucțiunile de instalare presupun, în general o cunoaștere aprofundată a comenzilor UNIX/Linux, precum și a administrării sistemelor.

Ca atare, pentru a instala și configura PHP, trebuie să consultați resursele menționate în Anexa C. În particular, veți descoperi că grupurile de discuții și listele de corespondență reprezintă o importantă sursă de asistență la instalarea și configurarea limbajului PHP.

<titlu>Windows NT/2000 și 95/98</titlu>

Pentru a instala PHP sub un sistem de operare Windows, mai întâi trebuie să instalați și să configurați un server Web acceptat Sub Windows NT/2000, puteți folosi:

- Apache
- Microsoft Internet Information Server (IIS), versiunea 4.0 sau ulterioară
- Netscape Enterprise Server sau iPlanetăerver
- O'Reilly Website Pro
- Xitami

Sub Windows 95/98, puteți folosi:

- Apache
- Microsoft Personal Web Server (PWS), recomandat numai pentru Windows 98
- O'Reilly Website Pro
- Xitami

361

Instrucțiunile următoare explică procedura de instalare a serverelor Apache, IIS și PWS. Pentru informații referitoare la utilizarea unui alt server Web, cum ar fi O'Reilly Website Pro, consultați documentația aferentă serverului Web respectiv.

<titlu>Apache</titlu>

Pentru a instala Apache, consultați distribuția binară Windows de la adresa <http://www.apache.org> și urmați instrucțiunile de instalare și configurare date la adresa <http://httpd.apache.org/docs/windows.html>.

<titlu>IIS</titlu>

Pentru a instala IIS sub Windows NT, descărcați

Windows NT 4.0 Option Pack, disponibil prin intermediul paginii Web NT Server de la adresa <http://www.microsoft.com/ntserver/>. Microsoft își reorganizează sistematic situl Web propriu, deci este posibil să aveți nevoie de funcționalitatea de căutare a sitului pentru a localiza fișierul, în momentul scrierii acestor rânduri, programul respectiv era accesibil la adresa

<http://www.microsoft.com/ntserver/nts/downloads/recommended/NT40ptPk/default.asp>.

Microsoft IIS este inclus în distribuția Windows 2000. Pentru a instala IIS sub Windows 2000, selectați Start Settings Control Panel Add/Remove Programs Add/Remove Windows Components. În cazul în care caseta de validare IIS este activată, înseamnă că IIS este deja instalat, în caz contrar, activați caseta de validare, executați clic pe Next și respectați instrucțiunile de pe ecran.

<titlu>PWSE/</titlu>

Pentru a instala PWS sub Windows 98, introduceți compact discul de distribuție Windows 98 în unitatea CD-ROM a sistemului dumneavoastră. Folosind Windows Explorer, treceți la catalogul cu module add-on și apoi în subcatalogul pws al acestuia. Executați dublu clic pe fișierul setup.exe care se găsește acolo și urmați instrucțiunile afișate pe ecran pentru a instala PWS. Rețineți catalogul pe care l-ați selectat drept catalog de bază prestabilit pentru publicarea paginilor Web. Prin convenție, acesta este catalogul C: \Inetpub\wwwroot; cu toate acestea, puteți selecta și un alt catalog, dacă preferați.

<titlu>PHP</titlu>

Pentru a instala PHP, descărcați versiunea binară CGI Win32 a limbajului PHP de la adresa <http://www.php.net>.

Apoi, decompriți arhiva care conține fișierul de distribuție și urmați instrucțiunile date în fișierul install.txt.

362

<titlu>Anexa C: Resurse PHP</titlu>

Această anexă identifică unele resurse care vă pot fi de ajutor la instalarea, configurarea și utilizarea limbajului PHP și a programelor sale conexe.

<titlu>Situri Webe/titlu>

- PHP Conference Material, de la adresa conf.php.net: conține prezentări susținute la diferite conferințe pe teme de PHP

- PHP Web Ring, de la adresa [nav.webring.yahoo.com/hub? ring = php & list](http://nav.webring.yahoo.com/hub?ring=php&list), un inel Web care conține aproximativ 75 de situri cu materiale referitoare la PHP

- PHP Resource Index (indice de resurse PHP), de la adresa php.resourceindex.com: programe PHP, documentație și comunități

- PHP Classes Repository (depozit de clase PHP), de la adresa phpelasses.upperdesign.com: clase PHP disponibile gratuit

- PX The PHP Code Exchange (bursa de programe PHP), de la adresa px.sklar.com: programe PHP

- Hotäcripts.com Web Development Portal (portalul de dezvoltare Web Hotäcripts.com), de la adresa www.hotscripts.com/PHP: liste de cărți despre PHP, articole despre PHP, comunități, programe, instrumente, sugestii, manuale și situri Web

- PHP Editors, de la adresa www.itworks.demon.co.uk/phpeditors.htm: o listă a editoarelor compatibile PHP

— Linux Guruz, de la adresa www.linuxguruz.org: un sit care furnizează numeroase legături cu resurse referitoare la PHP și Linux

— Situl Web de bază al sistemului My SQL, www.mysql.com

— Situl Web de bază al limbajului PHP, www.php.net

— PHPB - uilder, de la adresa www.phpbuilder.com: articole, manuale, forumuri Web și programe referitoare la PHP

— PhpWizard.net, de la adresa www.phpwizard.net: articole, manuale și proiecte pentru dezvoltatorii Web

— Weber Dev.com, www.weberdev.com: exemple de programe, articole și manuale pentru dezvoltatorii Web

— Zend.com, de la adresa www.zend.com, un dezvoltator de tehnologie PHP

<titlu>Liste de corespondențăe/titlu>

PHP folosește numeroase liste de corespondență sponsorizate. Aceste liste sunt arhivate la adresele www.php.net și www.phpbuilder.com, care mai conțin și pagini Web pentru abonarea la aceste liste:

363

— Php-db, o listă de corespondență pentru utilizatorii de baze de date cu PHP

— Php-developer-list, o listă de corespondență pentru dezvoltatorii PHP

— Php-general, o listă de corespondență pe subiecte generale legate de PHP

— Php-i18 n, o listă de corespondență pentru proiectul de internaționalizare PHP

— Pnp-install, o listă de corespondență pentru asistență în instalarea limbajului PHP

— Phplib-dev-list, o listă de corespondență pentru

dezvoltatorii PHPLib

- Phplib-list, o listă de corespondență pentru utilizatorii PHPLib

- Php-migration, o listă de corespondență pentru cei care migrează sisteme la (sau de la) PHP

- Php-windows, o listă de corespondență pentru utilizatorii de PHP sub Microsoft Windows

<titlu>Grupuri de informaree/titlu>

Numeroase grupuri de informare USENET abordează subiecte legate de PHP. Dacă furnizorul dumneavoastră de servicii Internet nu permite accesul la grupurile de informare, puteți citi știrile publicate la adresa groups.google.com. Grupurile de informare relevante sunt următoarele:

- Php-dev, un grup de informare pentru dezvoltatorii PHP

- Php. general, un grup de informare pentru utilizatorii PHP

- Php. windows, un grup de informare pentru utilizatorii PHP sub Microsoft Windows

362

364

<titlu>Anexa D: Elemente fundamentale ale sistemului de operare UNIX</titlu>

În această anexă sunt explicate comenzile UNIX elementare acceptate de majoritatea sistemelor de operare asemănătoare cu UNIX, inclusiv Linux. Materialul de față se concentrează asupra comenzilor simple, de genul celor utilizate în timpul lucrului sub un cont pe o gazdă UNIX, cum sunt cele asigurate de numeroși furnizori de servicii

Internet.

Pentru a administra un sistem UNIX, nu doar pentru a-l utiliza, va trebui să cunoașteți un alt set de comenzi, ceva mai complex. Pentru a învăța mai multe despre administrarea sistemelor UNIX, consultați volumul UNIX: The Complete Reference, de Kenneth Rosen și Doug Host (Osborne McGraw Hill, 1999).

Prima secțiune a acestei anexe se referă la termenii și conceptele elementare, importante pentru înțelegerea atât a sistemului de operare UNIX, cât și a comenzilor aferente acestuia. Cea de-a doua secțiune a anexei explică modul de efectuare a operațiilor comune din UNIX.

<titlu>Concepte UNIX elementare</titlu>

Ca și alte sisteme de operare cunoscute, UNIX este construit pe baza unui set de concepte fundamentale. Cele mai importante din aceste concepte sunt următoarele:

- Fișierele, care stochează date
- Cataloagele, care conțin fișiere și alte cataloage (numite subcataloage)
- Căile, care descriu locațiile fișierelor și ale cataloagelor

Deoarece UNIX este un sistem de operare multiutilizator, numeroase alte concepte elementare sunt de asemenea relevante. Cele mai importante din acestea sunt următoarele:

- Conturile de utilizator, care sunt asociate cu utilizatorii autorizați ai sistemului
- Grupurile de utilizatori, care reprezintă seturi formate din unul sau mai mulți utilizatori care pot fi tratați ca o unitate
- Permisele, care controlează grupurile și utilizatorii ce au permisiunea de a obține accesul la un catalog sau la un fișier specificat

<titlu>Fișieree/titlu>

Similar altor sisteme de operare cunoscute, UNIX stochează datele în entități cunoscute sub numele de fișiere. Fișierele UNIX pot conține text, date ASCII sau date binare, cum sunt programele executabile.

Numele pe care îl atribuiți unui fișier UNIX trebuie să satisfacă un set de reguli, care sunt oarecum diferite de la o varietate UNIX la alta. Pentru a fi feriți de pericole, puteți respecta aceste reguli extrem de conservatoare:

- Lungimea numelui nu trebuie să depășească 32 de caractere

- Numele trebuie să înceapă cu un caracter scris cu minuscule

- Numele trebuie să conțină numai litere scrise cu minuscule, cifre și caractere de subliniere; opțional, numele fișierului poate conține un singur punct, după care nu trebuie să urmeze mai mult de 3 caractere

Regulile efective impuse de UNIX pentru denumirea fișierelor sunt cu mult mai puțin restrictive decât acestea. Totuși, dacă respectați regulile prezentate anterior, veți evita problemele care pot apărea la deplasarea fișierelor dintr-un sistem UNIX într-un sistem care nu folosește UNIX, respectiv la deplasarea în sens invers. De exemplu, numele fișierelor Microsoft Windows nu sunt sensibile la diferența între majuscule și minuscule, dar numele fișierelor UNIX prezintă această sensibilitate. Cu alte cuvinte, în Microsoft Windows numele abc și ABC reprezintă același fișier, dar în UNIX reprezintă referințe la fișiere distincte. Folosind numai minuscule în numele fișierelor UNIX, evitați confuziile care pot apărea la mutarea fișierelor de la un sistem de operare la altul.

<titlu>Cataloagee/titlu>

Cataloagele, cunoscute uneori și sub denumirea de dosare, conțin fișiere și alte cataloage. Un catalog indus într-un alt catalog se numește subcatalog. Catalogul care conține un catalog dat se numește catalogul părinte al catalogului dat.

Fiecare sistem are un catalog special, numit catalog rădăcină, reprezentat prin intermediul unui singur caracter slash orientat înainte (/). Catalogul rădăcină are subcataloage care, la rândul lor, conțin alte subcataloage. Aceste subcataloage formează o ierarhie în vârful căreia se găsește catalogul rădăcină. Rezultatul este similar celui prezentat în figura D1

<titlu>Căie/titlu>

Numele cataloagelor nu trebuie să fie unice într-un anumit sistem. În caz contrar, doi utilizatori – să-i numim Adam și Betty – nu vor putea să creeze amândoi cataloage numite personal. Numele complet al unui catalog este dat de calea sa, adică de succesiunea de cataloage parcurse de la catalogul rădăcină pentru a se ajunge la

366

catalogul respectiv. Fiecare componentă a unei căi este separată de vecina sa prin intermediul unui caracter slash orientat înainte, același simbol fiind folosit și pentru desemnarea catalogului rădăcină. Practic, acest caracter de separare poate fi considerat ca echivalent comenzii „deplasare la catalog”, unde catalog este catalogul specificat urmând „traseul” indicat de caracterul respectiv. Pentru a urma o cale, începeți de la catalogul rădăcină și traversați fiecare catalog specificat, până când ajungeți la sfârșitul căii.

De exemplu, în figura D-1 utilizatorii Adam și Betty au fiecare câte un catalog. Catalogul personal al lui Adam are calea /home/Adam/personal. Dacă Betty ar fi avut un

catalog personal, calea sa ar fi fost `/home/betty/personal`. Uneori, un caracter slash orientat înainte `/` este adăugat la sfârșitul unei căi, ceea ce nu afectează semnificația căii. Căile `/home/Adam/personal` și `/home/Adam/personal/` sunt considerate ca fiind una și aceeași entitate.

Uneori, este convenabilă abrevierea unei căi, exprimând-o în raport cu un catalog altul decât catalogul rădăcină. O asemenea cale se numește cale relativă, iar catalogul relativ la care este dată o cale relativă se numește catalogul de bază al căii; o cale exprimată relativ la catalogul rădăcină se numește cale absolută. Căile absolute încep întotdeauna cu un caracter slash orientat înainte, pentru a indica asocierea acestora la catalogul rădăcină. Căile relative încep întotdeauna cu numele unui catalog; mai concret, cu numele primului catalog care trebuie parcurs după catalogul de bază.

Relativ la catalogul `/home`, catalogul personal al lui Adam are calea `/Adam/personal`. Relativ la catalogul `/home/Adam`, catalogul personal al lui Adam are calea `personal`.

<figura D-1 O ierarhie de cataloage simplificată>

- 1.../
- 2... bin
- 2... dev
- 2... etc
- 2... home
- 3... Adam
  - 4... office
  - 4... personal
- 3... betty
- 3... charles
  - 2... lib
  - 2... usr
  - 2... var

</figura D-1>

367

Pentru exprimarea căilor relative se folosesc, uneori, două simboluri speciale. Simbolul... simbolizează catalogul părinte, iar simbolul. precizează catalogul curent. Relativ la catalogul /home/betty, catalogul personal al lui Adam are calea... /Adam/personal. Relativ la catalogul bin, catalogul personal al lui Adam are calea... /home/Adam/personal.

Și fișierele au căi. Calea unui fișier este o cale absolută sau relativă asociată catalogului care conține fișierul, urmată de un caracter slash orientat înainte /, urmat de numele fișierului. De exemplu, fișierul index.html din catalogul /var/www/html poate fi identificat prin calea /var/www/html/index.html. Numele unui fișier este el însuși o categorie specială de cale relativă, în speță o cale relativă la catalogul care conține fișierul.

<titlu>Conturi de utilizatore/titlu>

Pentru a controla accesul la un sistem UNIX, utilizatorii autorizați primesc conturi de utilizator, în mod obișnuit, la un cont de utilizator sunt asociate numeroase caracteristici, precum următoarele:

- Numele utilizatorului
- Un nume de utilizator special, folosit pentru identificarea utilizatorului
- Un identificator numeric al utilizatorului
- O parolă folosită pentru confirmarea identității utilizatorului

În general, unui utilizator îi este atribuit un catalog special, pentru uz personal. Acest catalog se numește catalog de bază al utilizatorului.

Administratorul unui sistem UNIX folosește un cont de utilizator special, la care este asociat numele de

utilizator root (rădăcină). Acest administrator de sistem poate efectua operații care sunt interzise utilizatorilor obișnuiți.

<titlu>Grupuri de utilizatorie/titlu>

Uneori, este convenabil să se poată face referire la un set de conturi de utilizator, în acest scop, UNIX permite administratorului de sistem să definească grupuri de utilizatori. Fiecare cont UNIX face parte dintr-unul sau mai multe grupuri de utilizatori.

<titlu>Proprietate și permisiunie/titlu>

Fiecare fișier UNIX are un set de permisiuni asociate, care determină operațiile pe care utilizatorii au autorizația să le execute. Când un utilizator creează un fișier sau un catalog, utilizatorul îi poate atribui acestuia permisiuni. Administratorul de sistem poate proceda într-un mod similar. Permisuniile posibile sunt:

- Read (citire), care permite unui utilizator să vizualizeze conținutul unui fișier

368

- Write (scriere), care permite unui utilizator să trunchieze conținutul unui fișier, să aducă modificări în conținutul unui fișier sau să atașeze date noi la sfârșitul fișierului

- Execute (execuție), care permite unui utilizator să ruleze un script sau un program binar executabil

Similar, fiecare catalog UNIX are un set de permisiuni asociate. Aceste permisiuni au aceleași nume ca și permisiunile asociate fișierelor, dar au semnificații oarecum diferite atunci când sunt aplicate unui catalog:

- Read (citire), care permite unui utilizator să determine fișierele și subcataloagele incluse în catalog

— Write (scriere), care permite unui utilizator să creeze fișiere și subcataloage noi în cadrul catalogului, precum și să șteargă fișiere și cataloage din cadrul catalogului

— Execute (execuție), care permite unui utilizator să obțină acces la fișiere și subcataloage din cadrul catalogului

cremarcă>

Pentru a șterge un fișier, un utilizator are nevoie numai de acces de scriere la catalogul, care conține fișierul. Utilizatorul nu are nevoie de acces de scriere la fișierul în sine.</remarcă>

Fiecare fișier sau catalog are asociat un cont de utilizator, cunoscut sub nume de posesorul fișierului sau al catalogului respectiv, precum și un grup de utilizatori, cunoscut sub numele de grup posesor. Unele sisteme UNIX permit posesorului unui fișier sau al unui catalog să transfere dreptul de proprietate unui alt cont de utilizator. Toate sistemele UNIX permit posesorului unui fișier sau al unui catalog să transfere proprietatea de grup a fișierului sau a catalogului către orice grup din care face parte posesorul.

Posesorul unui fișier sau al unui catalog poate primi una sau mai multe permisiuni posibile (citire, scriere și execuție), prin care sunt specificate operațiile pe care posesorul are dreptul să le execute. Similar, grupul posesor al unui fișier poate primi una sau mai multe permisiuni posibile. În final, una sau mai multe permisiuni sunt asociate altor persoane, adică unor utilizatori care nu sunt nici posesori ai fișierului sau ai catalogului și nici nu fac parte din grupul posesor.

De exemplu, un fișier poate primi următoarele permisiuni:

- Posesor: citire, scriere
- Grup posesor: citire
- Alte persoane: niciuna

Aceste permisiuni autorizează posesorul să citească și să scrie, dar nu să execute fișierul. Permisunile respective autorizează membrii grupului posesor al fișierului să citească, dar nu să scrie în fișier sau să execute fișierul. Ceilalți utilizatori – care nu

369

sunt nici posesori ai fișierului și nici nu fac parte din grupul posesor al fișierului – nu au niciun fel de permisiuni de acces la fișier.

<titlu>Tehnici UNIX elementaree/titlu>

Această secțiune explică modul de utilizare a comenzilor UNIX pentru efectuarea operațiilor frecvent utilizate. UNIX este un sistem complex și de mari dimensiuni, deci informațiile nu sunt detaliate. Pentru mai multe informații cu privire la comenzile UNIX menționate în această secțiune, precum și la alte comenzi UNIX pe care le puteți utiliza, consultați referințele specificate la începutul prezentei anexe.

UNIX poate fi accesibil prin intermediul unei interfețe bazate pe text, numită în linie de comandă sau utilizând o interfață grafică cu utilizatorul. Majoritatea utilizatorilor care obțin acces la un sistem UNIX prin Internet folosesc interfața în linie de comandă. Din acest motiv și deoarece UNIX acceptă mai multe interfețe grafice cu utilizatorul, care prezintă caracteristici de operare oarecum diferite unele în raport cu altele, această secțiune va trata numai despre linia de comandă UNIX.

De asemenea, sistemele UNIX acceptă o varietate de interfețe în linie de comandă, cunoscute sub numele de

shell. Cele mai populare interfețe shell sunt interfața Bourne și derivatele sale, precum interfața shell de tip Bourne-again (BASH), frecvent configurată în mod prestabilit pe sistemele Linux. Dacă sistemul dumneavoastră UNIX este configurat astfel încât să folosească o altă interfață shell decât o interfață de tip Bourne, comenzile prezentate în această secțiune pot avea o funcționare diferită de cea prezentată.

În acest caz, puteți solicita administratorului de sistem să vă configureze contul astfel încât să folosească o interfață Bourne, cum este interfața shell BASH. În general, aceasta este o cerere simplă, pe care administratorul de sistem o poate satisface în câteva secunde.

<titlu>Deschiderea și închiderea sesiunii de lucru
e/titlu>

În general, puteți deschide sesiunea de lucru cu un sistem UNIX de la consola sistemului sau puteți folosi de la distanță un program precum Telnet sau SSH. Cu excepția stațiilor de lucru personale, majoritatea utilizatorilor obțin de la distanță accesul la sisteme. Protocolul SSH este mai sigur decât protocolul Telnet, care trimite nume de utilizator și parole fără a le cripta. Deci, dacă sistemul la care doriți să obțineți accesul acceptă SSH, trebuie să folosiți SSH în locul protocolului Telnet, pentru a reduce riscul de compromitere a contului dumneavoastră.

În general, sistemele Microsoft Windows și UNIX furnizează clienți Telnet ca parte a configurației standard. Pentru a obține accesul la o gazdă aflată la distanță prin intermediul protocolului Telnet, emiteți comanda:

370

telnet gazda

gazda este numele sau adresa IP a gazdei la care doriți să obțineți accesul

Ca răspuns la comandă, gazda aflată la distanță vă va solicita numele de utilizator și parola dumneavoastră. Parola nu va fi afișată pe ecran atunci când o tastați, pentru a evita dezvăluirea acesteia posibililor privitori nedorți.

În general, sistemele UNIX furnizează un client SSH ca parte a configurației standard. În funcție de configurația protocolului SSH existentă în serverul dumneavoastră, poate că este necesar să preconfigurați contul dumneavoastră de utilizator pentru acces prin intermediul SSH. Totuși, în general este permis accesul prin SSH. În acest caz, puteți obține accesul la o gazdă aflată la distanță prin intermediul SSH prin emiterea următoarei comenzi:

ssh - l nume utilizator gazda

nume utilizator este numele de utilizator care v-a fost repartizat, iar gazda este numele sau adresa IP a gazdei la care doriți să obțineți accesul.

Sistemul vă poate cere parola, dar nu o va afișa pe ecran atunci când o tastați. Sistemele Microsoft Windows nu furnizează un client SSH ca parte a configurației standard. Între programele client SSH frecvent folosite sub Windows se numără și programul gratuit putty, care poate fi obținut de la adresa <http://www.chiark.greenend.org.uk/~sgtatham/putty/>.

Când deschideți sesiunea de lucru la un sistem UNIX – prin intermediul unei console, al protocolului Telnet sau al unui client SSH – sistemul UNIX vă prezintă o ilustrație de conectare și, în cele din urmă, un prompt de comandă.

În mod caracteristic, acesta din urmă este un șir de caractere care se încheie cu un simbol al dolarului. De exemplu, puteți vedea

```
[mecartybathlon mecarty] $
```

Promptul de comandă vă arată că sistemul este gata de a primi comenzile dumneavoastră.

Închiderea sesiunii de lucru cu un sistem UNIX este oarecum mai simplă decât deschiderea sesiunii de lucru. Pur și simplu tasteați comanda `exit` și apăsați pe tasta `ENTER`. Veți primi un mesaj care confirmă reușita închiderii procesului de lucru.

<titlu>Emiterea unei comenzi UNIX</titlu>

Pentru a emite o comandă UNIX, tasteați comanda după promptul de comandă și apoi apăsați pe tasta `ENTER`. Multe sisteme UNIX pun la dispoziție taste speciale care vă permit să editați comanda curentă și să repetați comenzile anterioare. Exersați utilizarea tastelor cu săgeți, de exemplu, pentru a vedea care sunt posibilitățile de care dispuneți.

371

Când o comandă UNIX este prea lungă pentru a se încadra într-o singură linie, puteți continua linia tastând un caracter slash orientat înapoi `\` ca ultim caracter al liniei, după care apăsați pe tasta `ENTER`.

În general, comenzile UNIX includ trei părți, din care ultimele două sunt opționale:

- Numele comenzii
- Opțiunile comenzii, care sunt litere sau cuvinte precedate de o liniuță `()`
- Argumente, care pot fi nume de fișiere, nume de

cataloge sau texte arbitrare

De exemplu, iată o comandă UNIX caracteristică:

```
chown - R mecartyb /home/ mecartyb
```

<titlu>Modificarea parolele/titlu>

Pentru a vă modifica parola UNIX, emiteți comanda `passwd`, care nu are nevoie de opțiuni sau argumente. Comanda vă va solicita parola dumneavoastră curentă și vă va cere de două ori noua parolă:

```
[mecartybathlon mecartyb] $ passwd
Changing password for mecartyb
(curent) Unix password:
Retype new Unix password:
passwd:    all    authentication    tokens    updated
successfully
[mecartybathlon mecartyb] $
```

Observați că informațiile referitoare la parolă nu sunt afișate pe ecran.

<titlu>Determinarea utilizatorilor conexiune/titlu>

Pentru a vedea care sunt utilizatorii conectați la o gazdă UNIX, emiteți comanda `w`. Comanda va raporta o varietate de informații referitoare la starea sistemului și la utilizatorii conectați în momentul respectiv.

```
[mecartybathlon mecartyb] $ w
11: 46 am up 21 days, 22: 05, 2 users, load average:
0.00,0.00,0.00
USER TTY FROM LOGIN IDLE JCPU PCPU WHAT
root tty1 - 17 Mayol 7 days 0.23 s 0.23 s - bash root
pts/0 192.168.0.3 11: 44 am 0.00 s 0.08 s 0.02 s w
[mecartybathlon mecartyb] $
```

De exemplu, datele de ieșire prezentate anterior arată că administratorul de sistem a deschis sesiunea de lucru de două ori. O sesiune a fost inițiată la 17 mai, iar cealaltă la ora 11, 44 a.m. astăzi.

372

<titlu>Verificarea stării de activitate a unei gazdee/titlu>

Pentru a verifica dacă o gazdă este activă, emiteți comanda

ping - e 3 gazda

gazda este numele sau adresa IP a gazdei

În cazul în care facilitățile de rețea ale gazdei sunt operaționale, comanda va raporta intervalul de timp necesar unui singur pachet pentru a ajunge la gazdă. Acest interval de timp se măsoară de trei ori, după care se va prezenta un raport de sumar. De exemplu:

```
[mecartybathlon mecartyb] $ ping - e 3  
www.osborn.com
```

```
PING www.osborne.com (198.45.24.130) from  
192.168.0.12: 56 (84) bytes of data.
```

```
64 bytes from 198.45.24.130: icmp seq = 0 ttl = 241  
time = 106.986 msec
```

```
64 bytes from 198.45.24.130: icmp seq = 0 ttl = 241  
time = 79.953 msec
```

```
64 bytes from 198.45.24.130: icmp seq = 0 ttl = 241  
time = 79.962 msec
```

— www.osborne.com ping statistics

3 packets transmitted, 3 packets received, 0% packet

loss   round-trip   min/avg/max/mdev   =
79.963/88.967/106.986/12.741 ms
[mecartybathlon mecartyb] \$

<titlu>Citirea și expedierea mesajelor de e-mail/

titlu>
UNIX acceptă o varietate de clienți pentru expedierea și recepționarea mesajelor de e-mail. Mulți administratori de sistem UNIX instalează popularul program de e-mail pine. Pentru a lansa acest program, emiteți comanda

Programul client de e-mail pine include documentație încorporată, concepută pentru a vă ajuta să învățați modul de utilizare a acestuia. Programul este controlat prin meniuri; puteți folosi tastele de deplasare a cursorului pentru a evidenția un articol de meniu, după care alegeți articolul apăsând pe tasta ENTER. Pe lângă expedierea și recepționarea mesajelor de e-mail, programul pine poate citi și publica mesaje pentru grupurile de informare.

Majoritatea sistemelor UNIX acceptă mai puțin sofisticata comandă mail, care este adecvată pentru necesitățile elementare ale utilizatorilor poștei electronice. Pentru a învăța să utilizați comanda mail, citiți pagina de manual aferentă comenzii, așa cum este explicat în secțiunea „Consultarea documentației UNIX pe suport electronic”.

<titlu>Modificarea catalogului de lucru curent/

titlu>
Când un utilizator deschide sesiunea de lucru cu un sistem UNIX, catalogul de baza al utilizatorului este desemnat ca fiind catalog de lucru curent respectiv catalog curent. Catalogul curent este asimilat catalogului de bază pentru orice cale relativă

specificată într-o comandă UNIX. Un utilizator poate modifica identitatea cataloagelor curente de lucru prin emiterea comenzii

cd cât

unde cât, catalogul care devine catalog curent, este specificat printr-o cale absolută sau relativă. De exemplu, un utilizator poate transforma /bin în catalog curent prin emiterea comenzii

cd /bin

Majoritatea sistemelor UNIX sunt configurate astfel încât să prezinte numele catalogului curent ca parte a promptului de comandă. De exemplu, promptul de comandă

[mecartybathlon bin] \$

arată că utilizatorul a deschis sesiunea de lucru sub contul mecartyb la o gazdă numită athlon, precum și că bin este numele catalogului curent. Puteți emite comanda

pwd

pentru a determina catalogul curent. Comanda afișează calea absolută a catalogului curent.

<titlu>Vizualizarea conținutului unui cataloge/titlu>

Pentru a vedea o listă a fișierelor și a subcataloagelor incluse în catalogul curent, emiteți comanda

ls

Comanda afișează mai multe fișiere sau cataloage pe fiecare linie, astfel:

Index.html php php. tgz

Unele sisteme UNIX vor face diferența între fișiere și cataloage prin afișarea numelor acestora în culori distincte. Dacă doriți să vizualizați conținutul unui alt catalog decât catalogul curent, emiteți comanda

ls cale

cale este calea relativă sau absolută a catalogului

Comanda ls acceptă o varietate de opțiuni care o determină să afișeze informații suplimentare. Indicatorul cel mai frecvent folosit este - l, care determină comanda ls să afișeze un singur fișier sau catalog pe fiecare linie de ieșire, astfel:

```
[mecartybathlon  mecartyb]  e  ls  -  l
/home/mecartyb/public html/
total 21
-  Rw-r-r1  mecartyb  mecartyb  80  May  24  16:  01
index.html drwxrwxr-x 18 mecartyb mecartyb 1024 Jun 2
09: 54 php
-  Rw-r-r1  mecartyb  mecartyb 17915 May  24  15:
55 php. tgz
```

374

Prima linie indică numărul de blocuri de catalog (inoduri) asociate catalogului; în general, aceste informații nu sunt importante. Liniile următoare descriu un fișier sau

un catalog. Dacă primul caracter al unei linii este o liniuță **()**, atunci linia respectiv descrie un fișier; dacă primul caracter este litera **d**, linia respectivă descrie un catalog.

Următoarele nouă caractere indică permisiunile asociate fișierului sau catalogului. Primele trei caractere din acest grup specifică permisiunile posesorului; următoare trei indică permisiunile membrilor grupului, iar ultimele trei indică permisiunile disponibile pentru alți utilizatori. Permisiunile sunt indicate folosindu-se următoarele coduri:

<tabel>

Cod

Permisiune

r

Read (citire)

w

Write (scriere)

x

Execute (execuție)

</tabel>

Apoi sunt date următoarele caracteristici, în ordinea apariției:

- Numărul legăturilor cu sistemul de fișiere asociate fișierului sau catalogului, parametru care, în general, nu este de interes

- Numele posesorului fișierului sau al catalogului

- Numele grupului posesor al fișierului sau al catalogului

- Dimensiunea fișierului sau a catalogului (în octeți)

- Data modificării fișierului sau a catalogului

- Numele fișierului sau al catalogului

<titlu>Vizualizarea conținutului unui fișier și a datelor de ieșire ale unei comenzi</titlu>

Pentru a vedea conținutul unui fișier text, emiteți comanda

more cale

unde cale este calea asociată fișierului. Comanda more vă permite să defilați prin fișier, pagină cu pagină. Apăsați pe tasta spațiu pentru a vă deplasa înainte. Pentru a încheia execuția programului, apăsați pe tasta Q.

Dacă încercați să vizualizați conținutul unui fișier binar folosind comanda more, rezultatele vor fi lipsite de orice înțeles, în cel mai rău caz, conținutul fișierului poate afecta parametrii terminalului dumneavoastră, forțându-vă să închideți și apoi să re deschideți sesiunea de lucru pentru a vă continua activitatea.

Mai puteți folosi comanda more pentru a vizualiza datele de ieșire ale comenzii. Acest fapt este util când o comandă generează un volum apreciabil de date de ieșire. Pentru aceasta, emiteți comanda:

comanda more

comanda simbolizează comanda care produce datele de ieșire „inclusiv opțiunile și argumentele conexe acesteia

375

<titlu>Editarea unui fișier</titlu>

UNIX acceptă o diversitate de editoare de text, precum vi și emacs. Totuși, începătorii se pot descurca folosind editorul pico, un „geamă” al programului client de e-mail pine, care este deseori instalat de administratorii

de sistem UNIX. Ca și pine, pico este controlat prin intermediul meniurilor și este simplu de utilizat. Pentru a lansa programul pico, emiteți comanda

pico

Pentru a edita un fișier existent, lansați pico prin emiterea comenzii

pico fișier

fișier este calea spre fișierul care urmează a fi editat.

Editorul pico include o documentație încorporată, concepută pentru a vă ajuta să învățați utilizarea programului respectiv. Folosiți tastele cu săgeți pentru a naviga până la un articol de meniu, după care selectați articolul de meniu prin apăsarea pe tasta ENTER.

<titlu>Crearea unui cataloge/titlu>

Pentru a crea un catalog, emiteți comanda

mkdir cât

cât este calea asociată catalogului

<titlu>Ștergerea unui fișiere/titlu>

Pentru a șterge un fișier, emiteți comanda

rm fișier

fișier este calea asociată fișierului

<Avertisment>

Deoarece UNIX nu dispune de un program de tip „recipient de deșeuri” (Recycle Bin) de genul celui pus la

dispoziție de Microsoft Windows, conținutul fișierelor șterse nu poate fi, în general, recuperat. Asigurați-vă că ștergeți numai fișiere de care nu mai aveți nevoie.
</Avertisment>

<titlu>Ștergerea unui cataloge/titlu>

În cazul în care un catalog este vid – adică nu conține fișiere sau cataloage – îl puteți șterge prin emiterea comenzii

rm cât

cât este calea asociată catalogului

În cazul în care catalogul nu este vid, puteți șterge catalogul și conținutul acestuia prin emiterea comenzii

rm - rf cât

unde cât este calea asociată catalogului.

376

<titlu>Copierea unui fișier sau a unui cataloge/titlu>

Pentru a copia un fișier, emiteți comanda

cp fișier copie

unde fișier este calea asociată fișierului, iar copie este calea asociată copiei. Pentru a copia un catalog și conținutul acestuia, emiteți comanda

cp - au cât copie

unde cât este calea asociată catalogului, iar copie este calea asociată copiei.

<titlu>Modificarea numelui unui fișier sau al unui cataloge/titlu>

Pentru a modifica numele unui fișier sau al unui catalog, emiteți comanda

```
mv vechi nou
```

unde vechi este calea originală a fișierului sau a catalogului, iar nou este calea nouă.

<titlu>Metacaracterele interfeței shell și globalizarea numelte/titlu>

Prin încorporarea caracterelor speciale - numite metacaractere - în comenzi, puteți determina comenzile să opereze cu seturi întregi de fișiere. Această caracteristică UNIX, numită globalizarea numelor, este similară caracterelor de înlocuire folosite în MS-DOS, dar este considerabil mai complexă.

Metacaracterul? simbolizează un singur caracter, iar metacaracterul simbolizează un număr arbitrar de caractere (zero sau mai multe). UNIX definește metacaractere suplimentare, care nu sunt relevante pentru necesitățile unui începător.

Comanda

```
rm a? e
```

șterge fișierele din catalogul curent al căror nume are trei litere, începe cu litera a se încheie cu litera c. De exemplu, dacă în catalogul curent există oricare dintre fișierele aac, abc, ace sau ade, comanda respectivă va șterge fișierul sau fișierele respective.

Comanda

```
rm /home/dezordine/a*
```

șterge toate fișierele din catalogul /home/dezordine ale căror nume încep cu litera a.

Comanda

```
rm - rf *
```

șterge toate fișierele și cataloagele din catalogul curent; această comandă și alte comenzi similare se vor folosi cu maximă atenție.

Puteți evita globalizarea numelor prin includerea unui argument între ghilimele gemene, fie ele simple sau duble. De exemplu, comanda

377

```
rm „a? e”.
```

șterge fișierul al cărui nume are trei caractere, și anume caracterele a? și c. Desigur, nu se recomandă utilizarea unor nume de fișiere de acest tip, mai ales dacă lucrați cu mai multe sisteme de operare.

<titlu>Consultarea documentației UNIX pe suport electronice/titlu>

UNIX include un sistem simplu de asistență on-line, care descrie modul de operare, opțiunile și argumentele comenzilor UNIX. De exemplu, pentru a învăța mai multe despre comanda rm, emiteți comanda

```
man rm
```

Informațiile furnizate de comanda man se numesc pagină de manual. Pentru a învăța mai multe despre

comanda man, emiteți comanda:

man man

Paginile de manual sunt ordonate în secțiuni numerotate. Secțiunea 1 este dedicată comenzilor de genul celor folosite de utilizatorii obișnuiți. Informațiile despre un anumit subiect pot fi dispersate în mai multe secțiuni. Pentru a vizualiza pagina de manual din cadrul unei anumite secțiuni, emiteți comanda

man **n** subiect

unde **n** este numărul secțiunii, iar subiect este numele comenzii sau subiectul care vă interesează.

<titlu>Raportarea gradului de utilizare a spațiului de pe disce/titlu>

Pentru a vizualiza gradul de utilizare a spațiului din volumele discurilor existente în sistem, emiteți comanda

de - **m**

Datele de ieșire ale comenzii, care sunt asemănătoare cu lista prezentată mai jos, prezintă spațiul de pe disc utilizat și cel disponibil pentru fiecare sistem de fișiere, exprimat în MB:

<tabel>

Filesystem

*1M-blocks

Used

Available

Usez

Mounted on

*/dev/hda9
*972
*497
*424
*54%
*/

*/dev/hda1
*996
*529
*467
*54%
*/dos

*/dev/hda5
*38
*5
*31
*14%
*/boot

*/dev/hda6
*1935
*1456
*399
*79%
*/usr

*/dev/hda7
*3874
*3537
*176
*96%
*/home

```
*/dev/hda8  
*486  
*58  
*403  
*13%  
*/var
```

```
*/dev/hda11  
*10066  
*7558  
*1985  
*80%  
*/space  
</tabel>
```

Pentru a vizualiza cantitatea de spațiu pe disc ocupată de anumite cataloage și fișiere, emiteți comanda

378

du - în cale

unde cale este numele fișierului sau al catalogului care vă interesează. Dacă specificați un catalog, comanda va afișa cantitatea de spațiu pe disc folosită de fiecare subcatalog al catalogului.

<titlu>Stabilirea posesorului unui fișiere/titlu>

La unele sisteme UNIX, posesorul unui fișier sau al unui catalog are permisiune de a transfera dreptul de proprietate al fișierului sau al catalogului către un alt utilizator. Pentru aceasta, emiteți comanda

chown posesor cale

unde cale precizează calea asociată fișierului sau catalogului, iar posesor specific numele de utilizator sau identificatorul noului posesor.

Pentru a specifica grupul posesor al unui fișier sau al unui catalog al cărui posesor sunteți, emiteți comanda

chgrp grup cale

unde cale precizează calea asociată fișierului sau catalogului, iar grup indică numele sau identificatorul numeric al noului grup posesor.

<titlu>Configurarea permisiunilor pentru fișieree/titlu>

Pentru a modifica permisiunile asociate unui fișier sau unui catalog pe care îl dețineți, emiteți comanda

chmod XXX cale

unde cale simbolizează calea asociată fișierului sau catalogului, iar XXX constă din trei cifre în octal care specifică permisiunile dorite. Prima cifră indică permisiunile asociate posesorului, cea de-a doua indică permisiunile asociate grupului din care face parte posesorul, iar a treia indică permisiunile asociate celorlalți utilizatori. Fiecare cifră ia una din următoarele valori, care este echivalentă cu permisiile indicate:

<tabel>

Cifră
Permisiuni

*0

”.

— x

*2

— w

*3

— wx

*4

r

*5

r-x

*6

rw

*7

rwX

379

De exemplu, comanda

chmod 640 fișierul meu

conferă posesorului acces de citire și scriere, membrilor grupului din care face parte posesorul – acces la citire, iar altor utilizatori – niciun fel de acces la fișierul numit fișierul meu.

O a doua formă a comenzii chmod facilitează adăugarea, respectiv retragerea permisiunilor asociate

unui fișier. Pentru detalii, consultați pagina de manual aferentă.

<titlu>Găsirea unui fișiere/titlu>

Pentru a depista locația unui fișier în funcție de numele acestuia, emiteți comanda

find / - name găseștema

unde găseștema este numele fișierului. Căutarea începe de la catalogul rădăcină. În cazul în care doriți ca procesul de căutare să înceapă de la un alt catalog, specificați calea dorită în locul caracterului slash orientat înainte /. Când cunoașteți numai o parte a numelui fișierului, puteți folosi metacaractere pentru a specifica părțile pe care nu le cunoașteți; totuși, trebuie să includeți modelul rezultat între ghilimele, pentru a evita globalizarea numelor și pentru a prezenta modelul intact comenzii fiind. De exemplu, comanda următoare caută un fișier rezident undeva sub catalogul /home, al cărui nume conține secvența roșu:

find /home - name „roșu*”.

Unele sisteme UNIX acceptă comanda locate, care folosește o bază de date pentru a furniza rezultate mai rapid decât comanda find; totuși, rezultatele raportate nu sunt mai actuale decât baza de date asociată comenzii locate, care, în mod caracteristic, este actualizată zilnic. Pentru a găsi un fișier folosind comanda locate, emiteți comanda

locate găseștema

unde găseștema este numele fișierului.

<titlu>Găsirea unui fișier care conține un text specificat/titlu>

Pentru a găsi un fișier care conține un text specificat, emiteți comanda

```
grep -i text setfisiere
```

unde text reprezintă textul căutat, iar setfisiere constă din una sau mai multe căi care reprezintă fișiere. De exemplu, comanda

```
grep -i roșu fișier1 fișier2
```

380

caută textul roșu în fișierele fișier1 și fișier2, text care poate apărea scris cu majuscule, minuscule sau combinat. O formă frecvent folosită a comenzii este

```
grep -i text *
```

care caută textul text în toate fișierele din catalogul curent.

În cazul în care text conține metacaractere sau constă din mai multe cuvinte, trebuie delimitat între ghilimele. Comanda grep pune la dispoziție numeroase opțiuni utile; pentru detalii, consultați pagina de manual aferentă comenzii.

<titlu>Determinarea tipului unui fișiere/titlu>

Pentru a determina tipul unui fișier, emiteți comanda

file cale

unde cale este calea asociată fișierului. Comanda file nu se rezumă la a inspecta extensia numelui de fișier, dacă aceasta există, ci folosește euristici complicate pentru a determina tipul fișierului.

<titlu>Compararea fișierelor texte/titlu>

Pentru a compara două fișiere text, emiteți comanda

diff - ignore-all-space cale1 cale2

unde cale1 și cale2 sunt căile asociate fișierelor text care urmează a fi comparate. Comanda raportează modificările necesare pentru a transforma un fișier în altul. Această comandă este deosebit de utilă pentru compararea versiunilor fișierelor HTML și a scripturilor PHP.

<titlu>Lucrul cu fișiere comprimatee/titlu>

De obicei, fișierele UNIX sunt comprimate folosind una din următoarele două metode: metoda zip (comună în mediile Microsoft Windows) și metoda GNU zip. Fișierele zip pot conține fișiere și cataloage, în timp ce un fișier zip GNU poate conține un singur fișier.

Pentru a decompresa un fișier zip, emiteți comanda

unzip cale

unde cale este calea asociată fișierului comprimat.

Pentru a comprima un fișier sau un catalog folosind metoda zip, emiteți comanda

zip fișierzip setcale

unde fișierzip simbolizează calea asociată fișierului zip care urmează a fi creat, iar setcale reprezintă una sau mai multe fișiere sau cataloage care urmează a fi incluse

În fișierul zip. De exemplu, pentru a crea un fișier zip care conține fișierul test și conținutul catalogului dosar, puteți emite comanda

```
zip rezultat.zip test dosar
```

În mod convențional, numele fișierelor zip au ca extensie particula. zip. Pentru a decompresa un fișier GNU zip, emiteți comanda

```
gunzip cale
```

unde cale este calea asociată fișierului comprimat.

Pentru a comprima un fișier folosind metoda GNU zip, emiteți comanda

```
gzip setcale
```

unde setcale specifică unul sau mai multe fișiere care urmează a fi comprimate. Pentru fiecare fișier specificat, programul de arhivare GNU zip creează un nou fișier, cu același nume ca originalul, dar având extensia. gz; fișierul original este șters. De exemplu, pentru a crea un fișier zip care conține fișierul test, puteți emite comanda

```
gzip test
```

Fișierul rezultat va avea numele test. gz.

<titlu>Lucrul cu fișiere tare/titlu>

Procedeul de combinare a mai multor fișiere și cataloage UNIX într-un singur fișier folosește mai frecvent

comanda tar decât comanda zip. Fișierul rezultat în urma comenzii tar se numește fișier tar sau tarball (în traducere bilă de gudron). Pentru a crea un fișier tar, emiteți comanda

```
tar zcvf fișiertar. tgz setcale
```

unde fișiertar. tgz specifică numele fișierului tar care va fi creat, iar setcale specifică unul sau mai multe fișiere sau cataloage care vor fi incluse în fișierul tar. Unii utilizatori UNIX preferă să folosească extensia de fișier. tar. gz pentru un fișier tar. Opțiunea **z** impune utilizarea automată a programului GNU zip. Dacă se omite opțiunea **z** din comanda zcvf, va fi creat un fișier tar necomprimat, care are extensia. tar. În cazul în care se omite comprimarea în procesul de creare a unui fișier tar, puteți comprima ulterior fișierul folosind programul GNU zip. Pentru a despacheta un fișier tar comprimat, emiteți comanda

```
tar zxvf fișiertar. tgz
```

unde fișiertar. tgz simbolizează numele fișierului tar. Pentru a despacheta un fișier tar decomprimat, omiteți opțiunea **z**, ca în instrucțiunea următoare:

```
tar xvf fișiertar. tgz
```

382

Comanda tar pune la dispoziție numeroase alte opțiuni utile. Pentru mai multe, detalii, consultați pagina de manual aferentă comenzii.

<titlu>Transferul fișierelor spre și de la gazde aflate

la distanțăe/titlu>

Pentru a transfera fișierele spre și de la gazde aflate la distanță, puteți folosi comanda ftp, descrisă în Modulul 1. Totuși, un dezavantaj al utilizării acestei comenzi îl constituie faptul că FTP trimite numele de utilizator și parola dumneavoastră în rețea sub formă necriptată. Dacă atât gazda locală, cât și cea aflată la distanță acceptă SSH, puteți folosi programul sep, care criptează informațiile trimise prin rețea. Pentru a transfera un fișier spre un sistem aflat la distanță, prin intermediul SSH, emiteți comanda

sep fișier utilizatorgazda: cale

unde fișier este calea asociată fișierului care urmează a fi transferat, utilizator este numele contului de utilizator folosit pe gazda aflată la distanță, gazda este numele sau adresa IP a gazdei aflate la distanță, iar cale simbolizează calea de destinație pentru fișierul transferat.

Pentru a transfera un fișier de la un sistem aflat la distanță, prin intermediul SSH, emiteți comanda

sep utilizatorgayda: fișier cale

unde utilizator este numele contului de utilizator folosit pe gazda aflată la distanță, gazda este numele sau adresa IP a gazdei aflate la distanță, fișier este calea asociată fișierului care urmează a fi transferat, iar cale simbolizează calea de destinație pentru fișierul transferat.

Comanda sep pune la dispoziție numeroase alte opțiuni utile. Pentru detalii, consultați pagina de manual aferentă comenzii.

<titlu>Anexa E: Caractere escapee/ </titlu>

<tabel>

Secvența escape

Înlocuită prin

*\n

* salt la linie nouă (ASCII 0 x0A)

*\r

* retur de car (ASCII 0 x0D)

*\t

* caracter de tabulare pe orizontală (ASCII 0 x09)

*\!

* backslash

*\\$

* simbolul dolarului

*

* ghilimele duble

*\nnn

— Caracterul a cărui valoare ASCII este numărul nnn scris în baza 8

*\xnn

Caracterul a cărui valoare ASCII este numărul hexazecimal nnn

</tabel>

<titlu>Anexa F: ASCII</titlu>

<tabel>

Zecimal

Octal

Hexazecimal

Semnificație

Abreviere

*0

*0

*0

Null

NUL

”

”

”

”

Start of Heading

SOH

*2

*2

*2

Start of text

STX

*3

*3

*3

End of text

ETX

*4

*4

*4

End of transmit
COT

*5

*5

*5

Enquiry
ENQ

*6

*6

*6

Acknowledge
ACK

*7

*7

*7

Audible Bell
BEL

*8

*10

*8

Backspace
BS

*9

*11

*9

Horizontal tab
HT

*10

*12

a
Line feed
LF

*11
*13

b
Vertical tab
VT

*12
*14

e
Form feed
FI

*13
*15

d
Carrage return
CR

*14
*16

e
Shift aut
SE

*15
*17

f
Shift in
SI

*16

*20

*10

Data link escape

DLE

*17

*21

*11

Device control1

DC1

*18

*22

*12

Device control2

DC2

*19

*23

*13

Device control3

DC3

*20

*24

*14

Device control4

DC4

*21

*25

*15

Negative acknowledge

NAK

*22

*26

*16

Synchronous zile

SYN

*23

*27

*17

End transmit block

ETB

*24

*30

*18

Cancel

CAN

*25

*31

*19

End of medium

EM

*26

*32

la

Substitution

SUB

*27

*33

*1 b

Escape

ESC

*28

*34

*1 c

File separator

FS

*29

*35

*1 d

Group separator

GS

*30

*36

le

Record separator

RS

*31

*37

*1 f

Unit separator

US

*32

*40

*20

Space

*

*33

*41

*21

*!

*

*34

*42

*22

*

*

*35

*43

*23

*

*

*36

*44

*24

*\$

*

*37

*45

*25

*%

*

*38

*46

*26

* &

*39

*47

*27

*

*

*40

*50

*28

*(

*

*41

*51

*29

*)

*

*42

*52

*2 a

**

*

385

*43

*53

*2 b

* +

*

*44

*54

*2 c

*

*

*45

*55
*2 d

*

*46
*56
*2 e
*
*

*47
*57
*2 f
*/
*

*48
*60
*30
*0
*

*49
*61
*31
".
*

*50
*62
*32
*2
*

*51
*63
*33
*3
*

*52
*64
*34
*4
*

*53
*65
*35
*5
*

*54
*66
*36
*6
*

*55
*67
*37
*7
*

*56
*70
*38
*8
*

*57
*71
*39
*9
*

*58
*72
*3 a
*.
*

*59
*73
*3 b
*;
*

*60
*74
*3 c
*
*

*61
*75
*3 d
* =
*

*62
*76
de
*>

*

*63

*77

*3 f

*?

*

*64

*100

*40

*

*

*65

*101

*41

A

*

*66

*102

*42

B

*

*67

*103

*43

C

*

*68

*104

*44

D

*

*69

*105

*45

E

*

*70

*106

*46

F

*

*71

*107

*47

G

*

*72

*110

*48

H

*

*73

*111

*49

I

*

*74

*112

*4 a

J

*

*75

*113

*4 b

K

*

*76

*114

*4 c

L

*

*77

*115

*4 d

M

*

*78

*116

*4 e

N

*

*79

*117

*4 f

O

*

*80

*120

*50

P

*

*81

*121

*51

Q

*

*82

*122

*52

R

*

*83

*123

*53

S

*

*84

*124

*54

T

*

*85

*125

*55

U

*

*86
*126
*56
V
*

*87
*127
*57
W
*

*88
*130
*58
X
*

*89
*131
*59
Y
*

386

*90
*132
*5 a
Z
*

*91
*133
*5 b
*[

*

*92
*134
*5 c
*!
*

*93
*135
*5 d
*]
*

*94
*136
se
*
*

*95
*137
*5 f

*

*96
*140
*60
*
*

*97
*141
*61

a

*

*98

*142

*62

b

*

*99

*143

*63

e

*

*100

*144

*64

d

*

*101

*145

*65

e

*

*102

*146

*66

f

*

*103

*147

*67

g

*

*104

*150

*68

h

*

*105

*151

*69

I

*

*106

*152

ba

j

*

*107

*153

bb

k

*

*108

*154

be

l

*

*109

*155
bd
m
*

*110
*156
be
n
*

*111
*157
bi
O
*

*112
*160
*70
p
*

*113
*161
*71
q
*

*114
*162
*72
r
*

*115

*163

*73

s

*

*116

*164

*74

t

*

*117

*165

*75

u

*

*118

*166

*76

v

*

*119

*167

*77

w

*

*120

*170

*78

x

*

*121

*171

*79

y

*

*122

*172

*7 a

z

*

*123

*173

*7 b

*

*

*124

*174

*7 c

*

*

*125

*175

*7 d

*

*

*126

*176

*7 e

*

*127

*177

*7 f

Delete

*

</tabel>

387

<titlu>Anexa G: Operatori PHP</titlu>

<tabel>

Precedență

Asociativitate

Operatori

Semnificație

*20

Niciuna

new

Constructor de obiecte

*19

La dreapta

*[]

Indice

*18

La dreapta

*!

NU logic

*18

La dreapta

NU la nivel de bit

*18

La dreapta

* ++

Incrementare

*18

La dreapta

Decrementare

*18

La dreapta

* (int)

Conversie forțată la întreg

*18

La dreapta

* (double)

Conversie forțată la dublu

*18

La dreapta

* (strâng)

Conversie forțată la șir

*18

La dreapta

* (array)

Conversie forțată la tablou

*18

La dreapta
* (obiect)
Conversie forțată la obiect

*18
La dreapta
*
Controlul erorii

*17
La stânga
**
Înmulțire

*17
La stânga
*/
Împărțire

*17
La stânga
*%
Operatorul modulo

*16
La stânga
* +
Adunare

*16
La stânga

Scădere

*16

La stânga

*
*

Concatenare a șirurilor

*15

La stânga

*
*

Deplasare la stânga la nivel de bit

*15

La stânga

*»
*

Deplasare la dreapta la nivel de bit

*14

Niciuna

*
*

— Mai mic

*14

Niciuna

*< =
*

Mai mic sau egal

*14

Niciuna

*>
*

Mai mare

*14

Niciuna

*> =
*

Mai mare sau egal

*13

Niciuna

* =

Egal

*13

Niciuna

*! =

Diferit

*13

Niciuna

* =

Identic

*13

Niciuna

*! =

Nu este identic

*12

La stânga

* &

ȘI la nivel de bit

*11

La stânga

*

SAU exclusiv la nivel de bit

*10

La stânga

*

SAU la nivel de bit

*9

La stânga

*

ȘI logic

*8

La stânga

*

SAU logic

*7

La stânga

*?

Condițional

*6

La stânga

* =

Atribuire

*6

La stânga

* + =

Atribuire de adunare

*6

La stânga

— =

Atribuire de scădere

*6

La stânga

** =

Atribuire de înmulțire

*6

La stânga

* / =

Atribuire de împărțire

388

*6

La stânga

=

Atribuire de concatenare

*6

La stânga

* % =

Atribuire de modulo

*6

La stânga

* & =

Atribuire și la nivel de bit

*6

La stânga

=

Atribuire SAU la nivel de bit

*6

La stânga

* =

Atribuire SAU exclusiv la nivel de bit

*6

La stânga

— =

Atribuire NU la nivel de bit

*6

La stânga

*« =

Atribuire deplasare la stânga la nivel de bit

*6

La stânga

*» =

Atribuire deplasare la dreapta la nivel de bit

*5

La stânga

print

Afişare

*4

La stânga

and

ŞI logic

*3

La stânga

xor

SAU exclusiv logic

*2

La stânga

sau

SAU logic

".

La stânga

*.

Virgulă

</tabel>

389

<titlu>Anexa H: Securitatea/titlu>

Securitatea reprezintă un subiect complex, care nu este adecvat pentru un programator începător. Totuși, chiar și programatorii PHP începători doresc să creeze aplicații și să le pună în funcțiune. Un aspect nefericit al rețelelor de calculatoare este acela că aplicațiile disponibile prin intermediul unei rețele vor fi supuse atacurilor, atât din partea unor persoane rău-intenționate, cât și din partea curioșilor. Această anexă are menirea de a atrage atenția cititorului asupra unor aspecte și resurse legate de securitate care nu au fost prezentate în cartea de față. Cititorul atent la posibilitatea existenței breșelor în sistemul de securitate trebuie să fie motivat pentru a învăța mai multe despre acestea, precum și despre modul de a le preveni. Cititorii interesați în desfășurarea de aplicații Internet care prelucrează date importante – cum sunt tranzacțiile de afaceri – trebuie să-și continue studiul legat de PHP și de securitate sau să solicite consultanță din partea unui expert în probleme de securitate.

<titlu>Pericole și riscurie/titlu>

Un principiu fundamental al securității produselor software este acela că niciun sistem nu este absolut sigur, în consecință, securitatea nu este o chestiune de tipul „totul sau nimic”, în schimb, politicile și mecanismele de securitate trebuie să fie concepute în funcție de:

— Frecvența și natura amenințărilor la adresa securității

— Posibilele consecințe ale unei breșe de securitate

Altfel spus, securitatea este legată mai mult de descurajare decât de prevenire. Dacă dispune de timp și de experiență, un hacker motivat are toate șansele de a compromite orice sistem. Scopul securității este de a ridica ștacheta elementelor necesare pentru a compromite un sistem și de a impune unui potențial hacker să piardă o cantitate de timp mai mare decât cea rezonabilă din punctul de vedere al recompensei pe care un hacker speră să o obțină în urma unei pătrunderi reușite în sistem.

Hackerii pot fi motivați de perspectiva unor câștiguri financiare, de dorința de răzbunare, de o simplă curiozitate sau de o varietate de alte motive. Unii hackeri dispun de o experiență considerabilă în materie de programe. Alții, cunoscuți și sub numele de script kiddies (începători), de abia au învățat să folosească instrumentele și procedurile create de alții. Cu toate acestea, un hacker hotărât și cu un oarecare grad de cunoștințe poate fi un adversar extrem de redutabil.

O altă modalitate de a caracteriza un pericol la adresa securității este din punctul de vedere al modalității în care pericolul afectează un sistem țintă, și anume tipul

390

pericolului. O aplicație software în rețea este susceptibilă la o diversitate de tipuri de pericole. Printre acestea se numără:

- Dezvăluirea unor date confidențiale
- Modificarea sau distrugerea datelor
- Refuzul de a executa un serviciu
- Repudiarea tranzacțiilor

Dezvăluirea datelor confidențiale este un pericol deosebit de frecvent întâlnit. Printre variantele cele mai caracteristice ale acestuia se numără publicarea mesajelor

de e-mail private și a informațiilor privind cartea de credit. Protecția împotriva acestui pericol implică o administrare de sistem și o programare conform normelor în vigoare.

Modificarea sau distrugerea datelor reprezintă un alt pericol comun. Deseori, acesta ia forma deteriorării unui sit Web. Virușii de calculator care modifică datele reprezintă o altă formă comună de atac. Din nou, protecția împotriva acestor pericole implică respectarea normelor recunoscute privind programarea și administrarea sistemelor.

Refuzul de a executa un serviciu este un alt tip de pericol care a devenit extrem de frecvent întâlnit. Dacă dezvăluirea informațiilor confidențiale și modificarea sau distrugerea datelor sunt deseori rezultatul unei breșe de securitate înlesnite printr-o acțiune sau o omisiune a unui programator sau a unui administrator de sistem, atacurile prin refuzul de a executa un serviciu*, nu implică asemenea puncte slabe, în prezent, majoritatea sistemelor sunt susceptibile la atacuri prin refuzul de a executa un serviciu, care bombardează o gazdă cu cereri ilicite de serviciu într-o asemenea măsură, încât gazda devine incapabilă să răspundă la cererile efective. În prezent, se lucrează la identificarea unor modalități de contracarare a acestor atacuri.

Repudierea tranzacțiilor este un pericol la adresa securității asociat cu noțiunea de comerț electronic și constă în aceea că una din părțile implicate într-o tranzacție nu recunoaște, la un moment ulterior, că a autorizat tranzacția. Protecția împotriva acestui pericol implică o proiectare a aplicațiilor care să includă tehnici criptografice, precum și de altă natură, pentru autentificarea identității părților implicate într-o tranzacție.

Este important de reținut că severitatea consecințelor care pot rezulta dintr-o breșă de securitate

poate varia într-o gamă foarte largă. De exemplu, consecințele care pot decurge din dezvăluirea de informații confidențiale pot varia de la ușor jenante – în cazul publicării unui mesaj de e-mail privat care conține și unele expresii mai „tari” – la catastrofale – prin publicarea unor planuri de afaceri confidențiale sau a unor documente care constituie proprietate intelectuală.

<notă>

În original denial of service – abreviat DOS. Nu se va confunda cu MS-DOS, adică Microsoft Disk Operating System – N.T.

</notă>

391

<titlu>Contramăsurie/titlu>

Această secțiune explică unele dintre contramăsurile frecvent întrebuințate pentru a reduce riscul apariției unei breșe de securitate. Tratatamentul propus nu este nici complet și nici foarte amănunțit, fiind destinat a-l pune la curent pe cititor cu privire la unele posibilități mai evidente, nu de a furniza un îndrumar pentru asigurarea securității aplicațiilor. Secțiunea următoare conține trimiteri spre numeroase surse mai bine documentate.

<titlu>Autentificarea și autorizarea utilizatorilor/titlu>

Când o aplicație conține funcții care nu sunt destinate utilizării de către publicul larg, aplicația trebuie să includă mecanisme pentru identificarea, autentificarea și autorizarea utilizatorilor sistemului. Unii începători scriu aplicații care solicită utilizatorilor să se identifice. Deoarece un utilizator rău intenționat va prezenta o identitate care nu-i aparține, simpla identificare nu este

suficientă.

Autentificarea implică verificarea identității unui utilizator. Cea mai simplă posibilitate de autentificare constă în utilizarea unei parole private. Totuși, alte mijloace – cum este procedeul întrebare și răspuns, în care utilizatorul primește o întrebare dintr-un set predeterminat de întrebări – sunt de asemenea posibile.

Autorizarea asociază privilegiile cu identitatea unui utilizator. De exemplu, unii utilizatori pot avea permisiunea de a vizualiza datele privind salariile într-o aplicație care manipulează datele referitoare la angajați, dar numai utilizatorii cu privilegii speciale pot modifica datele referitoare la salarii.

Stocarea datelor privind autorizarea și autentificarea într-o bază de date permite utilizatorilor desemnați să întrețină aceste informații și implicit să actualizeze în permanență datele. Breșele de securitate pot surveni atunci când nu sunt retrase autorizațiile utilizatorilor care nu mai sunt asociați unei anumite companii sau unui anumit proiect. Informațiile privind parolele trebuie să fie stocate în formă criptată, astfel încât nici măcar administratorii de sistem să nu poată falsifica identitățile.

<titlu>Suspectarea datelor introduse de utilizatorie/titlu>

Așa cum s-a explicat în Modulul 14, datele provenite de la utilizatori trebuie privite cu neîncredere. Furnizarea de date care conțin metacaractere reprezintă un mijloc frecvent folosit de compromitere a securității aplicației. Când scrieți aplicații PHP bazate pe rețea, trebuie să folosiți funcția addslashes () și alte mijloace pentru a vă asigura că datele introduse de utilizator nu inițiază operații de prelucrare neprevăzute.

<titlu>Întrebuințarea unor măsuri criptografice/titlu>

Această carte nu se referă la suportul PHP pentru funcții criptografice. Totuși, utilizarea unor asemenea funcții este importantă pentru protejarea securității.

O formă populară de securitate este așa-numitul server Web sigur, care schimbă date cu browserele Web prin intermediul HTTPS, o variantă criptată a protocolului HTTP comun. Tranzacțiile folosite în comerțul electronic se derulează deseori utilizând protocolul HTTPS.

Printre alte tehnologii criptografice disponibile se numără criptografia cu cheie publică și cu cheie privată, care se poate folosi pentru autentificarea utilizatorilor a mesajelor, precum și pentru schimbul de informații în condiții de siguranță. Între tehnologiile care se pot dovedi utile se numără următoarele:

- Algoritmi MD5
- Criptare RSA
- Criptare PG pentru PGP și GNU

<titlu>Configurarea adecvată a serverelor/titlu>

Datorită modului în care PHP interacționează cu un server Web, configurarea inadecvată a serverului Web poate avea consecințe grave asupra securității PHP. Dacă sunteți administratorul de sistem al unei gazde care furnizează servicii de Web, trebuie să fiți la curent cu opțiunile serverului Web relative la securitate. De asemenea, trebuie să vă procurați și să instalați remedii pentru sistemul de operare, serverul Web și PHP care au implicații pentru securitatea sistemului și a rețelei.

Un aspect important al securității serverului Web constă în prevenirea accesului fără autorizație la fișierele sursă și la fișierele de date. Trebuie să configurați serverul Web astfel încât să permită browserelor Web să obțină acces numai la cataloagele selectate, precum și să vă

asigurați că fișierele sursă și fișierele de date se găsesc în alte cataloage decât acestea.

<titlu>Asigurarea bazelor de datee/titlu>

Numele de utilizator și parolele folosite pentru conectarea la bazele de date și de obicei, codate hard în scripturile PHP. Dacă un hacker poate determina numele de utilizator și parola, atunci se poate conecta la baza de date și poate executa orice operație neautorizată dorește. De exemplu, un hacker poate șterge toate rândurile unuia sau mai multor tabele din baza de date.

O modalitate de a proteja numele de utilizator și parolele constă în a le însera în fișiere care sunt accesibile prin intermediul instrucțiunilor include sau require. Nu este necesar – și nici nu trebuie – ca aceste fișiere să se găsească în cataloage accesibile din Web. Prin amplasarea acestor informații într-un catalog

393

care nu este accesibil din Web, devine mult mai dificil pentru un hacker să le descopere conținutul.

<titlu>Resursee/titlu>

Pentru o introducere în tematica securității pentru rețele, abordată din punctul de vedere al începătorilor, consultați volumul Network Security: A Beginner's Guide, de Eric Maiwald (Osborne McGraw-Hill, 2001). Pentru a învăța mai multe despre asigurarea sistemelor UNIX împotriva pericolelor locale și de la distanță, consultați cartea UNIX System Security Tools, de Seth Ross (Osborne McGraw-Hill, 1999). Informații referitoare la modul de configurare a serverului Apache se găsesc în volumul Administrering Apache, de Mark Arnold (Osborne McGraw-Hill, 2000).

<titlu>Anexa I: Funcții PHP</titlu>

Această anexă descrie principalele funcții PHP, inclusiv pe cele folosite în carte. PHP include numeroase alte funcții, care nu pot fi descrise în anexa de față, datorită spațiului limitat. În anexă puteți găsi rapid o funcție utilă sau puteți găsi ordinea și tipurile argumentelor unei funcții. Pentru informații suplimentare referitoare la funcțiile descrise în anexă, precum și la funcțiile care nu sunt prezentate aici, consultați manualul PHP pe suport electronic din situl Web PHP, la adresa <http://www.php.net>.

Funcțiile sunt descrise prin intermediul unui prototip de funcție, adică aceeași metodă folosită în manualul PHP pe suport electronic. Prototipurile funcțiilor sunt oarecum mai complexe decât modelele sintactice folosite în restul cărții, dar prototipurile funcțiilor furnizează mai multe informații decât șabloanele sintactice simple. Iată un exemplu de prototip de funcție:

Int area (double lungime [, double lățime])

Acest prototip descrie o funcție numită area, care returnează o valoare de tipulint. Primul argument al funcției se numește lungime și este de tip double. Desigur, puteți invoca funcția folosind un argument având orice nume. Numele lungime este un nume inventat – un parametru formal – folosit pentru a se face referire la argument. Numele argumentului apare scris folosind caractere cursive, pentru a se arăta că poate fi substituit.

Parantezele drepte arată că al doilea argument – un argument de tip double numit lățime – este opțional. Dacă argumentul este specificat, trebuie să fie înserată și

virgula care îl precede. Când un argument poate apărea de mai multe ori, este inserat simbolul... De exemplu, prototipul funcției array () se prezintă astfel:

array array ([mixed...])

Prototipul arată că funcția array () returnează o valoare de tipul array și că funcția acceptă zero sau mai multe argumente de orice tip.

Când un argument poate avea orice tip, specificația argumentului conține cuvântul cheie mixed (combinat). Când tipul unui argument poate fi unul din mai multe tipuri specificate, tipurile sunt date și separate printr-o bară verticală. De exemplu, un argument de tipint double poate avea tipulint sau tipul double. Tipul special resource este folosit pentru a se face referire la valorile returnate de funcții precum mysql connect ().

395

<titlu>Funcții tablou</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

— Descriere

array array ([mixed...])

Returnează un tablou al parametrilor.

array array count values (array intrare)

Numără valorile dintr-un tablou.

array array diff (array tablou), array tablou2 [, array...])

Calculează diferența între două sau mai multe tablouri.

* array array filter (array intrare [, mixed apel invers])

Filtrează elementele unui tablou folosind o funcție cu apel invers.

array array flip (array trans)

Inversează ordinea valorilor dintr-un tablou.

array array intersect (array tablou1, array tablou2 [, array...])

Determină elementele pe care le au în comun două sau mai multe tablouri.

array array keys (array intrare [, mixed valoare căutare])

Returnează cheile unui tablou.

array array merge (array tablou1, array tablou2 [, array...])

Fuzionează două sau mai multe tablouri.

array array merge recursive (array tablou1, array tablou2 [, array...])

Fuzionează în mod recursiv două sau mai multe tablouri.

bool array multisort (array th1 [, mixed argument [, mixed... [, array...]])

Sortează unul sau mai multe tablouri de una sau mai multe dimensiuni.

array array pad (array intrare, int dim completare, mixed val completare)

Completează tabloul până la lungimea specificată.

`mixed array pop (array tablou)`

Extrage elementul de la sfârșitul tabloului.

`Int array push (array tablou, mixed var [, mixed...])`

Introduce unul sau mai multe elemente la sfârșitul tabloului.

`mixed array rând (array intrare [, int num req])`

Selectează una sau mai multe intrări aleatoare dintr-un tablou.

`mixed array reduce (array intrare mixed apel invers [, int inițial])`

Aplică o funcție fiecărui element al unui tablou și returnează rezultatul.

`array array reverse (array tablou [, bool păstrare chei])`

Returnează un tablou cu elementele în ordine inversată.

`mixed array search (mixed ac, array car cu fan, bool strict)`

Caută o valoare dată într-un tablou și returnează cheia corespunzătoare, dacă găsește valoarea.

`mixed array shift (array tablou)`

Extrage un element de la începutul unui tablou.

`array array slice (array tablou, int offset [, int lungime])`

Extrage o „felie” dintr-un tablou.

`array array splice (array intrare, int offset [, int`

lungime [, array înlocuire]))

Elimină și înlocuiește o porțiune dintr-un tablou.

mixed array sum (array tablou)

Calculează suma valorilor dintr-un tablou.

array array unique (array tablou)

Elimină valorile care se repetă dintr-un tablou.

396

Int array unshift (array tablou, mixed var [, mixed...])

Înserează unul sau mai multe elemente la începutul unui tablou.

array array values (array intrare)

Returnează toate valorile dintr-un tablou.

Int array walk (array tablou, strâng funcție, mixed date utilizator)

Aplică o funcție fiecărui membru al unui tablou.

void arsort (array tablou [, int sortare indicatori])

Sortează un tablou în ordine inversă, menținând asocierea indexurilor.

void asort (array tablou [, int sortare indicatori])

Sortează un tablou, menținând asocierea indexurilor.

array compact (mixed numevar [, mixed...])

Creează un tablou care conține valorile variabilelor specificate.

Int count (mixed var)

Numără elementele unei variabile.

`mixed current (array tablou)`

Returnează elementul curent al unui tablou

`array ea ch (array tablou)`

Returnează următoarea pereche cheie-valoare dintr-un tablou.

`mixed end (array tablou)`

Stabilește poziția pointerului intern al tabloului la ultimul element din tablou.

`Int extract (array var tablou [, int tip extract [, strâng prefix]])`

Importă variabile, specificate de un tablou în tabelul cu simboluri.

`bool în array (mixed ac, array car cu fan [, bool strict])`

Returnează TRUE dacă o valoare specificat există în cadrul unui tablou.

`mixed key (array tablou)`

Preia o cheie dintr-un tablou asociativ.

`Int krsort (array tablou [, int indicatoare sortare])`

Sortează un tablou în ordine inversă, în funcție de cheie.

`Int ksort (array tablou [, int indicatoare sortare])`

Sortează un tablou în funcție de cheie.

`void list (...)`

Atribue valori unei serii de variabile.

`void natcasesort (array tablou)`

Sortează un tablou folosind o ordine naturală insensibilă la diferența dintre majuscule și minuscule.

`void natsort (array tablou)`

Sortează un tablou folosind o ordine naturală

`mixed next (array tablou)`

Avansează pointerul intern al unui tablou.

`mixed pos (array tablou)`

Preia elementul curent al unui tablou.

`mixed prev (array tablou)`

Deplasează înapoi pointerul intern al tabloului.

`array range (int mic, int mare)`

Creează un tablou care conține un domeniu de valori întregi.

`mixed reset (array tablou)`

Poziționează pointerul intern al tabloului în dreptul primului element al acestuia.

`void rsort (array tablou [, int indicatoare sortare])`

Sortează un tablou în ordine inversă.

397

`void shuffle (array tablou)`

Distribuie elementele dintr-un tablou într-o ordine aleatorie.

Int sizeof (array tablou)

Returnează numărul elementelor dintr-un tablou.

void sort (array tablou [, int indicatoare sortare])

Sortează un tablou.

void uasort (array tablou, function funcție comp)

Sortează un tablou folosind o funcție de comparație definită de utilizator.

void uksort (array tablou, function funcție comp)

Sortează un tablou în funcție de chei, folosind o funcție de comparație definită de utilizator.

void uşort (array tablou, function funcție comp)

Sortează un tablou în funcție de valori, folosind o funcție de comparație definită de utilizator.

</tabel>

<titlu>Funcții de verificare a ortografieie/titlu>

<tabel>

Prototip de funcție

Descriere

Int aspell new (strâng master, strâng personal)

Încarcă un dicționar ortografic.

bool aspell check (int legătura dicționar, strâng cuvânt)

Verifică ortografia unui cuvânt.

bool aspell check raw (int legătura dicționar, strâng cuvânt)

Verifică ortografia unui cuvânt, fără a-i modifica dimensiunea literelor și fără a-l amputa.

bool aspell suggest (int legătura dicționar, strâng cuvânt)

Sugerează posibile variante ortografice ale unui cuvânt.

</tabel>

<titlu>Funcții calendare/titlu>

Prototip de funcție

Descriere

Int caster date (int an)

Obține o amprentă de timp UNIX pentru miezul nopții de Paști a unui an dat.

Int caster days (int an)

Preia intervalul de timp, exprimat în zile, cuprins între 21 martie și ziua de Paști a unui an dat.

Int frenchtojd (int luna, int zi, int an)

Convertește o dată din calendarul republican francez într-un număr de zile din calendarul iulian.

Int gregoriantojd (int luna, int zi, int an)

Convertește o dată din calendarul gregorian într-un număr de zile din calendarul iulian.

mixed jddayofweek (int zi iulian, int mod)

Returnează ziua din săptămână.

strâng jdmonthname (int zi iulian, int mod)

Returnează numele unei luni.

strâng jdtofrench (int număr zile iulian)

Convertește un număr de zile din calendarul iulian în calendarul republican francez.

strâng jdtogregorian (int zi iulian)

Convertește un număr de zile din calendarul iulian într-odată din calendarul gregorian

strâng jdtojewish (int zi iulian)

Convertește un număr de zile din calendarul iulian în calendarul evreiesc.

strâng jdtojulian (int zi iulian)

Convertește un număr de zile din calendarul iulian într-odată din calendarul iulian.

Int jdtounix (int zi iulian)

Convertește un număr de zile din calendarul iulian într-o amprentă de timp UNIX.

Int jewishtojd (int luna, int zi, int an)

Convertește o dată din calendarul evreiesc într-un număr de zile din calendarul iulian

Int juliantojd (int luna, int zi, int an)

Convertește o dată din calendarul iulian într-un număr de zile din calendarul iulian

Int unixtojd ([int amprenta timp])

Convertește o amprentă de timp UNIX într-un număr de zile din calendarul iulian

</tabel>

<titlu>Funcții cu clase și obiecte</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

`mixed call user method array` (strâng metoda, obiect obiect [, array parametri])

Apelează o metodă utilizator cu un tablou de parametri specificat.

`mixed call user method` (strâng metoda, obiect obiect [, mixed param [, mixed...]])

Apelează o metodă utilizator asupra unui obiect specificat.

`bool class exists` (strâng nume clasa)

Verifică dacă a fost definită o clasă.

`strâng get class` (obiect obiect)

Returnează numele clasei unui obiect.

`array get class methods` (strâng nume clasa)

Returnează un tablou care conține numele metodelor unei clase.

`array get class vars` (strâng nume clasa)

Returnează un tablou care conține proprietățile prestabilite ale unei clase.

`array get declared classes` ()

Returnează un tablou care conține nume claselor definite.

`array get object vars` (obiect obiect)

Returnează un tablou asociativ al proprietăților obiectului.

strâng get parent class (obiect obiect)
Returnează numele clasei părinte a obiectului.

bool method exists (obiect obiect, strâng metoda)
Verifică dacă metoda unei clase există.
</tabel>

<titlu>Funcții de tip caractere/titlu>
<tabel>
Prototipul funcției
Descriere

bool ctype alnum (strâng c)
Caută unul sau mai multe caractere alfanumerice.

399

bool ctype alpha (strâng c)
Caută unul sau mai multe caractere alfabetice.

bool ctype cntrl (strâng c)
Caută unul sau mai multe caractere de control.

bool ctype digit (strâng c)
Caută unul sau mai multe caractere numerice.

bool ctype lower (strâng c)
Caută unul sau mai multe caractere scrise cu minuscule.

bool ctype graph (strâng c)
Caută unul sau mai multe caractere care pot fi afișate, cu excepția caracterului spațiu.

bool ctype print (strâng c)

Caută unul sau mai multe caractere care pot fi afișate.

`bool ctype punct (strâng c)`

Caută unul sau mai multe caractere care pot fi afișate, caractere care nu sunt nici spații albe, nici caractere alfanumerice.

`bool ctype space (strâng c)`

Caută unul sau mai multe caractere de tip spații albe.

`bool ctype upper (strâng c)`

Caută unul sau mai multe caractere scrise cu majuscule.

`bool ctype xdigit (strâng c)`

Caută unul sau mai multe caractere care reprezintă o cifră hexazecimală.

`</tabel>`

`<titlu>Funcții de tip dată și oră</titlu>`

`<tabel>`

Prototipul funcției

Descriere

`Int checkdate (int luna, int zi, int an)`

Validează o dată din calendarul gregorian.

`strâng date (strâng format [, int amprenta timp])`

Formatează o dată și o oră locală.

`array getdate ([int amprenta timp])`

Obține informații despre dată și oră.

array gettimeofday ()

Obține ora curentă.

strâng gâdate (strâng format [, int amprenta timp])

Formatează o dată/oră GMT.

Int gmmktime (int ora, int minut, int secunda, int luna, int zi, int an [, int is dst])

Obține o amprentă de timp UNIX pentru o dată GMT.

strâng gmstrftime (strâng format [, int amprenta timp])

Formatează o dată/oră GMT în conformitate cu parametrii locali.

array localtime ([int amprenta timp [, bool este asociativ]])

Obține ora locală.

strâng microtime ()

Returnează amprenta de timp UNIX curentă, în microsecunde.

Int mktime (int ora, int minut, int secunda, int zi, int an, [, int is dst])

Obține o amprentă de timp UNIX pentru dată.

strâng strftime (strâng format [, int amprenta timp])

Formatează o dată/oră locală în conformitate cu parametrii locali.

400

Int striotime (strâng ora [, int acum])

Convertește o dată/oră în format textual britanic într-

o amprentă de timp UNIX.

Int time ()

Returnează o amprentă de timp curentă UNIX
</tabel>

<titlu>Funcții de manipulare a cataloagelor</titlu>
<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

bool chroot (strâng cât)

Înlocuiește catalogul rădăcină al procesului curent.

bool chdir (strâng cât)

Înlocuiește catalogul curent de lucru.

newdir (strâng cât)

Creează un obiect catalog

void closedir (resource cât manip)

Închide o variabilă de manipulare a cataloagelor

strâng getcwd ()

Obține catalogul curent de lucru.

resource opendir (strâng cale)

Deschide o variabilă de manipulare a cataloagelor.

strâng readdir (resource cât manip)

Citește o intrare din variabila de manipulare a cataloagelor.

void rewinddir (resource cât manip)

Deplasează înapoi o variabilă de manipulare a

cataloagelor.

</tabel>

<titlu>Funcții de tratare și de consemnare a
eroriloie/titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

Interror log (strâng mesaj, int tip mesaj [, strâng
destinație [, strâng extraantete]])

Trimite un mesaj de eroare într-un fișier jurnal.

Interror reporting ([int nivel])

Specifică erorile PHP care sunt raportate.

void restore error handler ()

Restaurează funcția anterioară de tratare a erorilor.

strâng set error handler (strâng funcție tratare
eroare)

Configurează o funcție de tratare a erorilor definită
de utilizator.

void trigger error (strâng mesaj eroare [, int tip
eroare])

Generează un mesaj de eroare la nivel de utilizator.

void user error (strâng mesaj eroare [, int tip eroare])

Generează un mesaj de eroare la nivel de utilizator.

</tabel>

<titlu>Funcții ale sistemului de fișieree/titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

strâng basename (strâng cale)

Returnează componenta nume de fișier a căii.

Int chgrp (strâng nume fișier, mixed grup)

Modifică grupul proprietar al fișierului.

Int chmod (strâng nume fișier, int mod)

Modifică permisiunile unui fișier.

401

Int chown (strâng nume fișier, mixed utilizator)

Modifică posesorul unui fișier.

void clearstatcache ()

Modifică zona cache cu statisticile fișierului.

Int copy (strâng sursa, strâng destinatar)

Copiază un fișier.

strâng dirname (strâng cale)

Returnează componenta nume de catalog a unei căi.

float diskfreespace (strâng catalog)

Returnează spațiul disponibil dintr-un catalog.

bool felose (int fp)

Închide un pointer de fișier deschis.

Int feof (int fp)

Testează un pointer de fișier pentru a detecta sfârșitul fișierului.

Int fflush (int fp)

Transferă într-un fișier datele de ieșire suspendate.

strâng fgetc (int fp)

Preia un caracter dintr-un fișier.

array fgetsv (int fp, int lungime [, strâng delimitator])

Preia o linie dintr-un fișier și analizează linia în căutarea câmpurilor CSV.

strâng fgets (int fp, int lungime)

Preia o linie dintr-un fișier.

strâng fgetss (int fp, int lungime [, strâng etichete permise])

Preia o linie dintr-un fișier și elimină etichetele HTML.

array file (strâng nume fișier [, int folosește cale include])

Citește un întreg fișier într-un tablou.

bool file exists (strâng nume fișier)

Verifică existența unui fișier.

Int fileatime (strâng nume fișier)

Preia ora ultimei operații de acces la fișier.

Int filectime (strâng nume fișier)

Obține timpul de modificare al i-nodului pentru un fișier.

Int filegroup (strâng nume fișier)

Obține grupul posesor al fișierului.

Int fileinode (strâng nume fișier)

Obține i-nodul unui fișier.

Int filemtime (strâng nume fișier)

Obține ora modificării fișierului.

Int fileowner (strâng nume fișier)

Obține posesorul fișierului.

Int fileperms (strâng nume fișier)

Obține permisiunile asociate unui fișier.

Int filesize (strâng nume fișier)

Obține dimensiunea unui fișier.

strâng filetype (strâng nume fișier)

Obține tipul unui fișier.

bool flock (int fp, int operație [, int wouldblock])

Blochează un fișier.

Int fopen (strâng nume fișier, strâng mod, [, int folosește cale include])

Deschide un fișier sau o adresă URL.

Int fpassthru (int fp)

Transcrie toate datele rămase într-un fișier.

Int fputs (int fp, strâng șir [, int lungime])

Scrie într-un fișier.

strâng fread (int fp, int lungime)

Citește în condiții de siguranță date binare dintr-un fișier.

mixed fscanf (int handle, strâng format [, strâng var1...])

Analizează datele de intrare dintr-un fișier în conformitate cu un format.

402

Int fseek (int fp, int offset [, int baza])

Caută într-o poziție specificată din interior fișierului.

array fstat (int fp)

Obține informații despre un fișier folosind un pointer al unui fișier deschis.

Int ftell (int fp)

Obține poziția curentă în interiorul unui fișier.

Int firuncate (int fp, int dimensiune)

Trunchiază un fișier pentru a-l aduce la lungimea specificată.

Int fwrite (int fp, strâng șir [, int lungime])

Scrie în condiții de siguranță date într-un fișier binar.

bool is din (strâng nume fișier)

Determină dacă un nume de fișier se referă la un catalog.

bool is executable (strâng nume fișier)

Determină dacă un fișier este executabil.

bool is file (strâng nume fișier)

Determină dacă fișierul este un fișier obișnuit.

`bool is link (strâng nume fișier)`

Determină dacă un nume de fișier face referire la o legătură simbolică.

`bool is readable (strâng nume fișier)`

Determină dacă un fișier poate fi citit.

`bool is uploaded file (strâng nume fișier)`

Determină dacă un fișier a fost încărcat prin intermediul comenzii HTTP POST.

`bool is writable (strâng nume fișier)`

Determină dacă se poate scrie într-un fișier Funcția este similară cu `is writeable ()`.

`bool is writeable (strâng nume fișier)`

Determină dacă se poate scrie într-un fișier Funcția este similară cu `is writable ()`.

`Int link (strâng ținta, strâng legătura)`

Creează o legătură hard.

`Int linkinfo (strâng cale)`

Obține informații despre o legătură.

`array lstat (strâng nume fișier)`

Oferă informații despre un fișier sau despre o legătură simbolică.

`Int mkdir (strâng nume cale, int mod)`

Creează un catalog.

`bool move uploaded file (strâng nume fișier, strâng destinație)`

Mută un fișier încărcat într-o nouă locație.

array pathinfo (strâng cale)
Returnează informații despre o cale.

Int pelose (int fp)
Închide un canal.

Int popen (strâng comanda, strâng mod)
Deschide un canal.

Int readfile (strâng nume fișier [, int utilizează cale
include])
Trimite un fișier la ieșire.

strâng readlink (strâng cale)
Returnează ținta unei legături simbolice.

strâng realpath (strâng cale)
Returnează un nume de cale absolut, canonic.

Int rename (strâng nume vechi, strâng nume nou)
— Modifică numele unui fișier.

Int rewind (int fp)
Deplasează înapoi poziția unui pointer de fișier.

Int rmdir (strâng nume catalog)
Elimină un catalog.

Int set file buffer (int fp, int buffer)
Configurează memorarea în buffer a unui fișier.

403

array stat (strâng nume fișier)

Oferă informații despre un fișier.

Int symlink (strâng ținta, strâng legătura)
Creează o legătură simbolică.

strâng tempnam (strâng catalog, strâng prefix)
Creează un nume de fișier unic.

Int impfile ()
Creează un fișier temporar.

Int touch (strâng nume fișier [, int ora])
Determină ora modificării unui fișier.

Int umask (int masca)
Modifică u-masca curentă.

Int unlink (strâng nume fișier)
Șterge un fișier.
</tabel>

<titlu>Funcții FTP</titlu>
<tabel>

Prototipul funcției
Descriere

Int ftp chdir (int ftp stream, strâng catalog)
Comută în catalogul specificat dintr-un server FTP.

Int ftp cdup (int ftp stream)
Comută în catalogul părinte.

Int ftp connect (strâng gazda [, int port])
Deschide o conexiune FTP.

Int ftp delete (int ftp stream, strâng cale)
Șterge un fișier din serverul FTP.

Int ftp fget (int ftp stream, int fp, strâng fișier distant, int mod)

Descarcă un fișier din serverul FTP și salvează datele într-un fișier deschis.

Int ftp fput (int ftp stream, int fp, strâng fișier distant, int mod)

Încarcă datele dintr-un fișier deschis în serverul FTP.

Int ftp get (int ftp stream, strâng fișier local, strâng fișier distant, int mod)

Descarcă un fișier din serverul FTP.

Int ftp login (int ftp stream, strâng nume utilizator, strâng parola)

Deschide sesiunea de lucru cu o conexiune FTP deschisă.

Int ftp mdtm (int ftp stream, strâng fișier distant)

Returnează ora ultimei modificări a fișierului specificat.

strâng ftp mkdir (int ftp stream, strâng catalog)

Creează un catalog pe serverul FTP.

array ftp nlist (int ftp stream, strâng catalog)

Returnează o listă cu fișierele din catalogul specificat.

Int ftp pasv (int ftp stream, int pasv)

Activează sau dezactivează modul pasiv.

Int ftp put (int ftp stream, strâng fișier distant, strâng fișier local, int mod)

Încarcă un fișier în serverul FTP.

strâng ftp pwd (int ftp stream)

Returnează numele catalogului curent.

Int ftp quit (int ftp stream)

Închide o conexiune FTP.

array ftp rawlist (int ftp stream, strâng catalog)

Returnează o listă detaliată a fișierelor din catalogul specificat.

Int ftp rename (int ftp stream, strâng inițial, strâng final)

Modifică numele unui fișier din serverul FTP.

Int ftp rând ir (int ftp stream, strâng catalog)

Elimină un catalog din serverul FTP.

404

Int ftp site. (int ftp stream, strâng comanda)

Trimite o comandă SITE serverului FTP.

Int ftp size (int ftp stream, strâng fișier distant)

Returnează dimensiunea fișierului specificat.

strâng ftp systype (int ftp stream)

Returnează identificatorul tipului de sistem al serverului FTP aflat la distanță.

</tabel>

<titlu>Funcții http</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

Int header (strâng șir)

Trimite un antet http brut.

bool headers sent ()

Returnează true dacă au fost trimise antetele HTTP.

Int setcookie (strâng nume [, strâng valoare [, int
expira [, strâng cale [, strâng domeniu [, int sigur]]]])

Trimite o variabilă cookie.

</tabel>

<titlu>Funcții IMAP, POP3 și NNTP</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

strâng imap 8 bit (strâng șir)

array imap alerts ()

Int imap append (int imap stream, strâng mbox,
strâng mesaj [, strâng indicatoare])

strâng imap base64 (strâng text)

strâng imap binary (strâng șir)

strâng imap body (int imap stream, int număr mesaj,
[, int indicatoare],)

obiect imap check (int imap stream)

strâng imap clearflag full (int imap stream, strâng secventa, strâng indicator, strâng opțiuni)

Int imap close (int imap stream, [, int indicatoare])

Int imap createmailbox (int imap stream, strâng mbox)

Int imap delete (int imap stream, int număr mesaj, [, int indicatoare])

Convertește un șir pe 8 biți într-un șir care poate fi afișat cu ghilimele.

Returnează mesaje de avertizare IMAP care s-au produs în timpul solicitării acestei pagini sau de la reinițializarea stivei de avertismente.

Atașează un mesaj șir la o cutie poștală specificată.

Decodifică texte codificate cu algoritmul BASE64

Convertește un șir pe 8 biți într-un șir BASE64.

Citește corpul unui mesaj.

Examinează cutia poștală curentă.

Elimină indicatoarele din mesaje.

Închide un flux IMAP.

Creează o nouă cutie poștală.

Marchează în vederea ștergerii un mesaj din cutia poștală curentă.

405

Int imap deletemailbox (int imap stream, strâng mbox)

Șterge o cutie poștală.

array imap errors ()

Returnează toate erorile IMAP care s-au produs de la această cerere de pagină sau de la reinițializarea stivei de erori.

Int imap expunge (int imap stream)

Șterge toate mesajele marcate în vederea ștergerii.

array imap fetch overview (int imap stream, strâng secvența [, int indicatoare])

Citește o trecere în revistă a informațiilor incluse în antetele mesajului specificat.

strâng imap fetchbody (int imap stream, int număr mesaj, strâng număr parte [, int indicatoare])

Preia secțiunea specificată din corpul unui mesaj.

strâng imap fetchheader (int imap stream, int urmesaj, int indicatoare)

Returnează antetul unui mesaj.

obiect imap fetchstructure (int imap stream, int nr. mesaj [, int indicatoare])

Citește structura unui anumit mesaj.

array imap get quota (int imap stream, strâng cota rădăcina)

Regăsește parametrii cotelor unei cutii poștale.

array imap getmailboxes (int imap stream, strâng ref, strâng model)

Citește lista cutiilor poștale.

array imap getsubscribed (int imap stream, strâng ref, strâng model)

Afișează lista tuturor cutiilor poștale la care s-a scris.

obiect imap header (int imap stream, int nr. mesaj, [, int explungime [, int lungime subiect [, strâng gazda prestabilita]])

Citește antetul unui mesaj.

obiect imap headerinfo (int imap stream, int nr. mesaj, [, int explungime [, int lungime subiect [, strâng gazda prestabilita]])

Citește antetul unui mesaj.

array imap headers (int imap stream)

Returnează antetele tuturor mesajelor dintr-o cutie poștală.

strâng imap last error ()

Returnează ultima eroare IMAP care s-a produs în timpul acestei cereri de pagină.

array imap listmailbox (int imap stream, strâng ref, strâng model)

Citește lista cutiilor poștale.

array imap listsubscribed (int imap stream, strâng ref, strâng model)

Afișează toate cutiile poștale la care s-a subscris.

strâng imap mail (strâng destinatar, strâng subiect, strâng mesaj [, strâng antete suplimentare [, strâng ce [, strâng bec [, strâng reale]]])

Expediază un mesaj de e-mail.

strâng imap mail compose (array anvelopa, array corp)

Creează un mesaj1 MIME pornind de la un corp și o

anvelopă specificate.

406

Int imap mail copy (int imap stream, strâng lista mesaje, strâng mbox [, int indicatoare])

Copiază într-o cutie poștală mesajele specificate.

obiect imap mailboxmsginfo (int imap stream)

Obține informații despre cutia poștală curentă.

array imap mime header decode (strâng text)

Decodifică elementele unui antet MIME.

Int imap msgno (int imap stream, int uid)

Returnează numărul de secvență al mesajului pentru identificatorul unic dat.

Int imap num msg (int imap stream)

Returnează numărul mesajelor din cutia poștală curentă.

Int imap num recent (int imap stream)

Returnează numărul mesajelor recente din cutia poștală curentă.

Int imap open (strâng cutie poștala, strâng nume utilizator, strâng parola [, int indicatoare])

Deschide un flux IMAP pentru o cutie poștală.

Int imap ping (int imap stream)

Verifică dacă un flux IMAP este activ.

strâng imap qprint (strâng șir)

Convertește un șir care poate fi afișat cu ghilimele

într-un șir pe 8 biți.

Int imap renamemailbox (int imap stream, strâng cutie veche, strâng cutie noua)

Modifică numele unei cutii poștale.

Int imap reopen (int imap stream, strâng cutie poștala [, strâng indicatoare])

Redeschide un flux IMAP.

array imap rfc822 parse adrlist (strâng adresa, strâng gazda prestabilita)

Decelează o adresă RFC 822.

array imap rfc822 parse headers (strâng antete [, strâng gazda prestabilita])

Decelează antete de poștă RFC 822.

strâng imap rfc822 write address (strâng cutie poștala, strâng gazda, strâng personal)

Returnează o adresă de e-mail formatată în mod corespunzător.

array imap scanmailbox (int imap stream, strâng ref, strâng model, strâng conținut)

Caută texte în cutiile poștale.

array imap search (int imap stream, strâng criterii, int indicatoare)

Caută în cutiile poștale mesaje care satisfac criteriile specificate.

Int imap set quota (int imap stream, strâng cota rădăcina, int cota limita)

Stabilește cotele pentru o cutie poștală.

strâng imap setflag full (int imap stream, strâng secventa, strâng indicator, strâng opțiuni)
Stabilește indicatoarele unui mesaj.

array imap sort (int imap stream, int criterii, int invers, int opțiuni)
Sortează un tablou cu antete de mesaj.

obiect imap status (int imap stream, strâng cutie poștala, int opțiuni)
Returnează informații de stare referite o cutie poștală.

Int imap subscribe (int imap stream, strâng mbox)
Se abonează la o cutie poștală.

407

Int imap uid (int imap stream, int nr. mesaj)
Returnează identificatorul unic (UID) pentru numărul de secvență dat al mesajului.

Int imap undelete (int imap stream, int numai mesaj)
Reinițializează indicatorul de ștergere asociat unui mesaj.

Int imap unsubscribe (int imap stream, strâng mbox)
Anulează abonamentul la o cutie poștală.

strâng imap utf7 decode (strâng text)
Decodifică un șir codificat cu algoritmul UTF-7 modificat.

strâng imap utf7 encode (strâng data)

Convertește date pe 8 biți în text codificat cu algoritmul UTF-7 modificat.

strâng imap utf8 (strâng text)

Convertește text la UTF-8.

</tabel>

<titlu>Funcții de poștăe/titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

bool mail (strâng destinatar, strâng subiect, strâng mesaj [, strâng antete suplimentare [, strâng [parametri suplimentari]])

Expediază mesaje poștale.

Int ezml hash (strâng adresa)

Calculează valoarea hash necesară EZMLM.

</tabel>

<titlu>Funcții matematicee/titlu>

Prototipul funcției

Descriere

mixed abs (mixed număr)

Returnează valoarea absolută a argumentului specificat.

float acos (float argument)

Returnează valoarea arccosinusului argumentului specificat.

float asin (float argument)

Returnează valoarea aresinusului argumentului

specificat.

float atan (float argument)

Returnează valoarea arctangentei argumentului specificat.

float atan2 (float y, float x)

Returnează valoarea arctangentei punctului specificat.

strâng base convert (strâng număr din baza, int în baza)

Convertește un număr dintr-o bază arbitrară în alta.

Int bindec (strâng șir binar)

Convertește o valoare binară în baza 10.

float ceil (float valoare)

Rotunjește o valoare la cel mai apropiat întreg mai mare sau egal cu valoarea.

float cos (float argument)

Returnează cosinusul valorii specificate.

strâng dechin (int număr)

Convertește o valoare din baza 10 în binar.

strâng dechex (int număr)

Convertește o valoare din baza 10 în hexazecimal.

408

strâng decoct (int număr)

Convertește o valoare din baza 10 în octal.

double de2ad (double număr)

Convertește un unghi din grade în radiani.

float exp (float argument)

Returnează e (baza algoritmilor naturali) ridicat la puterea specificată.

float floor (float valoare)

Rotunjește o valoare la cel mai apropiat întreg mai mic sau egal cu valoarea.

Int getrandmax ()

Returnează cea mai mare valoare posibilă care poate fi returnată de funcția `rand` ().

Int hexdec (strâng șir hexa)

Convertește o valoare hexazecimală în baza 10.

double leg value ()

Returnează o valoare aleatoare folosind un generator congruențial liniar combinat.

float log (float argument)

Returnează logaritmul natural al valorii specificate.

float log10 (float argument)

Returnează logaritmul în bază 10 al valorii specificate.

mixed max (mixed argument 1, mixed argument2, mixed argumenin)

Returnează cea mai mare valoare din cele specificate.

mixed min (mixed argument1, mixed argument2,

mixed argumenin)

Returnează cea mai mică valoare din cele specificate.

Int mt rând ([int minim [, int maxim]])

Returnează o valoare aleatoare din interiorul unui domeniu specificat.

void mt stand (int seed)

Inițiază generatorul automat de numere folosit de funcția mt rând ().

Int mt getrandmax ()

Returnează cea mai mare valoare posibilă pe care o poate returna funcția mt rând ().

strâng number format (float număr, int zecimale, strâng punct zecimal, strâng separator mii)

Formatează un număr prin gruparea miilor.

Int octdec (strâng șir octal)

Convertește o valoare din octal în baza 10.

double pl ()

Returnează valoarea numărului pl.

float pow (float baza, float exponent)

Returnează rezultatul ridicării valorii specificate la puterea specificată.

double razeg (double număr)

Convertește un unghi din radiani în grade.

Int rând ([int minim [, int maxim]])

Returnează o valoare aleatoare din domeniul specificat.

double round (double valoare [, int precizie])

Rotunjește o valoare cu virgulă mobilă.

float sân (float argument)

Returnează sinusul valorii specificate.

float sqrt (float argument)

Returnează rădăcina pătrată a valorii specificate.

void stand (int seed)

Inițiază generatorul de numere aleatoare folosit de funcția rând ().

409

float tan (float argument)

Returnează tangenta valorii specificate.

</tabel>

<titlu>Funcții diverse</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

Int connection avorted ()

Returnează true în cazul în care clientul a fost deconectat.

Int connection status ()

Returnează starea conexiunii curente.

mixed constant (strâng nume)

Returnează valoarea unei constante.

`Int define` (strâng nume, mixed valoare [, int caz insensibil])

Definește o constantă denumită.

`Int defined` (strâng nume)

Verifică dacă o constantă denumită există.

`void die` (strâng mesaj)

Afișează la ieșire un mesaj și încheie execuția scriptului curent.

`mixed eval` (strâng cod șir)

Evaluează un șir sub formă de cod PHP.

`void exit` (mixed stare)

Încheie execuția scriptului curent.

`obiect get browser` ([strâng agent utilizator])

Determină posibilitățile browserului client.

`bool highlight file` (strâng nume fișier)

Afișează un fișier cu elementele de sintaxă evidențiate.

`bool highlight strâng` (strâng șir)

Afișează un șir cu elementele de sintaxă evidențiate.

`Int ignore user abort` ([int parametru])

Specifică dacă prin deconectarea unui client trebuie să se abandoneze execuția scriptului.

`array ipteparse` (strâng iptebloc)

Decelează un bloc IPTE (International Press Telecommunications Council) în etichete singulare.

void leak (int octeti)

Provoacă scurgeri de memorie (funcția este utilă pentru testarea programelor).

strâng pack (strâng format [, mixed argumente...])

Împachetează datele într-un fișier binar.

bool show source (strâng nume fișier)

Afișează un fișier cu elementele de sintaxă evidențiate.

void sleep (int secunde)

Amână execuția pentru un interval de timp specificat.

Int uniqid (strâng prefix [, bool leg])

Generează un identificator unic din punct de vedere statistic.

array unpack (strâng format, strâng data)

Despachetează datele dintr-un șir binar.

void usleep (int microsecunde)

Amână execuția pentru un interval de timp specificat în microsecunde.

</tabel>

410

<titlu>Funcții My SQL</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

Int mysql affected rows ([resource identificator legătura])

Returnează numărul rândurilor afectate în operația My SQL anterioară.

Int mysql change user (strâng utilizator, strâng parola [, strâng baza de date [, resource identificador legătura]])

Returnează identitatea utilizatorului asociată conexiunii active.

bool mysql close ([resource identificador legătura])
Închide o conexiune My SQL.

resource mysql connect ([strâng numegazda [: port] [: /cale/spre/soclu] [, strâng nume utilizator [, strâng parola]])

Deschide o conexiune cu un server My SQL.

Int mysql create db (strâng nume baza de date [, resource identificador legătura])

Creează o bază de date My SQL.

bool mysql data seek (resource identificador rezultat, int număr rând)

Mută pointerul intern al setului de rezultate.

strâng mysql db name (resource rezultat, int rând [, mixed camp])

Returnează datele din setul de rezultate.

resource mysql db query (strâng baza de date, strâng interogare [, resource identificador legătura])

Trimite o interogare My SQL în vederea execuției.

bool mysql drop db (strâng nume baza de date [, resource identificador legătura])

Șterge o bază de date My SQL.

`Int mysql_errno ([resource identificator legătura])`

Returnează valoarea numerică a mesajului de eroare provenit de la operația My SQL anterioară.

`strâng mysql_error ([resource identificator legătura])`

Returnează textul mesajului de eroare provenit de la operația My SQL anterioară.

`strâng mysql_escape_strâng (strâng șir fără escape)`

Înserează într-un șir caractere escape în vederea utilizării șirului într-o interogare.

`array mysql_fetch_array (resource rezultat [, int tip rezultat])`

Preia un rând din rezultat sub forma unui tablou asociativ, a unui tablou numeric sau ambele.

`array mysql_fetch_assoc (resource rezultat)`

Preia un rând din rezultat sub forma unui tablou asociativ.

`obiect mysql_fetch_field (resource rezultat [, int offset camp])`

Returnează informații despre coloanele dintr-un set de rezultate sub forma unui obiect.

`array mysql_fetch_lengths (resource rezultat)`

Returnează lungimea fiecărei coloane dintr-un set de rezultate.

`obiect mysql_fetch_object (resource rezultat [, int tip rezultat])`

Preia un rând din rezultat sub forma unui obiect.

array mysql fetch row (resource rezultat)

Returnează un rând din rezultat sub forma unui tablou enumerat.

strâng mysql field flags (resource rezultat, int offset camp)

Returnează indicatoarele asociate unui câmp specificat dintr-un set de rezultate.

411

Int mysql field len (resource rezultat, int offset camp)

Returnează lungimea câmpului specificat dintr-un set de rezultate.

strâng mysql field name (resource rezultat, int index camp)

Returnează numele câmpului specificat dintr-un set de rezultate.

Int mysql field seek (resource rezultat, int offset camp)

Poziționează pointerul rezultatului la un anumit offset al câmpului.

strâng mysql field table (resource rezultat, int offset camp)

Returnează numele tabelului de unde a provenit câmpul specificat din setul de rezultate.

strâng mysql field type (resource rezultat, int offset camp)

Returnează tipul câmpului specificat din setul de rezultate.

Int mysql free result (resource rezultat)
Eliberează memoria alocată setului de rezultate.

strâng mysql get client info (void)
Returnează informații despre clientul My SQL.

strâng mysql get host info ([resource rezultat])
Returnează informații despre gazda My SQL.

Int mysql get proto info ([resource identificator
legătura])
Returnează informații despre protocolul My SQL.

Int mysql get server info ([resource identificator
legătura])
Returnează informații despre serverul My SQL.

Int mysql insert id ([resource identificator legătura])
Returnează identificatorul generat din inserția
anterioară a unui rând care conține un câmp AUTO
INCREMENT.

resource mysql list des ([resource identificator
legătura])
Afișează bazele de date disponibile dintr-un server
My SQL.

resource mysql list fields (strâng nume baza de date,
strâng nume tabel [, resource identificator legătura])
Afișează coloanele unui tabel My SQL.

resource mysql list tables (strâng baza de date [,
resource identificator legătura])
Afișează tabelele dintr-o bază de date My SQL.

Int mysql num fields (resource rezultat)

Returnează numărul coloanelor dintr-un set de rezultate.

Int mysql num rows (resource rezultat)

Returnează numărul rândurilor dintr-un set de rezultate.

resource mysql peonnect ([strâng nume gazda [: port] [: /cale/spre/soclu] [, strâng nume utilizator [, strâng parola]])

Deschide o conexiune persistentă cu un server My SQL.

resource mysql query (strâng interogare [, resource identificador legătura])

Trimite o interogare My SQL în vederea execuției.

mixed mysql rezult (resource rezultat, int rând [, mixed camp])

Returnează datele dintr-un set de rezultate.

bool mysql select db (strâng nume baza de date [, resource identificador legătura])

Selectează o bază de date My SQL

strâng mysql tablename (resource rezultat, int i)

Returnează numele tabelului care conține câmpul din setul de rezultate.

</tabel>

412

<titlu>Funcții de control al datelor de ieșiree/titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

void ob_end_clean ()

Șterge conținutul bufferului de ieșire și dezactivează memorarea în buffer a datelor de ieșire.

void ob_end_flush ()

Golește bufferul de ieșire și dezactivează memorarea datelor de ieșire în buffer.

void flush ()

Golește bufferul de ieșire.

strâng ob_get_contents ()

Returnează conținutul bufferului de ieșire.

strâng ob_get_length ()

Returnează lungimea bufferului de ieșire.

strâng ob_gzhandler (strâng buffer)

O funcție cu apel invers pentru arhivarea (cu programul gzip) a conținutului bufferului de ieșire. (Activată prin intermediul unei opțiuni din php. ini.)

void ob_implicit_flush ([int indicator])

Activează/dezactivează golirea implicită.

void ob_start ([strâng apel invers ieșire])

Activează memorarea în buffer a datelor de ieșire.

</tabel>

<titlu>Opțiuni și informații PHP</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

Int assert (strânghool aserțiune)

Verifică dacă o aserțiune este falsă.

mixed assert options (int entitate [, mixed valoare])

Stabilește sau obține diferite indicatoare de aserțiune.

Int dl (strâng biblioteca)

Încarcă o extensie PHP.

bool extension loaded (strâng nume)

Determină dacă a fost încărcată o extensie.

strâng get cfg var (strâng nume variabila)

Obține valoarea unei opțiuni de configurare PHP.

strâng get current user ()

Obține numele posesorului scriptului PHP curent.

array get defined constants ()

Returnează un tablou asociativ care conține numele și valoarea fiecărei constante definite.

array get extension funes (strâng nume modul)

Returnează un tablou care conține numele funcțiilor din cadrul unui modul.

array get included files ()

Returnează un tablou care conține numele fișierelor la care un script a obținut accesul folosind include orice.

array get loaded extensions ()

Returnează un tablou care conține numele tuturor

modulelor încărcate.

long get magic quotes gpe ()

Obține valoarea curentă a parametrului magic quotes gpe.

long get magic quotes runtime ()

Obține valoarea curentă a parametrului magic quotes runtime.

413

array get required files ()

Returnează un tablou care conține numele fișierelor la care un script a obținut accesul folosind require orice sau include orice.

strâng getenv (strâng nume variabila)

Obține valoarea unei variabile de mediu.

Int getlastmod ()

Obține ora ultimei modificări a paginii curente.

Int getmyinode ()

Obține numărul i-nod al scriptului curent.

Int getmypid ()

Obține identificatorul de proces al scriptului PHP.

Int getmyuid ()

Obține identificatorul unic (UID) al posesorului scriptului curent.

array getrusage ([int cine])

Obține informațiile privind gradul curent de utilizare

a resurselor.

strâng ini alter (strâng nume variabila, strâng valoare noua)

Stabilește valoarea unei opțiuni de configurare.

strâng ini get (strâng nume variabila)

Obține valoarea unei opțiuni de configurare.

strâng ini restore (strâng nume variabila)

Restaurează valoarea unei opțiuni de configurare.

strâng mi set (strâng nume variabila, strâng valoare noua)

Stabilește valoarea unei opțiuni de configurare.

strâng php logo guid ()

Obține imaginea siglei PHP.

strâng php sapi name ()

Determină tipul de interfață dintre serverul Web și PHP.

strâng php uname ()

Returnează informații despre sistemul de operare sub care a fost construit PHP.

void phperedit (int indicator)

Afișează colectivul care a creat limbajul PHP.

Int phpinfo ([int entitate])

Afișează informații despre configurația și starea PHP.

strâng phpversion ()

Obține versiunea PHP curentă.

`void putenv (strâng parametru)`

Stabilește valoarea unei variabile de mediu.

`logic set magic quotes runtime (int configurare noua)`

Stabilește valoarea curentă a parametrului `magic quotes runtime`.

`void set time limit (int secunde)`

Stabilește limita maximă a timpului de execuție.

`strâng zend logo guid ()`

Obține imaginea siglei Zend.

`strâng zend version ()`

Obține numărul versiunii motorului Zend curent.

`</tabel>`

`<titlu>Funcții de execuție a programelor/titlu>`

`<tabel>`

Prototipul funcției

Descriere

`strâng escapeshellarg (strâng argument)`

Înserează într-un șir caracterele escape adecvate, în vederea utilizării șirului ca argument pentru interfața de tip shell.

`strâng escapeshellcând (strâng comanda)`

Convertește metacaracterele specifice interfeței shell.

414

`strâng exec (strâng comanda [, strâng tablou [, int`

var returnata]])

Execută un program extern.

void passthru (strâng comanda [, strâng tablou [, int
var returnata]])

Execută un program extern și afișează datele de ieșire în formă brută.

strâng system (strâng comanda [, int var returnata])

Execută un program extern și afișează datele de ieșire.

</tabel>

<titlu>Funcții POSIX</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

strâng posix ctermid ()

Obține numele căii terminalului de control asociat procesului curent.

strâng posix getewd ()

Returnează numele căii catalogului curent.

Int posix getegid ()

Returnează identificatorul de grup efectiv al procesului curent.

Int posix geteuid ()

Returnează identificatorul de utilizator efectiv al procesului curent.

Int posix getgid ()

Returnează identificatorul de grup real al procesului

curent.

array posix getgrgid (int gid)

Returnează informații despre grupul de procese specificat.

array posix getgrnam (strâng nume)

Returnează informații despre grupul de procese specificat.

array posix getgroups ()

Returnează setul de grupuri al procesului curent.

Int posix gettid (int pid)

Obține identificatorul SID al procesului specific

strâng posix getlogin ()

Returnează numele de deschidere a sesiunii de lucru al utilizatorului posesor al procesului curent.

Int posix getpgid (int pid)

Obține identificatorul grupului de procese din care face parte procesul specificat.

Int posix getpgrp ()

Returnează identificatorul de grup al procesului curent.

Int posix getppid ()

Returnează identificatorul de proces al procesului părinte.

array posix getpwnam (strâng nume utilizator)

Returnează informații despre utilizatorul specificat.

array posix getpwuid (int uid)

Returnează informații despre utilizatorul specificat.

array posix getrlimit ()

Returnează informații despre limitele resurselor sistemului.

Int posix getuid ()

Returnează identificatorul de utilizator real al procesului curent.

415

bool posix isatty (int fd)

Determină dacă un descriptor de fișier este asociat unui terminal interactiv.

bool posix mkfifo (strâng nume cale, int mod)

Creează un fișier FIFO special, în speță un canal cu nume.

bool posix setgid (int gid)

Stabilește identificatorul GID efectiv al procesului curent.

În posix setpgid (int pid, int pgid)

Stabilește identificatorul grupului de procese din care face parte procesul respectiv.

Int posix setsid ()

Transformă procesul curent într-un proces lider de sesiune.

bool posix setuid (int uid)

Stabilește identificatorul UID efectiv al procesului

curent.

array posix times ()

Obține informațiile privind utilizarea CPU de către procesul curent.

strâng posix tty name (int fd)

Determină numele dispozitivului terminal.

array posix uname ()

Obține numele sistemului.

</tabel>

<titlu>Funcții POSIX pentru manipularea expresiilor regulate extinse</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

Intereg (strâng model, strâng șir [, array regs])

Determină dacă un șir corespunde unei expresii regulate specificate.

strâng ereg replace (strâng model, strâng înlocuitor, strâng șir)

Înlocuiește un subșir care corespunde unei expresii regulate.

Integri (strâng model, strâng șir [, array regs])

Determină dacă un șir corespunde unei expresii regulate specificate (funcția este insensibilă la diferența dintre majuscule și minuscule).

strâng eregi replace (strâng model, strâng înlocuitor, strâng șir)

Înlocuiește un subșir care corespunde unei expresii regulate (funcția este insensibilă la diferența dintre majuscule și minuscule).

`array split (strâng model, strâng șir [, int limita])`

Folosește o expresie regulata pentru a diviza un șir într-un tablou.

`array spliti (strâng model, strâng șir [, int limita])`

Folosește o expresie regulată pentru a diviza un șir într-un tablou (funcția este insensibilă la diferența dintre majuscule și minuscule).

`strâng sql regcase (strâng șir)`

Returnează un model insensibil la diferența între majuscule și minuscule, bazat pe o expresie regulată specificată.

`</tabel>`

416

`<titlu>Funcții de manipulare a sesiunilor</titlu>`

`<tabel>`

Prototipul funcției

Descriere

`strâng session cache limiter ([strâng limitator cache])`

Obține sau stabilește opțiunea curentă de limitare a memoriei cache.

`bool session decode (strâng date)`

Decodifică datele aferente sesiunii.

`bool session destroy ()`

Distruge datele înregistrate pentru o sesiune.

strâng session encode ()
Codifică datele sesiunii curente.

array session get cookie params ()
Obține parametrii variabilelor cookie ale sesiunii.

strâng session id ([strâng id])
Obține sau stabilește identificatorul sesiunii curente.

bool session is registered (strâng nume)
Determină dacă o anumită variabilă este înregistrată într-o sesiune.

strâng session module name ([strâng modul])
Obține sau stabilește modulul sesiunii curente.

strâng session name ([strâng nume])
Obține sau stabilește numele sesiunii curente.

bool session register (mixed nume [, mixed...])
Înregistrează una sau mai multe variabile în cadrul sesiunii curente.

strâng session save path ([strâng cale])
Obține sau stabilește calea de salvare a sesiunii curente.

void session set cookie params (int durata de viața [, strâng cale [, strâng domeniu]])
Stabilește parametrii variabilelor cookie ale sesiunii.

void session set save handler (strâng deschide, strâng închide, strâng citește, strâng scrie, strâng distruge, strâng ge)

Stabilește funcțiile de stocare la nivel de utilizator ale sesiunii.

bool session start ()
Inițializează datele sesiunii.

bool session unregister (strâng nume)
Anulează înregistrarea unei variabile în sesiunea curentă.

void session unset ()
Eliberează memoria alocată tuturor variabilelor sesiunii.
</tabel>

<titlu>Funcții cu șirurie/titlu>
Prototipul funcției
Descriere

strâng addslashes (strâng șir, strâng lista caractere)
Delimitează un șir folosind caractere slash, în conformitate cu o listă specificată de caractere ce vor fi utilizate drept ghilimele.

strâng addslashes (strâng șir)
Încadrează un șir între caractere slash.

strâng binhex (strâng șir)
Convertește datele binare în hexazecimal.

strâng chop (strâng șir)
Elimină spațiile albe de final.

strâng chr (int ascii)
Returnează un caracter cu o valoare ASCII

specificată.

417

`strâng chunk split (strâng şir [, int lungime bucata [, strâng sfârşit]])`

Divizează un şir în subşiruri.

`strâng convert cyr strâng (strâng şir, strâng din, strâng în)`

Converteşte un set de caractere chirilice într-un alt set de caractere chirilice.

`mixed count chars (strâng şir [, int mod])`

Returnează informaţii despre caracterele folosite într-un şir.

`Int crc32 (strâng şir)`

Calculează valoarea polinomului CRC32 al unui şir.

`strâng crypt (strâng şir [, strâng sare])`

Criptează un şir folosind algoritmul DES.

`echo (strâng argument1, strâng [argumenin]...)`

Afişează unul sau mai multe şiruri.

`array explode (strâng separator, strâng şir [, int limita])`

Divizează un şir în subşiruri, folosind un şir separator specificat.

`strâng get html translation table (int tabel [int stil citare])`

Returnează tabelul de conversie folosit de funcţiile `htmlspecialchars ()` şi `htmlspecialcharses ()`.

`array get meta tags (strâng nume fișier [int use include path])`

Extrage toate atributele conținutului etichetelor meta dintr-un fișier și returnează un tablou care conține aceste atribute.

`strâng hebreu (strâng text iudaic [, int max caractere pe linie])`

Convertește un text logic scris cu caractere iudaice în text vizual.

`strâng hebreu (strâng text iudaic [, int max caractere pe linie])`

Convertește un text logic scris cu caractere iudaice în text vizual, folosind conversia caracterului linie nouă.

`strâng htmlentities (strâng șir [, int stil citare])`

Convertește toate caracterele posibile în entități HTML.

`strâng htmlspecialchars (strâng șir [, int stil citare])`

Convertește toate caracterele speciale în entități HTML.

`strâng implode (strâng clei, array piese)`

Unește elementele unui tablou cu un șir.

`strâng join (strâng clei, array piese)`

Unește elementele unui tablou cu un șir.

`Int levenshtein (strâng sir1, strâng sir2)`

Calculează distanța Levenshtein între două șiruri.

`Int levenshtein (strâng sir1, strâng sir2, int cost ins,`

`int cost rep, int cost rep, int cost del)`

Calculează distanța Levenshtein între două șiruri.

`Int levenshtein (strâng sir1, strâng sir2, function cost)`

Calculează distanța Levenshtein între două șiruri.

`array localeconv ()`

Obține informațiile de formatare numerică pentru locala curentă.

`strâng ltrim (strâng șir)`

Elimină spațiile albe de la începutul unui șir.

`strâng md5 (strâng șir)`

Calculează valoarea hash MD5 a unui șir.

`strâng metaphone (strâng șir)`

Calculează valoarea metafonică a unui șir.

`strâng n12 br (strâng șir)`

Înserează salturi de linie HTML anterior tuturor caracterelor linie nouă dintr-un șir.

418

`Int ord (strâng șir)`

Returnează valoarea ASCII a unui caracter.

`void parse str (strâng șir [, array tablou])`

Defalcă un șir în variabile.

`print (strâng argument)`

Afișează un șir.

Int printf (strâng format [, mixed argumente...])

Afișează un șir formatat.

strâng quoted printable decode (strâng șir)

Convertește un șir care poate fi afișat cu ghilimele într-un șir pe 8 biți.

strâng quotemeta (strâng șir)

Convertește caracterele meta din cadrul unui șir.

strâng rtrim (strâng șir)

Elimină spațiile albe de final din cadrul unui șir.

mixed sscanf (strâng șir, strâng format [, strâng var1...])

Analizează datele de intrare dintr-un șir, în conformitate cu formatul specificat.

strâng setlocale (mixed categorie, strâng locale)

Stabilește informațiile despre locale.

Int similar text (strâng primul, strâng al doilea, [, double procent])

Calculează gradul de asemănare între două șiruri.

strâng soundex (strâng șir)

Calculează valoarea Soundex a unui șir.

strâng sprintf (strâng format [, mixed argumente...])

Returnează un șir formatat.

Int stmcascmp (strâng sir1, strâng sir2, int n)

Compară primele **n** caractere a doua șiruri (funcția este insensibilă la diferența dintre majuscule și minuscule).

`Int streasecmp` (strâng sir1, strâng sir2)

Compară două șiruri (funcția este insensibila diferența dintre majuscule și minuscule).

`strâng strehr` (strâng car cu fan, strâng ac)

Găsește prima apariție a unui caracter specificat în cadrul unui șir.

`Int stremp` (strâng sir1, strâng sir2)

Compară două șiruri.

`Int streoll` (strâng sir1, strâng sir2)

Compară două șiruri, bazându-se pe informațiile locale curente.

`strâng strespn` (strâng sir1, strâng sir2)

Determină lungimea subșirului inițial care nu corespunde unui șir specificat.

`strâng strip tags` (strâng șir [, strâng eticnete permise])

Elimină etichetele HTML și PHP dintr-un șir:

`strâng stripeslashes` (strâng șir)

Elimină caracterele slash dintr-un șir cu formatul returnat de funcția `addslashes` ().

`strâng stripslashes` (strâng șir)

Elimină caracterele slash dintr-un șir cu formatul returnat de funcția `addslashes` ().

`strâng scristr` (strâng car cu fan, strâng ac)

Găsește prima apariție a unui subșir specificat în cadrul unui șir (funcția este insensibilă la diferența dintre

majuscule să minuscule).

Int strien (strâng șir)
Obține lungimea unui șir.

419

Int strnatemp (strâng sir1, strâng sir2)
Compară două șiruri folosind un argument de
ordonare naturală.

Int strnatcasecmp (strâng sir1, strâng sir2)
Compară două șiruri folosind un argument de
ordonare naturală (funcția este insensibilă la diferența
dintre majuscule și minuscule).

Int stncmp (strâng sirl, strâng sir2, int n)
Compară primele n caractere a doua șiruri.

strâng str pad (strâng intrare, int lungime
completare, [, strâng șir completare [, int tip completare]])
Completează un șir până la o lungime specificată.

Int strpos (strâng car cu fan, strâng ac [, int offset])
Găsește prima apariție a unui subșir specificat în
cadrul unui șir.

strâng strrchr (strâng car cu fan, strâng ac)
Găsește ultima apariție a unui caracter din cadrul
unui șir.

strâng str repeat (strâng intrare, int multiplicator)
Returnează un șir care conține mai multe repetiții ale
unui șir specificat.

`strâng strrev` (strâng șir)
Inversează ordinea unui șir.

`Int strrpos` (strâng car cu fan, strâng ac)
Găsește ultima apariție a unui caracter specificat în cadrul unui șir.

`Int strspn` (strâng sir1, strâng sir2)
Găsește lungimea subșirului inițial care corespunde unui șir dat.

`strâng strstr` (strâng car cu fan, strâng ac)
Găsește prima apariție a unui subșir.

`strâng striok` (strâng argument1, strâng argument2)
Defalcă un șir în argumente.

`strâng striolower` (strâng șir)
Convertește un șir la caractere minuscule.

`strâng strioupper` (strâng șir)
Convertește un șir la caractere majuscule.

`mixed str replace` (mixed cauta, mixed înlocuire, mixed subiect)

Înlocuiește toate aparițiile unui șir de căutare specificat cu un șir de înlocuire de asemenea specificat.

`strâng strir` (strâng șir, strâng din, strâng în)
Convertește caracterele specificate.

`strâng substr` (strâng șir, int început [, int lungime])
Returnează un subșir, specificat prin poziție.

`Int substr count` (strâng car cu fan, strâng ac)

Numără aparițiile unui subșir.

strâng substr replace (strâng șir, strâng înlocuire, int început [, int lungime])

Înlocuiește un subșir în funcție de poziție.

strâng trim (strâng șir)

Elimină caracterele de tip spațiu alb de la începutul, respectiv sfârșitul unui șir.

strâng ucfirst (strâng șir)

Convertește primul caracter al unui șir în majuscule.

strâng ucwords (strâng șir)

Convertește primul caracter al fiecărui cuvânt din cadrul unui șir la majuscule.

strâng wordwrap (strâng șir [, int lățime [, strâng break [, int taie]])

Înfășoară un șir pornind de la o lungime specificată, folosind un caracter specificat.

</tabel>

420

<titlu>Funcții URL</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

strâng base64 decode (strâng date codificate)

Decodifică date MIME BASE64.

strâng base64 encode (strâng date)

Codifică date folosind MIME BASE64.

array parse url (strâng url)

Analizează o adresă URL și returnează componentele sale.

strâng rawurl decode (strâng șir)

Decodifică un șir codificat URL.

strâng rawurl encode (strâng șir)

Codifică o adresă URL folosind metoda descrisă în documentul RFC 1738.

strâng url decode (strâng șir)

Decodifică un șir codificat URL.

strâng url encode (strâng șir)

Codifică un șir prin metoda URL

</tabel>

<titlu>Funcții cu variabilee</titlu>

<tabel>

Prototipul funcției

Descriere

double doubleval (mixed var)

Determină dacă valoarea unei variabile este stabilită.

bool empty (mixed var)

Obține tipul unei variabile.

strâng gettype (mixed var)

Returnează un tablou care conține numele tuturor variabilelor definite.

array get defined vars ()

Returnează un șir care reprezintă tipul resursei unei variabile care reprezintă o resursă.

strâng get resource type (resource variabila)

Obține o valoare întreagă care corespunde valorii unei variabile.

Int într-al (mixed var [, int base])

Determină dacă o variabilă este un tablou.

bool is array (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip boolean.

bool is bool (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip dublu.

bool is double (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip float.

bool is float (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip întreg.

bool isint (mixed variabila)

Obține o valoare de tip dublu corespunzătoare valorii unei variabile.

bool is integer (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip întreg.

bool is long (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip long.

bool is null (mixed variabila)

Determină dacă valoarea unei variabile este nuli.

`bool is numeric` (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este un număr sau un șir numeric.

`bool is object` (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip obiect.

`bool is real` (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip real.

`bool is resource` (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este o resursă.

`bool is scalar` (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip scalar.

421

`bool is strâng` (mixed variabila)

Determină dacă o variabilă este de tip șir.

`Int isset` (mixed variabila)

Determină dacă a fost stabilită valoarea unei variabile.

`void print r` (mixed expresie)

Afișează informații despre o variabilă, inteligibile pentru operatorul uman.

`strâng serialize` (mixed valoare)

Generează o reprezentare a unei valori care poate fi stocată.

`bool settype` (mixed var, strâng tip)

Stabilește tipul unei variabile.

strâng strval (mixed var)

Obține o valoare șir care corespunde valorii unei variabile.

mixed unserialize (strâng șir)

Creează o valoare PHP pornind de la o reprezentare stocată.

void unset (mixed var [, mixed var [...]])

Anulează alocarea unei valori pentru o variabilă.

void var_dump (mixed expresie)

Afișează informații despre o variabilă.

</tabel>

423

<titlu>Indexe</titlu>

<titlu>SIMBOLURI</titlu>

\$ (simbolul dolarului)

formarea numelor de variabilă PHP, 28

secvența escape PHP, 27 - 28

sesizarea diferenței între constante și variabile, 71

\$\$ (o pereche de simboluri ale dolarului), 73

% (simbolul procentului)

utilizarea ca operator modulo, 34

utilizarea ca procent, în loc de directivă, 144

utilizarea pentru directive, 142

& (caracter ampersand), 114

(caracter ampersand dublu), 88

* (asterisc)

ca operator de multiplicare, 33

ca valoare de repetiție, 153

*/ (asterisc, caracter slash orientat înainte), 18

< (operator relațional), 86

() (paranteze), 64

{} (paranteze acolade)

Identificarea variabilelor de șablon, 320

specificarea repetițiilor pentru expresiile regulate,

153

<<(operator de decrementare), 34, 34

", utilizare cu etichetele HTML, 17

<?, utilizare cu semnul egal, 64

+ (operator de adunare), 33, 153

++ (operator de incrementare), 34, 34

+=, atribuire rapidă a operatorului **+**, 76

((virgulă)

Instrucțiuni echo care folosesc, 64

specificarea argumentelor, 394

— (operator de scădere), 33

((punct), operator de concatenare aliasuri pentru
cataloage, 178

trecere în revistă, 34

unirea a doua expresii șir, 62

...(puncte de suspensie)
prototipuri de funcții, 394

(caracter slash orientat înainte)
accesul la scripturile PHP via URL, 20
componentele căilor indicate prin, 365
scrierea instrucțiunilor PHP, 17
simbolizarea catalogului rădăcină, 177, 365

(operator de împărțire), 33

* (caracter slash orientat înainte, asterisc), 18

(două caractere slash orientate înainte), 17

xnn (număr în hexazecimal), 140

XXX (număr în octal), 140

(punct și virgulă), 29, 62

= (semnul egal)
abreviere pentru echo, 64
comparație între instrucțiunile de atribuire și
ecuațiile matematice, 30
Instrucțiuni de atribuire, 29
= „asocierea cheilor cu valori, 123

? (semnul întrebării), 153

?: (operator ternar sau semnul întrebării-două
puncte), 94

(simbolul „at”)

eliminarea mesajelor de eroare, 105, 335
prefixarea apelurilor de funcții, 219

[ ] (paranteze drepte) asociere cu tablouri, 62
Indicarea variabilelor tablou, 123

(caracter slash orientat înapoi)
emiterea de comenzi UNIX lungi, 370
scrierea la ieșire a numelor variabilelor, 64
separarea componentelor unei căi, 177

„(escape ghilimele duble), 27 - 28

n (escape salt la linie nouă), 27 - 28

r (escape retur de car), 27 - 28

t (escape caracter de tabulare pe orizontală), 27 - 28

424

(pereche de caractere escape slash orientate înapoi)
secvență escape în PHP, 27 - 28
separarea componentelor unei căi, 177

(caracter accent circumflex), inversarea semnificației
expresiilor cu, 153

— (caracter de subliniere), 28

(bară verticală), 394

(bare verticale duble)
operatorul SĂU, 187
precedența redusă a, 88

<titlu>A</titlu>
ACCEPT, atribut, 49
acces. vezi și privilegii la coloane specificate dintr-o
bază de date My SQL, 251
obținerea accesului exclusiv la fișier, 195
privilegii în baza de date My SQL, 250

accesul la date de la variabile de mediu, 67
de la variabile de mediu, 67
de la variabile de mediu, proiect, vizualizare, 69
de la variabile de mediu, test de evaluare, întrebări,
70
de la variabile de mediu, test de evaluare,
răspunsuri, 347
via formulare HTML, 61
via formulare HTML, agenda cu adrese de e-mail, 65
via formulare HTML, expedierea datelor de ieșire
către browser, 62
via formulare HTML, șiruri care înglobează valorile
variabilelor, 64
via formulare HTML, test de evaluare, întrebări, 70
via formulare HTML, test de evaluare, răspunsuri,
347
via formulare HTML, vedere de ansamblu, 61

addslashes (), funcție asigurarea datelor introduse de
utilizator, 391
conversia (escape) a șirurilor, 291
conversia (escape) a textelor HTML, 291

Administrering Apache (Arnold), 393
adrese URL
codificarea caracterelor speciale, 56
conversie în sens escape, 292

crearea structurii HTML, 40
depanare, 22
execuția scripturilor PHP prin intermediul, 21
expedierea datelor prin intermediul, 55
funcții pentru, 420

afișare conținutul fișierelor, 191
fișierul în totalitate, 188
variabile șablon, 322 - 323

agendă cu adrese, proiect de navigare în creare, 205
utilizarea bazei de date My SQL, 297

agregarea datelor dintr-o bază de date, 258

Allaire Home Site, program de asistență în editarea
textelor, 15

ALTER TABLE, comandă, 249

ampersand (&), 114

ampersand dublu (), 88

amputare, funcții pentru șiruri, 146

analiză, erori de 330

analiză, variabile șablon, 322 - 323

AND (ȘI), operatori, 88

antete de cerere, definiție, 161

antete de entitate, 161

antete de mesaj, 222

antete generale, definiție, 161

antete HTML, 161

antetul funcției, 108

anunțuri, mesaje de eroare, 330

Apache, configurare, 393

Apache, instalare pornirea serviciului, 358

sub Red Hat Linux 7.1, 356

sub Windows, 361

testare, 359

apelare, definiție, 105

argument domeniu, 165

425

argumente definirea funcțiilor și, 108

evitarea erorilor la rulare, 331

funcții definite de utilizator și, 109

modificarea valorilor și a referințelor, 115

trecere în revistă, 35, 105

argumente de tip expirare crearea variabilelor
cookie, 161

prestabilite, 110

specificare, 166

array (), funcție, 125

array search (), funcție, 133

AS, clauză, 259

ASCII, coduri definiție, 140

funcții utile pentru, 141

secvențe escape care folosesc, 140

tabel cu, 384

ASCII, fișiere, deschidere în Microsoft Windows, 187

asigurarea datelor, 237 – 238

asigurarea independenței datelor, 237

asistentă, aptitudini HTML, 43

assign (), metodă, 321

asterisc (*), 153

asterisc, caracter slash orientat înainte (* /), 18

atomice, valori, 244

atribuire, instrucțiuni asocierea valorilor la variabile,
29 – 30

atribuirea rapidă a operatorului de adunare (+ =), 76

compararea ecuațiilor matematice cu, 30

crearea tablourilor, 123

atribute obținerea atributelor fișierelor, 182

tabele și – ale bazelor de date, 249

391 autentificare. vezi și variabile cookie a utilizatorilor,
69 variabile de mediu pentru autentificarea clientului,

autentificarea clientului, 69

autorizarea utilizatorilor, 391

avertismente, mesaje de eroare, 330

<titlu>B</titlu>

baleierea datelor de ieșire formate, 154

bară verticală **()**, 394

bare verticale duble **()**, 88, 187

basename **()**, funcție, 203

BASH **(interfață shell Bourne-again)**, 369

bazat pe obiecte, sau orientat spre obiecte, 305

baze de date relaționale, implementare crearea
bazelor de date relaționale My SQL, 248

crearea bazelor de date relaționale My SQL,
modificarea tabelor, 249

crearea bazelor de date relaționale My SQL,
ștergerea tabelor, 249

baze de date relaționale, interogări SQL
agregare, 258

- expresii și funcții, 260
- grupare, 259
- modificarea datelor, 255
- proiect, crearea și întreținerea, 265
- sortare, 258, 260
- trecere în revistă, 252
- uniri, 263

- baze de date, securitate, 392

- baze de date. vezi SGBD (sistem de gestiune a bazelor de date); baze de date My SQL;
baze de date relaționale

- binare, fișiere, 187

- booleene, expresii, 86 vezi și expresii condiționale

- Bourne, interfață shell, 369

- break, instrucțiuni încheierea iterației, 128
- scriere, 93

- browsere construcția expresiilor șir, 64
- expedierea datelor de ieșire ta, 62
- Identificarea - lor client, 69

- buclă, variabile, 95 - 96

- bucle, instrucțiuni scrierea instrucțiunilor while, de while și for, 97
- terminarea, 128

butoane cu imagini creare, 53
proiect, crearea unei pagini HTML cu mai multe
formulare, 57

butoane radio, creare, 47

buton de expediere, butoane de tip creare, 41
crearea unei pagini cu mai multe formulare, 54
lucrul cu mai multe formulare, 43
proiect, crearea unei pagini HTML cu mai multe
formulare, 57
utilizarea unui buton imagine sau, 53

byreference (), funcție, 115

byvalue (), funcție, 115

<titlu>C</titlu>

calculatoare scrierea și execuția datelor, 78
scrierea și execuția unor - simple, 77

cale de includere, definiție, 187

cale, argumente browsere care impun, 166
specificarea accesului la variabilele cookie folosind,
164

caracter accent circumflex (), inversarea
semnificației expresiilor cu, 153

caracter de salt la linie nouă, secvență escape
pentru, 27 - 28

caracter de subliniere (), 28

caracter de tabulare pe orizontală, secvență escape pentru, 27 - 28

caracter slash orientat înainte (/)
accesul la scripturile PHP prin intermediul adreselor URL, 20

componentele căilor indicate de 365
scrierea instrucțiunilor PHP, 17
simbolizarea catalogului rădăcină, 177, 365

caracter slash orientat înainte, asterisc (/*), 18

caracter slash orientat înapoi (!)
emiterea de comenzi UNIX lungi, 370
scrierea la ieșire a numelor variabilelor, 64
separarea componentelor unei căi, 177

caracter, funcții de tip, 398

caractere de tip spațiu alb, amputare, 146

caractere slash orientate înapoi (\\)
secvență escape pentru backslash, 27 - 28
separarea componentelor unei căi, 177

case, scrierea instrucțiunilor -, 94

casetă text aglomerată, proiect, 50

casete cu text crearea de - personalizate, 45 - 46
trecere în revistă, 41

casete de validare, creare, 47

cât, operator, 34

cataloage, 202

citirea conținutului, 203

creare, 204

funcții pentru, 400

manipularea căilor, 202

ștergere, 204

test de evaluare, întrebări, 208

test de evaluare, răspunsuri, 351

vizualizarea și modificarea privilegiilor din, 203

cataloage ascunse, vizualizare, 179

cataloage curente de lucru definiție, 178

determinare, 178

modificare, 178, 201, 372

obținere, 201

simbol pentru, 367

cataloage de bază, 178, 367

cataloage părinte definiție, 365

cataloage, UNIX, 177

atribuirea permisiunilor, 367

copiere, 375 - 376

creare, 180, 375

determinarea și modificarea - lor curente de lucru,

178

modificarea numelui, 376

modificarea - lor curente de lucru, 372

privilegii, 180

ștergere, 180, 375 - 376

trecere în revistă, 177, 365

vizualizarea conținutului, 179, 373

catalog de bază, 366

427

căi manipulare, 202

trecere în revistă, 365

UNIX, 365

căi absolute definiție, 367

pentru cataloage, 177

pentru fișiere, 178

căi relative definiție, 178, 366

simboluri care exprimă, 367

căutare, funcții de – pentru subșiruri, 149

câmpuri ascunse, creare, 48

cd path, comandă, 179

chdir **()**, funcție, 201

CHECKED, atribut, 47

chei element, 31

externe, 236, 242

primare, 234, 242

chei externe identificare, 242

structura bazelor de date relaționale și, 236

chei primare compozite definiție, 234

tabele din baze de date care folosesc, 244

chgrp (), funcție, 185

chgrp, comandă, UNIX, 173

chmod (), funcție modificarea privilegiilor pentru
cataloage, 203

chmod, comandă, UNIX, 175

chown (), funcție, 185

chown, comandă, UNIX, 173

chr (n), funcție, 141

clasă de bază, 304

clase, 302

definire și instanțiere, 305

definirea constructorilor, 307

funcții pentru, 398

Instanțierea obiectelor, 306

moștenire, 309

moștenire, invocarea metodelor redefinite, 311

moștenire, redefinirea metodelor, 310

orientare spre obiecte, 302

orientare spre obiecte, bazat pe obiecte sau, 305

orientare spre obiecte, dezvoltarea PHP și, 308

orientare spre obiecte, moștenire și, 304

orientare spre obiecte, vedere de ansamblu, 302

proiect, lucru cu obiecte, 314

tablouri cu obiecte, 312

test de evaluare, întrebări, 317

test de evaluare, răspunsuri, 354

clase copil definiție, 304

Invocarea metodelor predefinite, 312

metode redefinite, 310

utilizarea tablourilor cu obiecte, 312

clase derivate, definiție, 304

clase părinte definiție, 304

Invocarea unei metode redefinite, 312

metode redefinite, 310

utilizarea tablourilor cu obiecte, 312

class. Fast Template.php, 321

closedir **()**, funcție, 203

coloane de tabel cu auto-incrementare determinarea
valorilor funcției last insert id **()**, 280

trecere în revistă, 275 - 276

coloane, vezi și seturi de rezultate identificare și
grupare, 241

specificarea accesului, 251

structura bazelor de date relaționale și, 234

utilizarea interogărilor SQL cu, 252

coloanele specificate, 251

COLS, atribut, 45 - 46

comanda de globalizare a numelor, 376

comentarii, 17

comenzi emiterea de - UNIX, 370
vizualizarea datelor de ieșire ale - lor, 374

comparație între funcții și -, 306
comparație între instrucțiunile de atribuire și
ecuațiile matematice, 30

428

concatenare, operator de (...)
aliasuri pentru cataloage, 178
trecere în revistă, 34
unirea a doua expresii șir, 62

conjunctie, operatori de 88

consemnare, 335

consemnarea în jurnal a datelor, 336
a mesajelor de eroare, 335
funcții pentru lucrul cu coduri ASCII, 400

constante, 71

constructori (metode constructor)
definiție, 304
trecere în revistă, 307

continue, instrucțiuni, 129

controale, vezi formulare HTML, controale conturi de
utilizator crearea conturilor nobody, 181
proprietate și permisiuni, 368
rădăcină sau super-utilizator, 176

trecere în revistă, 367
UNIX, 367

conversia (în sens escape) a textelor, 291

conversie automată de tip, 74

conversie de tip manuală, 75

conversie forțată, definiție, 75

conversii forțate de tip, 75

copierea fișierelor, 198

În sistemul de fișiere UNIX, 172
mesajelor de e-mail, 231

copy (), funcție, 198

corpul funcției definirea funcțiilor, 108
execuție, 109

count (), funcție, 127

cp, comanda, 172

CREATE TABLE, comanda, 248

curente, cataloage de lucru, vezi cataloage de lucru
curente

current (), funcție, 131

cutii poștale accesul la - POP, 224
deschidere, 213

Închidere, 216
obținerea de informații despre, 217

date consemnare, 336
pericole de securitate la adresa - lor, 389

date de ieșire formate baleiere, 154
creare, 143

date de ieșire, scripturi PHP
evitarea erorilor în logica de program, 332
expedierea spre browserul Web, 16 - 17, 62
funcții de control, 412

date, în baze de date relaționale asigurare, 237 - 238
furnizarea independenței, 237
modificări, 255
organizare cu, 237 - 238
partajare, 236

DDL (Data Definition Language), 248

de acces, 250
modelare E-R, 240
modelare E-R, gruparea coloanelor în entități, 241
modelare E-R, identificarea cheilor externe, 242
modelare E-R, identificarea cheilor primare, 242
modelare E-R, identificarea coloanelor, 24
modelare E-R, rafinare, 246
normalizare, 244
normalizare, dependență de cheile primare 245
normalizare, valori atomice, 244
proiectare, 240

dechex (n), 141

decoct (**n**), 141

define (**()**), funcție utilizare în constante, 71
utilizarea șabloanelor, 321

defined (**()**), funcție, 72

definire dinamică a tipurilor conversie automată, 74
conversie manuală, 75
definiție, 74

DELETE, comandă, 257

DELETE, interogări, 271

429

depanare, vezi și programe PHP, depanare adrese
URL, 22
scripturi PHP, 22 - 24

depășirea stivei, 110

deschiderea fișierelor, 185

deschiderea sesiunii de lucru deschiderea și
închiderea sesiunii de lucru, 369, 371 - 372
proiect, crearea unei pagini simple de deschidere a
sesiunii de lucru, 166

die (**()**), funcție, 187

directive (**(%)**), 142

dirname (), funcție, 202

discuri, utilizarea spațiului, 377

disjuncție, operatori de 88

divide et impera, tehnică, 338

diviziune, operator de (/), 33

DML (Data Manipulation Language)
modificarea datelor din baza de date, 255
utilizarea interogărilor SQL, 252

de while, instrucțiuni scriere, 97
utilizare, 98

domeniu de existență comparație între variabilele
locale și cele globale, 114

dosare definiție, 177, 365
manipularea mesajelor de e-mail, comutare, 215
manipularea mesajelor de e-mail, trecere în revistă,

229

DROP TABLE, comandă, 249

duble (numere duble)
conversie automată de tip, 74
trecere în revistă, 25

dump (), metodă, 313

dump headers (), funcție, 222

dump mailbox status (), funcție, 218

durata de viață, variabilă, 113

<titlu>E</titlu>

e-mail, 209

comenzi UNIX pentru citirea și expedierea, 372

pericol de securitate reprezentat de 390

recepționare, 213

recepționare, accesul la cutia poștală POP, 224

recepționare, antetele mesajului, 222

recepționare, comutarea între dosare, 215

recepționare, corpul mesajului, 221

recepționare, deschiderea cutiei poștale, 213

recepționare, informații despre cutia poștală, 217

recepționare, informații despre mesaj, 220

recepționare, închiderea cutiei poștale, 216

recepționare, lista mesajelor, 219

recepționare, lucrul cu identificatori de mesaj, 220

recepționare, marcarea mesajelor pentru ștergere,

223

test de evaluare, întrebări, 232

test de evaluare, răspunsuri, 352

e-mail, dosare de 229

afișarea - lor existente, 229

comutare, 215

copierea mesajelor în 231

creare, 230

funcții IMAP utile, 232

modificarea numelui, 230

mutarea mesajelor în 232

ștergere, 231

e-mail, proiecte crearea agendei cu adrese, 65

crearea unui program de navigare, 225
crearea unui script de trimitere a formularului, 210
validarea adreselor, 155

E-R, modelare, 240
gruparea coloanelor în entități, 241
Identificarea cheilor externe, 242
Identificarea cheilor primare, 242
Identificarea coloanelor, 241
rafinare, 246

ea ch **()**, funcție, 132

echo, instrucțiuni procedee de depanare a
variabilelor folosind, 339 - 340
proiect, agende cu adrese e-mail, 65

430

trecere în revistă, 17
trimiterea datelor de ieșire la browser, 62
utilizarea abrevierii < = pentru, 64

ecuații matematice, 30

editare, fișiere UNIX, 171, 375

editoare de texte, 14, 15

elemente, definiție, 31

else, instrucțiune, 92

elseif, instrucțiune, 92

ENCTYPE, atribut, 49

ENT COMPAT, 292

ENT NOQUOTES, 292

ENT QUOTES, 292

ereg (), funcție, 153 - 154, 155

erori de domeniu evitarea mesajelor de eroare, 333
mesaje de eroare la rulare ca, 331

erori fatale care determină încheierea execuției
scriptului, 334
mesaje de eroare la rulare, 330

error log (), funcție consemnarea datelor arbitrare,
336
consemnarea mesajelor de eroare, 336

error reporting (), funcție, 335, 342

etichete HTML, delimitarea între caracterele", 17

exit (), funcție, 109

experiența programatorului, 237 - 238

expresie de inițializare, 95 - 96

expresii condiționale, 86
metode de formare, 87
ordinea de precedență, 87
reguli de definire, 87

expresii. vezi și expresii condiționale accesul la
datele din bazele de date SQL, 260

definiție, 33

formarea de – logice, 254

Extensible Markup Language (XML), 295, 297

<titlu>F</titlu>

false, valori de tip

definire și utilizare, 86

scrierea instrucțiunilor if complexe, 91

Fast Print, metodă, 322 – 323

Fast Template, clasă dezvoltare, 319

obținerea mesajelor de eroare, 322

Fast Template, instantierea obiectelor ș, 320

felose (), funcție, 188

feof (), funcție, 190

fgetc (), funcție, 188

fgets (), funcție, 189

filegroup (), funcție, 182

fileowner (), funcție, 182

fileperms (), funcție, 203

filesize **()**, funcție, 188

fiind, comandă, 379

fișiere, 181

acces exclusiv la 195

blocare, 197

căi ale - lor, 367

citire, 188

citire, a unui - întreg linie cu linie, 190

citire, afișarea conținutului, 191

copiere, 198

definiție, 169

deschidere, 185

Închidere, 188

modificarea numelui, 199

navigare, 191

obținerea atributelor, 182

posesor, modificare, 185

privilegii, modificare, 184

privilegii, probleme de 181

proiecte, contor al accesului la o pagină Web, 194

proiecte, contor îmbunătățit al accesului la o pagină

Web, 197

proiecte, program de navigare în agenda cu adrese,
205

proprietate, probleme de 181

scriere, 193

ștergere, 199

test de evaluare, întrebări, 208

431

test de evaluare, răspunsuri, 351

utilizarea - lor incluse, 106

verificarea finalizării operațiilor cu fișiere, 187

fișiere ascunse, vizualizare, 179

fișiere atașate, poșta electronică, 211

fișiere, UNIX, 169

compararea textelor, 380

comprimate, 380

copiere, 172, 375 – 376

denumire, 169, 365

determinarea tipului de -, 380

editare, 171, 375

găsire, 379

modificarea numelui, 173, 376

permisiuni, 367, 378

privilegii, 174

proprietate, 173, 378

ștergere, 172, 375

tipuri, 173

transferul de - spre și dinspre gazde aflate la
distanță, 382

trecere în revistă, 169, 365

vizualizare, 171

vizualizarea conținutului unui catalog, 373

vizualizarea conținutului - lor și a datelor de ieșire
ale comenzilor, 374

flock (), funcție, 196

fopen (), funcție deschiderea fișierelor, 185

verificarea finalizării operațiilor cu fișiere, 187

foreach, instrucțiuni parcurgerea iterativă a
tablourilor non-secvențiale, 129

prelucrarea rezultatelor interogărilor SELECT, 279

FORM, etichetă crearea structurii HTML, 40
expedierea conținutului fișierului către servere, 48
Încorporarea controalelor, 41
lucrul cu mai multe formulare, 42

formate externe, 25

formate interne, 25 – 27

formulare de încărcare, creare, 200

formulare HTML, accesul la date, 61
construcția șirurilor, 64
expedierea de date de ieșire spre browser, 62
proiect, agende cu adrese de e-mail, 65
test de evaluare, întrebări, 70
test de evaluare, răspunsuri, 347
trecere în revistă, 61

formulare HTML, controale, 45
butoane radio, 47
casete cu parolă, 46
casete cu text personalizate, 45 – 46
casete de validare, 47
câmpuri ascunse, 48
expedierea conținutului fișierelor către servere, 49
Încorporare, 41
Îndrumări pentru proiectare, 38 – 39
proiect, casetă aglomerată, 50
selecții, 47
suprafețe cu text, 46

formulare HTML, creare, 38 – 60

- Încărcarea formularelor, 200
- Încorporarea controalelor, 41
- lucrul cu mai multe formulare, 42
- noțiuni elementare de proiectare, 38 - 39
- proiect, vizualizarea câmpurilor din formulare, 44
- reactualizarea cunoștințelor despre, 43
- structura HTML, 40
- test de evaluare, întrebări, 60
- test de evaluare, răspunsuri, 346

- formulare HTML, expediere, 52
- crearea butonului de reinițializare, 54
- crearea paginilor cu mai multe formulare, 54
- expedierea datelor prin intermediul adresei URL a scripturilor, 55
- pagină cu mai multe formulare, 57
- test de evaluare, întrebări, 60
- utilizarea unei imagini pentru expedierea datelor, 52

fpassthru (), funcție, 191

fread (), funcție, 188

432

fseek (), funcție, 192

FTP (File Transfer Protocol)

funcții, 403

Încărcarea scripturilor FTP prin intermediul, 19 - 21

ftp, comandă, 382

funcție de tratare a erorilor, 334

- funcții acceptate numai de My SQL, 262
- accesul la funcțiile de date SQL, 260
- compararea metodelor cu -le, 306
- definiție, 108
- definiție, apelarea - lor definite de utilizator, 109
- definiție, argumente prestabilite, 110
- definiție, terminarea execuției, 109
- definiție, trecere în revistă, 108
- definiție - recursive, 110
- diverse, 409
- executarea operațiilor comune, 35
- execuție, 105
- proiect, crearea formularului pentru persoane de contact, 116
- test de evaluare, întrebări, 121
- test de evaluare, răspunsuri, 349
- tipuri, 394
- traversarea tablourilor, 131
- URL, 420
- utilizarea fișierelor incluse, 106
- utilizarea referințelor, 115
- utilizarea variabilelor globale, 112
- utilizarea variabilelor locale și a celor statice, 113

- funcții ale sistemului de fișiere, 400

- funcții calendar, 397

- funcții criptografice, 392

- funcții de comparație, șiruri, 148

- funcții de date
  - My SQL, 262
  - PHP, 399

funcții de execuție a programelor, 413

funcții de extragere, 149

funcții de înlocuire, subșiruri, 151

funcții de verificare a ortografiei, 397

funcții definite de utilizator, apelare, 109

funcții matematice

My SQL, 261

PHP, 407

funcții pentru mesaje poștale, 407

funcții, PHP, 394

ale sistemului de fișiere, 400

calendar, 397

clasă/obiect, 398

dată și oră, 399

de control al ieșirii, 412

de execuție a programelor, 413

de manipulare a sesiunilor, 416

de tip caracter, 398

de tip tablou, 395

de variabilă, 420

expresii regulate extinse POSIX, 415

FTP, 403

HTTP, 404

IMAP, POP3 și NNTP, 404

matematice, 407

My SQL, 410

opțiuni și informații, 412

407 pentru manipularea cataloagelor, 400, pentru poștă,
pentru tratarea și consemnarea erorilor, 400
pentru verificarea ortografiei, 397
POSIX, 414
prototipuri, 394
șir, 416

fwrite (), funcție, 193

<titlu>G</titlu>

372 gazde comandă UNIX pentru verificarea - lor, 371 -
deschiderea sesiunii de lucru cu un sistem UNIX, 369
transferarea fișierelor spre și dinspre - aflate la
distanță, 382

gestiunea bazelor de date. vezi baze de date My SQL,
instrumente de gestiune a datelor

GET, metodă, 40

getewd (), funcție, 201

gettype (), funcție, 76

433

getlock (), funcție, 262

get obiect vars (), funcție, 218

ghilimele duble („...”)

delimitarea șirurilor între, 28, 141

secvență PHP escape pentru, 27 - 28

292 ghilimele magice alegerea opțiunilor pentru activare,
trecere în revistă, 289

GNU zip, metodă comenzi pentru, 380
lucrul cu fișiere tar, 381

GRANT, comandă, 250

grep, comandă, 379

GROUP BY, clauză gruparea bazei de date cu, 259
sortarea în funcție de valori calculate sau de valorile
din coloane, 259 - 260

grupuri accesul la datele din bazele de date SQL, 259
definirea proprietății asupra unui fișier, 173
tabelele din baze de date, 244

grupuri de informare, resurse PHP pentru, 362 - 363

grupuri de instrucțiuni definiție, 91
scriere, 95 - 96

grupuri de utilizatori definiție, 367
proprietate asupra unui fișier, 173
UNIX, 367

<titlu>H</titlu>

hackeri, 389

HAVING, clauză gruparea bazei de date, 259 - 260

sortarea pe valori calculate sau pe valori ale coloanelor, 259 – 260

hexdec (n), 141

hibe. vezi programe PHP, depanare

HTML: A Beginner's Guide (Willard), 43

htmlentities (), funcție, 292

htmlspecialchars (), 291

HTTP, funcții, 404

HTTP POST VARS [„data“], 62

HTTP USER AGENT, variabilă de mediu, 69

<titlu>I, K</titlu>

IDE (medii de dezvoltare integrată), 15

Identificatori de legătură, 271

Identificatori de mesaj, 220

If, instrucțiuni complexe, 91

proiect, testarea valorilor numerice, 89
simple, 89

IIS, instalare sub Windows NT, 361

IMAP, 214

IMAP (Interim Mail Access Protocol), 213
accesul la cutia poștală POP, 224
funcții, 232, 404
Închiderea cutiei poștale, 216
obținerea de informații despre cutia poștală, 217
obținerea de informații despre mesaj, 220

Imap close (), funcție, 216

Imap errors (), funcție, 215

Imap fetch overview (), funcție, 220

Imap headerinfo (), funcție, 222

Imap headers (), funcție, 219

Imap mailboxmsginfo (), funcție, 218

Imap num msg (), funcție, 217

216 Imap open (), funcție comutarea dosarelor cu mesaje,
deschiderea cutiilor poștale, 213

Imap reopen (), funcție, 216

Implementing Directory Services (Reed), 295

Index, definiție, 95 – 96

INSERT, comandă adăugarea mai multor rânduri
dintr-un tabel în baza de date, 257
modificarea datelor dintr-o bază de date, 255

INSERT, interogări, 271

Instalarea PHP, 356

versiuni sub UNIX și Linux, 359

Windows NT/2000 și 95/98, 360

434

Instalarea PHP, Red Hat Linux 7.1, 356

configurarea My SQL, 358

configurarea serverului Apache, 356

Instalarea IMAP, 357

Instalarea My SQL, 357

pornirea serverului Apache, 358

testarea instalării, 359

trecere în revistă, 357

Instantiere clase, 305

obiecte, 306

obiecte Fast Template, 320

Instrucțiuni condiționale, 85 – 104

for, instrucțiuni, 95 – 96

If, instrucțiuni complexe, 91

If, instrucțiuni simple, 89

Instrucțiunile switch, default și break, 93

Instrucțiunile while și de while, 97

proiect, validarea datelor introduse de utilizator, 99

test de evaluare, întrebări, 104

test de evaluare, răspunsuri, 348

valori adevărat/fals și, 86

Instrucțiuni if imbricate, 92

Instrucțiuni include instantierea obiectelor Fast

Template, 320

proiect, crearea formularului cu persoane de contact,
116

protecția numelor de utilizator și a parolelor, 393
trecere în revistă, 106

Instrucțiuni, 7 - 8. vezi instrucțiuni condiționale
instrumentarea programelor, definiție, 339 - 340

Instrumente facilități PHP, 296
scrierea programelor PHP, 14

Interim Mail Access Protocol. vezi IMAP (Interim
Mail Access Protocol)

Interogare, șiruri de 56

Interogări definiție, 271
structura unei baze de date relaționale și, 237

Invocarea unei metode redefinite, 311

Încapsulare definiție, 302
Încălcare, 308

Încărcarea scripturilor PHP, 19 - 21

Înmulțire, operator (*), 33

Întregi (numere întregi)
conversie automată de tip, 74
scrierea instrucțiunilor switch, 94
trecere în revistă, 25

key (), funcție, 132

<titlu>L</titlu>

LDAP (Lightweight Directory Access Protocol), 295

libmerypt, bibliotecă, 165

Lightweight Directory Access Protocol, vezi LDAP
(Lightweight Directory Access Protocol)

limbaje compilate, 329

limbaje cu tipuri bine definite, definiție, 331

limbaje cu tipuri slab definite, definiție, 331

linie, numere de 329

linii de program evitarea erorilor în logica de
program, 332

evitarea erorilor sintactice, 330

Înțelegerea hibelor de program, 328

procedeul de depanare divide et impera, 338

scrierea de - schelet, 14 - 15

Linux, vezi și Red Hat Linux 7.1

editoare de text pentru scrierea de scripturi PHP, 14

Instalarea ODBC, 294

Instalarea PHP, 359

Instalarea suportului LDAP, 295

Încărcarea scripturilor PHP prin intermediul -, 19 -

21

suport Postgresql pentru, 294

list (), funcție, 133

363   liste de corespondență, resurse PHP pentru, 362 -

list messages (), funcție, 220

PHP, 30   literale proiect, vizualizarea valorilor variabilelor

vedere de ansamblu, 28 - 30

435

locale, variabile, 113

locate, comandă, 379

logici, operatori formarea expresiilor condiționale
complexe, 87

formarea expresiilor logice, 254

precedență și, 88

tabel cu - din My SQL, 260 - 261

ls, comandă datele de ieșire ale, 171

definirea privilegiilor asupra unui fișier, 174

definirea proprietății asupra unui fișier, 173

privilegii speciale folosite cu, 177

vizualizarea conținutului unui catalog, 179, 373

lucrul cu obiecte, 314

lucrul cu obiectul Fast Template, 322

lucrul cu șabloane, 323

lungime a coloanelor din setul de rezultate, 281

manipularea – în șirului, 146
lungime, argumente de tip, 189

<titlu>Me/titlu>

mail (), funcție, 209

mail, comandă, 372

manual, pagini de 153 – 154, 377

master, tabele, 263

master-detaliu, relații de tip, 263

MAXLENGTH, atribut, 45 – 46

Mcrypt, funcții, 165

mecanisme de tratare a excepțiilor, 333

medii de dezvoltare integrată (IDE), 15

mesaj, antete de definiție, 209
obținere, 222

mesaj, corpul-ului expediere, 209
obținere, 221

masaje   marcarea   mesajelor   IMAP   în   vederea
ștergerii, 223

mutare, 232

obținerea de informații despre, 220
obținerea unei liste cu, 219

- mesaje de eroare, 333
- mesaje de eroare la rulare, 421 - 423. vazi și mesaje de rulare evitare, 333
- funcții pentru, 400

- metacaractere comandă UNIX pentru, 376
- neîncrederea în datele introduse de utilizator din motive de -, 391

- METHOD, atribut, 40, 50

- metode caracteristici ale - lor, 303
- Invocare, 311
- trecere în revistă, 310

- metode accesor, 307

- metode de obținere, 307

- metode redefinite

- Microsoft Windows comenzi pentru fișiere și cataloage, 169

- deschiderea fișierelor binare și a fișierelor ASCII, 187

- deschiderea sesiunii de lucru cu un sistem UNIX, 369

- editoare de texte pentru scripturi PHP, 14

- Instalarea PHP pe Windows 95/98, 359

- Instalarea PHP pe Windows NT/2000, 360

- Instalarea PWS sub, 361

- Încărcarea scripturilor PHP prin intermediul, 19 - 21

- separarea componentelor unei căi, 177

- suport ODBC pentru, 294

- utilizarea programului Notepad pentru a scrie scripturi PHP, 14

48 MIME (Multipurpose Internet Mail Extensions), tip,

mkdir (), funcție, 204

mkdir, comandă, UNIX, 180

mktime (), funcție specificarea momentului expirării
unei variabile cookie, 161

modelarea entitate-relație în bazele de date
relaționale, 241

modificarea privilegiilor pentru fișiere, 184

modulo, operator (%), 34

436

more, comandă vizualizarea conținutului fișierelor și
a datelor de ieșire ale comenzilor, 374 vizualizarea
fișierelor, 171

moștenire, 309

Invocarea unei metode redefinite, 311

redefinirea metodelor, 310

trecere în revistă, 304

utilizare, 309

motive logice pentru, 236

Multiple Internet Mail Extensions (MIME), tip, 48

MULTIPLE, atribut, 47

mutator, metode, 307

My SQL, accesul la bazele de date -, 269

comparație între Postgresql și, 239

conectare la servere, 270

crearea programului de navigare prin agenda cu adrese, 297

Închiderea conexiunii cu serverul, 273

selectarea bazelor de date, 271

test de evaluare, întrebări, 301

test de evaluare, răspunsuri, 353

trecere în revistă, 270

verificarea și suprimarea erorilor, 271 - 272

My SQL, baze de date configurare sub Red Hat Linux 7.1, 358

funcții, 410

Indicatoare, 282

Instalare sub Red Hat Linux 7.1, 357

tabele, 283

tipuri, 282

My SQL, crearea bazelor de date -, 309 - 314. vezi și seturi de rezultate acordarea accesului la coloanele specificate, 251

acordarea și revocarea privilegiilor de acces, 250

modificarea tabelelor, 249

principalele tipuri de date, 246

ștergerea tabelelor, 249

trecere în revistă, 248

My SQL, ghilimele în bazele de date, 289

conversia în sens escape a adreselor URL, 292

conversia în sens escape a textelor HTML, 291

conversia în sens escape și anularea conversiei, 291

ghilimele magice, 289, 292

My SQL, instrumente de gestiune a datelor din bazele de date, 293

Instrumente și facilități PHP, 296

LDAP, 295

ODBC, 294

Postgresql, 293

XML, 295, 297

My SQL, interogări SQL pentru bazele de date -, 271

coloane de tabel cu auto-incrementare, 275 - 276

Interogări care nu returnează rânduri de tabel, 271

mysql query (), funcție, 274

prelucrarea rezultatelor interogării SELECT, 277

My SQL, server conectare ta, 270

determinarea bazelor de date găzduite de 286

276 mysql affected rows (), funcție determinarea reușitei,

verificarea interogărilor, 271

MYSQL ASSOC, 279

mysql close (), funcție, 273

mysql connect (), funcție, 270, 287

mysql data seek (), 284

mysql dbname (), funcție, 287

mysql error (), funcție, 271 - 272

mysql fetch array (), funcție accesul nesecvențial la coloanele din setul de rezultate, 284
prelucrarea rezultatelor interogărilor SELECT, 279

mysql fetch field (), funcție, 283, 288

mysql fetch row (), funcție accesul nesecvențial la coloanele din setul de rezultate, 284
prelucrarea rezultatelor interogărilor SELECT, 278

437

mysql field flags (), funcție, 282

mysql field len (), funcție, 281

mysql field name (), funcție, 281

mysql field table (), 282

mysql field type (), funcție, 282

mysql insert id (), funcție determinarea unei valori viabile a funcției, 280
la returnarea unui rezultat incorect, 277
utilizarea coloanelor cu auto-incrementare, 276

mysql list des (), funcție, 286

mysql list fields (), funcție, 288

mysql list fields (), funcție, 288

mysql num fields (), funcție, 280

mysql num rows (), funcție, 287

mysql num rows (), funcție determinarea bazelor de
date găzduite de serverul My SQL, 285
prelucrarea rezultatelor interogărilor SELECT, 277
recepționarea mesajului de eșec, 287

mysql query (), funcție, 274, 277

mysql select db (), funcție, 271, 272

mysql tablename (), funcție, 286

<titlu>Ne/titlu>

n12 br (), funcție, 292

NAME, atribut crearea butoanelor radio, 47
crearea câmpurilor ascunse, 48
crearea selecțiilor, 47
crearea suprafețelor de text, 46
verificarea casetelor de validare, 47

natcaseresort (), funcție, 135

navigarea în fișiere proiect, program de navigare în
agenda cu adrese, 205
trecere în revistă, 191

Network File System (NFS), 21

Network Security: A Beginner's Guide (Maiwald),
393

next (), funcție, 131

NFS (Network File System), 21

NNTP, funcții, 404

nobody, conturi de tip, 181

normalizare, baze de date relaționale, 244

dependență de cheile primare, 245

valori atomice, 244

Notepad, scrierea scripturilor PHP cu, 14

NULL, valori, 109, 253

număr hexazecimal (\xnn), 140

number format (), funcție, 145

nume butoane radio și, 47

casele cu text și, 41, 45 - 46

coloane din setul de rezultate, 281

dosare IMAP, 216, 230

Instrucțiuni require și include, 107

241 limbajul SQL folosit cu bazele de date relaționale,

reguli pentru fișierul UNIX, 365

reguli pentru scripturi PHP, 15

selecții, 47

variabile, 28

nume complet determinate, 263

nume, argumente de tip, 161

numele gazdei, 270

numere baze diferite pentru, 140

crearea datelor de ieșire formatare pentru, 143
scriere, 25

— Le coloanelor din setul de rezultate, 280

numere cu virgulă mobilă definiție, 25

scrierea instrucțiunilor switch, 94

<titlu>O</titlu>

obiect, tablouri, 312

obiecte, 302

definirea funcțiilor constructor, 307

Instanțierea obiectelor, 306

moștenire, 310

moștenire, invocarea metodelor redefinite, 311

moștenire, redefinirea metodelor, 310

orientare spre obiecte, 302

orientare spre obiecte, bazat pe obiecte sau, 305

438

orientare spre obiecte, dezvoltarea PHP și, 308

orientare spre obiecte, moștenire și, 304

proiect, lucru cu obiecte, 314

tablouri, 312

tablouri cu obiecte, 312

test de evaluare, întrebări, 317

test de evaluare, răspunsuri, 354

obținerea listei mesajelor, 219

comutarea între dosare, 215

- deschiderea cutiei poștale, 213
- Instalarea sub Red Hat Linux 7.1, 357
- lucrul cu identificatori de mesaj, 220
- marcarea mesajelor pentru ștergere, 223
- obținerea antetelor mesajului, 222
- obținerea corpului mesajului, 221
- proiect, crearea unui program de navigare prin mesaje de e-mail, 225
- trecere în revistă, 213
- octal, cifre în 175
- octal, număr în (\XXX), 140
- octdec (n), 141
- octeți, 170
- Open Database Connectivity (ODBC), 294
- opendir (), funcție, 203
- open mailbox (), funcție, 215
- operanzi definiție, 33
- plasarea operatorilor de incrementare/ decrementare după, 34
- verificarea - lor pentru evitarea erorilor la rulare, 331
- operator de adunare (+)
- utilizare aritmetică, 33
- valoare abreviată pentru repetiție, 153
- operator de decrementare («), 34

operator de incrementare (++)
plasare după operand, 34
trecere în revistă, 34

operatori combinarea valorilor din expresii cu, 33
de comparație folosiți în SQL, 254
tabel cu - PHP, 387
tabel cu - SQL logici, 260 - 261

operatori de comparație, SQL, 254

operatori de unire, 34

operatori matematici, My SQL, 260 - 261

operație, argument, 176

OPTION, etichete, 47

OR (SAU), operator precedența redusă a, 88
verificarea finalizării operațiilor cu fișiere, 188

ord (c), coduri ASCII, 141

ORDER BY, clauză câmp de sortare din baza de date,
258
sortarea pe valori calculate sau pe valori din coloane,
259 - 260

ordinare, caractere, 142

<titlu>PQ</titlu>

pagini cu mai multe formulare creare, 54
expediere, 57

153

- paranteze **()**, 64
- paranteze acolade **({})**
  - Identificarea variabilelor de șablon, 320
  - specificarea repetițiilor pentru expresiile regulate,
- paranteze drepte **[]**
  - asociere cu tablouri, 62
  - Indicarea variabilelor tablou, 123
- parole comandă UNIX pentru modificarea, 371
- conectare la serverul My SQL, 270
- crearea de casete pentru, 46
- parse **()**, metodă, 322 - 323
- partajarea datelor, 236
- partiționare prin echivalență, 341
- pas, expresie, 95 - 96
- PASSWORD, atribut, 46
- pathinfo **()**, funcție, 203
- pereche de caractere slash orientate înainte **(//)**, 17
- permisiuni, UNIX
  - atribuire, 368
  - trecere în revistă, 368
  - vizualizarea informațiilor despre fișiere, 170

persoane de contact, proiect de formular, 116

PHP, crearea programelor -, 13 - 24

date de ieșire pentru browserul Web, 16 - 17

depanare, 22 - 24

documentare, 17

proiect, 22

proiect, validarea datelor din formular, 99

scriere, 14 - 15

test de evaluare, întrebări, 24

test de evaluare, răspunsuri, 345

PHP, depanarea programelor -, 417 - 438. vezi și
mesaje de eroare date de ieșire incorecte sau care lipsesc,
332

erori de sintaxă, 329

Înțelegerea hibelor, 328

mesaje de eroare la rulare, 330

practici, 337

practici, înțelegere, 339 - 340

practici, remediere, 339 - 340

practici, reproducerea simptomelor, 337

practici, stabilirea cu precizie a hibeii, 338

practici, testarea programelor, 341

practici, trecere în revistă, 337

proiect, mesaje de eroare PHP, 342

test de evaluare, întrebări, 344

test de evaluare, răspunsuri, 355

trecere în revistă, 327

PHP, elemente constructive, 25 - 37

funcții, 35

literale și variabile, 28 - 30

- numere, 25
- operatori, 33
- proiect, calcul în PHP, 36
- proiect, literale și variabile, 30
- scalari și tablouri, 31 - 32
- șiruri, 27 - 28
- test de evaluare, întrebări, 37
- test de evaluare, răspunsuri, 346

- PHP, execuția programelor -, 19 - 24
- Încărcare, 19 - 21
- proiect, 22
- trecere în revistă, 21

PHP, instalare, vezi instalare PHP

- PHP, resurse, 362
- grupuri de informare, 362 - 363
- liste de corespondență, 362 - 363
- situri Web, 362

- phpinfo (), funcție testarea instalării PHP, 359
- vizualizarea variabilelor de mediu PHP, 67

- pl (), funcție, 72

- Pico, editor comenzi pentru, 172
- editarea fișierelor UNIX, 375, 171

- pine, program client de e-mail, 372

- POP, cutii poștale, 224

- POP3, funcții, 404

porturi, 271

POSIX

funcții, 414

funcții pentru expresii regulate extinse, 415

Înțelegerea expresiilor regulate, 153 - 154

POST, valoare, 40

Postgresql trecere în revistă, 293

utilizare pentru baze de date, 239

precedență operatori PHP, 88

trecere în revistă, 34

precizie, specificatori de 143

prefixarea apelurilor de funcții, 219

eliminarea mesajelor de eroare, 105, 335

prev (), funcție, 131

primare, chei identificare, 242

normalizarea unei baze de date, 245

142 printf (), funcție crearea datelor de ieșire formate,

Insertia de simboluri ale procentului, 144

print body by id (), funcție, 222

print body by num (), funcție, 222

print error stack (), funcție deschiderea cutiilor
poștale, 215

Închiderea cutiilor poștale, 216

print headers () funcție, 222

print mailbox status (), funcție, 218

print overview (), funcție, 221

print r (), funcție, 218, 222

440

privilegii bază de date My SQL, acordarea accesului
la coloanele specificate, 251

bază de date My SQL, acordarea și revocarea
accesului, 250

catalog, acces la 180

catalog, UNIX, 180

catalog, vizualizare și modificare, 203

fișier, modificare, 184

fișier, probleme legate de 181

fișier, trecere în revistă, 174

privilegii, argument, 176

programatori baze de date relaționale, 237 - 238

Întreținerea programelor, 305

mesaje de eroare destinate - lor, 331

remediarea hibelor, 339 - 340

testarea programelor, 340

328 programe corecte din punct de vedere funcțional,

programe de analiză, definiție, 295

programe driver

SGBD, 236

tehnica de depanare divide et impera, 339

proiect de calcul, script pentru calculul ariei unui cerc, 36

proiect de generare a știrilor de senzație, 78

proiect de numărare a deschiderilor unei pagini
crearea fișierelor și a cataloagelor, 194
crearea unui - îmbunătățit, 197

proiect, mesaje de eroare PHP, 342

proiecte agendă cu adrese de e-mail, 65

bază de date My SQL, 265

calculator simplu, 77

calculator, date, 78

calcule în PHP, 36

casetă HTML aglomerată, 50

contor al numărului de deschideri al unei pagini, 194

contor îmbunătățit al numărului de deschideri al unei pagini, 197

demonstrarea instrucțiunilor condiționale, 99

formulare pentru persoane de contact, 116, 136

generator de știri de senzație, 78

mesaje de eroare PHP, 342

pagină de deschidere a sesiunii de lucru, 166

primul script PHP, 22

program de navigare în agenda cu adrese, 205, 297

program de navigare prin mesajele de e-mail, 225

program de stabilire a echivalențelor cu expresii regulate, 155

script de expediere a formularului, 210
vizualizarea câmpurilor dintr-un formular, 44
vizualizarea valorilor variabilelor PHP, 30
vizualizarea variabilelor de mediu, 69

proprietate asupra fișierelor, 181, 185
fișiere și cataloage UNIX, 368
fișiere UNIX, 173

proprietate de grup, 368

proprietăți, 303

punct și virgulă **()**, 29, 62

puncte de suspensie **(...)**
prototipuri de funcții, 394

punct zecimal, argument, 145

pwd, comandă, 372

PWS, instalare sub Windows, 361

quotemeta **()**, funcție, 291

<titlu>R</titlu>

r, privilegiu privilegi de catalog, 180
privilegiu de fișier, 175

racorduri crearea formularului pentru persoane de
contact, 120

tehnica divide et impera pentru remedierea hibelor,
339

rafinare, modele E-R, 246

rawurlencode (), funcție, 292

rădăcină, catalog alias pentru, 178
definiție, 365

441

rădăcină, conturi definiție, 176
modificarea proprietății, 185

rânduri adăugarea mai multor – dintr-un tabel la o
bază de date, 257
structura unei baze de date relaționale și, 234
utilizarea interogărilor SQL, 253

readdir (), funcție, 203

readfile (), funcție, 191

recursive, funcții, 110

Red Hat Linux 7.1, 357
configurarea My SQL, 358
Instalarea Apache, 356
Instalarea IMAP, 357
Instalarea My SQL, 357
Instalarea PHP, 357
Instalarea suportului pentru LDAP, 295
pornirea serviciului Apache, 358
suportul Postgresql al sistemului –, 294
suportul XML al sistemului –, 297
testarea instalării, 359

redefinite, invocare, 311

redefinite, trecere în revistă, 310

referințe, 115

referințe indirecte, 73

refuzul execuției serviciului, 390

regresie, teste prin, 340

regulate, expresii caractere echivalente, 152

formare, 152

formarea expresiilor logice cu, 254

proiect, program de stabilire a echivalențelor cu
expresii regulate, 155 specificarea repetițiilor, 153

reinițializare, crearea butoanelor de –, 54

relaționale, baze de date, 234

decizia privind utilizarea, 239

eficiență în prelucrarea datelor, 238

Interogare ad-hoc, 237

organizarea datelor, 237 – 238

selectarea tipului de 239

test de evaluare, întrebări, 268

test de evaluare, răspunsuri, 353

relaționali, operatori formarea expresiilor
condiționale, 86
tabel cu, 86

release lock **()**, funcție, 262

REMOTE ADDR, variabilă de mediu, 69

204 rename (), funcție modificarea numelui cataloagelor,
modificarea numelui fișierelor, 199

repetiție, expresii regulate, 153

require, instrucțiuni acces la programe scrise
anterior, 106
protecția numelor de utilizator și a parolelor, 393

require orice, instrucțiuni, 108

resource, tipuri, 394

resurse, PHP, 362
grupuri de informare, 362 – 363
liste de corespondență, 362 – 363
securitatea rețelelor, 393
situri Web, 362

retur de car, secvență escape pentru, 27 – 28
return, instrucțiuni definirea funcțiilor, 109
Încheierea execuției funcțiilor, 109

REVOKE, comandă, 250

rewind (), funcție, 191

rmrf path, comandă, 180

rând ir (), funcție, 204

rând ir, comandă, UNIX, 180

ROWS, attribute, 45 - 46

row number, 284

rwX, secvență, 175

<titlu>Se/titlu>

scalare, valori, 71

conversie automată de tip, 74

conversie manuală de tip, 75

definirea și utilizarea constantelor, 71

proiect, calculator de date calendaristice, 78

proiect, calculator simplu, 77

proiect, generator de știri de senzație, 78

test de evaluare, întrebări, 83

test de evaluare, răspunsuri, 348

trecere în revistă, 31 - 32

utilizarea variabilelor dinamice, 72

442

sep, program, 21

script de trimitere a datelor într-un formular, creare,
210

scripturi date de ieșire, evitarea erorilor în logica
programului, 332

date de ieșke, expedierea spre un browser Web, 16 -
17, 62

date de ieșire, funcții de control, 412

depanare, 355
editoare de text pentru scrierea, 14
expedierea datelor prin intermediul adresei URL a
elor, 55
limbaje pentru, 329
proiecte, primul script PHP, 22
proiecte, script de expediere a formularului, 210
reguli de denumire, 15
utilizarea FTP pentru încărcare, 19 - 21
„Script kiddies”, 389

secure shell service (SSH)
deschiderea sesiunii de lucru cu un sistem UNIX, 369
Încărcarea scripturilor PHP, 21

securitate, 389
contramăsuri, 391
date în baze de date relaționale, 237 - 238
pericole și riscuri, 389

secvență de colaționare, definiție, 134

28 secvențe escape conversia ghilimelelor duble (""), 27 -
crearea șirurilor, 139
scrierea și execuția, 78
tabel cu - folosite în PHP, 139, 383

secvențiale, tablouri căutare prin, 127
parcurgerea prin iterație a, 127

SELECT, etichetă, 47

SELECT, interogări determinarea structurii, 285
prelucrarea rezultatelor, 277

252 rapoarte referitoare la coloanele din bazele de date,

selecții, creare, 47

semnul egal (=)

abreviere pentru echo, 64

asocierea cheilor cu valorile (= >), 123

Instrucțiuni de atribuire, 29

semnul întrebării (?), 153

semnul întrebării-două puncte, operator (?:), 94

sensibilitatea la diferența dintre majuscule și minuscule executarea de căutări pentru tablouri, 135

nume de fișiere UNIX, 169

nume de variabile PHP, 29

SQL și, 241

șiruri, 147

separator mii, argument, 145

serialize (), funcție, 163

server, antete de răspuns al-ului, 161

servere adecvat configurate din punct de vedere al securității, 392

creare, 49

server My SQL, conectare la, 270

server My SQL, determinarea bazelor de date găzduite de 286

sesiuni, funcții de manipulare a - lor, 416

setcookie (), funcție crearea fișierelor cookie, 161
formatul complet al funcției, 164

settype (), funcție, 76

seturi de rezultate, 277

accesul în mod nesecvențial, 284

definiție, 277

determinarea tabelelor din seturile de rezultate My
SQL, 283

obținerea indicatoarelor My SQL, 282

obținerea lungimii coloanelor, 281

obținerea structurii complete, 283

obținerea tipurilor My SQL, 282

returnate de interogările SELECT, 277

SGBD (sistem de gestiune a bazelor de date), 360 –
365. vezi și baze de date relaționale determinarea bazelor
de date găzduite de serverul My SQL, 286

determinarea coloanelor incluse în cadrul tabelului,
288

443

determinarea tabelelor incluse într-o bază de date,
287

tipuri populare de 236

shell, definiție, 368

short tags, opțiune de configurare, 64

sigur, argument, 165

simbol pentru, 367

simbolul dolarului (\$)

formarea numelor de variabilă PHP, 28

secvența escape PHP, 27 - 28

sesizarea diferenței între constante și variabile, 71

simbolul procentului (%)

utilizarea ca operator modulo, 34

utilizarea ca procent, în loc de directivă, 144

utilizarea pentru directive, 142

Simple Mail Transfer Protocol (SMTP), 209

sintaxă, vezi și mesaje de eroare caracteristică de colorare, 15

definiție, 17

depanarea erorilor, 23

mesaje de eroare, 329

sistem de gestiune a bazelor de date. vezi SGBD
(sistem de gestiune a bazelor de date)

sistem, administrator de cont special de utilizator pentru, 367

definirea proprietății asupra fișierelor, 173

probleme de proprietate și privilegii, 181

situri Web consultarea documentației UNIX pe suport electronic, 377

criptarea datelor stocate în variabile cookie cu Mcrypt, 165

funcții șir, 148

funcții tablou, 133

Informații despre XML, 297
Instalarea ODBC, 295
Instalarea și configurarea PHP, 359
Instrumente pentru scrierea programelor PHP, 15
Instrumente și facilități acceptate de PHP, 296
Înțelegerea expresiilor regulate PHP, 153 - 154
lucrul cu șabloane pentru, 323
resurse PHP, 362

SIZE, atribut crearea unor casete cu text personalizate, 45 - 46

SMTP (Simple Mail Transfer Protocol), 209 software evaluarea performanțelor, 328
Inspecție, 332

sortare datele dintr-o bază de date, 258
valori calculate sau valori din coloane, 260

sortare, funcții de - pentru tablouri, 134

sortare, secvență de -, 134

specificatori de aliniere, 143

specificatori de completare, 143

specificatori de lățime, definiție, 143

specificatori de tip, tabel cu, 143

specificatori, șiruri de formatare, 143, 144

sprintf (), funcție crearea datelor de ieșire formatare,

Insertia simbolurilor procent, 144

SQL (Structured Query Language), 237

SQL, interogări agregare, 258

expresii și funcții, 260

grupare, 259

modificarea datelor, 255

proiect, crearea și întreținerea, 265

sortare, 258, 260

trecere în revistă, 252

uniri, 263

SSH (secure shell service)

deschiderea sesiunii de lucru la un sistem UNIX, 369

Încărcarea scripturilor PHP, 21

stabilire, definirea metodelor, 307

statice (locale), variabile, 114

stil etichetă, argument, 292

stocarea datelor scrierea numerelor, 26

scrierea șirurilor, 27 – 28

stop (), funcție, 109

streasecmp (), funcție, 148

strehr (), funcție, 149

strempease (), funcție, 135

stripslashes (), funcție, 164, 291

scstr (), funcție, 148

strien (), funcție, 129, 146

strncasecmp (), funcție, 148

strnemp (), funcție, 148

strpos (), funcție, 148

strrchr (), funcție, 148

strstr (), funcție, 148

strlower (), funcție, 147

strupper (), funcție, 147

structură, 234

str replace (), funcție, 151

subșiruri funcții de căutare, 149

funcții de extragere, 149

funcții de înlocuire, 151

proiect, program de stabilire a echivalențelor cu
expresii regulate, 155

subcataloage definiție, 365

formarea căilor relative, 178

vizualizarea conținutului cataloagelor, 373

335 substr (), funcții, 148

substr replace (), funcție, 151

superutilizator, definirea conturilor de 176

suprimare, utilizarea funcției error reporting (), 272,

switch, scrierea instrucțiunilor, 93

switch to folder (), funcție, 216

șabloane, 318

afișarea variabilelor care conțin rezultatul, 322 - 323

analiza variabilelor asociate fișierelor, 322 - 323

asocierea variabilelor cu fișiere, 321

atribuirea de valori în 321

construcția unui sit Web complet, 322

crearea fișierelor, 320

Instantierea obiectului Fast Template, 320, 322

Introducere, 318

proiect, lucrul cu, 323

test de evaluare, întrebări, 326

test de evaluare, răspunsuri, 355

șablon, variabile afișare; 322 - 323

analiză, 322 - 323

asocierea cu fișierele șablon, 321

atribuirea unor valori către, 321

Identificare, 320

șiruri, 139

șiruri cu ghilimele simple, creare, 141

- șiruri, comparare/căutare, 148
- echivalența caracterelor cu expresii regulate, 152
- funcții de comparare, 148
- găsirea și extragerea subșirurilor, 149
- Înlocuirea subșirurilor, 151

- șiruri, creare/afișare, 139
- cu ghilimele simple, 141
- date de ieșire formate, 143
- lucrul cu coduri ASCII, 141
- secvențe escape suplimentare, 139
- trecerea în revistă a elementelor fundamentale, 139

- șiruri, manipulare, 146
- amputare, 146
- baleierea datelor de ieșire formate, 154
- conversia la majuscule sau minuscule, 147
- conversie automată de tip, 74
- expresii, 64
- funcții, 416, 261
- funcții suplimentare pentru, 148
- obținerea lungimii, 146
- operator de concatenare, 34
- proiect, generator de știri de senzație, 78
- proiect, program de stabilire a echivalențelor cu expresii regulate, 155
- scriere, 27 - 28
- scrierea de instrucțiuni switch, 94
- test de evaluare, întrebări, 158
- test de evaluare, răspunsuri, 350
- valori, 86

<titlu>T</titlu>

257   tabele adăugarea mai multor - dintr-o bază de date,
            determinarea coloanelor incluse în 288
 287   determinarea - lor din interiorul unei baze de date,
            445
            structura unei baze de date relaționale și, 234
            ștergere, 249
            utilizarea coloanelor cu auto-incrementare, 275 - 276
 271   verificarea interogărilor care nu returnează rânduri,
            tabele cu detalii, 263
            tablouri, 123
            creare prin atribuire, 123
            creare, utilizarea funcției array (), 125
            funcții pentru, 395
            lucrul cu funcții listă, 131
            multidimensionale, 125
            obiect, 312
            parcurgerea prin iterație a - lor, 126
 130   parcurgerea prin iterație a - lor multidimensionale,
            parcurgerea prin iterație a - lor non-secvențiale, 129
            parcurgerea prin iterație a - lor secvențiale, 127
 128   parcurgerea prin iterație a - lor, instrucțiuni break,
            parcurgerea prin iterație a - lor, instrucțiuni
 continue, 129
 126   parcurgerea prin iterație a - lor, vedere de ansamblu,
            proiect, formular de contact, 136

- sortare, 134
- teste de evaluare, întrebări, 138
- teste de evaluare, răspunsuri, 350
- valori multiple în 31 - 32

- tablouri asociative, 124

- tablouri indexate cu șiruri, 124

- 130 tablouri multi-dimensionale parcurgerea iterativă a, trecere în revistă, 125

- 129 tablouri non-secvențiale, parcurgere prin iterație,

- tar, comandă, 381

- tarballs, 381

- Telnet, 369

- (?:), 94 ternar sau semnul întrebării-două puncte, operator

- test de evaluare, întrebări, 344

- test de evaluare, răspunsuri, 355

- test, expresie scrierea instrucțiunilor for, 95 - 96
scrierea instrucțiunilor while și de while și, 97

- teste de evaluare, întrebări accesul la bazele de date
relaționale, 301

- baze de date relaționale, 268

- crearea formularelor HTML, 60

crearea programelor PHP, 24
 depanarea scripturilor PHP, 355
 elemente constructive ale limbajului PHP, 37
 elemente introductive despre bazele de date și SQL,
 353
 expedierea și recepționarea mesajelor de poștă
 electronică, 232
 funcții, 121
 lucrul cu fișiere și cataloage, 208
 lucrul cu valori scalare, 83
 scrierea instrucțiunilor condiționale, 104
 utilizarea claselor și a obiectelor, 317
 utilizarea șabloanelor de aplicație, 263
 utilizarea șirurilor, 158

 teste de evaluare, răspunsuri accesul la bazele de
 date relaționale, 353
 accesul la date, 347
 crearea formularelor HTML, 346
 crearea programelor PHP, 345
 depanarea scripturilor PHP, 355
 elemente constructive ale limbajului PHP, 346
 elemente introductive despre bazele de date și SQL,
 353
 expedierea și recepționarea mesajelor de poștă
 electronică, 352
 lucrul cu fișiere și cataloage, 351
 lucrul cu valori scalare, 348
 scrierea instrucțiunilor condiționale, 348
 utilizarea claselor și a obiectelor, 354
 utilizarea funcțiilor, 349
 utilizarea șabloanelor de aplicație, 355
 utilizarea șirurilor, 350
 utilizarea tablourilor, 350
 utilizarea variabilelor cookie, 351

446

text citire, 188

conversie în sens escape, 291

TEXTAREA, etichete, 46

time (), funcții specificarea expirării variabilelor
cookie, 161

ștergerea variabilelor cookie, 162

tabel cu funcții My SQL, 262

tabel cu funcții PHP, 399 tip de pericol, 389

tipuri clase ca fiind definite de utilizator, 303

de baze de date relaționale, 239

de variabile, 29 - 30

evitarea erorilor la rulare, 331

În sistemul de fișiere UNIX, 173

prototipuri de funcții, 394

vizualizarea informațiilor privind fișierul, 170

tipuri de date, My SQL, 247

tipuri dinamice conversie automată, 74

conversie manuală, 75

definiție, 74

tranzacții, repudierea, 390

trim (), funcție, 210

TYPE, atribut crearea casetelor cu parolă, 46

crearea casetelor de validare, 47

crearea câmpurilor ascunse, 48

expedierea la server a conținutului serverelor, 49

<titlu>U</titlu>

uasort (), funcție, 135

uksort (), funcție, 135

unire exterioară la stânga, 264

uniri accesul la datele din bazele de date SQL, 263

exterioare la stânga, 264

trecere în revistă, 263

UNIX System Security Tools (Ross), 393

UNIX, 469 – 475. vezi și cataloage, UNIX;

fișiere, UNIX

cataloage, 365

căi, 365

conturi de utilizator, 367

editoare de text pentru scrierea scripturilor PHP, 14

fișiere, 365

grupuri de utilizatori, 367

Instalarea PHP, 359

Încărcarea scripturilor PHP prin intermediul, 19 – 21

proprietate și permisiuni, 368

trecere în revistă, 364

UNIX, tehnici, 369

citirea și expedierea mesajelor de e-mail, 372

compararea fișierelor text, 380

consultarea documentației UNIX pe suport electronic, 377

copierea fișierelor sau a cataloagelor, 375 – 376

crearea cataloagelor, 375

deschiderea și închiderea sesiunii de lucru, 369
determinarea tipului fișierului, 380
determinarea utilizatorilor conectați, 371 - 372
editarea fișierelor, 375
emiterea comenzilor, 370
găsirea fișierelor, 379
lucrul cu fișiere comprimate, 380
lucrul cu fișiere tar, 381
metacaractere de shell și globalizarea numelor, 382
modificarea catalogului curent de lucru, 479 - 480
modificarea numelor fișierelor sau acataloagelor, 376
modificarea parolei, 371
raportarea gradului de utilizare a spațiului pe disc,
377
stabilirea permisiunilor pentru fișiere, 378
stabilirea proprietății asupra unui fișier, 378
ștergerea cataloagelor, 375 - 376

447

ștergerea fișierelor, 375
trecere în revistă, 369
verificarea gazdei, 371 - 372
vizualizarea conținutului cataloagelor, 373
vizualizarea conținutului fișierelor și a datelor de
ieșire ale comenzilor, 374

unlink (), funcție, 199

unserialize (), funcție, 163

UPDATE, comandă, 256

UPDATE, interogări, 271

update database (), funcție, 120

uridecode (), funcție, 292

ușort (), funcție, 135

utilizarea procedurii cu tabloul de obiecte, 314

utilizatori autentificare și autorizare, 391

suspectarea datelor de intrare provenite de la 391

utilizatori, argument, 176

<titlu>V</titlu>

valoare, 161

valori atribuirea de - variabilelor șablon, 321

definirea și utilizarea - lor true sau false, 86

evitarea erorilor la rulare, 331

modificarea - lor prin referințe, 114

returnate de funcții, 105

stocate în variabile cookie, 163

tabele din bazele de date, 244

valori numerice care formează expresiile
condiționale, comparație, 86

proiect, testare, 89

valori returnate, 105

valori true definire și utilizare, 86

scrierea de instrucțiuni if complexe, 91

scrierea de instrucțiuni if simple, 89

utilizarea funcției ereg (), 153 - 154

VALUE, atribut crearea casetelor cu text

personalizate, 45 – 46

- crearea casetelor de validare, 47
- crearea câmpurilor ascunse, 48
- crearea selecțiilor, 47
- expedierea către servere a conținutului fișierelor, 48
- Încorporarea controalelor, 41
- proiect, program de navigare în agenda cu adrese,

205

var, instrucțiuni, 306

variabile cookie, 159

- acces la 160
- antete HTTP și, 161
- creare, 161
- criptarea datelor stocate în 165
- limitări de stocare pentru, 159
- proiect: construcția unei pagini de deschidere a sesiunii de lucru, 166
- specificarea accesului la 164
- stocarea a mai mult de 4KB de date, 164
- stocarea mai multor valori în 163
- ștergere, 162
- test de evaluare, întrebări, 168
- test de evaluare, răspunsuri, 351
- utilizare, 159

variabile de mediu, 67

- definiție, 67
- proiect, vizualizare, 69
- tabel cu – importante, 67
- test de evaluare, întrebări, 70
- test de evaluare, răspunsuri, 347
- trecere în revistă, 67
- utilizări ale, 69

variabile dinamice, 72

113 variabile globale comparație cu variabilele locale,
trecere în revistă, 112

variabile. vezi și tablouri; valori scalare funcții
pentru, 420

- practici de depanare, 339 - 340
- proiect, vizualizarea valorilor - lor, 31
- trecere în revistă, 28 - 30
- utilizarea - lor globale, 112
- utilizarea - lor locale și a celor statice, 113

272 verificarea apariției erorilor biblioteca My SQL, 271 -
determinarea bazelor de date găzduite de serverul
My SQL, 287

448

287 determinarea coloanelor incluse într-un tabel, 287
determinarea tabelelor incluse într-o bază de date,

virgulă (,)

Instrucțiuni echo care folosesc, 64

specificarea argumentelor, 394

<titlu>W</titlu>

w, comandă, 371 - 372

w, privilegiu privilegii de catalog, 180

privilegii de fișier, 175

WHERE, clauză gruparea bazei de date cu, 258
mai multe tabele într-o singură interogare, 263
sortarea pe valori calculate sau pe valori dintr-o
coloană, 259 - 260

while, instrucțiuni alegere, 98
scriere, 97

Windows, vesg Microsoft Windows

WRAP, atribute, 46

<titlu>X</titlu>

x, privilegiu privilegi de catalog, 180
privilegii de fișier, 175

XML (Extensible Markup Language), 295, 297

xpat, bibliotecă, 295

<titlu>Z</titlu>

zecimale, argument, 145
zip, comenzi pentru fișierul, 380